

XVII

13397

УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
СКОПЈЕ

СЛОЖЕНКИ ВО МИКЕНСКИОТ ГРЧКИ
со посебен акцент на препозиционалните сложени
форми

(ДОКТОРСКИ ТРУД)

МЕНТОР:

Акад. Проф. Д-р Петар Хр. Илчевски

КАНДИДАТ:

М-р Маргарита Бузалковска - Алексова

Скопје 1995

На ова место би сакала најсрдечно да му се заблагодарам на мојот ментор, акад. проф. д-р *Петар Хр. Илиевски*, за големото трпение и поддршката со многубројни совети, сугестии, несебичното овозможување да ја користам и најстарата и најсовремената литература потесно и пошироко поврзана со проблематиката на којашто работам.....

Натаму, им благодарам и на сите колеги од *Институтот* за класични студии при Филозофскиот факултет во Скопје, за моралната поддршка што во секој момент ми ја даваа, за што побрзо да го завршам овој труд.

Посебно би сакала да ѝ се заблагодарам за трпението и помошта на нашата библиотекарка *Лена Мариновска* - без нејзината поддршка пишувањето и на овој труд ќе беше невозможно.

За техничкото оформување и бројните корисни сугестии му благодарам на инж. *Владимир Сидоровски*, како и на другите што помогнаа трудот да го добие финалниот лик за да може да биде предаден за оценка.

Изработката на овој труд секако бараше и трпение на моето семејство, особено голема толерантност на мојот сојуз, којшто често во изминативе неколку години преземаше обврски за двајца.....

БИБЛИОГРАФИЈА

(со библиографски и други скратеници)

I. Изворни материјали и придружни прирачници

- CIM* = A. SACCONI, *Corpus delle iscrizioni in lineare B di Micene*, Roma 1974.
- CoMIK I* = J. CHADWICK, L. GODART, J. T. KILLEN, J.-P. OLIVIER, A. SACCONI, I. A. SAKELLARAKIS, *Corpus of Mycenaean Inscriptions from Knossos (1-1063)*, I, Cambridge-Roma 1991.
- CoMIK II* = J. CHADWICK, L. GODART, J. T. KILLEN, J.-P. OLIVIER, A. SACCONI, I. A. SAKELLARAKIS, *Corpus of Mycenaean Inscriptions from Knossos (1064-4495)*, II, Cambridge-Roma 1991.
- Index généraux* = J.-P. OLIVIER, L. GODART, C. SEYDEL, C. SOURVINOU, *Index généraux du linéaire B*, Roma 1973.
- KT⁴* = J. CHADWICK, J. T. KILLEN, J.-P. OLIVIER, *The Knossos Tablets*, IV, Cambridge 1971.
- KT⁵* = J. CHADWICK, J. T. KILLEN, J.-P. OLIVIER, *The Knossos Tablets*, V, Supl. a *Minos* 11, Salamanca 1989.
- PTT I* = E. L. BENNETT, jr., J.-P. OLIVIER, *The Pylos Tablets Transcribed*, I, Roma 1973.
- PTT II* = E. L. BENNETT, jr., J.-P. OLIVIER, *The Pylos Tablets Transcribed II*, Roma 1976.
- ScKn* = J.-P. OLIVIER, *Les scribes de Cnossos*, Roma 1967.
- ScPY* = T. G. PALAIMA, *The Scribes of Pylos*, Roma 1988.
- TT^a* = J. CHADWICK, *Linear B Tablets from Thebes*, *Minos* 10, 1970, 115-137.
- TT^b* = L. GODART, A. SACCONI, *Les tablettes en linéaire B de Thèbes*, Roma 1978.

- TT II = J. CHADWICK, *The Thebes Tablets*, II, Supl. a *Minos* 4, Salamanca 1975.
- Tithemy* = J. L. MELENA, J.-P. OLIVIER, *Tithemy*, The Tablets and Nodules in Linear B from Tiryns, Thebes and Mycenae, Supl. a *Minos* 12, Salamanca 1991.
- '436 raccords' = E. L. BENNETT, J. M. DRIESSEN, L. GODART, C. KOPAKA, J. L. MELENA, J.-P. OLIVIER, M. PERNA, „436 raccords and quasi raccords de fragments inedits dans KT 5“, *Minos*, XXIV, 1991, pp. 199-240.

II. З б о р н и ц и од конгреси, колоквиуми и научни собири и други

- Acta Mycenaea* = *Acta Mycenaea*, I, II, Proceedings of the Fifth International Colloquium on Mycenaean Studies held in Salamanca, 30 March - 3 April 1970, ed. M. S. RUIPÉREZ, Salamanca 1972.
- Athenaeum* 46 = Atti del 2° colloquio internazionale di studi minoico-micenei (Pavia, 1. - 5. IX 1958), *Athenaeum* 46, 1958, p. 259-440.
- Atti* = *Atti e memorie* del 1° congresso internazionale di micenologia, Roma, 27 Settembre - 3 Ottobre 1967), *Incunabula Graeca*, XXV, 1, 2, Roma 1968, ed. C. GALLAVOTTI.
- Cambridge Colloquium* = *Cambridge Colloquium*, Proceedings of the Cambridge Colloquium on Mycenaean Studies, ed. L. R. PALMER and J. CHADWICK, Cambridge 1968.
- Colloquium Neuchâtel* = *Colloquium Mycenaum*, Actes du sixième colloque international sur les textes mycéniens et égéens tenu à Chaumont sur Neuchâtel du 7 au 13 septembre 1975, ed. E. RISCH, H. MÜHLESTEIN, Neuchâtel - Genève 1979.
- Ét. myc.* = *Études mycéniennes*, Actes du Colloque International sur les textes mycéniens (Gif-sur-Ivette, 3.- 7. avril 1956), ed. M. LEJEUNE, Paris 1956.

- Mycenaeae Studies* = *Mycenaeae Studies*, Proceedings of the Third International Colloquium on Mycenaean Studies (Wingspread, 4. - 8. September 1961), ed. E. L. BENNETT jr., Madison 1964.
- Mykenaika* = *Mykenaika*, Actes du IX e Colloque international sur les textes mycéniens et égéens organisé par le Centre de l'Antiquité Grecque et Romaine de la Fondation Hellénique des Recherches Scientifiques et l'École française d'Athènes (Athènes, 2-6 octobre 1990), ed. J. -P. OLIVIER, *BCH*, Supplément 25, Paris 1992.
- Res Mycenaee* = *Res Mycenaee*: Akten des VII internationalen mykenologischen Colloquiums in Nürnberg vom 6.- 10. April 1981, ed. A. HEUBECK, G. NEUMANN, Göttingen 1983.
- Studia Mycenaee Brno* = *Studia Mycenaee*, Proceedings of the Mycenaean symposium, Brno, April 1966, ed. A. BARTONĚK, Brno 1968.
- Studia Mycenaee (1988)* = *Studia Mycenaee (1988)*, ed. T. G. PALAIMA, C. W. SHELMERDINE, P. Hr. ILIEVSKI, *ŽA*, monogr. 7, Skopje 1989.
- Survey* = *A 1984 Survey*, Proceedings of the Mycenaean Colloquium of the VIIth Congress of the International Federation of the Societies of Classical Studies, Dublin 27 Aug. - 1 Sept., 1984, ed. A. Morpurgo Davies and Y. Duhoux, Cabay, Louvain-La Neuve, 1985.
- Tractata Mycenaee* = *Tractata Mycenaee*, Proceedings of the Eight International Colloquium on Mycenaean Studies held in Ohrid, 15 - 20 September 1985, ed. P. Hr. ILIEVSKI, Lj. CREPAJAC, Skopje 1987.
- Μνήμης χάριν II = Μνήμης χάριν, Gedenkschrift für Paul Kretschmer, II, Wien 1957.
- Studies to Palmer* = *Studies in Greek, Italic and Indoeuropean Linguistics* offered to L. R. Palmer, ed. A. M. DAVIES and W. MEID, Innsbruck, 1976.
- Studies to Chadwick* = *Studies in Mycenaean and Classical Greek*, presented to John Chadwick, ed. J. T. KILLEN, J. L. MELENA and J.-P. OLIVIER, Salamanca 1987.
- Studies to Bennett* = *Texts Tablets and Scribes*, Studies in Mycenaean Epigraphy and Economy, offered to E. L. Bennet, Jr., ed. J.-P. OLIVIER and T. G. PALAIMA, Salamanca 1988.

III. Речници

- Concord. Aristoph.* = *A Complete Concordance to the Comedies of Aristophanes*, ed. H. DUNBAR, B. MAZULO, New York 1973.
- DÉLG I - IV-2* = *Dictionnaire étymologique de la langue grecque*, ed. P. CHANTRAINE, I-IV, Paris 1968.
- DMic I* = *Diccionario Griego-Español, Anejo I, Diccionario micénico I*, Madrid 1985, ed. F. AURA JORO.
- DMic II* = *Diccionario Griego-Español, Anejo II, Diccionario micénico II*, Madrid 1993, ed. F. AURA JORO.
- Eigennamen* = *Wörterbuch der griechischen Eigennamen*, I, II, ed. W. PAPE, G. BENSELER, Graz 1959.
- GEW I -III* = *Griechisches etymologisches Wörterbuch*, 1ed. H. FRISK, Heidelberg, 1960-1970.
- IEW* = *Indogermanisches etymologisches Wörterbuch*, ed. J. POKORNY, Bern 1959.
- Ind.Eur.* = *Index Graecitatis Euripideae*, ed. C. D. BECK, Cambridge 1829.
- Ind.Aristot.* = *Index Aristotelicus*, ed. H. BONITZ, Graz 1955.
- LAes.* = *Lexicon Aeschyleum*, ed. W. DINDORF, Lipsiae 1876.
- LSJ* = *A Greek - English Lexicon*, ed. H. G. LIDDEL, R. SCOTT, H. JONES, Oxford 1948.
- LSoph.* = *Lexicon Sophocleum*, comp. F. ELENDET, Berlin 1872.
- Lexique* = *Lexique des inscriptions creto-mycéniennes*, ed. V. GEORGIEV, Sofia 1955.
- MGL* = *Mycenaeae Graecitatis Lexicon*, ed. A. MORPURGO, Roma 1963.
- MGV I* = *Mycenaean Greek Vocabulary I*, ed. J. CHADWICK, L. BAUMBACH, *Glotta* 41, 3-4, 1963, 157-271.
- MGV II* = *Mycenaean Greek Vocabulary II*, ed. L. BAUMBACH, *Glotta* 49, 3-4, 1971, 151-191.

- Reverse Index* = *A Reverse Index of Greek Nouns and Adjectives*, ed. C. D. BUCK, W. PETERSEN, Chicago 1944.
- RUMPEL, *LPind.* = *Lexicon Pindaricum*, ed. I. RUMPEL, Hildesheim 1961.
- SLATER, *LPind.* = *Lexicon to Pindar*, ed. W. J. SLATER, Berlin 1969.
- Suppl. I* = *Supplément au lexique des inscriptions créto-mycéniennes*, ed. V. GEORGIEV, Sofia 1955-56.
- Suppl. II* = *Second Supplément au lexique des inscriptions créto-mycéniennes*, ed. V. GEORGIEV, Sofia 1955-1956.
- Trag. Ind.* = *Tragicae dictionis index, spectans ad tragicorum graecorum fragmenta*, ed. A. NAUCK, Petropol 1892, (фототип. изд., Hildesheim 1962).
- TGF* = *Tragicorum graecorum fragmenta*, ed. A. NAUCK, Petropol 1888, Supplementum 1, adi. B. SNELL, Hildesheim 1964 (со фототип. изд. на првиот дел).
- ППСГЯ = *Предметно понятийный словарь греческого языка, крито-микенский период*, подготв. В. П. КАЗАНСКЕНЕ, Н. Н. КАЗАНСКИЙ, Ленинград 1986.

IV. Д е л а со скратеници

- ABRAHAMS E., *Gr. Dr.* = E. B. ABRAHAMS, *Greek Dress*, London 1908.
- BADER, *Composition* = F. BADER, *Études de composition nominale en mycénien*, I: Les préfixes mélioratifs du grec, Roma 1969.
- BADER, *Demiourgos* = F. BADER, *Les composés grecs de type de demiourgos*, Paris 1965.
- BARTONEK, *Development* = A. BARTONĚK, *Development of the Long-vowel System in Ancient Greek Dialects*, Praha 1966.
- BECHTEL, *HPN* = F. BECHTEL, *Die historischen Personennamen der Griechischen bis zur Kaiserzeit*, Halle 1917.

- BECHTEL, *Dialekte* = F. BECHTEL, *Die griechische Dialekte*, I-III, Berlin 1921-1924.
- BEEKES, *Laryngeals* = R. S. P. BEEKES, *The Development of The Proto-Indo-European Laryngeals*, Hague 1969.
- BENVENISTE, *ILS* = E. BENVENISTE, *Indo-European Language and Society*, (transl. E. Palmer), London 1973.
- BJÖRGK, *Alpha impurum* = G. BJÖRGK, *Das Alpha impurum und die tragische Kunstsprache*, Uppsala 1950.
- BLÜMEL, *Dialekte* = W. BLÜMEL, *Die aiolischen Dialekte, Phonologie und Morphologie der inschriftlichen Texte aus generativer Sicht*, ZVS Ergänzungshefte 130, Göttingen 1982.
- BRIXHE, *Pamphilie* = C. BRIXHE, *Le dialecte grec de Pamphilie, Documents et grammaire*, Paris 1976.
- BRUGMANN, *Grundriß* = K. BRUGMANN, *Grundriß der vergleichenden Grammatik der indogermanischen Sprachen II*¹, Straßburg 1889.
- BUCK, *GD* = C. D. BUCK, *The Greek Dialects*, Chicago 1955.
- CHADWICK, *World* = J. CHADWICK, *The Mycenaean World*, Cambridge 1976.
- CHANTRAINE, *GH* = P. CHANTRAINE, *Grammaire homérique I*, Paris 1948, II, Paris 1953.
- CHANTRAINE, *La formation* = P. CHANTRAINE, *La formation des noms en grec ancien*, Paris 1933.
- CHANTRAINE, *Morphologie* = P. CHANTRAINE, *Morphologie historique du grec ancien*, Paris 1963.
- Decipherment* = J. CHADWICK, *The Decipherment of Linear B*, Cambridge 1958.
- Documents*² = J. CHADWICK, M. VENTRIS, *Documents in Mycenaean Greek*, Cambridge 1973.
- DELBRÜCK, *Ablativ* = B. DELBRÜCK, *Ablativ, localis, instrumentalis* im altindischen, lateinischen und deutschen, Berlin 1867.

- DELBRÜCK, *Syntax* = B. DELBRÜCK, *Die Grundlagen der griechischen Syntax*, Halle 1879.
- DEROY-GÉRARD, *Cadastre* = M. GÉRARD., - L. DEROY, *Le cadastre mycénien de Pylos*, Roma 1965.
- DEROY - GÉRARD, *Les leveurs* = L. DEROY, *Les leveurs d'impôts dans le royaume mycénien de Pylos*, Roma 1968 (co M. GERARD, 'L'emploi et le sens d' *opi* en mycénien', pp. 89-109).
- DUHOUX, *Aspects* = Y. DUHOUX,, *Aspects du vocabulaire économique mycénien*, Amsterdam 1976.
- Études* = C. J. RUIJGH, *Études sur la grammaire et la vocabulaire du grec mycénien*, Amsterdam 1967.
- FARNELL, *Poetry* = C. C. FARNELL, *Greek Lyric Poetry*, London 1881.
- FERLUGA-PETRONIO, *Armi* = F. FERLUGA - PETRONIO, *I nomi delle armi in miceneo*, *ŽA*, посеб. изд. 5, Скопје 1979.
- FEYEL = C. M. FEYEL, *Contribution à l'épigraphie béotienne*, Le Puy 1942.
- FRAENKEL, *Nomina agentis* I, II = E. FRAENKEL, *Geschichte der griechischen Nomina agentis auf -τ, -τηρ, -τωρ, -της, I, II*, Straßburg, 1910.
- H. FRISK, *Kleine Schriften*, Göteborg 1966.
- FREY-LÜTHY, *Einfluß* = C. FREY - LÜTHY, *Der Einfluß der griechischer Personennamen auf die Wortbildung*, Heidelberg 1978.
- GALLAVOTTI, *Documenti* = C. GALLAVOTTI, *Documenti e struttura del greco nel' età micenea*, Roma 1955-1956.
- ГАМКРЕЛИДЗЕ- ИВАНОВ I,II = Т. В. ГАМКРЕЛИДЗЕ, В. В. ИВАНОВ, *Индоевропейский язык и Индоевропейцы*, I, II, Тбилиси 1984.
- GARCÍA-RAMON, *Origines* = J. L. GARCÍA- RAMON, *Origines postmycéniennes de groupe éolien*, Supl. a *Minos* 6, Salamanca 1975.

- GÉRARD-ROUSSEAU, *Mentions* = M.GÉRARD - ROUSSEAU, *Les mentions religieuses dans les tablettes mycéniennes*, Roma 1968.
- Gr. Gr I, II = E. SCHWYZER, A. DEBRUNNER, *Griechische Grammatik* I, II, München 1953, 1950.
- M. GUARDUCCI, *Epigrafica greca* II, Roma 1969.
- R. GÜNTER, *Die Präpositionen in den griechischen Dialektinschriften*, IF 20, 1-163.
- HGD II = A.THUMB, A.SCHERER, *Handbuh der griechischen Dialekte* II, Heidelberg 1959.
- HEUBECK, *Welt* = A. HEUBECK, *Aus der Welt der frühgriechischen Lineartafeln*, Göttingen 1966.
- HILLER, PANAGL, *Texte* = S. HILLER, O. PANAGL, *Die Frühgriechischen Texte aus mykenischer Zeit*, Darmstadt 1976.
- R. HODOT, *Le dialect éolien d'Asie*, La langue des inscriptions, VIIe s.a.c. - IVe s.p.c., Paris 1990.
- G. C. HORROCKS, *Space and Time in Homer*, New York 1981.
- ИЛИЕВСКИ, *Абла̑ииво̑и* = П. Хр. ИЛИЕВСКИ, *Абла̑ииво̑и, ин̑струмент̑ило̑и и лока̑ииво̑и во нај̑ста̀ри̑ите з̀рчки т̑екст̑ови*, ЖА, посеб. изд. 2, Скопје 1961.
- ИЛИЕВСКИ, *БЛС* = П. Хр. ИЛИЕВСКИ *Балканолошки лингвист̑ички ст̑удиум*, Скопје 1988.
- G. KEIBEL, *Epigrammata Graeca*, Hildesheim 1965.
- Indogermanische Grammatik I = W. COWGILL, M. MAYRHOFER, *Indogermanische Grammatik* I, Heidelberg 1986.
- Indogermanische Grammatik II = J. KURYLOWICZ, *Indogermanische Grammatik* II, Heidelberg 1968.

- Interpretation*² = L. R. PALMER, *Interpretation of Mycenaean Greek Texts*², Oxford 1963.
- LANDAU, *Personennamen* = O. LANDAU, *Mykenisch griechischen Personennamen*, Göteborg 1958.
- ЛУРЬЕ, *Язык* = С. ЛУРЬЕ, *Язык и культура микенской Греции*, Москва-Ленинград 1958.
- LÜTTEL = V. LÜTTEL, *κάς und καί*, Dialektale und chronologische Probleme in Zusammenhang mit Dissimilation und Apokope, Göttingen 1981.
- Mémoires I, II, III* = M. LEJEUNE, *-Mémoires de philologie mycénienne I*, Paris 1958, II, Roma 1971, III, Roma 1972.
- MEIER, *-ίδ-* M. MEIER, *-ίδ-*, *Zur Geschichte eines griechischen Nominalsuffixes*, посебно изд. на ZVS, бр. 23, Göttingen 1975.
- MEISTER = R. MEISTER, *Die Griechischen Dialekte auf Grundlage von Ahrens' Werk „De graecae linguae dialectis I*, Göttingen 1882.
- MELENA, *Studies* = J. L. MELENA, *Studies on some Mycenaean Inscriptions from Knossos dealing with Textiles*, Suppl a Minos Núm. 5, Salamanca 1975.
- MERKELBACH = R. MERKELBACH, *Die Inschriften von Assos*, Inschriftliche Griechische Städte aus Kleinasien 4, Bonn 1976.
- METTE, *Fragmenta* = H. J. METTE, *Fragmenta der Tragödien des Aeschylos*, Berlin 1959.
- MEYER, *HGE* = L. MEYER, *Handbuch der griechische Etymologie*, I-IV, Berlin 1901-1902.
- Myc. & Min.* = L. R. PALMER, *Mycenaean and Minoans*, London 1965.
- NAGY, *Dialects* = G. NAGY, *Greek Dialects and The Transformation of an Indoeuropean Process*, Cambridge 1970.
- OLIVIER, *Liste* = *A Propos d' une "Liste" de desservants de sanctuaire dans les documents en lineaire B de Pylos*, J.-P. OLIVIER, Bruxelles, 1960.

- PALMER, *GL* = L. R. PALMER, *The Greek Language*, London 1980.
- PCA* = *Pylos Comes Alive*, ed. C. W. SHELMERDINE and T. G. PALAIMA, New York 1984.
- PERPILLOU = J.-L. PERPILLOU, *Les substantifs grecs en -εύς*, Paris 1973.
- PETERS, *Untersuchungen* = M. PETERS, *Untersuchungen zur Vertretung der Indogermanischen Laryngale im Griechischen*, Wien 1977.
- Phonétique*² = M. LEJEUNE, *Phonétique historique du grec ancien et du mycénien*, Paris 1972.
- PP I, II* = M. LINDGREN, *The People of Pylos I, II, Prosopographical and methodological studies in the Pylos Archives*, Uppsala 1973.
- RISCH, *Kleine Schriften* = E. RISCH, *Kleine Schriften zum siebzigsten Geburtstag*, edd. A. Etter, M. Loaser, Berlin-New York 1981.
- RUIJGH, *L'éléments achéen* = C. J. RUIJGH, *L'éléments achéen dans la langue épique*, Assen 1957.
- RUIJGH, *Chars* = C. J. RUIJGH, *Chars et roues dans les tablettes mycénienes*, La méthode de la mycénologie, Amsterdam-London-New York 1976.
- SOMMER, *Nominalkomposita* = F. SOMMER, *Zur Geschichte der griechischen Nominalkomposita*, München 1948.
- STELLA, *La civilt* = L. A. STELLA, *La civilt micenea nei documenti contemporanei*, Roma 1963.
- STRÖMBERG, *GPS* = R. STRÖMBERG, *Greek Prefix Studies*, Göteborg 1946.
- SCHWYZER, *Dial.* = E. SCHWYZER, P. CAUER *Dialectorum graecarum exempla epigraphica potiora*, Lipsiae 1923.
- VILBORG, *Grammar* = E. VILBORG, *A Tentative Grammar of Mycenaean Greek*, Göteborg 1960.

- Wortbildung*² = E. RISCH, *Wortbildung der homerische Sprache*², Berlin-New York 1974.
- WUNDSAM, *Struktur* = K. WUNDSAM, *Die politische und soziale Struktur in den mykenischen Residenzen nach den Linear B Texten*, Vienna 1968.
- ZGUSTA, *Personennamen Schwarzmeerküste* = L. ZGUSTA, *Die Personennamen griechischer Städte der nördlichen Schwarzmeerküste*, Praha 1955.
- ZGUSTA, *KAPN* = L., ZGUSTA, *Kleinasiatische Personennamen*, Praha 1964.

V. Скратеници од списанија

- ABSA* = *Annual of the British School at Athens*, London.
- AC* = *L' Antiquité classique*, Louvain.
- AJA* = *American Journal of Archaeology*, New York.
- AJPh* = *American Journal of Philology*, Baltimore.
- BE* = *Балканско езикознание*, Софија.
- BICS* = *Bulletin of the Institute of Classical Studies of the University of London*, London.
- BSL* = *Bulletin de la Société linguistique de Paris*, Paris.
- BzN* = *Beiträge zur Namenforschung*, Heidelberg.
- CIPh* = *Classical Philology*, Chicago.
- Eirene* = *Eirene, Studia Graeca et Latina*, Praha.
- Emerita* = *Emerita, Boletín de Linguística y Filología Clásica*, Madrid.
- Eranos* = *Eranos, Acta Philologica Suecana*, Uppsala.
- Godišnjak* = *Godišnjak centra za balkanološka ispitivanja u Sarajevu*, Sarajevo.

- Glotta* = *Glotta*, Zeitschrift für griechische und lateinische Sprache, Göttingen.
- IF* = *Indogermanische Forschungen*, Berlin.
- Kadmos* = *Kadmos*, Zeitschrift für vor- und frühgriechische Epigraphik, Berlin.
- Klio* = *Klio*, Beiträge zur alten Geschichte, Berlin.
- Lingua* = *Lingua*, Revue internationale de linguistique générale, Amsterdam.
- Minos* = *Minos*, Revista de Filologia egea, Salamanca.
- Mnemosyne* = *Mnemosyne*, Bibliotheca Classica Batava, Leiden.
- MH* = *Museum Helveticum*, Revue Suisse pour les études de l'antiquité classique, Bâle.
- MSS* = *Münchener Studien zur Sprachwissenschaft*, München.
- PdP* = *La parola del passato*, Rivista di studi antichi, Napoli.
- Прилози
МАНУ* = Прилози, Посебни изданија на Македонската академија на науките и уметностите, Скопје.
- REA* = *Revue des études anciennes*, Talence.
- REG* = *Revue des études grecques*, Paris.
- RhM* = *Rheinisches Museum*, Frankfurt.
- RPh* = *Revue de philologie*, Paris.
- SMEA* = *Studi micenei ed egeo-anatolici*, Roma.
- Sprache* = *Die Sprache*, Zeitschrift für Sprachwissenschaft, Wiesbaden.
- TPhS* = *Transactions of Philological Society*, Oxford.
- ВДИ* = *Вестник древней истории*, Москва.
- ZVS* = *Zeitschrift für Vergleichende Sprachforschung*, Göttingen.
- ЖА(ŽА)* = *Жива антика*, Скопје.

VI. Други скратеници

абл.	= аблатив	лет.	= летонски
ав.	= авестиски	лезб.	= лезбоски
акуз.	= акузатив	лит.	= литвански
англо-сакс.	= англо-саксонски	лок.	= локатив
арк.	= аркадски	МУ	= Микена
арк.-кип.	= аркадо-кипарски	ном.	= номинатив
атич.	= атички	оск.	= оскиски
бојот.	= бојотски	перс.	= персиски
вед.	= ведски	РУ	= Пил
ген.	= генетив	род.	= родоски
гот.	= готски	ст.-в.-г.	=старо високо-германски
грч.	= грчки	ст.-слов.	= старословенски
дат.	= датив	ст.-инд.	= староиндиски
дат.(-лок.)	= датив(-локатив)	ТI	= Тиринт
еубој.	= еубојски	ТН	= Теба
и.-е.	= индоевропски	тох.	= тохарски
i.e.	= id est(=т.е.)	умбр.	= умбриски
инстр.	= инструментал	хет.	= хетитски
јон.	= јонски	хиер.-лув.	=хиероглифски лувиски
KN	= Кнос	хом.	= хомерски
лак.	= лаконски		
лат.	= латински		

СОДРЖИНА

УВОД.....	1
ДЕЛ 1	
СЛОЖЕНКИ АПЕЛАТИВИ БЕЗ ПРЕПОЗИЦИОНАЛНИ СЛОЖЕНИ ФОРМИ И СОПСТВЕНИ ИМИЃА.....	11
I. a1. Поделба на сложенките - апелативи според морфолошките одлики.....	12
I.a1.A. Сложени именки.....	12
I.a2. Сложените именки-апелативи во микенската документација.....	33
I.a2.A.1. Имиња на занимања.....	33
I.a2.A.2. Имиња на функции.....	37
I.a2.A.3. Технички термини.....	39
I.a2.A.4. Временски определби.....	41
I.a1.B. Сложени придавки.....	41
I.a2.B. Сложените придавки-апелативи во микенските документи.....	50
I.a1.V. Заменки.....	51
I.a1.G. Прилози.....	52
I.б. Елементи на сложенките - апелативи (без препозиционални сложени форми).....	53
I.б.1. Прв елемент.....	53
I.б.1-A. кај сложените именки.....	53
I.б.1-B. кај придавките.....	74
I.б.1-V. кај заменките.....	78
I.б.1-G. кај прилозите.....	78
I.б.2. Сврзувачки вокал.....	80
I.б.3. Втор елемент.....	88
I.б.3-A. кај сложените именки.....	88
I.б.3-B. кај придавките.....	103
I.б.3-G. кај прилозите.....	110
I.б.4. Поделба според суфиксот на сложенката.....	112
I.б1. Поделба според координацијата - прв : втор елемент.....	116
I.в. Класификација на сложенките-апелативи според значењето.....	125
I.в.1. Посесивни сложенки (Bahuvrīhi).....	126
I.в.2. Глаголски рекциони сложенки.....	127
I.в.3. Детерминативни сложенки.....	133
I.в.4. Итеративни сложенки.....	133

ДЕЛ 2

ПРЕПОЗИЦИОНАЛНИ СЛОЖЕНКИ - АПЕЛАТИВИ	134
II.a. Поделба на препозиционалните сложенки-апелативи според морфолошките одлики.....	135
II.a1.A. Препозиционални сложенки - именки.....	135
II.a2.A.Препозиционални сложени именки според сферите од интерес за дворците.....	158
II.a1.B. Придавки - препозиционални сложенки.....	162
II.a1.B. Глаголски форми - препозиционални сложенки....	166
II.a1.B.α. Форми од <i>verbum finitum</i>	166
II.a1.B.β. Глаголски имиња - препозиционални сложенки	172
II.б. Елементи на препозиционалните сложенки - апелативи	179
II.б.1. Прв елемент од препозиционалните сложенки	179
II.б. Втор елемент на препозиционалните сложенки.....	194
II.б.α. Втор елемент на именските препозиционални сложенки.....	194
II.б.β. Втор елемент од глаголските форми - препозиционални сложенки	217
II.в. Суфикси на препозиционалните сложенки-именски форми	228
II.г. Класификација на препозиционалните сложенки - апелативи според значењето	236

ДЕЛ 3

СОПСТВЕНИ СЛОЖЕНИ ИМИЊА	239
III.a1. Имиња на лица од машки пол споредливи со апелативите без препозиционални сложенки.....	240
III.a1.1. Елементи на машките сложени имиња на лица (без машки имиња на лица - препозиционални сложенки)	266
III.a1.1.A. Прв елемент.....	266
III.a1.1.B. Сврзувачки вокал.....	290
III.a1.1.B. Втор елемент	292
III.a1.1.Г. Суфикси	305
III.a1.2. Распределба според значењето на сложени имиња на лица од машки пол (без препозиционални сложени машки лични имиња).....	310
III.a2. Имиња на лица од машки пол споредливи со препозиционалните сложенки - апелативи	313
III.a2.1. Елементи на имињата на лица од машки пол - препозиционални сложенки	324
III.a2.1.A. Прв елемент.....	324
III.a2.1.B. Втор елемент	326
III.a2.1.B. Суфикси	329
III.a2.2. Распределба на препозиционалните сложени имиња на лица од машки пол според значењето	332
III.б. Сложени имиња на лица од женски пол.....	333

III.6.1. Елементи на женските имиња на лица.....	339
III.6.1.A. Прв елемент	339
III.6.1.B. Втор елемент	342
III.6.1.B. Суфикси.....	345
III.6.2. Распределба на сложените женски имиња на лица според значењето	347
III.6.2.A. Глаголски реџиони сложенки	347
III.6.2.B. Посесивни сложенки	347
III.6.2.B. Препозиционални сложенки.....	348
III.в. Сложени имиња на волови	349
III.в.1. Елементи на сложените имиња на волови.....	350
III.в.1.A. Прв елемент	350
III.в.1.B. Втор елемент	352
ЗАКЛУЧОК	354
ИНДЕКС	393

УВОД

Како што одамна кажа Е. Швицер, во меѓусебната комуникација луѓето ги искажуваат своите мисли со реченици. Речениците од своја страна, се состојат од зборови, а зборовите од гласови, па секој од овие сегменти е показател за употребата на јазикот од една говорна средина.

Уште од индоевропско време, во јазикот се формирале и сложенки, како продукт на чинот од морфолошкото здружување на два или повеќе збора во еден. Тие се одликуваат главно со следниве особености:

1. Утврдена положба на составните делови од зборовната група.
2. Еден акцент наместо два.
3. Формална и синтаксичка изолација на едниот или двата дела; изолација покажуваат и сложенките што како прв дел имаат зависен збор.
4. Единство во значењето и здобивање со ново значење.

За формата на сложенките пред сè е важно разликувањето на прв и втор елемент, потоа, сврзувачки вокал и суфикс. Првиот елемент може да биде о с н о в а (што има функција на збор или е ограничена на композицијата), или п а д е ж н а ф о р м а (жива или скаменета). Натаму, сложенките од основи се разликуваат од таканаречените *casuscomposita* или падежни сложенки, односно тие можат да се поделат на вистински и невистински. Според начинот на формирањето, невистинските се нарекуваат и *juxtaposita*, т.е. „сложенки на здружено-поставени (зборови)“. Порано, пред да се развие флексијата, сложенките од основи мора исто така да биле *juxtaposita*, а се смета дека и *casuscomposita* се стари колку и сложенките од основи.

Општо земено, вториот дел кај именските и глаголските сложенки покажува полна флексија, но во случај сложенката да е ад-верб, тој нема флексија, или пак претставува скаменета падежна форма.

Практично, кога од одделно напишаната целина ќе се оформи единствена сложена форма, нејзините поединечни составни делови не се показатели за морфолошката композиција на сопствената основа, туку за една утврдена група и за едно посебно значење. Така на пр., ἀξιόλογος „достоеен за споменување“, е сложенка добиена од една синтагма ἄξιος λόγου; од друга страна, ὑλάρχω „присутен сум, ме има“, е со едно сосема ново значење по однос на компонентите што го сочинуваат - ὑπό, „под“ и ἄρχω, „стојам на чело, управувам“.

Исто така, може да се постави прашање дали првиот елемент од сложенката φιλεργός, „трудољубив, трудољубец“ (поточно, „оној, кому му е мил трудот“), е име или глагол. Морфо-фонемската анализа покажува дека вокалот -o- од основата на првиот елемент од сложенката φίλος, во помикенскиот грчки при композицијата се елидирал пред ε од ἔργον, вториот елемент на сложенката.

Преку споредбата со името на лице од машки пол *pi-ro-we-ko*, /*Philo-wergos*/, документирано во микенскиот грчки, може да се утврди дека овој вокал првобитно бил стабилен пред f од (f)ἔργον. Дури по губењето на дигамата од вториот елемент, која при формирањето на сложенката се нашла во интервокална позиција, дошло до неговото елидирање, односно се оформила сложенката φιλεργός, што очигледно се случило во помикенско време.

Иако вториот составен дел како самостојна именка му припаѓа на средниот род, сложенката-апелатив е или придавка со две наставки, или поименичен машки род од придавката, како име на лице од машки пол.

За точното утврдување дали се работи за именски или глаголски елемент во вакви ситуации, секако е од голема важност и

значењето на сложенката. Со него се комплетира утврдувањето на нејзините вистински компоненти.

Значи, при формирањето сложенки има слобода на избор на основата, родот и значењето на сложениот збор.

Разликите меѓу активните, пасивните, именските и придавските значења на една именска сложенка, обично произлегуваат од смислата на говорот, како што на пр. во помикенскиот грчки *πατροκτόνου* може да биде ген. едн. од *πατροκτόνος*, „убиец на (нечиј) татко“ и *πατρόκτονος*, „убиен од (нечиј) татко“. Некои сложенки може да се анализираат на повеќе од еден начин. Таков е случајот на пр., со грч. *ιατρό-μαντις*, што може да се разбере како „лекар и пророк“, (копулативна сложенка), или како „лекар-пророк“ (детерминативно-атрибутивна сложенка).

Како што се гледа на пр. , од совпаѓањето во видот од сложенките на основи, сп. скр. *dvi-pád-*, грч. *δί-πους*, лат. *bipes*, англо-сакс. *twi-fete*, „двоножец“, ст.-перс. *hama-pitar-*, грч. *ὄμο-πάτωρ*, *ὁ μοπάτριος*, ст.-исл. *samfebr*, „од ист татко“, грч. *ὄκύλους*, лат. *acurpedius*, како и од улогата на формирањето сложенки во индоевропската система на личните имиња, сп. грч. *Ἴππαρχος*, „Архиплос“, ст.-инд. *aśva-sena-*, *Bṛhad-aśva-*, авест. *Virāspa-*, гал. *Epo-redii*, ст.-ир. *Each-cenu*, (со зборот за „коњ“ како прв или втор елемент), именската композиција е индоевропска појава.

Сепак, одделните индоевропски јазици се разликуваат во голема мера според степенот на застапеноста од именската композиција: во санскртот има бројни вештачки конструирани сложенки со огромна должина; од друга страна, наспроти богатството сложенки во грчкиот, може да се забележи нивниот мал број во латинскиот. Многу сложенки употребени од латинските автори се или директно позајмени од грчкиот, или пак се очигледно изградени по углед на нив.

Глаголските сложенки од друга страна, се еднакво чести и во грчкиот и во латинскиот.

Освен по правилната линија на развојот, т.е. формирањето подолги зборови од покуси, *composita* од *simplicia*, во сите делови на зборообразувањето има и едно повратно, таканаречено ретроградно изведување или безафиксална деривација: сп. лат. ном. *Iuppiter*, што потекнува од вокативот (= грч. Ζεῦ πατερ), ст.-сл. Словѣне, од едн. Словѣнин, грч. ἀπελευθερος, „ослободеник“, помен *postverbale* од ἀπελευθεροῦν итн.

Покрај споменатите контактни сложенки, има и тн. одделени сложенки, чие единство се темели на внатрешни причини. Прашање е дали и кога определени комбинации биле чувствувани како сложенки, без разлика дали се напишани одделно, или како еден збор - зашто може да се работи и само за една лесно менлива конвенција. Така, обично стои Διόσκουροι, но понекогаш и Διὸς κοῦροι, хом. κάρηκομόωντες, или κάρη κομόωντες, лат. *aquaeductus* или *aquae ductus*. Латинскиот израз *res publica* исто така, е единствен по значењето, но заради тоа што обата дела ја сочувале флексијата, главно се пишува одделно.

За класификација на сложенките според значењето, обично се земаат предвид три основни критериуми:

а) ЗАВИСНОСТА НА ЕЛЕМЕНТИТЕ ВО СЛОЖЕНКИТЕ

1. Ако компонентите од сложенката се независни една од друга, односно секоја од нив може да фигурира и како самостоен збор, тие се нарекуваат независни, копулативни (здружени) сложенки или **јукстапозиции** : такви се на пр., ἀκρόπολις, „градска тврдина“ (букв. „висок град“), Νεάπολις, сп. рус. *Новгород*, Διόσκουροι, „Севсови чеда“, Πελοπόννησος, „остров на Пелопс“, ξύμπας, „свкупно“, (букв. „со секого, со сите“).

2. Зависните пак една од друга компоненти, при што едната ја определува другата, ја сочинуваат групата на *зависни сложенки*. Во оваа група спаѓаат а) **именски сложенки**: во кои компонентите се имиња: и б) **глаголски сложенки**: со компонента од глаголско

потекло. Тие се нарекуваат и *зла̀голски реџиони сложенки*, поточно, *зла̀голско-зависни сложенки*.

б) ДЕТЕРМИНАТИВНОСТА

Зависно од тоа дали претставуваат утврден термин што одразува класна состојба, технички термин итн.; обично се разликуваат : 1) **детерминативни сложенки со придавски втор елемент**, како што се на пр., *παμπόικλος*, „сосема шарен“, *εὐδείελος*, „сосема јасен, оддалеку видлив“, *ἐγγεσίμωρος*, „славен по копјата“, *ὕλακόμωρος*, „којшто постојано лае“, какви што се на пр. и имињата на лица - герм. *Volk-mar*, ст.-сл. *Владимѣръ* (во нив е употребена придавка со втор елемент со *ē*, односно **mēros* наместо со *ō* во грчкиот), лат. *angi-portus*, „тесен премин, патека“, односно **препозиционални детерминативни сложенки со придавски втор елемент** - *ἀμφιμέλαινα*, „дрн наоколу, помрачен, потемнет“, *ξύμπαντες*, „свкупно на број“, *περιδέξιος*, „многу згоден (за нешто), благопријатен“, *σύντρεις*, „по три (едновремено три)“, лат. *con-ix*, „сопруг“ и 2) **детерминативни сложенки со именски втор елемент**: *δεσπότης*, „господар на домот, стопан“, *δέσποινα*, „господарка на домот, стопанка“, *δάπεδον*, „место на домот“, *ἰσόπεδον*, „рамнина“, односно **препозиционалните детерминативни сложенки со именски втор елемент**: *ὕφηνίοχος*, „заменик уздо-држец“, *ἐπιβουκόλος*, „заменик воловар“ итн.; во детерминативни сложенки минувале и првобитно други видови сложенки, кои со текот на времето станувале утврдени термини, заради што и добиле детерминативен карактер; и

в) **ФУНКЦИЈАТА НА СЛОЖЕНКИТЕ ВО РЕЧЕНИЦАТА СПОРЕД значењето на истите:**

1. **есоцентрични сложенки**: кај кои значењето може да се разбере во рамките на самата сложенка; во тој случај сложенката претставува самостоен дел во реченицата- сп. *βαθυορυγή* (*ἀκρόπολις*), „длабокоутврден (акропол)“, *μητρόπολις*, „држава-мајка“ или *Διόσδοτος*, „даден од Севс“, *χειροποίητος*, „ракотворен“, „ракоделен“ итн. ; и

2. **ексоцентрични сложенки**: за да се добие нивното значење помага и збор (обично глагол) надвор од сложенката; според тоа, овие сложенки можат всушност да се разберат како една реченица; тие се нарекуваат и посесивни сложенки или бахуврихи- bahuvrīhi (сложенка во санскртот со значење „што има многу ориз“), какви што се на пр. ἀργυρότοξος, „што има сребрена стрела“, πολυπόδος, „полип“, букв. „многу-ножец“, односно, „што има многу нозе“, ст.-инд. *su-rātha*, „што има убава кола“, ст.-сл. чрно-окъ, „дрноок, односно што има црни очи“, герм. име на лице *Rotbart*, „што има црвена брада, црвено-брадест“.

Според погоре кажаното, една сложенка може да биде на пр. именска јукстапозиција, или детерминативна сложенка, а секоја од нив да има ексоцентрична или есоцентрична употреба итн.

Што се однесува до препозиционалните сложенки, треба да се оддели и една мошне важна група на тнр. х и п о с т а з и: тие се резултат на една појава што може да се нарече *концентирација*: ἄλοικος на пр., „оттргнат од домот, преселен, преселеник“, не потекнува од ἄλ-οικ-ο-ς, туку од една синтагма како ἄλ' οἴκου (ᾧν), „што е надвор од дома“. Кај ваквиот вид сложенки е поважно разбирањето на смислата, зашто често не е возможно да се ограничат на една група.

Важно е да се нагласи дека во помикенскиот грчки најчесто се употребуваат следниве три основни вида сложенки: глаголските рецисии сложенки, посесивните сложенки и хипостазите.

Сложенките биле од извонредна важност како за индоевропските јазици во целина, така и за грчкиот, и тоа не само во практичниот живот - како имиња на професии или алати, или како главно средство за образување лични имиња, туку и како елемент на поетскиот и сакралниот јазик.

При обработката на сложенките треба да се води сметка и за предметното групирање на изразите за професии и алати, како и за тоа дали тие се оформени во книжевниот или говорниот јазик итн.

И микенскиот грчки, јазикот на луѓето што живееле во Егејскиот Басен во средината на вториот милениум пред нашата ера, спаѓа кон индоевропското семејство јазици.

Целта на оваа докторска дисертација е, имајќи ги предвид погоре споменатите особености на композицијата во индоевропските јазици општо земено и посебно во помикенскиот грчки, да ги утврди и да ги класифицира според компонентите и според значењето сложенките во микенскиот грчки.

Зафаќањето со проучување на сложенките во микенскиот грчки е навистина одговорна задача. Пред сè, заради тоа што документите што ни останале, како што е познато, биле врежувани со слоговни знаци, при што писарите наоѓале најразлични решенија за презентирање на зборовите што содржат повеќе консонанти еднододруго. Притоа, тие немале посебни знаци за сите гласови. Така на пр., за ликвидите имале на располагање само една група слоговни знаци: *ra, re, ri, ro, ru*; со слоговните знаци *qa, qe, qi, qo* ги бележеле и звучните и беззвучните, аспирирани и неаспирирани лабиовелари, недокументирани во помикенскиот грчки; не ги бележеле завршните консонанти од зборовите; изнаоѓале разни решенија за поврзувањето на гласовите и зборовите, итн. Токму заради тоа, за транскрипцијата и идентификацијата на зборовите во микенскиот грчки има многу и најразновидни мислења и предлози, што се овозможени со ова сложено презентирање на јазичниот материјал. Тие секако се потпираат на сознанијата што ги имаат научниците за грчкиот јазик во рамките на индоевропското семејство јазици на фонетски, морфолошки, зборообразовен план итн.

Имено, иако има општа согласност за видовите сложенки, мислењата за составните делови на сложенките во грчкиот сепак се разликуваат, а тоа значи и за видот на сложенките и за нивното значење. Мошне често има противпоставени мислења за тоа дали еден елемент е именски или глаголски, имајќи предвид дека и именката и глаголот оформени од еден ист корен можат да учествуваат во состав на сложенката. Оваа разлика потекнува од разликите во мислењата

кој вид збор бил порано оформен - глаголот или именката. Така на пр., една група научници верува дека сложената форма ἀμφιφορέως, микенски *a-pi-po-re-we* (во ном. двоина), добиена едновременно по пат на композиција и деривација, „амфора“, е со именски втор елемент, односно ја сметаат за посесивна сложенка што треба да се преведе „(сад) што има рачки од обете страни“, а други сметаат дека вториот елемент од сложенката е од глаголско потекло и дека таа има пасивно значење, „(сад) што може да биде носен од обете страни“.

Проблемите во врска со класификацијата на сложенките не се едноставни. Често во прирачниците за зборообразувањето и сложенките во помикенскиот грчки наоѓаме прашалници при нивното определување и кај многу научници, кои голем дел од својот животен век му го посветиле токму на прашањето за сложенките и зборообразувањето.

Споредбата и аналогијата со сложенките во помикенскиот грчки, како и со оние од другите индоевропски јазици, е исто така значајна за идентификацијата и интерпретацијата на компонентите и утврдувањето на значењето од сложенките во микенскиот грчки.

Кога станува збор за сложенките од микенскиот грчки, мошне е деликатна споредбата со сложените форми од помикенско време, зашто временското растојание на говорителите што ги употребувале или формирале едните и другите, често може да биде и подолго од осум века. Токму затоа е потребна голема претпазливост при споредбите, како по однос на значењето на деловите, така и по однос на видот и значењето на сложенките во целост.

Прашањето не е помалку сложено ни по однос на видот од сложенките. Во помикенскиот грчки, имено, како што произлегува од контекстот на јазичниот материјал што на го оставиле помикенските Грци, еден вид сложенки оформени во едно време, преминувал во друг кај друга генерација говорители.

Познато е дека документите од микенскиот грчки претставуваат административна евиденција на центрите од микенската цивилизација, така што во нив доминира техничка терминологија,

делумно е застапена сакралната, како и големиот број имиња на лица, места, патронимици и етници.

И покрај тоа што сложенките во микенскиот грчки претежно биле термини што важеле за цивилизацијата општо земено, или за одделните центри посебно, во тезата се води грижа и за специфичните особености на јазикот од одделните центри. Токму заради тоа, немајќи поинакви писмени показатели, и се зафативме со класификацијата на сложенките во специфичните сфери од евиденцијата на дворците, што биле од интерес за микенските Грци.

Архивските извештаи од дворците - центри на цивилизацијата не се долги, така што е ограничена можноста за поголема помош од контекстот. Сепак, помошта од контекстот е мошне значајна за анализата на сложенките, исто како и спротивните по значење форми, или големиот број *simplicia* што се документрани и како прв или втор составен дел од сложенките.

Целта на овој труд не е да ги опфати сите можни сложенки во микенскиот грчки, туку да ги обработи релативно земено посигурните и поочигледно и полесно видливите, за да може да се направи колку е можно посигурна класификација, како според елементите што ги сочинуваат, така и според нивното значење.

Иако предметот на обработка глобално може да се да се подели на два дела, на апелативи од една и лични имиња од друга страна, овој труд е поделен на три дела: во п р в и о т дел се опфатени околу стотина сложенки апелативи без препозиционални сложени форми, во в т о р и о т - околу стотина препозиционални сложенки-апелативи, а во т р е т и о т, околу сто и педесет имиња на лица од машки пол соодветни на првиот дел од апелативите и педесетина што му одговараат по вид на вториот дел од апелативите, околу 20 имиња на лица од женски пол и четири имиња на волови, за да видиме каков е придонесот на личните имиња кон сликата за сложенките во микенскиот грчки.

Одделувањето на групата препозиционални сложенки од останатите видови сложени зборови не е воопшто едноставно, заради

тоа што во делата во кои се обработувани сложенките од помикенско време тие се делени во неколку групи: а. Во една група се класифицираат таканаречените препозиционални рекциони сложенки, добиени од предлошка фраза, заедно со посесивните препозиционални сложенки и сложените изведенки. б. Во рамките на глаголските рекциони сложенки (со втор елемент од глаголско потекло), што во целост се сложени именки или придавки, при што се наброени под 2., односно со прв елемент предлог или прилог, а сосема одделно се распоредени сложените глаголи и глаголските имиња итн.

Препозиционалните сложенки во овој труд ги поделивме на две големи подгрупи, зависно од морфолошките одлики - **именски препозиционални сложенки** и **глаголски форми - препозиционални сложенки**.

Во рамките на секој дел, анализата на сложенките се врши во три основни насоки: прво, се врши класификација на сложенките според нивните морфолошки одлики; натаму, водејќи во исто време сметка и за нивните морфолошки одлики, се обработуваат етимолошки и семантички нивните составни елементи - првиот елемент, сврзувачкиот вокал, вториот елемент и суфиксот на сложените зборови и трето, се врши класификација според видот на сложенките, односно, нивно групирање според значењето. Што се однесува до апелативите, исто така се води сметка за тоа на кои и какви извештаи во составот на микенските архиви се документирани, од што секако произлегуваат можности за споредба меѓу одделните видови сложенки и според значењето и зависно од тоа дали се препозиционални или не.

Досега не е работена посеопфатна студија за сложенките во микенскиот грчки. Оваа докторска дисертација е прв пообеман труд со обид да даде прилог кон проучувањето на сложенките во микенскиот, преку што покомплетна и поверна слика за нивните морфофонемски, синтаксички и семантички особини во грчкиот од средината на II милениум пред нашата ера.

ДЕЛ 1

СЛОЖЕНКИ АПЕЛАТИВИ БЕЗ ПРЕПОЗИЦИОНАЛНИ СЛОЖЕНИ ФОРМИ И СОПСТВЕНИ ИМИЊА

Според јазичниот материјал што го имаме на располагање, очигледно е дека во микенскиот грчки бил употребуван и оформен голем број сложенки.

Тие претежно претставуваат имиња на занимања и должности или функции, технички термини, временски определби итн. Што се однесува пак до начинот на формирањето, тие исто така, гледано од морфолошки аспект, можат да се вбројат во повеќе категории.

Како што нагласивме и во уводот, во првиот дел ќе ги разгледаме поединечно апелативите надвор од препозиционалните сложенки, пред сè според морфолошките особености, секако водејќи грижа и за центрите од цивилизацијата во кои биле употребувани. Покрај поделбата а)1. според морфолошките одлики и а)2. сферите на кои им припаѓале овие сложени термини, тие ќе бидат класифицирани и : б) според елементите (со нивните етимолошки, морфолошки и семантички одлики) и в) според значењето, така што ќе се обидеме да дадеме што покомплетна претстава за сложенките во микенскиот грчки во споредба со оние во другите индоевропски јазици од една и помикенскиот грчки од друга страна.

I. a1. Поделба на сложенките - апелативи според морфолошките одлики

I.a1.A. Сложени именки

1. *a-to-ra-ma*, KN *Am* 600, во последно време повторно разгледувана како една од сложенките добиени по пат на повторување на истиот збор (евентуално во две варијанти на номинатив од колективот), т.е. */amōr-amar/*, „ден по ден“, евентуално „од ден на ден“, како што одамна беше предложил проф. Х. Милештајн¹, наспроти мислењето² прифатено во *Documents*². Сложенките од овој вид, својствени и за други индоевропски јазици, но кои со ретки исклучоци³ не биле употребувани во помикенскиот грчки, изгледа дека се документирани во микенскиот грчки, како што може да се види и од сложенките *to-to*, *we-te-i-we-te-i*, за кои ќе стане збор подолу.

2. *a-ni-o-ko*, KN *V* 60. 1, *ʼani-ʼokʼos/*, име на занимање во ном. еднина, cf. ἡνίοχος, ‘chariot driver’, „возач на кола“⁴, буквално-„оној што ја држи уздата“= „уздо-држец“, сп. *Илијада*, Θ, ст. 88-90. Објаснувањето кај Полукс, I, 141, гласи: περιβεβήκασι δὲ τοῦ ἄρματείου δίφρου ἡνίοχος καὶ παραιβάτης.

3. *a-ru-ko-wo-ko*, PY *Ab* 210.B, *Ad* 671.B, */amryk(o)-worgoi/*, име на занимање во ном. множина, „мајсторки за начелници“; овие мајсторки веројатно изработувале „начелници“, ремени од уздата што стојат на

¹Cf. H. MÖHLESTEIN, Πεπραγμένα τοῦ Β Διεθνoῦς Κρητολογικοῦ Συνεδρίου, Athens 1968, pp. 135 ff., цитиран кај A. LEUKART, ‘*po-ro-qa-ta-jo, to-sa-pe-mo, a-to-ra-ma* and others: further evidence for Proto-Greek collective formations in Mycenaean and early alphabetic Greek’, *Studies to Chadwick*, Salamanca 1987, 343-365, p. 356 adn. 36; спореди го неговиот коментар за *a-to-ra-ma*, pp. 356-361 и 364.

²V. Glossary, p. 530: ‘prob. word meaning rations, supplies’, cf. ἄρμαλιά...ἄρμώμαλα-ἀρτύματα Hesych.; MELENA, *Studies*, p. 16 и др.

³Сп. O. MASSON, ‘A propos de deux formules redoublées au locatif’, *ŽA* 15-2, 1966, pp. 257-266.

⁴Cf. *Documents*², p. 380; *Interpretation*², 331; A. M.-DAVIES, ‘Terminology of Power and Terminology of Work in Greek and in Linear B’, *Colloquium Neuchâtel*, pp. 87-108, посеб. 106; E. RISCH, ‘Probleme bei der Schreibung von Hiat und Kompositionsfuge in Mykenischen’, *Res Mycenaeeae*, p. 383 и др.

челото од коџот⁵, потврдени во самостојната употреба на првиот елемент (cf. *a-pu-ke* / *a-na-pu-ke*), кој и самиот претставува препозиционална сложенка⁶. Името на занимање може да се однесува и на „начелници“ во најширока смисла на зборот, односно - „ширити“⁷, но за тоа нема докази на плочките и останува само како можна претпоставка. Оваа сложенка претставува име на женско занимање.

4. *a-re-ra-za-o*, PY Un 249 [1], -267.2 / *a-re-ro-za-o*, Ea 818, -820.a, Fg 374, /*aleipha-gʷoʷi*/, /*aleipho-gʷoʷi*/, сложенка во дат. еднина и ном. еднина и множина, „мајстор за миризливи масла“, буквално, „што ги врие миризливите масла“⁸.

5. *a-to-ro-qa*, PY An 39.11, -427.3, Fn 50.7, MY Au 102.14, /*artorokʷos*/, cf. *ἄρτο-κόπος*, *ἄρτοπόπος*, „пекар“, поточно „лебо-пекар“, име на занимање, што се употребува во Пил и Микена⁹.

6. *a₂-ro[]-u-do-pi*, PY Ta 642, /*ʰalo(s)udo-phi*/, сложено име во инстр. множина, што означува 'either a decorative material 'aquamagines', or pattern 'sea-water, undulations', т.е. декоративен материјал, евентуално некој вид аквамарин или пак некој украсен мотив, како што би биле на пр. морски бранови, или слично¹⁰, поточно „орнамент во вид на морски бран“, сп. помик. *ἄλοσύδνη*.

⁵Сп. *Evidence*, p. 96; M. S. RUIPÉREZ, *Minos* 4, 1956, p. 151, adn.3; BADER, *Demiourgos*, pp. 34ff.; *Acta Mycenaea* II, p. 190; E. RISCH, *MH* 25, 1968, p. 207 и др.

⁶Види подолу во вториот дел во врска со препозиционалните сложенки - апелативи.

⁷Cf. во оваа смисла и *Documents*, p. 533.; *PP* II, pp. 22-23, C. J. RUIGH, *Études*, p.372, adn. 98.

⁸Спореди А. НЕУБЕСК, *Welt*, p. 80; E. L. BENNETT, *Olive Oil Tablets*, p.26; E. RISCH, *Cambridge Colloquium*, p. 153: 'raffineur d' onguents'; C. J. RUIGH, *Études*, pp. 260f., и adn. 131; *PP* II, 185-187; A. LEUKART, *Tractata Mycenaea*, p. 84, и adn.12; C. SHELMEARDINE, *PCA*, pp. 83 - 95 и многу други.

⁹Сп. *PP* II, pp.127f.; OLIVIER, *Liste*, (мисли дека овие пекари се употребени со култно значење, иако нема сомнение дека дворецот имал потреба од лица со вакво занимање и надвор од доменот на култот), pp. 137-147; *Interpretation*², p. 411.; *Études*, p. 293, adn.20; *Documents*², Glossary s.v.; A. M. DAVIES, *l.c.*, особ. 103.

¹⁰M. VENTRIS, 'Mycenaean furniture on the Pylos tablets', *Eranos* LIII, 1955, p. 117, cf. *ἄλοσύδνη*; *Interpretation*², pp. 44, 345 i 410; D. i M. PETRUŠEVSKI, *Godišnjak* VI, *ANUBiH*, p. 50 и adn.56; *Documents*², p. 340; *Études*, p. 300 и adn. 80, 'écume de mer', т.е. „морска пена“.

7. *a₃-ki-no-o*, KN *Se* 879.a, 891.B, /*aigi-no^ooi*/, ном. множина од сложениот технички термин 'goat-tendons', 'goat thongs', т.е. „козји тетиви, ремени“, поточно, „ремени направени од козја кожа“, како што мисли и Х. Л. Мелена¹¹. Зборот е употребен во кноската серија за колите и колската опрема. Се смета дека тенките ремени од кожа можеле да послужат и како конец за шиее на кожата. Ваквата употреба е потврдена кај Хомер и Хесиод.

8. *a₃-ki-pa-ta*, KN *Fh* 346, PY *Ae* 108; *Ae* 264; *Ae* 489, /*aigi-pā-tās*/, во ном. еднина, „козар“, односно буквално, „оној што бдее над козите“⇒ „оној што ги заштитува, чува козите“ и на крајот, „оној што ги води козите на пасее“, како што мисли Ф. Бадер¹², иако има и други мислења¹³ за вториот елемент од оваа сложенка, којашто всушност претставува име на занимање.

9. *da-ko-ro/-i*, PY *An* 207.8, *An* 424.3, *An* 427.1, / *Un* 219.5, /*da-korō*, *da-koroi*/, <**dḡ-koro-s*, име на занимање во ном. двоина и множина, cf. ζάκορος. Контекстот не дава поголеми можности за увид во тоа дали под ова име на занимање треба да се подразбере свештеничка функција, како во помикенскиот грчки¹⁴, 'temple sweeper'= „чистач на храмот“, првобитно 'sweeper of the temple floor' = „чистач на подот од храмот“, или вообичаената¹⁵, „служител на домот“, „домашен

¹¹Cf. *Documents*, p. 369 и коментарот со детална анализа од J. L. MELENA, 'On the Knossos Mc Tablets', *Minos* 13 : 1, 1972, pp. 29 - 54, особ. 52; наспроти тоа, C. J. RUIGH, *Études*, p. 370ff., ја остава можноста тука да се работи за име на лице, што би значело „со козји ум“ или сл.; Во последно време, J. CHADWICK, *Mykenaika*, p.170, го искажа следново мислење : 'It would seem likely that these are pieces used in woodwork (boards, pegs, brackets?), which might be fitted in small numbers also on a chariot-frame'.

¹²F. BADER, 'Noms de la bergers de la racine *pā-', *Studies to Palmer*, pp. 17-27.

¹³Сп. А. MORPURGO, *Lexicon*, s.v.; А. НЕУБЕСК, *IF* 68, 1963, pp. 13ff; C. J. RUIGH, *Études*, 127, adn. 290 и др.; поинаку го разбира вториот елемент од оваа сложенка L. R. PALMER, 'Mycenaean Greek Texts from Pylos', *TPhS*, 1954, p. 24, т.е. смета дека му одговара на помик. *παλταίνω*, "гледа", односно кип. *ἰπλάταόν*.

¹⁴Cf. OLIVIER, *Liste*, pp. 103ff.

¹⁵За етимологијата на зборот, сп. А. НЕУБЕСК, 'Zu mykenischen Namen und Titeln', *IF* 64, 1959, pp. 119-135, посебно стр. 130ff.; сп. исто така и *Documents*, p. 390; GÉRARD-ROUSSEAU, *Mentions*, p. 53; *PP* II, 31; *Phonétique*, pp. 105, adn.1, 114, adn.1.

служител“, „домашен чистач“, зависно од тоа како ќе се разберат првиот или вториот елемент .

10. *da-mo-ko-ro*, KN C 7058, Le 642.3, X 8017.2, PY Ta 711.1, On 300.7, /*damo-koros*/, е мошне веројатно име на функција во ном. еднина, за кое може да се каже дека не е многу јасно по потекло и состав, или подобро, дека научниците имаат различни мислења за неговите составни елементи. Според мислењето на П. Шантрен¹⁶, се работи за име на еден локален функционер, „што се грижи за *da-mo*“. Проф. М. Д. Петрушевски верува дека ова име на функција треба да го разбереме како „управник на шталите од *da-mo*“¹⁷. Според него, *da-mo-ko-ro* е висок службеник што ја надгледувал работата на *ko-re-te-re* и *ro-ro-ko-re-te-re* и бил одговорен за нив. Во последно време К. Ј. Реих¹⁸, исто така, го искажа мислењето дека *da-mo-ko-ro* е од повисок ранг од *ko-re-te*, зашто δάμος претставува „делина составена од територија и население што произведува земјоделски производи“.

11. *de-ku-tu-wo-ko*, PY Un 1322.2, /*deikty-worgōi*/, сложена именка, евентуално име на занимање во дат. (-лок.) еднина, при што во првиот дел може да се содржи зборот δίκτυα, за кој Полукс, 5, 26, вели: πάντα μὲν οὖν τὰ θερευτικὰ πλέγματα δίκτυα καλοῖτ' ἄν...или 7, 179: δίκτυοπλόκος δίκτυεύς, δίκτυον δиктύδια. Зборот се среќава уште кај Хомер. Без разлика на широкиот дијапазон од значења, што ни ги дава Полукс, можеби основното се однесува на „мајстори за правење мрежи“, (cf X, 132: ἀλιέως σκευή: δίκτυον, ἀμφίβληστρον...), како што мисли и А. М. Дејвис¹⁹.

¹⁶DÉLG I, p. 274.

¹⁷Сп. М. Д. PETRUŠEVSKI, 'Aukewa damokoro', ŽA, XV, p. 12; D.PETRUŠEVSKA - M.D.PETRUŠEVSKI, Godišnjak VI, p.37.

¹⁸Сп. Tractata Mycenaea, p. 305 и adn. 31; Mémoires, III, 137-154; A. HEUBECK, 'Zu mykenisch Namen und Titeln', IF 64, 1959, 126ff.

¹⁹Cf. A. MORPURGO-DAVIES, o.c. (in adn.3), p.100; F. BADER, Demiourgos p. 35: cf. δικτυβόλος.

12. *di-pte-ra-po-ro*, PΥ *Ea* < 814 > (*di-ra-po-ro*), *Fn* 50.6, *Un* 219.6, *TI Uh* 12.2, *KN C* 954.3 (*di[]po-ro-i*), */diphthera-phoros/*, име на занимање, или на задолжение, буквално преведено „кожо-носец“, а веројатно се однесува на лице задолжено за „пренесување на кожата“²⁰.

13. *di-wo-pu-ka-ta*, *KN Fp* 363.3, име на занимање кое е мошне проблематично и во кое, според авторите на *Documents*² треба да гледаме име на лице, или пак да го споредиме со епитетот на Аполон *λύκτις*, како што предложи Л. Стела²¹. Според М. Лежен, формата треба да се сфати како сложенка од три дела, односно */diw-osphy-shastās/*, односно „оној што му коле бутони на Севс“²².

14. *du-ru-to-mo*, PΥ *Vn* 10.1, */dry-tomos/*, име на занимање во ном. множина, „дрво-секач“, cf. хом. *δρυτόμος*²³.

15. *e-ke-ro-ḡo-no*, PΥ *Aa* 777.a, -[854], *Ab* 563, -1100, *An* 199.1 / *Ad* 691.a, */en-khēro-k^ooinoi/*, */en-khēro-k^ooinōn/*, име на занимање во ном. и ген. множина, што го означува видот на работникот, т.е. „што примаат плата на рака“²⁴. Формата е транскрибирана како *ἐγγερόρ^oοινοί* од Л. Р. Палмер и споредена со кипарската *ἐγγερα*, 'wages, gratuity', т.е. „плата, надоместок“. Преводот на ова сложено име на квалификација од група жени гласи 'wage-earners', а уште попрецизно во *Glossary* - 'daily wage-earners' (p. 416), односно, „надничарки“, буквално, „со плата на рака“. Во ваква смисла е, на пр., објаснето во помикенскиот грчки занимањето со женска предачка работа во *Scholia Aeschylī: χερνήτα]*

²⁰Cf. *Evidence*, p. 96; P. MERRIGI, *Glotta* 34, 1954, p. 28 i adn.2; J. P. OLIVIER, *AC* 28, 1959, pp. 165-185; *Liste* p. 122; *Interpretation*², p. 229, но и p. 413; DEROY-GÉRARD, *Leveurs*, p. 35: 'le percepteur greffier'; A. SACCONI, *SMEA* 3, 1967, p. 133: 'colui che riceve le pelli degli animali sacrificati alle divinità e se ne occupa nell' ambito dell' economia del santuario dove presta il suo servizio'; *PP* II, 34-35.

²¹*La civiltà*, p. 246.

²²Cf. M. LEJEUNE, 'Sur quelques termes du vocabulaire économique mycénien', *Mycenaean Studies*, pp. 77-109, посебно 92-93, adn. 67.

²³Cf. *Evidence*, p. 96 и многу други.

²⁴L. R. PALMER, *TPhS*, 1954, 23; *Interpretation*², pp. 34, 91, 116, 120; *Documents*², 161: *ἐγγερα=μισθός*, *MGV*, I, 191, *Études*, p. 300 и adn. 50; *DÉLG* III, p. 928 и др.

εὐτελῆ. κυρίως δὲ ἐπὶ γυναικὸς ἢ νήθουσα ταῖς χερσὶ τὰ πρὸς τροφήν κομίζεται Α²⁵.

16. *e-ne-wo[?]pe-za*, ΡΥ *Ta* 642.1.3a, *e-ne-wo-pe-za*, *Ta* 713.1.3, -715.1, *e-ne-wo-pe-zo*, *Ta* 715.3, */ennewo-peḡa/*, технички термин во ном. еднина и двоина. И покрај тоа што е општо прифатено дека се работи за маса со девет ногарки, има и други мислења. Од една страна, се смета дека всушност се работи за маса составена од три споени маси со по три ногарки²⁶; од друга страна е искажан предлогот „девет“ да се разбере како број што се однесува на површината од масата, односно дека е тоа „маса со површина разделена на девет дела“²⁷. Исто така, треба да се спомене и предлогот за идентификација на прв елемент што би ѝ бил соодветен на помикенската грчка придавка ἐνεός, со значење „дебел, тежок“, т.е. дека во сложенката се крие значењето „масивна, тешка маса“²⁸.

17. *e-te-do-mo*, KN *Uf* 432.6, ΡΥ *Ea* 808, *En* 609.5, *Eo* 211.2, *Ep* 301.5, веројатно име на занимање, иако предлогот за идентификацијата со */entes-domos/*, „одговорен за оружјето“?, cf. ἔντεα, „оружје, садови(во домаќинството“, не дава многу голема можност за неговата интерпретација и точно значење. Пред сè, од аспект на вториот елемент, тешко е прифатливо ова име на занимање да биде поврзано со оружје²⁹.

18. *i-je-ro-wo-ko*, ΡΥ *Eb* 159.a, */iero-worgos/*, буквално, „оној што изведува свети обреди=свештеник“, cf. ἱεροεργός, Калимах, фрг. 517.

²⁵Во врска со првиот елемент од оваа сложенка, cfr. M. BUZALKOVSKA-ALEKSOVA, 'Is Arcore in Mycenaean Greek possible?', *II Congresso internazionale di micenologia*, Roma - Napoli, 14 -20 ottobre 1991 (во печат).

²⁶Cf. L. STELLA, *Civiltà*, p. 108.

²⁷C. GALLAVOTTI, 'Note omeriche e micenee', *SMEA* 15 (1972), p. 29f.

²⁸L. DEROY, 'Autour de la table grecque', *Les Études Classiques* 44 : 4, 1976, 349 -357, особ. 355ss.

²⁹Cf. H. MÜHLESTEIN, *MH* 12, 1955, p. 124: "Geschirrsattler"; *Documents*², 242: *artificer*, aliter p. 546; *PP* II, p.52 cum adn.1-8; BADER, *Demiourgos*, p. 38 i adn. 13, каде што таа објаснува во врска со тешкотиите околу употребата на вториот елемент, ако **dem-* 'signifie «construire par couches superposees» и др.

Општо е прифатено, сп. *Documents*² и К. Ј. Реих, дека ова име на занимање треба да се разбере како ‘sacrificateur’, т.е. „свештеник задолжен за принесување жртви“³⁰, поточно, „оној што ги уништува жртвите“. Во врска со употребата е слична на хомерската синтаγμα ἱερὰ ῥέζειν/ ἔρδειν³¹, в. во третото поглавје од првиот дел. Во овој случај, имаме веќе оформена сложенка во микенскиот, за разлика од хомерскиот грчки, каде синтагмата сеуште не преминала во еден збор. Според тоа, поголема е веројатноста значењето на сложенката во микенскиот да било поблиско до хомерското, наспроти општото значење што го добил зборот во подоцнешно време - сп. Полукс, I, 14, кој името на занимање ἱεροῦργοι го набројува под поднасловот θεῶν θεραλευταί.

19. *i-po-ro-qo-i-qe*, PY Fn 79.10, т.е. /hippo-phorg^woiⁱ-k^we/<*/ekwo-phorg^w-s/, сложено име во дат. множина, „оние што ги водат на паша коњите“, или пак „што имаат / чуваат коњи“, cf. ἵπποφορβός, употребен кај Платон. Исто така кај Полукс, I, 181, покрај ἵπποφορβός, стои и дополнување: εἶτα ἵπλοι φορβάδες, и VII, 185: ἵπποφορβοί ἵπποφορβία, καὶ ὡς Σοφοκλῆς ἵπποβουκόλοι, ἵπποφορβεῖς, при набројувањето на лицата што се занимаваат со грижата за домашните животни; така се нарекувал и инструментот што го користел пастирот што ги пасел коњите (idem, IV, 74)³².

20. *i-qo-e-qe*, KN Sd 4404.a, -4407.a, -4413.b, -4450[C]*, /hik^wo-hek^w-s/<*/ekwo-hek^ws/, еден технички термин врзан за колите и коњската/колската опрема во ном. еднина, евентуално „што следи по

³⁰*Interpretation*², p. 422; *Greek Language*, p. 49; C. J. RUIGH, ‘Problèmes de philologie mycénienne’, *Minos* XIX 1-2, 1985, p. 159 i adn. 158; *Documents*² Glossary, p. 548: ‘sacrificing priest’; *D. Mic.*, I, p. 276; BADER, *Demiourgos*, pp.136ss., навлегувајќи во семантиката на зборот, и покрај ваквото значење за сложенката што го дава Bailly во својот речник, смета и покажува дека ἱεροῦργός, ἱερὰ ῥέζειν итн., има поопшто значење од θύω, θυσία во помикенскиот грчки, особено што за ваквата функција можело да биде одговорно и лице како θεμιούργος.

³¹Сп. исто така и PEPILLOU, p. 49.

³²Cf. V. GEORGIEV, *Second supplément au lexique des inscriptions créto-mycénienes*, s.v.; *Documents*², p. 399; *Interpretation*², p. 422; *Études*, p. 127 и др.

коњот“ или слично, според *Documets*², 516: ‘the only likely part of a chariot to be so called would be the two harness-saddles attached to the yoke, which are described on p. 363 and illustrated in fig. 25. Since they fit on the horse's neck, they might conceivably be described as ‘horse-followers’³³. Според она што се гледа на сликата и објаснувањето околу неа, всушност се работи за дел од амот, практично „додатен дел на погрбнината од коњот“, т. е. „перниче“. Тој овозможува да се ублажи болката од директниот допир на ремењата од амот и вратот на коњот, наместо подоцнешните попримитивни ремења од амот, директно врзани за јаремот.

21. *ka-ra-na-ko*, KN B 988.b, /*krān-arkhos*/, име на занимање во ном. еднина, „началник за водостопанство“, како што покажа проф. П. Илиевски и го поткрепи со глосата на Хесихиј: κρηναρχίη· ἀρχή ἐπὶ τῆς ἐπιμελείας ὕδατος³⁴.

22. *ka-ra-wi-po-ro*, /*ka-ra-wi-po-ro-jo/ka-ra-wi-po-ro-qe*, ΡΥ Eb 338[A], Ep 704.7, Un 6 v, Vn 48.7, / Ae 110 / Ed 317.1, Jn 829.2, /*klāwīphoros*/, сложено име во ном. и ген. еднина и ном. множина, „што носи клуч, клучарка“. Ова име на занимање секако може да се смета за сакрално, иако контекстот во кој се среќава не во сите ситуации ја потврдува оваа претпоставка; можеби би било подобро ова сложено име да се смета за функција; значи, покрај свештеничкото, практично да се работи за економска грижа во врска со светилиштата³⁵; cf. ат. κλειδοῦχος.

23. *ke-ni-qa*, KN Ws 8497.β, /*kher-nig^wa*/, сложено име на сад во ном. еднина, „сад за вода што служи за миење раце“, т. е. „леген“, како што може да се види и од хом. стихови: χέρνιβα δ’ ἀμφίπολος πρόχοόν θ’ ἄμα χερσὶν ἔχουσα (Ω 304), т.е. „леген и во него гум слугинката в

³³Cf. M. LEJEUNE, *Mémoires* I, Paris 1958, p. 179, n. 76.; C. J. RULGH, *Chars*, pp. 24[192] - 25[193].

³⁴Cf. P. Hr. ILIEVSKI, 'Mycenaean *ka-ra-na-ko*', *SMEA* XX, Roma 1979, pp. 161-169; idem, „Микенската просопографија како историски извор“, *Присύιαῖνι ἵρδαваῖνα на ΜΑΝΥ*, VI, Скопје 1982, pp. 105-125, посебно 120-121.

³⁵Cf. F. J. TRITSCH, 'The women of Pylos', *Minoica*, p. 410; OLIVIER, *Liste*, pp.41 f.; GÉRARD-ROUSSEAU, *Mentions*, p. 125; *Documents*², Glossary, p. 551, PP II, pp. 72-73 и др.

раце држејќи“: Според Е. Риш³⁶, во хомерскиот грчки сложенката значи ‘Handwaschwasser’, односно -„вода за миење раце“. Притоа тој споменува дека можеби зборот *ke-ni-qa* во микенскиот е во акузатив еднина.

24. *ke-ni-qe-te-we*, KN X 768.2 , MY Wt 503. β-γ, /khērnig^wtēwe/, сложено име на сад во ном. множина(или двоина), „сад за миење раце“; сложената форма е практично изведенка од претходната, т.е. *ke-ni-qa*, и се разликува од помикенската форма, под ανιπτήρ. Од формата, што е во ном. множина, произлегува дека во микенскиот ова име за сад гласело на -τεύς³⁷, ако, што е исто така возможно, не се работи за грешка во микенскиот грчки³⁸.

25. *ke-u-po-da*, PY Na 395.B, -527.B, 568 <.A> (*ke-po-da*), *ke-u-po-da-o*, KN C 1044.b, Dq 442.a, *ke-u-po-de-ja* KN G 820.3, можеби, и покрај тешкотиите во врска со оформувањето на сложенката, како и контекстот³⁹, /g^heu-spondās/, 'libation pouger', т.е., „лотурач/-ка на течност во чест на богови“, како што предложи Л. Р. Палмер⁴⁰. Сепак, не треба да се превиди и контекстот во кој е употребена оваа сложенка. Во тој случај треба да се спомене дека *ke-u-po-da* е со функција во врска со детаксацијата, како што потсети М. Жерар-Русо⁴¹.

26. *ko-to-no-o-ko*, PY Eb 173 <.1 > (*ko-to-no-ko*[], -369.B, -377.B, -496.B, -501.B, -566.B, -747.B, -846.B, -874[.B], -892[.B], -893[.B], -895.B, Eo

³⁶Cf. E. Risch, *Wortbildung*², pp. 194, 207.

³⁷Според А. LEUKART, *Res Mycenaeae*, p. 236, формата *ke-ni-qe-te-we* е добиена по пат на дисимилација од **ke-ni-qe-te-re-we*, cf. хом. подάμιπτρα; меѓутоа, сп. и О. PANAGL, *Sprache* 23, 1977, 51f., којшто мисли дека сложенката е изведенка од **gher-nig^w-to-s*.

³⁸Така смета М. D. PETRUŠEVSKI, 'kenigetewe', *ŽA* XV,1, 1965, p. 116; според J. CHADWICK, *Documents*², Glossary, p. 552, сложенката треба да се разбере како 'wash-hand-basins', односно „коритца за миење раце“ или сл.

³⁹Cf. C. J. RUIJGH, *Études*, p. 262 и adn. 138; GÉRARD - ROUSSEAU, *Mentions*, p. 132, PP II, 79-80.

⁴⁰*Interpretation*², pp. 303, 307, 311; *Documents*², p. 298f.

⁴¹*l.c.* во белешка 35.

247.2, E 301. 2a.8.9.10.11.12.13.14, -613.11/ Eb 297.2, /ktoin(o)-³okhos/, сложено име на занимање, коешто според Л. Р. Палмер⁴² треба да се преведе како 'designation of *te-re-ta* class in connexion with holdings of *ke-ke-me-na* land'. Според проф. Илиевски⁴³, стр. 19, *ko-to-no-o-ko* е земјопоседничка титула, а на стр. 23 тој нагласува дека лицата наречени со ова сложено име го сочинувале *da-mo*, под којшто поим, како правно лице, се подразбира локалното административно тело што располагало со земјата *ke-ke-me-na*⁴⁴. Тој се смета за сопственик и арендатор на земјата *ko-to-na*⁴⁵.

27. *ko-wi-ro-wo-ko*, KN B 101.1, што веројатно може да се транскрибира како /kowilo-worgos/, е исто така име на занимање. Сп. Полукс, I, 13: ἀλλὰ καὶ κοιλᾶναι λίθον εἰς θεοῦ μορφὴν καὶ διαγλύψαι (ἔστιν εἰλεῖν), каде што зборува за имињата на мајсторите што изработуваат божески кипови. Значи, ако името се поврзе со именката κοῖλος, сп. и глаголот κοιλᾶίνω, „правам длабнатини,, тогаш ова име на занимање треба да се разбере како „резбар,,⁴⁶ или сл. Што се однесува до оваа сложенка, Л. Р. Палмер, ја споредува со *ai-te-re*, велејќи дека „if latter are 'inlayers', the k. may be 'those who hollow out the pattern'. А. М. Дејвис, од друга страна, нагласува дека како име на занимање, сложенката κοιλοῦργός е документирана на папирус од третиот век пред н. е, поставувајќи ја на тој начин под прашање врската и соодветноста на практичното значење на занимањата меѓу

⁴²Во *Interpretation*², p. 430f.

⁴³М. LEJEUNE, *Mémoires*, III, 147; *Interpretation*², pp. 41, 85, 89, 190f, 201, 212, 213; P. Hr. ILIEVSKI, 'Pisani podaci o zemjoposedničkim odnosima na Balkanu iz kasne bronzane epohe', *Godišnjak akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine*, XXIV, Sarajevo 1986, pp. 5 - 40.

⁴⁴Мошне интересно е и забележувањето на М. LINDGREN, o.c. 88f., каде таа потсетува на податокот дека ако *ko-to-no-o-ko* = *ko-to-na*, *e-ko-te*, тогаш тие можеби се поврзани и со *ko-to-na*, *ki-ti-me-na*, но се споменати преку личните имиња во Ea серијата, како и П. Хр. ИЛИЕВСКИ, p.21 (в. претходната белешка).

⁴⁵ППСГЯ, стр. 117.

⁴⁶Сп. D. i M. PETRUŠEVSKI, 'Proivodi mikenskoga zanatstva', *Seriya Ta iz Pila, Godišnjak Naučnog društva NR Bosne i Hercegovine*, Balkanološki institut 6, Sarajevo 1968, p. 35; *Interpretation*², 137, 431; BADER, *Demiourgos*, p. 35f., 'graveurs'; A. M. DAVIES, o.c., 104.

микенскиот и помикенскиот грчки. Тоа е навистина така, кога ќе се земе предвид временската дистанца, меѓутоа има и други фактори за определба за значењето на определено сложено име на занимање : резбарите секако биле потребни при изработката на така богато обработениот и украсен мебел опишан во Та- серијата.

28. *ko-wo-ka-ra-te-ne*, KN B 806 v. 2, според Х. Л. Мелена⁴⁷, сложенка од *ko-wo* и *ka-ra-te-ne*, т.е. */korwo-krastēnes/*, cf. Хесихиј: *κραστῆναι· δίακονοι γυναιῆκες*, т.е. 'boy servants' = „момчиња-слуги“. Прашање е само, заради тоа што ова име на занимање не е употребено како женско име на занимање во микенскиот грчки, дали вториот елемент како прост збор претставувал таков термин, или пак тоа претпоставува некоја сложенка како **/korwa-krastēnes/*.

29. *ku-na-ke-ta-i*, PY Na 248, */kyn-āgeta^{hi}/*, сложеното име за ловец, буквално, „оној што ги гони кучињата“, во дат. множина, односно „за ловците“, сп. хом. *κυνηγέτης* (ι 120)⁴⁸.

30. *ku-ru-so-wo-ko*, PY An 207.10, */khryso-worgoi/*, „златари“⁴⁹, име на занимање во ном. множина, сп. хом. *χρυσοχόος* и *χρυσουργός* во *Septuaginta*.

31. *ku-wa-no-wo-ko-i*, MY Oi 701[.7], -702[.4], -703.2, -704[.4], */kywano-worgoi^{hi}/*, име на занимање, евентуално во дат. множина, „обработувачи на скапоцен камен“, за првиот елемент од сложенката се смета дека е всушност 'red steatite mould from Mycenae possibly used by *ku-wa-no-wo-ko*'⁵⁰.

⁴⁷MELENA, *Studies*, p. 75.

⁴⁸*Documents²*, pp. 298-299; L. R. PALMER, *Interpretation²*, 308, кој потсетува дека според големата количина производи што тие ја добиваат, има можност да се работи за ловиштето на пилскиот дворец.

⁴⁹A. HEUBECK, *Die Sprache* 4, 1958, p. 93; VILBORG, *Grammar*, pp. 60, 140; BADER, *Demiourgos*, p. 33; *Études*, p. 372; M. D. PETRUŠEVSKI, *SMEA* 12, 1970, p. 121, adn.3; *DMic* I, pp. 409f. и др.

⁵⁰E. T. VERMEULE, 'A Mycenaean Dipinto and Graffito', *Kadmos* 5 : 2 (1966), pp. 142-146; 'Further account of inscription on red steatite mould from Mycenae', *Bulletin of the Museum of Fine Arts*, Boston 64 : 339 (1967), pp. 19-31, посеб. 30 f.

32. *ma-ra-te-we*, сложено име на занимање документирано на плочката PY Na 245, според проф. Петрушевски /*malanthēwes*/, добиено по пат на хапологија од */*mal[an]-anthēwes*/, име на занимање во ном. множина, 'teinturier'⁵¹, т.е. „бојација“.

33. *me-ri-da-ma-te*, PY An 39.8, -207.11 *me-ri-du-ma-te*, PY An 39.2, -424.3, -427.2, -594.2, Fn 50<.5>, KN X 1045 (*me-ri-du[-ma]*), PY Fn 867.6 (*me-ri-du-ma-šj*), /*meli-dam-ar-t-es*/, /*meli-dum-ar-t-es*/, име на функција во ном. еднина и множина, и во лок.(-дат.) множина. Во последно време, К. Ј. Рејх го преведе ова име на занимање како 'maître du miel', т.е. „гада(домаќин) на медот“ . Тој ги смета *me-ri-du-ma-te* за локални функционери во Пил, пониски по ранг од *du-ma* (според него, провинциски функционери). Авторот нагласува, дека ваквиот заклучок произлегува и заради големиот број лица со вакво занимање, евидентиран на плочките од An- серијата: 'et on en a conclu que les fonctionnaires en question occupaient un rang assez bas dans la hiérarchie pylienne'⁵², односно, 'attributaires d'une quantité d'orge'⁵³. Притоа, тој потсетува на забелешката во *Documents*², p. 426, каде се застапува мислењето дека лицата набројани во пилската An-серија не биле нужно со религиозна функција, и смета дека медот, општо земено, во тоа време бил во широка употреба.

34. *mo-ro-qa*, KN C 954.1, Xd 7586, PY An 519.2, Aq 64.2.3.4.5, Jo 438[.5].6[.17], /*moiro-k^wās*/*<*/moiro-k^wā-s*/, ном. еднина м. род, од титула на локален намесник, „што има(држи) дел од земја“⁵⁴ ; според Л. Р. Палмер, (o.c. 435), тој е „функционер од висок ранг“.

35. *na-u-do-mo*, KN U 736.1, PY Na 568.8, Vn 865.1, Xn 990[.1], /*nau-domos*/, име на занимање во ном. множина, 'ship-builders/wrights/

⁵¹Cf. M. D. PETRUŠEVSKI, 'Les désignations de couleur en grec mycénien', *Atti Roma*, 1968, pp. 680-685, спец. p. 684.

⁵²Cf. C. J. RUIJGH, *Tractata Mycenaea*, p. 306.

⁵³*ibidem*, p. 307.

⁵⁴Cf. L. R. PALMER, *TPhS*, 1954, p.52: οἱ τὰ χωρία κεκτημένους ἐν οἷς αἱ μορία εἰσίν; *Interpretation*², pp. 144, 437; *Mémoires*, I, pp.291f., 309; *PP* II, 99-100 и др.

'temple(/house?-builders'⁵⁵, cf. хом. ναυπηγός . Мислењата за значењето на ова име на занимање се поделени. Од една страна се застапува уверувањето дека се работи за „коробари“; тоа се поткрепува со евиденцијата за веслачите, што би укажало на потребата од изработка на кораби. Од друга страна, отсуството на поголеми храмови и релативно малиот број на евидентираниите *na-u-do-to* на документите, е податок во прилог на мислењето дека всушност ова сложено име на занимање треба да се разбере како „градители на храмови“⁵⁶. Ако го прифатиме ова сложено име на занимање како „коробари“, останува прашањето во каков сооднос биле овие лица со другите градители документирани на плочките, итн. Можеби тука треба да се спомене коментарот на Евстатиј, дека кај Хомер ναυπηγός значи исто што и τέκτων, и е само попрецизно искажан термин за горе-долу идентично име на занимање, т. е. „градител“: Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὴν ναυπηγικὴν, γενικότερον τεκτοσύνην ἔφη. ἐπεὶ καὶ τέκτων ὁ ναυπηγὸς ὀνόματι γενικῶ (Коментари за *Одисеја*, петто пеење, стихови 550-551).

36. *no-ri-wo-ko/-jo*, PУ Aa 98 / Ad 669, /*nori-worgoi*/ и *no-ri-wo-ki-de*, TH Of 36, /*nori-worgides*/, име на занимање во машки и женски род, во номинатив множина, при што второто се среќава во Теба. Името на занимање мошне веројатно се однесува на произведувањето еден вид текстил, ткаенина, како што сметаат и К. Ј. Рејх и Х. Л. Мелена, cf. хом. νόροπι χαλκῶ⁵⁷.

37. *o-wi-de-ta-i*, PУ Un 718.2, ([*o-wi-de-ta*]), Wa 731.2, /*owi-dertā^{hi}*/, име на занимање во дат. множина, „дерачи на овци“⁵⁸, можеби со

⁵⁵Documents², p. 400; Interpretation², p. 435; DUHOUX, Aspects p. 164 i adn. 440; I. TEGYEL, 'Some Problems of the Status of the working groups on Linear B Tablets', Acta Classica Universitatis Scientiarum Debreceniensis, 24, 1988, pp. 3-8.

⁵⁶Спореди ја дискусијата во оваа смисла на М. LINDGREN, PP II, 100; GÉRARD-ROUSSEAU, Mentions, p. 149.

⁵⁷A. FURUMARK, "Ägäische Texte in griechischer Sprache, Eranos, 52, 1954, pp. 18-60, особ. p. 23.; Documents², pp. 400, 563; C. J. RULGH, Études, p. 372 и adn. 97; BADER, Demiourgos, p. 40; A. M. DAVIES, Colloquium Neuchâtel, p. 100, adn. 48; J. L. MELENA, Nestor 1-VII-1976, pp. 1059f. и др.

⁵⁸Cf. H. MÖHLESTEIN, Studia Mycenaea Brno, pp. 114f, Documents², pp. 282, 458, 568.

свештеничка функција, култно занимање⁵⁹, според контекстот на *Un-*серијата. По предлог на К. Ј. Рејх, ова име на занимање може да се транскрибира и како */owi-dētas/*, 'homme qui lie des moutons', т.е. „врзувач на овни“, и да се разбере како специфична обврска на свештеникот задолжен за принесување жртви⁶⁰.

38. *pa-ra-ke-te-e-u/ -we*, PУ *Jn* 832. 11/ *Jn* 750.2, */palak-ente^heus/*, 'maker of helmets'⁶¹, „мајстори за правење шлемови“, сп. и Пиндар, *Нем.* XI, 35 : χαλκεντής, придавка преведена како 'aere armatus', која може да се искористи како подлога за една изведенка на -εύς; во тој случај, би можеле да претпоставиме дека ова е име на занимање изведено од една недокументирана сложенка **/pālak-entē(s)/*, „украсен, наоружан со шлем“, од која би потекнало името на занимање „што се занимава со правење шлемови“.

39. *po-ku-ta*, KN *B* 815,-816,-[985],-7035, -[8006], *C* 911.7.8.10, -912.2.3, -917v[[.2]], *L* 469.b, PУ *An* 207.9, -610.15, */pok-ur-tās/*, 'fleece-plucker', т.е., „кој што го треби (чисти) руното“, име на занимање во производството на текстил, во ном. еднина и множина, како што во последно време аргументирано образложи Х. Л. Мелена⁶². На ова име на занимање веројатно би му одговарало помикенското νακοτίλης (Pollux, VII, 28)⁶³.

⁵⁹*Interpretation*², p. 440; *PP* II, p.109.

⁶⁰Cf. *Études*, p. 265, adn. 147, p. 342.

⁶¹J. L. PERPILLOU, 'Observations sur le grec mycénien à propos du livre de C. J. RUIJGH (=rev: *Études*)', *RPh* 42/2, 1968, pp. 258-261, posebno 249; idem, *Les substantifs grecs en -εύς*, Paris 1973, p. 377.

⁶²J. L. MELENA, 'On the Linear B Ideogrammatic Syllabogram Ze', *Studies to Chadwick*, 389-458, особено pp. 453-455; за поравешното мислење дека овој термин е препозиционална сложенка, в. подолу во вториот дел.

⁶³C. J. RUIJGH, '*po-ku-ta* et *po-ku-te-ro*, dérivés de **pōku*, « petit bétail »', *Μυκεναϊκά*, pp. 543-562, овој збор го смета за изведенка од една основа **pōku-*, за кој в. подолу, во врска со првиот и вториот елемент од оваа сложенка.

40. *po-ru-po-de-ge*, РУ Та 722.1 /*poly-pode*/, апелатив во инструментал еднина⁶⁴, името за „октопод“, буквално, „многу-ножец“, декоративен елемент за едно столче што се става под нозете.

41. *pu-ka-wo*, РУ Ап 39.1.7, -424.1, -427.3, -594.1, v. [[.2]] , /*pyr-kawoi*/, име на занимање (можеби религиозна титула, иако, според М. Жерар-Русо, нема докази на документите за тоа)⁶⁵, во ном. множина од м. род, т.е. „потпалувачи на оган“⁶⁶, cf. *πυρκαεύς*, Сапфо, *πυρκαῖή*, 'pyre', *Ил.*, Н, 428+; *πυρίκαοι*, Плут.2.406е. Во *Documents*², стр. 426, во врска со верувањето на Ж.-П. Оливије⁶⁷, дека барем некои од набројаните занимања на овие плочки треба да биле слуги на храмовите, Џ. Чадвик опоменува дека *pu-ka-wo*, на пример, можеби биле „чувари на светиот оган“, но сепак е скептичен по однос на убедливоста на поголема група од функции со изразено религиозни импликации, за да го потврдат тоа. Последователно, *pu-ka-wo* 'may have such a humble task as charcoal-burning.', т.е., „можеле да имаат и така обично задолжение како „потпалувачи на (дрвен)јаглен“⁶⁸.

42. *pu-ra-u-to-ro*, РУ Та 709.а, /*pyr-austrō*/, 'fire-tongs', (L. S. J.)⁶⁹, „огнени маши“, предмет од домаќинството, документиран во Пил, евентуално во ном./акуз. двоина. Што се однесува до значењето на овој технички термин, можеби Д. и М. Д. Петрушевски се во право кога мислат дека тука не се работи за грчкиот термин за маша, туку за

⁶⁴V. E. RISCH, 'Die mykenische Nominalflexion als Problem der indogermanischen und griechischen Sprachwissenschaft, Festgabe für Manfred Mayrhofer I, *Die Sprache*, 32,1, 1986, 63-77, посеб. 72: 'Polyp'.

⁶⁵Cf. *Mentions*, p. 192.

⁶⁶J. CHADWICK, *Documents*², Glossary, s.v. *pu-ka-wo* : 'fire-kindlers'.

⁶⁷ Cf. OLIVIER, *Liste*, p.36.

⁶⁸Тука би можеле да го споменеме и мислењето на L. R. PALMER, *Interpretation*², p.448, т.е. помошна функција при добивањето бронза, како што тоа го сторила и M. LINDGREN, *PP II*, p.126; сн. исто така и VILBORG, *Grammar*, pp. 37, 61, 140; L. A. STELLA, *Civiltà*, p. 157 и adn. 101; C. J. RUIJGH, *Minos* 9, 1968, p. 139; S. HILLER, O. PANAGL, *Texte*, p. 308 и др.

⁶⁹ *Interpretation*², pp. 29f, 342.

„лопатка за жар и пепел“, односно „каџија“, која е документирана во ном. двоина⁷⁰.

43. *qe-to-ro-ro-pi*, PУ Ae 37.a, -[108], -134, -489.a (1:4), /k^wetropopphi/, cf. τετράποδα, е сложеното име за „добиток“, буквално кажано „четвороношци“, употребено на документите во инструментал множина управуван од предлогот *o-pi*⁷¹.

44. *qo-u-ko-ro/-jo*, PУ An 18.9, -830.10[.11.12].13,-852.1, Nn 831.5 / Ea 781, TI Ef 2, име на занимање во An- серијата, а можеби име на лице на останатите документи (за кое види во третиот дел за сопствените именки), „воловар“, односно „говедар“, cf. βουκόλος, форма која од фонетски аспект уште во микенскиот грчки била добиена преку прогресивно дисимилационо исчезнување на *w (според М. Лежен⁷², преминувањето на лабиовеларот во велар било поттикнато од близината на -u-, заради натрупувањето на непријатниот глас како во првиот, така и во вториот дел од сложенката), пред лабиовеларот од */g^wouk[w]olos/, со значење „оној што се вртка околу говедата = говедар“⁷³.

45. *qo-u-qo-ta*, KN L 480.b; *qo-qo-ta-o*, PУ Ea 270, Ea 305, Ea 757, Ea 802; мошне веројатно /g^woug^wotās/, cf. βουβότας, Пиндар, N.4. 52, I 6.62; еквивалент на *qo-u-ko-ro*, т.е. , ако едниот е оној „што ги води говедата на паша“, вториот е „оној што се вртка околу нив“⁷⁴. Се смета дека во Кнос сложенката е документирана како име на лице (во врска со тоа в. во третиот дел од овој труд), а дека на пилските документи таа треба да се разбере како име на занимање. Според К. Ј. Рејх, ова име на

⁷⁰Dušica PETRUŠEVSKA i Mihail PETRUŠEVSKI, 'Proizvodi mikenskoga zanatstva', Serija Ta iz Pila, Godišnjak Naučnog društva NR Bosne i Hercegovine, Balkanološki institut 6, Sarajevo 1968, pp.35-59, poseb. 47.

⁷¹V. Evidence, p. 90, 100; V. GEORGIEV, Ét. Myc., p. 184; E. RISCH, Minos V, 1957, p. 33; Илиевски, Аблайиновой, стр. 29, 106s и др.

⁷²Phonétique², p. 36f.

⁷³Cf. Evidence, pp. 90, 96; Mémoires I, p. 317; Études, p. 321; Phonétique², p. 36f; E. RISCH, Acta Mycenaea, II, p. 294; Res Mycenaea, p. 377; DMic. II, pp. 210-211 и мн. други.

⁷⁴V. Mémoires, I, p. 250, n. 61; F. R. ADRADOS, Emerita 29, 1961, 87; PP II, p.130.

занимање значи 'bouvier en chef'⁷⁵, за разлика од *qo-u-ko-ro*, кои ги смета за земјоделци што имале потреба од волови заради обработката на земјата⁷⁶.

46. *ra-wa-ke-ta / ra-wo-ke-ta*, PY An 724.7, Un 219.10, -718.9 / KN As 605.1, /*raw-agetās*/, име на функција, најверојатно се однесува на лице со воени овластувања, т. е., „војсководец“, сл. ст.-сл. војвода. Во последно време, К. Ј. Рејх⁷⁷ го искажа своето уверување дека *ra-wa-ke-ta* всушност е име за кралскиот син, принцот, споредувајќи ја улогата на хомерскиот *λᾱῖᾱέτας* (Хектор Пријамов) и похомерскиот, всушност оној споменат кај Пиндар, *Ол.*, I, ст. 89, каде за жената на Пелопс се вели дека е онаа, ἃ τέκε.... *λᾱῖᾱέτας υἱούς*, „што родила синови војсководци“.

47. *re-wo-to-ro-ko-wo*, PY Aa 783, Ab 553.B, Ad 676, /*lewotro-khowo-s*/, cf. *λοέω*. Според Е. Риш⁷⁸, коренот е запазен во микенскиот со поинаква форма, т.е. *lewo-* <**lewh₃*-⁷⁹; Според К. Ј. Рејх, ова име на занимање може да се разбере како 'verser de l' eau de bain', т.е. „потурачки на вода во бањата“, иако смета дека тоа занимање не морало да им биде единствената обврска на овие жени евидентирани во А-серијата⁸⁰.

48. *ri-na-ko-ro*, PY An 129, /*lin-agoroi*/, име на занимање во ном. множина, сосема возможно „собирачи на лен“⁸¹.

⁷⁵Cf. C. J. RUIJGH, 'Da-ma/du-ma δάμαρ / δύμαρ et l' abbreviation DA, notamment en PY En 690.1', *Tractata Mycenaea*, p. 320.

⁷⁶*l.c.* in adn. 68.

⁷⁷Cf. C. J. RUIJGH, *Tractata Mycenaea*, pp. 299 - 322, особ. 321 и бел. 93 и 94.; WUNDSAM, *Struktur*, p. 55; PP II, 135; E. RISCH, *Acta Mycenaea* II, p. 296 и многу други.

⁷⁸*Wortbildung*², p. 42 i adn. 38a.

⁷⁹Сл. и М. S. RUIPÉREZ, *Emerita*, 18, 1950, 386ff., кој уште пред дешифрирањето на микенскиот грчки упатува на *στορε-* <**sterh₃*-.

⁸⁰Cf. C. J. RUIJGH., *Tractata Mycenaea*, p. 306.

⁸¹Cf. *Mémoires* I, p. 133; L. R. PALMER, *Gnomon* 34, pp. 707-711, p.710; *Interpretation*², p. 453; F. BADER, *Coll. Salamanca* II, pp. 156 f; П. Хр. Илиевски, Пристапни предавања МАНУ, 1982, p. 118; *Tractata Mycenaea* 1987, p.156.

49. *se-re-mo-ka-ra-a-pi*, PY Ta 708.2, *se-re-mo-ka-ra-o-re/-qe*, PY Ta 707.2 / Ta 714.2, /*seremo-kara^aorē*/ и /*seremo-kara^aapi*/, име на украсен елемент на тронот во инстр. еднина и множина⁸², можеби врвот од наслонот. Иако не е многу сигурен првиот елемент⁸³, се претпоставува дека украсот се состои од глава на некое животно, т.е. „со глава од *se-re-mo*“, а од морфолошки аспект тоа би претставувало поименичена придавка, сп. *qo-u-ka-ra*, *qo-u-ka-ra-o-re*.

50. *si-to-ko-wo*, PY An 292.1, /*sito-khowo-i*, *ōi*/, според Ц. Чадвик, 'grain-measurer(s)', т. е. „мерачи на жито“; како поткрепа за значењето на ова сложено име на занимање, тој упатува на β 380: γρηύς ...δέ οἱ ἄλιφτα χεῦεν (Glossary, s.v.).

51. *si-to-po-[qo]*, KN As 608.4⁸⁴, /*sito-pok^wos*/, име на занимање во ном. еднина, како што мисли Ц. Чадвик, 'cook', т.е. „готвач“, буквално „што пече жито“; што се однесува до пилската форма *a-si-to-po-qo* (PY Eb 177 [A], Ep 613.6), /*a-sitopok^wos*/; можно е да станува збор за истото име на занимање, а формата да се разбере како една контаминација⁸⁵ меѓу *a-to-po-qo* (в. стр. 13) и *si-to-po-qo*⁸⁶.

52. *su-qo-ta/-o*, PY Ea 822, /-59.3, -109, -132, -480.a, -481.2, -776, /*sug^wōtās*/, cf. συβώτης, συβότης, името „свињар“, поточно, „оној што ги носи на паша свињите“; тој, според К. Ј. Рејх, не е некој обичен свињар,

⁸²Сп. Илиевски, *Аблаΐινοΐ*, p. 35 i adn.27; *SMEA* 12, 1970, p. 99; „Инструменталот и неговите функции во микенскиот грчки“, *Прилози МАНУ*, VI, Скопје 1981, 23-51, посебно p. 34; E. Risch, *SMEA* 1, 1966, pp. 53-66.

⁸³Сп. H. MÜHLESTEIN, *Glotta* 36, 1957, 157ss: *Σειρημο-, cf. Σειρήν, -ῆνος; M. DORIA, *Avviamento*, 159; VILBORG, *Grammar*, p. 84; F. BADER, *Coll. Salamanca* II, p.191: првиот елемент е во ген.; J. L. MELENA, *Minos* 15, 1976, p. 238: <<esfinge micénica>>; contra, L. R. PALMER, *Minos* 5, 1957, p.65; *Interpretation*², p. 349: *σερμο-<σερφο-, cf. σέρφοι-ἐλαφοί(Хесихиј).

⁸⁴Според *КТ*³, KN As 625 е здружена со KN As 608.

⁸⁵Иако може да се земе предвид и читањето предложено од L. R. PALMER, o.c. 487: *a-pi-to-po-qo*, т.е. ἄλιφτοπόσος, 'barley cooker', т.е. „декар(приготвувач) на јачмен“. Тој верува, дека заради тоа што се графички блиски знаците за слоговите *si* и *pi*, писарот ненамерно згрешил, запишувајќи *si* наместо *pi*.

⁸⁶*Documents*², *Glossary* s.v.

туку главниот, што се грижел за свињите на *ra-wa-ke-ta*, а кој пак, како што мисли тој (в. погоре), е кралскиот син⁸⁷. Одделното име за свињар е показ дека свињарството било посебна подгранка од сточарството во микенската цивилизација.

53. *te-o-po-ri-ja*; KN Ga 1058, Od 696.1, /*theo-phoria*/ . Ако се работи за технички термин од аспект на водење евиденција надвор од можноста тоа да биде божески празник, тогаш оваа сложенка би можеле да ја споредиме со помикенската *θεοφορία*, т.е. „божески имот“⁸⁸.

54. *te-u-ta-ra-ko-ro*, PY An 424.1, Eo 276.1, /*teutl-agoros*/, „собирач на репа, или цвекло“⁸⁹, cf. *τεῦτλον*, или пак **τευθραγόρος*, **τεύθραγορος*, „бојадисувач“⁹⁰, или пак некој вид синоним за *da-mo-ko-ro*, ако во првиот елемент може да се препознае форма блиска до илирската *teuta*, „народ“, слична по значење на микенската *da-mo*⁹¹.

55. *ti-ri-po/-de*, PY Ta 641.1.1, -709.33/ 641.1, /*tri-pos*/, сложенка во ном. еднина и двоина, „троножец, пирустија“⁹², како и изведенката од неа *ti-ri-po-di-ko*, PY Cn 599.8, MY Ue 611.4, /*tri-podiskos*/, деминутив од претходната сложенка во ном. еднина; возможно е таа во Микена да е технички термин, а во Пил да претставува име на лице, поточно прекар, идентичен на сложеното име на сад (в. во третиот дел).

56. *to-ko-do-mo*, PY An 7.11, -18.6, -35.1, Fn 1427, /*toikho-domos*/, ном. еднина и множина, „градители (на сидини)“, cf. и помикенскиот изведен глагол *τοιχοδομέω*⁹³.

⁸⁷M. LEJEUNE, 'Analyse du dossier pylien Ea', *Minos* 15, [1974], 1976, 81 - 115; C. J. RUIGH, 'Observations sur la série PY Ea', *Actes du VIIe congrès de la F. I. E. C.*, Budapest 1983, 477-483, особено 481; *Tractata Mycenaea*, p. 307.

⁸⁸*Documents*², Glossary, s.v.; P. Hr. ILIEVSKI, *Godišnjak* 27-25, 1989, p. 31.

⁸⁹*Documents*², pp. 247, 447.

⁹⁰A. TOVAR, *MSS*, 10, 1977, pp. 77ff.

⁹¹Спореди во врска со овој предлог кај L. STELLA, *Civiltà*, p.61, adn.43.

⁹²Cf. *Documents*², p. 336; D. i M. PETRUŠEVSKI, 'Proizvodi mikenskoga zanatstva', p.42 и многу други.

57. *to-ko-so-wo-ko*, PY An 297.12, /*tokso-worgoi*/, „мајстори за стрели“, во ном. множина, cf. τοξοποιοῖς⁹⁴.

58. *to-pe-za*, KN V 280.5, PY Ta 642.1.2.3, -713.1.2[.2].3, -715.1.2.2, во номинатив еднина, во PY Ta 715.3: *to-pe-zo*, во номинатив двоина, /*tor-pe^{ya}a*/, зборот за „маса со четири нозе“ < *(*kwe*)*tw₁-ped-yh₂*, **k^wt^w₁-pedyh₂*, односно прагрчкото */*tw₁-ped-yh₂* /⁹⁵, покрај полната форма документирана како прв елемент /*qe-to-ro-*/, од сложенката *qe-to-ro-po-pi*, за којашто стана збор погоре.

59. *to-ro-no-wo-ko*, KN As 1517.11, /*throno-worgoi*/, име на занимање во ном. множина, „мајстор за столови, столар“⁹⁶. Сложенката е веројатно во ном. множина, зашто по неа се набројани три машки имиња на лица, заради што се верува дека името на занимање се однесува на сите тројца. Веројатно за име на занимање слично / исто како ова од помикенско време, зборува и Pollux, VII, 182 : θρονοποιοῖς.

60. *u-do-no-o-i*, PY Fn 187.13, /*hyd₁-no^hoi^hi*/, име што се однесува на група, во дат. множина. Бројни се мислењата дека се работи за култни слуги⁹⁷, иако значењето на името на занимање може да се однесува и на лица „задолжени за чување на цистерните со вода“⁹⁸, во сосема профана смисла на занимањето.

⁹³Cf. J. CHADWICK, 'Mycenaean *te-ko-to-na-pe*, *SMEA*, 4, 1967, pp. 23-34; *Documents*², p.426, Glossary s.v.

⁹⁴*Evidence*, p. 96; *Mémoires* I, p. 194; A. HEUBECK, *Minos* 6, 1958, p. 56; *Grammar*, pp. 61, 140; *Interpretation*², pp. 136, 229, 458; *Documents*², pp. 182, 586; BADER, *Demiourgos*, p. 36; *PP* II, pp. 147 f.; M. D. PETRUŠEVSKI, *ŽA* 27, 1977, p. 39; A. M. DAVIES, *Colloquium Neuchâtel*, p. 102 и др.

⁹⁵Cf. M. VENTRIS, *Eranos* 1953, 1955, p. 116; L. R. PALMER, *BICS* 2, 1955, p. 41; E. RISCH, *Minos* 5, 1957, p. 31, adn. 5; HEUBECK, *Welt*, p. 91 ff.; *Études*, pp. 48f., 84; M. D. PETRUŠEVSKI, *ŽA* 25, 1975, p. 438 и др.

⁹⁶*Evidence*, p. 96; *Documents*², p. 587; *Interpretation*², p. 459; BADER, *Demiourgos*, p. 36; P. Hr. ILIEVSKI, *ŽA* 17, 1967, p. 26; E. RISCH, 'θρόνος, θρόνα und Die Komposita vom Typus χρυσόθρονος', *Studi Classice* 14, 1972, pp.17-24, пос.17 и др.

⁹⁷ *Interpretation*², 460; L. STELLA, *Civiltà*, p. 257; H. MÖHLESTEIN, *MH* 22, 1965, p. 158.

⁹⁸C. J. RUIJGH, *Études*, pp. 369-370; в. коментарот на M. LINDGREN, *PP* II, 149; M. GERARD-ROUSSEAU, *Mentions*, pp. 229f.

61. *we-pe-za*, РУ Та 713.2 „маса со шест ногарки“, /*we(k)s-pegʷa/* <*(s)*weks-pedyu*, в. погоре околу *to-pe-za, e-ne-wo-pe-za*⁹⁹.

62. *we-te-i-we-te-i*, РУ Es 644, /*wete^hi-wete^hi/*, редулицирана форма во локатив(дат.) еднина, т.е. „од година на година“, „годишно“¹⁰⁰, сп. кшп. *a-ma-ti-a-ma-ti*, „од ден на ден, секој ден“.

⁹⁹Сп. М. VENTRIS, 'Mycenaean furniture on the Pylos tablets', *Eranos* LIII, 1955, pp. 109-119, посеб. 119; D. i M. PETRUŠEVSKI, 'Proizvodi mikenskoga zanatstva', *Seriya Ta iz Pila*, p. 52 и др.

¹⁰⁰Cf. E. RISCH, *Sprache*, 32-1, 1986, p. 71: 'Jahr für Jahr'; A. LEUKART, *Studies to Chadwick*, p. 356f; R. PLATH, 'Mykenisch *ke-ke-tu-wo-e*', *MSS* 50, 1989, pp. 103-122, посеб. p. 117 и adn. 39; O. MASSON, *ŽA* 15, 1966, pp. 257-266 и мн. др.

1.a2. Сложените именки-апелативи во микенската документација

Од погоре обработениот материјал може да се види дека има околу шеесетина сложени именки - апелативи без препозиционалните сложени, за кои главно можеме да кажеме дека биле употребувани во разни сфери од економскиот и сакралниот живот на цивилизацијата, или како технички термини. Можеме да ги групираме во неколку вида сложени имиња:

1.a2.A.1. Имиња на занимања

Значи, во микенскиот грчки се документирани следниве сложени имиња на занимања: *a-ni-ḡ-ko*, *a-pu-ko-wo-ko*, *a-re-pa-zo-o*, / *a-re-po-zo-o*, *a-to-po-ḡo*, *a₃-ki-pa-ta*, *de-ku-tu-wo-ḡo*], *di-pte-ra-po-ro*, *du-ru-to-mo*, *e-ke-ro-ḡo-no*, *e-te-do-mo*, *i-je-ro-wo-ko*, *i-po-po-ḡo-i-ḡe*, *ka-ra-na-ko*, *ka-ra-wi-po-ro*, *ke-u-po-da*, *ko-wi-ro-wo-ko*, *ko-wo-ka-ra-te-ne*, *ku-na-ke-ta-i*, *ku-ru-so-wo-ko*, *ku-wa-no-wo-ko-i*, *ma-ra-te-we*, *na-u-do-mo*, *no-ri-wo-ko/-jo* и *no-ri-wo-ki-de*, *o-wi-de-ta-i*, *pa-ra-ke-te-e-we*, *po-ku-ta*, *pu-ka-wo*, *ḡo-u-ko-ro*, *ḡo-u-ḡo-ta/ ḡo-ḡo-ta-o*, *re-wo-to-ro-ko-wo*, *ri-na-ko-ro*, *si-to-ko-wo*, *si-to-po-[ḡo]* / *a-si-to-po-ḡo*, *te-u-ta-ra-ko-ro*, *to-ko-do-mo*, *to-ro-no-wo-ko*.

Табеларниот преглед (главно) според сферите од интерес за администрацијата на дворците на кои им припаѓаат имињата на занимања изгледа вака:

ОБЛАСТ ВО ЗАНИМАЊЕТО	ЗАНИМАЊЕ	ПОЛ	МЕСТО НА ДОКУ- МЕНТИРА ЊЕ	ПАДЕЖ	БРОЈ НА ЗАН. ПО ОБЛАС- ТИТЕ
ЗЕМЈОДЕЛСТВО	<i>ri-na-ko-ro</i>	машки	РУ	ном. едн.	1.
	<i>si-to-ko-wo</i>	женски	РУ	ном. мн.	2.
	<i>te-u-ta-ra-ko-ro?</i>	машки	РУ	ном.мн./ген?	3.?
СТОЧАРСТВО	<i>a₃-ki-pa-ta</i>	машки	KN	ном. едн.	1.
	<i>qo-u-ko-ro/-jo</i>	машки	РУ, TI	ном./ген.едн.	2.
	<i>qo-qo-ta-o</i>	машки	РУ	ген. едн.	3.
	<i>su-qo-ta/ -o</i>	машки	РУ	дат./ген.едн.	4.
КОЊОГОЈСТВО	<i>i-po-po-qo-i-qe</i>	машки	РУ	дат. мн.	1.
УПРАВУВАЊЕ СО ЗАПРЕЖНА КОЛА	<i>a-ni-q-ko</i>	машки	KN	ном. едн.	1.
ПРОЗВОДСТВО НА ВОЛНЕНИ ТКАЕ- НИНИ И РАЗНИ ВИДОВИ ОБЛЕКА И ПРОИЗВОДИ ОД ЛЕН, ВОЛНА, КОЖА, КРЗНО, И СЛ.	<i>a-pu-ko-wo-ko</i>	женски	РУ	ном./ген. мн.	1.
	<i>di-pte-ra-po-ro</i>	машки	KN, РУ, TI	ном. едн.	2.
	<i>ma-ra-te-we</i>	машки	РУ	ном. мн.	3.
	<i>no-ri-wo-ko/-jo</i>	машки	РУ	ном./ген.едн.	4.
	<i>no-ri-wo-ki-de</i>	женски	TH	ном. мн.	5.
	<i>po-ku-ta</i>	машки	KN, РУ	ном. едн./мн.	6.
	<i>te-u-ta-ra-ko-ro?</i>	машки	РУ	ном. мн.	7.
САКРАЛНИ ЗАДОЛЖЕНИЈА И ЗАНИМАЊА	<i>di-pte-ra-po-ro</i>	машки	РУ	ном. едн.	1.
	<i>i-je-ro-wo-ko</i>	женски	РУ	ном. едн.	2.
	<i>ka-ra-wi-po-ro</i>	машки	РУ	ном./дат.едн.	3.
	<i>o-wi-de-ta-i</i>	машки	РУ	дат. мн.	4.
	<i>di-wo-pu-ka-ta?</i>	машки	KN	ном. едн.	5.
СТОЛАРСТВО	<i>to-ro-no-wo-ko</i>	машки	KN	ном. мн.	1.
ДРВАРСТВО	<i>du-ru-to-mo</i>	машки	РУ	ном. мн.	1.
ГРАДЕЖНИШТВО	<i>to-ko-do-mo</i>	машки	РУ	ном.едн./мн.	1.
	<i>na-u-do-mo</i>	машки	KN, РУ,	ном мн.	2.
ВОДОСТОПАНСТВО	<i>ka-ra-na-ko</i>	машки	KN	ном. едн.	1.
	<i>u-do-no-o-i</i>	машки	РУ	дат. мн.	
РЕЗБАРСТВО	<i>ko-wi-ro-wo-ko</i>	машки	KN	ном. мн.	1.
ПЕКАРСТВО И ГОТВЕЊЕ	<i>a-to-po-qo</i>	машки	РУ, МУ	ном. мн.	1.
	<i>si-to-po-[qo]</i>	машки	KN	ном. едн.	2.
	<i>q-si-to-po-qo?</i>	машки	РУ	ном. едн.	3.

ЛОВ И РИБОЛОВ	<i>ku-na-ke-ta-i</i>	машки	PY	дат. мн.	1.
	<i>de-ku-tu-wo-ko</i>	машки	PY	дат. синг.	2.
ОБРАБОТКА НА МЕТАЛИ	<i>ku-ru-so-wo-ko</i>	машки	PY	ном. мн.	1.
	<i>ku-wa-no-wo-ko-i</i>	машки	MY	дат. мн.	2.
	<i>pu-ka-wo</i>	машки	PY	ном. мн.	3.
ПРОИЗВОДСТВО НА ОРУЖЈЕ И ВОЕНА ОПРЕМА	<i>to-ko-so-wo-ko</i>	машки	PY	ном. мн.	1.
	<i>pa-ra-ke-te-e-u/-we</i>	машки	PY	ном. едн./мн.	2.
	<i>ka-ra-wi-po-ro</i>	женски	PY	ном.дат. едн.	3.
ПРОИЗВОСТВО НА МИРИЗЛИВИ МАСЛА	<i>a-re-pa-zo-o/</i>	машки	PY	дат./	1.
	<i>a-re-po-zo-o</i>			ном. едн.	
ОБВРСКИ ВО РАМКИТЕ НА ДОМОТ (ДВОРЕЦОТ?)	<i>ka-ra-wi-po-ro</i>	женски	PY	ном.мн.	1.
	<i>ke-u-po-da/o</i>	машки	KN, PY	ном.едн/ген мн.	2.
	<i>ke-u-po-de-ja</i>	женски	KN	ном. мн.	3.
	<i>re-wo-to-ro-ko-wo</i>	женски	PY	ном.мн.	4.
ОПШТИ РАБОТНИЦИ	<i>e-ke-ro-qo-no</i>	машки/	PY	ном.мн.	1.
	<i>ko-wo-ka-ra-te-ne</i>	машки	KN	ном. мн.	2.

Табела 1. Сложени имиња на занимања во микенскиот грчки

Од погоре направената табела произлегува дека во рамките на речиси сите сфери од животот на микенските Грци биле употребувани сложени имиња на занимања. Тие биле веројатно ковани за да ги изразат попрецизно функциите на определени лица, нивниот однос кон цивилизацијата и важноста што ја имале за дворците. Интересно за одбележување, а што произлегува од горе направениот преглед, е дека ни едно од овие имиња на занимања не е споменато во сите евиденции на дворците - едно исто сложено име на занимање е заедничко најмногу за два центра. Се разбира, тоа зависи и од обемот на документите што се досега откриени во одделните центри, како и од тематиката што ја содржи документацијата. Што се однесува до утврдувањето на значењето од сложените имиња на занимања, како што споменавме и погоре, при нивната презентација по абecedарен редослед, односно според нивната традиционална латинична презентација, не е лесно да се проникне во суштината на многу имиња

на занимања и покрај паралелите за нив во помикенскиот грчки. Неминовно се наметнуваат прашањата: -Дали под едно име на занимање да го бараме првобитното, основно значење на сложенката? -Колку притоа начинот на формирањето од сложенките може да биде напомош? Колку може да се разбере вистинската функција и значење на носителот на едно занимање (како што видовме од погоре утврдената табела) во микенската цивилизација од еден телеграфски начин на соопштување (како што со право забележа проф. Илиевски¹⁰¹), итн. итн.? Во бројните студии, книги, монографии, на многуте заеднички средби, микенолозите вредно работат на што поголемо разјаснување на дилемите во врска со микенските документи. Притоа, особено големо внимание им се придава на имињата на занимања. Исти имиња на занимања се јавуваат на плочките врзани за ковачката сфера на пр., како и за сакралната, земјишната, на списоците од лица што доаѓаат од различни места во цивилизацијата. Со таква интенција и ја направив горната табела, повторувајќи ги сложените имиња на занимања според евидентираната проблематика ; онаму каде таа не може да се утврди според контекстот, тие се сместени во областа на која името на занимање би ѝ припаѓало, според претпоставеното значење на сложениот збор. Таквата постапка ќе ја применим и за останатите сложени термини, со цел да видиме во која сфера од економскиот и сакралниот живот се употребувале сложенките-апелативи и дали тие воопшто можат да се набљудуваат според статистички преглед на сферите на кои им припаѓаат. Се разбира, оваа поединечна презентација на сложенките - апелативи надвор од *simplicia* никако не би важела за стручната терминологија во целина. Таа, меѓутоа, е доказ и за тоа колку имала потреба од создавање сложенки една генерација говорители, од која, за среќа, ни останала барем една „катастарска“ евиденција. Исто така треба да се има предвид дека оваа евиденција по секоја веројатност можела да им биде на увид на лицата задолжени во врска со заведените извештаи.

¹⁰¹P. Hr. ILIEVSKI, *Studies to Chadwick*, p. 300.

1.2.A.2. Имиња на функции

Да ги видиме сега сложенките - апелативи што претставуваат имиња на функции, претставени пак според сферите за кои се смета дека биле одговорни, служејќи се со истиот принцип на класификација како и во претходниот случај: *da-ko-ro*, *da-mo-ko-ro*, *di-pte-ra-po-ro*, *do-po-ta*, *ka-ra-na-ko*, *ka-ra-wi-po-ro*, *ko-to-no-o-ko*, *me-ri-da-ma-te* / *me-ri-du-ma-te*, *mo-ro-qa*, *qo-u-ko-ro*, */?qo-(u)-qo-ta*, *ra-wa-ke-ta* / *ra-wo-ke-ta*, *su-qo-ta*.

СФЕРА НА ОБВРСКИТЕ	ОБВРСКА	ПОЛ	МЕСТО НА ДОКУМЕНТИРАЊЕ	БРОЈ НА ФУНКЦИИ ПО ОБЛАСТИ
ЗЕМЈОДЕЛСТВО	<i>da-mo-ko-ro</i>	машки	KN, PY	1
	<i>ko-to-no-o-ko</i>	машки	PY	2
	<i>me-ri-da-ma-te</i> / <i>me-ri-du-ma-te</i>	машки	?KN, PY	3
	<i>mo-ro-qa</i>	машки	KN, PY	4
	<i>qo-u-ko-ro</i> / <i>-jo</i>	машки	PY, TI	5
СТОЧАРСТВО	<i>qo-u-ko-ro</i>	машки	PY, TI	1
	<i>qo-(u)-qo-ta</i>	машки	KN, PY	
	<i>su-qo-ta</i>	машки	PY	2
ЛОВИШТЕ НА ДВОРЕЦОТ	<i>ku-na-ke-ta-i</i>	машки	PY	1
ВОДОСТОПАНСТВО	<i>ka-ra-na-ko</i>	машки	KN	1
САКРАЛНИ ЗАДОЛЖЕНИЈА	<i>da-ko-ro</i>	машки	PY	1
	<i>di-pte-ra-po-ro</i>	машки	PY, TI	2
	<i>ka-ra-wi-po-ro</i>	женски	PY	3
ЗАДОЛЖЕНИЈА ВО РАМКИТЕ НА ДВОРЕЦОТ	<i>ra-wa-ke-ta</i> / <i>ra-wo-ke-ta</i>	машки	KN, PY	1
ВКУПНО				14

Табела 2. Сложенките апелативи како имиња на задолженија и функции

Како што се гледа од погорнава табела, воопшто не е лесно човек да се определи за имињата на функции, ниту за сферата во која некои лица ги имале овие задолженија, притоа трудејќи се (внимателно, се разбира,) да се апстрахира од буквалното значење на

сложенката и да мисли главно на контекстот. Може да се забележи дека овие лица, без разлика на потесното значење од сложенката, биле особено значајни за да бидат заведени во евиденцијата - заради тоа што им се доделува земја на обработка, или заради тоа, што на пр. *qo-u-ko-ro* биле задолжени за пренесување говеда од едно место на друго, што значи дека имале улога и на гоничи од говедата, на што неодамна укажа Т. Палаима¹⁰², или пак се претставени како земјоделци, како што малку пред Палаима покажа К. Ј. Рејх¹⁰³. Еден показател останува како општо правило: штом лицето со определена функција или занимање ќе се појави во различни контексти, или ќе добие различни обврски надвор од горе - долу насетеното занимање според значењето на сложенката, се наметнуваат прашања за неговото вистинско место и значење во цивилизацијата и се појавува можноста тоа да има и поширока функција од онаа што му се припишува според името на занимање. Исто така, обврските во едно развиено општество, какво што е микенското, се разбира дека не биле ни мали ниту пак еднострани. Притоа природно се наметнува (и покрај многубројните усилби да ги именуваме луѓето со определени занимања само со едно име), заради тоа што тоа често не изгледа успешно и е мошне ограничувачко, да ги нарекуваме со различни имиња. Заради тоа, можеби е најдобро да се придржуваме до податоците што ни ги даваат документите, давајќи што поцелосна слика за разновидните обврски што ги имале лицата кои, како во микенскиот, така и во другите јазици, си имале едно име, што ја покривало нивната основна дејност. Обврските важни за евиденцијата на дворците од микенската цивилизација секако биле поврзани, дури и условени од соодветниот статус на лицата со конкретни занимања, па и произлегувале од нив. Но тоа не значи дека притоа треба да им ги измениме имињата на занимања, зашто во случајот со *qo-u-ko-ro*, на пр., тој би требало да добие три различни имиња според обврските евидентирани во

¹⁰²Во *Studia Mycenaea* (1988), p.118.

¹⁰³*Tractata Mycenaea* p. 300.

документацијата: „што се вртка околу говедата“, „што ги гони говедата“ и „што е говедар и земјоделец“. За ваквите три имиња во секој јазик си има различни прости или сложени имиња, а кај микенскиот Грк за сите три различни функции има едно име: *qo-u-ko-ro*, употребено во Пил и Тиринт. Од друга страна пак, покрај *qo-u-ko-ro*, во микенскиот грчки се употребува и името на занимање *qo-u-qo-ta*, што е за нијанса поинакво од него, а документирано е и во Кнос и во Пил. И што е уште поинтересно, и *qo-u-qo-ta*, покрај *qo-u-ko-ro* е спомнат во врска со земјопните односи и обврски. Името секако не би било причина во микенскиот грчки да нема неколку синоними за обврската на пасењето говеда. Така на пр., во Пил, покрај непосредното документирање на *a₃-ki-pa-ta* и *qo-u-ko-ro*, тие веројатно се опфатени и со терминот *po-me*, што може да се види од самиот текст на плочката на која е документиран зборот, формулата што се употребува на овој документ, итн.

1a2.A.3. Технички термини

Според погоре утврдениот материјал, следува дека во микенскиот грчки се документираны следниве сложени-апелативи што претставуваат технички термини важни за сите сфери од цивилизацијата: *a₂-ro-[]-u-do-pi*, *a₃-ki-no-o*, *e-ne-wo-pe-za*, *i-qo-e-qe*, *ke-ni-qa*, *po-ru-pode*, *pu-ra-u-to-ro*, *qe-to-ro-po-pi*, *qe-to-ro-we*, *se-re-mo-ka-ra-o-re/se-re-mo-ka-ra-a-pi*, *ti-ri-jo-we/ ti-ri-jo-we-e*, *ti-ri-po-de*, *ti-ri-po-di-ko*, *te-o-po-ri-ja*, *to-pe-za*, *we-pe-za*.

ОБЛАСТ ВО УПОТРЕБАТА	ТЕРМИН	РОД	МЕСТО	БРОЈ
Домаќинство мебел, садови	<i>e-ne-wo-pe-za</i>	женски	PY	1.
	<i>ke-ni-qa</i>	женски	KN	2.
	<i>ke-ni-qe-te-we</i>	машки	KN, MY	3.
	<i>pu-ra-u-to-ro</i>	среден	PY	4.
	<i>ti-ri-po-de</i>	машки	PY	5.
	<i>ti-ri-po-di-ko</i>	машки	MY	6.
	<i>to-pe-za/to-pe-zo</i>	женски	KN, PY	7.
	<i>we-pe-za</i>	женски	PY	8.
украони елементи од мебелот	<i>a₂-ro[]u-do-pi</i>	среден	PY	1.
	<i>po-ru-po-de</i>	машки	PY	2.
	<i>se-re-mo-ka-ra-o-re /</i> <i>se-re-mo-ka-ra-a-pi</i>	машки	PY	3.
земјоделство	<i>te-o-po-ri-ja ?</i>	женски	KN	1.
оточарство	<i>qe-to-ro-po-pi</i>	машки	PY	1.
запрежни коли	<i>a₁-ki-no-o</i>	машки	KN	1.
	<i>i-qa-e-qa</i>	машки	KN	1.
вкупно				15.

Табела 3. Сложенки - технички термини во микенскиот грчки

Од погоре класифицираните сложеници може да се види, дека иако не во голем број, во микенскиот грчки биле употребувани како технички термини сложеници-апелативи надвор од препозиционалните. Тие се документирани во пет различни сфери од стопанството: земјоделството, сточарството, во рамките на терминологијата од запрежните коли, трпезите, садовите и украсните елементи на нив, како мотиви и украси од животинскиот приморски и копнен свет и колорит, што секако биле предмет на интерес на тогашните столари и украсувачите: резбарите, златарите итн.

La2.A.4. Временски определби

Две сложени именки-апелативи можат да се вбројат во форми што претставуваат определба на време: *a-to-ra-ta*, документирана во Кнос и *we-te-i-we-te-i* во Пил. Ако едната ја прифатиме како „од ден на ден“, или „ден по ден“, тогаш практично нејзиното значење би гласело „дневно“, за разлика од втората сложенка, каде од година на година би се разбрало како „годишно“.

I.a1.B. Сложени придавки

1. *a-e-ti-to* [, PY Fr 1200, /ʔa-ertitos/, придавка што го означува видот на миризливото масло, односно без арома од растението ѓртис, сп. гласата на Хесиј: ѓртис· κρημνός, како што одамна предложи М. Лежен¹⁰⁴, сп. и *e-ti-we*, „ароматизирано со растението ѓртис“. Овој предлог, кој е можеби единствениот за овој сложен збор, е навистина проблематичен заради тоа што би се очекувало или да гласеше */a-ne-ti-to/, или пак вториот елемент да започнувал со */*y.

2. *a-ka-ra-no*, PY Ta 715.2.2, /a-karānos/, cf. ἀκάρινος, ном. еднина ж. род, придавка што се однесува на масата, можеби „безглава“, т.е. дизајнирана без украси од глави на животни¹⁰⁵, сп. *qo-u-ka-ra, se-re-to-ka-ra-o-re/-pi* итн.

3. *a-ki-ti-to*, PY Na 406.B, -926, /a-ktitos/, хом. -κτιτος, ст.-инд. *kṣéti, kṣiti*, авест. *šāēiti, šiti*, cf. хом. ἄκτιτος, *me-ta-ki-ti-ta*, περικτίονες итн., придавка што се однесува на *ko-to-na*, cf. *ki-ti-me-na*, можеби „ненаселена“, т.е. „без населеници, без стопаните, без оние што се здобиле со неа“¹⁰⁶.

¹⁰⁴Cf. M. LEJEUNE, *REA*, 60, 1958, p.18; *Interpretation*², Glossary, s.v.; ППСГЯ, pp. 80, 100.

¹⁰⁵Cf. M. VENTRIS, *Eranos* 53, 1955, p. 119; *Mémoires* I, p. 172, adn. 55; VILBORG, *Grammar*, p. 73; aliter, *Documents*², pp. 501, 528: „без горен дел“.

¹⁰⁶J. CHADWICK, 'Landholding at Pylos', *BICS* 26, 1979, p.130; 'The Muster of the Pylian Fleet', *Tractata Mycenaea*, p.82: 'Indeed it seems clear that it does not refer to any physical difference in the type of land, but to a juridical distinction, possibly to its ultimate ownership as opposed to present occupation'; P. Hr. ILIEVSKI, "Pisani podaci o zemljoposedničkim odnosima na Balkanu iz kasne bronzane epohe", *Godišnjak ANUBiH* 24, Sarajevo 1986, стр.13-15.

4. *a-ko-ro-we/-e*, PY Cn 418.3.7.2,]*a-ko-ro-we-i*, KN Ch 7100, придавка која се однесува на воловите, и за која повеќето микенолози сметаат дека се однесува на ушите од волот, односно дека се работи за „(вол) со остри уши“¹⁰⁷, „(вол) без боја“, или „(вол) со иста боја“, односно, којшто нема шари по деловите од телото. Во последно време, Т. Палаима покажа дека, водејќи грижа за контекстот од четирите места каде што се појавува, би требало да се прифати мислењето на Л. Р. Палмер¹⁰⁸, односно дека сложенката треба да се разбере како */a-kolowēs/*. Меѓутоа, наместо значењето „некастрирани“, предложено од проф. Палмер, Т. Палаима потсети на значењето од придавката *κόλος*, која, што се однесува до воловите, значи „на когошто му недостасуваат рогови“. Според тоа, **/a-kolowēs/* би значело „без оштетени рогови“¹⁰⁹, укажувајќи на обичајот да им се сечат роговите на воловите што служеле за работа.

5. *a-ko-to-no*, PY Aq 218.9,]*a-ktoinoi/*, ἄκτοῖνοι, група луѓе набројана од деветтиот до шеснаесеттиот ред од оваа плочка, „што се без земја *ko-to-na*“¹¹⁰. Оваа сложенка е употребена во синтагмата *e-ke-jo-to, a-ko-to-no*, која е во состав на уводната формула, па според разбирањето на првата форма има различни мислења како треба да се разбере синтагмата. Според М. С. Руиперет, таа гласи : 'and those will be settled on the *kekemena* without ownership'. Во последно време, Ж. Л. Перпију го предложи следниве две паралелни можности: „бидејќи не

¹⁰⁷Cf. C. J. RUIJGH, 'Observations sur les neutres en -s/h-', *Res Mycenaeae*, pp. 391-407, посебно 395ff.; E. RISCH, 'Die mykenischen Personennamen auf -e', *Tractata Mycenaea*, p. 297, */akrōwēs/* oder */a-khrowēs/*.

¹⁰⁸L. R. PALMER, *Cambridge Colloquium*, p. 283; *Interpretation*², p. 487; C. CAMERA, *SMEA* 13, 1971, p. 125.

¹⁰⁹Cf. T. PALAIMA, 'Perspectives on the Pylos oxen tablets: textual (and archaeological) evidence for the use and management of oxen in late bronze age', *Studia Mycenaea* (1988), *ŽA, Monogr.* 7, 1989, pp. 85-124, посебно 104-107.

¹¹⁰DUHOUX, *Aspects* p. 25; idem, 'Les syllabogrammes 34 et 35 du linéaire B', *Res Mycenaeae*, p.120: 'une liste de personnes "sans terrain" '; J. L. MELENA, 'On the Linear B Ideogrammatic syllabogram Ze', *Studies to Chadwick*, pp. 389 - 459.

им е доделена/не се сопственици на *ktoina*, тие можат да добијат еден аker земја“.

6. *a-na-i-ta*, KN Sf 4419, -7451 */an-ai(s)tai/*, *a-na-ta*, KN Sf [[4419]]*, -4420.b, */an-ai(s)tai/*, *a-na-to*, KN Sf 4423, -4425, Sg 888, */an-aistoi/*, cf. Л. Р. Палмер, стр. 406, *i-qi-ja* *ἀναρτον, 'chariot body'. Првата форма (а можеби и сите три) се однесува на вид запрежни коли, односно тоа би биле „неукрасени“ запрежни коли, како што покажа проф. П. Илиевски¹¹¹, а подоцна повторно на формите од основата **ai-*, cf. хом. αἴψυμαι ; на ова прашање се задржа и проф. М. Петрушевски¹¹². Во врска со мислењето на Л. Палмер, дека *a-na-ta* и *a-na-to* треба да се поврзат со основата **ar-*, cf. *a-ra-ru-ja*, проблемот останува отворен¹¹³ и заради тоа што малку е нелогично колебањето во бележењето на дифтонгот во ист контекст од еден ист (или можеби двајца различни?) писари. Што се однесува до проблемите во врска со родот, можно е да се работи за „граматичка“ грешка на писарот, под влијание на *a-ja-me-na*, ако *a-na-ta* се однесува на негативната придавска варијанта оформена од истиот корен. Истото ова објаснување би можело да важи и за *a-ra-ru-ja* : *a-na-ta*, ако *a-na-ta* не е варијанта од *a-na-i-ta*. Значи, или се работи за две варијанти од придавката „неукрасени“, или за две различни придавки: *a-na-i-ta* „неукрасени“, „неинкрустирани“ и *a-na-ta*, „несклопени“.

7. *a-na-mo-ta/-to*, KN Sf 4465, -7723 [.b]/ -4420.b, -4421,-4423, -4427,-7450, */an-armostoi/*, „расклопени“¹¹⁴, придавка што се однесува на запрежната кола, *i-qi-ja*, спротивна по значење на *a-ra-ro-mo-te-me-na*, „склопени“, т. е. „зглобени“. Меѓутоа, ако формата се сфати како

¹¹¹ИЛИЕВСКИ, *Аблайишовой*, стр. 31-32, бел. 17.

¹¹²М. D. PETRUŠEVSKI, 'a-ja-me-na/-no, a-na-(i)-to/-ta, ai-te, ai-te-re, ai-nu-me-no, ai-sa...', *ŽA* 27/1, 1977, 33-41, посебно 35; R. S. P. ВЕЕКЕС, *Laryngeals*, p. 122.

¹¹³*Interpretation*², p. 319 и *Glossary; Documents*², p. 515, *Glossary s.v.*

¹¹⁴*Documents*², pp.366, 515; P. CHANTRAINE, *Minos* 4, 1965, pp. 55, 58; C. J. RUIJGH, *Studia Mycenaea, Brno*, p.101; Y. DUHOUX, *Minos* 14, 1975, p.149 и др.

негативна сложенка добиена од *a-mo*, „тркало“, тогаш таа може да се разбере и како „без тркала“¹¹⁵.

8. *a-na-ri-ke*, PY Ub 1315.3, /an-amrykē/, cf. *a-ri-ke*, *a-ri-ko-wo-ko*, сложена придавка¹¹⁶, или во ном. еднина, или во инструментал еднина, „без начелници“ и стои заедно со именката на која се однесува, т.е. *a-ni-ja*, *a-na-ri-ke*, „узда“.

9. *a-no-no*, PY Ea 801, <922> (*ko-to-na-no-no*), Eb 818, /an-onos/, cf. *o-no*; не многу одамна, зборувајќи за Ea-серијата од Пил, К. Ј. Рејх¹¹⁷, го искажа своето уверување дека се работи за земја нераспределена како *o-na-to*, и според тоа, во првиот случај, тоа би била нераспределената на *o-na-ta* земја од страна на *da-mo*; додека во втората ситуација, тој во оваа придавка од среден род смета дека се работи за нераспределено парче земја од општата земја на пчеларот. Според проф. Илиевски¹¹⁸, *a-no-no* е опозит за *o-na-to*, односно, „земја што не е дадена на користење“, во тој случај именката *o-no*, која се содржи во сложената придавка, би значела „корист“. Исто така близок до ваквото разбирање на *a-no-no* е И. Дију¹¹⁹, кој што смета дека *a-no-no* треба да се прифати како 'non louée', т.е., „неиздаден под закуп“. Според М. Лежен пак, тоа е „резерва од неразделена земја, преостаната по распределбата на *o-na-ta*“¹²⁰.

¹¹⁵D. J. N. LEE, *BICS* 5, 1958, pp. 61f; *PdP* 15, 1960, pp. 405, 413; A. HEUBECK, *Glotta* 39, 1961, p. 170; *Welt*, p. 82; *Interpretation*², p.406; P. Hr. ILIEVSKI, 'Mycenaean *a-mo* /(*h*)armo- and some IE coradicals', *Studies to J. Chadwick*, Salamanca 1987, pp. 295-309, посебно p. 299.

¹¹⁶Сп. *Mémoires* I, p. 342; A. MORPURGO, *RPh* 15, 1960, p. 325; *Interpretation*², pp. 328, 467; P. Hr. ILIEVSKI, *SMEA* 12, 1970, p. 110; *Documents*², pp. 520, 531 и др.

¹¹⁷C. J. RUIJGH, 'Observations sur la série PY Ea', *Congres Eirene VIII/II*, 1984, pp. 479-480.

¹¹⁸„Pisani podaci o zemljoposedničkim odnosima na Balkanu iz kasne bronzane epohe“, *Godišnjak XXIV ANUBiH, Centar za balkanološka ispitivanja*, 22, Sarajevo 1986, pp. 5 - 40, посебно 25-26.

¹¹⁹Cf. DUHOUX, *Aspects*, pp. 45-46, 133.

¹²⁰M. LEJEUNE, "Le ΔΑΜΟΣ dans la société mycénienne", *REG* 78:1, 1965, pp. 1-22, особ. 11; "Analyse du dossier pylien Ea", *Minos* 15, 1974, 81-115.

10. *a-no-po*, PΥ Va 482, /*an-opos*/, придавка од м. род. во ном. еднина, што опишува слонова коска: и можеби значи „необработена“¹²¹, иако во последно време се смета дека сложенката претставува име на лице.

11. *a-no-we*, PΥ Ta 641.3, /*an-owēs*/, придавка што се однесува на сад, *di-ra*, т.е. δέπας, при инвентаризација на садовите, што би значела „без ушки“, односно „без рачки“¹²²; сп. ἀμφῶες, кај Теокрит, како и следната сложенка, покрај подолу обработените *ti-ri-jo-we-e*, *qe-to-ro-we* итн.

12. *a-no-wo-to*, KN K 875.1.2.3.4.5.6, /*an-owoton*/*<*/η-ōisnton/*, сп. ἀνοῦατος, исто како и кај претходната форма, документирана кај Теокрит¹²³. Обете сложенки се придавки што поточно ја определуваат формата (или можеби) и состојбата на *di-ra*, име за сад на кој веројатно му одговара помикенското δέπας.

13. *a-pe-te-me-ne*, PΥ Ta 715, веројатно /*a-pythmēn*/, т.е. „без дно“, како што покажа проф. М. Д. Петрушевски¹²⁴, придавка што се однесува на еден сад во Пил, сп. ја и формата πυθμήν, употребувана и од Хомер.

14. *a-ta-ra-si-jo*, /*a-tala(n)sioi*/, PΥ Jn 310.7 [17], -389.11, -413.9, -415.9, -431.9 [22], -478.9, -601 [11], -605.6, -658.12, -692.4, -693.10, -706.16, -750.12, -832.4.13, 845.10, -927.2, поименичена придавка, 'without pensum'¹²⁵, сп. *ta-ra-si-ja*, „обврска, тешка задача“, поставена од дворците за слободните и независните мајстори¹²⁶.

¹²¹Cf. *Mémoires*, I, p. 213; *Documents*², pp. 503, 531.

¹²²Cf. E. Risch, *Wortbildung*², p. 227, adn. 41; *Documents*², pp. 337, 531; D.P.-M.D.P., *l.c.*, p.43.

¹²³Сп. ги местата цитирани во претходната фуснота.

¹²⁴Cf. *pa-ko-to*, *a-pe-te-me-ne*, *ŽA* VIII,1, p.240; 'L'alternance vocalique u:e du dialecte mycénien de Pylos', *Studia Mycenaea Brno*, pp. 53-57.

¹²⁵*Interpretation*², 279,410.

¹²⁶B. DUHOUX, *Aspects*, pp. 114-115.

15. *a-te-re-te-a*, KN So 894.1 /a-trēte^ha/, *a-te-re-e-te-jo*, PY Tn 996.1, можеби се сложени придавки во ном множина од среден и машки род, што означуваат „непродупчени“, а се однесуваат на тркалата од запрежните коли и мебелот. Во коментарот за петтото пеење од *Ogiseja*, кон стих 248, (p. 211), Евстатииј го забележува следново: καὶ τερέτροις τέτρηνε πάντα ὡς καὶ αὐτὸ ἐγράφη. καὶ ἤρμοσεν ἀλλήλοις.

16. *a-te-u-ke*, KN V 150, /a-theukhēs/, придавка што во основното значење би можела да се разбере како „неподготвен“, cf. *te-tu-ko-wo-a*, иако е можно да се работи и за поширокото значење „ненаоружан“, според предлогот на проф. Е. Риш¹²⁷, кој го искажува мислењето дека покрај тоа што се смета за име на лице, тука може да станува збор и за придавка со која се означува едно лице. Според К. Ј. Рејх, придавката треба да се разбере ‘sans équipement’¹²⁸, т.е. „без спрема“.

17. *ka-ka re-a*, KN R 1815+fr.¹²⁹, (e]-ke-a), /khalk-āre^ha/, според проф. Палмер, p. 337, 'bronze-tipped', strictly speaking, 'with broze joints', or 'joined with bronze', т.е. „со бронзени спојки“. Во *Documents*², p.549, сложенката се смета за придавка од среден род но ном. множина, што се однесува на видот од стрелите, односно ги определува стрелите: '(spears) with bronze points', т.е., „стрели со бронзени точки“, cf. χαλκήρεϊ δουρί, E 145+.

18. *ka-ko-de-ta*, KN So 894.2, придавка што се однесува на тркалата од запрежните коли, и значи 'bronze-bound', т.е. „поврзани со бронза“ или сл. ; сп. χαλκόδετος, Ајсхил, *Сегумминаӣα ἱροῦῑνв Теба*, стих 160 и коментарот во *Scholia Aeschylī*: χαλκοδέτων σακέων] ἐκ σιδήρου δεδεμένων ἀσπίδων .В., стр. 319.

¹²⁷Сп. Е. RISCH, 'Die Mykenischen Personennamen auf -e', *Tractata Mycenaea* p. 297.

¹²⁸С. J. RUIJGH, 'Sur les neutres en s/h', *Res Mycenaeae*, p. 395.

¹²⁹Сп. *KT*³, (=1815 vo *KT*¹).

19. *ke-re-si-jo, we-ke*, PY Ta 641.1.1, -709.3.3, /*Krēsio-wergēs*/, „од критско производство“, cf. Λυκιοεργής, Κορινθιοεργής¹³⁰. Во последно време повторно се искажа мислењето дека можеби под оваа придавка треба да подразбереме „како критските“, односно, „од критски вид“¹³¹, потсетувајќи на значењето од **weik*, εἰκών, ἵκελος и идејата за соодветство што се содржи во него, нагласена од П. Шантрен.

20. *no-pe-re-a₂ /-e*, PY Sa 682, -751, -790, / 794, /*nō-phēle^ha, -e^he*/ <**ḡ-h₃-bhel-*, придавка од среден род во ном. множина и двоина, cf. ἄν-ωφελής, и *o-pe-ro, o-pe-ro-si* итн¹³², т.е. „бескорисни, од кои нема полза, неполезни“.

21. *po-ki-ro-nu-ka*, KN Ld 579.a, -584[.1], -587.1, -598.1, 785[.1], -5845[.1], L [564], -590[.1], /*poikil-o-nukha*/ или /*poikilo-nukha*/, придавка во ном. множина од среден род, што се однесува на платната, со значење „со шарени нашиени апликации“, како што неодамна предложи А. Лојкарт¹³³, за разлика од дотогашното мислење дека се работи за „шарено обоени ткаенини“, сп. и *re-u-ko-nu-ka*.

22. *po-ru-qa-to*, PY An 128.2, /*polyg^wotoi*/¹³⁴, апелатив во номинатив еднина, што се однесува на шест момчиња (којшто на кноскиот документ Da 1137.b претставува име на лице од машки пол), кои се наречени „(пастири) на многу (=разновиден)добиток“¹³⁵. Проф. Рејх

¹³⁰Cf. *Interpretation*², p.343, *Documents*², p.336; D. i M. PETRUŠEVSKI, 'Proizvodi mikenskog zanatstva', p. 41; F. GSCHNITZER, *Res Mycenaeae*, p. 148, 'von kretischer Arbeit'.

¹³¹H. MÖHLESTEIN, *MH* 12, 1955, p. 131; *Tractata Mycenaea*, pp. 233-235; A. HEUBECK, 'Mykenisch *ke-re-si-jo we-ke*', *MSS* 47, 1986, 81-85, p.84: *kresioweikēs* zu lesen, also "kretisches Aussehen habend".

¹³²Според М. Д. ПЕТРУШЕВСКИ, *ЖА* IX, 1-2, p. 284, оваа сложенка треба да се сфати како 'non préparé, non apprêté et par ext. 'non joint, non monté'; E. HAMP, 'Two roots *Hobhel-', *Glotta* 60, 3-4, 1982, pp. 227-230.

¹³³A. LEUKART, 'Mycenaean *o-nu-ka, o-nu-ke* etc.: a concealed root-compound?', *Tractata Mycenaea*, pp.179-187 passim; aliter *Études*, p. 250, i adn. 82; *Interpretation*², pp. 293, 497; M. LEJEUNE, *Colloquium Neuchâtel*, p. 180; J. T. KILLEN, 'The Knossos Ld (1) Tablets', *Colloquium Neuchâtel*, pp. 151-179, особ. 153, 171 f. и др.

¹³⁴Cf. *Documents*², p. 574; VILBORG, *Grammar*, pp. 77, 141, 149, 'rich in cattle', *Mémoires* II, p. 248, adn. 23 и др.

предложи и транскрипција со */polykh^woitoi/*, „qui vont et viennent sans cesse, garçons de courses“, т.е. „коишто постојано одат и се враќаат, момчиња на патиштата“¹³⁶.

23. *pu-ko-so e-ke-e*, PY Ta 715.3, */pykso^w-ekhe(h)e/*, ном. двоина од ж. род, придавка во двоина, што опишува две маси: „with box-wood supports“¹³⁷, т.е. „со потпори од шимширово дрво“, како што смета Џ. Чадвик; Л. Палмер: 'with shaft of box-wood', т.е., „со дршки од шимширово дрво“, М. Вентрис, *-enkhēs?* Разликата во разбирањето на оваа сложена (иако одделно напишана) придавка се должи на различното разбирање на вториот елемент, за што поопширно ќе стане збор во второто подпоглавје од ова поглавје.

24. *qe-to-ro-we*, PY Ta 641.2.2, */k^wetrowēs/*, сложена придавка во ном. еднина, сад (*di-pa*), „со четири ушки“.

25. *qo-u-ka-ra*, PY Ta 711.2.3, */g^wou-karā/*, придавка во ?ном. еднина, украс на тронот со глава од животно, во случајов тоа е „со воловска глава“¹³⁸.

26. *ra-wa-ke-si-jo/-jo*, KN E 1569.2, PY Ea 59.4, -132, -782.a, -814.a, -822.a, -882, -1424[.a], Er 312.3, Na 245.B, *ra-wa-ke-ja*, KN As 1516.2, *ra-wa-ke-ši*[, KN Xd 154.1, сложена придавка во ном. еднина и множина од м. и ж. род, изведенка од *ra-wa-ke-ta*, за која што сложенка види погоре.

27. *re-u-ko-nu-ka*, KN Ld 571.b, -572.b, -573.b, -574.a, -583.b, -585.a, -587.1, -591.1, -598.2, -5615[.1], L 590.2, *leukho-nukh-a/*, придавка што се однесува на платна „со бели нашиени апликации“, сп. *po-ki-ro-nu-ka*, стр. 43 и бел. 126.

¹³⁵Сп. *Études*, p. 355, c. adn. 15 и 16.

¹³⁶*loc. cit.* in adn. 59.

¹³⁷Сп. M. VENTRIS, 'Mycenaean furniture on the Pylos tablets', *Eranos*, VIII, 1955, pp. 109-124, посебно 119; *Documents*², pp. 501, 574; *Interpretation*², pp. 31, 338, 348.

¹³⁸E. RISCH, 'Mykenisch *seremokaraoi* oder *seremokaraore*', *SMEA* 1, 1966, 53-66, passim; M. LEJEUNE, *R.Ph* 32, 1958, p. 216, adn.93; D. i M. PETRUŠEVSKI, 'Proizvodi mikenskoga zanatstva', p. 39 и adn. 13 и др.

28. *ti-ri-jo-we/-e*, PY *Ta* 641.3, *Ta* 641.2, сад /два сада „со три ушки“, придавка во ном. еднина и двоина, што се однесува на *di-pa/ di-pa-e*¹³⁹.

29. *we-a-re-pe*, PY *Fr* 1215.1, -1223.1.2/ *we-ja-re-pe*, 1205, -1217.1, 1218.1, -1255[[.2]], иако не е неверојатна идентификацијата со „виолетово миризливо масло“¹⁴⁰, сепак останува можноста оваа придавка да претставува и препозиционална сложенка¹⁴¹, или пак да е оформена со некој друг прв елемент¹⁴², за кое види подолу.

30. *we-je-ke-a₂*, PY *Sa* 787. A₂-791, -843, *we-je-ke-e*, PY *Sa* 487, -755, -758, -760, -763, -766, -767, -768, -769, -774, -[[[793]]], -796, -797, -834, -1264, -1265, 1266, -1267, -1313, *we-]je-ke-a*, PY *Wa* 1148.2, сложена придавка во ном. множина и двоина, која што се однесува на колцата од запрежната кола во Пил, и која што на некој начин е спротивставена на *no-pe-re-a₂*, слично како *a-ra-ro-to-te-me-na* ↔ *a-na-to-ta*, како што одамна покажа проф. М. Петрушевски¹⁴³. Подолу ќе стане дискусија во врска со елементите од сложенките и можностите во врска со нивното транскрибирање и разбирање.

31. *]za-we-te-ra*, KN *Ga* 518.a, [*Gg* 5637, *X* 658?], */kya-wet-tera/*, евентуално придавка за *a-pu-do-si*, *za-we-te-ro*, KN *Gg* 5637.2, */kya-wet-teroil*, „овогодишен, од оваа година“¹⁴⁴, иако има и можности за хаплоглогија, односно */zawetera/ <*/g'awe[te]tera/*.

¹³⁹В. ги погоре цитираните дела во бел. 93.

¹⁴⁰Cf. DUHOUX, *Aspects*, p. 119.

¹⁴¹*Documents*², p.477, 590.; С. MILANI, 'Miceneo *we-*, cipriota *u-*', *Minos* XXIII, 1988, pp.147-163, посеб. 147-149.

¹⁴²E. L. BENNETT, *The Olive Oil Tablets of Pylos 1955, Supl. a Minos* 2, 1958, pp.20ff.: **/weh-aleiphes/*; E. RISCH, 'Sie Stoffadjektive auf *-ejos*, *Studies to Palmer*, pp. 309-318, посеб. 311; BADER, *Composition*, p. 31.

¹⁴³Во *no-pe-re-a₂*, *we-je-ke-a₂*, *ŽA* IX, 1-2, 1959, p. 284; contra, *Documents*², s.v.

¹⁴⁴Cf. *Documents*², p. 593; *DÉLG* IV-2, p. 1115, s.v. τῆτες; M. LEJEUNE, *RPh* 53, 1979, p. 155; J. L. MELENA, *Emerita* 42, 1974, p. 309, *DMic* II, p. 456.

1.а2.Б. Сложените придавки-апелативи во микенските документи

Да видиме сега во кои сфери од интерес за микенската цивилизаија биле употребувани сложените придавки-апелативи:

ОБЛАСТ	ФОРМА	МЕСТО	РОД	ПАДЕЖ	БРОЈ
ЗЕМЈОДЕЛ- СТВО	<i>a-ko-to-no</i>	PY	машки	ном. мн.	1
	<i>a-ki-ti-to</i>	PY	женски	ном. едн.	2
	<i>a-no-no</i>	PY	женски	ном. едн.	3
	<i>a-ta-ra-si-jo</i>	PY	машки	ном. мн.	4
СТОЧАРСТВО	<i>a-ko-ro-we/-e/-i</i>	KN, PY	машки	ном. едн. п дв., и дат. едн.	1
ПРОИЗВОД- СТВО НА ТЕКСТИЛ	<i>po-ki-ro-nu-ka</i>	KN	среден	ном.мн.	1
	<i>re-u-ko-nu-ka</i>	KN	среден	ном.мн.	2
ОБРАБОТКА НА СЛОНОВА КОСКА	<i>a-no-po</i>	PY	женски	ном. едн.	1
ЗАПРЕЖНИ КОЛИ И КОЛСКА ОПРЕМА	<i>a-na-i-ta</i>	KN	среден	ном. мн.	1
	<i>a-na-ta / -to</i>	KN	среден	ном.мн./едн.	2
	<i>a-na-mo-ta/-to</i>	KN	среден	ном.мн./едн.	3
	<i>a-na-pu-ke</i>	PY	женски	ном.едн.	4
	<i>a-te-re-te-a</i>				
	<i>ka-ko-de-ta</i>	KN	среден	ном.мн.	5
	<i>we-je-ke-a/-a₂-e</i>	PY	среден	ном.мн./дв.	6
	<i>no-pe-re-a₂-e</i>	PY	среден	ном.мн./дв.	7
<i>a-te-re-te-a</i>	KN	среден	ном. мн.	8	
КВАЛИФИКА- ЦИИ НА ЛИЦА	<i>a-ta-ra-si-jo</i>	PY	машки	ном. мн.	1
	<i>a-te-u-ke</i>	KN	машки	ном. едн.	2
	<i>po-ru-qa-to</i>	PY	машки	ном. мн.	3
	<i>ra-wa-ke-si-jo/-ja</i>	KN, PY	машки, женски, среден	ном.едн./мн. ном.едн./мн. ном.едн./мн.	4

ИЗРАБОТКА НА МЕБЕЛ	<i>a-ka-ra-no</i>	PY	женски	ном. едн.	1
	<i>pu-ko-so e-ke-e</i>	PY	женски	ном. двоина	2
	<i>qo-u-ka-ra</i>	PY	женски	ном. едн.	3
ИЗРАБОТ- КА НА ОРУЖЈЕ	<i>ka-ka, re-a₂</i>	KN	среден	ном. мн.	1
МИРИЗЛИВИ МАСЛА	<i>a-e-ti-to[</i>	PY	женски	ном. едн.	1
	<i>?we-a-re-pe/</i>	PY	женски	ном. едн.	2
	<i>we-ja-re-pe</i>				
ВРЕМЕНСКИ ОПРЕДЕЛБИ	<i>]zq-we-te-ra/</i> <i>zq-we-te-ro</i>	KN	среден/ машки	ном. мн./ ном. мн.	1
САДОВИ	<i>a-no-we</i>	PY	среден	ном. едн.	1
	<i>a-no-wo-to</i>	KN	среден	ном. едн.	2
	<i>a-pe-te-me-ne</i>	PY	машки	ном. едн.	3
	<i>ke-re-si-jo, we-ke</i>	PY	машки	ном. едн.	4
	<i>qe-to-ro-we</i>	PY	среден	ном. едн.	5
	<i>ti-ri-jo-we-e</i>	PY	среден	ном. двоина	6

Табела 4. Сложените придавки-апелативи без препозиционалните сложенки

Од приведените примери може да се види, дека со исклучок на две форми, сложените придавки-апелативи со значење од областа на стопанството на дворците или евентуалниот статус на лицата на кои се однесуваат, се документирани само во по еден центар од цивилизацијата.

1.a1.B. Заменки

Единствената сложена заменска форма на досега откриениот документиран материјал од микенскиот грчки е заменката *to-to*, /*tod-tod*/, cf. вед. *táttad* <* *tod-tod*, за која се смета дека се однесува на именката *we-to* /*wetos*/, „година“, односно дека целата синтагма (која е напишана како еден збор - *to-to-we-to*), може да се разбере како „оваа година“. Поточно, оваа сложенка е показна заменка¹⁴⁵.

¹⁴⁵Cf. R. PLATH, 'Mykenisch *ke-ke-tu-wo-e*: Überlegungen zur einleitenden Formulierung der Tafel PY An 261', *MSS* 50, 1989, pp. 103-122, посебно p. 117 i adn. 39.

I.a1.Г. Прилози

1. *au-u-te*, KN *Od* 666.b, cf. Хесихиј, /*au-ut-es*/, cf. αὐετές· αὐτοετές, „од истата година“¹⁴⁶.

2. *za-we-te*, KN *Fh* 5451.a, PУ *Ma* 225.2a, /*kya-wetes*/, „од оваа година“¹⁴⁷, cf. σαΐτες, σῆτες, τῆτες.

Овие два сложени прилога се всушност прилози за време.

¹⁴⁶М. Д. ПЕТРУШЕВСКИ и П. Хр. ИЛИЕВСКИ; *Žl* VIII, 1958, p.277; *Interpretation*², p.489; aliter *Mémoires* II, p. 224; MELENA, *Studies*, p. 40 и др.

¹⁴⁷М. Д. ПЕТРУШЕВСКИ, 'Révision de la transcription des syllabogrammes *17(za), *74(ze), *et *79(zu?)', *Colloquium Neuchâtel*, 259-265; *Interpretation*², pp. 36ff., 465: κιάΐετες; E. RICH, 'Les consonnes palatalisées dans le grec du IIe millénaire et des premiers siècles du Ier millénaire', *Colloquium Neuchâtel*, 267-281; A. BARTONĚK, *Tractata Mycenaea* p.42 и др.

1.6. Елементи на сложенките - апелативи (без препозиционални сложени форми)

Кај сложенките обично разликуваме: два **основни елементи** - прв и втор елемент, и два **придружни** : сврзувачки вокал и суфикс¹. Притоа, првиот елемент и сврзувачкиот вокал претставуваат прв дел, а вториот елемент и суфиксот - втор дел од сложенката². Првиот и вториот елемент ќе ги обработиме водејќи сметка за нивните морфолошки особини, во рамките на морфолошките категории на кои им припаѓаат сложенките во целост, односно, како што ги обработивме под *a*.

1.6.1. Прв елемент

1.6.1-А. кај сложените именки

1. Првиот дел е основа од име

Следниве основи од име се документирани како прв елемент од сложените именки-апелативи во микенскиот грчки, коишто ги опфативме во првото поглавје:

a) основи на именки:

<i>a-mo-r(a)-</i>	<i>ka-k(a)-/ka-ko-</i>	<i>o-wi-</i>
<i>a-ni-</i>	<i>ka-ra-n(a)-</i>	<i>pa-rak(e)-</i>
<i>q-pi-to-</i>	<i>ka-ra-wi-</i>	<i>po-k(u)-</i>
<i>a-pu-ko-</i>	<i>ke-</i>	<i>pu-/pu-r(a)-</i>
<i>a-re-pa-/a-re-po-</i>	<i>ko-to-no-</i>	<i>qo-u-/?qo-</i>
<i>a-to-</i>	<i>ko-wi-ro-</i>	<i>ra-w(a)-/ra-wo-</i>
<i>da-</i>	<i>ko-wo-</i>	<i>re-wo-to-ro-</i>
<i>da-mo-</i>	<i>ku-n(a)-</i>	<i>ri-n(a)-</i>
<i>de-ku-tu-</i>	<i>ku-ru-so-</i>	<i>se-re-mo-</i>
<i>di-pte-ra-</i>	<i>ku-wa-no-</i>	<i>si-to-</i>

¹Цп. E. SCHWYZER, *Gr. Gr.* I, pp. 428f.

²Цп. E. RISCH, *Wortbildung*², pp. 215-228.

<i>di-w(o)-</i>	<i>ma-r(a)-</i>	<i>su-</i>
<i>du-ru-</i>	<i>me-ri-</i>	<i>te-u-ta-r(a)-</i>
<i>e-te-</i>	<i>mo-r(o)-</i>	<i>to-ko-</i>
<i>i-je-ro-</i>	<i>na-u-</i>	<i>to-ko-so-</i>
<i>i-po-/i-qo-</i>	<i>no-ri-</i>	<i>u-do-</i>

Имајќи го предвид горниов список, да ги разгледаме именките што претставуваат прв елемент од сложените именки - апелативи според видовите основи на коишто им припаѓаат:

а. I. *o-* основи:

1. *?a-pi-to-(po-qo)*, */alphito-/*, сп. ἄλφιτος, хом. ἄλφιτα³, „брашно од јачмен“ (покрај κριθή, „јачмен“). Овој збор директно се поврзува со алб. *el'p, el'bi*, „јачмен“⁴. Во помикенскиот грчки исто така се употребува како прв елемент од сложенките, како на пр. во ἄλφιτοποιός. Проф. П. Шантрэн ја допушта можноста оваа именка да се поврзе со зборот што значи „матово- бел“⁵, односно со коренот **albh-*. Всушност, треба да напоменеме дека овој збор не е документиран во микенскиот грчки, туку дека го прифаќаме како грешка на писарот, по предлог на проф. Палмер⁶.

2. *a-to-(po-qo)*, */arto-/*, cf. ἄρτος, „леб“; според проф. П. Шантрэн⁷, формата е со несигурна етимологија, особено заради повеќето хипотези што според него се подеднакво можни. Тој смета дека е веројатно поврзувањето на оваа форма со ἀραρίσκη. Ако е ова мислење точно, би се работело за стара именска форма изведена од глаголски корен ἄρ-, со стариот именски суфикс *-to-*. За едно поинакво

³Сп. во последно време и О. PANAGL, *Mykenaiika*, p. 504: сп. хом. ἄλφιτα χεῖεν.

⁴Сп. Т. ГАМКРЕЛИДЗЕ-В. ИВАНОВ, II, p. 656 и adn.2.

⁵*DÉLG I*, p. 67.

⁶Имено, на документот стои *a-si-to-po-qo*, а тоа е исто така тешко за објаснување. (Сп. во првото поглавје под *a-si-to-po-qo*).

⁷*DÉLG I*, p.118.

разбирање на етимологијата на ἄρτος, а со тоа и на неговото значење, е Ј. Покорни⁸, кој што смета дека зборот треба да се поврзе со коренот *ar-, орам, потврден во средноирската форма *arbar*, „жито“, *arān*, „леб“. Овој предлог за етимологијата од зборот е дискутиран и поткрепен од И. Дију⁹, кој притоа смета дека кон овој корен припаѓа и иранската форма *arta-, „брашно“, односно дека со коренот *ar-, „работи“, може да се поврзе и грчкиот збор ἄρουρα и иранскиот *ar*, „земја ораница“ (поточно, „згодна за орање“).

3. *da-mo-*, /*damo-*/, δάμο-, cf. δῆμος, „народ, општина“, именка изведена од корен што значи „дели, разделува“, cf. δαίωμα, ст.-инд. *dāyati*, како и *dāti*, „сече“ и суфиксот *-mo-*¹⁰. Оваа именка може да се спореди со ст.-ир. *dām-*, „придружник, одред(воен)“, ст.-кумр. *dauu*, ‘*cliens*’, н.-кумр. *daw*, *dawf*, хет. *damas-aiš*, „туѓинец“, од *туѓ народ¹¹. Што се однесува до употребата во микенскиот, очигледно е дека тука се работи за термин кој означува „територија со население задолжено со определено производство“¹².

4. *i-je-ro-*, /*hiero-*/, cf. ἱερός, „свештеник“, τὸ ἱερόν, τὰ ἱερά, „жртва, жртвено животно, жртвен дар“. Според Л. Р. Палмер¹³, поименичената придавка ἱερός била изведена од коренот *isH-, „жртвува“, со суфиксот *-ro-*, cf. *i-je-to*. Со оваа придавка, што првобитно значи „силен“, како во ст.-инд. *iṣirá-*, „моќен“, оск. *aisusis*, ‘*sacrificiis*’, паелигн. *aesis*, умбр. *erus*, ‘*dis*’. Примерите упатуваат на врската со еден индоевропски корен *eisH-/isH-, „се впушта, брза“,

⁸*IEW*, pp. 66-67.

⁹Сп. Y. DUHOUX, ‘Le boulanger et soin pain: l’étymologie d’ ἄρτοκόπος et d’ ἄρτος’, *AC* 43, 1974, pp. 321-324., особено 324.

¹⁰*Wortbildung*², p. 45.

¹¹*IEW*, pp. 175-176; *DÉLG* I, s.v. δαίωμα; но, сп. и BADER, *Demiourgos*, p. 140, која вели дека нема етимологија за овој збор.

¹²Спореди во првото подпоглавје под *da-mo-ko-ro*, заедно со цитираната литература.

¹³*Interpretation*², p. 265: *isə-, ‘imbue with supernatural vigour, quicken’, p. 291.

сп.ст.-инд. *iṣṇāti* и *iṣyāti* и *éṣati*, „се слизга“¹⁴. Значи, семантичкиот развој оди од „влева сила, става до движење“, до придавката „подвижен, моќен, вдахнат со божеска сила“, до „жртвен дар“, односно во мн., „свет обред“¹⁵.

5. *i-ro-* <*/i-qo-/, во *i-ro-ro-qo* добиено по пат на регресивна дисимилација на лабијалниот дел од лабиовеларот <*/i-qo-ro-qo/, cf. *ἴπλος* и *qo-u-ko-ro* <*/qo-u-qo-ro, каде забележуваме прогресивна дисимилација; меѓутоа, во сложенката *i-qo-e-qe*, првиот елемент *i-qo-* се јавува без дисимилација, и покрај тоа што вториот елемент од сложенката содржи лабиовелар. Што се однесува пак до етимологијата на *ἴπλος*, сп. гот. *aihva-(tundi)*, „коњски заб (вид трнова грмушка)“, англо-сакс. *eoh*, *ehu-skalk*; ст.-инд. *áśvā*¹⁶, ст.-литв. *ašvā*, ст.-ир. *ech*, тох. Бе *yakwe*, хиер. лув. *á-sù-wa*, од индоевропскиот корен **ekwos*.

6. *ko-wi-ro-*, /*kowilo-*/, cf. *κοῖλος*, *κόϊλος*, употребени од Алкај и Анакреонт; возможно е овој прв елемент од сложенката да е изведенка од една форма цитирана во глосата на Хесихиј: *κόοι· τὰ χάσματα τῆς γῆς, καὶ τὰ κοιλώματα*, сп. лат. *cavus*, ерм. *soyl* <*/*keu-lo*¹⁷.

7. *ko-wo-(ka-ra-te-ne)*, /*korwo-*/, cf. *κοῦρος*, *κόρος*; ако е идентификацијата на Х. Л. Мелена точна, тогаш како прв елемент од сложенката *ko-wo-ka-ra-te-ne* во микенскиот грчки е документирана именката за момче, момок, што често се среќава во самостојна употреба во пилската А-серија¹⁸.

¹⁴Сп. *DÉLG* II, pp. 457-458; *GEW* I, pp. 712-714; III, p. 110; Гамкрелидзе-Иванов, II, p. 801.

¹⁵Во врска со ова прашање, в. во најново време и I. НАЈНАЛ, *Μυκεναϊκα*, p.291 i adn.26.

¹⁶Cf. J. KURYLOWICZ, *Indogermanische Grammatik* II, Heidelberg 1968, pp.20, 21; *IEW*, pp. 301-2; M. LEJEUNE, *Phonétique*², p. 83 i adn. 1; 190 adn.2; Гамкрелидзе-Иванов, I, p. 100.

¹⁷*DÉLG*, II, 551-552.

¹⁸Спореди ја белешката во врска со *ko-wo-ka-ra-te-ne* во првото подпоглавје од првиот дел.

8. *ku-ru-so-(wo-ko)*, /*khru-so-*/, cf. χρυσός¹⁹. Првобитната индоевропска форма за злато, **Haus-/Hw-os-*, сп. лат. *aurum*, прус. *ausis*, лит. *áuksas*, тох. А *wās*, тох. Б *yasa*, ерм. (*v*)*oski*, сум. *guškin*, била заменета со именка позајмена од семитскиот.

Замената на првобитниот збор за злато во грчкиот била извршена по пат на рано позајмување на семитската форма : χρυσός, „злато“, мик. *ku-ru-so*, акад. *hurāšu*, угар. *hrš*, ст. - евр. *hārūš*²⁰; cf. и хет. *harašu-*, „бронза“ (заемка од акад. *hurāšu*, „злато“?)²¹.

9. *ku-wa-no-(wo-ko)*, /*kuwano-*/, cf. κύανος, хет. *kuwanna-*, „бронза, драгоцен камен“, во микенскиот грчки *ku-wa-no*, „сино стакло“, „лазурит“, во хомерскиот грчки κύανος, „син бакар, челик“.

10. *po-k(u-ta)*, /*pok-/*pok(o)-u*/, cf. πόκος, именка што во хом. грчки значи потстрижена овча волна, именка изведена од аблаутната степен -o- на коренот **pek-*, што значи „чешла“, сп. лат. *pectō*, *pecten*, „чешел, гребло“, ст. -в.-г. *fahs*, ст. -англ. *feax*, „влакно, коса“, *feht*, „руно“, лит. *pašyti*, ст.-инд. *pákṣna*, ав. *pašna* итн²².

11. *ra-w(a-ke-ta)*, *ra-w(o-ke-ta)*, /*law-*/, cf. λαός²³, „народ“, „војска“, „аристократски слој од општеството“, „функционер со сакрални обврски“ итн., итн., со бројни предлози за значењето на сложенката зависно од мислењето за тоа како треба да се разбере првиот или вториот елемент од сложенката, од етимолошки, семантички, или етимолошко-семантички аспект. Според Х. Фриск (*GEW* II, 81-82), како и германскиот збор „народ“, ст.-в.-г. *liut*, англо-сакс. *lēod*, тој првобитно претставувал еден стар колектив, што може да се види од различното значење што во множина значи - „народ“, наспроти

¹⁹Во врска со семитското потекло на зборот, сп. во последно време Y. DUHOUX, 'Les contacts entre Mycéniens et Barbares d' après le vocabulaire du linéaire B', *Minos* XXIII, 1988 pp.75-83, особ. p.79.

²⁰ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, p. 714.

²¹ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, p. 710, adn.1, p.711.

²²*IEW*, p. 797; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, pp.578, 579; J. L. MELENA, *Studies to Chadwick*, pp. 453-455.

²³*Evidence*, p. 96; E. RISCH, *Acta Mycenaea* II, p. 296: <<chef de l'armée>>.

значењето „човек од народот, човек“, на формата во еднина. Некои овој збор го поврзуваат со коренот за „карпа, камен“, $\lambda\tilde{\alpha}\alpha\varsigma$, „што е (цврст?) како камен“, со $\lambda\epsilon\acute{\iota}\alpha$, „плен“, „луѓе што обезбедуваат плен“ (Prellwitz), со хет. $lah\tilde{h}a$, „воен поход“, од индоевр. $*l\tilde{e}(i)-$, „победува“, „војник“ (Carnoy).

12. *re-wo-to-ro(ko-wo)*, /*lewotro-*/, cf. $\lambda\omicron\epsilon\tau\rho\acute{o}\nu$, „бања“, изведенка од коренот $*lewh_3-$, cf. лат. *lavāre*, ерм. *loganam*, „се капам“, гал. *lautro*, ст.-ир. *lōathar*, ст.-зап.-норд. *lēapor*, од индоевр. $*lowh_3-tro-$; хет. $lah(h)u\tilde{u}ai-$ му одговара на $\lambda\omicron\acute{\upsilon}\omega$ ²⁴. Именката е всушност изведенка со суфиксот *-tro-*, со кој што добива значење на место каде се врши капењето (E. Риш, *l.c. in adn.* 24).

13. *ri-n(a-ko-ro)*, /*rin-*/, cf. $\lambda\acute{\iota}\nu\omicron\nu$, лит. *linī*, ст.-сл. лѣнѣнѣ , прус. *lynto*, покрај лат. именка со долг вокал *linum*, ст. ир. *līn*, „мрежа“, алб. *li-ri*, *li-ni*, „лен“, гот. *lein*, од и.-е. основа $*\tilde{l}ino-$, што според значењето во дел од индоевропските јазици означува растение „лен“, во некои „нишка од лен“, а во трети и „ленено платно“. Според J. Покорни и X. Фриск²⁵, зборот бил употребуван главно во Средоземноморскиот Басен (со забелешка дека формите со долг вокал во келтските и германските јазици се позајмени од латинскиот), но Т. Гамкрелидзе и В. Иванов²⁶ мислат дека се работи за стара индоевропска форма. Притоа, според нив, треба да се има предвид дека всушност одгледувањето и обработката на лент била проширена во Европа од Блискиот Исток.

14. *se-re-to-(ka-ra-o-re/ ka-ra-a-pi)*, и покрај многуте обиди да се транскрибира овој збор, за кој то се смета за именка, нема општо прифатено мислење, па останува описниот превод „глава на некое животно“, имајќи го предвид вториот елемент од сложенката.

²⁴Сп. *GEW*, II, pp.138-139; *Wortbildung*², pp.41-42; F. BADER, 'Autour de myc. *re-wo-to-ro-ko-wo*: La racine $*leH_3-u-$ "se déverser, verser" ', *Tractata Myscenaea*, pp. 29-40: според неа, микенската форма треба да се смета за грешка под влијание на името за лав, сп. *re-wo-te-jo*; *IEW*, p. 692.

²⁵*IEW*, p. 691; *GEW*, II, 125-126.

²⁶*o.c.*, II, pp. 659-660.

Интересно за споменување тука е мислењето на Л. Р. Палмер²⁷, кој смета дека тука може да станува збор за 'stag', or 'gazelle', cf. σέρφοι·ἐλαφοί(Хесихиј), покрај фонетската особеност во гортинскиот, сп. fέδιμνος : μέδιμνος²⁸. Тој смета дека и ако го имаше зборот за „сирена“ во микенскиот грчки (во што веруваат Х. Милештајн, М. Лежен, Х. Л. Мелена и др.), би се очекувало и нејзиното претставување во микенската декорација, што го нема. Јас мислам дека, во секој случај, прашањето не е сосема решено и дека треба да се остави отворено²⁹.

15. *si-to-*, /*sito-*/, cf. σῖτος, „жито“. Зборот се смета за заемка во грчкиот, но не се знае од каде точно потекнува³⁰. Има предлози за поврзување со словенска форма, пелазгиска, сумерска, или со семитска.

16. *te-o-(po-ri-ja)*, /*theo-*/, сп. θεός, „бог, божество“, збор со непозната етимологија. Некои индоевропеисти го поврзуваат со зборовите што во грчкиот и во другите индоевропски јазици значат „дух, душа, здив, издивнување, воздишка“³¹, односно со индоевропскиот корен **dhews-/dhw-*. Но, покрај забелешката на проф. П. Шантрен дека старите Грци не гледале на бог како на дух, тој нагласува дека мошне индикативна против оваа етимологија е токму микенската форма, којашто сигурно ќе го имаше гласот *w* и во зборот за „бог“, да беше во врска со тој корен³².

²⁷*Interpretation*², pp. 349, 454.

²⁸Contra H. MÜHLESTEIN, *Glotta* 36, 1957, 157 ff. (cf. погоре, стр. и бел. 72); *DÉLG* IV-1, p. 994, s.v. Σειρήν.

²⁹Сп. слично и F. AURA JORO, *D. Mic.* II, 1993, pp.287-288.

³⁰*GEW*, II, pp. 711-712.

³¹ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, pp. 237, 241, II, p. 466; *IEW*, p. 269.

³²*DÉLG* II, p. 430.

17. *to-ko-(do-mo)*, /*toikho-/*, cf. τοῖχος, веројатно од индоевропскиот корен **dhóighos*, аблаутна степен од **dheighos*, сп. ст.-инд. *deha-*, *dehī-*, гот. *daigs*, ерм. *dēz*, оск. *feihúss*, „*muros*“³³, односно грч. τεῖχος.

18. *to-ko-so-(wo-ko)*, /*tokso-/*, cf. τόξον, веројатно, според Гамкрелидзе и Иванов, именка од индоевропско потекло, сп. лат. *taxus*, „тис“, ст.-инд. *takṣaka* (име на дрво), перс. *taxš*, „лак, оружје“. Ако е така, тогаш τόξον би можеле да го преведеме со „лак“ (можеби од тисово дрво)³⁴.

19. *to-ro-no-(wo-ko)*, /*throno-/*, cf. θρόνος (и ? θρόναξ, θρανία). Етимологијата на овој збор се поврзува со коренот **dher-*, *dherH-*, ст.-инд. *dhar-*, ав. *dar-*, ерм. *dadar*, англио-сакс. *darian*, хол. *bedaren*, **dherě-* : θρό-νος³⁵, лат. *frē-tus*, *frē-nim*, ст.-слов. *дръжъ*, *дръжати*.

³³GEW, II, pp. 865-866.

³⁴Сп. ГАМКРЕЛИДЗЕ- ИВАНОВ, II, p. 629, adn. 1.

³⁵IEW, p. 253.

а. II. *a-* основи:

1. *a-ni-(o-ko)*, /^hani-^hok^hos/, cf. мик. *a-ni-ja*, помик. ἄνία, „узда“. Овде може да се постави прашањето дали дошло до елизија на крајниот вокал од првиот елемент пред ?вокал, (можеби добиен по пат на регресивна дисимилација, /-okhos/ <*/^hog^hos/, како што смета еден дел од научниците³⁶, или пак целиот слог *-ja* од /an^hiya/ исчезнал по пат на хифајреса или хаплоглија, како што предложи проф. Е. Рич³⁷. Според начинот на бележењето на грчкиот со линеарното Бе писмо и заради тоа што вториот елемент не започнува со вокал, мислам дека е поверојатно формата на *a-ni-o-ko* да е добиена по пат на хаплоглија од **a-ni [-ja]-o-ko*. Што се однесува до етимологијата на *a-ni-ja*, сп. лат. *ansā*, ст.-прус. *ansis*, лет. *uoss*, односно, грч. ἄνία, дор. ἄνία < **ans-iyā*³⁸.

2. *di-pte-ra-(po-ro)*, /*diphthera-*/, сп. διφθέρα, збор со непозната етимологија; според глосата кај Хесихиј Δίψαρα·δέλτος, οἱ δὲ διφθέρα, се упатува на врската со δέψω, „штавам“, а зборот е сметан и за заемка од иранската форма *daftar*, „служба, канцеларија“³⁹.

3. *ka-ra-n(a-ko)*, /*krān-*/. Во првиот елемент од оваа сложенка, најверојатно стои зборот идентичен на помикенската именка κρήνη, како што покажа проф. Илиевски (сп. во првото подпоглавје стр. 11 и бел. 32). Етимологијата, меѓутоа, на овој збор е спорна: според П. Шантрен⁴⁰, зборот треба да се поврзе со коренот **kṛsnā-*, како нулта степен од **krosno-*, **krosnā-*, што значи 'flot', т.е. „бран“, cf. англо-сакс.

³⁶Спореди го објаснувањето на ваков начин од G. NEUMANN, 'Deutungsvorschläge zu mykenischen Namen', *Mykenaiika*, p. 440; F. BADER, *Minos* X, 1, [1969], 1970, p.32, adn. 48; *DMic* I, s.v. *a-ni-o-ko*.

³⁷E. RISCH, 'Probleme bei der Schreibung von Hiat und Kompositionsfuge im Mykenischen', *Res Mycenaeae* p. 383. За C. J. RUIGH, *Études*, pp. 46, со adn. 21, 106 и adn. 38, може да станува збор и за *a-ni-< *ans-i->ἄνι-*, односно *i*-основа оформена од коренот **ans-*. Малку е потешко да се прифати ова мислење, зашто не би имало посебна причина за барање друга основа, покрај документираната именка *a-ni-ja* во микенскиот грчки.

³⁸Cf. *IEW*, p. 48; *GEW* I, p. 400; *Phonétique*², p. 128; *Études*, p. 106, i adn.38; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, pp. 192, 194-196.

³⁹*DÉLG* I, pp.277-278.

⁴⁰*DÉLG* II, pp. 587-588.

hro'en, hoern, ст. норд. *hronn*, помик. κρουνός, „извор“. Од друга страна, се верува дека глосата на Хесихиј κράνα·κεφάλη, како и лат. израз *caput fontis*, даваат семантичка подлога за поврзувањето на грчката форма κρήνη со индоевропскиот корен за „глава“, т.е. **k₂h₂s-*⁴¹. Иако се од фонетски аспект подеднакво можни обете мислења, сметам дека сепак, вклучувајќи ја и семантичката компонента, треба да се прифати мислењето на проф. Илиевски и Лобек⁴².

4. *ko-to-no-(o-ko/?=ko-to-no-ko)*, /*ktoin-/*, cf. *ko-to-na.*, κτοίνα, од коренот **k₂pei*, ст.-инд. *kṣēti, kṣiyāti*, „престојува, живее“, ав. *šāēiti*, ст.-инд. *kṣiti-*, ав. *šiti-*, „живеалиште, населба“⁴³, вед. *kṣētra-*, ср.р., „земја“, = ав. *šōiθra-*, ср.р., „округ, крај“, ерм. *šēn*, ген. *šini*, „село“ (: грч. κτοίνα); сп. исто така помик. κτίζω, покрај мик. *ki-ti-je-si*, род. κτοίνᾱ, „живеалиште, општина“ итн. Најстарата форма од коренот од кој е изведена оваа именка, би гласела **tkey-*, при што микенската и помикенската форма биле веројатно добиени по пат на метатеза од консонантите, односно */*t₂k-*/ → */*kt-*/. Што се однесува до крајниот вокал од првиот елемент, тој може да се земе или како сврзувачки вокал⁴⁴, или пак како таканаречен „мртов вокал“, поточно, вокалот што има сврзувачка функција на консонантите кога се пишува со слоговно писмо, но сп. ја и формата *ko-to-no-ko*, за која има можности да е грешка на писарот⁴⁵.

⁴¹Во врска со формата од овој корен, сп. *Indogermanische Grammatik* I, p. 129 и adn. 129.

⁴²ЛОВЕЦК, *Rhematicon*, p. 128, цитиран кај P. CHANTRAINE, *DÉLG* II, p. 588.

⁴³Сп. *IEW*, s.v. ; *Indogermanische Grammatik* I, p. 154; G. DUNKEL, *Minos* 17, 1981, p.19; S. DEGER-JALKOTZY, *E-ge-ta*, pp. 66ff.; *Res Mycenaeae*, p. 90f.; *Documents*², pp. 554, 555; C. J. RUIJGH, *Minos* 19, p.138, adnn. 112, 114; види ја и литературата во првото подпоглавје под *ko-to-no-o-ko*.

⁴⁴Во врска со ретките , но можни примери на сврзувачкиот вокал при формирањето сложеници во микенскиот, сп. во последно време J. L. GARCÍA-RAMÓN, 'Sobre las variantes del nombre de Dioniso', *Studies to Chadwick*, p.191 i adn. 22; *Études*, p. 315, adn.312: cf. ψυχοπομπός : ψυχή.

⁴⁵Поинаку ја разбира и транскрибира оваа сложеница (како резултат на елизива на крајното *a* од првиот елемент, пред вокалот од вториот F. BADER, 'De mycénien matoropuro, agetozoo ágrec ματρόπολις, ἀλειφόβιος: le traitement des sonantes-voyelles au premier millénaire', *Minos* X, 1, [1969], 1970, pp.7-63, посебно p. 32, adn. 48; cf. eadem, 'Le

а. III. и-основи

1. *ka-ra-wi-(po-ro)*, /*klawi-*/: во својата книга за зборообразувањето на хомерскиот јазик, проф. Е. Риш⁴⁶ зборува за некои именки од женски род на -ιδ со примарно *i-*, а со секундарно *d-*; како доказ за секундарноста тој го цитира горниов пример, каде, покрај помикенското κληίς, -ιδος, „клучалка, клуч“, cf. полукληίδι, се забележува дека во микенскиот, *ka-ra-wi-*, /*klāwī-*/, како прв елемент од сложенката, не содржи δ-. Формата значи, може да се смета за -i- основа изведена од коренот **klāw-*⁴⁷, „зашира, задржува“, сп. лат. *clavis*, *claudio*, ст.-ир. *clō*, лет. *kl'ut*, *kl'ūtas*, ст.-слов. *кључъ*, *кључъж*, макед. *кључ*, *кључ* итн.

2. *me-ri-(du-ma-te/-da-ma-te)*, /*meli-*/; иако во помикенскиот грчки и во повеќето индоевропски јазици зборот за „мед“ се јавува како дентална основа, сп. хом. μέλι, μέλιτος, хет. *melit*, лув. *mallit*, лув. *malittati*, „мед“, пол. *malit*, „мед“, ерм. *melr*, *melu*, лат. *mel*, *mellis*, ст.-ир. *mil*, *mele*, гал. *Meliðdus*, хет. *milittu-*, „сладок“, гот. *milip*, мед, ст.-англ. *milisc*, „сладок како мед“⁴⁸. Во состав на сложенките како прв елемент именката е документирана како -i- основа, како и во помикенските сложенки μελί-κράτων, „мешан со мед“, μελίχρως, „медено-обоен“⁴⁹ итн.

3. *o-wi-(de-ta)*, /*owi-*/, сложенка чиј прв елемент е именка од индоевропско потекло⁵⁰, што е изведена од коренот **Hew-/How-/Hw-*

traitement des hiatus à la jointure des deux membres d' un composé nominal en mycénien', *Acta mycenaea* II, pp. 141-196, esp. pp. 190, 192, 195; *Documents*², pp. 80, 398, 557.

⁴⁶ *Wortbildung*², p. 144 f.; М. МЕИЕР, -ιδ-, pp. 66, 72, adn. 178; 73: /*klāw/(s)-phoros*/.

⁴⁷ Cf. *IEW*, pp. 604-605; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, p. 874.

⁴⁸ Сп. ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, p. 59, II, pp. 603-605.

⁴⁹ В. *GEW* II, pp. 200-201.

⁵⁰ Cf. *IEW*, p. 784; *Phonétique*², p. 227f.; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, pp. 159, 183; *Indogermanische Grammatik* I, p. 135 и др.

и им припаѓа на *-i-* основите, сп. ст.-инд. *ávi-*, *aviká*, лат. *ovis*, умбр. *oui*, акуз. мн. *uvef*, ст.-сл. *овьца*, ерм. *hov-iw* (<**owi-pā-*), ст.-исл. *œr*, ст.-в.-г. *awist*, *ewist*, гот. *awēþi*, лит. *avis*, лет. *avs*, ст.-прус. *avins* = ст.-сл. *овьнь*, *овьца* ИТН.

а. IV. *и-* основи:

1. *de-ku-tu-(wo-ko)*, сложенка во која за првиот елемент има многу пишувано, но сепак, изгледа дека се работи за мајстори што прават мрежи за риболов⁵¹. Што се однесува до фонетските разлики меѓу зборот во микенскиот од една и помикенскиот грчки од друга страна, може да се спомене или особеноста во микенскиот вокалот познат како *e* од помикенскиот грчки да го предава со *i*, cf. *δέπας / δίπας*, или пак со една аблаутна степен **δεικ-/ δик-*, во врска со *δείκνυμι* и *δικεῖν*, како што смета и И. Дију⁵². Во последно време, на ова прашање му посвети внимание О. Панагл⁵³, којшто смета дека коренот од првиот елемент на оваа сложенка може да одговара на аблаутната степен од глаголот *δείκνυμι - δικεῖν*, изведен од индоевропскиот корен **deik-*; како паралела за ваков вид аблаутни степени од помикенскиот грчки тој ги цитира формите *κλειτός : κλίσις*, а од ведскиот *gántuḥ : gútiḥ* <**g^wém-tu : *g^wṛti-*.

2. *du-ru-(to-mo)*, *δρυ-*, cf. *δρῦς*, именка што потекнува од коренот **der-w-*, **dor-w*, **dr-eu-*, **dru-*, „дрво“, сп. индоир. *dāru-*, како прв елемент во сложенките *-dru-*, ст. сл. *дрѣво*, гот. *triu* <**drew-o*⁵⁴. Притоа треба да се спомене, дека во помикенскиот грчки како прв елемент од постарите сложенки формата гласи *δρυ-*, додека кај поновите *δρυο-*: cf.

⁵¹Cf. P. CHANTRAINE, 'A propos de mycénien *dekutuwo*', *REG* 80, 1967, pp.1-5; *DÉLG* s.v. *δίκτυον*.

⁵²DUHOUX, *Aspects*, p. 130, adn. 340.

⁵³O. PANAGL, 'Mykenisch und die Sprache Homers : alte Probleme - neue Resultate', *Mykenaiika*, pp. 499-513, посебно p. 508; сп. исто така и M. РОЕТТО, 'net' in Anatolian, Vedic and Greek', *MSS* 53, 1992[1994], pp. 159-174.

⁵⁴*DÉLG* I, p.300.

δρυτόμος (Хомер) ↔ δρυοτόμος (Платон). Во микенскиот е сочувана формата /*du-ru-*/ = /*dru-*/, cf. *du-ru-wo-qa*.

3. *su-(qa-ta)*, /*su-*/, од индоевропскиот корен **sū-*, *avest. hu*, „свиња“, хом. *су-(βώτης)*, грч. *σῦς*, *συός*, *ῥς*, *ύός*, лат. *sūs, suis*, алб. *thi*, ст.-в.-г., ст. -англ. *su*, ст.-исл. *sur*, тох. Б *suwo*, покрај изведенките со суфиксот *n-*, меѓу кои спаѓа и ст.-слов. *свинна*. Се смета дека општо земено, овој корен означува „возрасна домашна свиња“⁵⁵.

а.V. основи на дифтонг

Тука спаѓаат три основи:

1. *di-wo-(pu-ka-ta)*, /*dīw-*/, нулта степен од тешката база **dyēu-* /**dīw-*; ако е транскрипцијата точна, ова е исто така име на божество во падеж⁵⁶.

2. *qa-u-(ko-ro/ qa-ta/ ka-ra)*, /*g^wou-*/, cf. *βοῦς* <*/*g^wou-*/, што во определени услови се појавува и како *qa-(qa-ta)*, /*g^wō-g^wotās*/⁵⁷, т.е. основата за „говедо, вол“, што се смета за првобитна дифтоншка основа; сп. ерм. *kov*, „крава“, ст.-инд. *gáuh*, „бик“, ст.-исл. *kýr*, ст.-англ. *cū*, тох. А *ko*; „бик“, лат. *bōs*, ст.-ир. *bó*, ст.-в.-г. *chiuo*, ст.-сл. *ГОВАЖДЬ*⁵⁸, односно индоевропската основа **g^wou-*, што е име за „крупен рогат добиток“ кај индоевропските народи.

Што се однесува до формата *qa-* /*g^wō-*/, се смета дека е изведена од акуз. синг. **g^wōn*/, или плурал: *qa-o*, /*g^wōns*/. Во тој случај, формата од ном. сингулар **g^wous*/ <*/*g^wéh₃-u-s*/, или **g^wóh₃-u-s*/ би можела да се смета за паралелна на *Ζεύς* : *Ζῆν*. Ваквиот развој на ном. сингулар

⁵⁵Гамкрелидзе-Иванов, II, p. 593.

⁵⁶Сп. М. LEJEUNE, белешката за *di-wo-pu-ka-ta* во првото подпоглавје.

⁵⁷Cf. M. S. RUIPÉREZ, *Minos V*, 1957, 193; *Interpretation*², p. 43; *Études*, p. 355, adn. 14; VII *CIFECS*, 1982, [1984], p. 481; *Tractata Mycenaea*, p.320; Y. DUHOUX, *Minos XIV*, 1975, p. 130.

⁵⁸Гамкрелидзе-Иванов, о.с. I, pp. 59-60, II, 565ss; *IEW*, pp. 482-3; *DÉLG I*, p. 186.

βῶς : βῶν и сложенка βῶ-κόλος : јон.-ат. βου-κόλος и микен. *go-u-ko-ro* /*g^wou-kolos*/, е документиран во дорскиот дијалект⁵⁹.

3. *na-u-(do-mo)*, /*nāus-*/, f „кораб“, (augehöhlter Einbaum= „издлабено дрво“⁶⁰), cf. ст.-инд. *nāu-*, ном. *nāuḥ*, „брод, кајче“, ерм. *nav*, лат. *nāvis*, ст.-ир. *nāu*⁶¹.

a. VI. веларни основи

pa-ra-k(e-te-e-we), /*pālāk-*/, cf. πήληξ, „шлем“⁶², сп. и Полукс, IV, 61: πήληξ δὲ ...ὁ τῆς περικεφαλαίας λόφος. Етимологијата на зборот не е јасна.

a. VII. p- основи:

1. *a-mo-r(a-ma)*, /*amōr-*/, како што објаснивме во првиот дел, сосема возможно, спаѓа во итеративните сложенки, добиени по пат на повторување на првиот елемент. Сложенката во последно време е мошне подробно дискутирана од А. Лојкарт⁶³, којшто утврдува дека морфолошката и фонемската разлика меѓу првиот и вториот елемент во споредба со други индоевропски итеративни сложенки или довела или до премолчување на проблемот, или пак до обиди за објаснувања кои не се сосема задоволителни. Имено, вообичаено за сложенките од овој вид е пред сè повторувањето на првиот елемент како втор, што може да се види и од микенската сложенка како *we-te-i-we-te-i*, „година по година“ = „секоја година“, или од кипарската сложена форма *a-ma-ti-a-ma-ti*, „секој ден“, или ведската форма *áhar-áhar*², „секој ден“, во

⁵⁹Во врска со ова прашање, сп. С. J. RUIGH, 'Problèmes de philologie mycénienne', *Minos* XIX, 1-2, 1985, p. 152, adn. 168.

⁶⁰Т. ГАМКРЕЛИДЗЕ и В. ИВАНОВ претпоставуваат, *о.с.*, II, p.634, бел. 3, дека може да станува збор за коренот поврзан со зборот за „елка, кипарис“ во персискиот, сп. *naučaina*, *noj*, *noz*, *nož*, ерменскиот (заемка од персискиот): *noč* *noč* итн.

⁶¹*JEW*, pp. 755-756; *Wortbildung*², p. 4.

⁶²Cf. PERPILLOU, p. 377.

⁶³Cf. *Studies to Chadwick*, pp. 356ss cum adnotationibus 47-44. V. GEORGIEV, *Acta Mycenaea* II, p. 375.

која што обата елемента се во акузатив (на траење). Според А. Лојкарт, единствениот научник што навистина го објаснил првиот елемент од сложенката е М. Петерс⁶⁴, којшто покажал дека всушност тука се работи за сложенка во која се повторувала формата на колективот, односно дека /*āmōr-āmar*/, потекнува од */*āmōr-āmōr*/; како паралела за ваквиот развој е цитирана ерменската форма *awr*, „ден“, добиена од **āmōr*, само што ерменската форма се развила во комбинацијата на колектив со локатив, односно **āmōr-āmōr* > **awr awr* > *awr awowr* > *awowr awowr*. Ваквото објаснување, според Лојкарт, е поаргументирано од она на проф. Милештајн, којшто верува дека причината за разликата во вокализмот на обете форми мора да била во акцентот. Како паралели за вакви форми Лојкарт ги споменува *νύκτωρ*, (ἐ)έλδωρ, τέκτωρ : τέκτωρ⁶⁵ и др. Прифаќањето на ова мислење исто така би значело, дека немало употреба на вокалното **ɣ* во микенскиот грчки, туку дека се работи за два рефлекса на неговото предавање во микенскиот, како и во помикенскиот грчки: /*āmōr(a)-ma(r)*/; сп. ја формата *to-ro-no-wo-ko qe-to-ro-po-pi, qe-to-ro-we* (како *scriptio plena*), *to-pe-za* итн. Според тоа, и вокалното индоевропско **ɥ*- и **ɣ*- во микенскиот, се предаваат подеднакво како и во помикенскиот грчки⁶⁶.

2. *ke-(ni-qa)*, /*khēr*/-, cf. χείρ, сп. хет. *keššar*, ерм. *jern*, тох. А *tsar, šar*⁶⁷, од индоевропскиот корен **ǵhesr*-⁶⁸.

⁶⁴ PETERS, *Untersuchungen*, p. 243, adn. 195a.

⁶⁵ A. LEUKART, *l.c.*, p.353, 355.

⁶⁶ Меѓу бројните елаборации на ова прашање, сп. A. M. DAVIES, 'The treatment of **r* and **l* in Mycenaean and Arcado-Cyprian', *I CMic.*, II, pp. 791-814; F. BADER, 'De mycénien *matoropuro, arepozoo* à grec *ματρόπολις, ἀλειφόβιος*; le tritement des sonantes-voyelles au premier millénaire', *Minos* 10:1, [1969], 1970, pp. 7-63; 'Le traitement des hiatus à la jointure des deux membres d' un composé nominal en mycénien', *Acta Mycenaea* II, pp. 141-196; A. HEUBECK, 'Syllabic **ɣ* in Mycenaean Greek?', *Acta Mycenaea* II, pp. 55-79, посеб. 69-70: **amṛ-ama* (<**amṛ*?); V. GEORGIEV, 'Le traitement des sonants voyelles indoeuropéens et le problème du caractère de la langue mycénienne', *ibidem*, 361-379; R. S. P. BEEKES, 'The writing of consonant groups in Mycenaean', *Mnemosyne* 24:4, 1971, pp. 337-357 и многу други.

⁶⁷ GEW II, 1970, p.1082.

⁶⁸ Сп. го двоумењето на J. ROKORNY во врска со коренот на зборот, *IEW*, p. 447, кој смета дека било можно да има два индоевропски корена за „дланка, рака“.

3. *pu-(ka-wo)*, *pu-r(a-u-to-ro)*, /*pur-l*/, cf. *пѣр*, зборот за „оган“, сп. хет. *pahhur*, ст. исл. *fýrr*, гот. *fōn*, ерм. *hur*, „оган“, тох. А *por*, тох. Б *puwar*. Според Гамкрелидзе и Иванов, долгото *ū* е резултат на контракцијата на *u* и *a*, што потекнува од една слоговна „ларингална“ фонема, односно, според нив, зборот потекнува од коренот **pHhur*⁶⁹. Овој корен, според нив (*ibidem*, p. 274), го означува процесот на горењето, за разлика од оној што се поврзува со лат. *ignis*, ст. сл. *огнь*, што индоевропските народи го употребувале за огнот како активна, божеска, движечка сила.

Во *pu-ka-wo* се гледа дека микенскиот главно не ги бележи *liquida* пред *muta*, наспроти *pu-ra-u-to-ro*, /*pyraustron*/, cf. *пѣраустров*, каде *r-*, наоѓајќи се пред почетниот вокал *a-* од вториот елемент на сложенката, формира слог *-ra-* со него.

а. VIII. назални основи:

1. *da-(ko-ro)*, /*da-l*/, нулта степен од еден индоевропски корен за „дом, живеалиште, сврталиште“, т. е. **dḡ-*, сп. хом. *δά-πεδον*, „подрачје, плац на домот“, ст.-инд. *dāma-* „куќа“, лат. *domus*; во ст.-сл. *домъ*, ст.-инд. *dāmtī-nas*, се појавува *ū-* основа од овој корен. Меѓутоа, зборот, особено изразот *δόμωνδε*, означувал и „дом на бог, храм“. Во грчкиот исто така коренот е застапен и со продолжена степен, *δῶμα*⁷⁰, а возможно е овој корен да се содржи и во сложенката *δεσπότης*, сп. мик. *do-po-ta*. Проф. П. Шантрен укажува, дека заради тоа што оваа стара индоевропска именска основа се измешала со акционата именка (*nomen actionis*) *δόμος*, „градба од цигли, конструкција“, изведена од глаголот *δέμω*, дошло до семантичкиот развој, „семеен дом, градба, куќа“, од каде што произлегле и сложенките како *πρόδομος* и сл.

⁶⁹Сп. *o.c.*, I, pp. 210, 274.

⁷⁰В. *DÉLG* I, pp. 292-293; A. LEUKART, *Tractata Mycenaea*, p. 322.

2. *a-re-pa-/ a-re-po-(zo-o)*, /aleipha-/ , /aleipho-/ , покажува само η-основа, cf. помикенските основи ἀλείφα (што е употребена и кај Хесиод, *Teož.* 553, Ајсхил, *Аž.* 322) : ἀλείφαρ, која им припаѓа на индоевропските *r-/n-* основи, со вообичаениот дентален суфикс во грчкиот , заради избегнувањето на зевот во косите падежи и евентуалната контракција. Во врска со тоа, сп. и мик. *a-re-pa-te*. Всушност, во микенскиот се документирани обата рефлекса од индоевропското η , како што може да се види и од варијантата *a-re-po-(zo-o)*, cf. помикенски ἀλειφόβιος (Аристофан, фрґ. 710)⁷¹.

3. *ku-n(a-ke-ta-i)*, /kun-/ , сложенка во која исто како и кај *pu-ra-u-to-ro*, наспроти, на пр. *pu-ka-wo*, гласот *n-* од основата се бележи пред вокал, cf. κυνός. Всушност, првиот елемент од оваа сложенка е коренската форма од индоевропскиот корен⁷² за „куче“, т. е. *kʷon-, *kun-: сп. хиер.-лув. *sù-wa-nà-i*, ст.-инд. *ś(u)vā*, ген. *śúnaḥ*, кафир. вангали *ccū*, *tśun*, ав. *span-*, *spānəm*, перс. *sag*, ерм. *šun*, ген. *šan*, лат. *canis*, ст.-ир. *cú*, ген. *con*, гот. *hunds*, ст.-исл. *hundr*, ст.-в.-г. *hunt* (герм. *Hund*), лит. *šuo*, ген. *šunès*, тох. А *ku*, *kon* итн.

4. *u-do-(no-o-i)*, /udo-/ < *udḡ-, сп. помик. ὕδωρ, ὕδατος < *udḡ-tos, хет. *uatar*, *uetenas̄*, умбр. *utur*, *une* < *udni, гот. *watō*, ген. *watins*, ст. англ. *wæter*, ст.исл. *vatr*, *vath*, ст.в.герм. *wazzar* ; во санскртот се појавува ср. род *udaka* < *udḡ-ko⁷³. Според Гамкрелидзе и Иванов, во индоевропските јазици од овој корен била оформена именка за водата како пасивен принцип. Тоа би било прифатливо за овој пример во микенскиот грчки, каде што таа се наоѓа во состав на сложенка од техничко-управниот речник на микенските дворци. Треба да споменеме, меѓутоа, дека во микенскиот грчки таа е документирана

⁷¹Во врска со ваквото објаснување на обете варијанти од сложенката сп. С. J. RUIJGH, 'Le traitement des sonantes voyelles dans les dialectes grecs et la position du mycénien', *Mnemosyne* IV-XIV-3, 1961, pp. 193-216; V. GEORGIEV, *Acta Mycenaea* II, p. 372, A. LEUKART, *Studies to Chadwick*, p. 354 i adn.31; aliter А. НЕУБЕСК, *Acta Mycenaea* II, p. 69: *ām(r)-āma*.

⁷²ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, *о.с.* II, p. 589.

⁷³ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, *о.с.* I, pp. 45, 188-189.

како *n*- основа, што значи дека и тука, како и во *a-re-pa-zo-o/a-re-po-zo-o*, имаме посебна форма од основата, наспроти индоевропскиот пример на *r*-/*n*- основата. Всушност, за тоа дали првиот елемент и припаѓа на *r* или *n*- основите, мислењата меѓу микенолозите се поделени: така на пр., обете можности ги допушта Х. Милештајн. Дека се работи за *n*- основа верува К. Ј. Рејх⁷⁴, т.е., тој ја изведува формата од **udn-*; А. Хојбек смета дека начинот на употребата од графијата зависи од начинот на изговор на вокалното *r*- кај микенските Грци, т.е., дека тие го изговарале така, значи */udno^ori/*⁷⁵.

б. *придавка*

Според материјалот за кој што се определивме, следниве придавки се употребени како прв елемент од сложените именки апелативи:

1. *ma-r(a-te-we)*,⁷⁶ */mal-/* <**malan-/*, cf. *ma-ra-ni-jo* и аркадо-кипарските форми *Μαλαγκόμας*, *Μαλάνιος/ Μαλανίων*, форма паралелна на помикенската *μέλας*.

2. *po-ru-(po-de)*, */poly-/*, сп. *πολύς*, ст.-инд. *purú-*, (<**p_lh₂*), ст.-ир. *il*, ст.-в.-герм. *filu*(<**pelu-*)⁷⁷, „многу“.

⁷⁴Cf. *Études*, p. 370; *SMEA* 20, 1979, p. 84, adn. 42: <<pour ceux qui sont chargés du soin de l'eau>>.

⁷⁵Cf. *DMic.* II, pp. 384-385.

⁷⁶Cf. M. D. PETRUŠEVSKI, 'Les désignations de couleur en grec mycénien', *Atti*, pp. 683-684.

⁷⁷*GEW*, II, p. 578.

в. основа на број

e-ne-wo,

qe-to-ro-/ to-

ti-ri-

we-

1. *ti-ri-*(*po-de*), /*tri-*/, нулта степен од коренот **trey-*/**tri-*, вообичаена кога бројот се јавува како прв елемент од сложенката: сп. ст.-инд. ст.-инд. *tripád-*, лат. *tri-ped-*, *tri-dens*, англо-сакс. *dri-fēte*, „троножник“, гал. *tri-garanus* итн.

2. *qe-to-ro-*(*po-pi*), *to-*(*pe-za*), **k^wetwor-es*, вед. *catvāraḥ*, дор. *τέττορες*, *τέσσαρες*⁷⁸; имајќи ги предвид аблаутните форми **k^wet^o* / **k^wt^o*, може да се смета дека тие покажуваат и развој на **k^wt^o* во **k^wei^o*. Така, покрај **k^wtru-*, сп. *τροφάλεια*, се појавува и **k^wetru-*, во лат. *quadru-*; исто така треба да се спомене, дека и во рамките на главниот број среде индоевропските јазици се појавува и слабата степен, како на пр. во дор. *τέττορες*, ат. *τέτταρες*, ↔ лат. *quattuor*, чеш. *čtyři*, пол. *cztery*, ст. сл. *четыре*, хом. *πίσυρες*; исто така, покрај овие два аблаутни степена, треба да има уште еден, реконструиран, **k^wtwr-(C)*, од каде што произлегла дополнително добиената форма **tr* [**tər-* / **trə-*] во микенското *to-pe-za* /*torpeǵa*/, грч. *τράπεζα*⁷⁹. Како што е познато, во рамките на сложенките се очекува нултата степен од основата, како што може да се види и од помикенските форми *тетρά-ποδα* : *τρά-πεζα*, само што, како што споменавме и погоре, останува разногласието меѓу микенолозите : едни сметаат дека се работи за вокално *ɥ* (изговарано така) во микенскиот, т.е. /*k^wetwɥ-*/, /*tɥ-*/, а други дека со различната граfiја се претставени рефлексии од индоевропското **ɥ*. Во случајот со *qe-to-r(o)-*, /*k^wetro-*/ : *to-*, /*tor-*/, би имале два рефлекса

⁷⁸GEW, II, p. 883f.; PETERS, *Untersuchungen*, p. 186; *Indogermanische Grammatik I*, pp. 108, 176.

⁷⁹ *Indogermanische Grammatik I*, p. 162; Според J.KURYŃOWICZ, *Indogermanische Grammatik II*, p.64, *τρα-<*k^wtwɥ-*.

пред ист консонант, т.е., /kwe|tro|-pod-/ : /|tor|-ped-/ , како во микенскиот, така и во помикенскиот грчки⁸⁰.

3. *we-(pe-za)*, cf. атич. ἔξ, дор. φεξ, ст.-инд. *ṣaṭ*, < *saṭṣ*, ав. *xšvaš*, ерм. *veç*⁴, алб. *gjashtë*, лат. *sex*, ст. ир. *sē*, гот. *saihs*, gal. *suexos*, ст. сл. шестъ, по потекло од индоевропскиот корен **sweks*-⁸¹. Индоевропската форма е всушност утврдена благодарение на индоевропските форми во кои од една страна се употребува **weks*-, од друга **seks*- и од трета страна **sweks*-⁸². И за тоа како треба да се разбере микенското *we-* мислењето од микенолозите не е единствено: сп. ги транскрипциите како φεσ-, φεξ-, φῆξ-, φε(κ)-, /(*h*)weppeǵa/, /(*h*)wespeǵa/

4. *e-ne-wo*, (*pe-za*, /*pe-zo*), /*ennewo*-/⁸³, сп. помик. ἐννέα, ст.-инд. *náva*, ерм. *inn*, алб. *nëndë*, лат. *novem*, ст.-ир. *noín-*, гот., ст.-в.-герм. *niun*, ст.-англ. *nigon*, лит. *devyni*, ст.-сл. дѣвѣтъ⁸⁴, од индоевропскиот корен **new(e)ṇ*; важно е да се спомене дека вокалното *ṇ* во микенскиот се предава со *o*, cf. протоајол. *o-*, ат. ᾠ- < **ṇ*⁸⁵; Според формата, „деветоношката“ може да се подразбере, како што предложи Л. Р. Палмер⁸⁶, како маса со три ногарки, секоја од кои на долниот крај има по уште три мали ногарчиња; објаснувањето го прифати и К. Ј. Рејх⁸⁷.

⁸⁰Во врска со ова прашање, сп. F. BADER, *Minos* X/1, 1969, 7-63, особ. 12-13; *Acta Mycenaea* II, pp. 141-196, посебно pp. 156, 158; A. HEUBECK, *ibidem*, pp. 55-79, особ. 61, 62; V. GEORGIEV, *ibidem*, 361-379, посебно 364, 366, 374.

⁸¹Сп. *IEW*, p. 1044.; *Études*, p. 311, adn. 99: φῆσπεζα < *φῆξπεζα, cf. arc. ἐξπερᾶσαι.

⁸²*Phonétique*², pp. 134-135, особено и бел. 7.

⁸³За поинаква транскрипција на првиот елемент, сп. L. DEROY, *Études classiques* 44, 1976, p. 355f., cf. ἐνθός, „масивен, дебел, тежок“.

⁸⁴ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, о.с. II, p. 846; C. J. RUIGH, *Études*, p. 357, смета дека индоевропската форма за бројот девет треба да гласи **h₁newṇ-*; cf. во таа смисла и *Indogermanische Grammatik* I, p. 126, adn. 15.

⁸⁵Сп. ги авторите и статиите цитирани во бел. 61; *Phonétique*², pp. 149, 211.

⁸⁶*Interpretation*², p. 347.

⁸⁷*Études*, p. 357 i adn. 22.

2. Првиот дел е глаголска основа

1. *ke-u-(po-da/ po-de-ja)*, /*ǵew-/*, cf. $\chi\acute{\epsilon}\omega$ <* $\chi\epsilon\phi\omega$ <**ǵhew-*; проблемот што се поставува за првиот елемент можеби би се избегнал ако се земе предвид замената *u-/we-*, cf. мик. *de-we-ro-*, наспроти помик. $\delta\epsilon\tilde{\upsilon}\rho\omicron$, односно *ke-u=ke-we-*. Во прилог на ваквата можност за транскрипцијата на првиот елемент, е и намерното избегнување на *ke-we-* од страна на писарите, заради тоа што се појавува и како алтернативна графија за *qe-*, или во случај на втор елемент од сложенка, каде *-ke-we= -ze-we*, итн. Исто така, сп. и глосата кај Хесихиј: $\sigma\acute{\rho}\omicron\nu\delta\iota\kappa\epsilon\varsigma \cdot \omicron\iota \tau\acute{\alpha}\varsigma \sigma\pi\omicron\nu\delta\acute{\alpha}\varsigma \chi\epsilon\acute{\upsilon}\omicron\nu\tau\epsilon\varsigma$.

3. падежна форма

1. *a₂-ro-(u-do-pi)*, /*alos-/*, cf. $\acute{\alpha}\lambda\varsigma$, $\acute{\alpha}\lambda\acute{o}\varsigma$, лат. *sal, salis*, ст.-инд. *sal-ilá*, „море(солено)“, ст.-сл. *соль*, гот. *salt*, ерм. *at*, „сол“⁸⁸, *l-* основа во генитив сингулар.

2. *a₃-ki-(pa-ta /no-o)*, /*aigi-/*, cf. $\alpha\acute{\iota}\xi$, $\alpha\acute{\iota}\gamma\acute{o}\varsigma$, сосема веројатно во локатив синг., особено заради значењето на вториот елемент, како што покажа Ф. Бадер⁸⁹.

3. *we-te-i*, /*wete^b-i/*, cf. (f)έτος, сигматска основа во локатив сингулар, сп. и *we-to*, (во номин. еднина) со практична функција на еден *locativus temporis*⁹⁰. Зборот е со позната индоевропска етимологија, изведен од коренот **wet*, како што може да се види од споредбата со формите од другите индоевропски јазици, како на пр. хет. *uett-*, „година“, ст.-инд. *vatsá-*, „година“, согд. *wtcnyu*, „стар“, лат. *vetus*, „стар“, ст.-слов. *вѣтъхъ*, „стар“ итн⁹¹.

⁸⁸Сп. ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, pp. 116, 158, II, pp. 674, 703.

⁸⁹Cf. F. BADER, *Studies to Palmer*, pp. 17-27; види во последно време и I. НАЈНАЛ, *Μυκεναϊκα*, pp. 285-301.

⁹⁰Сп. ИЛИЕВСКИ, *Аблاییивоӣ*, стр. 20, 102.

⁹¹ ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, p. 783.

4. сложенка

1. *a-pu-ko-(wo-ko)*, /*amrik-/*, cf. *a-pu-ke*, ἄμρυξ, препозиционална сложенка со евентуална апокопа на крајниот вокал од предлогот во поширока смисла на зборот - ἄνα-, за што види поопширно подолу, во второто поглавје.

2. *e-ke-ro-(qo-no)*, /*en-gher(o)-/*, cf. името на лице *e-ke-ro*.

За обата примера може да се каже дека, иако се сложени зборови, тие веќе претставувале единствена целина, односно биле подготвени да се здружат со друг збор како први елементи. Според тоа, иако сложенката е составена од три збора, практично првите два го сочинуваат нејзиниот прв елемент⁹².

I.б.1-Б. кај придавките

1. Првиот елемент е неодделлив збор

а) *a-*, *an-*

1. *a-e-ti-to*[
2. *a-ka-ra-no*
3. *a-ki-ti-to*
4. *a-ko-ro-we*
5. *a-ko-to-no*
6. *a-na-i-ta*
7. *a-na-mota/-to*
8. *a-na-pu-ke*
9. *a-na-ta*
10. *a-na-to*
11. *a-no-no*
12. *a-no-po*
13. *a-no-we*
14. *a-no-wo-to*

⁹²Сп. *Wortbildung*², p. 229.

15. *a-pe-te-me-ne*
16. *a-si-to-po-ḡo*
17. *a-ta-ra-si-jo*
18. *a-te-re-e-te-jo*
19. *a-te-re-te-a*
20. *a-te-u-ke*

б) *no-*

no-pe-re-a₂ /-e /nō-phele^ha, -e^he/ cf. ἄν-ωφελής.

Значи, од вкупно 20, имаме 19 примери со *a-/an*⁹³: 10 со *a-* и 9 со *an-*, како и една сложенка со *no-* како прв елемент. Всушност, во 19 од погоре цитираните примери, се појавува формата добиена од нултата степен на негацијата **n-*, и само еден во кој формата *no-* мошне веројатно претставува */nō-*, добиена по пат на контракција меѓу полната степен од негацијата, **/né-* / и почетниот вокал *o* од вториот елемент. Инаку, како што може да се види и од погоре наброените примери, и во микенскиот грчки, исто како и во помикенскиот⁹⁴, во овој случај веќе имаме добиено *an-<*n-* во почетна позиција⁹⁵ (што значи дека тука не би можеле да зборуваме за документираноста на вокалното **n* во микенскиот). Во *no-pe-re-a₂*, исто така, би се

⁹³Тука треба да се спомене и можноста *a-* од *a-ko-ro-we*, на пр., да е од поинакво потекло, односно сложенката да гласела *^a-khrowes/<*sq-khrowes*: „еднобојни, без шари по телото(волови)“: cf. E. RISCH, *Tractata Mycenaea*, p. 297; C. J. RUIJGH, *Res Mycenaee*, p. 396, мисли дека се работи за сложенка чиј прв елемент треба да биде прифатен како *a-ko-r(o)*, т.е. */akro-*, cf. ἄκρος, па сложената придавка да значи „со остри уши“ или сл. Сепак сметам дека определбата за */akolowes/*, „без пресечени рогови“, како што, земајќи ја за основен патоказ идејата на L. R. PALMER (*Cambridge Colloquium*, p. 283, *Interpretation*², p. 487), предложи Т. PALAIMA (*Studia Mycenaea* (1988), pp. 104, 105, 106), може да биде исто толку прифатлива, особено заради различниот редослед на контекстите во кои се среќава сложената придавка (за што види во првото подпоглавје).

⁹⁴За употребата на таканаречените неоделливи први елементи од сложенките во индоевропските јазици, сп. K. BRUGMANN, *Grundriß* II-1, p. 35; за примерите во помикенскиот грчки, сп. *Gr. Gr.* I, pp. 431-434; За ситуацијата во микенскиот грчки, сп. M. LEJEUNE, 'Observations sur les composés privatifs', *RPh* 32, pp. 198-205.

⁹⁵Во врска со однесувањето на оваа негација во грчкиот пред вокал како **^on*, а пред konsonant како **n*, сп. M. LEJEUNE, *Phonétique*², 207f.; *Gr. Gr.* I, 431-2.

показала и контрахирана форма /nō/<*/né-o/, наспроти неконтрахираното -e-a₂ на крајот од истиот сложен збор (за вториот елемент од сложенката в. подолу под в).

2. Првиот дел е основа од име

а) основи на именки

а. I. o-основи:

1. *ka-k(a-re-a)*, *ka-ko-(de-ta)*, /*khalk(o)-*/, cf. χαλκός, името за бронза во микенскиот и помикенскиот грчки, се поврзува етимолошки за коренот **ghel(ǵ)ǵh*⁹⁶, којшто во балто-словенската група индоевропски јазици значи „железо“: сп. ст.-сл. *жѣлѣзънѣ*, лит. *geležis*, лет. *dzēlzs*, ст.-прус. *gelso*. Се верува дека на оваа форма може да ѝ се додаде и хетитската *hapalki*⁹⁷. Т. Гамкрелидзе и В. Иванов констатирале, дека во многу индоевропски јазици индоевропските имиња за металите се заменети со нови форми, или заради позајмување, или пак како резултат на врзувањето со боја за некои од металите, каков што е случајот со *ka-ko*, *ku-ru-so*. Во хетитскиот на пр., „бронза“ гласи *kuwanna-*, а во микенскиот тоа е име за „сино стакло“, „лазурит“⁹⁸.

2. *ru-ko-so*, (*e-ke-e*), (веројатно еден збор одделно напишан), сп. ја помикенската именка од ж. род за „шимширово дрво“, πύξος, за која се мисли дека е од коренот **bheu-k*, **bhu-k*, збор позајмен во грчкиот од М. Азија⁹⁹ и др.

а. II. i-основи

we-(a-re-pe/-ja-re-pe), /*wei-*/; возможно е првиот елемент од придавката да означува „љилѝак“, српскохрв. „јоргован“, сп. ја

⁹⁶IEW, p. 435.

⁹⁷o.c., II, p. 710, adn 1.

⁹⁸l.c. во белешка 19.

⁹⁹Ср. DÉLG III, p. 956; Documents², p. 501; M. D. PETRUŠEVSKI, ŽA 27, 1977, p. 34; Y. DUHOUX, Minos 23, 1988, p. 80; DMic II, p. 169.

покласичната сложена форма $\acute{\epsilon}\lambda\alpha\iota\omicron\nu$, „масло со мирис на љиљак“; притоа, формата * $\text{f}\epsilon\iota$ - би претставувала полна степен од медитеранското име за „љиљак“, $\text{f}\acute{\iota}\omicron\nu$ ¹⁰⁰.

б) *придавка*

1. *ke-re-si-jo-(we-ke)*, /*kresijo*/ $\left\langle\right.$ /**kret-yo-*/, посесивна придавка од име на остров, сп. *ke-re-za*.

2. *ro-ki-ro-(nu-ka)*, /*poikilo-*/, cf. $\rho\omicron\iota\kappa\acute{\iota}\lambda\omicron\varsigma$, ст.-инд. *pinkte*, „пишува со бои“, ст.-перс. *ni-pišta*, „написан“, ав. *fra-pixšta-*, „украсен“, лат. *pingo*, тох. А *pik, pek-*, тох. Б *pink, raiuk-*, ст.-исл. *fá*, прус. *peisai*, „пишува“, ст.-сл. пишж, **pik-*/ **реук-*. Гамкрелидзе и Иванов сметаат дека овој корен е тесно сврзан со името за смолата, од која се прават бои¹⁰¹.

3. *re-u-ko-(nu-ka)*, /*leuko-*/, cf. $\lambda\epsilon\upsilon\kappa\acute{\omicron}\varsigma$, „бел“, вед. *roká*, "Zicht", лат. *lūx*, хет. *lu-uk-kat-ta*, „расветлува“, ст.-ир. *lóchet*, „молња“, гот. *liuhaf*, „светлина“¹⁰².

в) *број*

1. *ti-ri-(o-we/-jo-we-e)*, /*tri-*/, нулта степен од коренот **trei-*, *tri-*, како што кажавме погоре.

2. *qe-to-r(o-we)*, /*kwetr(o)-*/, форма добиена веројатно по пат на елизија пред *o*. Крајниот вокал *o* не се елидира пред *r*, како што може да се види од *qe-to-ro-ro-pi*, /*k*etro-porphi*/, за кое в. погоре, кај именките.

з) *иадежна форма*

we-(je-ke-a₂ /je-ke-a), сложена придавка поврзана со *a-to-ta*, „тркала, колца“. Интересно е да се спомене дека некои микенолози прифаќаат дека на пилските плочки, исто како и на кноските (сп. го

¹⁰⁰Сп. Y. DUHOUX, *Aspects* p. 119 i adn. 308; *Minos* 14, 1975, p. 145.

¹⁰¹о.с. II, p. 632, *IEW*, II, p.794; F. BADER, 'La racine de $\rho\omicron\iota\kappa\acute{\iota}\lambda\omicron\varsigma$, $\rho\iota\kappa\rho\acute{\omicron}\varsigma$ ', *Studies to Chadwick*, pp.41-60.

¹⁰²Сп. *Indogermanische Grammatik* I, p. 107; A. LEUKART, *Tractata Mycenaea*, pp. 179-181.

таму спротивставувањето на *a-ra-ro-to-te-me-na* ↔ *a-na-to-ta*), иако со различни термини, има инвентаризација на употребливите делови од запрежните коли и колската спрема, и оние што не се за употреба (cf. *no-pe-re-a₂*; меѓутоа, различни се предлозите на интерпретацијата на обата елемента од сложенката. Сметам дека првиот елемент треба да се поврзе со заменката **zwe>*hfε>fε>ǣ*, како што предложи проф. Петрушевски¹⁰³, а формата да се прифати како локатив сингулар.

I.б.1-В. кај заменките

1. Првиот елемент е заменска основа

to-(to) < **tod-*, cf. ст.-инд. *táttad*¹⁰⁴; според О. Семерењи, формата од средниот род на заменката **tod* < **tot*, всушност настанала заради удвојувањето при потсилување **to-t(o)*.

I.б.1-Г. кај прилозите

1. Првиот елемент е заменска основа

1. *a-u-* (*u-te*), cf. αὐετές· αὐτοετές, Хесихиј. Според Ј. Покорни сложенката е споредлива со месапската форма *atavetes*, 'vom gleichen Jahr'¹⁰⁵, i.e. „од истата година“.

2. *za-* (*we-te*) < **kyā-*¹⁰⁶, cf. σῆτες, τῆτες, од коренот **ki-*, заменска основа што значи „овој, оваа, ова“, сп. лат. *ci-trā*, *cis*, ст.-прус. *schis*, лит. *šis*, ст.-сл. съ, „овој“, си-ць, „τοιοῦτος“. Во помикенскиот грчки сложенката σῆμερον, τῆμερον < **ky-ā*μερον се зема како форма по аналогија на која би можело да се разбере оформувањето и првиот

¹⁰³M. D. PETRUŠEVSKI, 'no-pe-re-a₂, we-je-ke-a₂', *ŽALX*, 1-2, 1959, p. 284; aliter *Études*, p. 380; *DÉLG* I, p. 388; BADER, *Composition*, pp. 27, 29.

¹⁰⁴Сп. M. LEJEUNE, 'Mycénien to-to et védique táttad', *RPh* LIII, 1979, pp. 205-213; O. СЕМЕРЕНЬИ, *Введение в сравнительное языкознание*, Москва 1980, p. 219; ППСГЯ, p. 157 (в. ја и белешката за овој збор во првото подпоглавје).

¹⁰⁵Cf. SCHWYZER-DEBRUNNER, *Gr. Gr.* I, pp. 613 f.; *IEW*, pp. 73-75.

¹⁰⁶*Interpretation*², pp. 22, ; M. D. PETRUŠEVSKI, 'wa-na-so-i et le problème de la palatalisation en grec mycénien', *Acta Museana* II, pp. 122-138, посебно 125-126; *Phonétique*², pp. 109-110.

елемент од сложенката σῆτες¹⁰⁷. Во поново време во помикенскиот грчки се среќава и формата σάετες¹⁰⁸. Според мислењето на Ј. Покорни¹⁰⁹, имало и проширена форма од заменската основа, т.е. *k(i)-yo-, за која тој верува дека се јавува како прв елемент од сложенката σήμερον, τήμερον¹¹⁰. Ако го прифатиме мислењето на Х. Фриск, М. Лежен и К. Ј. Рејх¹¹¹, тогаш, заради вака формираната сложенка во микенскиот би се наметнала и претпоставката за егзистирање на една до денес недокументирана сложенка */za-ma-ro/ или сл.

¹⁰⁷GEW, II, p. 895; C. J. RULGH, *Études*, p. 49; *Res Mycenaee*, p. 395.

¹⁰⁸Сп. С. ВРЕХЕ, *Atti Roma-Napoli*, 1991 (во печат).

¹⁰⁹IEW, pp. 609f.

¹¹⁰Да беше така, формата во микенскиот веројатно ќе гласеше */zo-we-te/.

¹¹¹Сп. ги делата и местата цитирани во белешките 71 и 72.

I.6.2. Сврзувачки вокал

Во микенскиот грчки, како впрочем и во другите индоевропски јазици (се разбира, на оној материјал што ни останал од него, а тоа е главно терминологијата од техничкиот речник и сакралниот живот), кај сложенките - апелативи доминираат први елементи кои се главно автентични **основи од имиња**. Според тоа, микенскиот грчки има заеднички одлики со индоиранската група јазици (како и со помикенскиот грчки). Најбројни меѓу нив се именките, за разлика од другите имиња - заменките, придавките и броевите, или пак неодделливите први елементи, претставени со негацијата *a(n)-*, *nō-*. Исто така, иако некои од првите елементи од сложенките би можеле да бидат прифатени во категорија различна од погоре прифатената, тоа суштински не би влијаело на распоредот по однос на приматот - тој секако им припаѓа на именските основи, што се подразбира и од характерот на документите.

Што се однесува до фонетските особености, заедничко со другите индоевропски јазици и со помикенскиот грчки е учеството на редуцираната или нултата степен од коренот кај првиот елемент, што особено се забележува кај имињата на броевите и кај некои од именките: сп. *ti-ri-po-de*, *ti-ri-jo-we-e*, *qe-to-ro-po-pi*, *qe-to-ro-we*, *di-wo-pu-ka-ta*. Елизијата (и контракцијата?) се наместа присутни, но не влијаат суштествено на првиот елемент од сложенките. Хаплоглогијата исто така наместа има своја улога при бележењето (според изговорот) на еднородно наредени идентични слогови, што се разбира, во вакви тешки услови за презентацијата на грчкиот јазик е често поттикнато и од потребата од хаплогографија. Меѓу основните проблеми при транскрипцијата на првите елементи е секако различниот пристап при обидот да се проникне во изговарањето на *muta cum liquida* во микенскиот грчки, за да се објасни изборот за слоговната презентација на истите. Проблемот станува мошне сериозен, заради тоа што се појавуваат два начина на бележење од исто поставените консонантски групи, наместа идентично со помикенскиот грчки. Притоа се оди и на

ревизија на сфаќањата каква е навистина презентацијата на слоогообразовните индоевропски \int , r , n и η како во микенскиот, така и во помикенскиот грчки. Решенија се бараат и по одделните дијалекти и се даваат и нови предлози за објаснување на фонетските проблеми. Некои научници се задржуваат само на презентацијата од истите, а други одат и подлабоко, кон начинот на кој тие биле изговарани за да добијат таква презентација со слоговното или алфабетското писмо. Особено се истакнува проблемот, кога една индоевропска r -/ n - основа е документирана како прв елемент од сложенките - дали при здружувањето со еден друг збор ќе учествува едната или другата основа; како да се објасни изборот во прилог на едната од основите, ако како самостоен збор во косите падежи истата аблаутна степен од коренот се појави како n - основа (притоа проширена и со дентал)? Ако помикенските Грци имале проблеми при презентацијата на фонетскиот развој од сонантите и сопствените решенија за олеснувањето на изговорот по настанатите промени и со алфабетското писмо, колку таа била отежнета кога се располагало само со слоговно писмо, итн., итн. Тука навистина не е ни најмалку лесно да се проникне до вистинската претстава за вистинскиот настан и често е тешко да се поверува во идентични решенија на истите проблеми што ги делат (понекогаш дури и) седум векови, а она што во меѓувреме е документирано и запишано е сосема различно и како решение и како презентација. Одењето во крајности при обидот да се дојде до вистината често останува без слух кај спротивната страна, па имаме две сосема различни мислења за вистината - изговарањето на вокалното r - и η - од една, и дијалектни разлики во рамките на микенскиот (или што можат да се видат преку микенскиот) од друга страна. Така, за еден дел од микенолозите микенскиот е по ова прашање поблизок до другите индоевропски јазици, а според друго мислење, дел од микенските Грци биле поблиски до јонскиот; трети пак веруваат дека микенскиот е најблизок до ајолскиот помикенски грчки. Сепак, можеби треба да потсетиме на мошне важната по ова

прашање статија на К. Ј. Рејх¹¹², кадешто тој аргументирано и со поголем број примери покажува дека вокалното *ɣ веќе било преминато во -αp/pα, -op/po во микенскиот грчки, на пр. *qe-to-ro-po-pi*, /k^wetro-popp^hi/, *qe-to-ro-we*, /k^wetr-owēs/, а вокалното *ŋ во α, особено пред консонант, како што на пр. , можеме да го видиме во бројните придавки со негативно значење- сп., *a-ko-to-no*, /a-ktoinos/, *a-ka-ra-no*, /a-karanos/, *a-re-pa-zo-o*, /aleibhagʷo^s/ <*/aleibhŋ-yo^s/ ИТН.

Значи, првиот елемент од сложенките-апелативи во микенскиот грчки, што се однесува до именските форми, главно завршува на вокалот од основата.

Што може да се види од овој преглед по однос на сврзувачкиот вокал, оној со кој се поврзуваат двата елемента од основата, најраспространетото *o-* по аналогија на *o-* основите, документиран во определен број индоевропски јазици (сп. ἄκτιό-θετον (ἄκτιων), , лат. *homi-cida*, гот. *guma-kunþs* „машки род“)?

За ваквиот вокал може да се зборува како за сосема ретка појава, која можеби е потврдена во *ko-to-no-o-ko*, иако не е сосема сигурно дали навистина имаме таков случај и на овој пример¹¹³. Според тоа, обработениот материјал е во прилог на фактот дека вокалот *o-* од *o-* основите сеуште нема функција на сврзувачки вокал во микенскиот грчки, туку дека појавата е ретка, што допушта да кажеме дека таа е можеби во зачеток. Така, значи, вокалот од основата е едновремено и сврзувачки вокал на сложенките-апелативи. Се смета дека ваквата ситуација е блиска до првата фаза од развојот на одделните индоевропски јазици.

Да направиме сега табеларен преглед на формите што се јавуваат како прв елемент од сложенките - апелативи во микенскиот грчки:

¹¹²Во *Mnemosyne* 24:4, 1971, pp. 337-357.

¹¹³Cf. E. RISCH, *Res Mycenaee*, l.c. (in adn. 28); contra *Études*, l.c. ; J. GARCÍA-RAMÓN, *Studies to Chadwick*, l.c. in adn. 35.

ПРВ ЕЛЕМЕНТ	ОСНОВА	МОРФОЛОШКИ ОДЛИКИ НА СЛОЖЕНКАТА	ПОТЕКЛО НА ДОКУМЕНТОТ	
ИМЕ				
ИМЕНКА	<i>ʔa-pi-to-</i>	<i>-o-</i>	именка	РУ
	<i>a-to-</i>		именка	РУ, МУ
	<i>da-mo-</i>		именка	KN, РУ
	<i>i-je-ro-</i>		именка	РУ
	<i>i-po-/i-qo- (2)</i>		именка	РУ/KN
	<i>ka-k(a)-/ka-ko-(2)</i>		придавка	KN
	<i>ko-wi-ro-</i>		именка	KN
	<i>ko-wɔ-</i>		именка	KN
	<i>ku-ru-so-</i>		именка	РУ
	<i>ku-wa-no-</i>		именка	МУ
	<i>mo-ro-</i>		именка	KN, РУ
	<i>po-k(u)-</i>		именка	KN, РУ
	<i>pu-ko-so-</i>		придавка	РУ
	<i>ra-w(a)-(3)</i>		именка/придавка	РУ
	<i>re-wo-to-ro-</i>		именка	РУ
	<i>ri-n(a)-</i>		именка	РУ
	<i>se-re-mo-</i>		поимен. придавка	РУ
	<i>si-to-(2)</i>		именка	РУ, KN
	<i>te-o-</i>		именка	KN
	<i>te-u-ta-r(a)-</i>		именка	РУ
<i>to-ko-</i>		именка	РУ	
<i>to-ko-so-</i>		именка	РУ	
<i>to-ro-no-</i>		именка	KN	
ИМЕНКА	<i>a-ni-</i>	<i>-a-</i>	именка	KN
	<i>di-pte-ra-</i>		именка	РУ, ТИ, KN
	<i>ka-ra-n(a)-</i>		именка	РУ
	<i>ko-to-no-</i>		именка	РУ
ИМЕНКА	<i>ka-ra-wi-</i>	<i>-i-</i>	именка	РУ
	<i>me-ri-</i>		именка	KN, РУ
	<i>o-wi-</i>		именка	РУ
	<i>we-j(a)-</i>		придавка	РУ
ИМЕНКА	<i>de-ku-tu-</i>	<i>-u-</i>	именка	РУ
	<i>du-ru-</i>		именка	РУ
	<i>su-</i>		именка	РУ
ИМЕНКА	<i>di-w(o)-</i>	дифтонг	именка	KN
	<i>qo-u-/qo-(3)</i>		именка/придавка	KN, ТИ/РУ
	<i>na-u-</i>		именка	KN, РУ
ИМЕНКА	<i>pa-ra-k(e)-</i>	велар	именка	РУ
ИМЕНКА	<i>a-mo-r(a)-</i>	<i>-r-</i>	именка	KN
	<i>ke-</i>		именка	KN, МУ
	<i>pu-/pu-r(a)-(2)</i>		именка	РУ
ИМЕНКА	<i>da-</i>	<i>-ɲ-</i>	именка	РУ
	<i>a-re-pa-/a-re-po-</i>	<i>-ɲ-</i>	именка	РУ
	<i>ku-n(a)-</i>	<i>-n-</i>	именка	РУ
	<i>u-do-</i>	<i>-ɲ-</i>	именка	РУ
ИМЕНКА	<i>e-te-</i>	<i>es-</i>	именка	РУ

ЗАМЕНКА	<i>ai-</i>	<i>-i-</i>	прилог	KN
	<i>io-</i>	<i>-o-</i>	заменка	PY
	<i>za-(2)</i>	<i>-i-</i>	прилог/придавка	KN, PY
ПРИДАВКА	<i>ke-re-si-jo-</i>	<i>-o-</i>	придавка	PY
	<i>ma-r(a)-</i>	<i>-n-</i>	именка	PY
	<i>po-ki-ro-</i>	<i>-o-</i>	придавка	KN
	<i>po-ru-</i>	<i>-u-</i>	именка/придавка	PY
	<i>re-u-ko-</i>	<i>-o-</i>	придавка	KN
БРОЈ	<i>e-ne-wo,</i>	<i>-ŋ-</i>	именка	PY
	<i>qe-to-ro-/qe-to-r(o)-</i>	<i>-r-</i>	именка/придавка	PY
	<i>ti-ri-(2)</i>	<i>-i-</i>	именка/придавка	KN, PY, MY
	<i>to-</i>	<i>-r-</i>	именка	PY
	<i>we-</i>	палатал	именка	PY
ИМЕ ВО ПАДЕЖ				
	<i>a₁-ro-</i> (ген.)	<i>-l-</i>	именка	PY
	<i>a₃-ki-</i> (дат.)	велар	именка	KN, PY
	<i>we-j(e)-</i> (лок.)	<i>e/o-</i>	придавка	PY
	<i>we-te-i-</i> (лок.)	<i>es-</i>	именка	PY
ГЛАГОЛСКИ КОРЕН				
	<i>ke-u-</i>	дифтонг	именка	KN, PY
СЛОЖЕН ЗБОР				
	<i>a-pu-k(o)-</i>	велар	именка	PY
	<i>e-ke-ro-</i>	<i>?-r-</i>	именка	PY
НЕДЕЛЛИВ ЗБОР				
	<i>a-(9)</i>		придавка	KN, PY
	<i>an-(10)</i>		придавка	KN, PY
	<i>no-(1)</i>		придавка	PY

Табела 5. Први елементи од сложенките-апелативи во микенскиот грчки

Од погоре направената табела може да се види, дека во состав на 96 сложени апелативи како прв елемент се употребени 86 посебни зборови. Од нив, 3-о-основи се застапени во по две сложенки: cf. *i-po-ro-ŋo*, *i-ŋo-e-ŋe*, *ka-ka*, *re-a₁*, *ka-ko-de-ta*, *si-to-ko-wo*, *si-to-po-[ŋo*, а една во состав на три сложени форми: *ra-wa-ke-ta*, *ra-wo-ke-ta*, *ra-wa-ke-si-jo/ra-wa-ke-si-ja*; една дифтоншка основа исто така претставува прв елемент од три различни сложенки: *ŋo-u-ko-ro*, *ŋo-ŋo-ta-o* и *ŋo-u-ka-ra*; една ликвидна основа на две: *pu-ka-wo*, *pu-ra-u-to-ro*; една заменка исто така се јавува како прв елемент во две посебни сложенки: *za-we-te*, *za-we-te-ro/]za-we-te-ra*, исто како и една иста придавка: *po-ru-po-de*, *po-ru-ŋo-to*; и два броја: *qe-to-ro-po-pi*, *qe-to-ro-we*, односно *ti-ri-po-de* (покрај деминутивот *ti-ri-po-di-ko*), *ti-ri-jo-we-e*.

Според обработениот материјал, можеме да ги нагласиме следниве одлики на првиот елемент (и сврзувачкиот вокал) од сложенките-апелативи во микенскиот грчки:

Гледано од морфолошки аспект, како прв елемент се јавуваат:
а. основи од сите видови имиња: именки, заменки придавки и броеви;
б. имиња во падеж; в. глаголски корен; г. неделлив збор и д. сложени зборови.

Што се однесува до сврзувачкиот вокал, очигледно е дека основите од имињата или евентуално падежната наставка главно ја имаат улогата и на сврзувачки вокал; наместа, се јавува вокал различен од оној на основата или коренот, односно вокалот -o-, но заради тоа што претежно овој вокал се среќава и во вториот дел од сложенката, тој од една страна може да се смета само за поврзувачки, тнр. мртов вокал, што се должи на потребите за слоговната презентација, а не и за сврзувачки вокал - вокал што ги сврзува елементите од сложенката; според тоа, тој објективно не претставува составен елемент на првиот дел од сложенката; прифаќањето на оваа можност од друга страна, значи дека наместо основата од зборот, првиот елемент претставува всушност корен од зборот. Тоа од своја страна води кон дилемата дали коренскиот прв елемент се однесува на глаголот или името изведени од истиот корен. Во вакви ситуации почесто се очекува да се работи токму за глаголски прв елемент, иако не мора да биде секогаш така. Таков е случајот на пр., со сложениот апелатив *ko-to-no-o-ko*, којшто, имајќи го предвид симплексот *ko-to-na*, односно синтагмата *ko-to-na*, *e-ko-te*, т.е. */ktoinan^hekhontes/*, е со прв елемент на којшто му недостасува вокалот *a*. Теоретски земено, сложенката може да се транскрибира како */ktoin(o)-^hokhos/*, а губењето на завршниот вокал *a* да се објасни со хифајреса.

Меѓутоа, ако сложенката се транскрибира како */ktoin-o-^hokhos/*, тогаш би требало да прифатиме дека појавата на сврзувачкиот вокал во микенскиот грчки е во зачеток. Можност за употреба на сврзувачки вокал има и во сложенките: *a-pu-ko-wo-ko*, *e-ke-ro-^ho-no*.

Дека ситуацијата во врска со сврзувачкиот вокал е објективна може да послужи и фактот, што кај повеќето консонантни основи - први елементи од сложенките - апелативи отсуствува сврзувачкиот вокал.

Наспроти малиот број сложенки кај кои се јавува оваа дилема во врска со завршниот вокал од првиот дел, треба да ги споменеме и не многубројните примери во кои тој исчезнал и по пат на е л и з и ј а: *ka-ra-na-ko*, *po-ku-ta*, *ri-na-ko-ro*; или по пат на х а п л о г р а ф и ј а: *ta-ra-te-we*, *a-ni-o-ko* (овде има подеднаква можност и за х и ф а ј р е с а).

За *i*-основите е специфично, дека два од четирите примери што ги обработивме, како самостојни зборови претставуваат дентални основи во помикенскиот грчки.

Исто така видовме дека зборот за „мед“, на пр., којшто како самостоен збор претставува дентална основа во повеќето индоевропски јазици, како прв елемент од сложенки и во микенскиот и во помикенскиот грчки претставува *i*-основа, што може да биде показ за секундарноста на денталниот елемент во грчкиот јазик: мик. *me-ri-*, помик. *μελι-*, : *μελί-κρατον*, *μελί-χρως* ↔ хет. *melit*, лув. *mallit*, лув. *malitt-ati*, „мед“, пол. *malit*, „мед“, ерм. *meh*, *mehu*, лат. *mel*, *mellis*, ст.-ир. *mil*, *mele*, гал. *Meliðhus*, хет. *milittu-*, „сладок“, гот. *miliþ*, мед, ст. -англ. *milisc*, „сладок како мед“.

Статистички земено, од деведесет и шесте сложенки-апелативи во микенскиот грчки, што ги обработивме, дванаесет именски *-o*-основи што претставуваат нивен прв елемент се запазени без какви и да е промени, а четири се без вокалот на основата, што е загубен по пат на елизија.

Поинаква е ситуацијата со *a*-основите: од четири сложенки само во една се сочувал вокалот од основата *di-pte-ra-*, а кај останатите три: *a-ni-*, *ka-ra-n(a)-*, *ko-to-no-*, завршниот вокал исчезнал заради разни причини, како што споменаваме и погоре.

Што се однесува пак до аблаутните степени на првиот елемент, треба да споменеме дека една именска *es*-основа се јавува со *e*-вокализам, а една *u*-основа, како и броевите три и четири се претставени со нулта степен од основата, како и во помикенскиот

грчки и во другите индоевропски јазици : *du-ru- qe-to-ro-*, /*k^wetro-*
/*<*k^wetw₂-* и *ti-ri-*, /*tri-*/, наспроти полната степен од коренот - **treu-*, што
ја содржат броевите како прости зборови: cf. помикенски *τρεῖς*, ст.-
инд. *tráyas* итн.

1.6.3. Втор елемент

Да ги видиме сега особеностите на вториот елемент од сложенките во микенскиот грчки; основен критериум за нивната поделба ќе биде пред сè: а. к о р е н о т или о с н о в а т а на зборот што е употребен како втор елемент; при формирањето сложенки, на вториот елемент му се додава и суфикс - таканаречениот б. с у ф и к с на сложенката, со кој новооформениот збор добива морфолошка (и/или функционална) определба. Натаму, сложенките ќе бидат класифицирани и од аспект на суфиксот. На крајот ќе биде извршена и координација според морфолошките одлики на елементите.

1.6.3-А. Кај сложените именки

1. Вториот елемент е коренска именка

1. (*ti-ri-*, *po-ru-*, *qe-to-ro-*)-*po/-po-de/-po-de-qe/-po-pi*, */-po-s/ -po-d-es/ -k'e/ -por-p'i* < **pod-p'i*;/ во сите документираните форми од коренот **ped-/*pod-* како втор елемент, освен во *to-pe-za*, (v. подолу), се забележува дека тој всушност претставува коренска именка, и на сите места е документиран со *o*-вокализмот. Што се однесува до *ti-ri-po-de*, зборот за „триножец“, се работи за индоевропска сложенка, каков што е впрочем и зборот *qe-to-ro-po-pi*, што претставува, како што рековме во врска со првиот елемент, индоевропска сложенка за „четвороножните =животни“, наспроти човекот, кој има две нозе, или *po-ru-po-de*, „многуножецот=октопод, полип“. Формата потекнува од индоевропскиот корен **pēd- : pōd-*, документиран во одделните индоевропски јазици со квалитативен и квантитативен аблаут: сп. ерм. *ot-k'* = πόδες асс. sg. *ot-n* = πόδα < **pōd-ṛ*, со долг *o*-вокализам формата е документирана во германските јазици, како напр. во ст.-сев.нордиската форма *fōtr*, или англо-саксонската *fēt*, од индоевропското **pōd-es*; гот. *fōt-u-s* се појавува како *u*-основа; во латинскиот е претставена *ē*-основата: сп. *pēs*, *pedis*, во санскртот формата гласи *pāṭ*, без можност да се утврди квалитетот на вокалот; тематско проширување се

забележува во литв. *pàd-a-s*, „табани, гумна“, руски и совр. макед. *ūog*, хет. *pat(a)-*, „нога“¹.

2. *(ke-)-ni-qa*, */-nig^wa/*, вториот елемент е еднаков на коренот од зборот, **nig^w-*, на кој евентуално му е додадена наставката за номинатив еднина *-s*. Формата е или во номинатив еднина, при што со слог со завршен вокал *-a* е презентираан номинативот од консонантските основи во микенскиот, cf. *wa-na-ka*, */wanak-s/* : *ke-ni-qa*, */ḡ^{er}-nig^w-s/*, како што сметаат некои научници, или пак е документирана во акузатив еднина, со правилно презентираан вокализам. Што се однесува до паралелите на коренот во другите индоевропски јазици, сп. грч. глагол *νίζω*, скр. *nigim*, „мие“, скр. *nik-tá-*, „измиен“, ст.-ир. *necht*, „чист“ итн.²

3. *(mo-ro-)qa*, */-kk^w ā-s/*, cf. *πάσασθαί³πέπαμαι*, „се здобивам со, се збогатувам“, cf. Хесихиј : *πᾶσις· κτῆσις*, сп. скр. *śávas*, „сила, надмоќ“, од индоевропскиот корен **k^wā-*⁴.

¹GEW II, pp. 587-588; IEW, p. 790f.

²Сп. GEW II, pp.319-320.

³Cf. L. R. PALMER, *TPhS*, 1954, p. 52; *Interpretation*², pp. 144, 435; *Gnomon* 43, 1971, p. 177; *Documents*², pp. 423, 562; BADER, *Demiourgos*, p. 38; *Études*, p. 327, adn. 159; *MGV* I, 220, 234; *DÉLG* II, 562; aliter H. MÜHLESTEIN, *MH* 15, 1958, p. 223; *Phonétique*², p. 154 et adn. 153.

⁴GEW II, 507-508.

2. Вториот елемент е именска основа

1. (*a-mo*)-(*r*)*a-ma*, /-āmar/, како што нагласивме под I.a1.A, како и под I.б.1, е вториот елемент од сложенката добиена по пат на повторување на истиот елемент. Меѓутоа, како што се гледа од *a-mo-ra-ma* („од ден на ден“), нема апсолутно повторување на елементот, односно вториот елемент *-a-ma* е со поинаков вокализам - /-āmar/ <*amr. Мислам дека евозможен предлогот на А. Лојкарт⁵, сложенката *a-mo-ra-ma*, /āmōr-āmar/ да настанала со повторувањето на првиот елемент, кој првобитно претставувал форма на колективот, т.е., *āmōr-āmōr/. Менувањето на *-ōr во /-ar/ во вториот елемент по негово мислење, укажува на фактот дека сложенката веќе се чувствувала како еден збор во микенскиот⁶, но и дека сложенката добиена со повторувањето на колективот веќе во микенскиот имала попрво значење на еднина, одошто на колектив. За паралела во индоевропските јазици се зема ерм. *awr*, односно *awowr awowr*, но во ерменскиот ја има и сложенката *awr awowr*, за чишто составни елементи се развила бурна дискусија. Според објаснувањето на М. Петерс, сложенка добиена по пат на удвојување на стариот колектив, којшто се јавува во два аблаутни степена. Практично, според него, *amōr āmōr>ерм. *awr awr>awr awowr>awowr awowr.

2. (*se-re-mo*) -*ka-ra-o-re-ka-ra-a-pi*, /-kara^hore, kara^ha-p^hi/, <*krh₂ṣḡbhis, cf. скр. *śirṣābhīḥ*, cf. карήατος, κράατος⁷, сложенка

⁵A. LEUKART, *Studies to Chadwick*, pp. 356 ff.; H. MÜHLESTEIN, Περραγμένα του Β' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου, Athens 1968, pp. 135f. (цитиран кај А. LEUKART, *art. cit.* p. 356, adn. 37, p. 357, adn. 41); C. GALLAVOTTI, *SMEA* 5, 1968, p. 46: ἡμαρ ἡμαρ; F. BADER, *Minos* 10, 1969, p. 43, adn. 43; M. DORIA, *SMEA* 15, 1971, p. 539; V. GEORGIEV, *Acta Mycenaea* II, p. 375; A. HEUBECK, *Acta Mycenaea* II, pp. 69-70: amr-ama<*amr?; O. MASSON, 'A propos de deux formules redoublées au locatif', *ŽA* 15-2, 1966, pp. 257-266; PETERS, *Untersuchungen*, p. 243, adn. 195a; *DMic* I, p. 59 и др.

⁶A. LEUKART, *art. cit.*, pp. 357-358, 360.

⁷Cf. E. RISCH, *SMEA* 1, 1966, p. 63 ff.; *Cambridge Colloquium*, p. 152; *Res Mycenaee*, p. 387, и adn. 53; ИЛИЕВСКИ, *Аблайивовиџ*, pp. 34, 35, 110; „Инструменталот и неговите функции во микенскиот грчки“, Прилози *МАНУ*, VI-1, p. 34; V. GEORGIEV, *Acta Mycenaea* II, pp. 377-378, карαα(π)ρι de *krHsḡ(i)-phi ou краα-φι de *krHsā-phi, cf. at. κάρα, «tête», de *кара[σ]α, gen. hom. карήατος, et hom. κράατος, cf. éol. Κόραυνος; C. BRUXHE, 'Du «datif» mycénien aux protagonistes de la situation linguistique', *Mykenaiika*, pp. 129-157, посебно 137; M. S. RUIPÉREZ, 'A propos de to-so-jo de PY Er 312', *Mykenaiika*, p. 566.

документирана во инструментал еднина и множина. Како што нагласи проф. Риш, (во *SMEA* 1, p. 65), оваа сложенка веројатно претставува мошне рано поименичена придавка, што може да се види и од самиот контекст (на плочките од пилската Та - серија); сп. и *qo-u-ka-ra*, сложенка со еднаков втор елемент, што единствена е употребена како придавка. Според К. Ј. Рејх⁸, формите (во инструментал еднина и множина) *-ka-ra-o-re* и *-ka-ra-a-pi* претпоставуваат еден ном. еднина **/kara^hor/*, cf. *κάρηαρ*, (се разбира, ако може да се претпостави во самостојна употреба вториов елемент од сложенката).

3. (*ko-[.]*)-*ka-ra-te-ne*, */-krasten-es/*, втор елемент од една сложенка, кој по предлог на Х. Л. Мелена⁹ може да се поврзе со глосата на Хесихиј *κραστῆναι· διάκονοι γυναιῖκες*, “жени прислужнички” или сл. Сп. исто така и *ἀκρηστής· δοῦλος*.

4. (*to-*, *e-ne-wo-*, *we-*) *-pe-za*, */-ped-yh₂/*, сп. *to-pe-za*, (сп. исто така и *e-ne-wo-pe-za*, *we-pe-za*) пак, има втор елемент *-ped-*, проширен со суфиксот **-yh₂*, наспроти *qe-to-ro-po-pi*, што го содржи коренот со вокализам *o-*.

5. (*ke-u*)-*po-da/-po-de-ja*, */-spond-ā-s/*, */spond-eya/*, втор елемент од сложенки (во машки и женски род¹⁰), изведен од аблаутната *o-* степен на коренот **spend-*, што значи „врзувам, сврзувам“=‘ausgiessen, spenden’¹¹, сп. атич. *σπονδή*. со композициониот суфикс *-ā-*, кој, како што е познато, е мошне често употребуван суфикс кај сложенките со втор елемент, кој завршува на консонант. Можеби за вториот елемент од ова сложено име на занимање треба да се цитира глосата од Хесихиј, забележана од Е. Швицер: *σπόνδικες· οἱ τὰς σπονδὰς χεύοντες*. Со овој

⁸*Minos* XIX, p. 156, adn. 184.

⁹MELENA, *Studies*, p. 75.

¹⁰За можностите енското име на занимање да е препозиционална сложенка, в. во вториот дел.

¹¹*GEW* II, pp. 763-764.

корен се споредливи и хет. *šipant-*, 3. sg. *šipant-i*, 3. pl. *-anzi*, лат. *spondeo* ИТН.

6. *(ma)-(r)a-te-we*, /-*anth-ewe*/, cf. ἄνθος < **andhos*, „цвет, растение“, скр. *ándhañ*, ерм. *and*, алб. *ënde* < **andhōn*, „цвет“, тох. А *ānt*, Б *ānte*, „рамнина, низина“¹². Сложенката, како што видовме погоре, претставува име на занимање. Иако вториот елемент претставува именка, суфиксот -εуs овозможил зборот да го добие своето значење и функција, односно, да се вброи во номина *agentis*. Сп. исто така μελανθήs¹³.

7. *(we-te-i)-we-te-i*, /-*wete^b-i*/, cf. φέτος, лат. *vetus*, скр. *vatsá*, алб. *vit*, pl. *vjet*, гот. *viþrus*, ст.-сл. ветъхъ, „стар“, лит. *vetušas*, името за „година“, „старост“; сложенката е документирана во локатив еднина, од коренот **wet-* / **ut-*¹⁴. Вториот елемент од сложенката е идентичен со првиот по однос на падежната наставка и вокализмот од основата¹⁵, што е природно за косите падежи од *es-/os-* основите и во помикенскиот грчки, i.e., -лок. едн. *we-te-i*, /*wete^b-i*/ < * /-*wet-es-i*/ ↔ ном. *we-to*, /*wet-os*/.

Од набројаниве примери со именски форми како втор елемент, очигледно е дека тие се застапени во многу мал број, односно, две коренски именки и осум именски основи проширени со суфикс.

3. Вториот елемент е аблаутна степен -о- од еден глаголски корен со -е- вокализам проширен со суфиксот -о-

1. *(ri-n, te-u-ta-r) a-ko-ro*, /-*agor-o-s*/, cf. *a-ke-re*, *a-ko-ra*, cf. ἀγείρω, ἄγορά, лат. *grex*, *gregis*, ср.ир. *graiç*, ген. *grega*, ст.-сл. *гъреть, скр. *grst*, ст.-сл. *гъртати¹⁶. Ако се прифати етимологијата од зборот предложена од Ј. Покорни, т. е. од коренот **ger-*, **gere-*, „опфаќам, прибирам,

¹²*JEW*, pp. 40-41.

¹³*Reverse Index*, p. 717.

¹⁴*JEW*, p. 1175.

¹⁵Во врска со ваквиот вид индоевропски сложенки, сп. O. MASSON, 'A propos de deux formules redoublées au locatif: mycénien *weteiwetei* «chaque année» et chypriote *amatiamati* «haque jour»', *ŽA*, XV-2, 1966, pp. 257-266.

¹⁶*JEW*, pp. 382-383.

„собирам, збирам“, се поставува прашањето за потеклото на $\acute{\alpha}$ -; според претпоставката на J. Покорни, може да се работи за нулта степен од $\acute{\epsilon}v$, т.е. * η -> α -, кое заедно со коренот би претставувало „збира, прибира“¹⁷. Поврзувањето на вториот елемент *-a-ko-ro* од сложенките *ri-na-ko-ro*¹⁸, *te-u-ta-ra-ko-ro* со овој корен, ги вбројува во имињата на занимања или барем запишани обврски на лица определени да извршат утврдена задача, односно, тие се собирачи на одредени земјоделски култури. Што се однесува до документираноста на вториот елемент во помикенскиот грчки(и покрај тоа што тој е со различен вокализам и суфикс), сп. $\sigma\iota\tau\alpha\gamma\acute{\epsilon}\rho\tau\bar{\alpha}\varsigma$ ¹⁹.

2. (*e-te-*, *na-u-*, *to-ko-*) *do-mo*, */-dom-o-s/*, cf. $\delta\acute{\epsilon}\mu\omega$, „составува определени делови, конструира“ и сл. Во врска со вториот елемент од сложенките *e-te-do-mo*, *na-u-do-mo*, дојде до бурна дискусија меѓу микенолозите (во голем дел и индоевропеисти) дали е можно од овој корен да се изведуваат имиња на занимања и задолженија надвор од потесната семантичката врска, што би упатувала на градба од дом. Без разлика на очекувањата и верувањата, мислам дека како втор елемент од сложенките, аблаутната *o-* степен од индоевропскиот корен **dem-*, веќе означува лице способно (дури и вешто) да го изработи предметот што е употребен во првиот дел од сложенката²⁰.

2. а. (*qo-u-/ a-pi-*)*ko-ro* */qo-ro*, */-kol-o-s*, *-k^wol-o-s/*, cf. $\beta\omicron\upsilon\kappa\acute{o}\lambda\omicron\varsigma$, $\alpha\iota\pi\acute{o}\lambda\omicron\varsigma$, од коренот **k^wel-* / **k^wol-*, што значи „се врткам околу“ (волови,

¹⁷Според E. NAMP, 'Words derived from IE **gher-*', *ŽA*, 39, 1989, pp. 75-76, зборот треба да се изведе од прехеленската форма **ad-gher(-s)ṛ / o > * ag(g)er(-s)ṛ/o*; според тоа, тој не смета дека $\acute{\alpha}\gamma\acute{\epsilon}\rho\omega$ е индоевропски **ud* презент, зашто во него ќе беше запазена нултата степен од коренот. Во раната фаза од грчкиот биле оформени и $\acute{\alpha}\gamma\omicron\rho\acute{\alpha}$, $\acute{\alpha}\gamma\omicron\rho\omicron\varsigma$, $\acute{\alpha}\gamma\epsilon\rho\iota\varsigma$, $\acute{\alpha}\gamma\epsilon\rho\mu\acute{o}\varsigma$ итн. Тој исто така верува дека старословенскиот збор грѣѣть треба последователно, заради тоа што не е со рефлекс очекуван од сатем групата јазици, да се смета за стара заемка од еден кентум јазик, односно од **g(h)ursto-*.

¹⁸Cf. *Mémoires* I, p. 133, adn. 21; A. TOVAR, *MSS* 10, 1957, p. 80 adn. 5; A. HEUBECK, *IF* 64, 1959, pp. 129f.; VILBORG, *Grammar*, p. 61; *PP* II, p. 137; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, p. 156 f. (со дадената можност и за глаголот $\acute{\alpha}\gamma\acute{\epsilon}\rho\omega$); P. HR. ILIEVSKI, *Tractata Mycenaea* p. 156 и др.; за етник оваа сложенка ја сметаат L. R. PALMER, *Interpretation*², pp. 370, 453; *Documents*², p. 580; A. P. SAINIER, *SMEA* 17, 1976, p. 55.

¹⁹Cf. SCHWYZER, *Dial.*, p. 21, натпис бр. 62.

²⁰Сп. во последно време O. PANAGL, *Mykenaiika*, p. 504 и adn. 19.

кози). Според К. Ј. Рејх²¹, сложенката *qo-u-ko-ro*, не означува „оној што се вртка околу говедата“ = „говедар“, туку „земјоделец што вртка и по некое говедо“, потребно за обработка на земјата, што е главно негово задолжение во микенската цивилизација. Ф. Ј. М. Ваандерс²², пак, го поставува под прашање значењето на *-qo-ro /-k*olos/*, односно, се прашува дали се работи за „оној што се вртка околу говедата“, или пак „оној што ги вртка говедата околу себеси“, па затоа е „говедар“. Се разбира, заради неможноста да се има предвид местото на акцентот во микенскиот грчки, теоретски земено и обете мислења се можни, но јас сметам дека е посоодветно првото²³, заради тоа што по секоја веројатност се работи за име на занимање и акцентот се наоѓал на вториот елемент од сложенката.

b. (*da-*, *da-mo-*)*ko-ro*, cf. *κορέννομι?* (*da-mo-ko-ro*), од коренот **ker-*, **kerh₁-*, **krē-*, што значи „расте, одгледува“, сп. ерм. *ser*, „никулец“, алб. *thjer*, „желад“, лат. *Ceres*, „божица на плодната земја“, оск. *caria*, „леб“, итн.²⁴. За поврзувањето на сложенката со ваков втор елемент се залага А. Хојбек²⁵, кој го преведува *da-mo-ko-ro* со „qui δᾶμον αλιτ“. Единственото, што на некој начин се согласуваат микенолозите во врска со *da-mo-ko-ro* и *da-ko-ro*, е дека се со идентичен втор елемент. Една група верува дека тој е изведен од погоре обработениот корен, а други мислат дека вториот елемент од овие два сложени збора треба да се доведе во врска со глаголот што во помикенскиот грчки значи „чисти“, т. е. *κορέω*, само што според нив сложенките што го содржат како втор елемент не значат буквално „чистачи“, туку „разувавачи, украсувачи“²⁶, односно, дека можат да се разберат како „оној што се

²¹*Tractata Mysenaea*, pp. 320.

²²Cf. F. M. J. WAANDERS, *Mykenaiika*, pp. 594-595.

²³Во врска со ова прашање сп. E. RISCH, *Wortbildung*², p. , како и во третото поглавје од овој дел.

²⁴Сп. *IEW*, p. 577, *DÉLG* II, pp. 565-566.

²⁵Cf. A. HEUBECK, 'Zu mykenischen Namen und Titeln', *IF* 64/2, pp. 129-135.

²⁶Сп. *DÉLG* I, pp. 396-397; II, p. 567.

занимава со храмот или со *da-mo*²⁷. Глаголот *корέω* е со непозната етимологија. Мислам дека е поверојатен првиот предлог .

3. (*re-wo-to-ro-*, *si-to*)-*ko-wo*, /-g^how-o-s/, cf. *re-wo-to-ro-ko-wo*, *po-ro-ko-wa*. Вториот елемент е аблаутна форма од коренот *g^heu-, т.е. *g^hou-, сп. скр. *ju-hó-mi*, тох. А, Б *ku-*, 'gießen', лат. *fu-tis*, *fu-n-do*, гот. *giutan*, хет. *kuts*, што значи „полева, потура“²⁷.

4. (*a₃-ki-*, *u-do*)-*no-o/ -no-o-i*, /-no^h-o-s, -no^h-o-i^hi/, cf. *ne-e-ra-wo*, аблаутна степен од коренот *nes-, со основното значење, „пазам, се чувам, се зачувувам“, за кое се залага К. Ј. Рејх²⁸. Овој корен *nes- се поврзува со гот. *ga-nisan*, 'genesen, gerettet werden', англо-с. *ge-nesan*, 'entkommen, gerettet werden, uberleben', скр. *násate*, „се соединува, се собира, се пресоединува“, тох. А *nasam*, Б *nesau*, „сум“²⁹, тох. А *naṣu*, „другар“³⁰.

5. (*a-ni-*, /*ra-w*)-*o-ko/o-ke-ta?*, /-o^hg^h-o-s/, cf. ἠνίοχος; вториот елемент претставува аблаутна степен од коренот *seg^h-, cf. *e-ke*, *po-ro-e-ke*, /*pro^heg^hes*/ итн., (за кој види подолу под *-e-qe*).

6. (*a-to/ ?a-pi-to/ si-to*)-*po-qo*, /-pok^w-o-s/, cf. ἄρτοπόπος, аблаутна степен од коренот *pek^w-, што значи „печам“, сп. ерм. *hac*, „леб“, тох. А. *päk-*, „вари, се вари“, тох. Б. *päk^w-*, „вари“, скр. *pácanti*, „варат, печат“, грч. λέσσω, лат. *coquiō*, ст.- сл. пекж, алб. *pjek*, „печам“. Што се однесува до помикенските форми на -κόπος, се искажа мислењето дека не се работи за метатеза на консонантите (што инаку се смета за вообичаена фонетска појава во индоевропските јазици), туку дека -κόπος и -πόπος се втори елементи од различно потекло. Имено, -κόπος може да се разбере и како форма по потекло од *κόπτω*³¹, и да значи „лебо-секач“, за разлика од -πόπος што се изведува од *pok^w-o-s. Меѓутоа, сп. лит. *keri*,

²⁷IEW, pp. 447 f.; GEW II, pp. 1090 ff

²⁸C. J. RUIJGH, *Études*, pp. 369-370; *Minos* XIX, p. 152.

²⁹GEW I, pp. 305f.

³⁰Сп. ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, pp. 762-763, adn. 2.

³¹Cf. Y. DUHOUX, 'Le boulanger et soin pain: l' etymologie d' ἄρτοκόπος et d' ἄρτος', *AC* 43, 1974, pp. 321-324.

„печам“, *képti*, „се загрева, се вари, се пече“³², како и грч. σκέλτομαι, σκόπος, лат. *specio*, ст.-в.герм. *spehon*, вед. перф. *raspaśé*, што секако потврдува метатеза од консонантите на некои индоевропски корени во грчкиот и во други индоевропски јазици, и покрај трагата од автентичниот распоред на консонантите од индоевропскиот корен и во самиот грчки.

7. *(i-po)-po-qa/ -po-qa-i, /-p^horg^w-o-s/*, cf. φέρβω³³, „пасе, рани“, хом. форма συ-φορβός; очигледно е дека паралели со формите од други индоевропски јазици треба да се бараат зависно од рефлексите од еден корен **bherg^w-*, **bhorg^w-*, на што упатува формата документирана со лабиовелар во микенскиот грчки. Според проф. П. Шантрен³⁴ и неговите соработници, микенските форми *i-po-po-qa-i, po-qa-wi-ja* укажуваат дека β од радикалниот презент φέρβω потекнува од **g^w*. Изгледа е возможна споредбата со скр. *bhárvasi*, „што гризе“, ав. *aš-baourva-*, „кадешто има многу за јадење“. Тоа од своја страна укажува на две различни индоевропски форми со два различни суфикса: **bher-w*, претставена во индоиранската група јазици и **bher-g^w-*, со различна суфиксација во φέρβω.

8. *(di-pte-ra-/ ka-ra-wi-)po-ro, /-b^hor-o-s/*, cf. и *te-o-po-ri-ja*, како и *pe-re, /b^herei/*, од коренот **bher-*, сп. φέρω, лат. *ferō*, гот. *bairan*, ерм. *berem*, скр. *bhárati*, ст.-сл. *вѣрѣ*, совр. макед. *берам* итн. Со аблаутната степен од овој корен се изведувани сложени во повеќето индоевропски јазици, како на пр. ерм. *lus-a-vor*, „светлоносец“, (cf. лат. *Lūci-fer*), скр. *vājam-bhará-*, „што носи награда од борба“ или ст.-сл. препозиционална сложеница *съ-ворѣ*³⁵ и др.

³²Сп. ГАМКРЕЛИДЗЕ - ИВАНОВ, II, p. 699; M. LEJEUNE, *Phonétique*², p. 67 et and. 5.

³³*GEW*, II, p. 1001, *DÉLG* II, p. 467; L. R. PALMER, *Cambridge Colloquium*, p. 282; C. J. RUGH, *ibidem*, p. 205, *Études*, p. 127 adn. 137; *Documents*², p. 548; *Phonétique*², p. 47.adn. 3 и др.

³⁴*DÉLG* IV-2, Paris 1980, terminé par O. MASSON, J.-L. PERPILLOU, J. TAILLARDAT, avec le concours de F. BADER, J. IRIGOIN, D. LECCO, P. MONTELL, sous la direction de M. LEJEUNE, pp. 1187-1188: s.v. φέρβω.

³⁵Сп. *GEW* II, pp. 1001-1002.

9. (e-ke-ro-)qo-no, /-k^woi-n-o-s/, cf. ποινή, хом. νήποινος; се смета дека именката ποινή е една стара изведенка на nā-, cf. и τίνω³⁶, од коренот *k^wei-, *k^woi-, *k^wi-, што значи „плаќам, отплаќам“, поточно од аблаутната степен со o- вокализам; сп. и ав.- kaēna, ст.- сл. цѣна итн.

10. (du-ru-)to-mo, /-tom-o-s/, аблаутна степен од индоевропскиот корен *tem-, сп. τέμ-νω, ст.- ир. *tamnaid*, „отсекува“, лат. (con-) *temno*, ст.- рус. тѣмѣ, тяти, рус. тну, тѣм,, „удира“, лит. *tinù, tinti*, ‘dengeln’³⁷, односно „остреџе на чекан по пат на удирање (со него)“ итн.

11. а. (a-pu-ko-/ i-je-ro-/ ko-wi-ro-/ ku-ru-so-/ ku-wa-no-/ to-ko-so-/ to-ro-no-) wo-ko-/wo-ko-i, /-worgos, -worg-o-i³⁸/, сп. и ke-re-si-jo, we-ke /*Krēsio-werges*/, или wo-ze. Вториот елемент е поврзан со коренот *w^rǵ-, што значи „обработува, изработува“; сп. ав. *varəzyeiti*, помик. ῥέζω, ἔρδω, ἔργον³⁸. Сложенките што го содржат e- вокализмот од коренот, претставуваат продукт од изработката, cf. ke-re-si-jo, we-ke, а оние со o-вокализам означуваат „мајстор, обработувач, изработувач“. Притоа, првиот елемент го претставува материјалот што го обработува, или продуктот што го изработува мајсторот. Во врска со сложенките со -wo-ko како втор елемент е пишувано многу, но особено треба да се нагласи исцрпната обработка на овие сложенки од F. Bader³⁹, како во микенскиот, така и во помикенскиот грчки.

б. (de-ku-tu)-wo-ko; иако останува можноста погоре обработениот втор елемент да се содржи и во сложенката de-ku-tu-wo-ko, сепак мислам дека тој во оваа сложенка може да се транскрибира како /-(s)wolk-o-s/, cf. тох. Б *sālk*, лат. *sulcus*, „бразда“, ст.- англ. *seolh*, „бразда, плуг“, лит. *velkù* „тегнам, влечам“, ст.- сл. влѣкж, ав.- *varək-*, „тегнам“, алб. *heq*⁴⁰ и да означува „влечач, тргач“, сп. ὄλκός, ὄλξ. Како поткрепа за ваквото

³⁶GEW II, pp. 573-574.

³⁷GEW II, pp. 875-876, IEW, pp. 1062-1063.

³⁸GEW II, pp. 647.

³⁹BADER, *Demiourgos*, особено pp. 33-57.

⁴⁰СП ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, p. 124.

разбирање на вториот елемент од оваа сложенка, би можеле да го земеме за споредба во помикенскиот грчки и насловот на фрагментарно познатата трагедија Δικτυουλκοί од Ајсхил. Во изданието на Наук - Шнел⁴¹, II, 17 го има следново објаснување: Δικτυουλκοῦς Hermann dici suspicatur piscatores Seriphios, in quorum retia incidere Danae cum Perseo exposita... Δικτυουλκοί vitiose scriptum in fabularum catalogo. Притоа, ова име на занимање може да се разбере како „рибар“- буквално, „оној што ги извлекува мрежите“. Ако е оваа идентификација точна, тогаш во микенскиот грчки имаме евентуално потврда за уште еден корен во кој грчкиот учествува со почетно *w, заедно со индоиранската и балтословенската група јазици во заедничкото семејство на индоевропски јазици, покрај оние што коренот го предаваат со *s, сп. и *we-pe-za*, сп. и *e-ṛo-wo-ke* во вториот дел.

12. *(a-re-ra)-zo-o*, */-yo^h-o-s/*, аблаутна форма од индоевропскиот корен **yes-*, „врие, клокоти, се бранува“, сп. ст.-инд. *yásyati*, „избива во млаз“, помик. ζέω, ст.-ир. *ess*, „водопад“, ст.-в.-г. *jesau*, „врие, се пени“, тох. А *yäs*, „зоврива, клокоти“⁴² итн.

4. Вториот елемент е глаголски корен со неизменет вокализам проширен со суфикс со кој сложенката е претворена во именка

1. *(ra-w, ku-n)a-ke-ta/ a-ke-ta-i*, */-aǵ-etā-s/*, со втор елемент којшто можеби треба да се доведе во врска со коренот **h₂ǵ-*, „водам овци на паша“⁴³, па „водам“, односно соврем. макед. *-вода, -водец*, сп. мик. *a-ke-*, помик. ἄγω, ст.-инд. *ájati*, ав.- *azaiti*, лат. *agō*, оск. *acum*, ст.-ир. *ad-aig*⁴⁴.

⁴¹ TGF, p. 17.

⁴² Cf. IEW I, p. 506; E. L. BENNETT, *Olive oil tablets*, p. 26; E. RISCH, *Cambridge Colloquium*, 1966, p. 153; *Phonétique*², p. 198; DUHOUX, *Aspects*, pp. 118, 120; E. D. FOSTER, *Minos XVI*, p. 62; J. L. MELENA, *Minos XVI*, 1977, p. 160 и др.

⁴³ Cf. BJÖRGK, *Alpha impurum*, p. 66, 138, 291; O. SZEMERÉNYI, *JHS* 78, 1958, p. 148; *Acta Mycenaea II*, p. 303; F. R. ADRADOS, *Emerita* 29, 1961, p. 114; *MGV I*, p. 167; *Études*, p. 69, c. adn. 103, 119; GÉRARD-ROUSSEAU, *Mentions*, p. 200 и др.

⁴⁴ Во врска со етиологијата на ἄγω, сп. IEW, p. 4.

Меѓутоа, дел од научниците верува, дека вториот елемент од сложенките како *κυνηγέτης ἀρχηγέτης*, како во микенскиот, така и во помикенскиот грчки, треба да се поврзе со глаголот *ἠγέομαι*⁴⁵, „мислам, водам, предводам“, лат. *sāgiō*, „претчувствувам, насетувам“, гот. *sokjan*, „барам, напаѓам“, ст.-ир. *saigim*, „барам“, хет. *šak-ḫi*, „знам, познавам“ и *šakija-*, „претскажувам“⁴⁶. Заради поправилно објаснување на овој проблем, лингвистите се обидоа да дадат објаснувања - во прилог на едното или во прилог на другото мислење. Можеби наједноставно тука е решението што го предлага К. Ј. Рејх, што е прифатено и од П. Шантрен⁴⁷. Имено, тие веруваат дека дошло до совпаѓање меѓу формите на *-έτης* изведени од *ἠγέομαι* и оние на *-ηγός*, како на пр. *κυνηγός* (од којшто потекнува и деноминативниот глагол *κυνεγέω*), *ἀρχηγός*, *χορηγός*, што се изведени од *ἄγω*. Сличностите во значењето на овие два глагола, „водам, предводам“, уште повеќе придонеле за ваквото мешање, заради што вторите елементи од сложенките натаму биле изведувани од *ἄγω*.

2. *(pu-r)a-u-to-ro*, */-aus-tr-on/*, cf. *αὔω*, *αὐστήρ*; сложенката е оформена со суфиксот **-tr-on*, додаден на коренот **aus-*, што значи „дрпи“, сп. ст.- норд. *ausa*, „дрпи/(е)“, *austr*, „трагата што ја остава бродот кога плови“, лат. *hauriō*, со секундарно *h* (како во *humerus*)⁴⁸.

3. *(o-wi)de-ta-i*, */-derta^hi/*, сп. *δέρω*, глагол изведен од коренот **der-*, што значи „дерам, одерувам кожа“, сп. и гот. *dis-tairan*, „раскинувам“, ст.-англ. *teran*, англ. *tear*, „раскинувам“, ст.-в.-герм. *zeran*, *sir-zeran*, герм. *verzehren*, лит. *dirti*, „дерам (кожа)“, ст.-сл. *дѣрж*⁴⁹.

⁴⁵ В. *Evidence*, p. 96; E. RISCHE, *Ét. Myc.*, p. 167, 169; *Mémoires* I, p. 134, 153; *Interpretation*², p. 431; *MGV* I, p. 200, 215; N. S. GRINBAUM, *Studia Mycenaea* (Brno), p. 83; *DÉLG* II, p. 405, 604; *GEW* III, p. 99; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, p. 158 et and. 47; *Phonetique*², p. 97; *Documents*², p. 557; *PP* II, p. 90; PERPILLOU, p. 213; *DMic* I, p. 402 и др.

⁴⁶ Cf. *DÉLG* II, p. 405f.

⁴⁷ В. *Études*, p. 119; *Acta Mycenaea* II, p. 560; *DÉLG* I, p. 17.

⁴⁸ Сп. *Gr. Gr.* I, p. 644; *IEW*, p. 90;

⁴⁹ Сп. ГАМКРЕЛИДЗЕ - ИВАНОВ, II, p. 707; *Études*, p. 342, */owi-deta^hi/*.

4. (i-*qo*-)e-*qe*, /^hek^{es}/, cf. ἔπομαι, лат. *sequor*, ст.-инд. *sácate*, ст.-ир. *sechithir*, „следи“, лит. *sèkti*, „следи“, од коренот **sek^w*-, „следам, одам по неког“⁵⁰.

5. (pa-ra-k)e-te-e-u, /-ente^eeus/, cf. ἐντώνω, ἔντεα. Ј. Покорни ги поврзува овие зборови со коренот **sen*-, **sene*-, **senH*-, што значи „приготвувам, исполнувам, изработувам“⁵¹, сп. ст.-инд. *ásanam*, „добив“, *sánitar*-, „победник“, глосата на Хесихиј *συν-έντης* : *συνεργός*, *χαλκεντής*(Пиндар) итн.

6. (pu-)ka-wo, /kaw-o-s/, cf. καίω, од коренот **kēu*-, **kh₃u*-, **kū*-, што значи „пали, гори“, паралела од овој корен е документирана и во литовскиот - сп. *kūléti*, *kūlê*, „пожар на житото“⁵².

7. (ke-)ni-qe-te-we, /nig^w-teres/, сп. χέρνιψ, νιπτήρ; како што споменавме и погоре, не е исклучено тука да имаме сложенка оформена со суфиксот */tēr-/ , како што предложи проф. Петрушевски⁵³.

8. (a₃-ki-)pa-ta, /-pā-tās/ , втор елемент што се состои од коренот **pā*-<**peh₂*-, „води на паша“, како што покажа Ф. Бадер⁵⁴. Според неа, се работи за коренот **peh₂*-, со основното значење „бдеам над“, документиран во лат. *pāscō*, *pastor*, *rabulum* итн. Во тој случај би се работело за /-pā-tās/, односно за коренски втор елемент проширен со суфиксот -tās⁵⁵.

9. (qo-u-, su-)qo-ta, /g^wō-tā-s/, cf. βόσκω, βοτήρ, βώτωρ, лит. *gaujā*, *gujū*, *gūiti*, *gūotas*. Според Ј. Покорни⁵⁶, се смета дека формата е заемка

⁵⁰Сп. ГАМКРЕЛИДЗЕ - ИВАНОВ, II, p. 696.

⁵¹IEW, p. 906.

⁵²IEW I, p. 595; *Evidence*, p. 96; *Interpretation*², p. 448; *Documents*², p. 575; *DÉLG* I, p. 481, II, p. 956; C. J. RUGH, *Minos* 9, 1968, p. 139, *DMic* II, p. 168 и др.

⁵³Види ја цитираната литература во врска со првиот елемент од сложенката.

⁵⁴Cf. F. BADER, *Studies to Palmer*, 22ff; C. J. RUGH, *Mykenaika*, p. 547, adn. 25; I. НАЈНАЛ, *ibidem*, p. 297; E. RISCH, *ŽA* 31, 1981, pp. 31-32; *Mémoires* II, p. 334 c. adn. 14; L. R. PALMER, *TPhS*, 1954, p. 24; A. HEUBECK, *IF* 63, 1968, pp.16, 20.

⁵⁵A. LEUKART, *Studies to Chadwick*, p. 343, adn. 2.

⁵⁶Cf. IEW, p. 483; *Gr. Gr.* I, pp. 577, 708.

од сумерската форма *gi*, „бик, вол, говедо, крупен рогат добиток“. Практично се работи за коренот **g^weh₃-*, „води на паша, пасе“⁵⁷. Според В. Иванов и Т. Гамкрелидзе⁵⁸, βόσκω, βοτήρ, βόσις, треба да се сметаат за стари примери на озвучувањето на старото беззвучно **p^h₁-*, покрај лат. **pāscō*, *pāstor*, хет. *paš-*. Меѓутоа, како што покажува микенскиот, каде се запазени посебни знаци за индоевропските лабиовелари, латинското *pāscō* не му одговара етимолошки, а како што покажа Ф. Бадер⁵⁹, ни семантички во основното значење на грчкото βόσκω. Тука се работи за два сосема различни корени - „заштитивам“ и „пасам“; формата по потекло од **peh₂-*, е документирана како втор елемент од сложенката *a₃-ki-pa-ta* во микенскиот.

10. (*po-k*)*u-ta*, /-*ur-tā-s*/, кој според Х. Л. Мелена⁶⁰ треба да се поврзе со индоевропскиот корен **wer-*, со значење, „извлекува, треби, чисти“; овој корен е документиран во хом. ἀπό(φ)έρσει и во партиципот на аористот ἀλούρας, „извлекувајќи, тргајќи, вадејќи“. Со овој корен се поврзува и зборот εἶρος < **wer-wo-s*, односно, името е дадено од аспект на чистењето на волната, буквално, „она што се чисти“. Коренот е документиран и во лат. *verro* < **wer-so* „чисти“; рефлексите во балтословенската група јазици - ст.-сл. върхъ, лет. *vārsmis*, се однесуваат на сферата од земјоделството, односно „веењето на житото“, а хет. *warši* < **wórisei*, значи „треби, чисти со извлекување“⁶¹.

⁵⁷Cf. C. J. RUIJGH, *Mykenaiika*, p. 547, adn. 25.

⁵⁸*o.c.* I, p. 59.

⁵⁹Cf. F. BADER, *Studies to Palmer*, pp. 17-27.

⁶⁰J. L. MELENA, 'On the Linear B ideogrammatic syllabogram ZE', *Studies to Chadwick*, p. 453ff.

⁶¹Има повеќе мислења за транскрипцијата на овој збор, пред сè, /*pos-khutas*/, cf. E. VILBORG, *Grammar*, p. 148; Y. DUHOUX, *Minos* 14, 1975, p. 140: **pokutail*, « *eleveurs* »?; C. J. RUIJGH, '*po-ku-ta* et *po-ku-te-ro*, dérivés de **pōku* « petit bétail », *Mykenaiika*, pp. 543-562, особено pp. 546 : « *hommes qui n' ont que du petit bétail* », p. 548: *po-ku-te-ro*, *da-mo*, « *le territoire du petit bétail* ». односно, смета дека се работи за деноминативна изведенка, а не за сложенка; сп. исто така *DMic* II, p. 136.

5. Вториот елемент е сложен збор

1. (*me-ri-*, *po-ru-*)*da-ma-te* / *-du-ma-te*, /*-dam-ar-tes*/, /*-dum-ar-tes*/, сложен збор во ном. множина. Во последно време, проф. К. Ј. Рејх го искажа своето мислење дека алтернацијата *dam-/dum-* мора да е од предгрчко потекло, при што во микенскиот со */dumar/* се означуваат повисоките, а со */damar/* пониските функционери⁶². Според него, значи, се работи за една *t-* основа. Ова мислење се разликува од општо прифатеното, дека формата е коренска сложенка *dam-ar-t* < **dmm-h₂r-t*, сп. хет. *dammara-*, лув. *dammaranza*, ст.-инд. *juotiṣ-kr-t*⁶³.

2. (*di-w*)*o-pu-ka-ta*, /*-osphy-shast-ā-s*/; според М. Лежен, како што веќе споменавме, вториот елемент од оваа сложенка се состои од два елемента, кои им одговараат на помикенската именка *ὄσφῦς*, „бут“ и *σχήζω*, „коле“. Обата збора се со нејасна етимологија.

⁶²Cf. C. J. RUGH, 'da-ma/ du-ma δάμαρ / δύμαρ et l'abréviation DA, notamment en PY En 609.1', *Tractata Mysenaea* pp. 299-322.

⁶³Сп. *IEW*, 56; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, p. 263, II, 903; A. LEUKART, *Tractata Mysenaea*, p. 322.

1.6.3-Б. Кај придавките

1. Вториот елемент е име

а) именка

1. (a-)e-ti-to, /^hertito-n/, cf. ἔρτις-κρημνός, Хесихиј, „без растението ἔρτις“⁶⁴. Според Л. Р. Палмер⁶⁵, основата на вториот елемент завршува на τ.

2. (a-)ka-ra-no, /-karanos/, cf. ka-ra-na, втор елемент кој се состои од именката за глава, и често употребуваниот и во помикенскиот грчки суфикс -o- при формирањето сложени имиња⁶⁶; некои микенолози мислат дека овој елемент треба да се транскрибира како /-karānos/⁶⁷, други како /krānos/, а често се допуштени и обете транскрипции⁶⁸, зависно од формите во помикенскиот грчки; сп. на пр. хом. ὡς ὅτε τε δρύες οὖρεσιν ὑψικάρηνοι (М 132), или глосата од Хесихиј : ἐπίκρηνον-κεφαλόδεσμον. Според В. Ковгил и М. Мајрхофер⁶⁹, хомерското κάρηνα < *karasna⁷⁰. Придавката се однесува на маса, па за значењето има разни предлози, иако најверојатно се работи за маса „без орнамент со глава“; се разбира, ако прифатиме дека во вториот елемент се состои зборот за „глава“.

3. (a-)ko-ro-we /-e, /-kolowes/-kolowehe/; сп. κολούω , „сечам“, поточно „без пресечени рогови“; како што споменавме и во првото

⁶⁴Cf. E. L. BENNETT, *Olive Oil Tablets*, pp. 19, 41; M. LEJEUNE, 'Mémoires de philologie mycénienne: Les adjectifs mycéniens à suffixe -went', *REA* 60, 5-26, посебно 18; VILBORG, *Grammar*, pp. 73, 142; *Documents*², p. 28; *MGV* II, p. 155 и др.

⁶⁵*Interpretation*², pp. 246-247.

⁶⁶Cf. E. RISCH, 'Mykenisch *seremokaraoi* oder *seremokaraore*', *SMEA* 1, 1966, p. 471, adn. 31;

⁶⁷*Documents*², pp. 501, 528; *D. Mic.* I, p. 33; M. DORIA, *Interpretazioni* I, p. 7: *lakhlainos*!; L. A. STELLA, *Civiltà*, p. 182, adn. 47: ἄκαρνος· δάφνη.

⁶⁸E. RISCH, *l.c.*, p. 55, adn. 7; C. J. RUIJGH, 'Le traitement des sonantes voyelles dans les dialectes grecs, et la position du mycénien', *Mnemosyne* IV-XIV-3, 1961, pp. 193-216, посебно 203 и adn. 5.

⁶⁹*Indogermanische Grammatik* I, p. 129; *IEW*, p. 575.

⁷⁰V. GEORGIEV, *Acta Mycenaea* II, p. 372: a-ka-ra-no < **η-kr̥hs-no-s*; *Phonétique*², p. 123: *kr̥ās : *kārās ; C. J. RUIJGH, *Minos* XIX, 1985, p. 156, adn. 184: ἄκρανός (cf. δίκρανος) или ἄ-κάρανός (cf. δικάρηνος).

подпоглавје, за вториот елемент од оваа придавка го прифативме предлогот на Л. Р. Палмер⁷¹, како што тоа го стори и Т. Палаима. Според група научници⁷², првиот елемент не е со негативно значење, туку сложенката се состои од копулативното /*ha-*/ и /*-khrowes*/, „еднобојни“. Притоа, во обата случаи се работи за сосема различни втори елементи; оние што сложената придавка ја транскрибираат со *a-* што има негативно значење и /*-khrowes*/, ја разбираат како „без шарени белези“⁷³ (се работи за атрибут на волози); други пак сметаат дека за прв елемент од овој сложен збор треба да се смета /*akr-*/, а за втор /*-owes*/, cf. ἄκρος, „остар“, значи, „со остри уши“⁷⁴. Според нив, вториот елемент е /*-owes*/, што е обработен подолу, под бр. 7.

4. (*a*-)*ko-to-no*, /*-ktoin-o-s*/, cf. *ko-io-na*, κτοίνα, односно, категорија луѓе што се „без *ko-to-na*“; исто како и во погорната сложена придавка, и тука имаме именка од *a-* основа како втор елемент (добиена со суфиксот *-na*), а сложенката е оформена со суфиксот *-o-*. Сп. исто така погоре под *ko-to-no-o-ko*, со белешките за етимологијата на зборот, како и во првото подпоглавје.

5. (*a-n*)*o-no*, /*-onos*/, сп. ὀνίνημι, „од полза сум некому, полезен сум“; се мисли дека вториот елемент го претставува коренот **onā-*, за што неодамна зборуваше и проф. Г. Нојман⁷⁵.

6. (*a-n*)*o-ro*, /*-oron*/; бидејќи има можности (и покрај различните мислења) да се работи за придавка што се однесува на слоновата коска, предлогот за транскрипција со /*an-oron*/, „необработена“ изгледа најпривлечен од аспект на значењето. Проблемот е во тоа што нема знак дека вториот елемент започнува со спиритус, иако микенскиот

⁷¹Cambridge Colloquium, p. 283; Interpretation², p. 487: „кастрирани,“

⁷²C. J. RUIJGH, Mnemosyne 14, 1961, p. 202; Documents², p. 436.

⁷³C. J. RUIJGH, l.c. во претходната белешка; V. GEORGIEV, Словаръ, s.v.

⁷⁴Documents², p. 530; DMic. I, pp. 48-49.

⁷⁵Mykenaiika, p. 440; M. LEJEUNE, RPh 48, 1974, p. 250, n. 24; C. J. RUIJGH, SMEA 15, 1971, p. 95.

грчки е претежно доследен во бележењето на овој глас, особено кога претставува почетен глас од втор дел на сложенка.

7. (a-n) *o-we/ (a-n) o-wo-to, /-owes, /-owotos/*, cf. οὖς, ὠτός, при што /anōwes/ < **h₂ous-es*, < **h₂eu-*, / *h₃u-*, а /an-owotos/ < **h₂ow-h₂-to-s*, cf. лат. *auris, auscultō* < **h₂eu-s-*, ст.-сл. оухо⁷⁶, грч. οὐατος, ерм. *un-kn* (со назално проширување)⁷⁷, зборот за „уво“, како дел од телото, но и за „рачка“, како дел од сад.

8. (a-) *pe-te-me-ne /-pethmen-e = pythmen-e/*, cf. πυθμήν, „дно, почва“, ст.-инд. *budhná-*, „дно, почва, основа“, лат. *fundus*, „дно, почва“, *profundus*, „длабок“, ст.-в.герм. *bodan*, ст.-англ. *botm* < **bud^h*⁷⁸. Во грчкиот именката спаѓа во назалните основи оформени со суфиксот -μεν-, односно -μην, -μενος⁷⁹. Се смета дека формата е во ном. двоина, односно дека е придавка за *pa-ko-to*, именка која исто така веројатно се наоѓа во овој падеж.

9. (a-) *ta-ra-si-jo, /-talans-iyō-s/*, во врска со коренот **tel-*, **telH-*, **llā-*, што со основното значење „извлекувам, тргам“, сп. *ta-ra-si-ja* и помикенската именка *ταλασία*, со специфично значење „предачки на волна“ (како име на женско занимање); со оваа форма можат да се споредат ст.-инд. *tulā*, „вага, тежина“, ерм. *t'olum*, „оставам, поднесувам, трпам“, лат. *tollo*, ст.-сл. *тельць*, совр. мак. *џеле*, гот. *þulan*, „трпам, поднесувам“, тох. А, Б *täl*, „кревам, влечам“⁸⁰.

⁷⁶Études, pp.57-58, adnn. 53, 54, 55; V. GEORGIEV, *Acta Mycenaea* II, p. 372; *Documents*², p. 53. ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, "I, p. 786, adn. 4: **o(H)us* и др.

⁷⁷Cf. *GEW* II, pp. 448-449.

⁷⁸Cf. ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, pp. 6, 22, 29, 70.

⁷⁹Cf. *Wortbildung*², p.53. Во врска со сложенката и нејзиниот втор елемент, сп. М. Д. ПЕТРУШЕВСКИ, *Ж.А.* 8, 1958, p. 294; 10, 1960, p. 324; 11, 1961, p. 96; 15, 1965, p. 148, каде што го искажува мислењето дека алтернацијата *u : e* е одлика својствена за пелазгскиот, а сосема е возможно неа да ја има и микенскиот; aliter M. LANG, *AJA* 62, 1958, p. 189: *apenthsmene*, 'unpored'; M. DORIA, *Tavolette Ta 15*: *ἀπενθμήν, 'senza ligatura'. (спореди и во првото подпоглавје s.v.).

⁸⁰*IEW*, pp. 1060-1061.

10. (a-)te-u-ke, /-teukh-es/, cf. τεῦχος, τεύχω, „подготовка“, „приготвува“; зборот е со непозната етимологија. Според Е. Риш, не е сигурно дали формата е придавка или пак име на лице⁸¹.

11. (n)o-pe-re-a₂ / (n)o-pe-re-e, /-ob^bel-es/, cf. ὄφελος; според Е. Хамп⁸², вториот елемент треба да се изведе од *h₃b^bel-, „полза, добит“. Неодамна, М. Мајрхофер укажа на едно мислење на Ото Вајнигер⁸³, дека вокализмот во грч. νᾱ, νη, νω, се должи на спојувањето на *n-, со по еден од трите ларингали, со кои започнувал вториот дел од сложенките.

12. (qo-u)-ka-ra, /-karā/, cf. se-re-to-ka-ra-o-re⁸⁴. Мислењата во врска со вториот елемент од оваа сложенка се разликуваат. Дел од научниците мисли дека се работи за ном. еднина /-karā/, кој треба да се преведе како „воло-главест“, односно, со орнамент од воловска глава⁸⁵, а дел од нив дека овој втор елемент треба да се транскрибира како /-krās/, cf. βουκάρᾱς, односно, βούκρᾱς⁸⁶. Проф. Е. Риш⁸⁷ ги поставува под прашање паралелите со глосите за εὔκρας· εὐκέφαλος и λευκόκρας·λευκοκέφαλος, заради тоа што смета дека се тоа секундарно оформени номинативски форми, под влијание на генитивот на -κρᾱτος. Меѓутоа, како што може да се види од другите сложенки со истиот втор елемент, формите од INSTR. еднина и INSTR. множина, -ka-ra-o-re, -ka-ra-a-pi, кај кои е мошне веројатно документирана -s основата, оставаат можност да се помисли и на /-karās/ или /-krās/. Придавката

⁸¹E. RISCH, *Tractata Mycenaea*, p. 297; C. J. RUIGH, *Res Mycenaeeae*, p. 395: p.-ē. ἄ-θευχής, <sans équipement (ἄ-θεῦχος).

⁸²Cf. *Glotta* 60, 1982, pp. 229f; *Indogermanische Grammatik* I, p. 142.

⁸³M. MAYRHOFER, 'Ein indogermanischer Versuch Otto Weiningers', *ZVS* 104, 1992, pp. 303-306.

⁸⁴Cf. A. LEUKART, *Res Mycenaeeae*, p. 240; E. RISCH, *SMEA* 1, 1966, p. 63.

⁸⁵Cf. E. RISCH, *SMEA* 1, pp.53-66, особено стр. 65-66.

⁸⁶Cf. A. LEUKART, *Res mycenaeeae*, p. 240: 'mit Rinderkopf'.

⁸⁷*l.c.* in adn. 81, p. 63, II adn. 26.

всушност се однесува на еден сад, *qe-ra-na*, кој им припаѓа на *-es/-os* основите⁸⁸, па според тоа се очекува да се наоѓа во ном. од ср. род.

13. *(we)-je-ke-a*, */-yeg^h-e^h-a/*, сп. *-e-ke*, *-e-ke-e*, *-o-ko* <* *seǵhō*. Според К. Ј. Рејх⁸⁹, сложенката треба да се транскрибира како *ῥεϋ-εγγής*, и да се разбере како 'tournant autour d'un essieu du type ἔγγος'. Притоа, сложенката се наоѓа во ном. множина од ср. род.

14. *(we)-a-re-pe/-ja-re-pe*, */-aleib^h-es/*, cf. *a-re-pa-zo-o/a-re-po-zo-o*, односно коренот **leip-*, **lip-*, ст.-инд. *limpāti*, *lipyáte*, "извалкува, замачкува", ст.-сл. прилѣпити сд, липарός, „мастен, угоен"⁹⁰ итн. Што се однесува до вокализмот на вториот елемент, во споредба со помикенскиот грчки, може да се забележи дека во микенскиот е запазена полната степен од коренот како втор елемент, што е сосема ретко во помикенскиот, каде доминира нулта вокализмот од коренот, сп. *μιλτηλιφής*, *διηλιφής*, покрај *ἐξάλειπτρον*.

15. *([zə)-we-te-ro*, */-wet-tero-s/*, cf. *za-we-te*, *we-to*, сп. (f)ἔτος и паралелите приведени во врска со *we-te-i-we-te-i*.

*б. жлаголски корен со неизменит̄ вокализам
ӣроширен со суфикс со кој е ӣреѣворен во име*

1. *(ka-ka) re-a₂*, */-are^aa/*, cf. *a-to*, *a-to-ta*, *a-na-to-ta*, cf. *ἀραρίσκω*, *ἀρμόττω*. Иако повеќето од научниците сметаат дека вториот елемент од оваа сложенка несомнено треба да се поврзе со коренот **ar*⁹¹, што се содржи во *ἀραρίσκω*, има и други мислења. Заради тоа што зависно од суфиксот, сложенката им припаѓа на *-es/-os* основите, К. Ј. Рејх смета дека мора да имало една именка од овој корен што им припаѓала на *-es/-os* основите, според него **áros*, од која се оформила придавката⁹².

⁸⁸Види погоре во врска со ова прашање.

⁸⁹С. J. RUIGH, *Res Mycenaee*, p. 395.

⁹⁰*IEW*, p. 670; BADER, *Composition*, p. 35.

⁹¹*Documents*², pp. 515, 549; F. BADER, *Acta mycenaee* II, pp. 155, adn. 31, 193; *Interpretation*², pp. 337, 423.

⁹²С. J. RUIGH, *Res Mycenaee*, p. 395, 400.

Според него, тоа се потврдува и со фактот дека акцентот во помикенскиот грчки стои на претпоследниот слог од крајот на зборот, наместо на последниот, како што би се очекувало, да беше вториот елемент од глаголско потекло. Меѓутоа, тоа не мора апсолутно да важи, што би можело, на пр., да се види и од глосата на Хесихиј: ἐνάρης· ἐνηρμωσμένος.

2. (pu-ko-so-)e-ke-e, /-^heg^he^h-e/, сп. ἔχω. Според К. Ј. Рејх, придавката то им припаѓа на -es/-os основите треба да е оформена од една именка со o-вокализам во номинатив еднина, *ἔχος, соодветна на ἔχμα, како што на пр., во помикенскиот грчки се појавуваат паралелни именки στέφος : στέμμα, δέρος : δέρμα итн. Сложенката, според него, треба да се преведе како ‘avec soutien en bois’⁹³, односно, „со потпори од шимширово дрво“. Придавката е документирана во ном. двоина.

3. (po-ki-ro-)nu-ka, /-^huk^h-o-s/, сп. νύσσω/νύττω, „пронижувам, подбуцнувам“; придавката претставува епитет на платната. Таа според А. Лојкарт⁹⁴ е коренска во вториот дел и треба да се поврзе со погоре цитираниот глагол.

4. (ke-re-si-jo)we-ke, /-^hwerg^h-es/, cf. we-ka-ta, -wo-ko, од коренот *^hwerg^h-, „работи, изработува“. Иако е одделно напишан од првиот елемент, се смета дека обата претставуваат едно единство по значењето „со критска изработка“⁹⁵. Според друга група научници, во вториот елемент треба да го препознаеме ἔϊκος, т.е. да го транскрибираме како /-^hweikes/, и да го преведеме со „од критски вид“. Така, тие му даваат предност на угледувањето на критскиот вид вази, наспроти можноста тие да биле изработени на Крит, за што се залага првата група научници⁹⁶.

⁹³Cf. *Études*, pp. 45-46.

⁹⁴A. LEUKART, *Tractata Mycenaea*, pp. 183ff.

⁹⁵Ср. F. GSCHNITZER, *Res Mycenaeae*, p. 148: ‘von kretischer Arbeit’, C. J. RUIJGH, *ibidem*, p. 395: ‘de fabrication cretoise’; aliter H. MÜHLESTEIN, *Tractata Mycenaea*, pp. 233-235; A. HEUBECK, ‘Mykenisch ke-re-si-jo we-ke’, *MSS* 47, 1986, pp. 81-85, особ. 84: / *kresioweikes*/, ‘kretisches Aussehen habend’.

в. *ḡ*-лаголска *ḡ*-придавка добиена од *ḡ*-лаголски корен и суфиксои *-to-*

1. *(a-n)a-i-ta*, */-aista/*, cf. αἴνομαι. По бројните дискусии во врска со потеклото на основниот глагол и неговото значење во микенскиот⁹⁷ и помикенскиот грчки, се смета дека тој потекнува од индоевропскиот корен **au-*, сп. тох. Б *ai-*, „дава“, тох. А *e-*, грч. αἶσα, „жреб“, αἴνομαι, „збирам, собирам, земам“, лат. *ae-mulus*, „соперник“, хет. *p-ai*, *p-iya-*, „дава“ којшто е позајмен во неиндоевропските јазици, а не обратно⁹⁸. Во микенскиот, тој е документиран со специфичното значење, „обложува, обложен/ необложен со“⁹⁹.

2. *(a-n)a-ta/a-to*, */-aista?/*, */-aisto/*, cf. αἴνομαι, или */-arta/*, */-arto-s/*, cf. ἀραρίσκω. Сложенката е документирана во кноската Sf-серија, и од контекстот може да се види дека се појавува како форма со спротивно значење од *a-ja-me-na*, како одлика за *i-qi-ja*, „запрежна (борбена) кола“. Иако има и можност вториот елемент од оваа сложенка да се поврзе, со коренот **ar-*, сепак мислам дека е поверојатно да се работи за две паралелни графии од евентуално двајца посебни писари, односно дека оваа сложенка ѝ одговара на претходната-како етимолошки, така и семантички¹⁰⁰.

3. *(a-n)a-mo-ta/(n)a-mo-to*, */-armosta/*, */-armostos/*, cf. ἀρμόττω, ἀρμόζω. На значењето и употребата на зборовите изведени од овој корен во последно време им обрна посебно внимание проф. П. Хр. Илиевски¹⁰¹. Глаголската придавка е со негативно значење (во врска со

⁹⁶ Според С. J. RUIJGH, *l.c.* во бел. 76, во вториот елемент од сложенката треба да се состои именка од *-es/-as* основите - :f'érȳos.

⁹⁷ Cf. *Documents*², pp. 515, 528, M. LEJEUNE, 'Observations sur les composés privatifs', *Mémoires* II, p. 41, adn. 24, P. MERRIGI, 'Il minoico B è greco?', *Minos* 3, 1, 1954, p. 81; *IEW*, pp. 10-11.

⁹⁸ Сп. ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, p. 882.

⁹⁹ ИЛИЕВСКИ, *Аблайивош*, 31 ff.; М. Д. ПЕТРУШЕВСКИ, 'Λ-ΙΑ-ΜΕ-ΝΑ/-ΝΟ, Λ-ΝΑ-(Ι)-ΤΟ/-ΤΑ, ΛΙ-ΤΕ, ΛΙ-ΤΕ-ΡΕ, ΛΙ-ΝΥ-ΜΕ-ΝΟ, ΛΙ-ΣΑ...', *ЖА* 27, 1, 1977, pp. 33-41.

¹⁰⁰ Cf. *K7*³, p. 307.

¹⁰¹ Cf. P. HR. ILIEVSKI, 'Mycenaean *a-mo* /(*h*)*armo*/ and some IE co-radicals', *Studies to Chadwick*, pp. 295-309, особено 296, 298f.

суфиксот в. подолу), т.е. „несклопени, незглобени“, поточно „без тркала“; таа се однесува на запрежните коли, односно на *i-qi-ja*.

4. *(ka-ko-)de-ta*, /-deta/, cf. *a-de-te-re*, *o-pi-de-so-mo*, cf. δέω. Вториот елемент е оформен од коренот на глаголот и суфиксот *-to*, со што сложенката е претворена во придавка. Таа се наоѓа во ном. множина од ср. р. и се однесува на тркалата од една запрежна (бојна) кола¹⁰². Разликата во мислењата околу значењето на сложенката се движи меѓу „обвиткани со бронза“¹⁰³ и „прицврстени, потковани со бронза“¹⁰⁴. Секако, треба да потсетиме дека за разлика од веќе оформениот сложен збор на кноската плочка *So 854.2*, таа во Пил се среќава како сеуште неоформена, но сепак како едно чувствувана целина: *ka-ko, de-de-me-no*(PY *Sa 794*). Глаголот δέω се изведува од коренот **deh₁- /dh₁-*, cf. ст.-инд. *ditá-*¹⁰⁵, што значи „врзувам, сврзувам“.

5. *(a-)ki-ti-to*, /-kti-t-o-s/, cf. *(me-ta-)ki-ti-ta*; главно се смета дека се работи за земја без население, „ненаселена“. Се верува дека придавката е оформена со вториот елемент кој му одговара на помикенскиот глагол κτίζω, ст.-инд. *kṣeti, kṣiyáti*, „населува“.

6. *(a-) te-re-te-a*, /-treete^a/, cf. τετραίνω, „продупчува, проникнува низ, пробива“, τρητός, <**terh₁-, tṛh₁-*>**iṛ-*, cf. ст.-инд. *tirṇá- <árati*¹⁰⁶.

1.6.3-Г. Кај прилозите

1. *(a-u-)u-te*, cf. *pe-ru-si-nu-wo*, πέρουσι, περισυνός. Според R. Meister, имајќи ги предвид обете глоси на Хесихиј: αὐετῆ-αὐτοετῆ, ἀετέα-τὰ τῷ αὐτῷ ἔτει γεννώμενα, може да се зборува од два аспекта: ако првиот елемент е /au-/ , како што предложи проф. Петрушевски, може да се работи за асимилација, или пак за намерно избегнување на

¹⁰²Cf. P. Hr. ILIEVSKI, *Studies to Chadwick*, p. 301, adn. 18.

¹⁰³*Documents*², p. 549; STELLA, *Civiltà*, p. 139; *Interpretation*², pp. 336, 424 и многу други.

¹⁰⁴Сп. GEW II, 1068f. : χαλκόδετος, (Trag.), myk. n. pl. *ka-ko-de-ta*, ‘erzbeschlagen’.

¹⁰⁵DÉLG I, p. 269, IEW, p. 183f.

¹⁰⁶Сп. ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, pp. 93, 205; *Indogermanische Grammatik* I, p. 128.

два /we/ знака, односно, да нема нулта степен од коренот *wet-, т. е. *ut-. Подеднакво не е исклучено, особено за вториот елемент од сложенката, да претставува нулта степен од коренот, како што се гледа од помик. πέρουσι.

2. (za)-we-te, cf. σῆτες; оваа сложенка претставува всушност, среден род од придавка, употребен како прилог.

Ако се идентификациите точни, обата сложени прилога се мошне веројатно со втор елемент претставен со два аблаутни степени од еден ист корен : полна и нулта степен од вокализмот како втор елемент од две различни по првиот елемент, но блиски по значење сложенки¹⁰⁷.

¹⁰⁷Во врска со паралелите во другите индоевропски јазици, в. погоре, кај вториот елемент од сложените придавки.

I.б.4. Поделба според суфиксот на сложенката

1. *-a-*: како и во помикенскиот грчки, суфиксот *a-* се додава како суфикс на сложенката на основата или коренот од вториот елемент : тој е застапен кај сложенката: *ke-u-po-da*, /*gheu-spond-ā-s/*, при што суфиксот *-a-* од глаголското име, сп. помик. *σπονδή*, е заменет со овој суфикс со кој сложенката е претворена во име на занимање, односно задолжение од м. пол.¹⁰⁸.

2. *-o-*: многу почести се сложенките - имиња на занимања оформени со суфиксот *-o-*, кај кои вториот елемент е:

a. еднаков со глаголскиот корен по однос на вокализмот: *-a-ko*, /*arkh-o-s/*, *-ka-wo*, /*kaw-o-s/*, *-ko-ro*, /*kor-o-s/*, *-nu-ka*, /*mukh-a/*;

b. оформен од аблаутната степен на глаголскиот корен: *-a-ko-ro*, /*agor-o-s/*, *-do-mo*, /*dom-o-s/*, *-ko-wo*, /*ghow-o-s/*, *-no-o/i*, /*no^h-o-i* /*hⁱ/*, *-o-ko*, /*og^h-o-/*, *-po-qo*, /*pok^w-o-/*, *-po-qo*, /*phorg^w-o-/*, *-po-ro*, /*bhor-o-/*, *-ko-ro*, /*kol-o-/* /**kol-o-s*, *-to-mo*, /*tom-o-/*, *-wo-ko*, /*worg-o-/*, *-wo-ko*, /*(s)wolk-o-/*, /*zo-o*, /*yo^h-o-s/*.

c. Со овој суфикс биле формирани и придавките со негативно значење, при што тој подеднакво бил додаван како на глаголски, така и на именски основи: *-ka-ra-no*, /*karan-o-/*, cf. *Ke-i-ja*, *ka-ra-na*, *-ko-to-no*, /*ktoin-o-/*, cf. *ko-to-na*, /*qo-no*, /*k^woin-o-/*, cf. *ποινή*, *-ta-ra-si-jo*, /*talansiy-o-/*, cf. *ta-ra-si-ja*.

3. *-t-*, *-tā-/etā-*: кај сложенките што беа предмет на нашата обработка овој суфикс му се додава на глаголскиот корен и служи за формирање на номина *agentis*: сп. *-a-ke-ta*, /*ag-etā-s/*, *-de-ta*, /*der-tā-s/*, /*o-pu-ka-ta*, /*osphy-skhas-tā-s/*, *-pa-ta*, /*pā-tā-s/*, *-qo-ta*, /*g^wo-tā-s/*, *-u-ta*, /*ur-tā-s/*. Се верува всушност дека овој суфикс се оформил со проширувањето на познатиот индоевропски вид сложенки оформени со суфиксот **-t-* (сп. помик. ген. едн. *δάμ-αρ-τ-ος*) со *-ā-* (како на пр. *πυλάρτης*)¹⁰⁹. Според претпоставката на Е. Френкел, прифатена и од Е.

¹⁰⁸B. E. RISCH, 'A propos de l' origine des masculins grecs en *-ā-s*', *BSL* 69-1, 1974, pp. 109-119 (= *Kleine Schriften*, pp. 176-186), особено стр. 180.

Риш, овој суфикс се оформил преку комбинација од сложенките оформени со суфиксот *-t- од глаголски корени како што се на пр. *-kti-, т.е. *περικτίτ-, *περικτίς, со акузатив *περικτίτα, и *παραστάς, акуз. *παραστάv. Со комбинацијата на овие форми настанала препозиционалната сложенка περικτίτᾱς, со акузатив περικτίταv. Подоцна суфиксот -της станал вообичаен за грчките сложенки и надвор од препозиционалните, односно станал продуктивен за формирање помίνα agentis. Во споредба со другите индоевропски јазици, вака оформениот суфикс претставува иновација во грчкиот, очигледно својствена и за микенскиот. Инаку, се смета дека суфиксот -tā¹¹⁰ потекнува од *-teh₂-, односно -etā-<*-eteh₂.

4. -eu-: суфикс додаден на именска или глаголска основа -a-te-we, /-anth-ēw-es/, -e-te-e-u, /-ente^h-eus/; но во микенскиот грчки исто така се јавува и суфиксот */-te-u/, сп. ke-ni-qe-te-we, /khēr-nig^w-t-ēwes/ односно има можности да се претпостави дека суфиксот -e-u им бил додаван на форми, што веќе го содржат суфиксот -t-. Овој суфикс бил и останува предмет на бројни дискусии: едни го сметаат за грчка иновација или особеност, а други се обидуваат да најдат паралели за неговата употреба и во други индоевропски јазици, односно сметаат дека тој е во врска со придавката што во грчкиот значи „добар“: хом. εὖς, ἡύς¹¹¹, хет. asus, asun, aswi<*esus/*esum/*esw(e)i, индо-иран. vasi итн. Според О. Семерењи¹¹², таа била оформена со додавање на суфиксот -u- на коренот *es-, односно претставува u-основа. Оваа придавка, којашто првобитно била втор елемент од сложенките, подоцна преминала во суфикс.

¹⁰⁹FRAENKEL, *Nomina agentis* II, pp. 157ff; P. CHANTRAINE, *La formation*, p. 299, ff.; E. RISH, *art. cit.* in adn. 104; *Wortbildung*², pp. 31f.; E. RÖEDI, *Ελληνιστίκας*, pp. 24f.

¹¹⁰Во врска со овој суфикс сп. и F. M. J. WAANDERS, *Mnemosyne* 27-1, 1974, pp. 1-7.

¹¹¹Cf. O. SZEMERÉNYI, 'The Greek nouns in -εύς', *Μνήμη χαρίν* II, pp. 159-181.

¹¹²O. SZEMERÉNYI, *art. cit.*, p. 174; *Reverse Index*, p. 27; CHANTRAINE, *La formation*, pp. 125ff.; *Gr. Gr.* I, pp. 476ff; *Wortbildung*², pp. 156f.; J. SCHINDLER, *Studies to Palmer*, pp. 349-352, PERPILLOU и др.

5. *-ya/-eya-*¹¹³: *-pe-za*, */-peg-ya/* <*/-ped-ya/, *-po-de-ja*, */-spond-eya/*; овој суфикс се употребува многу често и кај сложенките во помикенскиот грчки. Тој се изведува од **-yh₂* /**-yéh₂*. Во микенскиот грчки суфиксот **-ya* е употребен за да значи технички термин, односно, маса со четири ногарки. Што се однесува до другата сложенка, мислењата се поделени. Имено, проф. Риш смета дека суфиксот *-e-jo* во микенскиот пред сè му одговара на помикенскиот и индоевропскиот суфикс **-éyos*, што е својствен за формирањето материјални придавки во индоевропските јазици¹¹⁴, како што се на пр. ст.-инд. *hiraṇyáya-*, „златен“, лат. *aureus*, односно хом. и похом. грчки *-εος*; кај имињата од женски род овој суфикс бил употребуван за едно специфично означување на растението, дрвото, за разлика од неговиот плод, како на пр. во *συκέη*, „смоква“, *μηλέη*, „јаболкница“.

Од друга страна, проф. Рејх¹¹⁵ верува дека со суфиксот *-e-jo/ -e-ja* биле оформувани посвојни придавки, односно дека од сложенката *ke-u-po-da*, */kheu-spondās/*, била изведена посвојна придавка **/ke-u-po-de-jo/*, чиј женски род гласи *ke-u-po-de-ja*, */kheu-spondeya-/*.

6. *-iyo/-iya-*: *-a-ke-si-jo/-ja*, cf. *ra-wa-ke-ta*; во овој случај, се работи за изведенка од *ra-wa-ke-ta*, за придавка оформена од сложената именка, сп. исто така: *-po-ri-ja*, */-phor-iya/*.

7. *-ěs-*: за овој суфикс може да се констатира дека послужил за формирање именски сложени форми, ако му се додаде на глаголскиот корен како на втор елемент од сложенките: *-a-re-a*, *-a-re-pe*, */-ja-re-pe*, *-e-ke-e*, *-je-ke-a₂*, *-te-re-te-a*, -или пак се заменува со номинативскиот суфикс *-os-*, што го содржи името што се јавува во функција на втор елемент од сложенките: *-ko-ro-we*, */-kolowes/*, *-no-we*, */-(n)owes/ -jo-we-e*, */-(j)owes/*, *-ro-we*, */-(r)owes/*, *-no-pe-re-a₂*, */n-op^bele^ba/*, *-te-u-ke*, */-teukhēs/*, *-u-te*, */-utes/*, *-we-ke*, */-werges/*, *-we-te*, */-wetes/*. Мислам дека е преамбициозно да

¹¹³Сп. *Wortbildung*², pp. 134 ff.

¹¹⁴В. Е. Risch, 'Die Stoffadjektive auf *-ejos* im Mykenischen', *Studies to Palmer*, pp. 309-318.

¹¹⁵Cf. *Études*, p. 262 и adn. 182; J. T. Killen, 'Mycenaean Possessive Adjectives in *-e-jo*', *TPhS*, 1983, pp. 66-99.

се бара во секој втор елемент од овие сложени придавки хипотетична, недокументирана именка што би им припаѓала на *-es/-os* основите¹¹⁶.

8. *-r/n-*: *-a-ma*, */-amar/*, *-ka-ra-o-re*, */kara-horē/*, *-ka-ra-a-pi*, */-kara-ha-phi/* < **karas-ŋ-bhi/*.

9. *-θ-*: *-(n)a-pu-ke*, */-am-puk-ē/*, *-e-qe*, */-ʰekʷ-s/* *-ni-qa/* *-nigʷ-s/* *-po/* *-po-de/* *-po-pi/*, */-pos/*, */-pod-es/*, */-pop-phi/* < * */pod-phi/*, *-qa* < **kwa-*.

10. *-to-*: со овој суфикс се формирани сложени придавки изведени од именски или глаголски основи со негативно значење. Се разбира, сложени глаголи оформени со **ne-*, *ŋ-* нема ни во микенскиот, ни во помикенскиот грчки: сп. ги придавките изведени од глаголски основи: */-ai-to/*, кое може да се транскрибира како */ai-to-s/*, */-a-to/*, */ar-to/*, или е варијанта за */-ai-to-/*, */-(n)a-mo-ta/*, */-(n)a-mo-to/*, */-armos-ta-/to-/*, */-owon-to-/*, */-de-ta/*, */-de-ta/*, */-ki-ti-to/*, */-kti-to-/*, или од именски основи, како */(n)o-wo-to/*; Кај *a-e-ti-to* [се појавува можноста овој суфикс да е додаден на именска основа, зашто не е исклучено да станува збор и за *t-* основа, на која и е додаден суфиксот *-o*¹¹⁷.

11. *-tero-*: *-we-te-ro* */-wet-tero-/*; суфиксот послужил за формирање придавка, што е изведенка од *za-we-te*, адвербијализиран ср. р. од сложена придавка.

¹¹⁶Сп. во таа насока С. J. RUIJGH, 'Observations sur les neutres en *-s/h-*', *Res Mycenaeeae*, pp. 391-407.

¹¹⁷*Interpretation*², pp. 246f.

I.61. Поделба според координацијата - прв : втор елемент

Како што споменавме на почетокот од третово поглавје, координацијата на првиот и вториот елемент од сложенките, заедно со евентуално, но сосема ретко употребениот сврзувачки вокал, како и со суфиксот на сложенките, секако претставува обврска на вака општо замислениот труд. Затоа се решивме табеларно да го прикажеме ваквиот редослед на сложенките, за да видиме кои сè елементи учествувале во формирањето сложенки во микенскиот грчки, се разбира, земајќи ги предвид сложенките што ги обработивме во првиов дел.

Да направиме сега координација меѓу првиот и вториот елемент од сложенките-апелативи во микенскиот грчки, што се предмет на нашата обработка:

I.61.A. Кај сложенките со негативно значење

A.a. Вториот елемент е име

1. *-ka-ra-no*
2. *-ko-to-no*
3. *-(n)o-no*
4. *-(n)o-pe-re-a₂*
5. *-(n)o-wo-to*
6. *-(n)o-we*
7. *-pe-te-me-ne*
8. *-ta-ra-si-jo*
9. *-te-u-ke*

Табеларно претставени, вака изгледаат вторите елементи со именско потекло на сложенките со негативно значење:

-e-ti-to[/-erti-to-s/	cf. e-ti-we
-ka-ra-no	/-karanos/	cf. ke-i-ja, ka-ra-na
-ko-to-no	/-ktoinoi/	cf. ko-to-na
-(n)o-no	/-onos/	cf. o-no
-(n)o-pe-re-a ₂	/-ophelos/	
-(n)o-po	/-opos/	cf. o-pa
-(n)o-wo-to	/-owoton/	
-(n)o-we, -(r)o-we	/-owes/	
-ta-ra-si-jo	/-tala(n)sioi/	cf. ta-ra-si-ja, e-ko-te
-te-u-ke	/-teukhes/	cf. to-u-ka

Значи, придавките со негативно значење (што го добиле според првиот елемент од сложенките), во микенскиот грчки како втор елемент имаат главно именки од првобитни \bar{a} -основи; при формирањето на сложената придавка, вокалот од основата бил заменет со вокалот -o-. Исто така, тука се застапени и претставници на -es/-os основите. За разлика од самостојните именки (за жал сите не се документирани во микенскиот грчки), според очекуваниот вокализам од помикенскиот грчки, како и преку споредбата со други индоевропски јазици, наместо номинативот еднина на -os, во сложената придавка е застапен вокализмот -es (cf. a-no-we : ἀμφῶνες (Теокрит)). Формите со суфиксот -to- се главно со глаголски втор елемент; единствено a-e-ti-to[е сложенка во која овој суфикс му е додаден на втор елемент од именско потекло¹¹⁸.

А.б. Вториот елемент е сложенка

1. (a-n)a-pu-ke, /-(an)-atpuk-ē/, cf. a-pu-ke, препозиционална сложенка, за која в. подолу во второто поглавје.

¹¹⁸Иако не е исклучена можноста да се работи за o-суфикс додаден на l-основа.

А.в. Вториот елемент е глаголска придавка

-ki-ti-to	/-kɪtɪtos/	cf. me-ta-ki-ti-ta
-(n)a-i-ta	/-ai(s)taɪ/	cf. a-ja-me-na
-(n)a-mo-ta/-to	/-armostoɪ/	cf. a-ra-ro-mo-te-me-na
-na-ta	/-a(i)stai/	cf. a-ja-me-na
-na-to	/-a(i)stɔɪ/	cf. a-ja-me-na
-te-re-te-a	/-trete ^h a/	

Очигледно е дека сложенките со прв елемент со одречна функција се сложени придавки. Тоа може да се види и од именките на кои се однесуваат: /to-pe-za, a-ka-ra-nol, /di-pa, a-no-wo-tol (KN), /di-pa, a-no-wel (PY), /i-qi-ja, a-na-ta / a-na-mo-to/, /a-ta-ra-si-jo, ka-ke-wel, /a-]ta-ra-si-jo, pu₂-si-ja-kol (наспроти /ka-ke-we, ta-ra-si-ja, e-ko-tel), /a-te-re-te-a, pe-te-re-wa/ ИТН.

1.61.Б. Втор елемент кај сложенките со прв елемент основа од име:

гл. корен	-(w)a-ke-ta/ -(n)a-ke-ta-i	/-aɣetas, ageta ^h i/
гл. корен	-a-ko	/-arkhos/
именка	-(r)a-u-to-ro	/-austron/
сложенка	-da-ma-te	/-damartes/
гл. корен	-de-ta	/-deta/
гл. корен	-de-ta	/-dertas/
абл. ст. гл.к.	-do-mo	/-domos/
сложенка	-du[-ma	/-dumar/
именка	-ka-ra	/-k(a)ra(s)/
именка	-ka-ra-a-pi/-ka-ra-o-re/qe	/-kara ^h aphi, kara ^h ore /
гл. корен	-ka-wo	/-kawos/
абл. ст. гл. к.	-ko-ro/-jo (qo-u-)	/-kolos,-oyo/<* /k ^w olos/
абл. ст. гл. к.	-ko-wo	/-khowos/
корен. им.	-ni-qa	/-nig ^w a/
корен. им.	-ni-qe-te-we	/-nig ^w etewe(s)/
абл. ст. гл. к.	-no-o	/-no ^h oi/
абл. ст. гл. к.	-o-ko	/-ok ^h os/
абл. ст. гл. к.	-po-qo	/-pok ^w os/
абл. ст. гл. к.	-po-qo/ -po-qo-i-qe	/-phorg ^w os/

абл. ст. гл. к.	-po-ro		/-phoros/
корен. им.	-(r)o-qa		/-kk ^w ās/< *kwā-s/
гл. корен	-qo-ta/-o		/-g ^w otas, -ao/
абл. ст. гл. к.	-to-mo		/-tomos/
абл. ст. гл. к.	-wo-ko		/-worǵos/
абл. ст. гл. к.	-zo-o		/-yo ^b os/

I.61.В. Првиот елемент е глаголска основа, вториот е гл. именка:

-po-da/ -o		/-spondas/
-po-de-ja		/-spondeya/

I.61.Г. Првиот елемент е основа од замена, вториот е основа од именка:

-u-te		/-ut-es < */-wet-os/
-we-te		/-wetes/
-we-te-ra/ -we-te-ro		/-westeros/ < */-wet-teros/

I.61.Д. Првиот елемент е падежна форма - вториот е:

абл. ст. гл. корен	-ko-wo		/-khowos/
гл. корен	-pa-ta		/-pa(s)tas/
сложенка	-o-pu-ka-ta		/-osphy-shastās/

I.61.Г. Првиот елемент е основа од придавка - вториот е:

сложенка	-da-ma-te		/-damartes/		cf. δάμαρτες
сложенка	-(r)o-nu-ka		/-onukha/		cf. ὄνυχος
корен. именка	-po-de/ -po-de-qe		/-pode/		cf. πούλυποδος
гл. корен	-we-ke		/-werges/		cf. Λυκιοεργής

**I.61.E. Првиот елемент е основа од број - вториот е основа од
именка:**

<i>-(j)o-we/-e /-(r)o-we</i>	<i>/-owes/</i>	cf. οὔς
<i>-pe-za</i>	<i>/-pedya/</i>	-πεζα
<i>-po/ -po-pi</i>	<i>/-pos, -popphi/</i>	-πος
<i>-po-di-ko</i>	<i>/-podiskos/</i>	-ποδίσκος

Табелата на координантите елементи ќе изгледа вака:

ПРВ ЭЛЕМЕНТ		ВТОР ЭЛЕМЕНТ		СУФИКС	МОРФОЛ. ОДЛИКИ НА СЛОЖ.	ПОТЕКЛО
ИМЕ	ОСНОВА	МОРФОЛ. ОДЛИКИ	КОРЕН/ ОСНОВА			
ИМЕНКА						
<i>q-?pi-to-</i>	<i>-o-</i>	абл.ст.гл.к.	<i>-po-q(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	РУ
<i>a-to-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-po-q(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	РУ, МУ
<i>da-mo-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-ko-r(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	KN, РУ
<i>i-je-ro-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-wo-k(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	РУ
<i>i-po-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-po-q(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	РУ
<i>i-qo-</i>		гл. корен	<i>-e-qe</i>	<i>-ø-?-es?</i>	именка	KN
<i>ka-k(a)-</i>		гл. корен	<i>-(k)a-re-a₂</i>	<i>-es</i>	приставка	KN
<i>ka-ko-</i>		гл. корен	<i>-de-(ta)</i>	<i>-to-</i>	приставка	KN
<i>ko-wi-ro-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-wo-k(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	KN
<i>ko-[wo]-</i>		гл. основа	<i>-ka-ra-te-ne</i>	<i>-ǰn-</i>	именка	KN
<i>ku-ru-so-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-wo-k(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	РУ
<i>ku-wa-no-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-wo-k(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	МУ
<i>po-k(u)-</i>		нул.ст.гл.к.	<i>-(k)u-(ta)</i>	<i>-tā-</i>	именка	KN, РУ
<i>pu-ko-so</i>		гл. корен	<i>-e-k(e-e)</i>	<i>-es</i>	приставка	РУ
<i>ra-w(a)-</i>		гл. корен	<i>-(w)a-k(e-ta)</i>	<i>-etā-</i>	именка	РУ
<i>ra-w(a)-</i>		именка	<i>-(w)a-ke-s(i-jo)</i>	<i>-(i)-yo-</i>	приставка	KN, РУ
<i>ra-w(o)-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-(w)o-k(e-ta)</i>	<i>-etā-</i>	именка	KN
<i>re-wo-to-ro-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-ko-w(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	РУ
<i>ri-n(a)-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-(n)a-ko-r(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	РУ
<i>se-re-mo-</i>		им. основа	<i>-ka-ra-(o-re)</i>	<i>-or(e)</i>	именка	РУ
<i>si-to-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-ko-w(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	РУ
<i>si-to-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-po-[q(o)]</i>	<i>-o-</i>	именка	KN
<i>te-o-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-po-r(i-ja)</i>	<i>-(i)jeh₂-</i>	именка	KN
<i>te-u-ta-r(a)-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-(r)a-ko-r(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	РУ
<i>to-ko-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-do-m(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	РУ
<i>to-ko-so-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-wo-k(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	РУ
<i>to-ro-no-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-wo-k(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	KN
ИМЕНКА						
<i>a-ni-</i>	<i>-a-</i>	абл.ст.гл.к.	<i>-o-k(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	KN
<i>di-pte-ra-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-po-r(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	РУ, ТИ, KN
<i>ka-ra-n(a)-</i>		гл. корен	<i>-(n)a-k(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	KN
<i>ko-to-no-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-o-k(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	РУ

ИМЕНКА						
<i>ka-ra-wi-</i>	<i>-i-</i>	абл.ст.гл.к.	<i>-po-r(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	PY
<i>me-ri-</i>		?сложенка	<i>-da-ma-(te)</i>	<i>-t-</i>	именка	KN
<i>me-ri-</i>		?сложенка	<i>-du-ma-(te)</i>	<i>-t-</i>	именка	PY
<i>o-wi-</i>		гл. корен	<i>-de-(ta)</i>	<i>-tā-</i>	именка	PY
<i>we-j(a)-</i>		им. корен	<i>-(j)a-re-p(e)</i>	<i>-es</i>	придавка	PY
ИМЕНКА						
<i>de-ku-tu-</i>	<i>-u-</i>	гл. корен	<i>-wo-k(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	PY
<i>du-ru-</i>		гл. корен	<i>-to-m(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	PY
<i>su-</i>		гл. корен	<i>-qo-(ta)</i>	<i>-tā-</i>	именка	PY
ИМЕНКА						
<i>di-w(o)-</i>	дифтонг	сложенка	<i>-(w)o-pu-ka-(ta)</i>	<i>-tā-</i>	именка	KN
<i>na-u-</i>		абл.т.гл.к.	<i>-do-m(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	KN, PY
<i>qo-u-</i>		им.основа	<i>-ka-ra</i>	<i>-a-</i>	придавка	PY
<i>qo-u-</i>		гл. корен	<i>-ko-r(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	PY, TI
<i>qo-<u>-</i>		гл. корен	<i>-qo-(ta)</i>	<i>-tā-</i>	именка	PY
ИМЕНКА						
<i>pa-ra-k(e)-</i>	велар	гл. корен	<i>-e-te-(e-u)</i>	<i>-eu</i>	именка	PY
ИМЕНКА						
<i>a-to-r(a)-</i>	<i>-r-</i>	именка	<i>-(r)a-ma-</i>	<i>∅</i>	именка	KN
<i>ke-</i>		гл. корен	<i>-ni-qa</i>	<i>∅</i>	именка	KN, MY
<i>pu-</i>		гл. корен	<i>-ka-w(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	PY
<i>pu-r(a)-</i>		деверб.им.	<i>-(r)a-u-to-ro</i>	<i>∅</i>	именка	PY
ИМЕНКА						
<i>a-re-pa-</i>	назал	гл.корен	<i>-zo-(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	PY
<i>a-re-po-</i>		гл.корен	<i>-zo-(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	PY
<i>da-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-ko-r(o)</i>	<i>-o-</i>	именка	PY
<i>ku-n(a)-</i>		гл. корен	<i>-(n)a-k(e-ta-i)</i>	<i>-etā-</i>	именка	PY
<i>u-do-</i>		абл.ст.гл.к.	<i>-no-(o-i)</i>	<i>-o-</i>	именка	PY
ЗАМЕНКА						
<i>au-</i>		∅-ст..им.ос.	<i>-u-l(e)</i>	<i>-es</i>	прилог	KN
<i>to-</i>		заменка	<i>-to</i>	<i>∅</i>	заменка	PY
<i>za-</i>		именка	<i>-we-te</i>		прилог	PY
<i>za-</i>		придавка	<i>-we-te-ro/-ra</i>	<i>-tero</i>	придавка	KN

ПРИДАВКА						
<i>ke-re-si-jo</i>	-o-	гл. корен	<i>we-k(e)</i>	-es	придавка	PY
<i>ma-r(a)-</i>	-n-	гл. корен	<i>-(r)a-t(e-we)</i>	-eus	именка	KN
<i>po-ki-ro-</i>	-o-	гл. корен	<i>-nu-k(a)</i>	o	придавка	KN
<i>po-ru-</i>	-u-	именка	<i>-po-de</i>	o	именка	PY
<i>po-ru-</i>	-u-	именка	<i>-qo-to</i>		придака	PY
БРОЈ						
<i>e-ne-wo-</i>	-ŋ-	ИМЕН. ОСН.	<i>-pe-za</i>	-ya	именка	PY
<i>qe-to-ro-</i>	-r-	именка	<i>-po-pi</i>	o	именка	PY
<i>qe-to-r(o)-</i>	-r-	ИМЕН. ОСН.	<i>-(r)o-w(e)</i>	-es	придавка	PY
<i>ti-ri-</i>	-i-	именка	<i>-po</i>	o	именка	KN, PY
<i>ti-ri-(j)o-</i>	-i-	ИМ. ОСНОВА	<i>-(j)o-we-e</i>	-es	придака	PY
<i>to-</i>	-r-	ИМ. ОСНОВА	<i>-pe-za</i>	-ya	именка	PY
<i>we-</i>	-s-	ИМ. ОСНОВА	<i>-pe-za</i>	-ya	именка	PY
ПАДЕЖНА ФОРМА						
<i>a₂-ro-</i> (ген.)	-l-	именка	<i>u-do-(pi)</i>	o	именка	PY
<i>a₃-ki-</i> (дат.-лок.)	-g-	абл.ст.гл.к.	<i>-no-o</i>	-o-	именка	KN
<i>a₃-ki-</i> (?дат.-лок.)	-g-	гл. корен	<i>-pa-(ta)</i>	-tā-	именка	KN, PY
<i>we-j(e)-</i> (дат.-лок.)	-e-	гл. корен	<i>-(j)e-ke-a₂</i>	-es	придавка	PY
<i>we-te-i-</i> (дат.-лок.)	-es/-os	именка	<i>-we-te-i</i>	-es	именка	PY
ГЛАГОЛСКИ КОРЕН						
<i>ke-u-</i>	дифтонг	гл. именка	<i>-po-da</i>	-ā-	именка	PY
ПРЕПОЗИЦИОНАЛНА СЛОЖЕНКА						
<i>a-pu-ko-</i>	палатал	абл.ст.гл.к.	<i>-wo-k(o)</i>	-o-	именка	PY
<i>e-ke-ro-</i>	-r-	абл.ст.гл.к.	<i>-qo-n(o)</i>	-o-	именка	PY

НЕОДДЕЛЛИВ ЗБОР						
<i>a-</i>	<i>η-</i>	им. осн.	<i>-e-ti-(to)</i>	<i>-to-</i>	придавка	KN, PY
		именка	<i>-ka-ra-n(o)</i>	<i>-o-</i>	придавка	PY
		гл. корен	<i>-ki-ti-(to)</i>	<i>-to</i>	придавка	PY
		придавка	<i>-ko-ro-w(e-e)</i>	<i>-ēs</i>	придавка	KN, PY
		дев. им.	<i>-ko-to-n(o)</i>	<i>-o-</i>	придавка	PY
		дев. им.	<i>-pe-te-me-ne</i>		придавка	PY
		дев. им.	<i>-ta-ra-si-j(o)</i>	<i>-yo-</i>	придавка	PY
		гл. прид.	<i>-te-re-t(e-a)</i>	<i>-ēs</i>	придавка	PY
		именка	<i>-te-u-k(e)</i>	<i>-ēs</i>	придавка	KN
<i>a-n(a)-</i>	<i>η-</i>	гл. прид.	<i>-(n)a-i-ta</i>		придавка	KN
		гл. прид.	<i>-(n)a-mo-ta/-to</i>		придавка	KN
		сложенка	<i>-(n)a-pu-ke</i>	<i>ø</i>	придавка	PY
		гл. прид.	<i>-(n)a-ta'-(n)a-to</i>		придавка	KN
<i>a-n(o)-</i>		гл. им.	<i>-(n)o-n(o)</i>	<i>-o-</i>	придавка	PY
		гл. им.	<i>-(n)o-p(o)</i>	<i>-o-</i>	придавка	PY
		им. осн.	<i>-(n)o-w(e)</i>	<i>-es</i>	придавка	PY
		им. осн.	<i>-(n)o-wo-(to)</i>	<i>-to</i>	придавка	KN
<i>n(o)-</i>	<i>né-</i>	им. осн.	<i>(n)o-pe-re-a₂</i>	<i>-es</i>	придавка	PY

Табела 6. Елементи на сложенките-апелативи во микенскиот грчки

I.v. Класификација на сложенките-апелативи според значењето

Како што нагласивме и во уводот, формирањето сложенки е секако индоевропска појава; а од погоре обработениот материјал гледаме дека и оние што говореле на микенски грчки формирале голем број сложенки-апелативи, со што и тие земаат свое учество во добивањето слика за заедничките индоевропски одлики при формирањето сложенки.

Имајќи го предвид погоре обработениот материјал, а поаѓајќи од морфолошките карактеристики на сложенките, и секако, водејќи грижа и за елементите од кои се состојат, односно, првиот елемент, (евентуално) сврзувачкиот вокал, вториот елемент, како и суфиксот на сложенките, да преминеме на определбата на сложенките - апелативи во микенскиот грчки од аспект на значењето.

Да видиме сега каква слика може да се добие за видот на сложенките и начинот на нивното формирање зависно од а) нивните морфолошки одлики, односно, дали се именки, заменки, придавки, прилози и б) функцијата во која биле употребувани, имено, дали се тоа имиња на занимања, функции, технички термини или временски определби, според погоре обработениот материјал.

1.в.1. Посесивни сложенки (Bahuvrīhi)

Мошне распространета во индоевропските јазици е групата на таканаречените посесивни сложенки или bahuvrīhi¹. Практично, тие се разбираат како сложенки, со значење што може да се објасни со еден глагол, којшто не е во состав на сложенката, но се подразбира, како на пр. „има“, „носи“, или како што се преведува грчкиот и латинскиот партицип на презентот во нашиот јазик, со една релативна реченица, на пр., „којшто има, којшто носи, којшто е“. Од ваков вид се, на пр., скр. *su-rātha-*, „што има убава кола“, ст.-сл. *сѹхо-ржкъ*, „што има една исушена рака“. Тие се добро застапени и во микенскиот грчки. Притоа, најбројни во микенскиот се сложенките со:

1.в.1.а. Број како прв елемент

Такви се на пр. именките-технички термини : *ti-ri-po/-de*, „триножец“, *ti-ri-po-di-ko*, *to-pe-za*, „четвороношка“ = „маса“, *e-ne-wo-pe-za*, *we-pe-za*, но *qe-to-ro-po-pi* (инстр. множ.), „четвороношци“ = „добиток“; Кај придавките : *ti-ri-jo-we/ti-ri-o-we-e*, *qe-to-ro-we*, „(сад) со три ушки, со четири ушки“;

За сложенки од ваков вид се сметаат и придавките со негација како прв неопделлив дел, какви што се во современиот македонски: „неправеден“, „несовесен“ *a-e-ti-to* [„без (арома од) *e-ti*, *a-ka-ra-no*, „без главеста“ (= без орнаменти со глава од животно“, *a-ko-ro-we/a-ko-ro-we-e*, „без оштетени рогови“, *a-ko-to-no*, „(што се) без земја“ *a-na-pu-ke*, „(што е) без наочници“, *a-no-no*, „неполезна“, *a-no-po*, *a-no-we/a-no-wo-to*, „што е без ушки“, *a-pe-te-me-ne*, „што е без дно“, *no-pe-re-a₂*, „бесполезни, неупотребливи“, *a-ta-ra-si-jo*, „што се без тешка обврска“, *a-te-u-ke*, „неподготвен, без спрема“.

¹Сп. E. SCHWYZER, *Gr. Gr. I*, p. 429f.

І.в.1.β. Именките и придавките со име и како прв и како втор елемент

1.Именки : *se-re-to-ka-ra-o-re*(поименичена придавка), „со глава на *se-re-to, po-ru-po-de*, „многу-ножец“(=„полип“); тука може да припаѓа и сложеното име на занимање *e-ke-ro-qo-no*, „со надница како плата“(=„надничарки“)².

2.Придавки што означуваат материјална положба, каква што има можност да е придавката *po-ru-qo-to, /poly-g^wotoi/*, „што имаат многу добиток“, „многу-добиточни“³; или пак прид. *qo-u-ka-ra*, „воло-главест“(како термини што означуваат орнаменти на мебелот).

І.в.2. Глаголски рекциони сложенки

Под поимот глаголски рекциони сложенки, ги подразбираме именските сложени форми, во кои едниот од елементите, првиот или вториот, е од глаголско потекло. Ваквите сложенки се многубројни, како во микенскиот, така и во хомерскиот и во помикенскиот грчки. За овие сложенки се смета дека според значењето всушност можат да се објаснат како фраза од глагол и име што претставува објект на глаголот. Од нив разликуваме повеќе подвидови:

І.в.2.α. Со глаголски прв елемент

Единствен претставник на оваа подгрупа глаголски рекциони, поточно, глаголско-зависни сложенки, е името на занимање или поправо задолжение, *ke-u-po-da, /gheu-spond-a-s/*, (што се јавува како машко име на задолжение) и *ke-u-po-de-ja*, женско име на занимање⁴.

²Притоа треба да одбележиме дека првиот елемент, *e-ke-ro*, ѝ одговара на фокидската форма *ἔχρηρα*, „плата“, којашто од своја страна е препозиционална сложенка, добиена од синтагмата *ἐν χερσί*, „на рака, в рака“, односно „надница“.

³В. *Wortbildung*², p. 184; F. SOMMER, *Nominalkomposita*, p. 32.

⁴С. J. RUIJGH, *Études*, p. 262, мисли дека *ke-u-po-de-ja* не е женската форма од занимањето, туку дека е посесивна придавка во ж. род множина, изведена од името на задолжение *ke-u-po-da*, покрај тоа што кон сложенката го придодава како прв елемент и одделно напишаниот предлог пошироко земено *a-ri*, односно предлага

Што се однесува до значењето на ова сложено име на задолжение, во него се здружени две форми од кои секоја може да се однесува на потурање свети течности, сп. χέω, χεῦμα, σπένδω, σπονδή, па може да се постави прашањето дали *ke-u-ro-da/ ke-u-ro-de-ja* е оној или она што „потура свети течности“, или „што светопотура течности“. За разрешувањето на ова недоумие ни помогна глосата цитирана од Е. Швицер, којашто се однесува на име на задолжение во помикенскиот грчки, кое не е сложенка: σπώνδικες· οἱ τὰς σπονδὰς χεύοντες, „што потураат свети течности“.

Ів.2.β. Со глаголски втор елемент

а) со коренски втор елемент, при што сложенките би ги нарекле коренски глаголски рекциони сложенки. Овој вид сложенки е својствен за повеќе индоевропски јазици⁵, како што може да се види на пр., од скр. *havir-ád-*, „што ја јаде жртвената храна“, ст.-сл. мѣдвѣдъ < **medhu-ǵd-*, „медо-јад“, сп. рус. *медвѣд* итн. За ваква сложенка во микенскиот грчки би ја сметале сложенката *ke-ni-qa*, /*kher-nigwa*/, (KN *Ws* 8497.β), за која што во микенскиот грчки се верува дека значи „леген“, (сад за миење раце), којашто сложенка во хомерскиот грчки значи и „вода за миење раце“⁶. Сложенката значи, би потекнувала од една синтагма „(што)ги мие рацете“ и буквално би значела „рако-миец“, ако прифатиме (заради тоа што не може да се види од контекстот) дека родот на сложенката во микенскиот бил женски, како во помикенскиот грчки. Интересно е дека како варијанта на оваа сложенка се јавува и сложената форма *ke-ni-qe-te-we*, којашто, ако не е грешка за * /*ke-ni-qe-te-re*/, /*khernigwtēre*/, „сад за миење раце“, по мислењето на А. Лојкарт⁷ практично настанала од */*ǵher-nigwtron*/,

/apugheuspondeyai/, ж. р. од */apugheuspondeyos/. Неговото мислење го прифаќа и J. T. KILLEN, *TPhS*, 1983, pp. 71-72.

⁵Сп. J.KURYLOWICZ, *Indogermanische Grammatik* II, p. 59.

⁶*Wortbildung* 2, pp. 194, 207.

⁷Сп. А. LEUKART, *Res Mycenaeae*, p. 236 и adn. 4.

„средство за миее раце“, при што првата сложенка би ја сметале за неопределен строго термин, односно, а втората како за стриктно утврден термин, т.е. „садови за миее раце“. Коренската сложенка *ke-ni-qa*, како што споменавме во првото поглавје од овој труд, е документирана на кноски печат (*Ws 8497*), а *ke-ni-qe-te-we* на еден печат од Микена (*Wt 503*) и на една фрагментарна плочка од Пил (*X 768*).

Во оваа група сложенки можеби спаѓа и техничкиот термин *i-qa-e-qa*, /*hik^o-hek^s-s*/, како што мисли К. Реих, иако не е исклучено да се работи за корен проширен со суфиксот *-es*, односно сложенката да спаѓа во *-es* основите, што значи дека би можела да биде класифицирана и малку подолу. Во секој случај, тоа не го менува основното значење на сложенката- се работи за дел од самарот („перниче“) што следи по коњот, односно тоа би бил „коњо-следбеник“, или сл.

Сложенката *to-ro-qa*, укажува на статусот на едно лице - /*moiro-kkwas*/, „што има(=што е сопственик на) дел(земја), в. лезб. *μῶρα*, „количество земја“ и глаголот *πάσσαισα*.

б) Со елемент, кој ја претставува аблаутната *-o*-степен од глаголски корен со *-e*-вокализам. Ваквиот вид глаголски рекциони сложенки е најраспространет и добро документиран во микенскиот грчки. Примери за вакви сложенки во други индоевропски јазици се скр. *vājam-bhará-*, „наградо(=победо)носец“, ст.-сл. водо-нось, „сад за вода“, (буквално, „што ја носи водата“). Имено, во рамките на сложените именки-апелативи за кои се определивме, од 47-те имиња на занимања, што ги опфативме со табела 1 во првото поглавје, 30 се оформени на овој начин, како на пр., *du-ru-to-mo*, *i-je-ro-wo-ko*, *ka-ra-wi-ro-ro*; од тринаесетте пак имиња на обврски и задолженија (таб. 2), 4, а од техничките термини на табела 3, само еден. Притоа, треба да одбележиме дека од триесет и петте имиња на занимања и должности, голем дел е оформен со вториот елемент *-wo-ko*, /*-worgo-s*/, поврзан со глагол што во помикенскиот грчки гласи *ῥέζω*, „работи“, но според

употребата во микенскиот грчки, односно, според она што го врши, објекти на неговата работа од една страна се метали, лазурит, сп. *ku-ru-so-wo-ko*, *ku-wa-no-wo-ko*, каде што глаголот значи „обработува“, значење што природно се наметнува, а што потекнува од видот на објектот што мајсторот го работи. Натаму, во втората ситуација во која се среќава *-wo-ko*, објектот на неговата работа е готов производ, како што на пр., може да се види од *a-pu-ko-wo-ko*, *to-ro-no-wo-ko*, *to-ko-so-wo-ko* и тука тој очигледно значи „изработува, прави“ ; во сложенката пак *i-je-ro-wo-ko*, за чиј начин на оформување се верува дека може да послужи синтагмата употребена од Хомер ἱερά ρέζειν , глаголот значи „врши (свети.должности)“ ; на крајот, во сложенката *ko-wi-ro-wo-ko*, тоа е „оној што прави длабнатини“, т.е., „резбар“.

<i>-a-ko-ro</i> , /- <i>agor-o</i> -/	<i>ri-n(a)-</i> , <i>te-u-ta-r(a)-</i>
<i>-do-mo</i> , /- <i>dom-o</i> -/	<i>na-u-</i> , <i>to-ko-</i>
<i>-ko-ro</i> , /- <i>kor-o</i> -/	<i>da-</i> , <i>da-mo-</i>
<i>-ko-ro</i> , /- <i>kol-o</i> / <* <i>k^woro-</i>	<i>qo-u-</i>
<i>-ko-wo</i> , / <i>ghowo</i> / <* <i>ghow-o</i>	<i>re-wo-to-ro-</i> , <i>si-to-</i>
<i>-no-o-i</i> , / <i>no^ooi</i> /	<i>u-do-</i>
<i>-o-ko</i> , /- <i>okh-o</i> -/ <* <i>so^gh-o</i>	<i>a-ni-</i> , <i>ko-to-no-</i>
<i>-po-qo</i> , /- <i>phorg^w-o</i> -/	<i>i-po-</i> <*/ <i>i-qo-</i> /
<i>-po-qo</i> , /- <i>pok^w-o</i> -/	<i>a-to-</i> , <i>si-to-</i> , ? <i>a-pi-to-</i>
<i>-po-ro</i> , / <i>phor-o</i> -/	<i>di-pte-ra-</i> , <i>ka-ra-wi-</i>
<i>-to-mo</i> , /- <i>tom-o</i> -/	<i>du-ru-</i>
?- <i>wo-ko</i> , /- <i>wolk-o</i> -/	<i>de-ku-tu-</i>
<i>-wo-ko</i> , /- <i>worg-o</i> -/	<i>a-pu-ko-</i> , <i>i-je-ro-</i> , <i>ko-wi-ro-</i> , <i>ku-ru-so-</i> , <i>ku-wa-no-</i> , <i>to-ko-so-</i> , <i>to-ro-no-</i>
<i>-zo-o</i> , /- <i>kjoh-o</i> -/ <* <i>-joh-o</i>	<i>a-re-pa</i> -/ <i>a-re-po-</i>
вкупно : 13 втори елементи	вкупно: 26 објекти

Од табеларниот приказ на овој подвид глаголски рекциони сложенки, можеме да видиме неколку работи. Пред сè, очигледно е

дека со помалку глаголски форми употребени како втор елемент, како објекти се појавуваат повеќе именки. Се разбира, како што видовме и во претходниот пример, сложенките со *-o-ko* како втор елемент, исто така покажуваат специфичности, односно, *a-ni-o-ko*, „уздо-држец“ укажува на занимање или задолжение, додека *ko-to-no-o-ko*, „земјо-држец“ покажува определен статус. Според микенските Грци (или барем според она за што ние мислиме дека е според нив), можат да бидат предмет на градба или составување на делови и корабите и сидовите, во сложенките *na-u-do-mo*, „бродоградител“ и „градител на сидини=сидар“, т.е., *to-ko-do-mo*. Натаму, се појавува ист објект со различен глаголски елемент: *si-to-ko-wo*, „жито-сеач“ и *si-to-po-qa*, „жито-пекар“ (покрај „лебо-пекар“, *a-to-po-qa* и можеби *a-pi-to-po-qa*, „пекар на јачмен“). Што се однесува до *da-ko-ro*, и *da-mo-ko-ro*, објекти на „водењето грижа“⁸, се *da-<*dm-*, „домот“, итн., што пред сè значи „сврталиште, живеалиште“ (со подеднакви можности зборот да биде разбран и како „храм“), како што кажавме во врска со првиот дел од сложенката и *da-mo*, „територијално-административна единица со определени обврски кон дворецот“.

в) Како посебен подвид од глаголските рекциони сложенки, како имиња на занимања или функции добро се застапени и сложенките оформени со суфиксот *-tā-/e-tā-*, како на пр. *a₃-ki-pa-ta*, „козо-пазец“ (= „козар“), *di-wo-pu-ka-ta*, „Севсов-буто-колач“, *ku-na-ke-ta-i*, „куче-водец“ (= „ловец“), *po-ku-ta*, „волно-влачар“, *qa-(u)-qa-ta*, „воло-пасец“ (= „воловар, говедар“), *ra-wa-ke-ta*, „војсководец“, (сп. ст.-сл. воєвода), *su-qa-ta*, „свињо-пасец“ (= „свињар“).

г) Со втор елемент со неизменет вокализам во споредба со оној од глаголскиот корен, : сп. *ka-ra-na-ko*, /*kran-arkh-o-s*/, „што господари со изворите“, cf. ἄρχω; *pu-ka-wo*, /*pyr-kaw-o-s*/, „што го пали огнот“, сп. *a-pu-ke-ka-u-me-no*, *po-ki-ro-mi-ka*, *re-u-ko-mi-ka*, cf. νόσσω.

д) Меѓу глаголските рекциони сложенки спаѓаат и сложените форми со глаголски втор елемент, а со неделлив прв елемент, како на

⁸Во врска со ова прашање, сп. С. J. RUIJGH, *Tractata Mysenaea*, p. 305 и adn. 30.

пр. (*ko-to-na*) *a-ki-ti-to*, „ненаселена“, можеби *a-ko-ro-we*, „без пресечени рогови“. Натаму, тука можеме да ги вброиме и *a-na-i-ta*, „неукрасени“, и евентуално, ако не се работи за истиот втор елемент поинаку напишан, *a-na-ta*, „несклопени, незглобени“. Речиси како синоним за последнава сложенка се појавува формата *a-na-mo-ta/a-na-mo-to*, cf. *a-ra-ro-mo-te-me-na*, т.е. „несклопени“.

ѓ)Тука спаѓаат и придавките на *-ēs* со глаголски втор елемент со пасивно или интанзитивно значење, како на пр. *ka-ka-re-a*, „здружени(=„зглобени“) со бронза“⁹. Истиот проблем се појавува и во врска со сложенката *ke-re-si-jo*, *we-ke*, /*kresijo-wergēs*/. Придавката „критски-изработен“, може да се разбере како глаголска рекициона сложенка, чиј втор елемент би се поврзал со помикенскиот глагол *ῥέζω*, „работи, изработува“, но и како посесивна сложенка, „со критска изработка“, ако се претпостави дека вториот елемент е некоја недокументирана именка којашто им припаѓала на *-es/-os* основите, **ῥρος*, „изработка“¹⁰. Според она што го налага контекстот, од којшто може и да се види поблизу дали би го прифатиле ваквиот предлог во целост или не, можеби за *ka-ka-re-a*, и би можел да се прифати ваквиот предлог, особено што се појавува и со повлечен акцент во помикенскиот грчки, но тоа би било потешко, по мое мислење, за *ke-re-si-jo*, *we-ke*¹¹.

е)Со партицип како втор елемент ја имаме придавката *ka-ko-de-ta*, „со бронза сврзани“, којашто е документирана и во помикенскиот грчки¹². Ваквиот вид сложенки е познат и во другите индоевропски

⁹Сп. *Wortbildung*², p. 210; Меѓутоа, в. и С. . J. RULGH, *Res Mycenaeae*, p. 395f., којшто претпоставува дека вториот елемент може да биде и недокументирана именка **ῥρος*, „приврстено и вклопено делче“, прифаќањето на ова мислење би значело и прифаќање на сложенката придавка како посесивна сложенка, т.е. „со бронзени точки“.

¹⁰Cf. C. J. RULGH, *loc. cit.* in adn. 9.

¹¹Во врска со прашањето за двојната можност на потеклото на придавките на *-ης*, *-ης* во хом. грчки, сп. *Wortbildung*², pp. 80ff.

¹²Cf. *Wortbildung*², p. 210f.

јазици. Покрај со веќе оформената сложенка, истиот сооднос е документиран и со синтагмата *ka-ko la-ku-ro, de-de-me-no*, „со бронза поврзан“¹³. Во врска со сложенката *a-te-re-te-a*, можеме да кажеме дека е изведена од едно глаголско име недокументирано како самостоен збор во помикенскиот грчки, оформено со суфиксот *-to* (тука можеби спаѓа и *a-te-re-e-te-jo*, со грешка на писарот).

I.v.3. Детерминативни сложенки

Во детерминативните сложенки би ги вброиле: *a₂-ro-u-do-pi* и *me-ri-du-ma-te*.

I.v.4. Итеративни сложенки

Во овој вид сложенки спаѓаат: *a-mo-ra-ma*, *we-te-i-we-te-i* и *to-to*.

¹³Во врска со прашањето за инструменталот (еднина и множина) во микенскиот грчки, сп. П. Хр. Илиевски, *Прилози МАНУ*, 1981, стр. 23-51.

ДЕЛ 2

ПРЕПОЗИЦИОНАЛНИ СЛОЖЕНКИ - АПЕЛАТИВИ

Препозиционалните сложенки зафаќаат мошне важно место меѓу сложенките, како во одделните индоевропски јазици, така и во помикенскиот грчки. Пристапот кон овие сложенки-апелативи во микенскиот, ќе биде близок до оној на сложенките-апелативи без препозиционални сложени форми, што ги обработивме во првиот дел. Тој, се разбира, зависи и од специфичностите на препозиционалните сложенки. Материјалот ќе биде опфатен во три поглавја : распределба според: а. морфолошките особености на сложенките (со нивното евидентирање по области од интерес за дворците); б. елементите на сложенките: прв елемент, втор елемент и суфикс и в. распределба на видовите препозиционални сложенки-апелативи според значењето.

II.a. Поделба на препозиционалните сложенки-апелативи според морфолошките одлики

II.a1.A. Препозиционални сложенки - именки

1. *a-de-te/-re*, РY *Eq* 36.2; */An* 207.6, */an-detēr, an-detēre/*, име на занимање во ном. еднина и двоина; се претпоставува дека е можно да се работи за препозиционална сложенка, */an-detēr/-e/*¹, кај која отпаднал крајниот вокал од првобитно двосложниот предлог во поширока смисла на зборот, пред консонатот со кој започнува вториот елемент. Ако е тоа така, тогаш ова име на занимање значи „врзувач“, поточно „плетач (на слама или трска)“ или нешто слично. Оваа сложенка може да се поврзе со помикенската синтагма ἀνδησάμενος κόμην., „што сплел коса“ (Пиндар, *Нем.* 11. 28), односно ἀναδέω, или хом. ἀναδέσμη, ‘spood’, т. е., „мрежица (украсна мрежа за женска глава)“ (X 469).

2. *a-no-qa-si-ja*, РY *Ea* 805; */ano-g^was-iya/* < */ano-g^wη-t-iya/* < */ano-g^wη-t-o-s/*, изведенка од препозиционална сложенка, документирана во пилската Е-серија. Да беше документирана, очекуваната форма од која што е изведена ќе гласеше **/a-no-qa-to/*². Бројни се мислењата за значењето на овој сложен збор³, но мене ми се чини, дека е подеднаква можноста ова име на занимање да се разбере како „воен поход, експедиција“, како што верува и И. Дију⁴.

¹Cf. *Documents*², p. 528; *Interpretation*², pp. 336, 403 (‘riveter’); VILBORG, *Grammar*, pp. 85, 147; *PP* II, p. 16, *DMic* I, 26 и др.

²За можноста сепак да е документирана формата од која е изведена оваа сложенка, сп. М. Бузалковска-Алексова, *l.c.*, како и во третиот дел од овој труд, под машкото име на лице *a-qa-to*.

³Cf. H. MÜHLESTEIN, *Athenaeum* 46, 4, p. 363: ἀνοργ^wησίας, ‘en sa qualité d’ ἀνδροφόντης, *MH* 15, 1958, p. 225, со значење „човекоубиство.„; W. F. WITTON, *AJPh*, 79-4, 1958, p. 414: ἀνοπαῖα; M. LEJEUNE, којшто своето мислење го менува со текот на годините: сп. *Mémoires* I, p. 292, adn. 39, p. 309: *ἀν-ωλασία, ‘absence d’attribution, d’allocation’, но во *Mémoires* III, p. 227, за него е тоа именка ‘de signification incertaine’; L. R. PALMER, *Cambridge Colloquium*, p. 278, 279; *Res Mycenaeae*, p. 341s., ‘Embarcation (on a ship)’, ~ ‘Mounting (a chariot)’; Според С. J. RUIJGH, *Études*, pp. 117, 353, тоа е сталеж или служба на коњаник, сп. ἀναβάτης, „коњаник“.

⁴Во *Aspects*, p. 60.

3. *a-pi-po-re-we*, KN Uc 160 v.2, /*amphi-phorēwes*/, (ном.множина), *a-po-re-we*, PY Tn 996[.3], /*am-phorēwes*/, (ном. множина), MY Ue 611.1, /*am-phorēwe*/, (ном. -акуз. двоина), технички термин оформен од предлогот *a-pi*, /*amphi-*/, и аблаутната степен од коренот **bher-*, i.e. **bhor-*, „што може да биде носен од обете страни“, односно, „со две рачки“. Полната форма од оваа препозиционална сложенка е употребена на две места во Илијада (Ψ 92, 170) и неколку пати во Одисеја (сп. β 290, 349, 375, v 105, ω 74, ι 204). Сложенката е оформена со суфиксот -εύς и значи „(сад) што може да се носи од обете страни“, т.е. „со две рачки“. Формата *a-po-re-we* е добиена по пат на хапологија. Документирана е кај Херодот, Пиндар и Аристофан. Се работи всушност за изведенка од една препозиционална сложенка, што не е документирана во микенскиот грчки⁵, или пак претставува сложенка добиена едновременно и со композиција и со деривација.

4. *a-pi-qo-ro*, PY Aa 804, /*amphi-k^woloi*/, (ном. мн.), /*amphi-k^wolōn*/, Ad 690 (ген. мн.), TH Of 34, /*amphi-k^woloi*/ (ном.мн), *a-pi-qo-ro-i* /*amphi-k^woloiⁿⁱ*/, PY Fr 1205 (дат. мн.)⁶, сп. помик. ἀμφίπολος, α 331, ο 135. Во помикенскиот грчки оваа сложена именка значи „слугинка, прислужничка“. Меѓу микенолзите се поделени мислењата дали значењето на сложенката треба да се сфати сосема во профана смисла, како што е кај Хомер, или пак, да се допушти барем на две места, во Теба и на пилската плочка Fr 1205⁷, дека значењето е конкретно свештеничко, односно дека именката значи „божеска прислужничка“⁸.

⁵Сп. А. FURUMARK, *Eranos* LII, p. 31; S. LEVIN, *Mycenaean Studies*, 1961, p. 148; H. MÜHLESTEIN, *Studia mycenaea*, 1968, p. 115; *Études*, p. 182, adn. 422, p. 358; PERPILLOU, p. 374 et adn. 3; M. D. PETRUŠEVSKI, *ŽA*, 25, 1977, pp. 709, 711; *Phonétique*², p. 291; E. RISCH, *Wortbildung*², p. 157; *Kleine Schriften*, pp. 347, 536; A. LEUKART, *Res Mycenaea*, p. 235.

⁶Според L. R. PALMER, *TPhS*, 1958, p. 5; *Myc. & Min.*, p. 131; *Interpretation*², p.407, сложенката е во дат. двоина: 'to the Two Handmaidens'.

⁷Cf. E. L. BENNETT, jr., *Olive Oil Tablets*, p. 44, којшто верува дека се работи за прислужнички на божество или светилиште.

⁸Спореди J. CHADWICK, 'What do we know about Mycenaean religion', *Survey*, pp. 191-202, посебно 197: 'it would seem that in this context we should provisionally grant them divine status'.

Малку е сомнително да се калкулира со две значења на едно исто име на занимање. Мислам дека треба да се има предвид контекстот и според него да се употребува поконкретното или поопштото значење на сложенките, а не контекстуалоста да влијае на именување со две различни имиња на занимање од една иста сложенка. Особено е важно да се спомене, дека еден паралелен пример на евентуално сеуште несоставена во еден збор, но веќе речиси по секоја веројатност оформените целини *te-o-jo*, *do-e-ro/ te-o-jo*, *do-e-ra*, термини што означуваат божји слуга/божја слугинка се документирани во микенската терминологија од Пил⁹. Во последно време С. Хилер приведе како илустрација печати со претстава на две женски фигури, прикажани поситно во позадината на една поголема¹⁰, што е доминантна, на преден план, мислејќи дека можеби ваквата илустрација може да придонесе кон залагањето на проф. Палмер, дека всушност формата употребена во датив двоина, *a-pi-qa-ro-i*, се однесува на двете Прислужнички што ѝ помагаат, ѝ служат на божицата. Според тоа, ако го прифатиме овој предлог, зборот документиран на пилската плочка од серијата Fg и оној на тебанската плочка од серијата Of, треба да се разбере како персонифицирано име на божество.

5. *a-pu-da-se-we*, KN Gm 840.1, /*apu-dasēwes*/, име на должност¹¹, документирано во номинатив множина или во дат. -лок. еднина, „распределувач“.

6. *a-pu-do-si*, KN B [818], -5584; *Fh* 340,-349,[366], 425.A,-427.1,-518[b],-519.1b, -[992],[-1020],-1021,-1040[a],-1530[.3a] .4a,-1532.1a; *Le* 5629.2, -5903.1a; *L* 5917.a; *X* 409.1,-728.B,-[5743] (cf. *[pu-do* : *Fh* 5444), PY

⁹Cf. J. CHADWICK, *TT* II, p.92; *Documents*², p.480: 'attendant deities'; *Interpretation*², pp. 248-249; L. R. PALMER, *Res Mycenaeeae*, p. 359, adn. 30; M. LEJEUNE, *Mémoires* I, p. 294; *REA* 64,1962, p. 15 и adn. 67; GÉRARD-ROUSSEAU, *Mentions*, p.37, но и J. T. HOOKER, *Minos* 16/1-2,1977, p. 174; VILBORG, *Grammar*, p. 62; *Wortbildung*², p. 193; STELLA, *Civiltà*, p. 127, adn. 79; J. T. KILLEN, *Colloquium Neuchâtel*, p. 94, adn. 24; F. GSCHNITZER, *ibidem*, p.131, adn. 79; A. SAINER, *SMEA* 17,1976, p. 25; П. Хр. ИЛИЕВСКИ, *Аблайивовиѝ*, pp. 17,20, 21 и др.

¹⁰S. HILLER, *Studies to Chadwick*, pp. 239-255.

¹¹*Études*, pp. 355-356; J. L. PERPILLOU, *RPh* 42, 1968, p.261; *Les substantifs*, pp. 152, 379; A. LEUKART, *Res Mycenaeeae*, p.236; *Documents*², p.533 и др.

Ma 123.2,-222.2, -346.2,-393.2, Wr 1457. α, сложенка во номинатив еднина, што значи „отплата, исплата“, по секоја веројатност на таксите поставени од дворците¹².

7. *a-pu-do-so[-mo]*, KN Nc 4484; бидејќи местото на плочката е откриено на десниот крај, мислењата за крајниот слог од зборот се различни: според едни, крајниот слог е *-mo* и зборот е именка, сп. арк. ἀλύδοσμος¹³, мик. *do-so-mo*¹⁴. Според други, тој гласи *-si*, што значи дека тие веруваат дека на овој документ го имаме сложениот глагол *a-pu-do-so[-si]*, /*apu-dōsonsi*/, поточно во трето лице еднина од футурот на глагол, што би му одговарал на помикенскиот ἀποδίδωμι¹⁵.

8. *a-pu ke-u-po-de-ja*, KN G 820+fr.¹⁶, евентуално во ном. множина. Иако во првото поглавје *ke-u-po-de-ja* ја третиравме како сложенка од два елемента, т.е. како форма за женското име на занимање или задолжение (покрај *ke-u-po-da*, името на занимање во м. род), сепак сметам за потребно да се спомене и можноста ова име на занимање да биде и сложенка од три елемента, вториот од кои да претставува сложенка, а првиот предлог во поширока смисла на зборот, односно префикс, како што предложи К. Ј. Рејх¹⁷. Ако се прифати неговото мислење, значењето што на оваа сложенка ѝ го дава префиксот, би било идентично на она од помикенската сложенка ἀποστράτηςος,

¹²Сп. С. ЛУРЬЕ, *Язык*, p. 166; Илиевски, *Аблайивоиѝ*, pp. 65, 84; M. LEJEUNE, *Mémoires I*, pp. 72, 73; *Mycenaean Studies*, p. 85; 'Chars et roues à Cnossos', *Minos IX*, 1968, p.24; Y. DUHOUX, 'Le groupe lexical de δίδωμι en mycénien', *Minos IX*, pp.85-88, 94, 100; A. HEUBECK, *Welt*, p. 79; L. GODART, 'Les tablettes du scribe 137', *AC 34/2*, 1970, p. 388, J.T. KILLEN, *Res Mycenaeeae*, p. 218; A. LEUKART, *ibidem*, p. 236; J.L. MELENA, *ibidem*, pp. 271,282, 284 ; C. W. SHELMERDINE, 'Industrial Activity at Pylos', *Tractata Mycenaeeae*, pp. 336, 337, 338 и многу други.

¹³Сп. натписот од Орхоменос бр. 21 кај БУСК, *GD*, p. 205, ред 39-40.

¹⁴*Documents*², p. 533; С. ЛУРЬЕ, *Язык*, p.166; *HGD II*, p. 318; J.T. KILLEN, *Cambridge Colloquium*, p.36.

¹⁵*Interpretation*², p. 408.

¹⁶Според *KT*², оваа плочка е префрлена од *Gm* во *G* серијата.

¹⁷*Études*, p. 262 и adn. 138.

„доранешен војсководец“, односно тоа би биле „доранешни потурачки на свети течности“ (наспроти моменталната обврска да служат во чест на *ro-ti-ni-ja = ro-ti-ni-ja-we-jo*), ако *ro-ti-ni-ja* cf. *πότνια*, се разбере во божеска смисла на зборот, *Πότνια*, Госпоѓа, наместо во профана.

9. *a-ri-ke*, PУ *Ub* 1315.3.4, *a-ri-ko-(wo-ko)*, PУ *Ab* 210.b, *Ad* 671.b, cf. *ἄμλυξ*. Сложенката е употребена како самостоен збор, и значи „начелница“, дел од уздата, поточно, ремен од оглавникот, што стои на челото од коњот. Таа исто така се среќава како втор елемент од сложена придавка со негативно значење на пилската плочка *Ub* 1315.3, т.е. *a-na-ri-ke*, и како прв елемент од сложенаката *a-ri-ko-wo-ko*. Интересно е што овој термин, како специфичен дел од уздата се употребува само во Пил. Значи, еднаш разбран како една целина, тој влегува како прв или втор составен дел од сложениките (можеби тука треба да се вброи и *a-ri-ki-šj*], но формата е единствена на фрагментарната плочка на која се среќава, и не е сигурно дали се работи за целосен збор - недостасува контекст, за да се тврди со сигурност дека е тоа истата препозиционална сложенака во дат.(-лок.) множина; тоа би било малку невообичаено за форма на почеток од еден документ¹⁸.

10. *a-to-ro-qo*, PУ *Ta* 722.1; етимологијата на зборот за „човек“ во грчкиот е сеуште непозната, или, поточно речено, бројни се предлозите за значењето на овој збор. Тој повторно стана предмет на интензивно проучување по дешифрирањето на Линеарното Бе писмо. Сложениките со втор елемент *-(y)o-qo, /-ōkʷ(o)s/*, се добро документирани во микенскиот грчки: сп. *a₃-ti-jo-qo, o-ro-qo, ro-ki-ro-qo*, така што остана да се открие како треба да се разбере првиот елемент, т.е. *a-to-r(o)-*, ако сме сосема сигурни за тоа како треба да се раздели оваа сложенака

¹⁸Се разбира, ако не се работи за евиденција на материјалот од кој се правеле шпиритите. Што се однесува до значењето во помикенскиот грчки, зборот се употребувал за врвка или дијадема што служела како украс на женската глава; во *Scholia Pindari*, има едно поинакво објаснување: *ἄμλυξ γὰρ κατὰ Θεταλοῦς ὁ χαλινός*; Во *Оси* од Аристофан сложенаката исто така има поинакво значење, *ἄμλυξ κατὰ τὸν τροχὸν δεδεμένον*.

на составните елементи; единственото во што се согласуваат научниците е дека *a-to-ro-qa*, односно ἄνθρωπος е сложен збор. Мошне често за прв елемент се зема зборот ἀνήρ, иако притоа се јавуваат огромни тешкотии за објаснувањето на θ. Исто така не ретко се цитира глосата на Хесихиј δρώψ· ἄνθρωπος, барем малку да се приближи објаснувањето на аспирираниот дентал во составот на првиот елемент. Тука исто така се поставува и прашањето зошто Грците од микенскиот и помикенскиот период би имале два термина за „човек“ од еден ист аспект: од аспект на силата и снагата, при што едниот од нив би бил прост збор, „маж“, поточно „мажествен, смел, храбар“, а другиот би го содржел истиот овој збор, со втор елемент што значи „лик, лика“, односно тој би бил „мажествено-/храбро-лик“. Навистина преголемо натрупување на термините за една иста работа, а повторно нема нешто општо што би важело за човекот, во смисла на човекот - маж, но и човекот - жена, или човекот - дете, некоја заедничка особина за сите, што би била општо - важечка. На ваквото размислување се темели и забелешката за етимолошкото поврзување на ἄνθρωπος со *homo barbatus* : жената и детето немаат брада. Семантичките одлики, од друга страна, на лат. *homo/homo*, или гот. *guta*, упатуваат на општа одлика на човекот, од аспектот на плодноста, растењето. Заради тоа мислам, дека не е невозможно ἄνθρωπος да се разбере гладолска именка од ἀνατρέφω, како што предложил и К. Бругман¹⁹, поточно дека тој е оној „што е одгледан исправен (во физичка и духовна смисла)“. Што се однесува до документираноста на вториот елемент, сп. σκύ-θρωπος.

11. *e-ke-ro-(qa-no/-qe)*, ΡΥ Αα 777.а,-[854], Αβ 563,-1100, Αη 199.1./ Αδ 691.а, /*en-khēro-(k'oioi)*/, во состав на сложена именка, составена од три елементи. Како што споменавме и во првиот дел, првите два елемента веројатно биле веќе чувствувани како целина, подготвена да се употреби како прв елемент од сложеното име на занимање. Значи,

¹⁹Cf. K. BRUGMANN, *Festgabe Kaegi*, 29ff., kaj H. FRISK, *GEW* I, p. 111: 'der Zögling, der Genährte, der Körperliche'.

првиот елемент од сложенката *e-ke-ro-qo-no*, *e-ke-ro-*, / *en-khēro-*/, претставува препозиционална сложенка, која, откако по секоја веројатност фигурира како еден термин, е употребена како прв елемент од една новооформена сложенка. Како самостојна препозиционална сложенка, таа се содржи во машкото име на лице *e-ke-ro*. Сложенката претставува категорија работнички, односно тоа се по можност „работнички што работат за дневница, надничарки“²⁰ или сл. Фигуративно во смисла на плата, во помикенскиот грчки е употребена сложенката ἐπίχειρον; сп. Пиндар, *Па.14*, 31: εὐδοξίας δ' ἐπίχειρα δε...

12. *e-ko-so-wo-ko*], KN *Xd* <299>, /*ekso-worgos/-worgoi*/, име на занимање, или поточно, задолжение, во номинатив множина (или еднина), евентуално „оној што работи надвор“, обврска сфатена како спротивна по значење на *e-to-wo-ko*, како што мисли и Ф. Бадер²¹.

13. *e-ku-se-we-qe*, MY *Wt* 501.β2, /*enghusēwes-kwe*/, ном. множина од една изведенка од сложенка, што е всушност име на сад, и веројатно значи „(сад) за налевање“²².

14. *e-mi-to*, KN *Am* 821.1, /*emmisthōn*/, име за вид работници во ген. множина, што значи „работник за плата“²³, што би било по значење многу блиску до *e-ke-ro-qo-no*, но е можеби специфично за терминологијата во Кнос. Терминот со вакво значење го употребува Тукидид, а според Фотиј, покрај во глосата: ἀπόμισθος· ἄμισθος, исто така тој го изведува според значењето што сложенката го има кај

²⁰Сп. L.R. PALMER, *TPhS*, 1954, p. 23; *Interpretation*², pp. 34, 91, 116, 120; *Documents*², p. 161; SCHWYZER, *Dial.* 325⁴, 679A³; *MGL*, p. 82; *MGV* I, p. 191 и др.

²¹Сп. BADER, *Demiourgos*, pp. 37-39: ἐξωφοροῦί; *PP* II, p. 54; J.-P. OLIVIER, *Liste*, p. 68, мисли дека се работи за обврски околу храмот, односно дека овие се обврзани да работат надвор од храмот; Според L. STELLA, *Civiltà*, p. 142, сложенката може да се разбере и како /*enkhosworgos*/, „изработувачи на копја“. Така мисли и M. G. TEJJEIRO, *Minos* 10, 1970, p. 172; *DMic* I, p. 215.

²²V. J. CHADWICK, *Eranos* 57, 1959, p. 3; *Documents*², Glossary s.v. *e-ke-ro-qo-no*; *Interpretation*², p. 379; M. F. GALIANO, *Acta Mycenaea* II, p. 211; VILBORG, *Grammar*, p. 146; J. -L. PERPILLOU, *Tractata Mycenaea*, pp. 271, 279.

²³Сп. A. SOURVINOU, *Minos* 9-2, 1968, pp. 185-186, 'responsables du paiement des salaries'; J. L. MELENA, *Studies*, pp. 30, 47 adn.1, 48, 49; *MGV* I, p. 191; *Documents*², p. 420; A. LEUKART, *Res Mycenaea*, p. 236; J. L. MELENA, *ibidem*, p. 259.

Демостен, 4, 46, 24, 154: ἀπόμισθοι οἱ μισθὸν μὴ λαβόντες. Ако овие објаснувања на Фотиј ги прифатиме за сложенката семантички спротивна на ἔμισθος, тогаш ваквото значење произлегува и од овој податок.

15. *e-pi-ki-to-ni-ja*, KN L 693.2, /epikhitoniya/, поименичена придавка, што претставува дел од облеката, „надхитонки“, сп. *ki-to*, /khitōn/; се верува дека оваа сложенка е име за метални делчиња зацврстени на хитонот, т. е. туниката²⁴.

16. *e-pi-ko-ru-si-jo*, KN Sk 789.B (1), /epikorusiyō/, сложенка што се однесува на додатни делчиња од шлемот, cf. *ko-ru* (KN Sk 8100.B.b); формата е многу веројатно документирана во ном. двоина, и се однесува на два дела, „на(д)шлемки“, што стојат на шлемот²⁵. Сп. исто така и *o-pi-ko-ru-si-ja*.

17. а. *e-pi-ko-wo*, KN As <4493>.1, /epi-korwos/, според Х. Л. Мелена²⁶, една препозиционална сложенка со значење „одговорен за момчињата“, сложенка во која предлогот во поширока смисла на зборот има функција слична на онаа од ἐπιβώτωρ, „оној што е одговорен за воловите“. Ако е Х. Л. Мелена во право, тогаш зборовите *e-pi-ko-wo* во Кнос и Пил, иако идентични по форма, се сосема различни по состав и значење. Семантичко-етимолошка паралела за оваа кноска сложенка во Пил би била формата *o-pi-ko-wo*, документирана на плочката Jn 881.1 (за која види подолу).

б. *e-pi-ko-wo*, PY An 657.1, /epikowoi/, форма во номинатив множина; вториот елемент од оваа сложенка е документиран во помикенскиот грчки во глосата на Хесихиј: πурκόοι· ὑπὸ Δελφῶν

²⁴Cf. *Documents*², pp.321, 487f; M. LEJEUNE, *Colloquium Wingspread*, pp. 77, 78; *Études*, p. 110; ИЛИЕВСКИ, *Аблайиивоуи*, p. 21, adn. 22; *MGL*, p.88; *Res Mycenaee*, pp. 295f.; J. T. KILLEN, *Colloquium Neuchâtel*, pp. 162, 173; *MGV I*, s.v.

²⁵*Documents*², pp. 380-381, 488, 524; *Études*, p. 121; *MGV I*, s.v.; A. M. DAVIES, *Res Mycenaee*, pp. 295f.; FERLUGA-PETRONIO, *Armi*, pp. 104f.

²⁶*Studies*, pp. 41-42; A. M. DAVIES, *l.c* in adn. 13, pp. 298f.

ἱερεῖς δι' ἐμπύρων μαντεύμενοι; сп. и коέω, „набљудува“²⁷. Сложенката би можела да значи „надзорник, набљудувач“, cf. помик. ἐπίσκοπος со истото значење. Контекстот на плочката од пилската евиденција дава поголеми можности за увид по однос на значењето од сложенката во споредба со оној од Кнос.

18. *e-pi-[-.]ta*, PY Vn 10.2.5, најверојатно *e-pi-ru-ta*, <*/*epi-bhu-ta*/, „фиданки“, поименичена глаголска придавка, во номинатив множина, иако би требало да се спомене дека знакот кој се идентификува со *-pi-* не е многу сигурен²⁸.

19. *e-pi-ro-ra-ja*, KN Od 696.1, /*epi-lōraja*/, сложенка што се однесува на делчиња ставени на облеката²⁹; cf. *e-pi-ki-to-ni-ja*, *e-pi-ko-ru-si-ja* итн., и помик. λώπη, „наметка“.

20. *e-pi-u-ru-te-we*, PY Ub 1318.5, /*epi-wrytēw-es*/, веројатно изведенка од една препозиционална сложенка, */*epi-u-ru-to*/, сп. ἐπερώω, „кревам, наметнувам, облекувам“, така што именката би значела „наметка, пелерина“. К. Ј. Реих³⁰ го приведува како паралела во помикенскиот примерот ἐπειρυσάμενον τὴν λεοντέην, синтаγμα употребена од Херодот, IV, 8.

21. *e-pi-we-ti-ri-jo*, PY Ea 52, /*epi-westrios*/, име на занимање во ном. еднина, „оној што се занимава со (или што прави) горна облека³¹, наметки“. Во помикенскиот грчки е документирана именката ἐφεστρίς, „горна облека, наметка“.

²⁷ Cf. L. R. PALMER, *Minos IV*, 1956, p. 124; *Interpretation*², pp. 151, 417; A. LEUKART, *Colloquium Neuchâtel*, p. 187, adn. 21 *Mémoires III*, p. 15; *PP II*, p. 44; MELENA, *Studies*, p. 44.

²⁸ Cf. P. Hr. ILIEVSKI, *Klio* 50, 1968, pp. 42f; M. LEJEUNE, *Acta Mycenaea I*, p. 75; M. DORIA, *Acta Mycenaea II*, pp. 34, 35; E. RISCH, *Res Mycenaee*, p. 376, adn. 13, но и T. PALAIMA, *SMEA* 21, 1980, pp. 104ff.

²⁹ *Études*, p. 215 и adn. 19; J. T. KILLEN, *Colloquium Neuchâtel*, pp. 162, 173; A. M. DAVIES, *Res Mycenaee*, pp. 295f.

³⁰ Cf. *Études*, pp. 358, 359; F. BADER, *Acta Mycenaea II*, p. 169; *MGV II*, 1971, p. 166; J. L. PERPILLOU, *RPh* 42, 1968, p. 258; A. LEUKART, *Res Mycenaee*, p. 236, adn. 44; *Documents*², p. 493 и др.

³¹ V. GEORGIEV, *Lexique*, s.v., *Études*, p. 116; GÉRARD-ROUSEAU, DEROY, *Cadastre*, p. 48 и adn. 23.

22. *e-pi-zo-ta*, KN Ra 984.2, /*epi-kyota*/, поименичен adiectivum verbale; според проф. М. Д. Петрушевски³², сложенката се однесува на колите и колската опрема, и стручно терминологски гласи „оспица“, т.е. обрач ставен згора над тркалото од колата, сп. ἐπίσσωτρον, покрај σῶτρα, внатрешниот обрач од колцето, кој во микенскиот гласи *zo-wa*.

23. *e-pi-*65-ko*, PY Vn 46.11, можеби /*epi-yugon*/, изгледа дека претставува градежен материјал, според проф. Палмер³³, „поврзувачка греда“, или подобро „греда за поврзување“.

24. *e-ro-mi-jo*, KN Sk 789[.A], -8100.A, -8149.A, /*erōmiyō*/, форма во номинатив двоина, поименичена придавка што ги означува коштите со кои се закачувале еполетите на рамото³⁴. Во помикенскиот грчки зборот со значење „ширит на рамото од воена униформа“ гласи ἐπωρίς³⁵; придавката ἐπώμιος е употребена од Лукијан.

25. *e-ro-wo-ke*, PY Vn 46.9; оваа сложенка, за која графицијата не е многу сигурна³⁶, има можност таа да се поврзе со помикенската ἐφολκός³⁷, односно глосата на Хесихиј ἐφολκά· τὰ ἀγαγεῖν δυνάμενα. Таа би можела да се разбере како некој вид механизам за влечење и подигање, потребен во градежништвото и сосема оправдано евидентиран на документ на кој се набројуваат градежни материјали, алати. Полукс, VII, 117, каде што зборува за термините од

³²М. Д. PETRUŠEVSKI, *ŽA* 18, p. 128; *SMEA* 12, 1970, pp.133-135; *Acta Mycenaea* II, pp. 132-134; 'Actes du XIII congrès intern. d' études anciennes', (Eirene), *ŽA*, 25, 1975, p. 714.

³³Cf. *Interpretation*², pp. 367, 417, 'tie-beam', cf. ἐπίζυγον; D. J. N. LEE предложи знакот *65 да се чита како /ju/; сп. исто така А. HEUBECK, *SMEA* 13, 1971, pp. 147-155; L. BAUMBACH, *Acta Mycenaea* II, pp. 394-395; J. CHADWICK, *Res Mycenaeeae*, p. 82 и др.

³⁴Сп. *Documents*², Glossary: 'shoulder-pieces, pauldrons'; *Études*, p. 106; *MGV* I, s. v. ὄμιος; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, p. 167; HEUBECK, *Welt*, p. 86; A. M. DAVIES, *Res Mycenaeeae*, p. 298.

³⁵Cf. STRÖMBERG, *GPS*, p. 99.

³⁶Сп. *PTT* II, p. 257.

³⁷Според J. L. MELINA, *Minos* 15, 1976, p. 238, првиот елемент од оваа сложенка не е предлог во вистинска смисла на зборот, туку тој смета дека сложенката треба да се транскрибира како /*erpho-wokhes*/, односно да се поврзе со помикенската имека ἔρφος, „кожа“, или пак дека може да се смета за писарска грешка, наместо */*epi-wokhes*/.

градежништвото, го споменува името на занимање λιθουλκός: καὶ λιθουλκὸν καὶ λιθολόγον, εἰ μὴ τοῦτο φήσεις ὑπηρετικὴν τινα εἶναι τῇ τεκτονικῇ τέχνῃ. Сложенката во овој случај би била со коренски втор елемент, каква што е на пр., *ke-ni-qa*. Ако е оваа идентификација точна, тука се вклучени и помошни механизми потребни за изведување на градежните работи. Сложенката, всушност, е употребена заедно со една друга форма, т. е. во една синтагма што гласи *e-ro-wo-ke, ru-to-ro, /ep-wolk-es phutrōn/*, за која се искажани повеќе мислења. Возможно е да се наоѓа во ном. множина, и да претставува една коренска препозиционална сложенка, односно да се транскрибира како */ep-wolk-es/*, со претпоставена форма **/ep-wolk-s/*, што во микенскиот грчки (како и во помикенскиот) се забележува и кај вториот елемент на сложенките - апелативи надвор од препозиционалните сложенки - сп. *ke-ni-qa, ti-ri-ro*. Ако е идентификацијата точна, се работи за препозиционална сложенка. Кај Хомер, Ψ 696, е употребен глаголот ἐφέλκω, којшто значи „довлекувам“. Ако е интерпретацијава правилна, сложенката би можеле да ја преведеме како „дигалка“ или сл.

26. *e-to-ki-ja*, PY Vn 46.6, -879.3, */en-toikhiya/*, технички термин, веројатно градежен материјал, или поточно средство што се користи при градбата, според документите на кои стои оваа препозиционална сложенка; во помикенскиот грчки ἐντοίχιος е документиран кај Ксенофонт (*Κύρου Ἀνάβασις*, VII, 8, 1) и значи „сид-слика“. Мислењата за точното значење на сложенката во микенскиот грчки се разликуваат. Така на пр., во *Documents*², p. 349, ‘wall-plates’?, („сидни плочки“?), p. 504: ‘fittings for insertion in walls’, *Interpretation*², p. 421: ‘posts, etc., forming framework of half-timber construction’ („делови што формираат костур за конструкција на половина од сидот“). Полукс, IX, 35, кога зборува за деловите од полисот, нагласува: εἶσω δὲ παρελθόντων τὸ μὲν σύμπαν ὁ ἐντείχιος τόπος, εἶσω τείχους, ἐντὸς τευχῶν.

27. *e-to-ro-qa-ta*, KN *Oa* 878.2; *U* 736.2, /*en-trok^w-āta-β⁸*, технички термин од областа на коробарството, поточно „гажви, г’жви“ (=ременот низ кој се провира веслото, а кој што служи за полесно вртење по потреба, или како заштита од паѓање на веслото во водата).

28. *e-to-wo-ko-i*, KN *Fh* 462.2, PY *An* 39.5[.11], *Fn* 50.6 /*Fn* 79.13, /*entosworgoi*/, име на занимање во ном. и дат. множина, за чиешто конкретно значење и состав нема единствено мислење. Имено, предлозите за идентификација зависат од разбирањето на првиот елемент³⁹. Сепак мислам, заедно со М. Линдгрен⁴⁰, дека тие можеле да бидат специјални мајстори при дворецот, наспроти *e-ko-so-wo-ko*, кои работеле надвор од дворецот. Можеби тука би било корисно да се цитира едно мало објаснување на Полукс, IX, β:ἐπὶ τοῦτο δὲ καὶ ὁ οἰκίζων καὶ τεκταίνόμενος καὶ κατασκευάζων καὶ κατασκευαζόμενος τὴν πόλιν, καὶ ἐργαζόμενος καὶ ἐξεργαζόμενος, καὶ ποιῶν καὶ οἰκοδομούμενος καὶ μηχανώμενος; и во продолжение зборува за деловите τῆς πόλεως : τὰ μὲν ἔξω πόλεως ὄροι, ἐφορία ἀγορὰ, δῆμοι, κῶμαι, ἀγροί. Се разбира, сликата што ја дава Полукс не мора да биде и веројатно и не е идентична на онаа во микенскиот грчки (особено што и самиот тој остава резерви дека некои работи од оние што тој ги набројал можат да бидат и во составот на полисот), но во секој случај, можеби оваа слика ни дава можности да си ја приближиме претставата за луѓето задолжени да работат „внатре“, и таканаречените „надворешни работници“, што писарите од Кнос и Пил ги сметале достоини за споменување.

³⁸Прифаќајќи го предлогот за интерпретација на MELENA, *Studies*, pp. 55f., се ограничуваме на транскрипцијата со *-ro* наместо со *r*, сметајќи ги за оправдани забелешките на С. J. RULGH, *Mnemosyne*, 4/14-3, 1961, pp. 193-216; што се однесува до сложенката, aliter С. J. RULGH, *Études*, p. 149, adn. 259; *Documents²*, Glossary s. v.; GÉRARD-ROUSSEAU, *Mentions*, p. 149 и adn. 5.

³⁹Дека оваа сложенка е идентична со *e-te-do-mo*, веруваат: М. DORIA, *PdP* 15, 1960, p. 191; VILBORG, *Grammar*, pp. 59, 140; *Interpretation²*, pp. 229, 421; *Documents²*, p. 546; Н. MÜHLESTEIN, *MH* 12, 1955, p. 124, „сарач, мајстор за седла“.

⁴⁰Cf. *PP* II, p. 54.

29. *ka-si-ko-no*, KN *Ra* [1541], -[1546], -[1551.b], -1555, -1556, -[1557], -[1559], PY *An* 128.3, /*kasi-konoi*/, сложенка за која се мисли дека треба да се поврзе со помикенските форми *διάκωνος*, *ἐνκονέω* и дека всушност во микенскиот значи „придружници“⁴¹.

30. *ku-su-to-ro-qa*, KN *B* 817; PY *Ed* 411.1, *Er* 880.8, /*ksunstrokhā*/, можеби и *ku-su-qa*, PY *Ed* 847[.2]⁴² сложена именка од женски род во номинатив еднина, којашто најверојатно ѝ одговара на помикенската *συστροφή*⁴³ и значи „свкупност, збир“.

31. *me-ta-ki-ti-ta*, PY *An* 610[.3].5 [9].14 [[.15]], /*meta-ktitai*/, сложенка што означува група луѓе, „преселеници, доселеници“, сп. хом. *περικτίται*, „соседи“, *μέτοικος*, „преселеник, придојденец“, *μετανάστης*, „придојденец, туѓинец“; тука исто така може да се направи споредба со *ki-ti-ta*, „автохтони жители“⁴⁴. Според С. Дегер-Јалкоци, *ki-ti-ta* и *me-ta-ki-ti-ta*, обично населеници на *ki-ti-me-na*, „приватната земја“, му припаѓале на повисокиот ранг од населението⁴⁵.

32. *o-pa-wo-ta*, KN *Sk* 5670.2, -8100[.A]. *Va*, -8149.*Va*; PY *Sh* 737, *Sh* 740, /*op-aworta*/, поименичена глаголска придавка од ср. род, во ном. множина, што се однесува на плочки додадени на оклопот, кои висат на него, веројатно за заштита од повреди; Исто така, на пилските

⁴¹Cf. *Documents*², Glossary s.v.; M. LEJEUNE, *Mémoires* II, pp. 248f.; A. M. DAVIES, *Lexicon*, s.v.; *Colloquium Neuchâtel*, p. 101; *Res Mycenaee*, p. 289; H. MÜHLESTEIN, *Die o-ka Tafeln von Pylos*, 21 f.: 'Truppenamen'; V. GEORGIEV, *Lexique*, s.v.: **κασίγονοι*.

⁴²Сп. P. Hr. ILIEVSKI, *Minos* 7-2, 1963, p. 146; *Documents*², Glossary s.v. *ku-su-qa*, *ku-su-to-ro-qa*.

⁴³B. C. GALLAVOTTI, *Athenaeum* 46, 1958, p. 86; *Documents*², pp. 170, 420-421, Glossary s.v.; A. HEUBECK, *IF* 63-2, 1958, p. 119f; *Acta Mycenaee* II, p. 64; *Mémoires* I, pp. 291f.; P. Hr. ILIEVSKI, *Minos* 7/2, 1963, p. 146; E. RISCH, *SMEA* 20, 1979, p. 100; C. J. RUIJGH, *Études*, p. 347; A. LEUKART, *Res Mycenaee*, p. 24 и др.

⁴⁴Сп. *Documents*², Glossary, s.v.; С. ЛУРЬЕ, *Язык*, p. 169; S. CALDERONE, *Studia Mycenaee Brno*, p. 127; HEUBECK, *Welt*, p. 47; M. D. PETRUŠEVSKI, *SMEA* 12, 1970, p. 123; E. RISCH, *BSL* 69, 1, 1974, p. 182.

⁴⁵S. DEGER-JALKOTZY, *Res Mycenaee*, p. 106.

документи таа е спомената кај туниките; сп.помик. ἀείρω, „кревам“; сп. и ἄορτήρ, „колан, ремен“⁴⁶(сп. и под В).

33. *o-pi-a₂-ra*, РУ *An* 657.1, /*opi-ala*/, сложенка во акузатив множина од ср.род, „крајбрежни области“, сп. ἔφαλος (В 538, 584), со истото значење⁴⁷.

34. *o-pi-da-mi-jo*, РУ *An* 830.12, *Cn* 608.2, /*opi-damiyoil*/, сложена придавка во ном. множина, мошне веројатно поименичена придавка, која треба да се преведе со „домашни жители“, cf. ἐπιδήμιος (α 194), „домашен“. Меѓутоа, во последно време се искажа уверување, дека *da-mo* како технички термин треба да го разбереме како административна единица задолжена за одгледување определено количество земјоделски производи; ако е така, *o-pi-da-mi-jo* би биле лицата населени на *da-mo*, односно, по предлог на проф. К. Ј. Реих, „земјоделци, селани“. За ваквата интерпретација сепак би ни останале резерви, заради принципиелното разгледување на сложенката.

35. *o-pi-de-so-mo*, РУ *Ub* 1318.2, /*opi-desmos*/, сложена форма, што значи „каиш, ремен“; според документот на кој се среќава, би можело да се претпостави дека се тоа ремени на самарот или сл.⁴⁸; сп. помикенски ἐπίδεσμος.

36. *o-pi-i-ja-pi*, KN *Sd* 4401.a, -4403.a, -4404.a, -4405.a, -4406.2a, -4407.a, -4408[a], -4409.a, -4412.a, 4413.a, -4415.a, -4450[a], -5091.a, Sf 4428.a, /*opi-ija-phi*/, сложена именка во инстр. множина; се мисли дека делот од уздата за означувањето на кој е оформена оваа сложенка

⁴⁶ HEUBECK, *Welt*, p.86 *Documents*², p.376; A. M. DAVIES, *Atti Roma*, pp. 811ff.; A. HEUBECK, *Acta Mycenaea* II, p.70; F. BADER, *ibidem*, pp. 167ff.; V. GEORGIEV, *ibidem*, p. 377; A. M. DAVIES, *Res Mycenaeae*, p. 298; *Études*, p. 121 и adn. 111; *Myc. & Min.*, p. 199f.; J. L. MELENA, *Studies to Chadwick*, p. 419, adn.122.

⁴⁷Cf. E. RISCH, *Athenaeum* 46, p. 42 и adn.7; H. MÖHLESTEIN, *Die o-ka Tafeln*, p. 35 R.SCHMIDT-BRANDT, *SMEA* 7, 1968, p. 73; M. S. RUIPÉREZ, *Minos* 8-1, 1963, p. 44; *Interpretation*², pp. 54,151; *Documents*², pp. 188-189; *Études*, p.53, C. J. RULIGH, *Survey*, p. 154: 'region située au bord de la mer' и др.

⁴⁸Cf. C.J. RULIGH, *Lingua* 16,1966, p.139; *Documents*², p. 491; *MGV* I, p. 183; A. M. DAVIES, *Res Mycenaeae*, p. 299.

претставува, „алка“, како еден дел што стои над ременот. Придавките поставени пред именката се однесуваат на материјалот од кој се направени овие алки: *ka-ke-ja-pi* (од бронза) и *ke-ra-ja-pi* (од рог)⁴⁹.

37. *o-pi-ka-re-e-we-ge*, PY Jn 829.2, име на занимање во номинатив множина, за чие што значење, зависно од тоа што се разбира под *ka-ro*: σκάφος, „копање“⁵⁰, σκάφη, „ваза“⁵¹, τὸ σκάφος, „кораб“⁵², καρπός, „плод“⁵³ или γράφος, „дрта, пишување“⁵⁴, има повеќе мислења: „одговорен за копањето/ вазите/ корабите/ плодовите/ пишување(=писар)“.

38. *o-pi-ke-re-mi-ni-ja-pi*, PY Ta 708.1 (акуз. множина), -714.1 (ном. множина), / Ta 707.1.2, -708.2 (инструм. / абл. множина), технички термин, што значи „потпирачи од трон, наслони“⁵⁵; сп. гласата од Хесихиј: ἀμφικέλεμνον· ἀμφιβάρές, οἱ δὲ τὸν βασταζόμενον ὑπὸ δύο ἀνθρώπων δίφρον, ἄλλοι δὲ ἀμφί<κοίλον> ? <ξύλον>.

39. *o-pi-ko-ru-si-ja*, KN Sk 8100.B, -8149.Bb, /*opi-korusiya*/, cf. *e-pi-ko-ru-si-jo*, „делчиња на шлемот“. Според прикажаниот документ - кноската плочка KN Sk 8100 во *Documents*², стр. 524, заради тоа што се едно над друго напишани *o-pi-ko-ru-si-ja* и *o-ra-wo-ta*, па според тоа и броевите напишани покрај овие два збора дошле едно под друго, натаму, заради тоа што по секој збор стои 2, а зборовите не се во

⁴⁹ Сп. С. J. RUIJGH, *Études*, pp. 204f.; *Chars et roues*, p. 24; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, p. 170; *Interpretation*², pp. 315, 438; L. DEROY, *ŽA* 26, 1976, p. 296 и др.

⁵⁰ *Documents*², p. 357; *Études*, p. 291; cf. Хесихиј: ἐπισκαφεύς· ὁ μετὰ τὸν ἀρετῆρα ἐπισκάπτων.

⁵¹ *Interpretation*², pp. 284, 438: 'in charge of (sacred) vessels'.

⁵² M. S. RUIPÉREZ, *Minos* 8-1, 1963, p. 45: 'navio, casco de nave'; *Documents*², p. 512.

⁵³ *Documents*², p. 357, cf. Ζεύς 'Ἐπικάρπιος, „чувар на овошките“; S. HILLER, *Res Mycenaeeae*, pp. 200, 201 cum adn. 193,104: (*e-ra-wo*) *ka-ro*, „оние што се грижат за маслинките“.

⁵⁴ J. TAILLARDAT, *Atti Roma*, pp. 709-712; A.M. DAVIES, *Res Mycenaeeae*, p. 297; C.J. RUIJGH, *ibidem*, p. 397; A. LEUKART, *ibidem*, p. 236, adn. 7 и др.

⁵⁵ Cf. STELLA, *Civiltà*, p. 114; D. и M. PETRUŠEVSKI, *Godišnjak* VI, 4, 1968, p. 53; P. Hr. ILIEVSKI, *SMEA* 12, 1970, p. 107; *Прилози МАНУ*, VI.1, 1981, p. 34; С. J. RUIJGH, *Études*, pp. 107-108; *Documents*², p. 343; L. DEROY, *ŽA* 26-2, 1976, pp. 294-295 и др.

номинатив двоина, ами во множина од средниот род, се сметало дека може да се разбере вкупниот број за обата збора, мислат дека зборот *o-pi-ko-ru-si-ja* претставувал придавка за *o-pa-wo-ta*. Според *KT*³ (стр. 310), она што се гледа на плочката се броевите 2 покрај секој од зборовите, а во коментарот за плочката се вели дека можеби писарот 206 сакал да ги смести зборовите сосе бројките така, за да се види целината - и од зборовите и од бројките. Ако е така, тогаш *e-pi-ko-ru-si-jo* и *o-pi-ko-ru-si-ja* не се морфолошки гледано два идентични збора, зашто првиот би го сметале за именка(= поимени чена придавка), а *o-pi-ko-ru-si-ja* за придавка⁵⁶.

40. *o-pi-ko-wo*, PУ Jn 881.1, /*opi-kowoi*/, сложенка во ном. множина, „набљудувачи“, cf. *e-pi-ko-wo*, (PУ An 657.1), со истото значење⁵⁷. Меѓутоа, како што споменавме погоре, има можности пилската форма да е паралелна на кноската, а не на пилската сложенка, така што таа поскоро би значела „одговорни за момчињата“ или сл. Очигледно, не се ни мали ни ретки можностите за хомонимија, особено кога се има предвид евиденција од имиња на функции или занимања што не се документирани во врска со евентуални обврски потесно врзани за функцијата. За ваквата појава придонела и слоговната презентација на микенскиот грчки.

41. *o-pi-ra₃-te-re*, PУ Vn 46.5; технички термин, практично средство што се употребува во градежништвото, како то може да се заклучи и од самиот текст на плочката на која е документирана оваа препозиционална сложенка. Во помикенскиот грчки документирана е формата *ῥαιστῆρ*, „чекан“⁵⁸. Дали тука се работи за делови од чеканот, или пак за некои други метални делови заковани на краевите од

⁵⁶Сп. *Documents*², pp. 380-381, 488, 524; *Études*, 121; A. M. DAVIES, *l. c.* in adn. 42, p. 295f.; F. FERLUGA-PETRONIO, *Armi*, p. 104f. и др.

⁵⁷Cf. M. S. RUIPÉREZ, *Minos* 8/1, 1963, pp. 40, 46; M. LEJEUNE, *Mémoires* III, p. 15.

⁵⁸Сп. J. CHADWICK, *Nestor*, I. IV. 1966; *Documents*², p. 504; L. BAUMBACH, *Acta Mycenaea* II, p. 389 и adn. 18 и др.

гредите за да ги штитат од оштетување, не може со сигурност да се каже.

42. *o-pi-su-ko/-qe*, PY Jn 881.2, /-829.2, /*opi-sykoil*/, име на занимање во ном. множина, употребено заедно со *o-pi-ka-pe-e-we(-qe)*; се мисли дека сложенката е употребена за лица одговорни за смоквите⁵⁹.

43. *o-pi-te-ke-e-u*, PY Un 2.2, /*opi-stege^heus*/, име на занимање или обврска, во ном. еднина. Значењето на ова занимање зависи од тоа дали вториот елемент, *-te-ko*, /-*stegos*/-во основното значење, „кров, дом, кука“, или „светилиште, храм“⁶⁰ - тоа практично е предметот на неговата обврска или грижа. Меѓутоа, Џ. Т. Килен во последно време обрна внимание дека ова лице всушност, било задолжено за организација на гозбите одржувани во дворецот⁶¹, односно дека било одговорно за обезбедувањето со некои продукти важни за гозбата што е можно да е евидентирано на овој документ, се разбира, ако ова име на занимање е идентично со *o-pi-te-u-ke-e-u*⁶².

44. *o-pi-te-u-ke-e-we*, PY An 39.4[.9], Fn 41.14, -50.8, /*opi-teukhe^hewel*/, име на занимање во ном. множина и во дат.еднина. За ова име на занимање исто така нема сигурна претстава - мислењата за предметот на неговото занимање зависат од тоа како се разбира вториот елемент, односно се предлагаат речиси сите значења што ги има зборот во помикенскиот грчки: орудие, оружје, инструмент, прибор, сад, стомна⁶³.

⁵⁹Cf. H. MÜHLESTEIN, *MH* 12, 1955, p. 122; *Études*, p. 245, adn. 62; GÉRARD-ROUSSEAU, *Mentions*, p. 156; *Documents*², p. 357; J. TAILLARDAT, *Atti Roma*, 1968, pp. 709-712: ὀπίστροχοι, „архивисти“, со бел. 91-96.

⁶⁰*Interpretation*², pp.258f.; C. J. RUIGH, *Res Mycenaeae*, p.397; *Documents*², pp. 221, 441; A. LEUKART, *Res Mycenaeae*, p. 236, adn. 7; A.M.DAVIES, *ibidem*, p.296 и др.

⁶¹Cf. J. T. KILLEN, *Mykenaiika*, p. 376: 'that this is a person who was in charge of the (palace?) ccooking vessels or dining services'.

⁶²Ова објаснување се појавува како прилог кон претпоставките во врска со новите пеати откриени во Теба, објавени со коментар од Chr. PTEROS, J.-P. OLIVIER, J. L. MELENA, *BCH* 114, 1990, pp. 103-184.

⁶³A. FURUMARK, *Eranos* 52, p. 42; *Interpretation*², pp. 227, 439: 'armourers', i.e. „одговорни за оружјето“; J.-P.OLIVIER, *Liste*, pp. 56-61: 'fonctionnaire s' occupant de l' approvisionnement... réceptionnaire ou administrateur des magasins, des entrepôts'.

45. *o-pi-te-u-ke-we*, KN B 798.10; ако не се работи за поинаква графика на зборот *o-pi-te-u-ke-e-we* во Пил, можеби значењето на оваа сложенка би можеле да го поврземе со она на помикенскиот глагол ἐπιτεύχω, кој кај Пиндар, во O.8, 32, : Ἰλίῳ μέλλοντες ἐπὶ στέφανον τεῦξαι, значи „гради, конструира“.

46. *o-pi-ti-ni-ja-ta*, PY Eb 472.A, -477.A, /*opi-thiniyatās*/, како што одамна предложи проф. В. Георгиев⁶⁴; покрај можноста да се работи за етник, или машко име на лице, подеднакво е возможно тој да е претставен и како жител од приморската област, буквално „оној што живее крај брегот“.

47. *o-pi-tu-ra-jo*, PY Fn 187.9 (1), /*opi-thyrayos*/, име на задолжение, или име на лице добиено според името на занимање, т.е. „оној што стои на портата, вратар“⁶⁵. Интересно е да се спомене дека оваа сложенка, се разбира, со поинаков вокализам- ἐπιθυραῖος, како што нагласивме и на друго место⁶⁶, во помикенскиот грчки се среќава дури кај Софокле и не значи „оној што стои на портата“, ами странец - „оној што е надвор од портата, надворешен“. Со буквалното значење сложенката се јавува во персискиот.

48. *o-po-qa*, KN Sd 4401.a, -4403.a, -4404.a, -4405.a, -4406.1, -4407.a, -4408.a, -4409.a, -4413.a, -4415.a, -4450[.b], -4468.a, -5091.a, Sf 4428.a, /*op-ōkwois*/, технички термин во инстр. множина, составен дел од уздата на запрежните коли, т.е. „наочници“, во синтагмата *i-qi-ja, a-ra-ru-ja, wi-ri-ni-jo, o-po-qa*, т.е. „запрежна кола, стокмена со наочници од кожа“⁶⁷. Интересно е објаснувањето во врска со X 469 кај Евстатиј, III-

M.F.GALIANO, *Acta Mycenaea* II, p.222, adn.79; GÉRARD-ROUSSEAU, *Mentions*, p. 156; *Documents*², pp. 181, 216 и др.

⁶⁴V. GEORGIEV, *Cambridge Colloquium*, p. 121; *Études*, p. 196 и др.

⁶⁵Сп. А. FURUMARK, *Eranos* 52, 1954, p. 35; име на занимање; LANDAU, *Personennamen*, p. 160; *Études*, p. 217; *Documents*², p. 402; J. CHADWICK, 'Mycenaean *te-ko-to-na-pe*', *SMEA* 4, 1967, p. 29f.; *PP* II, p. 108.

⁶⁶Сп. М. БУЗАЛКОВСКА-АЛЕКСОВА, „Семантичкиот паралелизам на прилозите и придавките од *враџа* и *џоле*“, *ЖА*, посеб. изд. 9, 1991, p.45.

IV, p. 257 : καὶ παρώπια τὰ ὀφθαλμοῖς ἵππων περιτιθέμενα δέρματα (покрај употребениот термин *παράμπυκία*).

49. *pa-ra-wa-jo*, KN *Sk* 789.B, -8100.B, PY *Sh* 737, /*parawayuō*/, сложена именка во ном.-акуз. двоина, делови од шлемот за заштита на ушите, практично „наушници“, сп. хом. *παρήϊον*, „наушница“, лезб. *παράυα*, „образ“⁶⁸.

50. *pa-wo-ke/-ko/ko-qe*, PY *Aa* 795, *Ab* 558.B, име на занимање за кое се дискутираше посебно меѓу микенолозите, при што мислењата се различни како по однос на првиот, така и во врска со вториот елемент од сложенката. Така, се смета дека зборот треба да се транскрибира или како /*parworges*/, /*pan-worges*/ или /*pan-woikes*/, односно - „помошнички“, „општи работнички, (=што работат сè)“, „што се грижат за куќата“⁶⁹. Според последните две мислења, оваа сложенка треба да биде вброена меѓу апелативите од првиот дел од овој труд, но мислам дека е подеднакво возможно, а од семантички аспект дури и поверојатно, да се работи за препозиционална сложенка; во помикенскиот грчки сложенката *πανούργος* главно значи „оној што може некому сè да му стори, подлед“. Бидејќи во микенскиот грчки сложенката се однесува на жени работнички, поверојатно е да значи „помошнички“, како што верува и проф. Л. Р. Палмер⁷⁰.

51. *pe-qa-to*, KN *Sd* 4402.a, -4422.a, термин што се употребува во инвентаризацијата на запрежните коли; според Вајлд⁷¹, тој треба да се транскрибира како /*ped-g^waton*/, и да значи „педалја“ на колата, место

⁶⁷ Сп. П. Хр. Илиевски, *Абλαΐτιβοῖαι*, p. 33; *Прилози МАНУ*, 1981, p. 36, adn.39; HEUBECK, *Welt*, p.83; *Wortbildung*², p. 171; M.LEJEUNE, *RPh* 42/2,1968, p.225; C.J. RUIJGH, *Études*, p. 53; *Chars et roues*, p. 190f. ; *Documents*², pp. 366-367, 516; *Interpretation*², p. 316; F.BADER, *Acta Mycenaea* II, p. 167; O. SZEMERÉNYI, *ibidem*, p.313.

⁶⁸ Cf. HEUBECK, *Welt*, p. 86; O. SZEMERÉNYI, *SMEA* 3, 1967, pp. 63-64; *Études*, p. 57 и adn. 53, F. BADER, *Acta Mycenaea* II, p. 166 и др.

⁶⁹ Сп. J. CHADWICK, *Minos* 8, 1967, pp. 115ff, *Mycenaean World*, p. 152; *Études*, p. 300, adn. 50; *PP* II, p. 114 и др.

⁷⁰ *Interpretation*², pp. 55, 91, 443: 'ancillaries'.

⁷¹ Сп. R. WILD, *Kadmos* 1, 1962, p. 128; HEUBECK, *Welt*, p.83; *Études*, p. 325, adn. 24.

преку кое се качува на колата. Но, во микенскиот грчки е документиран терминот за овој дел од колата, т.е. *pte-no*, како што покажа проф. Петрушевски. По прифаќањето на сложенката од морфолошки аспект, К. Ј. Реих, во своите две статии во врска со колите и колската опрема во микенскиот грчки, ја прифати транскрипцијата на Вајлд, но што се однесува за значењето на терминот, тој смета дека му одговара на помикенскиот термин за подот на колата, т.е. *τόνος*. Што се однесува до вториот дел од неговото објаснување, тоа е навистина можно. Но исто така, не би требало да се превидат ни морфолошко - семантичките пречки во објаснувањето на Вајлд. Имено, самиот корен **g* η -*, го подразбира и коренот **ped-*: таквата сложенка би била на некој начин тавтологична, или дури и излишна, зашто чекорењето е неизбежно поврзано со живите суштества што имаат нозе. Заради тоа, и покрај прифаќањето на транскрипцијата */ped-g* η aton/* од повеќето научници, сметам дека најблиску до вистинското решение за транскрипција на овој термин бил проф. Л. Р. Палмер⁷². Тој предложил формата да се транскрибира со *βέβατον*. Меѓутоа, во еден фрагмент од Алкај, употребена е формата *περβέβαται*, со која е можна најдиректна врска на микенскиот термин и по однос на првиот и по однос на вториот елемент од сложенката. Во тој случај би можеле да прифатиме дека со ваквата транскрипција не би имало проблем ни за значењето што го предложи проф. Реих; притоа, не треба да се губи од предвид фактот дека предложните сложенки се мошне чести за техничките термини со потесно определување на местото на наоѓање на делот (од една поголема целина).

52. *pe-re-ku-ta*, PY An 172.2, */pres-gytās/* < **pres-g* η -tās?*, препозиционална сложенка, која може да се спореди со атичката форма *πρεσβύτης* и дор. *πρεΐγυς*, *πρεΐγεύτᾱς* и да значи „старец“⁷³; cf. и

⁷² Cf. *Interpretation*², p. 493.

⁷³ *Documents*², Glossary, s. v. ; contra, M. LEJEUNE, *Mémoires* I, p. 241ff.; *Interpretation*², Glossary s. v.

името на лице *pe-re-ku-wa-na-ka*, PY Va 15 [.2] v., обработено во третиот дел.

53. *po-ka-ta-ma*, PY Tn 996, /*pos-ktāma*/, можеби име за садови од злато и бронза, „дополнително обезбедени, купени“⁷⁴, „златна чаша, ритон“⁷⁵ или сл. Треба да се забележи дека сложенката е мошне проблематична и дека останува само можност да претставува препозиционална сложенка.

54. *po-ku-ta*, KN B 815,-816,-[985],-7035, -[8006], C 911.7.8.10, -912.2.3, -917v[.2]], L 469.b, PY An 207.9, -610.15, како што нагласивме во првиот дел, е сложено име на задолжение, за чиј што состав, па според тоа и значење, во поново време има две сосема различни мислења. Првичниот предлог за транскрипцијата од зборот гласеше /*pos-hytās*/, но во *Documents*² беше споменато дека, заради тоа што не е забележана апокопа на индивидуално документираните двосложни предлози, во кои спаѓаат и *po-si*, *po-ti*, (две дијалектни форми од истиот предлог пошироко земено), тешко е да се поверува дека имаме примери на апокопирани префикси во состав на сложенките. Затоа, поаѓајќи од други појдовни принципи (за среќа зборот е спомнат и во посепцијализиран контекст), Х. Л. Мелена и К. Ј. Рејх дадоа два различни предлога за транскрипцијата од зборот, односно, првиот смета дека се работи за сложенка-апелатив од два елемента, а вториот, дека се работи за една изведенка со суфиксот *-tā* од познатиот индоевропски корен за ситен добиток, **peku-*. Јас мислам дека сепак треба да се остави и можноста за препозиционална сложенка, залагајќи се за апокопираните форми од предлозите во поширока смисла на зборот токму во составот на сложенките. Притоа треба да се има предвид и фактот, дека со слоговното Линеарно Бе писмо еднословните форми се употребувале како идеограматски силабограми, или еден вид скратеници, како што неодамна ги нарече Х. Л. Мелена⁷⁵.

⁷⁴Сп. *Documents*², pp. 339, 572, ППСГЯ, pp. 102, 115, 122; А. BARTONĚK, *Mykenaiika*, p. 26, *DMic* II, p. 134.

⁷⁵Во *Studies to Chadwick*, pp. 389-457, *passim*.

55. *po-ro-du-ma/-te*, PY Eb 149<[.1]>, Ep 613<.4> / Fn 50.7 (1:3), име на занимање, поточно функција. Во мошне опширната статија во врска со етимологијата и значењето на вториот елемент од зборот, за кој проф. К. Ј. Реих⁷⁶ смета дека е од предгрчко потекло (особено заради невообичаената алтернација *da-ma/du-ma*), тој наоѓа дека тука треба да се подразбере името за „газда, управител, надзорник“, при што препозиционалната сложенка *po-ro-du-ma-te*, /*produmartei*/, односно *po-ro-da-ma-te*, /*pro-damartei*/, во датив еднина, треба да се разбере како ‘pour le vice-maître, le maître adjoint’, i.e. „за помошникот газда, за придружникот газда“ или сл.

56. *po-ro-e-ke-te-ri-ja*, PY Ta 709.a, /*pro-ek-kheteriya*/, име за сад, кој според М. Д. Петрушевски претставува „дрпалка, црпка“, cf. προϋτήριον, ἐκϋτήριον⁷⁷ (cf. *to-no-e-ke-te-ri-jo*, PY Fr 1222, /*throno-ek-kheteriyoi*/ со белешките - во првиот дел).

57. *po-ro-ko-re-te/-re-qe*, KN V 865.5, PY Jn 829.4.5.6.7.8.9.10.11.12.13.14.15.16.17.18.19, Jo 438[.4].19 / Jn 829 [[.1]].2, /*pro-koretere(s)*/, име на функција, во номинатив множина, сп. *ko-re-te-re*; слично како и *po-ro-da-ma-te/po-ro-du-ma-te*, „вице-губернери, заменици локални намесници“⁷⁸.

58. *po-ro-ko-wo*, MY Ue 611.2, /*pro-khowos*/, сложено име за „сад за полевање“, во ном. еднина, сп. πρόχοος (α 136, δ 152), со истото значење⁷⁹, сп. и *re-wo-to-ro-ko-wo*, *si-to-ko-wo*, во првиот дел.

59. *po-si-ke-te-re*, PY An 610.6 [[.7]] , /*pos-hiktēres* /, во ном. множина; споредбите со формите од помикенскиот грчки, кај кои вториот елемент претставува самостоен збор, како на пр. хом. ἰκέτης, „молител“, Ајсхил: ἰκτωρ, „молител, застапник“, Софокле: ἰκτήρ, „кој

⁷⁶Сп. *Tractata Mycenaea*, p. 308; *Études*, p. 385, adn. 166; *SMEA* 15, 1975, p. 99; P. Hr. ILIEVSKI, *Godišnjak* 24, 1986, p. 22.

⁷⁷ M. D. PETRUŠEVSKI, *ŽA*, 8, 1958, p. 240, *Godišnjak centra za Balkanološka ispitivanja*, 4, knj. 6., Sarajevo 1981, p. 46.

⁷⁸C. J. RUIGH, *Tractata Mycenaea*, p. 308; P. Hr. ILIEVSKI, *Godišnjak* 24, 1986, p. 23.

⁷⁹M. D. PETRUŠEVSKI, *Godišnjak Akademije BiH*, knj. 17, Sarajevo 1981, p. 94; *Documents*², Glossary s.v.

моли за помош“, како и контекстот на споменатиот пилски документ, не оставаат големи можности да видиме што точно значи овој збор. Често се помислува на примарното значење на глаголот од кој е изведен вториот елемент - ἵκω, ἰκνέομαι, „идам, пристигнувам, достасувам, доаѓам“, па заедно со префиксот , сложенката да може да се преведе со „дојденци“⁸⁰.

60. *u-ro-we*, KN L 178, /*hup-owes*/, веројатно поименичена придавка во ном. еднина; формата ѝ одговара на помикенската ὑποέστης, cf. Хесихиј: ὑποέστης; χιτών, т.е. „долна облека“⁸¹.

61. *u-wo-qe-ne*, KN V 145.2; според *Documents*², сложенката е поврзана со следната по ред, но не мора да биде сигурно така.

62. *u-wo-qe-we*, KN C 902.6, /*u-wpkwēwe(s)*/, име на занимање или должност, што по предлог на проф. Л. Р. Палмер⁸², треба да се преведе како „надзорник, надгледувач“. Ако е тој во право, тогаш оваа препозиционална сложенка е со префиксалниот елемент /*u-*/, кој е документиран во помикенските кипарски форми како предлог општо земено, - сп. ὕχερων = ἐπιχείρου, „плата, надомест“, ὕφαις ζᾶν = ἐπὶ αἴς ζᾶν, „за многу години“ и можеби во ὕ τύχᾶ = ἐπὶ τύχη, „за среќа“⁸³.

⁸⁰Cf. *Documents*², pp. 186, 431: ‘immigrants’; *MGV* I, s.v. ἵκω; *MGL*, s.v.; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, pp. 169, 184; M. GÉRARD-ROUSSEAU, *Mentions*, pp. 285 f.; aliter M. LEJEUNE, *RPh* 34, 1960, p. 21; *REA* 64, 1962, p. 6.

⁸¹ *Interpretation*², p. 294, 461.

⁸² *Interpretation*², pp. 183, 461.

⁸³Сп. го натписот од Идалион, бр. 23 кај Buck, *GD*, p. 211f.; O. Masson, *Les inscriptions chypriotes syllabiques*, Paris 1961, pp. 237- 238; E. FRAENKEL, *IF* 60, 1950, 142 ff.; E. HAMP, *Cl. Ph.* 48, 1953, 240 ff; M. LEJEUNE, *BSL* 50, pp. 75ff.; Во врска со сложенката во микенскиот, сп. A. M. DAVIES, *Acta Mycenaea* II, pp. 90f.; *Documents*², Glossary s. v.

П.а2.А.Препозиционални сложени именки според сферите од интерес за дворците

Според списокот на обработените препозиционални сложенки, очигледно е дека тие исто така биле употребувани речиси во сите сфери од животот на дворците значаен за евидентирање во архивите што ги воделе писарите. Пред сè, да ги видиме:

а. **Имињата на занимања:** *a-de-te/-re*, *a-pi-qo-ro*, *a-pu*, *ke-u-po-de-ja*, *e-ko-so-wo-ko*, *e-mi-to*, *e-pi-we-ti-ri-jo*, *e-to-wo-ko*, *o-pi-tu-ra-jo*, *pa-wo-ke*.

ОБЛАСТ ВО ЗАНИМАЊЕТО	ЗАНИМАЊЕ	ПОЛ	ПОТЕКЛО	ПАДЕЖ	БРОЈ НА ЗАНИМАЊА
ПЛЕТАЧКИ/ВРЗУ-ВАЧКИ ЗАНАЕТ	<i>a-de-te/-re</i>	машки	PY	ном.едн/дуал	1
ПОМОШНА РАБОТНА СИЛА	<i>a-pi-qo-ro</i>	женски	PY	ном./ген./дат.мн.	1
	<i>o-pi-tu-ra-jo</i>	машки	PY	дат. едн.	2
	<i>pa-wo-ke</i>	женски	KN, PY	ном. едн.	3
РАБОТНИ ОБВРСКИ НАДВОР ОД ДВОРЕЦОТ ИЛИ ВО ДВОРЕЦОТ	<i>e-ko-so-wo-ko</i>	машки	KN	ном. мн.	1
	<i>e-to-wo-ko</i>	машки	KN, PY	дат. едн/ном.мн.	2
ПЛАТЕНИ ДЕЈНОСТИ	<i>e-mi-to</i>	машки	KN	ген. мн.	1
ТЕКСТИЛ	<i>e-pi-we-ti-ri-jo</i>	машки	PY	ном.едн.	1
ВКУПНО					9

Табела 7. Имиња на занимања -препозиционални сложенки во микенскиот грчки

Што можеме да видиме од горнава табела? Таа пред сè, воопшто не покажува слика идентична на онаа од првиот дел. Наместа, причина за тоа се ретките можности да се открие вистинското значење на сложенката преку контекстот. Натаму, самите сложенки претежно означуваат к а д е работи мајсторот или работникот, покрај предметот со којшто се занимава. Тоа дава далеку поинаква и се разбира, мошне специфична слика за препозиционалните сложенки како имиња на

занимања. Токму заради тоа некои препозиционални сложенки веројатно и се здружувале со некои поопределувачки именски или глаголски форми, особено кај имињата на занимања, како што се на пр. *a-pi-ko-wo-ko*, *e-ke-ro-ḡo-no* и функционираше како прв или втор елемент од сложенките составени од три елементи. Според горнава табела гледаме дека препозиционални сложенки исто така, се користеле и за означувањето на помошните работници, слугите.

б. Имиња на функции и задолженија

СФЕРА НА ОБВРСКИТЕ	ОБВРСКА	ПОЛ	МЕСТО НА ДОКУМЕНТИРАЊЕ	БРОЈ НА ФУНКЦИИ ПО ОБЛАСТИТЕ
ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБВРСКИ ВО ДВОРЦИТЕ	<i>o-pi-te-ke-e-u/o-pi-te-u-ke-e-we/o-pi-te-u-ke-we</i>	машки	РУ, КН	1
ОВОШТАРСТВО	<i>o-pi-su-ko</i> <i>su-ko, po-ro-du-ma/</i> <i>po-ro-du-ma-te</i>	машки	РУ	1
		машки	РУ	2
ОДГОВОРНОСТ ЗА КОРАБИ	<i>o-pi-ka-pe-e-we</i>	машки	РУ	1
САКРАЛНИ ЗАДОЛЖЕНИЈА	<i>?a-pi-ḡo-ro-i</i> <i>a-pi, ke-u-po-de-ja</i>	женски	РУ, ТН	1
		женски	КН	2
АДМИНИСТРАТИВНИ ОБВРСКИ	<i>po-ro-ko-re-te-re</i> <i>po-ro-du-ma-te</i>	машки	КН, РУ	1
		машки	РУ	2
НАДЗОРНИШТВО	<i>e-pi-ko-wo</i> <i>o-pi-ko-wo</i> <i>u-wo-ḡe-we/ne?</i>	машки	КН, РУ	1
		машки	РУ	2
		машки	КН	3
ПРИДРУЖБА	<i>ka-si-ko-no</i>	машки	КН, РУ	1
ВКУПНО				13

Табела 8. Имиња на функции и задолженија - препозиционални сложенки во микенскиот грчки

в. Имиња на населението -препозиционални сложенки

вид документ	население	мето на документирање
описоци на лица	<i>me-ta-ki-ti-ta</i>	PY
описоци на лица и оточарство	<i>o-pi-da-mi-jo</i>	PY
описоци на лица	<i>o-pi-ti-ni-ja-ta</i>	PY
описоци на лица	<i>po-si-ke-te-re</i>	PY

Табела 9. Препозиционални сложенки -квалификации на населението според територијалната распределеност

г. Технички термини

Како што може да се види и од погоре обработениот материјал, во микенскиот грчки препозиционалните сложенки се најмногубројни како технички термини. Да го видиме табеларниот преглед според сферите на документирање по дворците:

ОБЛАСТ ВО УПОТРЕБАТА	ТЕРМИН	РОД	МЕСТО	БРОЈ
ДОМАКИНСТВО МЕБЕЛ САДОВИ	<i>a-pi-po-re-we</i>	машки	KN	1
	<i>a-po-re-we</i>	машки	PY, MY	2
	<i>e-ku-se-we</i>	машки	MY	3
	<i>o-pi-ke-re-mi-ni-ja-/pi</i>	женски	PY	4
	<i>po-ro-e-ke-te-ri-ja</i>	женски	PY	5
ЗАПРЕЖНИ КОЛИ	<i>a-pu-ke</i>	женски	PY	1
	<i>e-pi-zo-ta</i>	среден	KN	2
	<i>o-pi-de-so-mo</i>	машки	PY	3
	<i>o-pi-i-ja-pi</i>	женски	KN	4
	<i>o-po-qo</i>	машки	KN	5
	<i>pa-ra-wa-jo</i>	машки	KN	6
ПРОИЗВОДСТВО НА МАСЛА	<i>e-pi-ko-wa</i>	женски	KN	1
	<i>po-ro-ko-wa</i>	женски	KN	2
ТЕКСТИЛ ОБЛЕКА	<i>e-pi-ki-to-ni-ja</i>	женски	KN	1
	<i>e-pi-ko-ru-si-jo/</i>	машки	KN	2
	<i>o-pi-ko-ru-si-ja</i>	женски	KN	3
	<i>o-pi-ra₃-te-re</i>	машки	PY	4

ОБЛАСТ ВО УПОТРЕБАТА	ТЕРМИН	РОД	МЕСТО	БРОЈ
	<i>]e-pi-ro-pa-ja</i>	женски	KN	5
	<i>e-pi-u-ru-te-we</i>	машки	PY	6
	<i>e-po-mi-jo</i>	машки	KN	7
	<i>u-po-we</i>	машки	KN	8
ГРАДЕЖНИ МАТЕРИЈАЛИ И АЛАТИ	<i>e-to-ki-ja</i>	среден	PY	1
	<i>e-po-wo-ke</i>	машки	PY	2
ОБВРСКИ КОН ДВОРЕЦОТ, АДМИНИСТРА- ТИВНИ ТЕРМИНИ	<i>a-pu-do-si</i>	женски	KN, PY	1
	<i>ku-su-to-ro-qa</i>	женски	KN, PY	2
ВКУПНО				26

Табела 10. Препозиционални сложенки-технички термини во микенскиот грчки

П.а1.Б. Придавки - препозиционални сложенки

Кога всушност зборуваме за придавките врзани за познат корен што се појавува како појдовна точка и за глаголските и за именските форми, имаме всушност два вида сложени зборови: сложенки и изведенки. Иако обработувајќи ги по абecedарен редослед не водиме особена грижа за ваквите одлики, за тоа ќе кажеме нешто во третото поглавје од вториов дел.

1. *a-pe-ti-ra*, KN V 280,11, /*amph-^hestriya*/, сложена придавка во номинатив еднина од ж.р., за којашто микенолозите единствено се согласуваат дека е препозиционална сложенка. Имено, од една страна таа се смета за придавка на *to-pe-za*¹, а од друга страна се верува дека може да се работи за епитет на божица². Ако е придавка за маса, може да се разбере како „на којашто може да се седи од обете страни“.

2. *a-pi-qo-to*, PY Ta 642.3, -709.2, -713. 1.3, -715.1.3, /*amphi-g^woltos*/, придавка од ж.р., што сосема возможно значи „округлеста, елипсеста“ и е епитет за *to-pe-za*, „маса“ на првите три документи, и за *e-ka-ra*, „мангал“ на четвртиот³. Во помикенскиот грчки придавката документирана кај Еврипид, *φρζ.* бр. 167, која е блиска по значење на оваа во микенскиот гласи ἀμφίβλητος.

3. *api, to-ni-jo*, PY Ta 716.1, /*amphi-storniyo*/, веројатно претставува единствена целина, иако предлогот во поширока смисла е напишан одделно од вториот елемент. Оваа придавка се однесува на именката *ra-sa-ro*, /*psalō*/, „ланец“ и е во номинатив двоина од м. род. Верувам заедно со Ж. Тајарда⁴ дека таа значи „што се употребува околу појасот, (при)појасен“ или сл.

¹Cf. P. CHANTRAINE, *RPh* 34, 1960, pp. 177-181; M. LEJEUNE, *RPh* 34, 1960, p. 20; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, pp.167, 169, 171, *Documents*², p. 476; p.532: obscure.

²Сп. L.R. PALMER, во *Interpretation*², p. 407; во *Res Mycenaea*, pp.340, 341, 343, тој нагласува дека оваа сложенка е име на божица, *Aphētria*, изведено од глаголот ἀφίημι, „стрелам“, споредувајќи ја сложенката со епитетот на Аполон Ἀφίτωρ во помикенскиот грчки. Сп.и *Documents*², p. 311.

³Сп. D. i M. D. PETRUŠEVSKI, *Godišnjak* VI,4, 1968, p. 47.

4. *e-ka-ra-e-we*, KN, Dm, *passim*, /*engraēwes*/, епитет на овни, во ном. множина, што по можност значи „за гоење“⁵.

5. *e-pi-ko-wa*, KN Fh 343, Fh 380, /*epikhowa*/, е веројатно сложенка која би се поврзала со глосата на Хесихиј : ἐπιχόα·κατάχυσις, „потурање, натурање“ или сл. Исто така, што се однесува до видовите масла евидентирани во микенската цивилизација, се помислува и на видот од маслата, иако не е лесно да се каже со сигурност за какви точно масла се работи. Така на пр., според Л. Годар⁶ и И. Дију⁷, двата вида масло документирани во кноската Fh-серија, *e-pi-ko-wa* и *ro-ro-ko-wa*, се разбираат според намената, како „масло за подмачкување“, односно, „масло за попрскување“⁸. А. М. Дејвис, од друга страна, верува дека мора да има некаква врска во спротивставувањето на предлозите во поширока смисла *ro-ro*- и *e-pi*-, односно, дека разликата меѓу видовите масло треба да се бара според потеклото на маслото⁹; според неа, *ro-ro-ko-wa* (за кое види подолу) е масло што настанало од првото цедење на маслинките, а *e-pi-ko-wa* од второто, па на некој начин семантичката противпоставеност на *ro-ro*- и *e-pi*- би и била соодветна на онаа од помикенското, на пр., πρόγονος, „предок“ и ἐπίγονος, „поколение“. Подеднакво е возможно, наменски гледано, да се работи и за масло за првично и вторично полевање (сп. χοή, „полевање“) во чест на боговите, но навистина ни една од овие интерпретации во врска со точното значење на сложенките не е сосема сигурно, и покрај тоа што е позната спротивставеноста на πρό и ἐπί во грчкиот.

⁴Cf. J. TAILLARDAT, *REG* 73, 1960, pp. 5-8; D. i M. PETRUŠEVSKI, *art. cit.* in adn. 3, pp. 56-57; *Études*, p. 187 и adn.448.

⁵ В. М. Lejeune, *PdP* 17, 1962, p. 410; *Mémoires* II, p. 344 и adn. 17; PERPILLOU, p. 379, adn. 24; J. L. MELENA, *Res Mycenaeeae*, p. 267 и adn. 43; GÉRARD-ROUSSEAU, *Mentions*, p. 84; VILBORG, *Grammar*, p. 146; M. D. PETRUŠEVSKI, *SMEA* 12, 1970, p. 125; *Documents*², pp. 210, 437; C. J. RUIJGH, *Res Mycenaeeae*, p. 403 и др.

⁶Сп. L. GODART, 'La serie Fh de Cnossos', *SMEA* 8, 1969, pp. 54ff.

⁷DUHOUX, *Aspects*, p. 136f. и adn. 21.

⁸Сп. исто така *Documents*², *Glossary s. v.*; MELENA, *Studies*, p. 41; GÉRARD-ROUSSEAU, *Mentions*, p. 91 и др.

⁹А. М. DAVIES, *Res Mycenaeeae*, pp. 299f., 308 и adn. 43.

6. *ku-su-pa/ku-su-pa-ta*, KN *Fh* 367+5460, PY *Fr* 1201, /*ksympan*/, / KN *Dp* 699.A, /*ksympanta*/, придавка документирана во еднина и множина од средниот род. Таа сосема ѝ одговара на на помикенската придавка - препозиционална сложенка ξύμπας, ξύμπασα, ξύμπαν. Придавката во еднина се однесува на вид масло, а во множина на овците и волната¹⁰.

7. *o-pi-ro-qa*, PY *Aa* 777; *Ab* 899.B; *Ad* 691, /*opi-loik^ooi*/, придавка документирана во номинатив и генетив множина; таа по секоја веројатност е глаголска придавка; глаголот од којшто е изведена можеби е документиран во микенскиот грчки- сп. *re-qa-te-no...o-pi, e-sa-re-we* (KN *As* 1517.1.11)¹¹. Во помикенскиот грчки се документиран и глаголот ἐπιλείπω, „оставам, напуштам“ и придавката ἐπίλοιπος (Пиндар, *Ол.* 1,33), „останат, преостанат“.

8. *pe-ri-ro-qa*, KN *V* 479 v. 1, /*peri-loik^ooi*/, сложена придавка во ном. множина, „преостанати“¹², cf. *o-pi-ro-qa*. Иако оформиле целини со различни префикси, има можности придавките да не се разликуваат по значењето¹³. Во помикенскиот грчки придавката περίλοιπος е употребена од Аристофан.

9. *pe-ru-si-nu-wa*, PY *Ma* 126.1,-225. 2; *Ub* 1316, /*perusinwa*/, во номинатив еднина и множина од ср. род; *pe-ru-si-nu-wo*, /*perusinwon*/, PY *Ma* 193<2>, -216.3, 330.2, -335.72, -378.2, -397.2, во ном. еднина од ср. род. Оваа придавка имала и поинаква граfiја во микенскиот грчки. Така на пр., средниот род во множина од придавката е документиран и во формата *pe-ru-si-nwa* на плочката MY *Oe* 111.1, исто како и *pe-ru-si-nwa* на кноските плочки KN *Dp* 7742[.1], *So* 4442.b и MY *Ue* 652.2.4, но којашто се наоѓа во номинатив еднина од женски род. Во ген. мн. таа е употребена на пилскиот документ *Ub* 1317. Придавката значи

¹⁰B. *Documents*², Glossary s.v. *ku-su-pa*; P. Hr. ILIEVSKI, *Minos* 7-2, 1963, pp. 146-147; VILBORG, *Grammar*, p. 122; *Interpretation*², pp. 19, 38, 54 и др.

¹¹*Documents*², p. 161; *Études*, p. 300; A. M. DAVIES, *Res Mycenaeae*, pp. 298, 308

¹²*Documents*², p. 571; *Interpretation*², pp. 55, 444; VILBORG, *Grammar*, p. 77 и др.

¹³Во врска со истото значење на λοιπός, ἐπίλοιπος, περίλοιπος во помикенскиот грчки, сп. STRÖMBERG, *GPS*, p. 96.

„минатогодишен“¹⁴. Во помикенскиот грчки περυσινός е документирана во *фрагменти* бр. 160 од Аристофан.

10. *po-ro-e-ke*, PУ Та 713. 2, -715.2, /*pro-^hekhēs*/, придавка за маса, (*to-pe-za*), „издолжена, елипсеста“¹⁵.

11. *po-ro-ko-wa*, KN Fh 350, -381, технички термин, име за вид масло, што се смета за масло „за попрскување“, или пак за масло добиено „од првото пресување на маслинките“, сп. и *e-pi-ko-wa*¹⁶.

¹⁴ В. *Interpretation*², pp. 304f.; А. HEUBECK, *Sprache* 9, 1963, p. 195; *Welt*, pp. 41, 76; *MGV* I, s.v. περυσιν; E. RISCH, *Wortbildung*², pp. 100f., и adn. 87; *Res Mycenaea*, p. 375 и др.

¹⁵ Сп. М. D. PETRUŠEVKI, *Godišnjak* IV, 6, 1968, p. 52; *Documents*², p. 501; aliter *Études*, p. 354; *Res Mycenaea*, p. 396; /*pōroenkḗs*/, „со потпора од мермер“, *Interpretation*², pp. 31, 55 347, 447; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, p. 178; VILBORG, *Grammar*, p. 50 и др.

¹⁶ Сп. А. M. DAVIES, *Res Mycenaea*, p. 300 и adn. 43.

II.1.B. Глаголски форми - препозиционални сложенки

Некои научници сметаат дека глаголските форми - препозиционални сложенки, не спаѓаат во вистинските сложенки, ами, заради тоа што во неколку индоевропски јазици предлозите во поширока смисла на зборот се напишани одделно од глаголските форми, дека треба да се сметаат за *juxtaposita*, т. е. „здружено-поставени“ сложенки. Според она што можеме да го видиме од јазичниот материјал во микенскиот, верувам, заедно со К. Бругман, Е. Швицер, К. Д. Бак, Р. Стремберг и други, дека предложните глаголски сложенки се исто така вистински сложенки, како и именските препозиционални сложенки. При нивната обработка ќе се придржуваме до вообичаената поделба на: α формите од *verbum finitum* и β : форми на *verbum infinitum*.

II.1.B.а.Форми од *verbum finitum*

1. *-a-pe*, PY An 5.1.2.3.4.5, -18.2.7, /*ap-es*/, 3-то лице еднина од имперфектот¹ на глаголот **/ap-es-mi/*, cf. помикенското $\text{ā} \text{p} \text{e} \text{m} \text{i} < * \text{ap}(\text{o}) \text{-es-mi}$. Што се однесува до индикативот на презентот активен од овој глагол, којшто претставува препозиционална сложенка, сп. ја формата во третото лице множина:]*a-pe-e-si*[, PY An 614.7. Глаголот значи „отсуствува, недостасува“.

2. *a-pe-i-si*, KN Od 666.b, /*ap-eisi*/ сложен глагол во трето лице еднина од индикативот на презентот активен, чиј втор елемент би му одговарал на помикенскиот $\text{ē} \text{p} \text{i}$. Проф. Л. Р. Палмер мисли дека глаголот значи „произлегува, следува“².

¹Cf. J. CHADWICK, *SMEA* 4, 1967, pp. 22-33; M. LEJEUNE, *ibidem*, pp. 33-34; M. S. RUIPÉREZ, *Acta Mycenaea* I, p. 156; *Documents*², pp. 182, 426; aliter L. R. PALMER, *Interpretation*², p. 132; VILBORG, *Grammar*, p. 106.

² *Interpretation*², pp. 240, 407; *Myc. & Min.*, pp. 208-209; *Evidence*, p. 99; С. ЛУРЬЕ, *Язык*, p. 166; ИЛИЕВСКИ, *Аблайивой*, p. 84; *Documents*², p. 532; VILBORG, *Grammar*, pp. 50, 106 и др.

3. *a-pe/-pu-do-ke*, PY Fr 1184.1 / KN Od 681.b, X 408.1, две варијанти на сложенки со еднакви први и втори елементи, односно */ape-do-ke*³, */apu-do-ke*, иако не е сосема сигурно за што всушност навистина станува збор, кога се во прашање двете различни графии: за алтернација на *u/e*⁴, или пак за колебање меѓу аугментираниите и неаугментираниите лични глаголски индикативни форма од аористот. Во помикенскиот грчки е документирана сложенката ἀποδίδομι, „враќам, отплаќам“.

4. *a-pe-e-ke*, PY An 724.2.5.7, и *a-pi-e-ke*, PY Un 2.2, глаголски форми документираны на два мошне дискутирани и со мошне различни можности за интерпретација и разбирање обработувани документи: од две идентични работи што само малку се разликуваат, до можноста за сосема различни сложенки, со различни први и втори елементи. Од една страна, се претполага дека под оваа сложенка треба да разбереме */amphi-^hek^hei*/, односно „се грижи за нешто“⁵; притоа, ако веруваме дека на обата документа ја имаме истата глаголска сложенка, на плочката An 724, е можно да имаме апокопа на крајниот вокал од превербот пред *h*, односно да го транскрибираме како */amph-^hek^hei*/ . Но, исто така, тој може да биде разбран и како */aph-^hek^hei*⁶, односно да биде сметан за превербална сложенка со прв елемент */ap-/*, со што можноста за апокопата од завршниот вокал и на овој предлог пошироко земено, останува подеднаква. Притоа, веројатноста вториот елемент да се транскрибира како */iēmi/* < **yi-yēmi*, е сосема мала⁷. Оние што веруваат дека пилскиот документ Un 2 спаѓа во сферата на свештеничките

³Ср. S. LURJIA, *PdP* 15, 1960, p. 258; E. RISCH, *Kleine Schriften*, p. 447; *Études*, pp. 91, 350; Y. DUHOUX, *Minos* IX-1, 1968, p. 92; *Documents*², p. 481; *Interpretation*², pp. 407, 408; H. M. HOENINGSWALD, *Mycenaean Studies*, p.179 и др.

⁴M. D. PETRUŠEVSKI, *Studia Mycenaea*, p. 55.

⁵Види *Documents*², pp. 187, 431; *Études*, p. 320, c. adn. 133; *ŽA* 31, 1981, p. 54; J. L. PERPILLOU, *Minos* IX, 1968, p. 214; V. GEORGIEV, *PdP*, 1965, p. 24 и др.

⁶Cf. I. HAJNAL, *Mykenaika*, p. 293, c. adnn. 34, 35.

⁷*Mémoires* I, p. 225, c. adn. 19.

обврски⁸, *a-pi-e-ke* го разбираат како */ap-^hieke/*, форма од една во помикенскиот грчки запазена само во именката *ἱερός*, глаголска основа, со значење „принесува жртва“, (= што би му одговарала на помикенскиот глагол *ἱμφιέρωσθε*), па даровите на документот да бидат разбрани како дарови во чест на бога. Во тој случај, формата би била во трето лице еднина од аористот од оваа основа, која според Л. Р. Палмер е документирана во презент во формата *i-je-si*, *i-je-to* итн. Во последно време, епиграфско-лингвистичките споредби во врска со грижата за маслинките, смоквите и виното во микенските дворци, како и за садовите во кои тие требало да се сервираат или пак биле сместени, даваат можности да се проникне повеќе во практичните обврски на *o-pi-te-u-ke-e-u*, заради што првичната претпоставка за значењето на *a-pi-e-ke* би можела да се смета за поприфатлива, како што во последно време истакна Џ. Т. Килен⁹.

5. *a-pu-do-so*], KN Nc 4484, најчесто сметана за именка, односно се мисли дека треба да се транскрибира како */apu-dos(mos)ʷ*¹⁰, односно дека претставува една на поинаков начин во Кнос оформена сложенка, која што и одговара на пилската *a-pu-do-si*, */apu-dosis/*, т.е., дека значи „отплата, исплата“; вакво значење има и аркадо-кипарската форма *ἀπδόσμοσ*¹¹ (јонско-атички *ἀπδόσμοσ*), покрај *ἀπδόσμοιον*, сложенка преведена како „за продажба“. Меѓутоа, има мислење и дека слогот на оштетениот крај од плочката треба да се прочита како *a-pu-do-so[-si]*, односно дека на ова место е документирана форма на футурот од еден

⁸*Interpretation*², pp. 51, 52, 54, 61, 259, 265, 334; VILBORG, *Grammar*, pp. 50, 107; C. GALLAVOTTI, *Cambridge Colloquium*, p. 186; GÉRARD-ROUSSEAU, *Mentions*, p. 369; E. RISCH, *Res Mycenaeae*, pp. 381, 385.

⁹Сп. J. T. KILLEN, *Mycenaika*, p. 376; *BICS* 39, 1994, pp. 67-84, посебно 72; R. PLATH, *Mycenaika*, p. 535.

¹⁰Види *Documents*², p. 533; С. ЛУРЬЕ, *Язык*, стр. 66; *HGD* II, p. 318; J. T. KILLEN, *Cambridge Colloquium*, p. 36.

¹¹Сп. BUCK, *GD*, p. 205, на натписот бр. 18 од Орхоменос, ред бр. 39-4.

сложен глагол, во трето лице еднина, односно /apu-dōsonsi/, „ќе приложат, ќе дадат“¹², cf. jo-do-so-si (PY Jn 829.1).

6. e-ke-jo-to, PY Aq 64, - 218, /enkeiontoi/, мошне често дискутирана глаголска сложена форма, употребена последователно со a-na-ke-e, o-pe-ro-te, во две различни уводни формули, на еден ист документ - обата погоре цитирани документи се сметаат за еден единствен - дигтих. Размислата како се разликуваат или се противпоставени глаголите /anagō/ и /enkeutai/ се одвива во неколку насоки. Според авторите на Documents², p. 178, глаголот треба да се преведе како 'are included', т.е., „се вклучени“¹³.

7. e-ne-e-si, PY En 609.2, /en-ēbensi/, сложен глагол¹⁴ во трето лице множина од индикативот на активниот презент, „тука се, присутни се“, што му одговара на помикенскиот ѓνεци, а спореди го и партиципот на презентот активен e-ne-o.

8. e-pi-de-da-to, PY Vn 20.1, /epidedastoi/, сложенка од еден глагол што веројатно му соодветствува на помикенскиот δατέομαι, „делам, разделувам“, во трето лице еднина од индикативот на пасивниот перфект, односно „биле испратени“¹⁵; сп. и хом. δέδαίσται (α 23) и δέδασταί (Хесиод, Теог., ст. 789).

9. e-ze-to, KN Od 563.1, cf. ? ze-so-me-no, /en-ǵento/, /ens-dentoi/, форма во презент, во трето лице множина, или пак во претерит, /ensdento/, како што мисли проф. Ж.-Л. Перпију¹⁶, при што изразот e-ze-to, to-ro-qo, го преведува со „сплетуваа(т) плетенки“. Тој мисли дека грчкиот глагол од којшто потекнува оваа форма, му е поблизок на

¹²Cf. Interpretation², p. 408.

¹³Cf. J.-L. PERPILLOU, *Tratata Mycenaea*, p. 271.

¹⁴Види Documents², Glossary, s.v.; VILBORG, *Grammar*, p. 110; E. Risch, *Kleine Schriften*, p. 547 и др.

¹⁵Сп. ИЛИЕВСКИ, *Абλαΐτιβοΐ*, стр. 20f., 62f.; *MGV* I, s.v. δατέομαι; Documents², Glossary, s.v. e-pi-de-da-to; A. M. DAVIES, *Res Mycenaea*, p. 298f.; PALMER, *GL*, p. 50 и др.

¹⁶Cf. J.-L. PERPILLOU, 'έν, ένς, έξ en mycénien', *Tractata Mycenaea*, p. 275.

скр. *dyáti*, одошто на помикенското $\delta\acute{\epsilon}\omega < * \delta\acute{\epsilon}-\omega$, односно претполага дека овој глагол во микенскиот гласел $*\delta\acute{\eta}\mu$. Притоа, тој ја истакнува можноста консонантската група $\sigma\delta\epsilon > ze$ во микенскиот.

10. *(o-u-)pa-ro-ke-ne-*[, PY Ad 686.a, */(ou)paro-gene(to)/*, сложен глагол во трето лице еднина од медијалниот аорист, сп. и *-ze-to*. Микенолозите се со различни мислења за значењето на глаголот. Во *Documents*², на пр., се преведува со „не се претстави“¹⁷, а во *Interpretation*², „не пристигна“¹⁸. Заради тоа што документот не е комплетен, обете значења од глаголот се можни.

11. *-po-ro-te-ke*, MY Ue 661.1, */-pro-thēke/*, сложен глагол во трето лице еднина од аористот, од еден глагол кој во помикенскиот би му одговарал на $\pi\rho\tau\acute{\iota}\theta\eta\mu$, „изнесува, изложува“¹⁹, на текст на којшто натаму се набројани продуктите што се изнесени. Во последно време, Џ. Т. Килен²⁰ му посвети внимание на ова прашање и преку добро познатите просопографски методи, тој дојде до заклучок дека значењето на глаголот е во техничка смисла, и дека како технички термин најверојатно му одговара на подоцнешниот глагол употребен кај Херодот (I, 207), односно, „послужи (храна)“. Всушност, благодарение на објавените печати откриени во Теба, што ги објави група епиграфичари, археолози и лингвисти, Џ. Т. Килен дојде до заклучокот дека има можности продуктите набројани во пилската *Un* серија, како и на кноската плоча *Uc* 160, да биле наменети за церемонијални банкети во дворците или слично. Со организацијата на гозбите, пак, според него, односно, грижата за храната, продуктите, садовите, пијалокот, се грижел *o-pi-te-ke-e-u*, заради што не било нужно постојано да се споменува тој со своето занимање, освен за мошне важни причини за гозба, каква што е онаа на пр., документирана на пилската плочка *Un* 2.

¹⁷р. 162 и Glossary, s.v.

¹⁸pp. 124, 442.

¹⁹Сп. *Documents*², Glossary s.v.; *Études*, p. 326, adn. 153; *MGV* I, s.v. $\tau\acute{\iota}\theta\eta\mu$ и др.

²⁰В. J. T. KILLEN, *Mykenaiika*, pp. 375-376.

12. *po-si, e-e-si*, KN *Sd 4422.b, /posiesensi/*, мошне веројатно, иако одделно напишана, сложена глаголска форма во трето лице множина од индикативот на сегашното време, употребена во кноската евиденција за запрежните коли, што се преведува како „прикрепен, сум, прицврстен сум“, односно со негацијата *o-u-ge*, cf. *oʻtē*, „не се прицврстени“; сп. и атич. *πρόσῆμι*, „прикрепен сум, присоединет сум“²¹.

²¹Сп. *HGD* II, p. 360; Илиевски, *Аблайинойѝ*, п. 28; C. J. RULGH, *ŽA*, 31/1-2, 1981, p. 49; *Documents*², pp. 367, 516; M. LEJEUNE, *REA* 64, 1962, p. 5 и др.

П.а1.В.β. Глаголски имиња - препозиционални сложенки

1. Инфинитив

1. *a-na-ke-e*, PY Aq 218.1, инфинитив употребен во состав на синтагмата *a-na-ke-e-e*, *o-pe-ro-te*, кој се појавува како доказ дека, иако не е документиран во лична форма, глаголот /*anagō*/ бил во употреба во микенскиот грчки. Мошне се разликуваат мислењата за значењето на оваа препозиционална сложенка во микенскиот. Проф. Х. Милештајн предложи превод „да заминат на море, да отпловат“²². Л. Деруа го преведува глаголот со ‘*devant partir*’, т.е., „треба да заминат“²³. Во *Documents*², глаголот се разбира како „носи, придонесува“²⁴. Според професор М. С. Руиперет, лицата набројани на овој документ „се должни да ги повлечат граничните бразди“²⁵. Проф. Ж. -Л. Перпију²⁶, смета дека спротивставеноста на двата глагола документираны на плочката, може да се разбере како спротивставеност меѓу движење и мирување. Во помикенскиот грчки е уште поголемо шаренилото од значења за овој сложен глагол. Така на пр., кај Ајсхил тој е употребен со значењето „враќам, повлекувам“: *Хоеф.* 131: φίλον τ’ Ὀρέστην, πῶς ἀνάξομεν δόμοις; или кај Хесиод, „започнувам, поведувам“, во *Дела*, 280: αἶ δ’ ὑπὸ φόρμιγγων ἄναγον χορὸν ἡμερόεντα. Кај Софокле (фрг. 513,7), зборот е употребен со значењето „извлекувам, предизвикувам“: κάμοι γὰρ πατήρ γε δακρύων χάριν ἀνῆκτ’ ἄν εἰς φῶς, итн.

²²MÜHLESTEIN, *Die o-ka Tafeln*, p. 37f.; HGD II, p. 358.

²³GÉRARD-DEROY, *Cadastre*, p. 152, n. 26; *Leveurs*, p. 54, adn. 34; GÉRARD-ROUSSEAU, *Mentions*, p. 52.

²⁴Glossary, s.v. ;cf. и ИЛИВСКИ, *Аблайивової*, p.20; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, pp. 164, 193.

²⁵M. S. RIPÉREZ, *Minos* V-2, 1957, p. 157; *PP* II, p. 99; J. L. MELENA, *Studies to Chadwick*, pp. 422-423 и др.

²⁶Cf. *Tractata Mycenaea*, p. 271.

2. Партиципи

а) на ѱрезенѱоѱѱ

1. *a-pe-a-sa*, KN *Ak* 615 lat. inf., *Ap* 618, /*apeassai*/, женски род од партиципот на активниот презент, во номинатив множина од глаголската препозиционална сложенка *a-pe-e-si*, /*ap-esensi*/, документирана во трето лице множина, „отсутни“.

2. *a-pe-o/-te*, KN *V* 117.3 (*a-pe-o*) /-B 810,-823; PY *An* 18.6/ *An* 724.1(*e-re-ta*, *a-pe-o-te*), /*ap-ehon*, *apehontes*/, машки род од партиципот на презентот од сложенката документирана во помикенскиот грчки како ѱπεϑι.

3. *e-pe-o*, KN *As* 625, lat. inf.²⁷, /*en-e^hon*/, возможно партицип на презентот активен во номинатив еднина, од сложениот глагол *e-pe-e-si*, во номинативот од машкиот или средниот род²⁸. Имено, контекстот на плочката е нејасен, зашто е многу оштетена, - зачувани се само врежани делчиња.

б) на ѱерфекѱоѱѱ

1. *a-ri*, *ke-ka-u-me-ro*, PY *Ta* 641.1, /*aru-kekaumenos*/, партицип на перфектот медио-пасивен во номинатив еднина, изведен од еден недокументиран во микенскиот глагол, што би му одговарал на помикенскиот ѱλοκαϑω, „изгорува, согорува (од дно)“. Партиципот во микенскиот се однесува на *ti-ri-po*, /*tri-pos*/²⁹.

2. *e-we-pe-se-so-me-na*, MY *Oe* 127, партицип во номинатив множина од средниот род, којшто се согласува во род, број и падеж со *pa-we-a₂*, за чија транскрипција, значење се спротивставени две различни мислења. Според Ц. Чадвик, во првите два слога од оваа

²⁷ Во *KT*³, на плочката *As* 608 ѱ се додадени и *As* 625 + 5870+5942.

²⁸Сп. D. A. HESTER, *Minos* 6, 1958, p. 25; VILBORG, *Grammar*, pp. 110, 116; *Documents*², p. 543; *MGV* I, pp. 188 (s.v. εϑι), 191 (s.v. εϑ), *DMic* I, p. 218, J.-L. PERPILLOU, *Tractata Mycenaea*, p. 270; R. PLATH, *Mykenaiika*, p. 534.

²⁹Cf. L. R. PALMER, 'A Mycenaean tomb inventory', *Minos* V-1, 1957, p. 87; *Mémoires* I, p. 226; D. i M. D. PETRUŠEVSKI, *Godišnjak* VI-4, p. 42.

сложенка, или поточно изведенка од сложен глагол, *e-w(e)-*, треба да го препознаеме помикенскиот прилог εὔ, а во вториот дел, /*(w)e-pe-se-so-me-na/*, партицип на футурот активен од глаголот ἔψω, „врие“, такашто формата, разбрана како среден род множина, би значела „коишто треба да бидат добро извриени“³⁰. Прифаќањето на ова објаснување би значело дека местото на оваа глаголска придавка не ѝ е во третиов, туку во првиот дел од овој труд. Од друга страна, Р. С. П. Беекес³¹ предложи овој збор да не биде сметан за сложенка, туку за партицип на футурот изведен од корен што започнувал со протетски вокал, т.е., **h₁webh-*, којшто во грчкиот се запазил само во нултата степен **h₁ubh-*, сп. ὑφαίνω, „ткае“, односно да се работи за партицип на футурот од овој глагол, којшто бил добиен од форма што го содржи суфиксот *-*sēs-*, „што треба да бидат исткаени“, објаснување прифатено и од Л. Р. Палмер³². Земајќи ја притоа предвид забелешката на проф. Палмер за отсуство од докази дека првиот вокал потекнува од ларингал во другите индоевропски јазици, мислам дека за првиот елемент од зборот, ако допуштиме дека претставува сложенка, би можел да биде земен предвид и предлогот пошпроко земено ἐν-, па значењето на сложенката да било „вткајува, вцртува“, какво што приближно има кај Херодот, III, 47.2: ...καὶ γὰρ θώρηκα...έόντα μὲν λίνεον καὶ ζῶων ἐνυφασμένων συχῶν, κεκοσμημένον δὲ χρυσῶν .

3. *me-ta-ke-ku-me-na*, KN Sf 4428.b, /*metakekhumena/*, партицип на перфектот пасивен во женски род од еден во лична форма недокументиран глагол во микенскиот грчки, соодветен на атич. συχέω, што значи „растура на делови“, односно овој партицип се однесува на костурот од запрежната кола, па би значел „растурен на делови“³³.

³⁰Cf. *Documents*², pp. 322, 488 и Glossary.

³¹Cf. *Laryngeals*, p. 67.

³²Cf. PALMER, *G L*, pp. 222, 312.

3. Глаголски придавки (*adiectiva verbalia*)

При класификацијата на препозиционалните сложенки, овие сложенки, што потекнуваат од врската меѓу предлогот и глаголот, К. Бругман ги сместува во втора групата сложенки при што, според него, вториот елемент од сложенката е име од глаголско потекло, како на пр. скр. *ira-hita-li*, грч. ὑπόθετος, „потчинет“. Според него, исто така, преку таа стара номинална композиција било потпомагано и тесното сврзување на адвербите со формите од *verbum finitum*.

1. *e-ka-te-re-ta*, KN *Se* 891+. В, /*en-kat-treta*/, придавка во номинатив еднина од женски род, што се однесува на запрежната кола, којашто може да се преведе како „од внатрешно издлабен брест“, односно, „одвнатре вдлабната“³⁴. Можеби првиот елемент од оваа препозиционална сложенка, *e-*, /*en-*/, претставува единство со вториот, бидејќи сложенката е составена од три елементи. Според мислењето на Е. Риш, во вакви случаи е возможно првите два од трите елементи да претставувале веќе единствена целина, каков што е случајот, на пр. со *a-ri-ko* во *a-ri-ko-wo-ko*, па таа целина да стапила во здружување како прв елемент од една нова сложенка. Примери за оваа работа има на пр. во глосата од Хесихиј : ἐγκατέχεεν·ἐνέχεεν. Што се однесува до нијансите во значењето и начинот на кој дошло до ова нијансирано разликување за еден ист термин, треба да споменеме дека една слична појава гледаме во спротивствувањето на две сложенки од кои првата го има само елементот ἐν-, а втората елементот ἐγκατα-, како на пр., кај ἔνυγρος ↔ ἐγκατάξηρος од една, и ἐγκατάξηρος ↔ κάθυγρος од друга страна.

2. *je-na-ri-po-to*, KN *Sg* 884, /*en-aliptos*/, е глаголска придавка оформена од предлог во поширока смисла на зборот, нулта степен од глаголскиот корен и суфиксот *-to*, која се однесува на рамка од

³³V. P. CHANTRAINE, *Minos* IV, 1956, p. ; C. J. RULGH, *Études*, p. 365; *Chars*, p. 20[188], 'en état de démontage'; *Documents*², p. 516; *Mémoires* I, p. 227, adn. 20, „превртена, ничкум“. *Mémoires* III, p. 299: „пребоена(во црвено?)“.

³⁴Cf. *Documents*², p. 369; F. HOUSEHOLDER, *Mycenaean Studies*, p. 75; *Mémoires* II, p. 344 adn. 15; A. LEUKART, *Tractata Mycenaea*, p. 279.

запрежна кола и значи „дремачкана со масло, полирана“³⁵. Во помикенскиот грчки, таа се јавува само во полна степен и е документирана кај Хипократ како ἐνάλειπτος. Сложените форми со нулта вокализам гласат на -ηλιφής; сп. ги формите διηλιφής (Софокле), μιληλιφής (Херодот) итн., наспроти вокализмот на *we-ja-re-pe*.

3. *e-pi-da-to*, PY Jn 389.7, -601.7, /*epi-daitos*/, глаголска придавка во номинатив еднина од машкиот род, што е употребена во врска со именката *ka-ko*, /*khalkos*/, „бронза“ и значи „распределена“, иако заради контекстот може да се помисли дека се работи за дополнително распределување бронза на обработка на сите претходно набројани ковачи, особено што збирот на количеството бронза што се квалификува со *e-pi-da-to*, не му одговара на вкупното количество бронза набројано со лицата кај кои таа се распределува³⁶. Се разбира, ваквото пасивно значење на придавката може да ѝ го даде и самата глаголска придавка. Во врска со употребената со вакво значење сложена глаголска придавка во помикенскиот грчки, сп. го и објаснувањето во схолиите за педесет и деветтиот стих од Химната на Севс од Калимах: ἐπιδαίσιον· οὐ μεμερισμένον.

4. *e-pi-[-]-ta* PY Vn 10.2.5, најверојатно *e-pi-ru-ta*, <*/*epi-bhy-ta*/ „фиданки“, иако би требало да се спомене дека знакот кој се идентификува со *-ru-* не е многу сигурен³⁷.

5. *e-pi-zo-ta*, KN Ra 984.2, /*epi-kyota*/, поименичен adiectivum verbale; според проф. М. Д. Петрушевски³⁸, сложенката се однесува на колите и колската опрема, и стручно терминологски гласи „оспица“, т.е.

³⁵Cf. *Documents* ², p. 543; *MGV* I, p. 169, 181; VILBORG, *Grammar*, pp. 48, 74; *Mémoires* III, p. 315.

³⁶Сп. А. М. DAVIES, *Res Mycenaee*, pp. 299, 308; *Mémoires* I, p. 226; *Mémoires* II, p. 181; *MGV* I, s.v. δατέομαι; M. S. RUIPÉREZ, *Minos* 8-1, 1963, p. 45; *Études*, p. 347 и adn. 50; S. HILLER, *SMEA* 15, 1972, p. 51; *Documents* ², p. 392, и Glossary, s.v. и др.

³⁷Сп. P.Hr. ILIEVSKI, *Klio* 50, 1968, pp.42f; M.LEJEUNE, *Acta Mycenaee* I, p. 75; M. DORIA, *Acta Mycenaee* II, pp. 34,35; E. RISCH, *Res Mycenaee*, p. 376, adn. 13, но и T. PALAIMA, *SMEA* 21, 1980, pp.104f.

³⁸M. D. PETRUŠEVSKI, *ŽA* 18, p. 128; *SMEA* 12, 1970, pp.133-135; *Acta Mycenaee* II, pp. 132-134; 'Actes du XIII congrès intern. d' études anciennes', (Eirene), *ŽA*, 25, 1975, p. 714.

обращ ставен згора над тркалото од колата, сп. ἐπίσσωτρον, покрај сѡтра, внатрешниот обрач од колцето, кој во микенскиот гласи *zo-wa*.

6. *e-te-re-ta*, KN Se 879. B, /en-trētā/, придавка³⁹ што, заедно со *pte-re-wa*, се однесува на запрежната кола, а којашто, според мислењата на некои микенолози, е на некој начин противпоставена на *e-ka-te-re-ta*. За жал, немаме поширок контекст за да можеме да го утврдиме тоа, а, како што гледаме, обете форми се само по еднаш употребени на две различни плочки, врежувани од ист писар. Но, сепак не е сосема невозможно да претпоставиме и дека овие два термина се многу блиски по значење, ако нѝ е допуштено да претпоставиме дека обете се во врска со *a-te-re-te-a*, односно дека токму оваа секундарно оформена сложена придавка била оформена како контраст за нив во семантичка смисла.

7. *o-pa-wo-ta*, KN Sk 5670.2, -8100[A]. Ba, -8149.Ba; PY Sh 737, Sh 740, /op-aworta/, препозиционална сложенка, именка(што е всушност поименичена глаголска придавка) од ср. род., во ном. плурал, што се однесува на (метални) плочки додадени на оклопот, кои висат на него, веројатно за заштита од повреди; сп. помик. ὄειρω, „кревам“; в. и ὄορτήρ, „колан, ремен“⁴⁰.

Прегледот на оваа група препозиционални сложенки ни покажува дека *e-pi-ri-ta*, *e-pi-zo-ta*, и *o-pa-wo-ta* се поименичени глаголски придавки, односно дека претставуваат технички термини во микенскиот грчки, за разлика од преостанатите четири препозиционални сложенки, што функционираат како придавки.

³⁹Сп. *Documents*², pp. 369, 394, cf. τρητός, *Ogucēja*, v, ст. 77; *Interpretation*², pp. 318, 420; *DMic*, p. 255; J.-L. PERPILLOU, *Tractata Mycenaea*, p. 278 и adnn. 37, 38 и други.

⁴⁰HEUBECK, *Welt*, p. 86; *Documents*², p.376; A. M. DAVIES, *Atti Roma*, pp. 811ff.; A. HEUBECK, *Acta Mycenaea* II, p.70; F. BADER, *ibidem*, pp. 167ff.; V. GEORGIEV, *ibidem*, p. 377; A. M. DAVIES, *Res Mycenaee*, p. 298; *Études*, p. 121 и adn. 111; *Myc.& Min.*, p. 199f.; J. L. MELENA, *Studies to Chadwick*, p. 419, adn.122.

ВИД ДОКУМЕНТ	ГЛАГОЛСКА ФОРМА				МЕСТО НА ДОКУМ.		БРОЈ	
	VERBUM FINITUM	ЛИЦЕ	VERBUM INFINITUM	ПАДЕЖ/ РОД	v.f.	v. inf	v.f.	v. inf
НАБРОЈУВАЊЕ ЛИЦА	<i>-a-pe</i>	3. едн.	<i>a-pe-a-sa</i>	н. мн. ж	РУ	KN	1	1
	<i>a-pe-e-si</i>	3. мн.	<i>a-pe-o</i>	н. едн. м	РУ	KN	2	2
	<i>e-ke-jo-to</i>	3. мн.	<i>a-pe-o-te</i>	н. мн. м.	РУ	РУ	3	3
			<i>a-na-ke-e</i>	инф.		РУ		4
	<i>a-pe-i-si</i>	3. мн.			KN		4	
	<i>-pa-ro-ke-ne-[to</i>	3. едн.			РУ		5	
ПЛАЌАЊЕ СО ПРОДУКТИ	<i>a-pe-do-ke</i>	3. едн.			РУ		1	
	<i>a-pu-do-ke</i>	3. мн.			KN		2	
ОРГАНИЗИРАЊЕ СВЕЧЕНОСТИ	<i>a-pe-e-ke</i>	3. едн.			РУ		1	
	<i>a-pi-e-ke</i>	3. едн.			РУ		2	
	<i>-po-ro-te-ke</i>	3. мн.			МУ		3	
КОЛИ И КОЛСКА СПРЕМА	<i>po-si, e-e-si</i>	3. мн.	<i>e-ka-te-re-ta</i>	ном. мн. ср.	KN	KN	1	1
			<i>e-na-ri-po-to</i>	ном. мн. ж		KN		2
			<i>e-te-re-ta</i>	ном. мн. ср.		KN		3
			<i>me-ta-ke-ku-me-na</i>	ном. едн. ж		KN		4
			<i>e-pi-zo-ta</i>	ном. мн. ср.		KN		5
ВОЕНА СПРЕМА			<i>o-pa-wo-ta</i>	ном. мн. ср		KN		1
						РУ		1
ГРАДЕЖНИ МАТЕРИЈАЛИ	<i>e-pi-de-da-to</i>	3. мн.	<i>e-pi-pu-ta</i>	ном. мн. ср.	РУ	РУ	1	1
ТЕКСТИЛ			<i>e-we-pe-se-so-me-na</i>	ном. мн. ср.		МУ		1
МЕБЕЛ, САДОВИ			<i>apu, ke-ka-u-me-no</i>	ном. едн. м.		РУ		1
РАСПРЕДЕЛБА НА БРОНЗА			<i>e-pi-da-to</i>	ном. едн. м		РУ		1
ВКУПНО							13	15

Табела 11. Глаголски форми-препозиционални сложенки

II.6. Елементи на препозиционалните сложенки - апелативи

II.6.1. Прв елемент од препозиционалните сложенки

Според ситуацијата во микенскиот грчки, може да се каже дека следниве *ἵредлози οἰσῆιο* земено¹ се документирани како прв елемент од препозиционалните сложенки - appellativa:

1. *a-*, /*am-*, *an-*/, *a-n(a)-*, /*an-*/, *a-no-*, /*ano-*/

Како што се гледа од обидов да се претстави и со микенска и со абецедарна графија предлогот општо земено (којшто претставен како единствен дел од целоста, нам, корисниците на азбучното писмо, не ни задава помалку проблеми одошто на микенските Грци), небележењето на консонантите (*sonantia cum occlusiva*) тешко може да се опфати, грижејќи се за корелацијата- слоговно писмо : абецедарно и да биде сосема јасно во кој контекст од која сложенка сме го опфатиле зборот употребен како префикс или преверб. Имено, со првата графија, *a-* = /*am-*, *an-*/ би можеле да ги цитираме следниве сложенки, имајќи ги предвид обработените во првото поглавје од вториов дел: именските сложенки: *a-de-te-re*, *a-ru-ke*, *a-ru-ko-wo-ko*, *a-to-ro-qa*, со втората графија, каде *ἵредлогοῖι οἰσῆιο* земено се наоѓа пред вокал, *a-n(+вокал)*: *a-na-ke-e*, и на крајот, дури со трета графија, каде што не дошло до фонетски промени, можеме да добиеме целосна слика за формата на префиксално употребениот *ἵредлог* во *ἰοσιροκα* смисла, па да можеме полесно да презентираме слоговно : абецедарно во некоја рамнотежа: *a-no-(qa-si-ja)*.

Овој предлог е документиран и во другите индоевропски јазици², како и во помикенскиот грчки. Така на пример, тој во авестискиот гласи *ana*, и значи „натаму, вдолж, по“, во старо-персискиот е

¹Потребата од еден термин што ќе ги опфаќа сите видови употреба на овие зборови - предлошката, префиксалната, превербалната, адвербијалната, се покажа неминовна, зашто има опасност употребата на поединечното да не биде земена предвид кога се поставува како дел од целото, па затоа може да се дојде до заклучок на пр., дека префиксот *para-*, на пр., нема ништо заедничко со предлогот *para*.

²Cf. *GEW* I, s.v. *ἀνά*; *DÉLGI* I, s.v. *ἀνά*.

документирана формата *anā*, во латинскиот можеме да го видиме во состав на глаголската сложенка *anhelāre*, „воздивнува“; а во ерменскиот тој се чува во сложениот глагол *am-barinam*, „кревам“. Што се однесува до помикенскиот грчки, забележуваме шаренило во вокализмот по дијалектите³, како на пр., во јон атичкото *ἀνά*, лезб. тесал. арк.-кип. *ὄν*, арк.-кип. *ὐν*, „на, над (со генетив)“, „нагоре, по, низ, меѓу (со акузатив)“. Подолго време се води дискусија меѓу специјалистите микенолози за употребата на овој *ἰ*предлог *ἰοшироко земено* (во микенскиот грчки тој се среќава само во префиксална и превербална употреба) - имено, дали овој *ἰ*предлог *ἰοшироко земено* е документиран во микенскиот грчки, или пак како прв елемент од погоре споменатите апелативи треба да се земе сосема друг збор. Тоа би значело дека неговата употреба да биде сметана за фрагментарна - зашто, потпирајќи се само на „апсолутно сигурните форми“, ќе произлезе дека инфинитивот *a-na-ke-e* е единствената форма во којашто употребата на овој *ἰ*предлог *ἰοшироко земено* како прв елемент од сложенката е општо прифатена од фонетски аспект (заради тоа што е сосема видлив). Јас сепак, заедно со Л. Р. Палмер⁴ и К. Ј. Рејх⁵, верувам дека овој преверб и префикс е употребен како прв елемент во состав на препозиционалните сложенки во микенскиот грчки, и тоа со два различни крајни вокала, односно како *a-no-* и како *a-na-*. Иако не на многу примери, сепак, овој предлог пошироко земено (за што е показ неговата префиксална и превербална употреба), бил употребуван во микенскиот грчки, и можеби натамошните откривања на документи ќе го потврдат и во независна или делумно зависна употреба. Фонетските одлики врзани за начинот на кој тој влегува во здружувањето со именските и глаголските форми, покажуваат во микенскиот слични особини со оние од помикенскиот грчки - имено, завршниот вокал од овој предлог пошироко земено е подложен на

³ Буск, *GD*.

⁴ *Interpretation*², pp. 81, 178; *Cambridge Colloquium*, pp. 278 f.

⁵ *Études*, pp. 95, adn. 107, 353, 355.

елизија пред вокал, сп. *a-n(a-ke-e)*, /*an-áǵeˣen/* <* /*an(o/a)-áǵeˣen/* <* *an(o/a)-hǵeˣen* и евентуално на *αι̯οκοῖα* пред дентал (беззвучен, звучен и беззвучен аспириран) како на пр. во *a-(de-te)*, /*an-detēr/* <* /*an(o/a)-detēr/*, и лабијал, *a-pu-ke*, /*am-pukē/* <* /*an(o/a)-pukē/*⁶, *a-to-ro-ǵo*, /*an-thrōkˣ-o-s/* <* /*a-n(o/a)-throkˣh-o-s/*. Во *a-no-ǵa-si-ja*, пак, нема никакви промени меѓу првиот и вториот елемент од изведенката. Таа е единствен апелатив во кој префиксот се запазил во полна форма.

2. *a-pi-*, /*amphi-/*, *a-p/a/ e/ i/ o/ u*, /*amph-/*, во состав на микенските апелативи и глаголските препозиционални сложенки, му одговара на микенскиот и помикенски предлог во широка смисла на зборот *a-pi*, ἀμφί, а во другите индоевропски јазици, како на пр. во латинското *amb-* во *ambactus*, „слуга“, гал. *ambi-*, ст.-ир. *imb-*, „околу“, ст.-в.-г. *umbi*, „околу“, староиндиски *abhi-tas*, авест. *aiwito*, „од обете страни“, „околу“, лат. *amphora*, *ampulla* итн., т.е., според формите во другите индоевропски јазици⁷, заеднички за нив се трите аблаутни степени **ambhi*, **mbhi*, **bhi*. Што се однесува до разликите меѓу грч. ἀμφω, „обајца“, лат. *ambō*, од една, и ст.-инд. *ubhāu*, авест. *uwa-*, литв. *abù*, ст.-сл. ова, од друга страна, според Х. Фриск⁸, треба да се остави отворено дали отсуството на *m* во одделните индоевропски јазици може да се смета за индивидуален или секундарен развој. Во микенскиот грчки, овој предлог пошироко земено се среќава во три употреби: предлошка во потесна смисла на зборот, префиксална и превербална. Со него се оформени следниве сложенки: *a-pe-ti-ri-ja₂*, *a-pi-ro-re-we*, *a-pi-ǵo-ro/-i*, *a-pi*, *to-ni-jo*, *a-ro-re-we* и глаголската сложена форма *a-pi-e-ke*.

3. *a-pe-/a-pi-*, *a-p(a, e, i, o, u)*, предлог пошироко земено застапен во префиксална и превербална употреба; Со вокализмот еднаков на микенскиот во *a-pi-*, т.е. ἀπί е документиран во аркадо-кипарскиот, тесалскиот и лезбоскиот дијалект, во јонско-атичкиот и дорскиот тој

⁶Во врска со ова прашање, сп. М. БУЗАЛКОВСКА-АЛЕКСОВА, 'Is Arosore in Mucenaeae Greek possible?', II *Congresso Internazionale di Micenologia*, Roma 1991(во печат).

⁷Cf. *GEW* I, pp. 98-100; *IEW*, 34f.; SCHWYZER-DEBRUNNER, *Gr. Gr.* II, pp. 436ff.

⁸Во *GEW*, p. 100.

гласи ἀπό, со значење, „од, далеку од, по потекло од“. Во другите индоевропски јазици⁹ е документиран преку санскритското *apa*, ст.-ир. *apa*, „од далеку“, лат. *ab*, гот. *af*, „од“. Што се однесува до специфичниот вокализам во грчките дијалекти¹⁰, прашањето останува отворено, особено што во последно време се наметнуваат различни причини за алтернирањето¹¹ на *u* и *o* (како што може да се види на пр., од лезб. форми ὑμοίως, ὑμολογία, арк. ὑμοίοις, στυμέον, а паралелизмот ὄνομα : ὄνομα се јавува во сите дијалекти освен во јонско-атичкиот), фреквенцијата и спецификите во врска со појавата на *o* во едни, *u* во други дијалекти, односно до (неочекуваната) можност за алтернирањето на *o* и *u* во рамките на еден единствен, или група дијалекти со заеднички одлики¹². Во вакви случаи, обично се поставува прашањето која форма е постарата. Така, во *Documents*², п. 533, се мисли дека *a-pu* била првобитната форма на предлогот во микенскиот, а дека вокализмот од ἀπό е веројатно оформен подоцна, под влијание на формите како ὑπό. Тоа сепак не е сигурно, заради можноста формите со обата вокализма да се употребени во едно име на место, сп. *a-pu-ne-we* : *a-po-ne-we*¹³. Овој предлог се јавува во состав на препозиционалните сложени имиња *a-pu-da-se-we*, *a-pu ke-u-po-de-ja*, и како прв елемент од глаголските сложени форми *a-pu-do-si*, *a-pe-do-ke*, *a-pu-do-ke*, *-a-pe*, *a-pe-e-ke*,]*a-pe-e-si*[, *a-pe-i-si*, *a-pu-do-so*[, *a-pe-a-sa*, *a-pe-o/-te*, *a-pu*, *ke-ka-u-me-no*.

4. *e-ke-s(e)-*, /*eks-e*/, т.е. помикенското ἐξ, пред вокал ἐк(ἐγ, ἐχ), дијалектно ἐς, во бојотскиот секогаш ἐ(σ)ς, употребен како префикс во микенскиот, сп. лат. *ex* (*ē*, *ec*), гал. *ex-*, ст.-ир. *ess-*. Необјаснето е

⁹Cf. DÉLG, s.v. ἀπό; GEW, p. 122.

¹⁰V. BUCK, *GD*, pp. 27, 107, 144; *HGD* II, pp. 2, 57, 89, 120, 157; ВЕСНТЕЛ, *Dialekte*, pp. 8, 135, 318, 401.

¹¹Дека се работи за претворањето на краткото *o* во *u* веруваат : V. GEORGIEV, *Études myéniennes*, p. 186; *HGD* II, p. 325; VILBOG, *Grammar*, p. 20; W. COWGILL, *Studia Mycenaea Brno*, p. 175; A. BARTONĚK, *Acta Mycenaea* II, p. 334; M. D. PETRUŠEVSKI, *Godišnjak* 17, 1985, p. 85 и др.

¹²Cf. W. BLÜMEL, *AD*, pp. 49 - 53, којшто смета дека ἀπό и ἀπό се две различни лексеми; L. R. PALMER, *The Language of Homer*, pp. 139-144; GARCÍA-RAMON, *Origines*, p.50; M. LEJEUNE, *Phonétique*², p. 190, adn. 3 и др.

¹³ Cf. BUCK, *GD*, p. 27.

почетното *i-* во балтичките и словенските форми, како на пр. лит. *iš*, *iž*, ст.-сл. ис, из, изъ. Исто така, според паралелните форми од другите индоевропски јазици, има двоумење дали заедничката форма гласи **eks* или **eghs* (**eghz*)¹⁴. Овој помикенски предлог општо земено во микенскиот се јавува само како преверб кај апелативите, т.е. документирана е и формата *e-ke-se-si*, и преку прилогот изведен од него што гласи ἔξω, „надвор“, што се јавува во состав на сложеното име на занимање *e-ko-so-wo-ko*.

5. *e-*, *e-n(e)-*, *e-ni*, предлог пошироко земено, документиран во помикенскиот грчки како хом.и похомерски ἔν, ἐνί, „во, на“, арк.-кип. ἰν, лат. *in*, ранолат. *en*, оско-умбр. *en*, ст.-ир., ст.-кумр., ст.-брет. *en*, гот. *in*; во јон.-ат., еп. и лезбоскиот, документирана е и формата εἰς, „во, кон, до“, епски и јонски ες од ἐνς, како што е документирано во критскиот, аргоскиот. Во епскиот и поетскиот јазик е сочувана и формата ἐνί, документирана и во ирското *ini-* во *inigena*, „ќерка“, сп. и ст.-инд. сложенка *ánika-*(**eni-ok**-, алб. *inj*, „до“; во словенските јазици формата се појавува со *o* вокализам, **on*, ж-оуца, ж-долъ, „долж, удолу“, нулата степен вѣн-, вѣ. Според формите што се документираны во индоевропските јазици, Ј. Покорни¹⁵ реконструира индоевропски форми: **n*, слов. **on*?, **eni*, **n(e)i* и можеби **ndhi*. Во микенскиот грчки предлогот општо земено претставува прв елемент од именските сложени *e-ke-ro-qo-no/-qe*, *e-ku-se-we-qe*, *e-mi-to*, *e-to-ki-ja*, како и од глаголските сложени форми *e-ke-jo-to*, *e-ne-e-si*, *e-ze-to?*, *e-we-pe-se-so-te-na*, *je-na-ri-po-to*, *e-te-re-ta*. Од овој предлог е оформен и прилогот што во помикенскиот грчки гласи ἐντός, којшто изгледа претставува прв елемент од сложеното име на занимање *e-to-wo-ko/i*.

6. *e-pi-*, *o-pi-*, *e-p(o)-*, *o-p(a)-*, *o-p(o)-*, предлог пошироко земено, во микенскиот грчки документиран во потесна предлошка, префиксална, превербална употреба, е документиран во помикенскиот грчки самостојно и во зависна употреба сп. ἐπί, „на, над, до, покрај, зад, по“.

¹⁴GEW I, p. 527.

¹⁵IEW, p. 311ff; GEW I, pp. 508-509; SCHWYZER-DEBRUNNER, Gr. Gr. II, pp. 454ss.

Формите од другите индоевропски јазици¹⁶, како на пр., ст.-инд. *ári*, „и“, ав. *airi*, „и“, ст.-перс. *ariu*, ерменски *ev*, „и“, велш. *wyneb*, „лице“, гот. *iftuma*, „вечер“, можеби алб. *jar*¹⁷, „дава“, месап. *pido* : ἐπιδίδομι, „дава, наддава, додава“, велш. *wŷr*, „внук“, cf грч. ἔλισσον, „поколение“, алб. *epëre*, „вечер“, го потврдуваат индоевропското **epi*.

Аблаутната степен **opi* се чува во помикенските сложенки ὀπώρα, во формите ὀπισθεν, ὀπίσσω, ὀψέ итн., во оск. *up*, велш. *úfel*, ст.-ир. *oibell*, „жар за потпалување“, венет. *Opitergium*, лат. *ob*, лит. *apië*, словенското *o*, *obъ*, (ако не потекнува од **obhi*), алб. *epër*, „горен, повисок“.

Нултата степен од овој предлог и прилог, **pi-*, е документирана во староиндиската форма *pi-dhā-na*, „покривање, покривка“, *pi-dhā-i*, „покрива, затвора“: ст.-грч. ἐπίτιθημι. Во грчкиот е документиран глаголот πιέζω <**pi-sed-yō*, „притискам“.

Во неговата мошне смела реконструкција, Е. Хамп ја застапува идејата¹⁸, дека во индоевропските јазици имало една стара именка *(*H_o*)*op-*, којашто значела „чело, челна површина“, заедно со која коегзистирала и именката **bhruH-*, лат. *front-*, ст. ир. *forbrú*, која што значела, „штица, брвно“. Обете именки, според него, се поврзале во една сложенка, документирана во грчкиот и во словенските јазици, во зборот за „веѓа“: cf. ὀφρῦς, српскохрв. *oberva*, *oberve*, пл. *oboči*. Така, врзувајќи се за зборот и станувајќи на тој начин префикс, првобитната именка за „чело“ го изгубила своето првобитно, основно значење, па нејзините разни падежни форми, особено локативската, продолжила да функционира како прилог, предлог итн., а именката за „даска, штица“, го добила значењето „чело“.

Во микенскиот грчки со *e-pi-* како прв елемент се документирани именските сложенки: *e-pi-ki-to-ni-ja*, *e-pi-ko-ru-si-jo*, *e-pi-*

¹⁶Cf. *GEW*, p. 535; *IEW* I, 323ff; За ревизијата на формите **epi*, *opi*, *pi*, cп. Е. НАМР, 'Indoeuropean *(*H_o*)*op-*', *MSS* 40, 1981 pp. 39-60.

¹⁷Според Е. НАМР, *MSS* 40, 1981, p. 40, алб. *jar* < **epi-dVið*.

¹⁸*Art. cit.* in adnn. 16, 17.

ko-wo, *e-pi-[.]ta*, *e-pi-u-ru-te-we*, *e-pi-zo-ta*, *e-po-mi-jo*, глаголските сложенки *e-pi-de-da-to*, *e-pi-da-to*, а со *o-pi-* како прв елемент: именските сложенки *o-pi-a₂-ra*, *o-pi-da-mi-jo*, *o-pi-de-so-mo*, *o-pi-ε-de-i*, *o-pi-i-ja-pi*, *o-pi-ka-pe-e-we-*, *o-pi-ke-re-mi-ni-ja-pi*, *o-pi-ko-wo*, *o-pi-ra₃-te-re*, *o-pi-ri-mi-ni-jo*, *o-pi-ro-qo*, *o-po-qo*, *o-pi-su-ko/-qe*, *o-pi-te-ke-e-u*, *o-pi-te-u-ke-e-we*, *o-pi-te-u-ke-we*, *o-pi-ti-ni-ja-ta*, *o-pi-tu-ra-jo*, и глаголската сложена форма *o-ra-wo-ta*.

7. *ka-si-*, *-ka-t(e)-*, се можеби два примера во микенскиот грчки, кои можат да се поврзат со помикенскиот предлог и префикс *κατά*, „низ, удољу, спроти, вдоль, по“, покрај *καταλ-* и арк. *κατῷ*, што им одговараат на *παρά* и *ἀπὸ*, а во индоевропските јазици соодветни им се формите во хетитскиот, како *katta*, „крај, со, под“ (којшто се јавува како прилог и како постпозиција), и евентуално хет. *katti*, сп. *kat-ti-mi*, „со мене“, *kat-ti-ti*, „со тебе“¹⁹; изгледа дека ним им одговараат и келтските форми за „со“, cf. ст.-кумр. *cant*, ст.-ир. *cēt-*, од индоевропскиот корен **k₁nta*²⁰. Можеби со форма од овој предлог паралелна на хетитската, во микенскиот грчки е документирана сложенката *ka-si-ko-no*, и можеби се среќава во состав на сложенката *e-ka-te-re-ta*.

8. *ku-su-*, */ksun-/*, документиран и како предлог потесно земено во микенскиот грчки, сосема му одговара на хом. *ξύν* (покрај *σύν*)²¹, јон. хом. еп. поет. *ξυνός=κοινός* во рано-атичкиот²². Во сите останати грчки дијалекти како и кај Хомер, се јавува и паралелната форма *σύν*, којашто има свои паралели и во лит. *su*, ст.-сл. *съ*²³, руски *с(о)*, македонски *с(о)*, за којашто форма не е многу сигурно дали е употребена во микенскиот грчки. На оваа форма, од друга страна, можно е да ѝ одговара латинскиот предлог пошироко земено *cum*, од што би можело да се реконструира индоевропско **k₁om*, можеби

¹⁹Види околу ова прашање М. ЛЕЖУНЕ, *BSL* 55, 1960, pp. 20-26; *Études*, p. 532 и др.

²⁰Спореди *GEW* I, p. 800.

²¹За формите *σύν* и *ξύν* кај Хомер, сп. Р. ВАТНЕЛЕТ, *AC* 46/1, 1977, pp. 158-164.

²²Cf. ВУСК, *GD*, p. 108.

²³V. *GEW* II, pp. 339-340.

потврдено во микенскиот во придавките *ko-no*, *ko-na*, евентуално соодветни на помикенската придавка *κοινός*. Во последно време, Г. Дункел²⁴ го искажа своето мислење дека имало два индоевропски корена - **kom-* и **som-*, и дека единствената првобитна форма во грчкиот била *σύν*<**som*, а дека *ξύν* мора да е иновација во грчкиот, добиена по пат на контаминација од **kom* и **som*. Тој всушност мисли дека во **som* треба да ја препознаеме аблаутната -*o*-степен од коренот за „еден, сам“, т.е. **sem*. По мое мислење, пред сè, неизбежно се наметнува фактот дека спротивно на фонетските закони во грчкиот, почетното **s* пред вокал не преминало во спиритус аспер, и тоа токму во предлогот, самостоен збор, покрај бројните примери на *ὄμ-ο-* во помикенскиот грчки. Многу поедноставно е да се поверува дека *σύν*, форма својствена за сатем јазиците, навлегла преку некоја говорна средина од сатем група кај говорителите што ѝ припаѓаат на кентум групата, а *ξύν* да се разбере како производ на контаминација²⁵, особено што *κοινός*<**kom-yo-s*, опстанало како придавка изведена од прилогот, одошто да се предлага нешто што е сосема далеку од особините на јазикот за којшто станува збор. Во микенскиот грчки предлогот *ku-su-* е прв елемент од сложенките *ku-su-pa*, *ku-su-pa-ta*, *ku-su-pa-te*, *ku-su-to-ro-qa*.

9. *me-ta-*, /*me-ta-*/, предлог потесно земено, префикс и преверб во микенскиот грчки, како и помикенскиот предлог широко земено *μετά*, „среде, кај, во, со, заради (со ген.)“, „меѓу, среде, во, заедно со (со дат.)“, „кон, во среде, по, за, заради (со акуз.)“, во готскиот гласи *miþ*, ст.-норд. *med*, ст.-в.-г. *mit(i)*, „со, под“, од коренот **met(i)* или **medhi*²⁶. Што се однесува до завршниот вокал од *μετά*, се верува дека тој во грчкиот бил добиен под влијание на *ἀνά*, *κατά*, *διά* итн. Со овој предлог пошироко земено во микенскиот грчки има две сложенки: именска, *me-ta-ki-ti-ta*, и глаголска, сложениот партицип *me-ta-ke-ku-me-na*.

²⁴G. DUNKEL, *Glotta* 60/2, 1982, p. 60.

²⁵Според Е. НАМР, *MSS* 38, 1979, p. 86, adn. 1, дошло до контаминација меѓу **kom* и **su*.

²⁶*GEW* II, p. 216.

10. *pa-ro-*, /*paro-*/, *pa-*, /*par-*/, документиран во сите три употреби во микенскиот грчки, како предлог потесно земено, како префикс и како преверб, му одговара на јон.-ат. *παρά*, лезб. *πάρο*, апокопирано *πάρ*, лат. *por-*, cf. *por-tendo*, „се покажува“, гот. *faur*, „вдолж, пред“, хет. *parā*, „надвор од“ (со генетив и аблатив), *par(r)anda*, (со датив и локатив) и *pariyan*, (со акузатив), „над, преку, надвор од, спроти“, тох. А *pre*, „надвор од“, *pārne*, „надвор од“, тох. Б. *parna*, „надвор од, вон“²⁷. Со овој предлог пошироко земено се оформени сложенките *pa-ra-wa-jo*, *pa-wo-ke/ pa-wo-ko/ pa-wo-ko-qe* и глаголската сложенка *o-u-pa-ro-ke-ne-to*].

11. *pe-ri-*, /*peri-*/, *pe-*, /*per-*/, *pe-r(u)-*, /*per-(u)*/, му одговара на помикенскиот предлог пошироко земено *περί*, „околу, наоколу, близу до, пред(со акузатив), „пред, над, заради“ (со датив), „пред, над, повеќе од“ (со датив). Во другите индоевропски јазици нему му одговараат ст.-инд. *pári*, ав. *pairi*, лат. *per*, гот. *fair*, ст.-сл. *prъ-*, веројатно еден стар индоевропски локатив **pér-i*, од основата **per-*. Х. Фриск упатува и на формите *πέρα*, *πάρα*, *πρό*, за кои смета дека ѝ припаѓаат на истата основа, како и дека се сродни и со глаголот *πείρω*, „датувам низ, изминувам“²⁸. Со овој предлог се документирани сложенките *pe-qa-to*, *pe-ri-ro-qa*.

12. *po-ro-*, /*pro-*/, застапен во префиксална и превербална употреба, му одговара на помикенскиот предлог пошироко земено *πρό*, што значи „пред, заради, во своја полза, наместо, од“, а е документиран и во другите индоевропски јазици, како на пр. во ст.-инд. *prá*, ст.-?перс. *fra*, лат. *prō-*, ст.-ир. *ro*, гот. *fra*, лит. *pra*, ст.-сл. *про*. Овој предлог пошироко земено е прв елемент од сложенките *po-ro-du-ma/te*, *po-ro-e-ke*, *po-ro-e-ko-to*, *po-ro-e-ke-te-ri-jo*, *po-ro-ko-re-te/re*, *po-ro-ko-wo*, *po-ro-ti-ri*, како и од сложениот глагол *(jo)-po-ro-te-ke*.

13. *pe-re-*, /*pres-*/, *po-si-*, /*posi-*/, се формите во кои го забележуваме овој предлог пошироко земено, во микенскиот грчки

²⁷Cf. DÉLG III, 856f; Gr.Gr. II, p. 491ff.; IEW, p. 811ff.

²⁸V. GEW II, p. 512f.; DÉLG III, p. 886; IEW, p. 810.

употребен како префикс, преверб и адверб. Употребата на предлогот пошироко земено во помикенскиот грчки се разликува во грчките дијалекти²⁹. Така, тој во епскиот јазик и јонско-атичкиот е документиран како *πρός* и *πρότι*, во критскиот дијалект гласи *πόρτι*, памфилски *πέρτζ*, ајолски *πρές*, бојотски, тесалиски и главно западно-грчки *πο(τ)ί*, кипарски *πός*. Значи, она што можеме да го видиме во микенскиот, ѝ одговара донекаде на кипарската форма, којашто е резултат на апокопа, а делумно на ајолската. Практично, со две основни работи се одликуваат формите во одделните индоевропски јазици, во микенскиот и во помикенскиот грчки: со два аблаутни степенa од предлогот, и со присуството или отсуството на *r*³⁰. Имено, во ст.-инд. тој гласи *prati*, во латинскиот е документиран во изведенката *preti-um*, „дена, надомест, вредност“, во старословенскиот гласи *противъ*. Од овие форми следува потеклото³¹ од формата **próti/*préti*, покрај формата без *r* во авестиското *pa'ti*. Во микенскиот грчки се документирани именските сложеници *pe-re-ku-ta*, *po-si-ke-te-re*, *po-ka-ta-ma* и глаголската сложеника *po-si*, *e-e-si*.

14. *u-p(o)-*, документиран во микенскиот грчки како адверб, *u-po*, предлог потесно земено, префикс, му одговара на помикенскиот грчки предлог пошироко земено и адверб *ὐπό*, „под, оддолу, заради, од“ (со генетив), „под, под раководство на, кај“ (со дат.), „под, кај, близу, до, покрај“ (со акузатив). Во одделните индоевропски јазици тој е потврден во ст.-инд. *úpa*, ав. *upa*, „кон, на, кај“, гот. *uf*, „под, на“, ст.-ир. *fo*, „под“ и сите заедно упатуваат на индоевропската форма **uro*. Меѓутоа, во дел од индоевропските јазици, како на пр. во италската група јазици, се појавуваат и паралелни форми со почетно *s-* за предлозите што во

²⁹Cf. BUCK, *GD*, pp. 107-108; *Gr. Gr.* II, p. 508 ff.; BRIXHE, *Pamphlie*, p. 129; A. BARTONËK, *Acta Museanae* II, p. 334.

³⁰Така на пр., С. BRIXHE, *l.c.* in adn.29, претполага дека разликата во формите меѓу дијалектите се должи на две различни основи, **po* и **prelo*, со два различни суфикса: *-s* во јонскиот, атичкиот и лезбоскиот и *-ti*, во западно-грчкиот, бојотскиот и тесалискиот; Според W. F. Wyatt, jr., *SMEA* 19, 1978, pp. 89-123, во протогрчкиот првобитните форми биле *pos* и *poti* (или *posi*), со значење „кон“, а *proti* навлегло во епскиот јазик во период во којшто се појавило *r* во јонско-атичкиот, односно јонско-атички *pos*→*pros*, во јонскиот *pos*→*pros* и *poti*→*proti*

³¹ За формите во другите индоевропски јазици, cf. *GEW* II, p. 600-601.

староиндискиот и други индоевропски јазици не го покажуваат во почетна позиција. Такви се на пр., семантичките, а по секоја веројатност и (?делумно) етимолошки еквиваленти на погоре цитираните индоевропски паралели без *s-*, како на пр. лат. *sub*, *super*, оск. *sup*, *supruis*, „*superis*“, умбр. *su(b)-*, *super*, *subra*, алб. *hup*. Според Т. В. Гамкрелидзе и В. Иванов³², ваквата појава упатува на потребата од поставување на една *фрикативна сибилантна фонема во индоевропскиот*, различна од **s*, односно, индоевропско **ś*, која, по правило, се јавувала во другите индоевропски јазици како **s*, и која може да биде сметана за *йалајализиран корелат* на индоевропскиот *s*. Како натамошна поткрепа на оваа идеја како начин за решавањето на дублетите со и без почетното *s* < **ś*, се приведуваат примерите за зборот за „нокт“, грч. ὄνυξ, ὄνυχος, лат. *unguis*, хет. *šankuiui-*, *šankui-*, или лат. *sine*, тох.А. *sne*, тох.Б. *snai*, покрај гот. *inu*, сите со значење „без“ итн. Прифаќањето на оваа идеја, значи, која изгледа мошне едноставна за решавањето на овој крупен проблем, би упатило на една индоевропска форма **šuro*. Со овој предлог општо земено е документирана сложенката *u-ro-we*.

15. *u-*, /*u(w)-*/, е дијалектна форма што се јавува во функција слична на *ἐπί* во помикенскиот грчки, поточно во кипарскиот дијалект, кадешто е документирана синтагмата ὀ τύχᾶ, ‘ἐπὶ τύχη’, сложенката ὕχερον, ‘ἐπιχεΐρου’, „плата, надомест“. Се верува дека таа му одговара на ст.-инд. *ut*, *ud*, односно дека е запазена и како прв елемент од сложенката *úttaras*, паралелна на грчката ὕστερος, сп. и гот. *ut*, герм. *aus* итн³³. Со овој предлог е оформена сложенката *u-wo-ge-we*.

Да видиме сега како изгледа ситуацијата во врска со првиот елемент од препозиционалните сложенки именски и глаголски форми :

³²Сп. Гамкрелидзе-Иванов, I, p. 119-122.

³³Cf. BUCK, *GD*, p. 108; *GEW* II, p. 951; O. MASSON, *ICS*, p. 237-238; *DÉLG* IV-2, p. 1149.

ПРЕДЛОГ ПОШИРОКО ЗЕМЕНО	СЛОЖЕНА ИМЕНКА	СЛОЖЕНА ПРИДАВКА	ГЛАГОЛСКА СЛОЖЕНКА	ИЗВЕДЕНКА
<i>a-</i>	<i>a-de-te-re</i>			
<i>a-</i>	<i>a-pu-ke</i>			
<i>a-</i>	<i>a-to-ro-qo</i>			
<i>a-n(a)-</i>			<i>a-na-ke-e</i>	
<i>a-no-</i>				<i>a-no-qa-si-ja</i>
<i>a-p(e)-</i>				<i>a-pe-ti-ra₂</i>
<i>a-pi-</i>			<i>a-pi-e-ke</i>	
<i>a-pi-</i>	<i>a-pi-po-re-we</i>	<i>api, to-ni-jo</i>	<i>a-pi-qo-to</i>	
<i>a-pi-</i>	<i>a-pi-qo-ro</i>			
<i>a-po-<a-[pi]-</i> <i>po-</i>	<i>a-po-re-we</i>			
<i>a-p(e)-</i>			<i>-a-pe</i>	
			<i>a-pe-e-si</i>	
			<i>a-pe-i-si</i>	
			<i>a-pe-a-sa</i>	
			<i>a-pe-o/a-pe-o-</i> <i>te</i>	
<i>a-pe-</i>			<i>a-pe-do-ke</i>	
<i>a-pu-</i>	<i>a-pu-do-si</i>		<i>a-pu-do-ke</i>	<i>a-pu-da-se-we</i>
			<i>a-pu-do-so[-si]</i>	
	<i>a-pu, ke-u-po-</i> <i>de-ja</i>		<i>a-pu, ke-ka-u-</i> <i>me-no</i>	
<i>e-ke-s(e)-</i>	<i>e-ke-se-si</i>			
<i>e-ko-so-</i>	<i>e-ko-so-wo-ko[</i>			

e-	e-ke-ro-(qo-no)	e-ka-ra-e-we	e-ke-jo-to	
	e-ku-se-we-	e-te-re-ta	e-ze-to	
	ɛ-mi-to			
	e-to-ro-qa-ta			
	e-to-ki-ja			
e-n(a)-]ɛ-na-ri-po-to	
e-n(e)-			e-ne-e-si	
			e-ne-o	
e-to-	e-to-wo-ko/-i			
(po-ro-)e-				-ke-te-ri-ja
e-pi-	e-pi-ki-to-ni-ja	e-pi-ke-re	e-pi-da-to	
	e-pi-ko-ru-si-jo	e-pi-ko-wa		
	ɛ-pi-ko-wo			
	e-pi-ko-wo			
	e-pi-pu-ta			
	e-pi-ro-pa-ja			
	e-pi-u-ru-te-we			
	e-pi-we-ti-ri-jo			
	e-pi-zo-ta			
	e-pi-*65-ko			
e-p(o)-	e-po-mi-jo			
	e-pɔ-wo-ke			
ka-si-	ka-si-ko-no			
(e-)ka-t(e)-		e-ka-te-re-ta		
ku-su-	ku-su-to-ro-qa	ku-su-pa		
		ku-su-pa-ta		
		ku-su-pa-te		
me-ta-	me-ta-ki-ti-ta		me-ta-ke-ku-me-na	

<i>o-p(a)-</i>	<i>o-pa-wo-ta</i>			
<i>o-p(o)-</i>	<i>o-po-qo</i>			
<i>o-pi-</i>	<i>o-pi-a₂-ra</i>			
	<i>o-pi-da-mi-jo</i>			
	<i>o-pi-de-so-mo</i>			
	<i>o-pi-i-ja-pi</i>			
	<i>o-pi-ka-pe-e- we-qe</i>			
	<i>o-pi-ke-re-mi- ni-ja-pi</i>			
	<i>o-pi-ko-ru-si-ja</i>			
	<i>o-pi-ko-wo</i>			
	<i>o-pi-qa₃-te-re</i>			
	<i>o-pi-ri-mi-ni-jo</i>			
	<i>o-pi-su-ko</i>			
	<i>o-pi-te-ke-e-u</i>			
	<i>o-pi-te-u-ke-e- we</i>			
	<i>o-pi-te-u-ke-we</i>			
	<i>o-pi-ti-ni-ja-ta</i>			
<i>o-pi-tu-ra-jo</i>				
<i>pa-</i>	<i>pa-wo-ke/-ko(- qe)</i>			
<i>pa-r(a)-</i>	<i>pa-ra-wa-jo</i>			
<i>pa-ro-</i>			<i>-pa-ro-ke-ne- [to]</i>	
<i>pe-</i>	<i>pe-qa-to</i>			
<i>pe-ri-</i>		<i>pe-ri-ro-qo</i>		
<i>pe-r(u)-</i>		<i>pe-ru-si-nu-wo</i>		

<i>po-ro-</i>	<i>po-ro-du-ma/-te</i>	<i>po-ro-e-ke</i>	<i>(jo)-po-ro-te-ke</i>	
	<i>po-ro-ko-re-te-re</i>	<i>po-ro-ko-wa</i>		
	<i>po-ro-ko-wo</i>			
<i>po-ro-e-k(e)-</i>				<i>po-ro-e-ke-te-ri-jo</i>
<i>pe-re-</i>	<i>pe-re-ku-ta</i>			
<i>po-</i>	<i>po-ka-ta-ma</i>			
	<i>?po-ku-ta</i>			
<i>po-si-</i>	<i>po-si-ke-te-re</i>		<i>po-si, e-e-si</i>	
<i>u-po-</i>	<i>u-po-we</i>			
<i>u-w(o)-</i>	<i>u-wo-qe-we</i>			

Табела 12. Први елементи од препозиционалните сложенки - апелативи

II.6. Втор елемент на препозиционалните сложенки

Кога станува збор за препозиционалните сложенки, како што видовме од првото поглавје на вториот дел, имаме пред сè една основна морфолошка разлика во споредба со сложенките-апелативи надвор од нив: препозиционалните сложенки се именски од една и глаголски од друга страна. Токму заради тоа, ова поглавје ќе содржи две основни подпоглавја: а. втор елемент на именските препозиционални сложенки и б. втор елемент на глаголските препозиционални сложенки.

II.6. а. Втор елемент на именските препозиционални сложенки

Според именските препозиционални сложенки опфатени во првото поглавје, произлегува дека како нивен втор дел (во состав на кој се наоѓа и вториот елемент) се јавуваат следниве форми:

<i>(pa-r)a-wa-jo</i>	<i>(e-pi-)/(o-pi-)ko-ru-si-ja/-o</i>	<i>(o-pi-)su-ko/-qe</i>
<i>(o-pi-)da-mi-jo</i>	<i>(e-pi-, po-ro-)ko-wa</i>	<i>(o-pi-)te-ke-e-u</i>
<i>(a-pu-)da-se-we</i>	<i>(e-pi-, o-pi-)ko-wo</i>	<i>(o-pi-)te-u-ke-we</i>
<i>(o-pi-)de-so-mo</i>	<i>(e-pi-)ko-wo</i>	<i>(o-pi-)te-u-ke-e-we</i>
<i>(a-)de-te/de-te-re</i>	<i>(po-ro-)ko-wo</i>	<i>(o-pi-)ti-ni-ja-ta</i>
<i>(a-pu-)do-si</i>	<i>(e-)ku-se-we-qe</i>	<i>(po-ro-)ti-ri</i>
<i>(a-pu-)do-so[-mo</i>	<i>(pe-re-, po-)ku-ta</i>	<i>(e-)to-ki-ja</i>
<i>(po-ro-)du-ma/du-ma-te</i>	<i>(e-)mi-to</i>	<i>(a-pi,) to-ni-jo</i>
<i>(po-ro-)e-ke</i>	<i>(e-p)o-mi-jo</i>	<i>(ku-su-)to-ro-qa</i>
<i>(a-p)e-ti-ra,</i>	<i>(u-w)o-qe-ne</i>	<i>(e-)to-ro-qa-ta</i>
<i>(o-pi-)a,-ra</i>	<i>(o-p)o-qo</i>	<i>(a-)to-ro-qo</i>
<i>(o-pi-)i-ja-pi</i>	<i>(u-w)o-qe-we</i>	<i>(o-pi-)tu-ra-jo</i>
<i>(po-s)i-ke-te-re</i>	<i>(ku-su-)pa/pa-ta</i>	<i>(e-pi-)u-ru-te-we</i>
<i>(o-pi-)ka-pe-e-we-qe</i>	<i>(a-, a-pi-)po-re-we</i>	<i>(pe-r)u-si-nu-wa/-o/-n</i>
<i>(po-)ka-ta-ma</i>	<i>(a-)pu-ke</i>	<i>(u-po-)we</i>

(o-pi-)ke-re-mi-ni-ja-pi	(e-pi-)[.] -ta	(e-pi-)we-ti-ri-jo
(e-)ke-ro-	(a-no-)qa-si-ja	(pa-)wo-ke/ -ko/ko-qe
(po-ro/to-no-e-)ke-te-ri-ja	(pe-)qa-to	(e-po-)wo-ke
(a-pu-)ke-u-po-de-ja	(a-pi-)qo-ro	(e-ko-so, e-to-)wo-ko
(me-ta-)ki-ti-ta	(a-pi-)qo-to	(e-pi-)zo-ta
(e-pi-)ki-to-ni-ja	(o-pi-)ra ₃ -te-re	-*65-ko
(ka-si-)ko-no	(e-pi-)ro-pa-ja	
(po-ro-)ko-re-te/ko-re-te-re	(o-pi-, pe-ri-)ro-qo	

Да преминеме сега кон класифицирањето на вторите елементи од препозиционалните сложенки според нивните морфолошки одлики во рамките на морфолошките одлики на сложенките во целост, како што поставивме и со обработката на вториот елемент од сложенките опфатени во првиот дел од трудот.

II.б.а.1. Кај именките

1. Вториот елемент е коренски збор

1. (a-)pu-ke, /-pukē/, мошне веројатно коренски втор елемент за кој има можности да е употребен во инструментал еднина. Сложенката е исто така употребена и како прв елемент од едно сложено име на занимање - a-pu-ko-wo-ko, и како втор елемент од придавка со негативно значење, a-na-pu-ke. И покрај мислењето дека е возможно овој збор да не е од индоевропско потекло¹, мислам дека сепак има подеднаква можност тој да има и индоевропско потекло, како што веруваат и П. Шантрен и Ј. Покорни², односно, дека се работи за коренска именка изведена од коренот *puk-, „зацврснува, фиксира“, сп. прилогот пύκα, „густо, здраво, цврсто“, ав. *pusā*, „врвка на челото“, алб. *puh*, „прегратка“. Што се однесува до вториот елемент, тој е употребен во коренска форма во хом. χρύσαυπιξ, „со златен начелник“, а се

¹V. C. J. RUIJGH, *Kratylos* 26, 1981[1982], p. 119.

²Cf. DÉLIG I, p. 78, III, p. 953; GEW I, p. 96; IEW, p. 849.

содржи и во формата ἀμλυκτῆρ кај поетите, како на пр., кај Ајсхил, *Seg.*, ст. 461-462³. Што се однесува до начинот на формирање, сп. πρόσφυξ : φυγή.

2. (e-*po-*)*wo-ke*, /-(s)wolk-e(s)/, е можно да претставува коренски втор елемент од препозиционална сложенка-технички термин, за којшто има можности проширен со *o-* вокализам да се содржи и во името на занимање *de-ku-tu-wo-ko*, како што споменавме во првиот дел. По однос на споредбата со помикенскиот грчки, сп. ὄλξ, „бразда“, ἐφολκός, и глосата кај Хесихиј ἐφολκά· τὰ ἀγαγεῖν δυνάμενα. Ако е нашата претпоставка точна, тогаш во вториот елемент се содржи коренот *(s)welk, паралелно употребуван во одделните индоевропски јазици, како на пр. во тох. Б *sälk-*, „тегнам“, грч. ἔλκω, „тегнам, влечам“, ὄλκός, „бразда“, лат. *sulcus*, „бразда“, ст. -англ. *seolh*, „бразда, плуг“, лит. *velki*, „влечам, тегнам“, ст.-сл. влѣкж, „влечам“, ав. *varək*, „тегнам“, алб. *heq*, „влечам“⁴ итн. Прифаќањето на ваквата транскрипција до некаде би ни овозможило да видиме аналогија во учеството на грчкиот во индоевропското *(s)w- со w- во почетна позиција (како што впрочем се јавува и во балтословенскиот и во тохарскиот), односно, дека микенскиот во овој случај се однесува идентично како и во случајот со *we-* од *we-pe-za*, /-(s)weks-pegʷa/<*(s)weks-ped-ya.

3. (*pa-*)*wo-ke*, /-worǵ-es/, има можност да претставува коренски втор елемент од препозиционална сложенка од женски род, покрај бројните сложени имиња на занимања проширени со *-o-* вокализам, за кои стана збор во првиот дел од овој труд. Што се однесува до вокализмот *-o-* од вториот елемент, покрај оној на *-e-* што се содржи во глаголот со кој се поврзува вториот елемент, сп. ги бројните сложени со *-orǵós*, што ги обработи Ф. Бадер⁵. Исто така, како паралела би можела да се даде и формата ἐλίτοκα, (покрај ἐλίτεξ),

³Во врска со ова прашање, сп. М. БУЗАЛКОВСКА-АЛЕКСОВА, II Congresso Internazionale di Micenologia, 1991(во печат).

⁴Сп. ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, p. 124, II, p. 689.

⁵Cf. BADER, *Demiourgos*, pp. 54ff.

документирана во акузатив еднина, којашто може да биде показ за една стара аблаутна форма употребена како втор елемент од една препозиционална сложенка⁶.

2. Вториот елемент е име проширено со суфикс

а) од именско *йойе*кло

а-ОСНОВИ

1. (*pa-r*)*a-wa-jo*, втор елемент од една препозиционална сложенка, што претставува дел од шлемот, што се наоѓа покрај ушите. Се смета дека овој термин се состои од името за „уво“⁷, односно дека треба да се транскрибира како /(*par*)-*awwayō*/ <**-āusā-yo-*, сп. хом. *παρήϊον*; формата притоа би требало да се разбере како изведенка од една сложенка каква што е на пр., лезб. форма *παράβα*, „образ“⁸; кај Калимах, III 91, е употребена формата *παρουαίους*. Како што споменавме во првиот дел, сложенката се однесува на делови од шлемот, се наоѓа во ном. дуал. Како втор елемент од препозиционална сложенка зборот се појавува со почетен вокализам *a-*, што упатува на потекло од **h₂u-s*, при што /*-aus-a-yo*/ во микенскиот е предадено со /*-(r)a-wa-jo*/=*-(r)aws-a-yo*/, наспроти во сложенките *a-no-we*, *a-no-wo-to*, каде што зборот се појавува со вокализам **ous*<**h₃us*. Според Т. Гамкрелидзе и В. Иванов⁹, за индоевропска треба да се смета формата **o(H)us*, како што може да се види од ав. *uši* (двоина), ерм. *unkn*, дор. *ὤς*, мн. *ὤφατα*, алб. *vesh*, лат. *auris*, ст.-ир. *áiu*, *ó*, „уво“, гот. *ausō*, ст.-в.-г. *ōra*, ст.-англ. *ēare*, лит. *ausis*, ст.-сл. *ухо*, ген. *ушесе*.

⁶В. SOMMER, *Nominalkomposita*, pp. 111, 115; *GEW* I, p. 543-544, s.v. *ἐπίτεξ*.

⁷ Според С. J. RUIJGH, *Études*, pp. 57, 58, adn. 54, 217, формата е изведенка од **παράβα*; За етимологијата на зборот, сп. *DÉLG*, pp. 857-858; *IEW*, pp. 785f., **aus*>*αῦς*; NAGY, *Dialects*, p. 143; *Mémoires* II, p. 51; VILBORG, *Grammar*, p. 67; *Interpretation*², p. 442; O. SZEMERÉNYI, *Cambridge Colloquium*, p. 218; *Phonétique*², p. 96 и adn. 4; *Documents*², p. 568; С. J. RUIJGH, *Res Mycenaeae*, p. 399 adn. 31.

⁸Cf. *Études*, p. 217; *IEW*, pp. 785f; *DÉLG* III, pp. 840, 857; R. S. P. BEEKES, *Sprache*, 1972, pp. 123-125.

⁹ ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, p. 786, adn. 4.

3. *(o-pi-)i-ja-pi*, /-*xiya*-/, според контекстот, во инструментал множина, форма која се однесува на дел од уздата, што може да се биде направен од рог или бронза и по секоја веројатност се наоѓа на главата, такашто изгледа дека овој „наременик, накаишник“ е всушност „ѓем“, делот од метал којшто помага за полесно ориентирање на коњот и се наоѓа во устата на коњот. Во вториот елемент, значи, *-i-ja-*, /-*xiya*/, го препознаваме како *-a-* основа хомерскиоти помикенски збор за каиш, ремен, ἵμας, од индоевропскиот корен **seH(i)-*, хет. *išhiya*, „сврзува“, ст.-инд. *syāti*, лит. *siėti*, прус. *saytan*, „ремен“, ст.-сл. сѣтъ, „врвка“, ст.-в.-г. *seito*, „врвка“, покрај формите проширени со *-m-*, како на пр. во хет. *išhimana*, „врвка“, хом. ἵμας, ἱμάντος, „ремен“, со забелешка дека во хетитско-грчкиот ареал се сочувал стариот индоевропски збор за „ремен, узда“¹⁰.

4. *(o-pi-)tu-ra-jo*, /-*thura*-/ cf. *tu-ra-te-u*, е втор елемент од една пре-позиционална сложенка којашто може да се смета за име на занимање или име на лице. Во него го препознаваме зборот за „врата“, θύρα, како именка што покажува нулта степен од индоевропскиот корен **dhwer-/dhwor-/dhur-/dhw̥r-*, што како таква е документирана, покрај во грчкиот, и во ерм. *dur-*, ст.-инд. *dūr*-¹¹.

¹⁰ Гамкрелидзе-Иванов, *о.с.* II, pp. 704f. i 723; C. J. RULIGN, *Études*, p. 205; *Chars*, p.24[192].

¹¹ Cf. *IEW*, p. 278ff; *GEW* I, s.v.; Гамкрелидзе-Иванов, *о.с.*I, p. 180f.; *Interpretation*², p. 387; *Études*, p. 217 с. adn. 27; за семантичкиот развој на формите во врска со овој корен, сп. М. Бузалковска-Алексова, *ЖА* посебни изд. 9, 1991, pp. 40-46.

О-ОСНОВИ

1. (*e-*)*mi-to*, /-*misthos*/, сп. помик. μισθός, „награда, плата, наемнина, надница“¹², документирана и во други индоевропски јазици, како на пр. во ст.-инд. *mīdhám*, „награда за битка“, ав. *mižda*, „награда“, гот. *mizdo*, „награда“, н.-в.-г. *Miete*, ст.-сл. мѣзда, „награда, надоместок, плата“, од индоевропскиот корен **misdhó*. Во помикенскиот грчки сложенката е употребна во атичкиот.

2. (*e-p*)*o-mi-jo*, /-*om-*/, cf. ὄμος, „рамо, плеќи“, форма споредлива со ст.-инд. *ámsaḥ*, ерм. *us*, лат. *umerus*, оск. *onse*, ‘in шего’, гот. *ams*, тох. А *es*, тох. Бе *ānse*, при што сите форми во индоевропските јазици надвор од грчкиот¹³, се изведуваат од **ōmsos*, а формата со долг вокализам во грчкиот би упатувала на заедничка именка **ōmsos*. Во помикенскиот грчки сложенката ἐλώμιος, „што се наоѓа на рамото“, е документирана кај Еврипид.

3. (*e-pi-*, *o-pi-*)*ko-wo*, /-*korwo-s*/, сп. мик. *ko-wo*, помик. κόρος, κοῦρος, „момче, син“, именка изведена од коренот **ker-*, *kerh₁-*, *krē-*, „се грижи, води грижа, рани“¹⁴.

4. (*o-pi-*)*su-ko*, /-*suko-s*/, cf. σῦков, „смоква“, бојот. тῦков, „смоква“, се смета за заемка од медитеранско или малоазиско потекло¹⁵. Зборот е документиран и во лат. *ficus* и во ерм. *t’uz*, со истото значење.

ДЕНТАЛНИ ОСНОВИ

6. (*e-pi-*)*ko-ru-si-jo*, (*o-pi-*)*ko-ru-si-ja*, cf. *ko-ru*, помик. κόρος, κόρουθος, „шлем“¹⁶, при што формата *-ko-ru-si-ja* е поименичена придавка добиена од **koryth-yo-s*. Оваа основа според Гамкрелидзе и

¹²GEW II, p. 244.

¹³IEW, pp. 328, 778; GEW II, p. 1148; DÉLG IV-2, p. 1301; R. S. P. BEEKES, *Sprache*, 18, 1972, p. 127; *Phonétique*², pp. 128.

¹⁴IEW I, p. 577; GEW I, p. 920.

¹⁵DÉLG IV-2, pp. 1068-1069; GEW II, p. 818(кадешто е цитирано и мислењето на А. Carnoy, REG 69, p. 285, дека зборот е од пелазгиско потекло); Y. Duhaux, *Minos* 23, 1988, p. 78, adn. 5.

¹⁶Прашањето за тоа дали зборот е од индоевропско потекло или не, го остава отворено Х. Фриск, sp. GEW I, pp. 925ff.

Иванов¹⁷ е добиена од коренот што значи „глава, рог“, **ker-*, **k̑r*, **kor-*, којшто значи „горен дел од телото“ (што може да биде глава, рог или рогато животно, шлем)¹⁸, сп. лат. *cervus*, (со -*n* : ст.-сл. сръна, лет. *sirnas*, „срни“), лит. *širšė*, „оса“, рус.-ст.-сл. сръшнь, совр. макед. *str{en}*, проширен со суфиксот -*w-*, на која (?од коренот **korw-*) ѝ одговара ст.-слов. збор *krava*, пол. *krowa*, рус. *korova*, лит. *kárve*, „крава“, совр. макед. *krava*.

l-ОСНОВИ

1. (*o-pi-*)*a₂-ra*, /*ˈal-a/*, (во ном. мн. од ср. род), со втор елемент во кој основата го содржи името за „море“¹⁹ од аспект на соленоста, односно индоевропскиот збор за „сол“, потврден во повеќе индоевропски јазици, како на пр. ἄλς, ἄλός, лат. *sal*, *salis*, ст.-инд. *sal-ilá-*, „море(солено)“, ст.-сл. соль, гот. *salt*, ерм. *ał*, „сол“, совр. макед. *sol*. На оваа сложенка ѝ одговара помикенската ἔφαλος (иако микенската форма е во ср. р. множина).

г-ОСНОВИ

1. (*e-*)*ke-ro-*, /*-kheir-o-*/, како што споменаваме во првото поглавје, е веќе оформена сложенка, којашто како технички термин, „плата“ (оформен од синтагмата ἐν χειρί, „на рака, в рака“), веројатно со првобитно значење „дневница“, како што мисли проф. Л. Р. Палмер²⁰. Во вториот елемент, значи, од оваа препозиционална сложенка, е зборот за „рака“, сп. помик. грч. χεῖρ, χεῖρός, хет. *keššar*, ст.-инд. *hásta-*, ав. *zasta*, лат. *praesto* < **prai-hestōd*, „под рака“, лит. *pa-žastis*, „под мишка“, изведени од индоевропскиот корен **ǵhes-ǵ-/ǵhes-to-*²¹.

¹⁷ *o.c.* I, p. 173.

¹⁸ Cf. *IEW*, pp. 574ff.; Сп. ги исто така и резервите во *DÉLG* II, p. 569; *GEW* I, pp. 921f.

¹⁹ Сп. *GEW* I, pp. 78f.; *IEW*, pp. 878f.; *DÉLG* I, p. 65; Гамкрелидзе-Иванов, *o.c.* II, p. 674.

²⁰ V. *Interpretation*², p. 416.

²¹ Сп. Гамкрелидзе-Иванов, *o.c.* II, p. 785f.

п-ОСНОВИ

1. (e-pi-)ki-to-ni-ja, /-khiton-/ , cf. ki-to, помик. χιτών, збор што се смета за заемка од семитскиот, сп. феник. *ktn*, „туника од волна“²².

2. (o-pi-)ti-ni-ja-ta, /-thin-/ , сп. Θίς, Θινός, „куп, песочен куп, насип, песочен брег“, збор со нејасна етимологија. Предлозите за поврзувањето на именката со корен што содржи *w* не се прифаќаат, зашто го нема во микенскиот, во кој доследно се бележи овој полуглас.

СИГМАТСКИ ОСНОВИ

1. (e-)to-ki-ja, /-thoikh-/ , cf. to-ko-do-mo, помик. τεῖχος, τοῖχος, „сид“, именка потврдена со -o- вокализам во гот. *daigs*, „тесто“, изведена од коренот што се јавува во три аблаутни степени - *dheyǵh-, *dhouǵh-, *dhiǵh-, како што може да се види од ст.-инд. *deh-*, „мачка, замачкува“, *deh̥t*, „сид, насип“, ав. *daēzayēiti*, „гради сид наоколу“, ерм. *dizanem*, „натрупувам“, лат. *fungō*, „лепам, оформувам“, *figura*, „лик, фигура“, тох. А *tsik-*, „оформувам“²³ и др.

ОСНОВИ НА ЛАБИОВЕЛАР

1.(o-p)o-ǵo, (u-w)o-ǵe-we, /-okʷ-/ , каде што зборот „око“, е употребен во составот на две препозиционални сложенки, од коишто едната е технички термин(претставува дел од уздата), а другата - име на занимање. Овој збор се поврзува со коренот *okʷ-, „гледа“, којшто во помикенскиот грчки во состав на сложенките се појавува како -ωπ-, -οπ-, -ωπο- и -оло-²⁴. Индоевропскиот корен , од којшто е изведен овој збор, според Гамкрелидзе и Иванов²⁵, е *se/okʷ-, како што може да се види на пр. од хет. *šakuua*, „очи“, ст.-ир. *rosc*, „око, поглед“, гот. *saihvān*, „гледа“, тох. А *ak*, тох. Бе *ek*, ст.-инд. *ākṣi*, „око“, грч. ὄσσε(двоина), „очи“, ерм. *akn*, „око“, лат. *oculus*, „око“, гот. *augō*, ст.-в.-герм. *ouga*, ст.-

²²DÉLG IV-2, p. 1261; Y. DUHOUX, *Minos* 23, 1988, p. 79.

²³ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, о. с., I, pp. 22, 26, 43, 49, 94, 179.

²⁴Cf. *Wortbildung*², p. 171 i adn. 1.

²⁵ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, о.с. II, p. 786, adn. 1; DÉLG III, pp. 809, 812: cf. *atrōx*.

англ. *ēage*, лит. *akis*, ст.-сл. око. Во помикенскиот грчки, според Евстатиј(III-IV, стр. 257) : καὶ παρώλια τὰ ὀφθαλμοῖς ἵππων περιτιθέμενα δέρματα. Очигледно е дека тука имаме сложенка и со поинаков прв и со поинаку оформен втор дел²⁶.

б) именка од жлазолско ѝошккло

-со вокализам идентичен на глаголскиот корен

1. (o-pi-)da-mi-jo, /-dam-iyoi/, сп. da-mo²⁷ и помикенскиот збор δῆμος, „област, земја“, „народ“; во другите индоевропски јазици се познати паралелите²⁸ во ст.-ир. *dām*, „придружници, одред“ ст.-кумр. *dauu*, ‘cliens’, н.-кумр. *daw(f)*, „зет“, ст.-корнв. *dof*, ‘genet’. Првобитното значење „дел, парче“, треба да претставува една изведенка со суфиксот -m-o- од коренот *deh₂-, dh₂-, „дели“, од којшто е оформен и глаголот δαίωμα.

2. (a-pu)da-se-we, /-das-/ , cf. δάσσασθαι, δατέομαι, глагол за којшто се верува дека е поврзан со δαίωμα²⁹, сп. e-pi-da-to, e-pi-de-da-to, o-pi-da-mi-jo. Според Ж.-Л. Перпију³⁰, во вториот елемент од ова име на должност се содржи недокументираната во микенскиот сложенка */a-pu-da-si/, т.е. */apudasis/, „распределување“, од којшто е оформена оваа изведенка. Во помикенскиот грчки кај Тукидид е документирана формата ἀποδασιός, „одделение, дел“.

3. (o-pi-)ka-pe-e-we-qe, /-skaphe^b-/, помик. σκάφος, „кораб, мев на коработ“, сп. ст.-сл. сквазь, „сврдел“, лат. *scapulae*, умбр. *scapla*, „плешка, лопатка“. Овој збор се доведува во врска со коренот *ske-p-/ske-ph-, *ska-p-/ska-ph-, *sko-p-/sko-ph-, којшто значи „правам длабнатина“ и е

²⁶ Инаку, сложенката o-ro-go во микенскиот е употребена во инструментал множина, за што в. П. Хр. Илиевски, *Прилози МАНУ*, 1981, р. 36 i adn. 39; E. Risch, *Die Sprache* 32, 1, 1986, pp. 63-77.

²⁷ Во второто поглавје од првиот дел da-mo- го обработивме како прв елемент од сложенката da-mo-ko-ro.

²⁸ Cf. *GEW* I, pp. 380-381; *DÉLG* I, pp. 273-274; *IEW* I, pp. 175ff.

²⁹ Cf. *DÉLG*, p. 254.

³⁰ PERPILLOU, p. 379 i adn. 21; A. LEUKART, *Res Mycenaeae*, p. 236 i adn. 8; *Studies to Chadwick*, p.347, adn. 11.

потврден во грч. σκάπτω, „правам дупка, копам“, лат. *scābō*, ст.-в.-г. *scaban*, лит. *scabiù*, лет. *scobiù*, *scõbti*, со значење „длабам, чкрабам“³¹ итн.

4. *(o-pi)de-so-mo*, /-desmo-/ , cf. мик. *de-so-mo*, помикенски δεσμός, „врвка“, како и *(a-)de(-te/-te-re)*, cf. хом. ἀμαλλο-δετῆρες, „врзувачи на снопје“, се поврзуваат со глаголот δέω, „врзувам, сврзувам“³², коишто потекнуваат од индоевропскиот корен **deh₁-*, *dh₁-*, потврден и во ст.-инд. *-dyati*, со истото значење, гл. прид. *ditá-*, сп. *детός*, мик. *ka-ko-de-ta* итн.

5. *(po-s)i-ke-te-re*, /-sik-/ , cf. ἴκω, „доаѓам, пристигнувам“, προσικνέομαι, „пристигнувам, достигнувам, постигнувам, наоѓам“, што се поврзува со коренот **sēik-*, **sīk-*, што значи „подава, фаќа“, сп. ст.-исл. *sār*, „големо ведро“, ст. англ. *sā*, „ведро“, лит. *siekti*, „посегнува“, *sekiù*, *seikēti*, „мери со дланка“³³.

6. *(po-)ka-ta-ma*, /-ktā-ma/ , сп. κτήμα, „имот, богатство“, κτάομαι, „добивам, печалам, се здобивам со“, кај Хомер зборот е употребен главно во множина - κτήματα; именката се поврзува со ст.-инд. *kṣtrám*, односно *kṣatriya*, „имот добиен по пат на војна“³⁴, односно со глаголот *kṣáyati*, „се здобива со, има“.

7. *(o-pi-)ke-re-mi-ni-ja-pi*, /-kele-mno-/ , сложенка во инструментал множина, како што споменавме во првото поглавје, чиј втор елемент се поврзува со глосата на Хесихиј ἀμφικέλεμνον· ἀμφιβάρές, οἱ δὲ τὸ βασταζόμενον ὑπὸ δύο ἀνθρώπων δίφρον, како што предложи К.Ј. Реих. Сложенката се поврзува со партиципот *κελέοντες*, „што се искачуваат(по вертикала)“, односно „што надвисуваат, што отскокнуваат“, што би можело да се каже и за наслоните од фотељата, столицата³⁵.

³¹Сп. *GEW* II, pp. 718f, s.v. σκάπτω; *IEW*, pp. 930ff.

³²В. *DÉLG* I, pp. 269-270; *GEW* I, pp. 374-375; *IEW*, p. 183.

³³Сп. *IEW*, p. 893, *GEW* I, pp. 719f.

³⁴В. ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, о.с., II, p. 788, adn.1; *GEW* II, pp. 31ff.

³⁵Cf. *DÉLG* II, p. 512, III, p. 809; *GEW* I, p. 814.

8. *(me-ta)ki-ti-ta*, /-kti-tā /, cf. *ki-ti-ta*, помик. περικτίτης, е збор чиј втор елемент се доведува во врска со глаголот κτίζω, „градам, правам згоден за живот, основам населба, (=населувам)“, сп. ст.-инд. *kṣéti*, *kṣiyánti*, „населува“, ав. *šaēiti*, *šyeinti*, со истото значење, како и ерм. именка *šen*, „населено место“³⁶.

9. *(ka-si-)ko-no*, /-ko-no-/, втор елемент што се поврзува со глаголот што според употребата е познат само како сложенка, т.е. ἐγκονέω, „брзам, се трудам, енергичен сум“, διακονέω, „служам, услужувам, помагам“, самостојно употребен без преверб, тој е познат од глоси кај Хесихиј, како на пр. κόνει· σπεῦδε, τρέχε и κονεῖν· ἐπείγασθαι, ἐνεργεῖν. Глаголот се изведува од коренот *ken-, „поттикнува“, и се поврзува со лат. *cōnor*, како и со келт., на пр., ср.-кумр. *digoni*, „прави“, кумр. *dichon*, *digon*, „знае“³⁷.

10. *(po-ro-)ko-re-te-re*, /-korē-tēr-/, cf. *ko-re-te-re*, можеби и *da-mo-ko-ro*, итн. помик. κορέννωμι, „наситувам, се грижам за, обезбедувам“, глагол што потекнува од индоевропскиот корен *kerh-,/*krē-, потврден во лат. *Cerēs*, „божица на растителниот расцут“, *creō*, „создава“, *crēscō*, „цвета, расте“, лит. *šerti*, „рани“³⁸, којшто по семантичкиот развој во грчкиот, му одговара на лат. *alb*.

11. *(pe-re-)ku-ta*, /-ku-/, cf. πρεσβύτης, „старец, старешина“, со втор елемент што се поврзува со коренот *g^wā-, „оди“, при што формата со вокализам *u*, *g^w*u*-, би била споредлива со вед. *vanar-gú*, „којшто оди во шумата“, а што се однесува до значењето, тоа би можело да се спореди со ст.-инд. *puro-gavá-*, „старешина“³⁹. Што се однесува до помикенскиот

³⁶Гамкрелидзе-Иванов, *о.с.*, I, p. 148; *GEW* II, pp. 34ff.

³⁷*DÉLG* I, pp. 277, 310, II, p. 503; *GEW* I, p. 439; *IEW*, p. 564.

³⁸Сп. *GEW* I, p. 918f. и белешките во врска со вториот елемент од *da-mo-ko-ro*; За можностите на врската на вториот елемент со оној на *da-mo-ko-ro*, сп. С. J. RUIGH, *Tractata Mysenaea*, p. 305, adn. 30; Меѓутоа; сп. и *DÉLG* II, p. 553, кадешто се изнесува и мислењето на М. S. RUIPÉREZ, *Ét. Mys.*, pp. 105-120, дека вториот елемент може да биде доведен и во врска со глаголот *κοιρέω, изведен од едно име *koryo-, „војска, воена трупа“, потврдено во зборот κοίρανος, лит. *kāras*, „војна“, ст.-перс. *kāra-*, „војска, народ“.

³⁹*DÉLG* III, p. 937, s.v. πρέσβυς; За фонетските одлики на микенскиот да покажува наместа велари наместо лабиовелари, кога се во близина на *u*, сп. *Phonétique*², pp. 45, adn. 10, 46 и adn. 1.

15. *(e-pi-)u-ru-te-we, /-uru-t-/*, cf. ἐπερύω, „привлекувам, довлекувам“, мед. „си наметнувам“, сп. ἔρυμαι, ἐρύομαι, ῥῦτήρ, „заштитник, стражар“⁴⁴, што се поврзува со староиндиските имиња *varū-tār-*, „заштитник, штитник“, *vārū-tha-*, „заштита, штит“, глаголот *vrñōti*, „забранува, попречува“, гот. *warjan*, со истото значење, лат. *aperio*, лит. *vėrti*, ст.-сл. (за-)върж, врѣти, итер. от-ворити, „отвора“ итн.

Покрај основниот глагол εἰρύω, што значи „штити, спасува“⁴⁵, којшто е можеби оформен со протетски вокал, во хом. јон. е употребен без протетски вокал глаголот ῥύομαι, и инфинитивот ῥῦσθαι.

16. *(e-pi-)we-ti-ri-jo, /-wes-tr-/*, втор елемент од име на занимање, оформен можеби од едно име документирано во гласата на Хесихиј: γέστρα-ἔνδυσις, „облека“, односно γέστρα, којашто има директна паралела во ст.-инд. *vāstra*, со истото значење, но во староиндискиот формата е од ср. род; сп. исто така лат. *ves-tis*. Од подонежно време се познати и сложенките ἀμφιέστρίς и ἐφεστρίς. Овие форми се изведени од коренот **wes-*, сп. хет. *vešten, vešta*, грч. ἔϊμαι, гот. *wasjan*, лат. *exuo, induo*, „се наметнувам, се облекувам“⁴⁶ итн.

-со вокализам -о- како аблаутна степен од вокалот -е- со кој е оформен глаголот

1. *(o-p)a-wo-ta, /-awor-ta/*, cf. ἀείρω, „приврзува, виси“, како и изведенките ἄορτήρ, „колан на којшто обично нешто се закачува, виси“, ἄορτής, „торба што се носи на рамото“ (често користена во комедијата) итн. Микенската форма е поименичена глаголска

⁴⁴Бидејќи ῥῦτήρ како технички термин во грчкиот значи и „јаже, ремен од уздата, узда“, во *Documents*², p. 493 е искажана резерва по однос на предлогот овој термин да се разбере како „наметка, пелерина“, особено што, иако се работи за список на наменска употреба за разни видови кожа, Ц. Чајвик смета дека еленската би била погодна за ремени, одошто за наметки. Прашање е само дали овој термин, чие значење секако потекнува од основното што го има глаголот, зашто овие ремени (па и уздата во целост) се на некој начин заштита за контролирање на запрежните коли, треба да се земе како основа на сложенката *e-pi-u-ru-te-we*, или пак таа треба да се смета за изведенка од сложениот глагол ἐπερύω, којшто во медиј значи „се наметнувам“.

⁴⁵*GEW* I, pp. 568f.; *IEW*, pp. 1160ff.; *DÉLG* II, pp. 376f.

⁴⁶Cf. *DÉLG* II, pp. 350-351.

придавка оформена со суфиксот *-to-*, употребена за техничкиот термин, што се однесува на делови од оклопот, поточно, „плочки што висат“⁴⁷. Очигледно е дека изведенките и сложенките во врска со овој глагол се градат од аблаутната *o* степен на глаголкиот корен. Етимологијата на зборот не е јасна.

2. (*e-te-*)*do-mo*, /*-dom-o-i*/, cf. *de-me-o-te*, помик. δέμω, „гради, конструира“, сп. гот. *timrjan*, „конструира“, *timrja*, „конструктор“⁴⁸, од коренот **demh₂-/demeh₂-*.

3. (*o-pi-*)*ko-wo*, /*-kow-o-i*/, cf. κοῖω, „забележува, разбира, слуша“⁴⁹, сп. лат. *caveō*, *cavēre* < **covēre*, „внимава, чува“, ст.-инд. *ā-kuvate*, „планира“, именката *kavi-*, „гатач, претскажувач, умен човек“, ст.-сл. чүж, чүти < **čevj*, чевити, соврем. макед. *чува*, ст.-сл. чүдо, чүдесе, соврем. макед. *чудо* итн.

4. (*po-ro-*)*ko-wo*, /*khow-o-s*/, cf. χέω, „полева, посипува“, добиен од индоевропскиот корен **ghew-/ghow-/ghu-*, со забелешка дека сите три аблаутни степени од овој корен се документирани во микенскиот грчки. Форми со *o* вокализам се запазени и во ст.-инд. *hava-*, „жртвено полевање“, а со нулта вокализам во латинскиот е документирано името на сад *fu-tis* f, (сп. и *fundo*, со назален инфикс и дентално проширување), за разлика од хом. πρόχοος (Ω 304), „сад за потурање“, т.е. „гум“, сп. и проχέω, „полевам, потурам“⁵⁰. В. погоре и во врска со *e-ku-se-we-ge*.

5. (*a-pi-*, *a-*)*po-re-we*, /*-phor-ēwe*/, cf. φέρω < **bher-/bhor-*, „носи“, потврден и во ст.-инд. *bhārami*, лат. *ferō*, ерм. *berem*, ст.-сл. *вєрж*, гот. *bairan*, со изведенките φόρος, „данок, мито, (мн.)приходи“ (практично, „носен, донесен“), ст.-инд. *bhāra-*, „добивка, плен“, ст.-сл. *съ-воръ* итн⁵¹.

⁴⁷DÉLG I, p. 23, II, p. 569.

⁴⁸DÉLG I, pp. 261-262.

⁴⁹Sp. DÉLG II, p. 551; GEW I, pp. 890ff.; IEW, pp. 587f.

⁵⁰DÉLG IV-2, p. 1255; GEW II, pp. 1090ff.; IEW, pp. 447f.

⁵¹GEW I, p. 99f.; II, 1003ff.

6. (a-pi-)qo-ro, /-k^wol-o-s/, cf. πέλομαι <*k^wel-/ *k^wol-, потврден како во грчкиот, така и во другите индоевропски јазици⁵², како на пр. во ст.-инд. *cárati*, „врти, кружи, води, тера на паша“, ав. *caraiti*, лат. *colō* <*k^welō, cf. *inquilīnus*; на грч. ἀμφίπολος сосема му одговара лат. *ancullus*, *ancilla*, односно „прислужник, прислужничка“.

7. (e-ko-so-, e-to-)wo-ko, /worg-o-i/, cf. ῥέζω <*werg-/ *worg-, како што поопширно објаснивме во врска со овој втор елемент со којшто се формирале голем број имиња на занимања во микенскиот грчки.

8. (ku-su-)to-ro-qa, /-strok^wh-a/, cf. στρέφω, στροφή, форми за кои до откривањето на микенскиот грчки не можеше да се види дека содржат аспириран лабиовелар, односно се претполагаше дека коренот им завршувал со аспирата.

9. (e-)to-ro-qa-ta, /-trok^wa-ta/, втор елемент од еден технички термин, за којшто има и цртеж на микенските документи, со којшто е придружен зборот. Според А. Хојбек и Х. Мелена, овој технички термин, зависно од вториот елемент, треба да се поврзе со глосата на Хесиџиј: ἐντροπῶσαι· ἐνδῆσθαι, τροπότηρ, (Тукидид, II, 93.2.; 57), „гажва“, ремен за врзување на веслото⁵³. Имено, значи, покрај глаголот трέπω, во помикенскиот грчки се документирани и хом. τροπέω и τροπάω, сп. и именките τροπός и τροπή⁵⁴. Ако е идентификацијата на вториот елемент од зборот точна, односно ако навистина се работи за изведенка од глаголот ἐν-τροπάω, „сврзува, приврзува“, тогаш во микенскиот грчки имаме уште една потврда за п по потекло од лабиовелар во помикенскиот. Етимологијата на овој глагол се сметаше за несигурна, зашто од една страна покажува блискости со p во индоиранската група јазици, а од друга, неизбежна е блискоста меѓу грч. τροπέω и лат. *torqueo*, потврдено и во микенскиот партицип *to-ro-qe-jo-me-no*, сп. го и машкото име на лице *e-u-ῖθ-ῖθ-ῖθ-ῖθ*,

⁵²DÉLG III, pp. 877f.

⁵³Сп. *Mémoires* I, p. 308; А. НЕУБЕК, *IF* 63, 1958, p. 121; MELENA, *Studies*, p. 58.

⁵⁴GEW II, pp. 923f.; Во хомерскиот грчки се среќаваат итеративни форми во презент и имперфект од глаголот τροπάω, со продолжена степен од коренот-сп. CHANTRAINE, *GH*, I, p. 358.

обработено во третиот дел од трудов. Очигледно е дека микенскиот грчки даде одговор на ова прашање. Што се однесува до точното значење на терминот τροπότηρ, на којшто најмногу по значење му одговара микенскиот технички термин *e-to-ro-qa-ta*, можеби најдобро објаснување има во *Схолиите на Ајсхил*, (за *Πέρσαι*, ст. 372: τροπότηρ δὲ ὁ λῶρος δι' οὗ δεσμεύονται... ἀμφὶ τὸν скаλαμὸν τὸν εὐήρετμον ἐτροποῦτο καὶ διὰ τοῦ τροπότηρος τὴν κόπην ἐδέσμευεν. Што се однесува до значењето, до него дојдовме преку глосата на Хесиј, значењето на хом. τροπός и горе-споменатото објаснување. Но, проблемот со објаснувањето на вториот дел од *e-to-ro-qa-ta*, т.е. *-to-ro-qa-ta*, исто така не е мал, па имаме и предлог за разбирање на целиот збор како сложено име на лице⁵⁵. Имено, А. Хојбек, којшто прв предложи зборот да се транскрибира како технички термин и го транскрибира како ἐν-τροπᾶτά(-αί), а Х. Мелена, зборот го транскрибира како *ἐν-τρῳ̄кᾶ-τάς⁵⁶. Можеби би било поедноставно кога начинот на формирањето на сложенката, односно суфиксот би го споредиле со хом. форми, каква што е на пр. πρόσωπον, προσώπα⁵⁷, при што како втор елемент би можеле да разбереме форма како хом. τροπός, односно би претпоставиле сложенка како */en-trok^{on}/, мн. /en-trok^{ata}/.

- со редуцирана степен од глаголскиот корен

1. (*a-pu-*)*do-si*, /-*do-si-*/, cf. помик. ἀπόδοσις, „отплата, вратен долг“ и можеби (*a-pu-*)*do-so[-mo]*, /-*do-smo-*/, сп. арк. ἀπυδοσμός, „продажба“⁵⁸, покрај мик. *do-so-mo*, „жртва, дар, подарок“⁵⁹. Овие сложени имиња се

⁵⁵Сп. *Études*, pp. 148, adn. 259, 355, adn. 14.

⁵⁶*Studies*, pp. 57, 58; за формите на -ᾶτάς, сп. CHANTRAINE, *La formation*, p. 313.

⁵⁷В. *Reverse Index*, p. 450; CHANTRAINE, *La formation*, pp. 217ff.; За можноста да се работи за форми на колектив на -nt, што се потврдува во хетитскиот, лувискиот и тохарскиот, сп. CHANTRAINE, *Morphologie*, p. 79.

⁵⁸Сп. *DÉLG I*, p. 279.

⁵⁹Според DUNOUX, *Aspects*, p. 179, *a-pu-do-so[-mo]* би значело „давок“; cf. и J. T. KILLEN, *Survey*, p. 293, adn. 78; *DMic I*, p. 89.

поврзуваат со коренот **deh*₃-, ~ **doh*₃-⁶⁰, од којшто оформените глаголи и именки во индоевропските јазици значат „дава“, „давање“, „давачка“, „дар“, но и „зема, прима“ (како на пр. во хетитскиот и во индоиранската група јазици)⁶¹.

2. (*e*-)*ku-se-we(-qe)*, /-*khu-s*-/, втор елемент во којшто покрај нулта вокализмот од коренот **ǵheu*-/**ǵhu*-, cf. χέω, „полева, налева“, има и -s-, што можеби упатува на евентуално изведување на овој термин од една именка што не е документирана во микенскиот, т.е. */*e-ku-si*/, */*enkhusis*/'⁶², сп. и помикенската форма ἔγχυσις, „излевање“. Има можности на ова име на занимање да му го додадеме и техничкиот термин (*ro-ro-e*-)*ke-te-ri-ja*, прифаќајќи го -*ke*- наместо -*ku*-, како што предложи проф. Петрушевски. За споредба би можеле да го приведеме примерот *a-re-te-te-ne*, cf. помик. ἀρυθμήν. Исто така тука би можело да се спомене и името на занимање (*ro*-) *ku-ta*, /-*khu-tā*-/, и покрај предлозите за поинаква транскрипција на зборот, како што споменаваме во првиот дел и како што потсетивме во првото поглавје од вториот.

-со квалитативно-квантитативен аблаут по однос на коренот од којшто е изведен глаголот

1. (*e-pi*-)*ro-ra-ja*, /-*lōra*-/, втор составен елемент од сложенка што се однесува на делови од облеката, наметката, за кои се определува количество волна. Во основата на вториот елемент по секоја веројатност е една именка која ѝ одговара на помикенската именка λώπη, сп. Хесихиј: λώπη· ἱμάτιον, περίβλημα, што се поврзува со глаголот λέπω, „лупи“, лит. *lāpas*, „лист“ алб. *lapë* (: λопός), „лист, крпа“, лит. *lōpas* (: λῶπος), „крпа, облека“, рус. *ла́помь*, „опинок од лико“, што

⁶⁰ *Indogermanische Grammatik* I, pp. 101, 113, 141f.

⁶¹ В. поопширно долу под (*a-re*-, *a-pi*-)*do-ke*.

⁶² Сп. А. LEUKART, *Res Mycenaee*, p. 236; *Studies to Chadwick*, p. 314, adn. 14. Во врска со неговата забелешка за првиот елемент од сложенката и одговорот на J.-L. PERRILLOU, сп. *Tractata Mycenaee*, p. 279.

се доведуваат во врска со коренот *lep-, „лупи, отцепува, откинува“⁶³. Именката λώπη е документирана уште кај Хомер (v 224).

2. (a-)to-ro-qo, /-throk^m-o-s/<*-thrōk^mh-o-s, cf. τρέφω, „храни, одгледува, воспитува“, глагол со не многу сигурна етимологија⁶⁴, но според микенскиот, вториот елемент од овој збор содржел лабиовелар, а по мое мислење, всушност се работи за аспириран лабиовелар. Што се однесува до вокализмот од вториот елемент, сп. помикенската сложенка σκυθρωπός⁶⁵, cf. σκυδαίνω „се лутам, негодувам“, придавката σκυθρός, „мрзоволен, тажен, мрачен“, но и глосите σκολύφρα-σκυθρωπή, евентуално во врска со глаголот σκολύπτω, со објаснување за значењето во глосата на Хесиј - σκολύπτειν· ἐκτίλλειν, κολούειν, „сече, отсекува“, значи, по мое мислење, возможно е на некој начин σκυθρωπός да е спротивна по значење сложенка од ἄνθρωπος, т.е., да значи „физички и духовно минорен, недостоен“ итн. Сп. исто така и Полукс, V, 138, 139, VI, 29, каде што од една страна го споменува во врска со некомуникативноста, спротивставувајќи му го на φιλόανθρωπος, односно, несоодветствувањето за присуство на гозби.

3. (e-pi-)zo-ta, /-kyōta/, втор елемент којшто може да се поврзе со глаголот σεύω, „поттикнува, става во движење“, изведен од индоевропскиот корен *keu-/kou-/ku-/ kō(w)-/, со истото значење, како што може да се види и од староиндискиот глагол *cyávate*, сосема соодветен на грчкиот σεύεται. Во помикенскиот грчки терминот гласи ἐπίσσωτρον, „метален обрач поставен над колцето за да го

⁶³Сп. GEW II, pp. 105ff.; IEW, p. 678, s.v. 2 lep-.

⁶⁴За различните идентификации на ἄνθρωπος, сп. H. FRISK, GEW I, p. 111: *ἄνδρ-ωп-ος, „мажолук“, ἄνδρ-ώπος(δράω), „со човечки поглед“, ἄνδρ-ωπος, cf. ἀνθερέων, ἀνθέρειξ, „со брадест изглед“ глагол. именка од ἀνατρέπω, „исправениот“, и како глаголска придавка од ἀνατρέφω, „отхранет, пораснат, одгледан“ (коешто мислење го поддржувам и јас) итн.

⁶⁵За проблемите при објаснувањето на првиот елемент од оваа сложенка, сп. H. Frisk, GEW II, p. 740: σκυθρός mit θρο- oder ро- suffix, од глаголот σκυδαίνω, а подолу: *σκυδ-θρος >*σκυ(σ)-θρος > σκυθρός. По мое мислење, сложенката σκυθρωπός, би можела да биде добиена по пат на дисимилација од *σκυ[θρο]-θρωπός; aliter, F. SOMMER, *Nominalkomposita*, pp. 7, 9.

заштити=оспица“, како што споменавме и во првиот дел од ова поглавје⁶⁶.

3. Вториот елемент е сложен збор

Како што споменавме во првото поглавје од вториов дел, а и во првиот дел, како втор елемент од можеби две препозиционални сложенки се појавуваат два сложени збора, имено *po-ro-du-ma-te* и можеби *po-ru-da-ma-te* како грешка за *po-ro-da-ma-te* или *po-ro-du-ma-te*, и *a-ri*, *ke-u-po-de-ja*, два збора коишто може да претставуваат предложна фраза, па вториот да биде самостоен збор, или пак форма во женски род множина од една придавка.

Бидејќи формите *po-ro-da-ma-te/po-ro-du-ma-te* се сложенки што означуваат имиња на занимања или должности, и така наречените лица се веројатно во сооднос со простите зборови *da-ma/du-ma*, кои бездруго, исто така претставуваат имиња на занимања. Посебно внимание на ова прашање му посветија повеќе микенолози⁶⁷, а не многу одамна мислењето за тоа дека простиот збор означува „домаќин, газда“, го изнесе К. Ј. Реих, поред него, збор од предгрчко потекло. Меѓутоа, Е. Риш и А. Лојкарт мислат дека се работи за една стара индоевропска сложенка, проширена со суфиксот *-t-*, *ḍám-ar-t-*, паралелна на ст.-инд. *jotis-kyt-*, којашто значи „оној што го средува домот, оној што се грижи за домот“, со значење исто како што предлага и К. Ј. Реих. Ако го прифатиме ова мислење, ќе остане отворено прашањето дали **d̥m-*, првиот дел од сложенката *da-ma*, помикенски *ḍám-ar* и *du-ma* (што како оформен термин, покрај како симплекс, се јавува како прв или втор елемент од сложенките), можел да се предава во микенскиот и со *da-m(a)-* и со */du-m(a)*.

⁶⁶Cf. *GEW* I, p. 542; II, p. 694; *IEW*, p. 539.

⁶⁷V. *Wortbildung*², p. 195f.; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, pp. 263, II, pp. 742, adn. 3, 903; С. J. RUIGH, *Tractata Mysenaea*, pp. 299-322; А. LEUKART, *ibidem*, p. 322; P. Hr. ILIEVSKI, *Godišnjak* 24-22, 1986, p. 22 и др.

Π.б.α.2. Кај придавките

(*po-ro*)-*e-ke*

(*e-pi*-)*ko-ru-si-jo*

(*e-pi*-, *po-ro*-)*ko-wa*

(*ku-su*-)*pa/-ta*

(*a-pi*-)*qo-to*

(*o-pi*-, *pe-ri*)*ro-qo*

(*a-p*)*e-ti-ra*₂

(*a-pi*)*to-ni-jo*

(*pe-r*)*u-si-nu-wa/ -wo*

(*e-pi*-)*ke-re*

Да преминеме кон објаснувањето на вториот елемент од препозиционалните сложенки - придавки во микенскиот грчки:

1. (*po-ro*)-*e-ke*, /^h*ekh-ēs*/^{<*/}*segh-*/, корен којшто значи од којшто во микенскиот грчки е документиран глаголот *e-ke* (3.л. едн.), помикенскиот грчки е оформен глаголот ἔχω, „држи, има“, сп. и ст.-инд. *sáhate*, „совладан е, победен е“. Во другите индоевропски јазици се јавуваат именки од *s*-основа оформена од овој корен, што недостасува во грчкиот јазик⁶⁸, како на пр. во ст.-инд. *sáhas-*, „власт, сила, победа“, ав. *hazah-*, со истото значење, гот. *sigis*, „победа“. Во помикенскиот грчки има повеќе сложенки со соодветен втор елемент, како на пр. προσεχῆς кај Херодот, или во ср. род кај Хесихиј : ἀμπεχέες· ἔνδυμα.

2. (*a-p*)*e-ti-ra*₂, /*e-tira*₂/; вториот елемент од оваа придавка останува спорен, според мислењето на *Documents*², стр. 532, како што споменавме и во првото подпоглавје⁶⁹. Имено, од една страна, се мисли дека е придавка од ж. р. што се однесува на масата, можеби /*amph-*

⁶⁸GEW I, pp. 602f.; Токму можеби и заради тоа, некои лингвисти мислат дека кај сите сложенки кои завршуваат на -ής, вториот елемент како самостоен збор им припаѓал на *-s*-основите од среден род. За таквиот предлог сп. и С. J. RUIJGH, *Res Mysenaeae*, pp. 391-407.

⁶⁹За двоумењето дали овој збор спаѓа во придавките со функција на именки, сп. С. J. Ruijgh, *Études*, p. 416.

hestrios, -a, -on/<**amphi-^hed-trios*, -a, -on/, како што предложи проф. М. Лежен⁷⁰, во врска со глаголот што му одговара на помикенскиот ἔζομαι, презент добиен со редупликација од коренот **sed-*, „седам“, но потоа на овој предлог му се забележа дека формата ќе гласеше */*a-pi-e-ti-ra*/, заради тоа што во микенскиот грчки јазик нема елизија пред *h*<**s*, како што покажа К. Ј. Реих⁷¹. Токму заради тоа, можеби е веројатно во вториот елемент да се содржи глаголот ἔδω, „јаде“, т.е. /*amph-^hestria*/, како што предложи проф. П. Шантрен⁷², cf. помик. συνέσται, „другари на маса“, или ὠμηστής, „крволочен“⁷³.

3. (*e-pi-*)*ke-re*, втор елемент од придавка што се однесува на *a-ta*, (именка што можеби ѝ одговара на помикенската ἀμή, ἄμητος, „жетва“) за којшто се предложи врска со именка недокументирана во микенскиот грчки, χῆλος, „раб, ивица“⁷⁴, добиена од **hel-nas*. Можеби сосема идентична со микенската сложенка е цитираната кај Полукс (V, 133) ἐπιχειλές, која е цитирана како синоним за πλήρες, „полно“, со една забелешка: τὸ δὲ μικρὸν ἐνδεέστερον ἀπλήρωτον καὶ ἐπιχειλές.

4. (*e-pi-*)*ko-ru-si-jo*, /-*koru-si-jo*-/<*/*koryth-ti-jo*-/, придавка со втор дел од којшто втор елемент е името за шлем, сп. *ko-ru*, *ko-ru-to*, т.е. κόρυς, κόρυθος, за којшто в. погоре.

5. (*e-pi-*, *po-ro-*)*ko-wa*, /-*khow-a*/; вториот елемент од оваа придавка во ж.р. е поврзан со глаголот χέω, поточно, обете документирани форми се покаж за ἐπιχέω и προχέω (сп. и името на сад погоре), како што за μεταχέω, индиректно сведочи партиципот на мед. перфект *meta-ke-ku-me-na*, за којшто ќе стане збор подолу. Во тој случај овие две

⁷⁰Sp. M. LEJEUNE, *RPh* 34, 1960, pp. 20f., (=Mémoires II, pp. 212f.).

⁷¹Во *Études*, pp. 55, 413, adn. 84 itn.

⁷²Cf. P. CHANTRAINE, *RPh* 34, 1960, pp. 177-181; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, p. 167 и adn. 79.

⁷³Се разбира, ваквото разбирање на зборот е возможно само ако не се работи за име на божица, како што мисли L. R. PALMER, *Interpretation*², p. 407, *Res Mycenaea*, pp. 340ff.

⁷⁴C. J. RUIJGH, *Res Mycenaea*, pp. 393, i 395, adn. 14, каде што споменува за предлогот на M. VENTRIS, *e-pi-ke-re* да се поврзе со овој збор како втор елемент: сп. *Documents*², p. 219.

форми би ги сметале за изведенки од првобитни сложени глаголи, што не се среќаваат во самостојна употреба во микенскиот грчки⁷⁵.

6. *(ku-su-)pa/-ta, /-pan, -panta/*, втор елемент од средниот род на една придавка употребена и самостојно во микенскиот грчки, т.е., *pa-si, /pa(n)si/, pa-te, /pantes/*.

7. *(a-pi-)qo-to, /-g^wol-tos/*, вториот елемент од придавката што се однесува на маса, можеби е поврзан со глаголот ἀμφιβάλλω; „ставам наоколу, наметнувам“⁷⁶, сложена од глаголот βάλλω, „фрлам“, со перфект βέβληκα, со директна паралела во ав. *ni-grā-ire*, „тие биле ниско фрлени“⁷⁷. Во помикенскиот грчки обично се употребува сложеницата ἀμφίβλητος, ἀμφίβληστρον. Притоа, би можеле да ја споменеме и глосата на Хесихиј: βελτός· βλητός итн.

8. *(o-pi-, re-ri)ro-qo, /-loik^w-o-s, -loik^w-ōn/*, сп. λοιπός, придавка оформена од аблаутната степен на λείπω, „оставам“, изведен од коренот *leik^w-, потврден во гот. *leihvan*, ст.-в.-г. *līhan*, „дава на заем, позајмува“, лит. *liekiù*, „остава“. Што се однесува до вокализмот *o*, тој е претставен во формите од перфектот, грч. λέλοιπα, ст.-инд. *ri-réca*, лат. *līquī*, гот. *laihv*, итн; за λοιπός, „(пре)останат“ има директни паралели во ст.-инд. *ati-reka-*, лит. *ait-laikas*, ст.-сл. отъ-лѣкъ, „остаток“.

9. *(a-pi) to-ni-jo, /-storn-iyos/*, втор елемент од придавка во којшто поверојатно е да се содржи помикенската именка στόρνη, „појас“⁷⁸.

10. *(pe-r)u-si-nu-wo, /-usi-/*, cf. *we-to, za-we-te, au-u-te*, помик. πέρουσι, περυσινός. Очигледно е дека во вториот елемент може да се препознае зборот за „година“, ἔτος, форма паралелна на алб. *vit*, (мн.), едн. *vjet*, ст.-инд. *tri-vatsá*, „тригодишен“, месап. *atavetes* = αὐτοετές, „од оваа

⁷⁵За различните мислења околу значењето на овие сложени придавки, сп. L. GODART, *SMEA* 8, 1969, p. 55; *Studies to Chadwick*, p. 209; A. M. DAVIES, *Res Mycenaeeae*, pp. 300f.; DUHOUX, *Aspects*, 136f.; J. L. MELENA, *Studies*, p. 41; *Res Mycenaeeae*, p. 310.

⁷⁶Сп. D., M. D. PETRUŠEVSKI, *Godišnjak* VI, Sarajevo 1968, p. 47; aliter C. J. RUIJGH, *Mnemosyne* 13-4, 1960, p. 345; *Études*, pp. 354, 355: ἀμφίχ^wοιτος, 'avec un rebord del'un et de l'autre', „со ивица од едната и од другата страна“; STELLA, *Civiltà*, p. 121, adn. 29; *Documents*², p. 500 и др.

⁷⁷B. GEWI, pp. 215f.

⁷⁸Сп. J. TAILLARDAT, *REG* 73, 1960, pp. 5-8; *Études*, p. 188, adn. 448; D. i M. D. PETRUŠEVSKI, . *loc. cit.* in adn. 75.

година“, лат. придавка *vetus*, како и лит. *vetušas*, ст.-сл. ветъхъ, совр. макед. „ветов“ итн⁷⁹.

⁷⁹GEW I, p. 583f.

П.б.β. Втор елемент од глаголските форми - препозиционални сложенки

П.б.β.А. Глаголски форми во лице

1. Од единаесетте глаголи со преверби, употребени како финитни форми во микенскиот грчки, пет се оформени од глагол, којшто би му одговарал на помикенскиот εἶμι: $(-a-p)e$, $[(a-p)e-e-si]$, $(e-n)e-e-si$, $(po-si)e-e-si$. Четири од нив се документирани во трето лице множина од индикативот на презентот активен¹, а едниот од нив е во трето лице еднина од имперфектот (документиран е на неколку места од пилските плочки *An 5* и *An 18*). Значи, основниот глагол од овие сложенки со превербите *a-pu-/a-po-*, *e-n(e)-*, *po-si*, εἶμι, е изведен од индоевропскиот корен **es-/s-*, потврден во полната степен во ст.-инд. *ásmi*, хет. *e-ešmi*, тох. Б *ste*, ст.-лит. *esmi*, ст.-сл. ксѣъ, лат. *est*. Овие сложенки се употребени главно во Пил. Кај првиот дел забележуваме елизија на *a-pu-/a-po-*, евентуално на *e-ni-*, но не и на *po-si*.

2. *a-pe-e-ke*, форма за која не може со сигурност ништо определено да се каже, зашто контекстот е испрекинат заради оштетеноста на плочката, иако е текстот подолг и ќе можеше да се разбере повеќе, да можеше полесно да се чита. Според Џ. Чадвик, глаголот треба да се преведе како „ослободи (од обврска), отпушти“², односно „М. ослободи населеник што требаше да отплови“ или сл. Тоа значи дека глаголската форма би ја прифатиле како форма во сигматски аорист од глагол што би му одговарал на помикенскиот ἀφίημι, т.е. $/ap-e^hke/ < *ap(i)-e-yēke/$. Основниот глагол ἵημι³, се гради со редупликација и во презентот и во перфектот, т.е. ἵημι $< *yi-yē-mi$,

¹За презентските форми во микенскиот грчки, сп. Y. DUHOUX, F. DASHY, *Mykenaïka*, pp. 232 f., R. PLATH, *ibidem*, pp. 532ff.

²Сп. *Documents*², pp. 187, 431; *Tractata Mycenaëa*, p. 80f; J.-L. PERPILLOU, *Minos* 9, 1968, pp. 205-218; за можноста формата да е документирана во перфект, сп. Y. DUHOUX, *Studies to Chadwick*, p.164, adn.1.

³Сп. *Phonétique*², p. 165.

односно $\epsilon\tilde{\iota}\mu\alpha\iota < *ye-y\tilde{h}_1-mai$, покрај аористот $\tilde{\eta}\kappa\epsilon$, можеби и хом. $\epsilon\tilde{\eta}\kappa\epsilon < *e-Hyeh, k^{-4}$, сп. и лат. *iacio, iēci*.

3. $(a-p)e-i-si$, сложен глагол што според проф. Палмер значи „произлегува (од)“⁵, cf. $\epsilon\tilde{\iota}\mu\iota$, „оди“, со паралели во лат. *eo, īs*, ст.-инд. *éti, ési*, лит. *ei-mì, ei-sì*, хет. сложен гл. *pāimi, pāiši*, „се вози“ ст.-сл. ити, изведени од коренот $*ei-/i-$, „тргнува, оди“⁶.

4. Со две различни графии е презентиран во трето лице од индикативот на аористот глаголот соодветен на помикенскиот $\acute{\alpha}\lambda\omicron\delta\acute{\iota}\delta\omega\mu\iota$ „враќам, давам, предавам, пренесувам“, во медиј „продавам“ : $(a-re-)do-ke$ и $(a-pu-)do-ke$, а не е невозможно да е документиран и футурот од овој глагол, ако претпоставиме дека на оштетеното место од плочката KN Nc 4484, стоел знакот за слогот $-sj$. За формата на $a-re-do-ke$ ($\acute{\alpha}\lambda\alpha\xi$), иако микенолозите се согласуваат дека се работи за аорист од глаголот што во помикенскиот гласи $\acute{\alpha}\lambda\omicron\delta\acute{\iota}\delta\omega\mu\iota$, има во основа три различни мислења⁷: пред сè, дека иако аугментот (особено силабичкиот, зашто темпоралниот не би можел да се разликува со слоговното писмо) не бил вообичаено употребуван во микенскиот грчки, формата претставува редок пример од сложенка што содржи аугмент⁸ или пак, дека всушност се работи за глагол со два преверба, односно тежнеат кон објаснувањето на сложенката со $/ap-es-do-ke/$, кое би му одговарало на помикенското $\acute{\alpha}\lambda\epsilon\kappa\delta\omega\kappa\epsilon$. Третата можност е формата да се разбере како фонетска варијанта од $a-pu-do-ke$, зашто во микенскиот грчки се јавува наместа замена на вокалите *u* и *e*, односно

⁴Cf. *Phonétique*², pp. 169, 279; CHANTRAINE, *Morphologie*, p. 163; I. HAJNAL, *Mykenaika*, p. 236 и adn. 34.

⁵В. *Myc. & Min.*, pp. 208-209; *Interpretation*², pp. 240, 407; *Mémoires* II, p. 233, 'est en rupture', 'va partir'; *DMic* I, p. 77; во *Documents*², p. 532, е оставена и можност зборот да биде глаголска именка.

⁶Сп. Гамкрелидзе-Иванов, *о.с.*, II, p. 724, adn. 1; сп. ја и дилемата во *Documents*², p. 532, дали се работи за глаголска форма или за глаголска именка.

⁷Сп. *DMic* I, p. 76.

⁸Сп. *Documents*², pp. 481, 532; E. L. BENNETT, jr. *Olive Oil Tablets*, p. 40; *Études*, pp. 91, 350; *Phonétique*², p. 351, adn. 5; Y. DUHOUX, *Minos* 9, 1968, p. 83 и др.

⁹Cf. S. LURIA, *PdP*, 15, 1960, p. 258; *Klio* 42, 1964, p. 53; WUNDSAM, *Struktur*, p. 68; против ова мислење се изјасниле Y. DUHOUX, *art. cit.* in adn. 8, p. 91; *Documents*², p. 402f.; J. L. MELENA, *Minos* 15, 1976, p. 236.

да не се земе предвид можноста аористот од овој глагол да бил документиран со силабички аугмент во микенскиот¹⁰. Глаголот $\acute{d}\acute{i}\delta\omega\mu$, што се јавува како втор елемент од оваа сложенка, се изведува од индоевропскиот корен $*deh_3-$, $*doh_3-$, со паралела во вед. $d\acute{a}d\acute{a}-ti$, ав. $dad\acute{a}ti$, ст.-перс. $dad\acute{a}tuv$, „тој треба да даде“, ерм. tam , „давам“, хет. $dah\acute{h}i$, „земам“, лат. $d\acute{o}$, оск. $didest$, вестин. $didet$, ст.-лит. $d\acute{u}omi$, прус. $d\acute{a}st$, ст.-сл. $дамь$; коренот се јавува во нулта степен, $*dh_3-$, во медијалниот аорист $\acute{e}doto$ ¹¹, сп. ст.-инд. $\acute{a}dita$, лат. $datus$. Интересно за споменување е дека во индоевропските јазици се појавува, покрај значењето „давам“ и значењето „земам“¹².

5. Формата *a-pi-e-ke*, за која во последно време повторно дојде до залагање како за сложенка оформена од основниот глагол што би му одговарал на микенскиот *e-ke*, *e-ko-si*, $^{\hbar}e\acute{g}^{\hbar}ei/$, $^{\hbar}e\acute{g}^{\hbar}onsi/$, односно помик. $\acute{\alpha}\mu\phi\acute{i}\acute{\epsilon}\chi\omega$ ¹³, „се грижи за нешто“. Основниот глагол, значи, од оваа сложенка е глаголот $\acute{\epsilon}\chi\omega$, „држи, има“, ст.-инд. $s\acute{a}hate$, „победува, дава отпор“, гот. $sigis$, „победа“. Интересна е констатацијата кај индоевропејците, дека во одделните индоевропски јазици глаголот со значење „држи“, всушност бил и глагол со значење „има“, со забелешка дека се работи за семантичко (иако не и за етимолошко) соодветство по однос на развојот на значењето од овој глагол. Инаку, подолго време се мислеше дека сложенката *a-pi-e-ke* била оформена од еден глагол, којшто во микенскиот се појавува во формите *i-je-si*, *i-je-to*, „принесува(ат) жртви“. Овој глагол тогаш би се сметал за претходник, од којшто во помикенскиот грчки останале продуктивни именските форми $\acute{i}\epsilon\rho\acute{o}\varsigma$, $\acute{i}\epsilon\rho\acute{\epsilon}\acute{\upsilon}\varsigma$ ¹⁴. Од нив пак подоцна се оформил

¹⁰Сп. М. D. PETRUŠEVSKI, *ŽA* 10, 1960, p. 324; *ŽA* 15, 1965, p. 148; *Studia Mycenaea Brno*, p. 55; 'Epski jezik Homerovih pesama i „ahajski“ dijalekat mikenske epohe', *Godišnjak* 19, knj. 17, Sarajevo 1981, p. 93.

¹¹Cf. *DÉLG* I, pp. 280f.

¹²Cf. *Indogermanische Grammatik* I, pp. 101, 143; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, pp. 41, 50, 166, 203, 220, II, p. 753.

¹³V. *Documents*², 221, 441; VILBORG, *Grammar*, p. 107; GÉRARD-ROUSSEAU, *Mentions*, p. 36ff.; E. RISCH, *Res Mycenaee*, p. 381, adn. 5; J. T. KILLEN, *Mykenaika*, p. 376.

¹⁴Сп. C. J. RULGH, 'Problèmes de philologie mycénienne', *Minos* 19, 1985, p. 159, adn. 198.

деноминативниот глагол ἱερόω, „принесувам жртва“¹⁵. Графијата исто така остава можности сложенката да се транскрибира како /ampʰiʰēke/¹⁶, сп. ἀμφίημι.

6. Ако ја прифатиме транскрипцијата на *e-ke-jo-to*, /enkeiontoi/ предложена во *Documents*², p. 542, тогаш оваа сложенка ја прифаќаме како трето лице множина од индикативот на презентот на глагол што би му одговарал на помикенскиот сложен медијален глагол ἔκκεῖσαι. Вокализмот на наставката за трето лице еднина и множина на *-toi/-ntoi* му одговара на оној од аркадските медијални лични наставки, за којшто се смета дека е добиен под влијание на секундарните наставки за трето лице еднина и множина, *-to/-vto*¹⁷. Глаголот κέῖσαι е изведен од коренот **kei-*, потврден и во другите индоевропски јазици¹⁸, како на пр. во ст.-инд. *śēte*, ав. *saēte*, „лежи“, хет. *kitta*, *-ri*; „лежи“; во некои индоевропски јазици се јавуваат и изведенки со суфиксите *-t-* и *-m-*, како на пр. во брет. *argud*, „дремка“ (**ar-ekoi-to*, гот. *haims*, „село, домашно огниште“, лет. *sàime*, лит. *šeimyna*, ст.-сл. сѣмьа, ст.-ир. *cōim*, „мил“, лат. *cīvis*, ерм. *sēr-*, „наклоност, љубов“ итн.

7. Во трето лице еднина од индикативот на перфектот активен во микенскиот грчки е документиран и глаголот *e-pi-de-da-to*, којшто би бил изведен од еден глагол што во помикенскиот грчки гласи ἐπίδαῖομαι¹⁹, ἐπίδατέομαι. Формата е без директни паралели во другите индоевропски јазици, но може да се претпостави дека е во врска со коренот **dā-/dh₁-*, со којшто се во врска и δῆμος и δαῖομαι, δάλτω, оформени со додавање разни суфикси на основниот корен. Во тој случај овој глагол би бил оформен со дентално проширување, како што во грчкиот е на пр. оформен πατέομαι²⁰.

¹⁵Cf. *Interpretation*², pp. 51, 259, 265; PALMER, *GL*, p. 49; C. GALLAVOTTI, *Cambridge Colloquium*, p. 186.

¹⁶Сп. M. DORIA, *Avviamento*, p. 220; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, p. 299, но и *Documents*², p. 441.

¹⁷V. BUCK, *GD*, p. 113.

¹⁸*GEW* I, pp. 809-810; *IEW* I, pp. 539f.; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, pp. 295 с. adn. 3, 391.

¹⁹Во микенскиот е документирана и аористната форма во трето лице еднина]o-da-sa-to (PY Wa 917.1).

²⁰Сп. *DÉLG* I, p. 254.

8. Со сложениот глагол *-pa-ro-ke-ne-[to, /paro-ke-ne-to/*, е документирана форма од аорист на глагол што во помикенскиот грчки би гласел *παράγειναι*. Основниот глагол *γίγνομαι* е изведен од коренот **gēnh₁-*, **gōnh₁-²¹*, со првобитното значење „донесува на свет, раѓа“, со атематски аорист *ἔγεντο*, „се раѓа“; меѓутоа, уште кај Хомер, покрај примерите со првобитното значење, се појавува и значењето „потекнува од, произлегува од“, за да на крајот стане замена за *εἶναι*, зашто аористот на *γίγνομαι* се употребува како аорист за *εἶναι*; глаголот исто така значи „пристигнува, доаѓа“²²; во презент глаголот е документиран и во ст.-инд. *jānate*, „раѓа“, лат. *genit*, „раѓа“; формата на аористот, како *ἔγένετο*, има паралела во формата на трето л. едн. од имперф. од ст.-инд. *ājanate*. Очигледно е дека во микенскиот формите на аористот, како од сложениов тематски, така и од простиот атематски глагол, биле без аугмент.

9. Глаголот што би му одговарал на помикенскиот *πρότιθῆμι*, се среќава во сложената форма во трето л. еднина од аористот, т.е. *-po-ro-te-ke* и покажува отсуство на аугментот. Формата ѝ одговара на хом. *ῥῆκε*(трето л. едн.). Интересно е дека на документот што се среќава, тој е употребен без субјект. Во последно време Џ. Т. Килен навести дека според групата документи на кои им припаѓа оваа плочка *MY Ue 661*, можеби субјектот се подразбира - имено, тој мисли дека тоа всушност бил *o-pi-te-u-ke-e-u*, кој бил одговорен за послужувањето на продуктите при приготвувањето на гозби во дворците²³. Во тој случај, значењето на *πρότιθῆμι*, „послужува храна“ во микенскиот, би му одговарало на она употребено кај Херодот (I, 207). Значи, од коренот **dheh₁-/dhh₁-*, „ставам“, сп. ст.-инд. *dādhdhāmi*, „ставам“, лат. *facio*, „правам“, перф. *fēcī*, фриг. *ad-dakēt*, н.-фриг. *dakar*, -en, оск. *fakiiad*, умбр. *façia*,

²¹GEW I, pp.306-307; IEW, pp. 373ff.; BEEKES, *Laryngeals*, p. 243; *Indogermanische Grammatik* I, p. 129.

²²Сп. *DÉLG* I, pp. 221-224.

²³J. T. KILLEN, *Mycenaika*, p. 375f.

fakust, „прави“, лит. *dēti*, „става“, ст.-сл. дѣѣж, дѣти, хет. *tehi*, со истото значење итн.²⁴.

10. (e-)ze-to, глагол за којшто во последно време беше предложено дека претставува сложен атематски глагол */ens-dēmi/, во трето лице множина²⁵, при што се застапуваше мислењето дека консонантската група *sd*>*z*, односно дека *sde* во микенскиот се бележи со *ze*. Меѓутоа, по мое мислење, кога се предлага едно фонетско правило, за споредба е потребен најмалку уште еден пример, за да се докаже дека тоа е применливо во еден јазик, па и во микенскиот грчки. Заради тоа мислам дека не е невозможно да се предложи едно поинакво решение за транскрипцијата на овој сложен глагол. Имено, во микенскиот грчки е документиран глаголот *-ze-to*, и за него е претежно прифатено мислењето дека претставува атематска форма од аористот на глаголот соодветен на помикенскиот ἔγγυομαι. Глаголот ἔγγυομαι во помикенскиот грчки употребен безлично, значи „допуштено е“ (сп. Херодот, I. 132; 6.38). Можеби токму вакво значење има и глаголот *e-ze-to* во микенскиот. Ако е така, тогаш имаме уште една форма во аорист од истиот глагол, но којшто како препозиционална сложенка, има едно специфично значење различно од она на основниот глагол. Во тој случај текстот на плочката KN Od 563 би можеле да го преведеме на следниов начин: „На А. и С. Ријонците (=жители на Ријон), им се дозволи(се допушти) толку и толку волна за врвки(или колани)“.

Како што е очигледно од примерите што ги наброивме, шест од седумте сложени глаголи имаат паралели во помикенскиот грчки.

²⁴В. ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, pp. 23, 65, 77, 159; *DÉLG IV-1*, p. 1117; *IEW*, p. 235.

²⁵Сп. J.-L. PERPILLOU, *Tractata Mycenaea*, p. 275.

Ц.б.β.Б. Глаголски имиња

Како што е познато, глаголските имиња претставуваат изведенки од сложените глаголски форми, и како такви не претставуваат сложени, но исто така е познато, дека предлозите пошироко земено пред сè се врзувале за именските форми образувани од глаголските корени, што од своја страна го потпомагало и поврзувањето на предлозите со глаголите. Во микенскиот грчки не е голем бројот на сложените глаголи, како што видовме од досега кажаното, па затоа решивме да ги обработиме и сложените глаголски имиња, што би ни послуиле како показ за тоа кои сложени глаголи биле во употреба во микенскиот грчки и по ваков, посреден пат. Останува всушност отворено прашањето за тоа што е првичното, а што секундарното, имајќи за жал ограничена претстава за вистинскиот обем на лексичкиот фонд со кој располага-ле говорителите од оваа цивилизација.

Во микенскиот грчки, како што споменаваме во првото поглавје од овој дел, се среќава и една форма 1. во инфинитив од еден сложен глагол, оформен од простиот глагол кој можеби може да се препознае во *a-ke*, документиран во трето л. едн.²⁶, т.е., *(a-n)a-ke-e*, */-age^hen/*, употребен во синтагмата *a-na-ke-e*, *o-pe-ro-te*, */anage^hen ophelontes/*, т.е. „оние што се должни ἀνάγειν“. Што се однесува до ἄγω, сп. ст.-инд. *ájati*, „тера, гони“, ав. *azaiti*, ерм. *acem*, лат. *agō*, ст.-ир. *aig*, тох. *āk-*, „води“, изведени од индоевропскиот корен **h₂eg-*, со првобитното значење „терам, гонам со размавтани раце“²⁷.

Да ги разгледаме сега формите на 2. партиципите во микенскиот грчки:

а. Партиципи на активниот презент од сложените глаголи **/a-pe-mi/*, cf. *a-pe-e-si*(во 3.л.мн.), *(a-p)e-a-sa*, во ном. мн. од ж. р., сп. арк.

²⁶Cf. *Documents*², p. 529.

²⁷Сп. *DÉLG* I, p. 17f.; *GEW* I, p. 18; *Indogermanische Grammatik* I, pp. 106, 134 c. adn. 151; *IEW*, p. 3ff.

месен. ἄσσα, крит. ἰαττα. Формата на женскиот род веројатно е добиена од **(ap)esnt-yh₂*²⁸ и во м. род. еднина и множина: *(a-p)e-o*, */apehon/*, */a-pe-o-te*, */apehont-es/*, како и од сложениот глагол **/e-ne-mi/*, cf. *e-ne-e-si*, cf. *(e-n)e-o*, */enehon/*; формата на машкиот род од партиципот, без обзир на превербот, гласи како во јонскиот и останатите грчки дијалекти, освен во атичкиот, т.е. ἔών²⁹.

б. Партиципите на перфектот се претставени со две форми:

1. *a-ri*, *ke-ka-u-me-no*, cf. ἀποκαίω, „изгорува“, и основниот глагол καίω < **kaw-yō*, „гори, пали“, со перфект κέκαυμαι³⁰. Зборот нема сигурна етимологија.

2. *(me-ta-)ke-ku-me-na*, */-khe-khu-menā/*, партицип на медиопасивниот перфект во ж.р., „расклопена, несоставена“. Партиципот се однесува на костурот од запрежната кола, *[i-]qi-ja*. Сложениот глагол од којшто е изведен овој партицип би бил недокументиран во лице глагол што би му одговарал на помикенскиот μεταχέω³¹. Характеризирајќи ги луѓето што се способни/неспособни за организација, Полукс, III, 117, вели: ὁ δ' ὑπεναντίως... ἔκκεχυμένος.

в. Во микенскиот грчки е документиран и еден партицип на пасивниот футур, *e-we-pe-se-so-me-na*, cf. ἐνυφαίνω, „вткајувам, проткајувам“, сп. Херодот, III, 47, 2: ...ἔόντα μὲν λίνεον καὶ ζῶον ἐνυφασμένων συχῶν. Овој партицип всушност би требало да се смета за партицип на футурот, којшто покажа дека во микенскиот е документиран футур **webh-sēs-*, којшто во помикенскиот грчки е документиран во медијални форми, какви што се на пр. хом. ἔσσειται, атич. φευξοῦμαι, πεσοῦμαι и западногрчката група дијалекти со

²⁸B. J. Puhvel, *Mycenaean Studies*, p. 169; E. Risch, *Kleine Schriften*, pp. 453, 519; *Res Mycenaeae*, p. 388; A. Heubeck, *Colloquium Neuchâtel*, p. 240; V. Georgiev, *Acta Mycenaea II*, p. 361; *Phonétique*², pp. 108, 198 и др.

²⁹V. Délg II, p. 322; C. D. Buck, *GD*, p. 129.

³⁰Cf. *DÉLG II*, p. 480f.

³¹Cf. C. J. Ruijgh, *Chars*, p. 20[188] и adn. 40, кадешто упатува на врските со помик. глагол συχέω, „brouiller, bouleverser“, или μετατίθημι, „déplacer“; Сп. ги исто така и забелешките на значењето на глаголот во помикенскиот грчки во *Documents*², p. 516 и споредбата со лат. *confusus*, p. 561.

форми во актив, како на пр. ποιησέω, κλεψέω итн³². Партиципот, значи, се однесува на платна, „што треба да бидат проткаени“. Интересно е за споменување дека во микенскиот грчки е употребена полната степен од коренот *webh-/ubh-, „ткае“, сп. ст.-англ. *wefan*, ст.-в.-герм. *weban*, со истото значење, ст. -исл. *vaf*, „вретено“, тох.А *wāp-*, „ткае, плете“, тох.Б *wāp-*, ст.-инд. *ūrṇa-vābhi-*, „ткаенина од волна“ итн., за разлика од помикенскиот, каде е застапена нултата степен од коренот³³, ὑφαίνω, „ткајам“, ст.-инд. *ubhñāti*, „сврзувам“, ав. *ubdaēna*, „од ткаенина“ итн³⁴.

3. Глаголски придавки

1. (*e-ka-*, *e-*)*te-re-ta*, /-trētā/, втор елемент од сложена придавка во ном. едн. од ж. род, што може да се поврзе со поименичената глаголска придавка што во помикенскиот грчки гласи τρητός, за којашто беше речиси очигледно дека е во врска со хом. и похом. форми τέρετρον, τερέσσαί итн³⁵. Всушност се вложија големи напори кај лингвистите да се објасни потеклото на долгиот вокал на формите како τρητός, па се дојде до заклучок дека има можности во таканаречената група на CRH (консонант-ликвид-ларингал), бојата на добиениот вокал да зависи од бојата што со себеси ја носел ларингалот, што го придружувал вокалното *r*, добиено во постконсонантна позиција. Така наједноставно може да се објасни и τρητός³⁶, односно */trē-/ да води потекло од */tʰh₁-/

³²Сп. ВЕЕКЕС, *Laryngeals*, p. 67; PALMER, *GL*, pp. 222, 312, забележува дека нема докази за почетен ларингал во другите индоевропски јазици, поставувајќи го на тој начин под прашање неговото присуство во микенскиот. Токму заради тоа и дојдов на идеја дека е возможно да се работи за партицип изведен од сложен глагол, што би му одговарал на помикенскиот ἔνυφαίνω, документиран кај Херодот.

³³За врските на овој глагол со *eu-*: εὖ- и ἔψω, „вријам“, сп. *Documents*², p. 547; сп. и *Interpretation*², p. 421.

³⁴Сп. DÉLG IV-1, 1163f.; Гамкрелидзе-Иванов, *о.с.* I, p. 424, II, p. 583, каде што го изнесуваат своето мислење дека и овој глагол спаѓа во изведенките од коренот *Hw-, во врска со кој се и зборовите за „овца“ и „волна“ во индоевропските јазици, на што упатува несомнената семантичка поврзаност на овие зборови.

³⁵На ваквата врска беше упатувано и порано, но немаше докази за тоа како дошло до појавувањето на оваа форма: сп. во оваа смисла и *Gr. Gr.* I, p. 360; *GEW* II, pp. 865, 885, 912.

³⁶Сп. ВЕЕКЕС, *Laryngeals*, p. 237; *Indogermanische Gramatik* I, pp.128f.; DÉLG IV-1, p. 1109f.

поточно хом. τρητός од */tʁh₁-to-s/, како варијанта на коренот од којшто се изведени и погоре споменатите форми. Во врска со сложенките поврзани со овој корен сп. кај Платон, *Тим.*, 70c: σήραγγας κατατετρημένως.

2. [(e-n)a-ri-po-to, /-alip̄tos/, „намачкана, набоена, бојадисана“, глаголска придавка, којашто е во врска со глаголот ἐναλείφω, „бојадисувам“, поточно „бојадисувам површински, однадвор“. На местото кадешто зборува за градежништвото, Полукс (VII, 124) вели, дека, покрај другите работи што треба да се извршат околу градбата, дека треба и да се: ἐπαλείφειν, καταλείφειν, ἐξαλείφειν, за разлика од сложениот глагол ἐναλείφω, којшто се употребува во медицината и значи „премакува, намачкува со лековита маст“ (сп. Полукс, IV, 180). Глаголската придавка се поврзува со коренот *lei-, сп. грч. λίνω, лат. *linō*, проширен со суфикси, како на пр. *lei-bh-, грч. ἀλείφω, *le-i-p-, како што може да се види од ст.-инд. *limpāti*, „валка, замачкува“, лит. *limpù*, инф. *līpti*, „лепам, леплив сум“, ст.-сл. при-льпѣти, инф. при-льпѣти, со мошне изменето значење ст.-в.-г. *bi-līban*, „останува“, грч. адв. λίπα, „масно, светливо“³⁷.

3. (e-pi-)da-to, /-dastos/, cf. ἀνάδαστος, ἄδαστος, глаголска придавка изведена од глаголот што би му одговарал на микенскиот e-pi-de-da-to, (в. погоре), односно помик. δατέομαι, што се смета за глагол оформен со дентално проширување, каков што е на пр. и πατέομαι³⁸. Глаголот се изведува од коренот *deh₂-/dh₂-, за којшто стана збор на повеќе места во трудов³⁹.

³⁷Cf. DÉLG I, p. 57; GEW II, pp. 126f.; IEW, pp. 670f., како и цитираната литература во врска со мик. сложенки a-re-ra-zo-o и we-ja-re-pe.

³⁸В. DÉLG I, p. 254; L. R. PALMER, *Interpretation*², p. 417, смета дека ова не е глаголска придавка, туку форма во трето л. едн. од медијален аорист, т.е. ἐπίδαστο, 'was issued in addition'.

³⁹Кај Калимах, *Химн.* I, стих бр. 59, е употребена синтагмата ἐπιδαίστιον οἴκον, во акуз. еднина, за којашто го има следново објаснување: τὸν ἐπίκοινων καὶ ἀμέριστον, ὅταν <μη> μερίση κληρονόμος· κυρίως δὲ ὁ ἐξ ἴσου καταλειφθεὶς δὺο τισίν; во схолиите пак, има едно мошне кратко објаснување: ἐπιδαίστιον· οὐ μεμερισμένον.

Четири препозиционални сложенки што претставуваат технички термини, се со втор елемент којшто претставува или стара девербативна именка, каква што е на пр. ситуацијата со *e-pi-pi-ta*, /*epi-phuta*/, cf. помикенското $\varphi\upsilon\tau\acute{o}\nu$, или можеби поименичена глаголска придавка, како што би можеле да бидат разбрани и објаснети сложенките *e-pi-zo-ta*, /*epi-kyō-t-a*/, сп. $\sigma\epsilon\acute{\upsilon}\omega$, $\sigma\tilde{\omega}\tau\rho\omega$, $\acute{\epsilon}\lambda\acute{\iota}\sigma\sigma\omega\tau\rho\omega$ и *o-ra-wo-ta*, /*op-awor-t-a*/, сп. помикен. $\acute{\alpha}\lambda\acute{\epsilon}\rho\omega$, обете документирани во среден род множина, и *pe-qa-to*, /*per-g^a-t-on*/, во среден род еднина. Меѓутоа, што се однесува до последниве три форми, можеби е подобро суфиксот *-t-o-* да го прифатиме како суфикс на сложенката, зашто прости именки надвор од формирањето сложенки не се документирани во микенскиот грчки. Тоа значи, дека вториот елемент од овие сложенки би претставувал аблаутна степен од еден глаголски корен.

Според погоре кажаното, очигледно е дека во состав на препозиционалните сложенки како втор елемент во микенскиот грчки се документирани непосредно, преку глаголски форми во соодветни лица, или посредно, преку партиципи или *adiectiva verbalia*, глаголи што би им одговарале на следниве глаголи во помикенскиот грчки: $\acute{\alpha}\gamma\omega$, $\acute{\alpha}\lambda\acute{\epsilon}\rho\omega$, $\acute{\alpha}\lambda\acute{\epsilon}\rho\omega$, $\beta\acute{\alpha}\iota\omega$, $\gamma\acute{\iota}\gamma\omega\mu\alpha\iota$, $\delta\acute{\alpha}\iota\omega$, $\delta\acute{\alpha}\tau\acute{\epsilon}\omega\mu\alpha\iota$, $\delta\acute{\iota}\delta\omega\mu\iota$, $\epsilon\acute{\iota}\mu\acute{\iota}$, $\epsilon\tilde{\upsilon}\mu\iota$, $\acute{\epsilon}\chi\omega$, $\kappa\acute{\alpha}\iota\omega$, $\rho\acute{\alpha}\lambda\tau\omega$, $\tau\epsilon\tau\rho\acute{\alpha}\iota\omega$, $\upsilon\phi\acute{\alpha}\iota\omega$, $\chi\acute{\epsilon}\omega$.

II.в. Суфикси на препозиционалните сложенки-именски форми

1. Сложенки оформени со суфиксот -а-

Во микенскиот грчки со овој суфикс се оформени сложената именка *ku-su-to-ro-qa*, придавките *e-pi-ko-wa*, *po-ro-ko-wa*.

2.Сложенки оформени со суфиксот -о-

Досега обработениот материјал покажа, дека овој суфикс им бил додаван на втори елементи што претставувале именски и глаголски корени(поточно наместа можеби корен од кој се оформени и именка и глагол), или пак на корени со вокализам што покажува аблаутна о-степен од глаголски корен. Со суфиксот биле оформени следниве препозиционални сложенки-апелативи во микенскиот грчки:

-имиња на занимања и обврски: *a-pi-qa-ro*, *e-ko-so-wo-ko*, *e-mi-to*, *e-pi-ko-wo*, /*epikowos*/, *e-pi-ko-wo*, /*epi-korwos*/, *e-to-wo-ko*, *ka-si-ko-no*, *o-pi-ko-wo*, *o-pi-su-ko-*.

-имиња на предмети и орнаменти: *a-to-ro-qa*, *o-po-qa*, *po-ro-ko-wo*,

-територијални определби: *o-pi-a₂-ra*

-придавките: *o-pi-ro-qa*, *pe-ri-ro-qa*

За да имаме вистинска претстава за улогата на суфиксот на сложенката, треба да имаме пред сè предвид дали вториот елемент од сложенката веќе бил прост збор оформен со ваков суфикс или не. Зашто, ако всушност тој претставувал составен дел на вториот елемент од сложенката, не можеме да зборуваме за два елемента што го сочинуваат вториот дел од сложенката, ами за еден оформен втор дел, име коешто стапило во здружување со еден предлог, бидувајќи првично втор дел од една предлошка синтагма. За така оформени сложенки ги сметаме: *e-mi-to*, *o-pi-su-ko*, *o-pi-ro-qa* и *pe-ri-ro-qa*. При табеларната презентација на елементите од препозиционалните сложенки местото за суфиксот стои празно, а за вториот елемент е означена морфолошката категорија која без означен суфикс на

сложенката значи дека е всушност целосна - дека претставува втор дел од сложенката.

3. Сложенки со суфиксот *-so-mo*

Со суфиксот *-so-mo*, помик. -σμός, којшто општо земено се смета за индоевропски, како што може да се види на пр. од лит. *laĩksmas*, но според показателите во грчкиот, можеби првобитно настанал со додавањето на суфиксот *-mo* на глаголски форми, кај коишто σ се добивало како резултат на глаголската основа и наставките, како на пр. кај *δασμός* : *δέδασται*. Натаму тој се проширил како продуктивен суфикс и на основи кои немале врска со консонант, туку биле чисто вокални¹. Во помикенскиот грчки суфиксот се употребувал и кај простите зборови и кај сложенките. Што се однесува до микенскиот, токму двата примера што се сочувани, од кои првиот, *a-pu-do-so-[mo]*, е од областа на обврските како отплата на дворците, и *o-pi-de-so-mo*, технички термин што се однесува на ремени од самарот, потекнуваат од корени коишто не содржат консонант.

4. Сложенки со суфиксот *-to-*

Суфиксот *-to-* пред сè бил употребуван за формирање глаголски придавки со пасивно или интранзитивно значење, и, како што видовме и при обработката на суфиксите во првиот дел, за формирање негативни глаголски придавки, а се употребувал и кај препозиционалните сложенки²: сп. глаголските придавки што функционираат како придавки:]*e-na-ri-po-to* (со редуцирана степен од глаголскиот корен), (запрежни коли), кај гл. придавки со вокализам идентичен на двосложните корени што содржат *H*: *e-ka-te-re-ta*, *e-te-re-ta*, (запрежни коли), кај оние со вокализам идентичен со оној на глаголот од којшто потекнуваат : *e-pi-da-to*, (сметки за исполнување обврска во врска со количество бронза), кај поименичените придавки

¹Cf. *Wortbildung*², pp. 45f.

²*Wortbildung*², pp. 21ff, 24ff.

со квалитативна (и квантитативна) аблаутна степен од глаголскиот корен: *e-pi-zo-ta* (запрежни коли?), *o-ra-wo-ta* (шлем, оклоп), и можеби кај именките : *e-pi-ru-ta* (градежни материјали) , *pe-qa-to* (запрежни коли). Се смета имено, дека со него се оформувале најстарите именки.

5. Сложенки со суфиксот *-jo/-ja*, */-yos/-ya/*

Сложенките формирани со овој суфикс, имаат мошне возможно *a*-основи како подлога, односно *ra-ra-wa-jo*, *o-pi-tu-ra-jo*; во случајот со *o-pi-i-ja-pi*, овој суфикс можеби ѝ е додаден на една првобитна консонантска основа.

6. Сложенки со суфиксот *-iyo-*

Со овој суфикс била формирана една група поименичени придавки *e-po-mi-jo*, *e-pi-ki-to-ni-ja*, *e-to-ki-ja*, при што можеме да одбележиме, гледано од фонетски аспект, дека во формирањето на вториот дел од сложенката не учествува основата од вториот елемент, туку коренот на зборот, каков што е на пр. случајот со *e-po-mi-jo* и *e-to-ki-ja*, наспроти *e-pi-ki-to-ni-ja*, во којашто сложенка вториот елемент учествува со својата основа.

7. Сложенки со суфиксот *-mi-ni-ja*

Со овој суфикс, којшто во основа е комбиниран суфикс, */-mniya/*, била оформена сложенката документирана во инструм. множина, *o-pi-ke-re-mi-ni-ja-pi*, при што суфиксот *-mn-*, којшто претставува нулта степен од индоевропскиот девербативен суфикс **-mēn-/mōn-/mn-³*, што учествувал во формирањето на основата од зборот, */-kelemn-/*, го добил за додаток суфиксот *-ijo-*.

8. Сложенки со суфиксот *-ti-ri-yo/-ti-ra₂*, */-triyos/*, */-trya/*

Со овој суфикс во микенскиот грчки се формирани сложенки што претставуваат евентуално придавки, при што вториот елемент од

³ *Wortbildung*², pp. 48ff, CHANTRAINE, *La formation*, pp. 175ff.; SCHWYZER, *Gr.Gr.* I, pp. 522ff.

поименичената придавка од машки род, името на занимање, оформен со суфиксот што служи за формирање технички термини *-tro-/tra-*, сп. *e-pi-we-ti-ri-jo*, или пак сложената придавка *a-pe-ti-ra₂*, изведена од една сложенка, првобитно оформена со суфиксот *-ter*⁴.

9. Сложеники оформени со суфиксот *-si-ja*

Во микенскиот грчки е документирана апстрактната именка *a-no-qa-si-ja*; за овие именки се верува дека се оформени со додавањето на суфиксот *-iyos*, *-ija*, *-iyon*, на *t*-основи⁵. Микенскиот грчки покажува дека и **-thi-yos>-si-jo*, како што може да се види од сложените форми *e-pi-ko-ru-si-jo*, *o-pi-ko-ru-si-ja*.

10. Сложеники оформени со суфиксот *-e /-es/*

Според обработениот материјал на препозиционалните сложенки апелативи, во микенскиот се среќаваат две придавки, од кои едната е сложенка со суфикс оформен од првобитна *-es* основа, *e-pi-ke-re*, а во другата, *po-ro-e-ke*, суфиксот *-es* му е додаден на глаголскиот корен, според моделот на сигматските основи⁶.

11. Сложеники со суфиксот *-e-u, /-eus/*

Со овој суфикс во микенскиот грчки се оформени неколку имиња на занимања, *o-pi-ka-pe-e-we-qe*, *o-pi-te-ke-e-u*, *o-pi-te-u-ke-e-we*, *o-pi-te-u-ke-we*, *u-wo-qe-we*, како и името на сад *a-pi-po-re-we*, при што суфиксот се додава главно на именски основи⁷, кои секако се во сооднос со глаголски корен, како што видовме и од второто подпоглавје под б.3.

⁴ *Wortbildung*², pp. 41f., 135.

⁵ *Wortbildung*², pp. 124f.

⁶ За придавките оформени на овие два начина сп. *Wortbildung*², pp. 80ff.;

⁷ За суфиксот *-ευς* во помикенскиот грчки, сп. P. Chantraine, *La formation*, pp. 125ff.; E. Schwyzer, *Gr. Gr.* I, pp. 476ff.; Buck-Petersen, *A Reverse Index*, pp. 27ff.; E. Bosshardt, *Die Nomina auf -ευς*, Zürich 1942; За употребата во хом. (и мик.) грчки, *Wortbildung*², pp. 156ff.; За примерите во микенскиот грчки, сп. O. Szemerényi, *Μνήμη χάριν* II, 159ff.; За употребата на формите со овој суфикс во помикенскиот и во микенскиот грчки, сп. J.-L. Perpillou, *Les substantifs grecs en -εύς*, Paris, 1973.

12. Сложенки оформени со суфиксот *-te-u, /t-eus/*

Суфиксот *-eus* изгледа можел да им биде додаван и на првобитни *-t(o)*- основи, што во микенскиот грчки би било потврдено со сложенката *e-pi-u-ru-te-we* („наметка“)⁸, формирајќи го на тој начин сложениот суфикс *-teus*, за којшто во помикенскиот грчки има некоја потврда од подонешно време, како на пр. во *πρωτατεύς* или во симплексот *ἀρτεύς* цитиран кај Хесихиј.

13. Сложенки со суфиксот *-se-u, /-seus/*

Изгледа дека микенскиот грчки ја покажува и можноста суфиксот *-eus* да им бил додаван и на првобитни *nomina actionis* на *-ti-*, којшто во микенскиот грчки, како и во јонскиот и во аркадо-кипарскиот дијалект, преминал во *-si-*. На тој начин бил оформен суфиксот *-seus*, со којшто можеби во микенскиот грчки се оформени името на занимање *a-pu-da-se-we* и името на сад *e-ku-se-we (-qe)*, обете препозиционални сложенки во номинатив множина⁹.

14. Сложенки со суфиксот *-te/-te-re, /-tēr/-tēr-es/*

Има можности во микенскиот грчки со овој суфикс да се документирани две сложени имиња на занимања *a-de-te/a-de-te-re* (во еднина и множина), *po-ro-ko-re-te-re*, име со кое се определуваат жителите, *po-si-ke-te-re*, и техничкиот термин *o-pi-ra₃-te-re*.

15. Сложенки со суфиксот *-t-, -ta, /-t/-t-es/, /-tās/*

Можеби во микенскиот грчки како втор елемент од сложенка се појавува веќе формираната во една целина сложенка *-du-ma-te*, којашто би ѝ одговарала на помикенската сложенка *δάμαρ, δάμ-αρ- τ-ος*, вид сложенки познат и во другите индоеропски јазици. Преку вкрстување на разните основи што го содржеле овој суфикс, дошло и до

⁸Cf. *Études*, pp. 358f.

⁹Сп. J.-L. Perpillou, *Les substantifs*, p. 379; *Tractata Mycenaea*, p. 271; A. Leukart, *Res Mycenaea*, p. 236; *Tractata Mycenaea*, p. 279.

формирање нов суфикс во грчкиот, па како грчка иновација се појавил и суфиксот *-tās*, којшто станал својствен за сложенките, особено препозиционалните сложенки со глаголски втор елемент, на којшто му се додавал суфиксот¹⁰. Таква сложенка во микенскиот е определбата на една група лица како *me-ta-ki-ti-ta*.

16. Сложенки со суфиксот *-te-ri-ja*, */-tērija/*

Во микенскиот грчки наоѓаме траги и од овој суфиксот *-te-ri-ja*, */-tērija/*, познат од похомерско време во грчкиот¹¹, односно, сложен суфикс оформен од суфиксите *-tēr-* + *-i-ja*. Сложенката оформена со овој суфикс во микенскиот, претставува име на сад, *po-ro-e-ke-te-ri-ja*.

Изведенки со суфиксот *?-i-mwo-*, *?-i-nu-wo-*, *?-ivfoc*

-(r)u-si-mu/-wa/-wo/, cf. *περυσινός*, *-(r)u-si-mwa/-o*.

И за суфиксите од препозиционалните сложенки-апелативи, како впрочем и за суфиксите на апелативите обработени во првиот дел од овој труд, има една основна работа, на којашто треба да ѝ обрнеме посебно внимание: суфиксот со кој бил морфолошки оформен зборот што натаму се здружил со друг збор во единствена сложенка, како нејзин втор елемент, претставува едновремено и суфикс на сложенката. Тогаш може да се зборува за втор дел од сложенката. Навлегувањето пак во начинот на кој бил формиран вториот дел од една сложенка, претставува навлегување во една поширока област од онаа на формирањето сложенки - во подрачјето на зборообразувањето.

Да ја видиме сега табеларната слика на елементите од именските препозиционални сложенки - апелативи:

¹⁰Сп. Е. FRAENKEL, *Nomina agentis auf* -τήρ, -τωρ, -της (-τ-), I, II, Straßburg 1910, 1912; É. BENVENISTE, *Noms d'agent et noms d'action en indo-européen*, Paris 1948; За употребата во хом. грчки, сп. *Wortbildung*², pp. 28ff., 31ff.; За формите општо земено во грчкиот, сп. CHANTRAINE, *La formation*, pp. 310ff, 321ff.; *Reverse Index*, pp. 302; 544.

¹¹Сп. *Reverse Index*, p. 47.

ПРЕДЛОГ ПОШИРОКО	ВТОР ЭЛЕМЕНТ		СУФИКС	МОРФ.ОДЛ. НА СЛОЖ.	ПОТЕКЛО НА ДОКУМ.
	ОСНОВА, КОРЕН	МОРФ. ОДЛИКИ			
<i>a-</i>	<i>-de-(te-re)</i>	гл. корен	<i>-l̥r</i>	именка	РҮ
<i>a-</i>	<i>-pu-ke</i>	им. корен	<i>ø</i>	именка	РҮ
<i>a-</i>	<i>-to-ro-q(o)</i>	абл.ст.гл.к.	<i>-o-</i>	именка	РҮ
<i>a-no-</i>	<i>-qa-s(i-ja)</i>	гл. придавка	<i>-yeh₂</i>	именка	РҮ
<i>a-p(e)-</i>	<i>-(p)e-(ti-ra₂)</i>	гл. корен	<i>-ti-ra₂</i>	именка	KN
<i>a-pi-</i>	<i>-po-r(e-we)</i>	абл.ст.гл.к.	<i>-e-u</i>	именка	KN
<i>a-pi-</i>	<i>-qo-r(o)</i>	абл.ст.гл.к.	<i>-o-</i>	именка	РҮ, ТН
<i>a-pi,</i>	<i>-to-ni-jo</i>	именка	<i>-yo-</i>	придавка	РҮ
<i>a-p(o)-<</i> <i>a-[pi-]po-</i>	<i>-po-r(e-we)</i>	абл.ст.гл.к.	<i>-e-u</i>	именка	РҮ, МҮ
<i>a-pu-</i>	<i>a-pu-do-(si)</i>	абл.ст.гл.к.	<i>-ti-</i>	именка	KN, РҮ
<i>a-pu-</i>	<i>-ke-u-po-d(e-ja)</i>	сложенка	<i>-e-yh₂</i>	придавка	KN
<i>e-ko-so-</i>	<i>-wo-k(o)[</i>	абл.ст.гл.к.	<i>-o-</i>	именка	KN
<i>e-</i>	<i>-ka-ra-(e-we)</i>	гл. корен	<i>-e-u</i>	придавка	KN
<i>e-</i>	<i>-ke-r(o)-(qo-no)</i>	им. основа	<i>-o-</i>	именка	РҮ
<i>e-</i>	<i>-ku-se-we-(qe)</i>	абл.ст.гл.к.	<i>-e-u</i>	именка	МҮ
<i>e-</i>	<i>-mi-to</i>	именка		именка	KN
<i>e-</i>	<i>-te-re-ta</i>	придавка		придавка	KN
<i>e-</i>	<i>-to-k(i-ja)</i>	абл.ст.им.к.	<i>-yo</i>	поим.прид.	РҮ
<i>e-(ka-te)-</i>	<i>-ka-te-re-ta</i>	сложенка		придавка	KN
<i>e-to-</i>	<i>-wo-k(o)/-wo-ko-i</i>	абл.ст.гл.к.	<i>-o-</i>	именка	KN, РҮ
<i>(po-ro)e-</i>	<i>-ke-te-ri-ja</i>	именка		именка	РҮ
<i>e-p(o)-</i>	<i>-(p)o-m(i-jo)</i>	им. корен	<i>-yo</i>	поим.прид.	KN
<i>e-p(o)-</i>	<i>-wo-ke</i>	абл.ст.гл.к.	<i>ø</i>	именка	РҮ
<i>e-pi-</i>	<i>-ke-r(e)</i>	им. корен	<i>-ēs</i>	придавка	KN
<i>e-pi-</i>	<i>-ki-to-n(i-ja)</i>	им. основа	<i>-yo</i>	поим.прид.	KN
<i>e-pi-</i>	<i>-ko-ru-s(i-jo)</i>	им. основа	<i>-yo</i>	поим.прид.	KN
<i>e-pi-</i>	<i>-ko-w(a)</i>	абл.ст.гл.к.	<i>-a</i>	придавка	KN
<i>e-pi-</i>	<i>-ko-w(o)</i>	гл. корен	<i>-o-</i>	именка	РҮ
<i>e-pi-</i>	<i>-ko-wo</i>	именка		именка	KN
<i>e-pi-</i>	<i>-pu-ta</i>	гл. именка		именка	РҮ
<i>e-pi-</i>	<i>-ro-pa(-ja)</i>	им. основа	<i>-ya</i>	поим.прид.	KN
<i>e-pi-</i>	<i>-u-ru-t(e-we)</i>	гл. придавка	<i>-e-u</i>	именка	РҮ
<i>e-pi-</i>	<i>-we-ti-r(i-jo)</i>	им. основа	<i>-yo</i>	поим. прид.	РҮ
<i>e-pi-</i>	<i>-zo-ta</i>	гл. именка		именка	KN
<i>e-pi-</i>	<i>-*65-ko</i>	именка		именка	РҮ
<i>ka-si-</i>	<i>-ko-n(o)</i>	гл. корен	<i>-o-</i>	именка	KN, РҮ
<i>(e-)ka-t(e)-</i>	<i>-te-re-ta</i>	гл. придавка		поим. прид.	KN
<i>ku-su-</i>	<i>-pa/-pa-ta</i>	придавка		придавка	KN, РҮ
<i>ku-su-</i>	<i>-to-ro-qa</i>	именка		именка	KN, РҮ
<i>me-ta-</i>	<i>-ki-ti-ta</i>	гл. корен	<i>-tā</i>	именка	РҮ

<i>o-p(a)-</i>	<i>-(p)a-wo-(ta)</i>	абл. ст. гл. к.	<i>-to</i>	поим. прид.	KN, PY
<i>o-p(o)-</i>	<i>-(p)o-q(o)</i>	им. корен	<i>-o-</i>	именка	KN
<i>o-pi-</i>	<i>-a₂-r(a)</i>	им. основа	<i>-o-</i>	поим. прид.	PY
<i>o-pi-</i>	<i>-da-mi-jo</i>	?придавка		поим. прид.	PY
<i>o-pi-</i>	<i>-de-so-mo</i>	именка		именка	PY
<i>o-pi-</i>	<i>-i-ja-pi</i>	им. корен	<i>-yh₂</i>	поим. прид.	KN
<i>o-pi-</i>	<i>-ka-pe-(e-we)-(qe)</i>	им. основа	<i>-e-u</i>	именка	PY
<i>o-pi-</i>	<i>-ke-re-mi-n(i-ja)-pi</i>	им. основа	<i>-yo/-yeh₂</i>	поим. прид.	PY
<i>o-pi-</i>	<i>-ko-ru-si-ja</i>	им. основа	<i>-yo</i>	поим. прид.	KN
<i>o-pi-</i>	<i>-ko-wo</i>	именка		именка	PY
<i>o-pi-</i>	<i>-ra₂-te-re</i>	именка		именка	PY
<i>o-pi-</i>	<i>-ri-mi-n(i-jo)</i>	им. основа		поим. прид.	KN
<i>o-pi-</i>	<i>-su-ko</i>	именка		именка	PY
<i>o-pi-</i>	<i>-te-ke-(e-u)</i>	им. основа	<i>-e-u</i>	именка	PY
<i>o-pi-</i>	<i>-te-u-ke-(e-we)</i>	им. основа	<i>-e-u</i>	именка	PY
<i>o-pi-</i>	<i>-te-u-k(e-we)</i>	им. корен	<i>-e-u</i>	именка	KN
<i>o-pi-</i>	<i>-ti-ni-ja-(ta)</i>	придавка	<i>-tā</i>	именка	PY
<i>o-pi-</i>	<i>-tu-ra-jo</i>	изведенка		именка	PY
<i>pa-</i>	<i>-wo-ke/-wo-ko-(qe)</i>	корен. им.	<i>o</i>	именка	PY
<i>pa-r(a)-</i>	<i>-(r)a-wa(-jo)</i>	им. основа	<i>-yo-</i>	именка	KN, PY
<i>pe-</i>	<i>-qa-(to)</i>	гл. корен	<i>-to</i>	поим. прид.	KN
<i>pe-r(u)-</i>	<i>-(r)u-s(i-nu-wo)</i>	абл. ст. им.к.	<i>-i-nu-wo?</i>	придавка	KN, PY, MY
<i>pe-ri-</i>	<i>-ro-qo</i>	придавка		придавка	KN
<i>po-ro-</i>	<i>-du-ma/-du-ma-te</i>	сложенка		именка	PY
<i>po-ro-</i>	<i>-e-k(e)</i>	гл. корен	<i>-ēs</i>	придавка	PY
<i>po-ro-</i>	<i>-ko-re-te-re</i>	именка		именка	KN, PY
<i>po-ro-</i>	<i>-ko-w(a)</i>	абл. ст. гл. к.	<i>-ā</i>	придавка	KN
<i>po-ro-</i>	<i>-ko-w(o)</i>	абл. ст. гл. к.	<i>-o-</i>	именка	MY
<i>po-ro-e-</i>	<i>-ke-te-ri-ja</i>	именка		именка	PY
<i>pe-re-</i>	<i>-ku-(ta)</i>	абл. ст. гл. к.	<i>-tā</i>	именка	PY
<i>po-s(i)-</i>	<i>-(s)i-k(e-te-re)</i>	гл. корен	<i>-tēr</i>	именка	PY
<i>po-</i>	<i>-ka-ta-ma</i>	именка		именка	PY
<i>u-po-</i>	<i>-we</i>	корен	<i>o</i>	именка	KN
<i>u-w(o)-</i>	<i>-(w)o-q(e-we)</i>	гл. корен	<i>-eu</i>	именка	KN

Табела 13. Елементи на именските препозиционални сложеници-апелативи во микенскиот грчки

II.г. Класификација на препозиционалните сложенки - апелативи според значењето

Како што нагласивме и во уводот, не е лесно да се одделат препозиционалните сложенки од другите сложенки што имаат поинаков прв елемент. Сепак, ќе се обидеме да го сториме тоа, правејќи едновремено и споредба со останатите сложени апелативи.

I. Пред сè, да ги видиме таканаречените **препозиционални рекциони сложенки**, односно оние што се обединиле преку една фраза од форма во падеж управувана од предлог. Такви се на пр. *e-pi-ki-to-ni-ja*, „надхитонки“, *je-pi-ro-pa-ja*, „наднаметки“, *e-pi-ko-ru-si-ja*, *o-pi-ko-ru-si-ja* „нашлемки“ (воена спрема), *e-po-mi-jo*, „надрамници“ (воена спрема), *o-pi-ke-re-mi-ni-ja-pi*, „наднаслони“ (мебел), *o-pi-i-ja-pi*, „даременки“ (коли и колска спрема) *o-pi-de-so-to*, „надкашници“ (запрежни коли), *o-po-qa*, „наочници“ (коњска-колска спрема), *pa-ra-wa-jo*, „крајобразник“, покрај придавката *a-pi-to-ni-jo*, „припојасен“, *e-pi-u-ru-te-we*, „надпокривка“, *e-to-ki-ja*, „наседници“, или „во-сидници“, можеби и *u-po-we*, „поднаметка“. Значи како технички термини, овие сложенки се оформени да го означат местото каде што се наоѓа делот што е во прашање. Ваквата употреба природно се очекува и за сложенките што означуваат определена област, каква што е на пр. *o-pi-a₂-ra*, во ном. множина, оформена од една синтагма „на море“, „морски(области)“¹, или на жителите на едно место, *o-pi-da-mi-jo*, „што живеат на *da-to* (или на *da-mi-jo*, „дарцела земја што му припаѓа на *da-to*“, земена под закуп од *da-to* итн². Тука можеби спаѓа и *o-pi-ti-ni-ja-ta*, „крајбрежник“, „приморец“.

Што се однесува до имињата на занимања, *o-pi-su-ko*, *o-pi-ka-pe-e-we*, *u-wo-qa-we*, *o-pi-te-ke-e-u*, *o-pi-te-u-ke-e-u*, *e-pi-ko-wol* *o-pi-ko-wo*, очигледно е дека овие лица се „над смоквите“, „над корабите“, „над

¹Некои микенолози мислат дека оваа сложенка треба да биде сметана за посесивна, односно да значи „со море зад себеси“, сп. герм. *Hintersee*; cf. O. PANAGL, *SMEA* 13, 1971, p. 163; aliter GÉRARD-DEROY, *Leveurs*, p. 89ff., коишто тоа го поврзуваат со општото значење на *o-pi* -, „зад“.

²Сп. A. M. DAVIES, *Res Mycenaeae*, p. 296f.; C. J. RUIJGH, *Tractata Mycenaea*, p. 322, adn. 102.

кровот“ (ако не е грешка за *o-pi-te-u-ke-e-u*), „над садовите“, „над момчињата“, односно нивните функции се определуваат според она врз кое што се тие „над“. Сложенка од ваков вид е и името на занимање *e-pi-we-ti-ri-jo*, „оној што е над облеката“.

Од друга страна, *po-ro-du-ma-te* и *po-ro-ko-re-te-re*, во споредба со *du-ma-te* и *ko-re-te-re*, сосема возможно, иако не сосема сигурно, се „наместо *du-ma*“ и „наместо *ko-re-te*“, односно претставуваат заменици на определени функционери, што очигледно зборува, дека иако се пред сè препозиционални рекциони сложенки, тие несомнено имаат детерминативно значење. Таква е ситуацијата по однос на значењето, по наше мислење и на работничките од понизок ранг, што претставуваат помошна работна сила какви што се *pa-wo-ke*, односно има можности тие да се сметаат за „покрај -работнички“, или пак што се „покрај работниците, или мајсторите“ и сл. Или *e-mi-to*, што се „на плата“, или „со плата“, а всушност се сепак означени како специјална категорија работници.

Единствена посигурна *bahuvrīhi* сложенка е *u-wo-ge-we*, „што е со очите над“, односно „набљудувач“³.

Втората поголема група сложенки, по наше мислење, би ја нарекле **препозиционални именски сложенки со втор елемент од глаголско потекло**, слични на глаголските рекциони сложенки, што имаат име како прв елемент. Тука пред сè, да ги споменеме сложенките што како втор елемент имаат:

а. **аблаутна степен од еден глаголски корен**, што е позната група и во други индоевропски јазици, како на пр. во ст.-сл. *про-рокъ* : името на занимање *a-pi-ḡo-ro*, „што се вртка наоколу“, можеби името на сад *a-pi-po-re-we*, *a-po-re-we*⁴, „што се носи од обете страни“ името на сад *po-ro-ko-wo*, „сад за потурање“ придавките *e-pi-ko-wa*, „(масло) за мачкање“, *po-ro-ko-wa*, „(масло) за потурање“ можеби сложенките *a-to-*

³ Меѓутоа, ако се земе предвид дека коренот **okw-* значи и гледам, оваа сложенка може да спаѓа и во следната група.

⁴ Ако е со именски втор елемент, тогаш тоа е посесивна сложенка.

ro-qo, „отхранет високо“, *e-pq-wo-ke*, „средство за влечење“, *ku-su-to-ro-qa*, „свкупност, збир“, придавките *o-pi-ro-qo*, *pe-ri-ro-qo*, можеби обете со значење „преостанат“.

б. Глаголски корен проширен со суфиксот *-ta*, cf. *me-ta-ki-ti-ta*, „преселеници“.

в. Глаголски корен со идентичен вокализам: сп. *po-si-ke-te-re*, „пристигнати, дојденци“, *ka-si-ko-no*, „придружници“.

г. Глаголски корен проширен со суфиксот *-to* : *o-pa-wo-ta*, „надвиснати, висулки“, *e-pi-zo-ta*, „надтркала“, „оспици“, и можеби *e-pi-[.]ta*, „надродени“, „млади гранки“.

II. Што се однесува до сложените глаголски форми - препозиционални сложенки (во кои секако може да се вброи и горната група под \bar{z}), може да се каже дека тие, иако навистина претставуваат еден вид јукстапозиции, здружено-поставени сложенки, и наместа сеуште се чувствуваат траги од ова првично здружување, сепак имаат мошне изменети и специфични значења во споредба со основните глаголски форми што претставуваат нивен втор елемент : сп. *a-pe-do-ke*, *a-pu-do-ke*, „отплати, исплати долг“, *a-pi-e-ke*, „се погрижи“, *e-ke-jo-to*, „се вклучени“, *e-pi-de-da-to*, „биле испратени“, *o-u-pa-ro-ke-ne[-to]*, „не се претстави“, *jo-po-ro-te-ke*, „ова го послужи, го сервира“, *po-si*, *e-e-si*, „прикрепени се, прицврстени се“ итн.

ДЕЛ 3

СОПСТВЕНИ СЛОЖЕНИ ИМИЊА

И покрај тоа што е општо познато дека во одделните индоевропски јазици биле оформувани сложени имиња на лица од машки и женски пол соодветни на апелативите што ги опфативме во првиот и вториот дел, во третиов дел од трудов решивме посебно да опфатиме: а1. една група од сложени имиња на лица од машки пол, што по составот и значењето им одговара на апелативите обработени во првиот дел од трудот; а2. група од имиња на лица од машки пол - препозиционални сложенки; б. имиња на лица од женски пол, како и в. четири имиња на волови.

Со пристапот кон личните имиња, методолошки идентичен на оној што го применивме за сложените апелативи во првите два дела од трудот, се овозможува споредба меѓу сложенките - лични имиња од една, и сложените апелативи од друга страна - и во рамките на морфолошките одлики на целината и по однос на елементите од кои се содржат.

III.a1. ИМИЊА НА ЛИЦА ОД МАШКИ ПОЛ споредливи со апелативите без препозиционални сложенки

1. *a-da-ra-ko*[, KN X 793, /*Andrarkhōi*/, машко име на лице во датив, што значи „оној што управува со луѓето, што господари над мажите, луѓето“, како што предложи проф. П. Хр. Илиевски¹. Што се однесува до вториот елемент, сп. го во помикенскиот името Ἰππαρχος.

2. *a-de-we-[je]*?, KN As 1516. 15, /*A-dweyēs*/, cf. хом. ἀδε(ι)ής, „бестрашен, оној што нема страв“². Ова име на лице е поименичена придавка.

3. *a-e-ri-ḡo*, PУ An 192.2, Jn 431.13, сложено име на лице во номинатив, за чијашто транскрипција има повеќе мислења, особено за вториот елемент од сложенката. Од една страна, се верува дека името е хипокористик од *a-e-ri-ḡo-ta*, односно дека тоа треба да се транскрибира како /*Aheri-kh^o-s*/, „оној што се шета рано наутро“, а од друга, се мисли дека името не е хипокористик, туку дека во вториот елемент се содржи зборот *i-ḡo*, помик. ἵπλος, cf. атич. Ἡρίπλος. Земајќи го предвид местото на среќавање на името, сепак е можеби посигурно првото мислење³.

4. *a-e-ri-ḡo-ta*, PУ An 192.7;-209.6;-657.12; Aq 218.5, /*A^heri-kh^ooitās*/, „оној што се шета рано наутро“, буквално „оној што оди и се враќа рано наутро“, сп. го апелативот ἀεροφοίτᾱς, ἠεροφοῖτις, а што се однесува до првиот елемент, в. и хом. антропоним Ἡερίβοια⁴.

¹Cf. P. Hr. ILIEVSKI, *ŽA* 18-2, 1968, p. 216; *SMEA* 20, 1979, p. 116; *ЖА* 40, p. 23; *Documents*², Glossary p. 528; *DMic*. I, p. 25; aliter V. GEORGIEV, *Lexique*, s. v.; H. MÜHLESTEIN, *Athenaeum* 46, p. 67; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, p. 173.

²V. LANDAU, *Personennamen*, p. 167, adn. 1; E. RISCH, *Tractata Mycenaea*, p. 297.

³Cf. LANDAU, *Personennamen*, 198; *MGV* I, p. 201; A. HEUBECK, *BzN* 8, 1957, p. 35; *IF* 64, 1959, p. 121; C. J. RUIGH, *Études*, p. 296, adn. 27; *Minos* XIX, 1985, pp. ; *Documents*², p. 528; I. HAJNAL, *Mykenaiika*, pp. 285-301; aliter V. GEORGIEV, *Lexique*, s. v.; J. L. MELENA, *Minos* XV, 1976, 324f. i dr.

⁴Cf. *Études*, p. 141 и adn. 201, 354f.; *Documents*², p. 528; I. HAJNAL, *Mykenaiika*, pp. 285-301; aliter *Mémoires* I, p. 188, adn.2; A. HEUBECK, *BzN* 8, 1957, p. 35; *Welt*, p. 47; P. ATTINGER, *ŽA* 27-1, 1977, p. 73, adn. 104; *DMic* I, p. 28 и др.

5. *a-ka-de*, KN B 799.6, /*A-kādēs*/, сп. хом. ἀκηδής, „безгрижен“⁵, cf. κᾶδος, κῆδος, „грижа, мака, тага“.

6. *a-ka-me-ne*, KN Xd 82, /*Alka-menēs*/, „со силен ум“⁶, или можеби /*Aga-menēs*/, cf. Ἀγαμέμνων, со втор елемент -μέμνων добиен со метатеза на консонантите од * -μεν-μων⁷.

7. *a-ka-qa-no*, KN As 602. 4; PY Jn 415.5, /*Alks-ānōr*/, cf. Ἀλξήνωρ, (Бехтел, р. 38), „оној што ги брани мажите“⁸. Во помик. грчки е документирано машкото лично име Ἀλχσήνωρ⁹, од 6 век пред н.е.

8. *a-ka-to-wa*, KN Vc 81, /*Alka-thowās*/, *a-ka-to-wa-o* TH Ug 4,-5(во генетив), cf. Ἀλκάθοος (M 93), „којшто се бори, се впушта во одбрана“¹⁰, cf. ἀλκή, θέω.

9. *a-ke-ra-no*, KN Vc 205, /*Angel-ānōr*/, /*Ager-ānōr*/, како што во последно време предложи проф. Илиевски¹¹, односно, „оној што им објавува на мажите“, или пак „оној што ги збира мажите, луѓето“.

10. *a-ke-ra-wo*, KN Vc <316> ; PY Cn 599.3; Un 1320.6, /*Age-lawo-s*/, или /*Arkhe-lawos*/, име на лице за чијашто транскрипција се можни обата први елемента, како што во помикенскиот грчки се документирани Ἀγέλαος т.е. „оној што го води народот“ и Ἀρχέλαος, односно „оној што стои на чело на народот“¹², односно, „што господари над народот“.

⁵Cf. LANDAU, *Personennamen*, p. 167, adn.1; G. NEUMANN, *Res Mycenaeae*, p. 332; E. RISCH, *Tractata Mycenaea*, p. 297.

⁶Сп. J. CHADWICK, *ABSA* 57, 1962, p. 50; A. HEUBECK, *Kadmos*, 2, 1963, p. 75; P. Hr. ILIEVSKI, *ŽA* 19, 1969, p. 174; *Documents*², pp. 404, 528; *DMic* II, p. 32.

⁷E. RISCH, *art. cit.* in adn. 5, p. 295.

⁸Cf. A. HEUBECK, *BzN*, 8, 1957, p. 274; *IF* 69, 1964, p. 271; STELLA, *Civiltà*, p. 269; *Études*, p. 292, adn. 17; J. CHADWICK, *ABSA* 57, 1962, p. 68; *Documents*², p. 528; Ἀλχσήνωρ: SCHWYZER, *Dial.*, бр. 761; P. Hr. ILIEVSKI, *ŽA* 19, 1969, p. 174; P. ATTINGER, *ŽA* 27, 1977, p. 73 и др.

⁹Cf. SCHWYZER, *Dial.*, натп. бр. 761; SOMMER, *Nominalkomposita*, p. 188.

¹⁰Cf. LANDAU, *Personennamen*, 167; Y. DUHOUX, *Minos* 14, 1975, p. 124, adn. 5; J. L. MELENA, *Emerita* 44, 1976, p. 425; P. Hr. ILIEVSKI, *Colloquium Neuchâtel*, pp. 137, 139.

¹¹За формите на личните имиња *a-no* /*ānōr* /, *-a-no* /*-ānōr* /, сп. П. Хр. Илиевски, *ЖА* 40, 1990, pp. 15-28; *DMic* I, p. 37.

¹²V. GEORGIEV, *Lexique, s.v.*; H. MÜHLESTEIN, *MH* 12, 1955, p. 130; A. HEUBECK, *IF* 64, 1957, p. 121; M. S. RUIPÉREZ, *Minos* 5, 1957, 175, adn.1; C. J. RULGH, *Minos* 9, 1968, p. 136; *Documents*², p. 529; P. Hr. ILIEVSKI, *Colloquium Neuchâtel*, p. 136, adn. 5; *ЖА* 40, p. 19; FREY-LÜTHY, *Einfluss*, p. 24; *DMic* I, p. 37.

11. *a-ke-wa-ta*, PY Jn 431.17, /*Arkhe-wastās*/, „оној што стои на чело на градот“¹³, или „што гоаподари над градот“.

12. *a-ke-wa-to*, PY An 661.11, /*Arkhe-wastos*/, „оној што стои на чело на жителите од градот“¹⁴, или „оној што господари над жителите на градот“.

13. *a-ki-wa-ta*, KN As 1516.6; B 801.3, /*Arkhi-wastas*/, или можеби /*Anghi-wastas*/¹⁵, варијанта од претходното име на лице, документирана во Кнос, со истото значење, при што треба да се има предвид замената на *e* со *i* на кноските документи во споредба со пилските¹⁶.

14. *a-ko-ro-qa-ro*, KN Da 1079, /*Agro-kʷolos*/, /*Akro-kʷolos*/, „оној што се вртка околу (необработеното) поле“, односно, „оној што го обработува необработеното поле“, или „оној што се вртка околу висината“¹⁷, поточно, „висок“.

15. *a-ko-so-ta*, PY Eq 213.1; Fn 837.4; Pn 30.1; Un 267.1; An 39. v.5; Va 482; n 40.13; *a-ko-so-ta-o*, PY Cn 40. 3.7.11.12.13; Cn 45.6.9.10; Cn 453.1, /*Alks-oitās*/, cf. Ἀλξίνωρ, Ἐχοίτης¹⁸, можеби „оној што брани од (зла) судбина“, или можеби и помикенското лично име Ἀλκοίτας, ако на формирањето на ова име влијаела синтагма како λοιγὸν ἀλάλκοι(Φ 138), „да одбие пропаст“¹⁹.

¹³Cf. V. GEORGIEV, *Lexique*, s.v.; LANDAU, *Personennamen*, p. 170; C. MILANI, *Aevum* 41, 1967, p. 207; N. S. GRIMBAUM, *Studia Mycenaea Brno*, p. 81; J. L. GARCÍA RAMÓN, *Minos* 25-26, 1990-1991, pp. 331-341 и др.

¹⁴Сп. MÜHLESTEIN, *Die Oka Tafeln*, p. 14; LANDAU, *Personennamen*, p. 161, adn.1, 164, 170; *MGVI*, pp. 177f.; C. MILANI, *Aevum* 41, 1967, 207.

¹⁵Види во врска со ова мислење F. AURA JORO, *DMic* I, p. 45, кој помислува на паралела со *a-pi-wa-to*.

¹⁶Cf. *Documents*², p. 529; *Mémoires* I, p. 100; J.-L. GARCÍA RAMÓN, *Minos* 25-26, 1990-1991, pp. 331-341.

¹⁷Сп. LANDAU, *Personennamen*, pp. 170, 206; A. HEUBECK, *IF* 65, 1960, p. 257; *Documents*², p. 530; P. Hr. ILIEVSKI, *Tractata Mycenaea*, pp. 151-161; F. M. J. WAANDERS, *Mykenaiika*, pp. 594f.; можеби, поставувајќи си прашање дали првиот елемент од ова сложено име на лице е документирано во микенскиот грчки, би можеле да помислиме на симплексот *a-ko-ra*, којшто значи „збир, колекција, стадо“, па името да значи „оној што се вртка околу таа *a-ko-ra*“, можеби транскрибирајќи го името на лицето како /*Agor-kʷolos*/.

¹⁸Cf. *Interpretation*², pp. 80f.; *Études*, pp. 340-341, adn. 17; *Documents*², p. 530; P. Hr. ILIEVSKI, *Colloquium Neuchâtel*, p. 138.

¹⁹Cf. ВЕСНТЕЛ, *HPN*, p. 36, кадешто е оставена можност и за поинакво разбирање на името, зависно од тоа што се содржи во вториот елемент(сп. и стр. 346).

16. *a-mo-ke-re[-we?*, PY Nn 831.3, *ʌArmo-klewēs/*, „што има славни колца“ (или „што има славна кола“, ако се работи за *pars pro toto*) или сл. Ова име на лице можеби се среќава на уште една пилска плочка, односно сложеното име на лице

17. *]mo-ke-re-we*, PY Fn 324.2, што, заради тоа што првиот дел од документот е оштетен и недостасува првиот знак, може да се реконструира и транскрибира и како *ʌA]rmo-klewēs/*, но и како *ʌDa-]mo-klewēs/*, па да значи „славен по *da-mo*“, односно, можеби, „што има славен *da-mo*“²⁰, зависно од тоа дали веруваме дека првиот елемент е име во падеж или основа од име, за што види подолу, кај анализата на првиот елемент од оваа сложенка.

18. *a-na-ki-ti*, KN Dv 1471.b, можеби */Ain-alktis/*, сп. *ἄλκ-αίνετος*²¹, како што предложи проф. Илиевски²², оставајќи ја едновремено и можноста да се работи за предгрчко име на лице. Ако не е предгрчко, името на лице би можело да значи „што ја фали, слави одбраната, снагата“ или сл.

19. *a-o-ri-me-ne*, PY Qa 1296, */Aʌōri-menēs/*, cf. по предлог на K. J. Reich, „qui a de la force(élan) dans son arme“²³, „што има снага во мечот, оружјето“ или сл., или подобро „што е со мисла на оружјето(=на борбата)“, како што предложи И. Хајнал²⁴.

20. *a-re-i-me-ne*, TH Z 849, -851, */Areʌi-menēs/*, „со мисла(или можеби подобро со елан, енергија) на Арес“²⁵, односно, „со мисла на војната“.

²⁰Cf. LANDAU, *Personennamen*, pp. 22, 167, 201; *Mémoires* I, p. 129; III, p. 176; M. S. RUIPÉREZ, *Minos* 8, 1963p. 41; *Interpretation*², pp. 138, 311, 406; F. BADER, *Minos* 10, 1969, p. 21; A. HEUBECK, *Kadmos* 13, 1974, p. 42; E. RISCH, *Tractata Mycenaea*, pp. 295f.; P. Hr. ILIEVSKI, *Studies to Chadwick*, p. 308.

²¹Cf. BECHTEL, *HPN*, p. 35.

²²Cf. P. Hr. ILIEVSKI, *Colloquium Neuchâtel*, p. 139, adn. 28.

²³V. C. J. RUIJGH, *Minos* 19, 1985, p. 156; I. HAJNAL, *Mykenaiika*, p. 296.

²⁴I. HAJNAL, *loc. cit.* in adn. 23.

²⁵Cf. *Mémoires* II, p. 105, adn. 46; STELLA, *Civiltà*, pp. 244, 266, 269; *Études*, p. 88; A. HEUBECK, *Athenaeum* 47, 1969, 146; *Sprache* 17, 1971, p. 16; *Documents*², pp. 404, 411, 533 и др.

21. *a-re-i-ze-we-i*, TH *Of* 37.1, /*Arē^{hi}-kyewe^{hi}*/, cf. Ἄρης λαοσσόος (P 398), „со поттикнувачката сила на Арес“, или сл.; сп и хом. ἀρηΐφίλος, „што му е мил(пријател) на Арес“, т. е. „што ѝ е пријател на војната“²⁶.

22. *a-re-me-ne*, TH *Z* 852, /*Are^{hi}-menēs*/, „што мисли на Арес“, односно, можеби „што мисли на војната“²⁷.

23. *a-ri-ja-to*, PУ *An* 724.9, /*Ari-anthos*/, cf. Ἀρίανθος, и *e-ka-sa-te-u*, како што предложи проф. П. Хр. Илиевски²⁸, „со буен цвет“.

24. *a-wi-to-do-to*, KN *U* 4478.22, можеби /*Awisto-dotos*/, при што за првиот елемент не се знае со сигурност дали му одговара на ἄϊστος, „невидлив, неузнаен“²⁹, во којшто случај името на лицето би значело „незнајно даден“ или сл.

25. *a₃-ki-po /-de*, KN *U* 4478.9 / PУ *Mb* 1397 (NL ?), можеби /*Aigi-pōs*/, име на лице што зависно од тоа како ќе се разбере првиот елемент може да се преведе како „оној што има брзи нозе“, т.е. „брзо-ног“, или „оној што има козји нозе“³⁰. Апелативот αἰγίλους е документиран кај Херодот. На пилската плочка изгледа дека сложенката е име на место.

26. *a₃-ti-jo-qe/-qo*, PУ *Eo* 247.2.3.4.5.6.7/ *Eb* 156.2, -846.A, *En* 74.11.12, *Eo* 247.1 [[.2]], *Ep* 301.2, /*Aythi-yok^s*/, /*Aythiyok^sos*/, /*Aythiyok^sei*/, машко име на лице, документирано во номинатив, генетив и датив, „со изгорен лик“, сп. хом. Αἰθίοπες (Ψ 206+).

27. *au-to-a₃-ta*, KN *Ch* 972, /*Auto-aithās*/, можеби „сам огнен, сама искра“³¹, сп. αἴθων, „огнен, буен, блескав, огненоцрвен“³², сп. слов. *Оџнен*.

²⁶E. RISCH, *art. cit.* in adn. 20, p. 291.

²⁷E. RISCH, *art. cit.* in adn. 20, pp. 291, 296.

²⁸V. P. HR. ILIEVSKI, 'Myc. *a-ri-ja-to*', *ŽA*, 27-2, 1977, p. 342.

²⁹Cf. *Documents*², p. 536; O. MASSON, *Acta Mycenaea* II, p. 282; *Mémoires* II, p. 37, adn. 2.

³⁰V. LANDAU, *Personennamen*, pp. 161, 189; *Documents*², p. 536; *DMic* I, p. 136.

³¹Сп. М. Д. Петрушевски, П. Хр. Илиевски, *ЖА* 8, 1958, p. 276.

³²Според М. Lejeune, *Mémoires* III, p. 196, вториот елемент треба да е во врска со αἴνωμαι: 'celui qui se saisit lui-même'; Сп. и F. BADER, *Acta Mycenaea* II, p. 175. Можеби поврзувањето на вториот елемент со значењето „фали“, но во друга смисла- имено, да не се работи за некој „што се одликува со слава по углед на некој друг или нешто друго“, туку името на лицето да значи „фален заради самиот себеси“. Сп. го можеби семантички сличното име во помикенскиот грчки Αὐτοκλής (F. ВЕСНТЕЛ, *HPN*, p. 89).

28. *au-to-te-qa-jo*, TH Ug 4, /*Auto-Thēgʷayos*/, „Роден Тебанец“³³, сп. *te-qa-de*, женското име на лице *te-qa-ja*, како и помик. етник Θηβαῖος.

29. *da-i-ja-ke-re-u*, PY Aq 218.3, /*Daʷi-agreus*/ можеби име на лице³⁴ или име на занимање што значи „divider of lands“, „распределувач на земји“³⁵. Од друга страна, се изнесе хипотезата дека ако оваа сложенка е изведена од една синтагма /*daʷioi agroī*/, δῆιοι ἄγροί, „непријателски полиња“³⁶, дека името на лицето (евентуално оформено според името на занимање) изведено со суфиксот /-eus/, значи „оној што ги надгледува непријателските полиња“ (освоени од непријателот во време на војна).

30. *da-i-qa-ta*, KN Da 1164.b, /*Daʷikʷhontās*/*<*/* *Daʷigʷhontās*/, cf. Διφόντης, „оној што го убива непријателот“³⁷, или попрецизно, „оној што убива во војна“.

31. *da-i-wo-wo*, KN V 1043.A, /*Daʷi-worwos*/, „оној што ја знае, познава границата“³⁸, cf. *wo-wo*, или пак можеби „оној што се занимава со непријателската граница“, зависно од тоа како се разбира првиот елемент³⁹.

32. *da-i-ze-to*, KN Da 1317, можеби /*Daʷigʷyestōs*/*<*/* *Dahi-yestōs*/, „којшто гори во војната(борба)“⁴⁰, буквално, којшто „врие во борбата“ или сл., можеби со втор елемент близок на оној од сложениот апелатив *a-re-pa-zo-o*.

³³Cf. J. CHADWICK, *Acta Mycenaea* I, p. 98; *Documents*², p. 537; Y. DUHOUX, *Minos* 14, 1975, p. 124, adn.5; V. ARAVANTINOS, *Studies to Chadwick*, p. 36.

³⁴Сп. E. RISCH, *Gnomon* 31, 1959, p. 251; A. НЕУБЕК, *IF* 66, 1961, p. 310; E. RISCH, *Res Mycenaee*, pp. 380, 385; M. F. GALIANO, *Acta Mycenaea* II, p. 248.

³⁵Cf. L. R. PALMER, *TPhS* 1954, [1955], p.53; *Documents*², pp. 424, 537; *PP* II, pp. 30f.; /*dai-angeleus*/, *Cadastre*, p. 152; *DMic* I, p. 149; ако е име на занимање, тогаш тоа би припаѓало во првиот дел од овој труд.

³⁶Cf. C. J. RULGH, *Res Mycenaee*, p. 401, adn. 36; во *Études*, p. 211, тој го остава отворено прашањето дали се работи за име на лице или име на место.

³⁷V. *Eigennamen* I, p. 286; P. CHANTRAINE, *Acta Mycenaea* II, p. 198f., и adn. 6; *Documents*², p. 537; C. J. RULGH, *Res Mycenaee*, p. 401: /*Daʷikhʷontās*/, „оној што убива во војната“.

³⁸*Études*, p. 295, adn. 26.

³⁹V. C. J. RULGH, *Res Mycenaee*, p. 401.

⁴⁰Cf. V. GEORGIEV, *Minoica*, p. 150; *Cambridge Colloquium*, p. 114; C. CAMERA, *SMEA* 13, 1971, p. 136.

33. *da?-]mo-ke-re-we-i*, PY Fn 324, /*Damo-klewebi*/? , лично име во датив, што значи „со славен *da-mo*“, односно „славен по *da-mo*“⁴¹; имено, оној што има славен *da-mo* или господари над славен *da-mo*, и самиот е славен.

34. *di-ko-na-ro*, PY An 656.14, /*Dik-onālos*/, „оној којшто носи полза преку своите укажувања“, како што неодамна предложи проф. Г. Нојман⁴².

35. *di-wo-pu-ka-ta*, KN Fp 363.3, како што споменавме и во првиот дел, е име на задолжение, или име на лице, коешто по предлог на проф. М. Лежен значи „оној што му коле бутони на Зевс“⁴³.

36. *do-qa-no*, PY Cn 131.12, /*Do-k^ohonos*/, можеби „оној што има раскошен дом“⁴⁴.

37. *do-qa-ro*, PY An 654.13, /*Do-k^oolos*/, <*/*d^om-k^oolos*/, „оној што се вртка околу домот“⁴⁵, всушност, „оној што се грижи за домот“.

38. *ḑo-ri-ka-no*, KN U 4478.8, /*Dolikh-ānōr*/, „оној што поседува (има) долги-мажи“⁴⁶, или можеби и „оној што одгледува, пораснува долги мажи“, сп. ја во помикенскиот грчки синтагмата μεγάνωρ πλοῦτος (Пиндар, *Ол.* I, 2), „богатство што ги прави мажите големи“⁴⁷.

39. *do-ri-ka-o*, KN V 958.2b, PY Jo 438.5, /*Dolikh-aōr*/, „што има долг меч(=оружје)“, како што предложи К. Ј. Реих⁴⁸.

40. *]d^u-ru-wo-qa*, PY Un 853 v. 1, /*Dru(w)-ok^oos*/, или ?/*Dru-wok^oos*/, cf. Δρούπα(во акуз.) (Υ 455), „што има стабилен, сигурен лик“, буквално, „што има лик на дрво, што личи на дрво“. Кај Ф. Бехтел, ова име на лице е споменато кај имињата на лица, што потекнуваат од имиња на

⁴¹Има можности пред]*mo-ke-re-we* да стоело и *a-*]: ако е така, името на лицето можеби значело „славен по колата“.

⁴²V. G. NEUMANN, *Mykenaiika*, pp. 439-441.

⁴³Cf. *Mémoires* II, p. 302, adn. 67; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, pp. 191f., 195; M. S. RUIPÉREZ, *Res Mycenaea*, p. 410.

⁴⁴Cf. A. HEUBECK, *BzN* 8, 1957, pp. 32-35; G. NEUMANN, *Studies to Chadwick*, p. 475.

⁴⁵Cf. F. M. J. WAAJNDERS, *Mykenaiika*, p. 595; A. LEUKART, *ibidem*, p. 596.

⁴⁶Cf. П. Хр. Илиевски, *ЖА* 40, 1990, p. 20.

⁴⁷Сп. E. RISCH, *IF* 59, 1, 1944, p. 40; SOMMER, *Nominalkomposita*, p. 184.

⁴⁸C. J. RUIJGH, *Minos* 19, 1985, p. 157; I. HAJNAL, *Mykenaiika*, p. 299, adn. 59.

места⁴⁹, односно името на лицето би можело да се преведе како „што потекнува од Дрволиково“ или сл. Што се однесува до вториот елемент, микенскиот остава можности тој да му одговара на помикенското ѓψ или на помикенското ѓψ. Ако ја прифатиме првата варијанта, во каква што единствено се јавува како втор елемент во помикенскиот грчки, името на лицето би значело „со сигурен глас“, што сосема би му одговарало на едно машко име на лице, или име на животно, како што е употребен сложениот збор во помикенскиот грчки.

41.]e-ka-no, PY Jn 725.2, /^hEkhānōr/, „оној што покорува мажи“⁵⁰.

42. e-ke-da-mo, KN Uf 1522.5, PY Cn 285.11, /Ekhe-dāmos/, cf. Ἐχέδαμος, „што покорува, освојува da-mo (збор којшто во микенскиот грчки можеби има специфично значење, како што споменавме на неколку места досега во трудов)“.

43. e-ke-me-de, KN U 4478.17, PY An 657.6, Jo 438.8, Un 853 v.11, /^hEkhe-mēdēs/, „оној што со смислен план победува во борба“⁵¹, cf. женското име на лице Ἐχεμήδα, со втор елемент во врска со μήδομαι, „планирам, кројам план“ и μῆδεα, „мисли, совети, планови“ (почесто борбени планови), односно со μέδομαι, „управувам над, преземам мерки(за)“, сп. Κλεομέδδεις, Αὐτομέδα, итн.

44. e-ri-ka-we-e, PY Un 1319.3, /Eri-kalwe^hei/, „оној што има голема убавина“, „што се одликува со силна убавина“⁵².

45. e-ri-ke-re-we, KN Uf 981.b, /Eri-klewēs/, „оној што има голема слава“⁵³.

46. e-ri-ko-wo, PY An 656.2, Ep 212.2, Jn 845.7, -944.2, /Eri-kowos/, „оној којшто будно пази, набљудува, надгледува“⁵⁴; за вт. елемент, cf.

⁴⁹Cf. BECHTEL, *HPN*, p. 538.

⁵⁰Cf. M. MEIER, *MH* 33-3, 1976, p. 181; C. FREY-LÜTHY, *Einfluß*, p. 25; E. RISCH, *Tractata Mycenaea*, p. 282.

⁵¹E. RISCH, *art. cit.*, p. 282.

⁵²Cf. P. Hr. ILIEVSKI, *ŽA* 27-2, 1977, p. 346.

⁵³V. V. GEORGIEV, *État actuel, s.v.*; LANDAU, *Personennamen*, 167, 203; C. J. RUIJGH, *Mnemosyne* 11, 1958, p. 114; *Mémoires* II, adn. 49; C. J. RUIJGH, *Res Mycenaeeae*, p. 397; E. RISCH, *Tractata Mycenaea*, p. 297; *ZVS* 100-1, 1987, p. 6; P. Hr. ILIEVSKI, *Studia Mycenaeeae* (1988), p. 70, adn. 8 и др.

мик. сложено лично име *pu-ko-wo*, сложениот апелатив *e-pi-ko-wo* и помик. лично име Λαοκόων, *HPN*, p. 272.

47. *e-ri-qi-jo*, PY Ea 480, /*Eri-gʷi-yos*/, „со добар, пристоеен живот“⁵⁵, cf. помикенските лични имиња Ἐρισθένης, Πολύβιος, во врска со првиот и вториот елемент од сложеното име на лице.

48.]*e-ri-ta-ri-jo*[, KN Xd <304> , /*Eri-thalios*/ , или /*Eri-thaliōn*/, „со силен расцут“⁵⁶.

49. *e-ri-we-ro*, PY Vn 130.9 , /*Eri-wēros*/, cf. ἐρίηρος, „којшто многу се радува, којшто се одликува со голема радост“⁵⁷, ‘traut, lieb’ (Покорни, p. 1165), ibidem: βρήρον· μέγας κεχαρισμένον. Cf. Scholia in hymnum IV, Callimach, Pfeiffer : Εὐηρείδα:>Εὐήρους υἱὸς ὁ Τειρεσίας. П.Шантрен, 371, ἐρίηρες, ном. мн., Г 47, посесивна сложенка од ἐри- и ἦρα, cf. *pe-we-ri-jo*, што би можело да биде изведено од едно вакво име на лице, односно да претставува патронимик.

50. *e-te-wa-no*, KN C 913.1, /*Etew-ānōr*/, „(што е, што се дружи) со вистински мажи, луѓе“.

51. *e-te-wa-tu-wo*, KN C 912.5, /*Ete-wastuwos*/*<*/Ete[wo]-wastuwos*/, „со вистински град“⁵⁸, „што господари над вистински град“.

52. *e-ti-me-de-i*, PY Fn 324.1, /*Enti-medēs*/, /*Erti-mēdēs*/ , „возбуди, поттикни ум, мисла, начин на мислење“⁵⁹, од каде што следува значењето „оној што поттикнува на мисла, на план“

53. *e-ti-ra-wo/-jo*, PY Cn 131.10, -655.9/ Sa 1264, /*Erti-lāwos*/, „што го поттикнува народот, војската“⁶⁰.

⁵⁴Cf. L. R. PALMER, *Minos* 4, 1956, p. 124; LANDAU, *Personennamen*, pp. 50, 156; C. J. RUIGH, *Mnemosyne* 11, 1958, p. 114; A. HEUBECK, *IF* 65, 1960, p. 259, adn. 31; *Mémoires* II, pp. 73, adn. 45; 183, adn. 57; M. DORIA, *Avviamento*, p. 247; *Documents*², p. 193; *DMic* I, p. 245f., и др.

⁵⁵Cf. *Études*, pp. 146, 163; *Documents*², p. 545.

⁵⁶Cf. P. Hr. ILIEVSKI, *Proceed. 13 Intern. Congress of Onomastic Sciences*, Krakow 1978, p. 533; *Studia Mycenaea* (1989), p. 70.

⁵⁷P. Hr. ILIEVSKI, *oo. cc.* во претходната белешка.

⁵⁸Cf. E. RISCH, *ZVS* 100, p. 10.

⁵⁹C. FREI-LÜTHY, *Einfluß*, 17f; A. HEUBECK, *BzN* 8, 1957, p. 272; H. MÜHLESTEIN, *Studia Mycenaea Brno*, p. 113; *Interpretation*², p. 78; *Colloquium Neuchâtel*, p. 146; П. Хр. ИЛИЕВСКИ, *ЖА* 40, p. 18f.

⁶⁰Сп. П. Хр. ИЛИЕВСКИ, *ЖА* 40, p. 18f.

54. *e-u-da-i-ta*, KN *DI* 47.1, / *E^u-daitās*/, сп. помик. патронимик Εὐδαϊτίδης, практично документиран во ген. во помикенскиот грчки⁶¹, во петтиот век пред н.е., сп. δαίτη, „гоштавка, храна, ручек“, односно, „со добар ручек, со добра храна“⁶².

55. *e-u-da-mo*, KN *B* 799.5, *V* 57; TH *Z* 853, / *E^u-dāmos*/, сп. помик. Εὐδημος, „што има добар *da-mo*“, или / *E^u-daimōn*/, сп. помик. Εὐδαίμων⁶³, „оној што има добра судбина од бога“ или сл.

56. *e-u-ka-no*, PΥ *Un* 1320.8, / *Eukh-ānōr*/, сп. го во помик. грчки хом. име на лице Εὐχίνωρ и патронимикот Εὐχανδρίδας⁶⁴. Во врска со значењето на ова име на лице имало бурни дискусии меѓу филолозите. Имено, едни мислеле дела првиот елемент е глаголски, и дека зборот значи „маж што се фали, фалбација“. Други пак, мислат дека првиот елемент е именски и дека сложеното име значи, „(што живее) со мажи, (=луѓе)кои се славни, кои имаат слава“⁶⁵, односно дека се работи за детерминативна сложенка, а не за глаголска рекциона сложенка.

57. *e-u-ka-ro*, PΥ *An* 723.2, *Jn* 750.4, / *E^u-kālos*/, cf. εὐκίλος, дор. εὐκαλος, „волшебен, прекрасен, со добра магија, со добро волшебство“⁶⁶, или можеби / *E^u-kharos*/, „којшто добро се радува“, буквално „добро-радосен“ или сл.; сп. ги помикенските имиња Εὐχάρις, Πάγχαρος⁶⁷ итн. Според П. Шантрен(*DÉLG* II, p.330), можеби дошло до мешање и заборавање на првобитното потекло на зборот ἔκαλος, па дошло до неточно поврзување на етимологијата со εὐ- и можеби поврзувањето со κηλέω, од каде што се оформила и сложенката δύσκηλος; сп. ги како потврда за тоа и глосите на Хесихиј:

⁶¹Cf. BECHTEL, *HPN*, p. 114.

⁶² Сп. GEORGIEV, *Lexique*, s.v.; LANDAU, *Personennamen*, pp. 54, 182, 201; BADER, *Composition*, p. 23; A. HEUBECK, *Athenaeum* 47, 1969, p. 150; F. GSCHINTZER, *Colloquium Neuchâtel*, p. 131; P. Hr. ILIEVSKI, *Mykenaiika*, p. 330, adn. 31 и др.

⁶³B. *Documents*², p. 547; *Evidence*, p. 94; LANDAU, *Personennamen*, pp. 54, 157, 166; A. HEUBECK, o.c. in adn. 62, p. 146; P. Hr. ILIEVSKI, *Colloquium Neuchâtel*, p. 136 и др.

⁶⁴Cf. F. BECHTEL, *HPN*, p. 182; за употребата во микенскиот, сп. A. HEUBECK, *IF* 65, 1960, p. 257.

⁶⁵V. SOMMER, *Nominalkomposita*, p. 175.

⁶⁶Cf. *Documents*², p. 547; *Mémoires* I, p. 270, adn. 70; LANDAU, *Personennamen*, p. 200; BADER, *Composition*, p. 22.

⁶⁷B. BECHTEL, *HPN*, p. 465.

εὐκαλία-ήσυχία и εὐκαλεῖ· εὐτρεμίζει. Μεγυτοа, ако беше во врска со ἔκαλος, зборот во микенскиот ќе ја пазеше дигамата, т.е., ќе гласеше */we-ka-ro/ или сл.

58. *e-u-ko-ro*, KN *Da* 1299.b, *Db* 1389.B, *Dd* 1149.B, *V* 482.1), cf. Εὐκολίνη (Callimachus, 225); Hes. εὐκολος: εὐχερής, καὶ ὁ ἐναντίος τῷ δυσκόλῳ, „со лесна рака“, „што му оди сè од рака“; има можности името на ова лице да се транскрибира и како /E^u-klos/ и да претставува хипокористик од едно име на лице како /E^u-klewēs/, односно да значи „оној што има добра слава“⁶⁸.

59. *e-u-me-de/i*, PY *Ea* 773, -812, -820/ *Fr* 1184.2 , /E^umedēs/, cf. Εὐμήδης (Калимах), име на лице во номинатив и датив, што значи „оној што добро мисли“⁶⁹; cf. μήδομαι, μέδομαι и евентуално хипокористикот *e-u-to*(KN *Da* 1390.B).

60. *e-u-me-ne*, PY *Ea* 757, -822, *Jn* 725.15, /E^u-menēs/, „со добра мисла“⁷⁰.

61. *e-u-me-ta*, KN *Dv* 1388.B, /E^u-mētās/, сп. Εὐμήτης⁷¹, „со добра мисла, со добар план“; сп. и хом. ποικιλομήτης⁷², како епитет на Одисеј, „со шарен план“, поточно, „со несигурен, со менлив план“.

62. *e-u-na-wo*, KN *As* 1520.9, *B* 799 v.2, *Dv* 1206.B, /E^u-nāwos/, „што има добри кораби“, сп. Εὐνης, H 468.

63. *e-u-ro-ro-qe*, MY *Au* 102.4, /E^u-phoros/, /E^u-poros/, /E^u-pōlos/, /E^u-phrōn/⁷³, сп. ги помикенските имиња на лица Εὔпороς, Εὔφορος и Εὔπωλος, односно, „што има добри приходи“, „што има добар (?животен) пат“, или „што има добри ждребиња“.

64. *e-u-ro-ro-wo*, KN *V* 7620.3 ; PY *Jn* 601.2, -693.8, /E^u-plowos/, „што плови добро“, cf. помик. Εὔπλοῦς⁷⁴.

⁶⁸ LANDAU, *Personennamen*, p. 157; STELLA, *Civiltà*, p. 265 и adn. 128; C. MILANI, *Aevum* 40, 1966, p. 402; BADER, *Composition*, p. 22; *Documents*², p. 547.

⁶⁹ E. RISCH, *art. cit.*, p. 295.

⁷⁰ C. J. RUIJGH, *Res Mycenaeeae*, p. 397; E. RISCH, *art. cit.*, p. 295.

⁷¹ Cf. *Documents*², p. 547.

⁷² Cf. DÉLG II, p. 699, s.v. μήτις.

⁷³ *Documents*², p. 547; E. RISCH, *art. cit.*, pp. 282f.

⁷⁴ *Documents*², p. 547.

65. *e-u-ru-da-mo*, KN *Xd* 166.2, /*Euru-dāmos*/, „со широк, простран *da-mo*“, сп. помик. Εὐρύδημος⁷⁵, од шестиот век пред н.е.

66. *e-u-ru-po-to-re-mo-jo*, PY *Fn* 324.26, /*Euru-ptolemojo*/, име на лице во генетив, што значи „што се бори на широко“, што би му одговарало на помик. лично име Εὐρυπτόλεμος⁷⁶.

67. *e-u-ru-qa-ta*, KN *V* 147.2, /*Euru-kh*oitās*/, „којшто се шета на широко“⁷⁷.

68. *e-u-ru-wo-ta*, PY *Eb* 156. 1, *Ep* 613[.9], *Jn* 310.4, /*Euru-oitās*/, „со широка судбина“⁷⁸.

69. *e-u-ta-re-wo*, PY *Na* 525, /*E^u-thallewos*/, можеби ген. од едно име на лице што во ном. би гласело */*E^uthalleus*/, cf. θαλλός, „фиданка, младаца“, или сп. помик. име на лице Εὐθαλής, Εὐθάλιος⁷⁹.

70. *e-u-tq-rq-qa*, PY *Jn* 478.10, /*E^u-trok^{os}*/, сп. помик. Εὐτροπος⁸⁰, од петтиот век пред н. е.

71. *e-u-wa-ko-ro* /*e-wa-ko-ro*, PY *Jn* 431.23/ KN *V* 1005.A; TH *Z* [850],-[883],-[884 (α)], /*E^u(w)agros*/, /*E^u(w)agros*/, или /*E^u-(w)agoros*/, /*E^uwagoros*/, можеби две варијанти на презентирање со слоговно писмо на едно име коешто би можело да му одговара на помикенското име на лице Εὐαγρος, „со добар улов“⁸¹, или пак на името на лице Ευάγορος, така што тоа може да значи „со добар избор (?од добиток)“, (?можеби „стадо“), сп. *a-ke-re* (PY *Cc* 660.a), *a-ko-ra* (PY *Cn* 453.1+)⁸².

⁷⁵Сп. *Documents*², p. 547; *Evidence*, p. 94; LANDAU, *Personennamen*, pp. 55, 157, 166; *Mémires* II, p. 353; STELLA, *Civiltà*, p. 60, adn. 42; A. MORPURGO DAVIES, *Acta Mycenaea* II, p. 99; за името во помик. грчки, сп. ВЕСНТЕЛ, *HPN*, p. 127, но и колебањето во врска со првиот елемент, pp. 180f.

⁷⁶ВЕСНТЕЛ, *HPN*, p. 180.

⁷⁷Cf. LANDAU, *Personennamen*, pp. 55, 157, 168; Εὐρυγῶπῆς; VILBORG, *Grammar*, p. 47; STELLA, *Civiltà*, pp. 91f.; Εὐρυφόντης; *Documents*², p. 547; *Euruq^hontās*, *Euruq^hoitās*? и др.

⁷⁸Види С. J. RUIJGH, *Tractata Mycenaea*, p. 317, adn. 74.

⁷⁹Cf. *Documents*², p. 547.

⁸⁰ВЕСНТЕЛ, *o.c.*, p. 175.

⁸¹Cf. *Evidence*, p. 94; А. НЕУБЕСК, *IF* 64, 1959, p. 129; VILBORG, *Grammar*, pp. 34f.; *Études*, p. 360; П. Хр. Илиевски, *Прилози МАНУ*, 1982, p. 118 и др.

⁸²Ако го прифатиме овој предлог за транскрипција на вториот елемент, би можеле да помислиме и дека тој се јавува и како прв елемент во *a-ko-ro-qa-ro*, па тогаш ова име на лице би значело „оној што се вртка околу стадото“, односно, „што го тера стадото“.

72. *e-u-wa-re*, PY Jn 693.2, /E^u(w)-arēs/, сп. помик. Εὐάρις⁸³, „со добра удобност“⁸⁴.

73. *e-u-we-to/-ro*, PY Jn 750.9 /Jn 750.13, /E^uwetōr/, /E^u-westor/, „со добро срце“⁸⁵, или „со добро огниште“⁸⁶.

74. *i-su-ku-wo-do-to*, KN Fh 348.1, /Iskhu(w)o-dotos/, „даден како снажен“⁸⁷.

75. *ja-sa-no*, KN As 1516.4, /Ias-ānōr/, „што ги лечи луѓето“, cf. Ἰήσων, Ἰάσων, помикенско име на лице што би можело да се смета за хипокористик од сложеното име документирано во микенскиот грчки⁸⁸.

76. *ka-da-no*, KN Dk 1065.B, Dv 1128.B, /Kād-ānōr/, „сјаен, красен маж“⁸⁹, или можеби, „што води грижа за луѓето, што ги заштитува луѓето“⁹⁰.

77. *ka-ra-na-ko*, KN B 988.B, /Krān-arkhos/, „којшто управува со изворите“, како што предложи проф. Илиевски, а за што стана збор и во првиот дел⁹¹. Имено, според контекстот не е сосема сигурно дали се работи за сложено име на занимање, или име на лице.

78. *ka-ro-qo*, KN Sc 257.1, Xd 7634, X 1047.1; PY Vn 865.5, /Khar-ok^{as}/, можеби „со сјаен поглед“, сп. помик. Χάροψ(Λ 426), Χάροπος(Β 672)⁹².

79. *ka-sa-no*, KN V 831.5, /Kass-ānōr/, „којшто е прочуен меѓу мажите(=луѓето)“⁹³, cf. *ka-ta-no*, cf. κέκασμαι, „славен сум, прочуен сум“.

⁸³ BESCHTEL, *o.c.*, p. 169.

⁸⁴ C. J. RUIJGH, *Res Mycenaeae*, p. 395f.; E. RISCH, *Tractata Mycenaea*, p. 297.

⁸⁵ P. Hg. ILIEVSKI, *Colloquium Neuchâtel*, p. 138; LANDAU, *Personennamen*, p. 157; *Mémoires* II, 199 и adn.2; A. HEUBECK, *Athenaeum* 47, 1969, p. 150.

⁸⁶ Cf. *Documents*², p. 547.

⁸⁷ V. P. MERIGGI, *Glotta* 34, 1954, p. 14; GEORGIEV, *Lexique, s.v. Études*, p. 173, adn. 380 и др.

⁸⁸ Сп. П. Хр. ИЛИЕВСКИ, *ЖА* 40, p. 20.

⁸⁹ V. П. Хр. ИЛИЕВСКИ, *l.c.* (во претходната белешка).

⁹⁰ Cf. A. HEUBECK, *BzN* 8, 1957, p. 273 и adn. 23; *IF* 64, 1959, p. 120; *Documents*², p. 549; *DMic* I, p. 304.

⁹¹ V. p. 19 и adn. 34.

⁹² Cf. H. MÖHLESTEIN, *MH* 12, 1955, p. 124; *Mémoires* I, p. 313; LANDAU, *Personennamen*, pp. 168, 200, 264; A. HEUBECK, *IF* 63, 1958, p. 117; V. Georgiev, *Acta Mycenaea* II, p. 373; *Documents*², p. 551; *Wortbildung*², p. 172: 'mit kampffreudigen Blick'?, т. е. „со борбено-радосен поглед“? и др.

⁹³ П. Хр. Илиевски, *l.c.*

80. *ka-ta-no*, PY Eb 890.1, Ep 705.2, /*Khait-ānōr*/, „космат маж“, или /*Gāth-ānōr*/, „радосен маж“⁹⁴ или можеби и /*Kast(i)-ānōr*/, „славен маж“⁹⁵, cf. *ka-sa-no*, *ka-to*, *po-ru-ka-to*, *po-to-ri-ka-ta* итн.

81. *ka-wa-do-ro*, PY Eb 976[A], Ep 212.7, /*Kalw-andros*/, „убав маж“⁹⁶, како што предложи А. Хојбек⁹⁷; што се однесува до документираноста на првиот елемент, сп. Καλλαγόρας, од Делос (Бехтел, р. 229).

82. *ka-wa-ti-ro*, PY An 340.2, Mb 1401, можеби има врска со -αίτης, -αίτος, помен agentis и adi. verb. од αἴνωμαι, „земам, уловувам, се насладувам“, i.e. „оној што ѝ се насладува на убавината“⁹⁸.

83. *ke-ro-ke-re-we-o*, PY Sa 487, ?cf. Χερσι-κλίδας (Бехтел, р. 248), име на лице во генетив, /*Khero-klewe^hos*/, „славен по рацете“⁹⁹, поточно, „што има славни раце“.

84. *ke-sa-do-ro/-jo*, KN As 1520.5, B 798.2; PY An 1060[.11], Vn 130.1; за ова машко име на лице, сп. и името на л. од ж. пол, *ke-sa-da-ra*, има две различни мислења: една група научници мисли дека тоа се разликува по однос на првиот елемент од *ka-sa-no* или *ka-da-no*¹⁰⁰, а други мислат дека може да се работи за идентичен прв елемент, со тоа што се јавуваат и две варијанти од името за маж, што го сочинува вториот дел од сложенката. Всушност, се помислува дека во /*kes-*/ се содржи една основа **ked-*, „уредува, распоредува“¹⁰¹, во врска со којшто се и придавката κεδνός, „добар, прекрасен, одличен“ и именката κόσμος, „ред, поредок, украс“. Имено, уште одамна, кога микенското писмо уште не било дешифрирано, Ф. Зомер претпоставил дека по

⁹⁴Сп. П. Хр. Илиевски, ЖА 30, 1980, р. 74; ЖА 40, 1990, р. 21.

⁹⁵В. V. GEORGIEV, *Suppl. II, s.v., Études*, р. 170, adn. 361.

⁹⁶Сф. Р. Нг. ИЛЕВСКИ, *Colloquium Mycenaeum*, р. 140 и adn. 32.

⁹⁷А. НЕУБЕК, *BzN* 8, 1957, р. 32.

⁹⁸Сф. Р. Нг. ИЛЕВСКИ, *Colloquium Neuhâtel*, р. 140.

⁹⁹В. П. Хр. Илиевски, ЖА 30, 1980, р. 76; Е. RISCH, *Tractata Mycenaea*, р. 295; *ZfS* 100-1, 1987, р. 6 и adn. 12.

¹⁰⁰Сф. А. НЕУБЕК, *BzN* 8, 1957, р. 275; J. L. GARCÍA-RAMÓN, *Mykenaiika*, pp. 239-255; А. LEUKART, *ibidem*, р. 255.

¹⁰¹Сф. W. SHULZE, *Kleine Schriften*, р. 698; FREY-LÜTHY, *Einfluß*, р. 18.

углед на првобитно оформените машки имиња на лица со втор дел на –ήνωρ, биле оформени женски имиња на лица со втор дел на –άνδρα, а дека тие од своја страна натаму послужиле како основа од која се јавиле и машки имиња на лица на –ανδρος. Според тоа, дел од научниците верува, дека микенскиот сосема ја потврди оваа претпоставка на Ф. Зомер¹⁰².

85. *ko-ma-do-ro*, PY Jn 658[[10]], -725.8, /*Kom-andros*/, „можеби маж со коса, космат маж“¹⁰³, или пак можеби и /*Kosm(o)-andros*/, сп. помик. Κοσμόλειοι¹⁰⁴, „укирас на луѓето“, или сл.

86. *-ko-o-ke-ne/-i*, MY Oi 701.6 (*do-ke-ko-o-ke-ne*), Oi 703.3 ([*do-ke-ko-o-ke-ne-i*]), -704.3, /*Ko(h)oi-genēs*/, име на лице во ном. и датив, со прв дел којшто можеби претставува име на место, можеби Κῶς, сп. Пиндар, Κοιογενής, „ќерка на Којос“¹⁰⁵. Кај Калимах, *Хим. на Делос*, за Κοιήϊς, стих бр. 150, го има следново објаснување: Κοίου γὰρ καὶ Φοίβης ἡ Λετώ. Од една страна, значи, првиот елемент може да биде името на островот Кос¹⁰⁶, а од друга страна, името на таткото на Летоја.

87. *ku-da-ma-ro*, PY Es 644.13, -650 v.4, -652[.1], /*Kūd-āmaros*/, „што има возвишен, радосен ден“¹⁰⁷, Првиот елемент е документиран во имиња на лица како Κυδήνωρ, Κύδιπλος итн. За вториот елемент сп. Εὐήμερος, Ἄγαθήμερος и др.

88. *ku-ka-no*, KN Dc 1337.B, /*Kuk-ānōr*/, „оној што ја подбуди војската, што ги подбуди мажите“, за првиот елемент сп. κυκάω, „вознемирувам“¹⁰⁸.

89. *ku-ka-ra-re*[, KN Xd 78, /*Kukl-arēs*/, „којшто склопува(зглобува) тркала“¹⁰⁹, или „што има складни колца“.

¹⁰²V. SOMMER, *Nominalkomposita*, pp. 160ff, FREY-LÜTHY, *Einfluß*, p. 18.

¹⁰³Сп. *Mémoires* II, p. 40, adn. 14; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, p. 161; П. Хр. Илиевски, ЖА 40, 1990, p. 23, adn. 36 и др.

¹⁰⁴Сф. ВЕЧТЕЛ, *HPN*, p. 254.

¹⁰⁵Сф. E. RISCH, *Tractata Mycenaea*, p. 296; C. TRÜMPY, *Vergleich der Mykenischen mit der Sprache der Chorlyrik*, Bern 1986, 42ff.(цитирана од E. RISCH, *loc. cit.*, adn. 57).

¹⁰⁶Така мисли С. J. RUIJGH, *Études*, p. 358; cf. хом. Πυλοιογενής, похом. Ἄστυγένης.

¹⁰⁷Сф. G. NEUMANN, *Res Mycenaea*, pp. 329f.

¹⁰⁸Сп. П. Хр. Илиевски, ЖА 40, 1990, p. 21.

¹⁰⁹Сф. С. J. RUIJGH, *Res Mycenaea*, p. 395f.; E. RISCH, *Tractata Mycenaea*, p. 297.

90. *ma-na-si-we-ko*, PY Jn 431.3, /*Mnāsi-wergos*/, „оној што мисли на работа“¹¹⁰, сп. Μνᾱσίεργος(IG VII, 538)¹¹¹, Μνησίεργος¹¹².

91. *me-ti-ja-no-ro*, PY Ub 1318.3 / Vn 1191.1, /*Mēsti-ānōr*, *Mēsti-ānōros*/, име на лице документирано во ном. и во ген., „што умно ги советува мажите“¹¹³.

92. *mo-ro-qo-ro-jo*, PY Ea 782, -817, /*Moro-k^woros*/, според Ваандерс, Μηρό-κ^wολος, „оној што го ора парчето земја“¹¹⁴.

93. *na-u-si-ke-re[-we]*, KN Xd 214, /*Nausi-klewēs*/, „славен по корабите“¹¹⁵; во врска со првиот елемент, сп. хом. Ναυσικάα.

94. *ne-e-ra-wo*, PY Fn 79.5, /*Ne^e-lāwos*/, „што го враќа народот(=војската) безбедно дома“¹¹⁶, или поскоро, „оној што ја чува војската“.

95. *ne-ti-ja-no-re*, PY Cn 599.1, / 40.1, /*Nēstiānōr*/, „што ги враќа безбедно мажите“¹¹⁷, односно „што ги чува, пази мажите“.

96. *o-ku-na-wo*, KN V 60.4, /*Oku-nāwos*/, „што има брзи кораби“¹¹⁸.

97. *o-pe-ra-no-re-ro*, PY Jn 658.9, -725.6 /MY Oe 126 / Ui 651.5, /*Ophel-ānōr*/, „полезен маж“, или „што им користи на луѓето“ име на лице документирано во номинатив, генетив и датив, сп. помик. Ὀφέλανδρος¹¹⁹.

98. *o-ro-do-ko*, PY Vn 865.8, /*Oro-dokos*/, „што ја брани гората“.

¹¹⁰Cf. *Evidence*, p. 94; LANDAU, *Personennamen*, pp. 162, 185, 198; STELLA, *Civiltà*, p. 271 и adn. 149; *Mémoires* II, p. 187; P. ATTINGER, *ZA* 27, 1977, p. 62; FREY-LÜTHY, *Einfluß*, p. 16, c. adn. 25 и др.

¹¹¹Cf. BADER, *Demiourgos*, pp. 93f.

¹¹²V. ВЕСПЕЛ, *HPN*, p. 320.

¹¹³ Cf. A. HEUBECK, *BzN* 8, 1957, p. 30; cf. Μήστωρ; C. MILANI, *Athenaeum* 46, p. 117; H. MÜHLESTEIN, *MH* 22, 1965, p. 159; *Documents*², p. 561 и др.

¹¹⁴ Сп. F. M. J. WAANDERS, *Mykenaiika*, p. 595.

¹¹⁵V. E. RISCH, *art. cit.*, p. 296; C. FREY-LÜTHY, *Einfluß*, p. 18, adn. 40.

¹¹⁶ L. R. PALMER, *Eranos* 54, 1956, pp. 8ff.; A. HEUBECK, *BzN* 8, 1957, p. 30; O. LANDAU, *Personennamen*, p. 264; H. MÜHLESTEIN, *MH* 22, 1965, 156ff.; *Études*, pp. 369ff. и многу други.

¹¹⁷Cf. A. HEUBECK, *BzN* 8, 1957, pp. 268-278; *Studies to Chadwick*, p. 230; *Études*, p. 369f.

¹¹⁸ V. *Evidence*, p. 94; LANDAU, *Personennamen*, pp. 90, 197, 211; A. HEUBECK, *IF* 69, 1964, p. 271; *Documents*², p. 564; П. Хр. ИЛИЕВСКИ, *Прилози МАНУ*, 1982, p. 119 и др.

¹¹⁹П. Хр. ИЛИЕВСКИ, *art. cit.* in adn. 92, p. 21; *Documents*², p. 565.

99. *o-ro-ke-we*, PY Gn 428.5, /*Oro-kyewēs*/, „што се движи брзо по гората“.

100. *o-ta-ki*, MY Fo 101.8, /*Oit-alki*/, име на лице во датив¹²⁰, евентуално со изменет распоред на елементите во споредба со помикенското име на лице Ἀλκοίτας, „којшто ја брани судбината“.

101.] *o-ta₂-no*, KN Dv 1493+, /*Ortyānōr*/, „оној што покрева луѓе“¹²¹. Што се однесува до првиот елемент, сп. Ὀρτίλοχος, а што се однесува до сложенка со слично значење, Ὀρσίλεως¹²².

102. *o-ti-na-wo*, PY Cn 285.14, /*Orti-nawos*/, „оној што покрева кораби“¹²³.

103. *o-tu-wo-we*, PY Jn 658. 7; Jn 725. 5; ген. *o-two-we-o*, PY An 261.2.3.4.5, *o-to-wo<-we->o*, PY An 616v.4; *o-to-wo-we-i*, PY Vn 851.9(во датив), „со исправени уши“¹²⁴.

104. *pa-na-ki*, MY Fo 101.1, /*Phain-alkis*/, „покажи-снага“¹²⁵, „оној што ја покажува снагата, одбраната, заштитата?“ во дат.

105. *pa-na-re-jo*, KN As 1516.15,-1517.9, U 4478.6.19, V 1004.A(ном.); PY Fn 867.2 (дат.), /*Pan-areyos*/, име на лице документирано во ном. и дат., сп. помик. Πανάρης¹²⁶. За ова име на лице се мисли и дека може да потекнува од име на празник¹²⁷, па да претставува име паралелно на помик. Παναθήναιος, cf. Παναθήναια, што би водело до претпоставката дека евентуално оној што бил наречен така бил роден во време кога се празнувало во чест на Арес или сл.

¹²⁰Cf. A. HEUBECK, *Kadmos* 2, 1963, p. 75; *Documents*², p. 566; P. Hr. ILIEVSKI, *Colloquium Neuchâtel*, p. 139.

¹²¹Сп. П. Хр. Илиевски, ЖА 40, 1990, pp. 15ff.; *Mykenaiika*, pp. 331, 332, 335.

¹²²Cf. BESCHTEL, *HPN*, p. 353.

¹²³Cf. V. GEORGIEV, *Études Mycéniennes*, p. 184; LANDAU, *Personennamen*, pp. 162f., 164, 211; *Interpretation*², pp. 42, 78, 439; *Études*, p. 254, adn. 103; H. MÜHLESTEIN, *Studia Mycenaea Brno*, p. 113; BADER, *Composition*, p. 55; *Minos* 10, 1969, p. 47; A. HEUBECK, *Sprache* 17, 1971, p. 18; *Phonétique*², p. 65; *Documents*², p. 566; П. Хр. Илиевски, *Прилози. МАНУ*, Скопје 1982, p. 119; *DMic* II, p.53 и др.

¹²⁴Cf. C. J. RUIJGH, *Res Mycenaeae*, p. 396; E. RISCH, *art. cit.*, p. 297.

¹²⁵P. CHANTRAINE, *RPh* 37, 1963, 21f., A. HEUBECK, *Kadmos* 2, 1963, p. 75; *Documents*², p. 568; P. Hr. ILIEVSKI, *Colloquium Neuchâtel*, p. 139.

¹²⁶V. *Documents*², p. 568.

¹²⁷Cf. *Études*, p. 266.

106. *pa-qa-ta*, PY Jn 658.4, -725.2, /*Pamg^wōtās*/, „којшто рани сè“, сп. и *su-qa-ta*, „што рани свињи“.

107. *pe-re-ku-wa-na-ka*, PY Va 15[.2], v. , /*Presgu-wanaks*/ , „оној што е постар крал“¹²⁸, сп. го за првиот елемент помикенското име на лице Пресβυχάρης, а за вториот Εὐρύναξ.

108. *pi-ra-qa-wo-qe*, KN V 1005.A, /*Phil-Akhaiwos*/ , „оној што ги љуби Ахајците“ ; во помикенскиот грчки е документирано личното име Φιλάχαιος¹²⁹.

109. *pi-ro-i-ta*, KN V 1523.5b, /*Phil-oitās*/, „оној кому му е мила судбината“, сп. помик. Φιλοίτα¹³⁰, Φιλοίτης и патроним. Φιλοίτιος(υ 185)¹³¹.

110. *pi-ro-ka-te*, PY Jn 832.10, /*Philo-gathēs*/, „оној комушто му е мила радоста“¹³², сп. помик. Φιλογάθης¹³³. Според П. Шантрэн, има можности во вториот елемент да се содржи и зборот за снага, сила, моќ, односно името да се транскрибира како /*Philo-kartēs*/, сп. Φιλοκράτης, па тогаш името на лицето би значело „оној кому му е мила моќта“¹³⁴. Меѓутоа, заради тоа што во микенскиот грчки индоевропското **ǵ* > op/ro, се забележа дека вториов предлог за идентификација е помалку веројатен¹³⁵.

111. *pi-ro-ne-ta*, PY Jn 658.3, /*Philo-nes-tās*/, според А. Неубек: „*einem Namen, der denjenigen bezeichnet, «der die Angehörigen (gewohnheitsmäßig; vgl. -*

¹²⁸Cf. *Mémoires* I, p. 244, II, p. 278; *Études*, p. 321; C. J. RUIJGH, *ŽA* 31, 1981, p. 56f.; M. DORIA, *Acta Mycenaea* II, p. 41; *Documents*², p. 570; *MGV* I, p. 172, 329; *DMic* II, p. 105.

¹²⁹B. SCHWYZER, *Dial.*, бр. 57; C. J. RUIJGH, *Études*, p. 295, adn. 26; *Minos* 9, 1968, p. 129; M. DORIA, *Acta Mycenaea* II, p. 37; F. BADER, *ibidem*, p. 180, 184, *Documents*², p. 571; P. Hr. ILIEVSKI, *Colloquium Neuchâtel*, p. 140; *DMic* II, p. 122.

¹³⁰Сп. BECHTEL, *HPN*, p. 447.

¹³¹Cf. V. GEORGIEV, *État actuel*, s.v.; H. MÜHLESTEIN, *Minos* 4, 1956, p. 87; LANDAU, *Personennamen*, 106; 165; *Interpretation*², p. 82; A. HEUBECK, *BzN* 16, 1965, p. 205; *Documents*², p. 572 и др.

¹³²Cf. А. НЕУБЕК, *Praegraeca*, Erlangen 1961, p. 46; П. Хр. ИЛИЕВСКИ, *ЖА* 30, 1980, p. 75.

¹³³*HPN*, p. 108.

¹³⁴Cf. *DÉLG* IV-2, p. 1205.

¹³⁵V. C. J. RUIJGH, *Res Mycenaeeae*, p. 396.

της) gut heimbringt, rettet»¹³⁶, т.е. „оној којшто блиските добро ги чува, заштитува“.

112. *pi-ro-qa-wo*[, KN *As* 609.2, /*Phil-ok^w-āwōn*/, „оној што си ја сака придружбата, друштвото“, како што во помикенскиот грчки се документирани Ἀμ-οπάων и Φιλ-έταιρος¹³⁷.

113. *pi-ro-qa-ro*[, PY *Cn* 254.8, /*Philo-k^wolos*/, како што во последно време предложи Ваандерс, „кому му е мило орањето? или гледањето стока“¹³⁸.

114. *pi-ro-ta-wo*, PY *Es* 644.12; 650r.3; 651.1, /*Philo-thawos*/, ‘à qui les spectacles sont chers’¹³⁹, т.е. „кому му се мили чуда, претстави“, или сл.

115. *pi-ro-te-ko-to*, PY *Es* 650 v.5, /*Philo-tektōn*/, „кому му е мило сидањето“¹⁴⁰.

116. *pi-ro-we-ko*, PY *Jn* 389.12, /*Philo-wergos*/, cf. Φιλοῦργος и придавката φιλεργός, „кому му е мила работата“¹⁴¹.

117. *po-ki-ro-qa*, PY *An* 654.12, *Aq* 64.8, *Jo* 438.22, /*Poikilok^ws*/, cf. Ποικίλοψ, ‘a la visage tacheté, (peut -être un sobriquet), т.е., „со шарен лик“(можеби прекар) како што мисли проф. М. Петрушевски¹⁴².

118. *po-ma-ko*, PY *Cn* 45.13, /*Poim-arkhos*/, „што управува со пастирите“, cf. Ποίμαρχος од подоцнешниот период¹⁴³.

119. *po-ma-ro-ri*, KN *L* 759[[v.]] ?, /*Poim-ānōri*/, можеби лично име во дат., „пастир на мажите“, сп. ποιμήν λαῶν (мошне често

¹³⁶Сп. А. HEUBECK, *Studies to Chadwick*, p. 230.

¹³⁷V. *Mémoires* I, pp. 292, adn. 39 и 304; А. HEUBECK, *IF* 63, 1958, p. 116; LANDAU, *Personennamen*, pp. 106, 165; С. J. RUIJGH, *Minos* 9, 1968, p. 131; *Documents*², p. 572, каде е оставена и можноста името на лице да му одговара и на помикенското Φιλοκτήμων, cf. πᾶμα, πάσσασθα; cf. и L. R. PALMER, *BICS* 2, 1955, p. 44: *Φιλόπαφος.

¹³⁸Cf. F. M. J. WAANDERS, *Mykenaiika*, p. 595.

¹³⁹*Études*, pp. 153, adn. 287; 355.

¹⁴⁰V. GEORGIEV, *Suppl.* II, s.v.; LANDAU, *Personennamen*, p. 165; *Documents*², p. 572 и др.

¹⁴¹Cf. *DÉLG* I, p. 364; IV-2, 1205.

¹⁴²*Atti Roma*, p. 682.

¹⁴³Cf. *HPN*, p. 374; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, p. 160; P. Hr. ILIEVSKI, *SMEA* 20, 1979, p. 166 и adn. 23.

употребувана синтагма кај Хомер, па и од Ајсхил, сп. *Перс.*, 241), всушност, „што води грижа за мажите“ или сл¹⁴⁴.

120. *po-ru-ka-to*, KN *Vc* 74, /*Poly-kastos*/, „многу прославен, прочуен“¹⁴⁵. Според проф. Е. Риш, во вториот елемент од ова име на лице може да се содржи глаголот *κέκασμαι*¹⁴⁶, што значи ‘bin berühmt’, т.е. „да бидеш прославен“, односно, „многу-прославен“, сп. и хом. Πολυκάστη (Υ 464).

121. *po-ru-qo-ta*, PΥ *Cn* 40.4, *Jn* 845.2, /*Poly-gʷhon-tās*/, име на лице што значи „што има голема снага“¹⁴⁷.

122. *po-ru-qo-to*, KN *Da* 1137.b, /*Poly-gʷotos*/, „што има многу добиток“, или /*Polu-khʷoitos*/, „што шета многу“¹⁴⁸; сп. го апелативот *po-ru-qo-to* (PΥ *An* 128.2).

123. *po-ru-te-we*, KN *Vc* 176, /*Poly-thewēs*/, „којшто многу брза“¹⁴⁹; за вториот елемент сп. го глаголот *ῥέω*.

124. *po-to-ri-ka-ta*, KN *Uf* 983.a, /*Ptolikastai*/, име на лице, можеби „од прочуен град“¹⁵⁰. Според проф. Е. Риш, изгледа дека вториот елемент, од кој е останат перфектот *κέκασμαι*, „прочуен сум“, треба да е поврзан со коренот **kad-*, „се разликувам, се одликувам“, сп. скр. *śāsādāna-*, со истото значење како што мисли и П. Шантрен¹⁵¹; овој глагол се поврзува и со коренот **kens-/kns-*, ‘feierlich verkünden’, т.е. „свечено објавувам/огласувам“¹⁵², сп. лат. *censeo*, скр. *śásti-*, „ода“, од глаголот *śamsayati*, „назначувам, огласувам“.

¹⁴⁴Cf. M. DORIA, *SMEA* 4, 1967, p. 106; *Documents*², p. 572; П. Хр. Илиевски, *ЖА* 40, 1990, p. 21.

¹⁴⁵Сп. П. Хр. Илиевски, *ЖА* 30, 1980, p. 85.

¹⁴⁶V. E. RISCH, *ZVS* 100-1, 1987, pp. 8-9, каде што нагласува дека е тешко да се утврди дали е во прашање **kad-* или **kas-/kah-* во вториот елемент; П. Хр. Илиевски, *ЖА* 40, 1990, pp. 20f.

¹⁴⁷V. A. NEUBECK, *BzN* 8, 1957, pp. 32-35; G. NEUMANN, *Studies to Chadwick*, p. 476.

¹⁴⁸Cf. *Études*, p. 355.

¹⁴⁹Сп. Е. RISCH, *art. cit.*, p. 296.

¹⁵⁰Cf. E. RISCH, *ZVS* 100-1, 1987, p. 8; П. Хр. Илиевски, *ЖА* 40, 1990, pp. 20f.

¹⁵¹Cf. *DÉLG* II, p. 511; *IEW*, p. 516.

¹⁵²V. A. NEUBECK, *BzN* 8, 1957, pp. 272-276; J.L. GARCÍA-RAMÓN, *Mykenaiika*, pp. 239-255, посебно 243, 246.

125. *pu-ko-wo*, PY Ep 705.9, /*Pyr-kowos*/, сп. πυρκόος, „којшто го чува огнот“, како и Пуркóοι, според глосата на Хесихиј, πυρκόοι· ὑπὸ Δελφῶν ἱερεῖς, δι' ἐμπύρων μαντευόμενοι¹⁵³.

126. *pu-ra-ta*, PY Jn 605.3, /*Pyl-artās*/, cf. Πυλάρτης(Λ 491, Π 696), сп. епитетот на Хад, πυλ-άρτης, „оној што ја затвора портата“¹⁵⁴, или /*Pyr-altās*/, „оној што го храни(одржува) огнот“¹⁵⁵, сп. ἄναλτος, „ненаситен“.

127. *pu₂-ke-qi-ri*, PY Ta 711.1, /*Phuge-g^wris*/, /*Phurke-g^wris*/, „што го избегнува гневот“, или подобро „дврст како кула“¹⁵⁶.

128. *pu₂-si-ja-ko*, PY Jn 310.17, /*Phusi-arkhos*/, „којшто управува со природата“, но спореди и φύσάω, „којшто управува со дувањето“.

129. *qi-ri-ta-ko*, PY Cn 655.11, /*G^writh-arkhos*/, /*G^writh-alkos*/, „оној којшто има силно господство, господство што тежи, што изобилува“, или сл. По однос на првиот елемент, cf. помикенското лично име Βριθαγόρας¹⁵⁷.

130. *qo-u-qo-ta*, KN L 480, /*G^wou-gwō-tās*/, „што ги пасе говедата“¹⁵⁸, сп. го и името на занимање *qo-u-qo-ta*, за кое стана збор во првиот дел од трудов.

131. *qo-wa-ke-se-u[-qe]*, KN As 602.4, /*G^wow-akseus*/, можеби „што ги води говедата“¹⁵⁹.

132. *ra-wo-do-ko*, PY Ea 802, /*Lawo-dokos*/, според А. Лојкарт¹⁶⁰, ; ‘he who resists the (enemy’s) army(’s assault)’ , „оној што му се

¹⁵³Cf. GEORGIEV, *Suppl.* II, s.v.; LANDAU, *Personennamen*, pp. 112, 213; *Mémoires* II, p. 74; OLIVIER, *Liste*, pp. 33f; M. DORIA, *RAL* 18, 1964, p. 521, adn. 80; STELLA, *Civiltà*, p. 257 и adn. 101; *Documents*², p. 575; *DMic* II, p. 170 и др.

¹⁵⁴Сп. Н. MÜHLESTEIN, *MH* 22, 1965, p. 165, adn. 49; P. ATTINGER, *ŽA* 27, 1977, p. 63; *Documents*², p. 575.

¹⁵⁵V. A. HEUBECK, *Acta Mycenaea* II, p. 68: ‘he who nourishes the fire’; P. Attinger, *l.c.*, pp. 63, 64, adn. 64.; за можноста да се работи и за едно име што не е сложенка, сп. *Documents*², p. 575.

¹⁵⁶V. M. D. PETRUŠEVSKI, *ŽA* 15,1, 1965, p. 194.

¹⁵⁷Сп. А. HEUBECK, *Minos* VI, 1958, p. 57; M. D. PETRUŠEVSKI, *ŽA* 15, 1, 1965, p. 194; C. J. RULIGH, *Tabellae*, p. 72, *DMic* II, p. 205.

¹⁵⁸Cf. C. J. RULIGH, *Tractata Mycenaea*, p. 320, adn. 91.

¹⁵⁹*Evidence*, p. 94; *Mémoires* I, p. 245; A. HEUBECK, *BzN* 8, 1957, p. 270; LANDAU, *Personennamen*, pp. 180, 205; P. Hr. ILIEVSKI, *Res Mycenaee*, p. 209; E. RISCH, *Tractata Mycenaea*, p. 288, adn. 28 и др.

спротивставува на (нападот од непријателскиот) народ(=војска)“; сп. хом. Λαόδοκος¹⁶¹.

133. *ra-wo-po-qa*, KN *As* < 4493>.3, /*Lawo-phorg^wos*/, „оној што рани народ“, „оној што рани војска“, сп. во помикенскиот грчки Λεωφορβίδης¹⁶², или можеби /*Lāwo-phog^wos*/, „оној што се плаши од непријателска војска“, сп. го семантички блиското име Δηί-φοβος (M 94+), „што се плаши од борба, непријател“¹⁶³.

134. *ra-wo-qa-no/-jo*, KN *B* 798.7, *Mc* 4462.A / *DI* 928.A, *D* 1650.a, име на лице документирано во ном. и ген., /*Lawo-gh^wonos*/, можеби „оној што ја убива (непријателската) војска“¹⁶⁴.

135. *ra-wo-qa-ta*, PY *Jn* 750.7, /*Lawo-g^whon-tās*/, „оној што ја убива непријателската војска“¹⁶⁵.

136. *re-u-ko-ro-o-ri₂-ru*, PY *Jn* 415.2, машко име на лице, за кое според проф. Петрушевски¹⁶⁶ треба да се прифати транскрипцијата /*Reu[ko]khros-ophrys*/, ‘à la peau et aux sourils blancs’¹⁶⁷, т.е. „со бела кожа и веѓи“, покрај мислењата за тоа дека сложенката се состои од два елемента, односно дека значи „што има бели веѓи“, а се помислува и на прекар, којшто, кога станува прашање за пастир, каков што е *re-u-ko-ro-o-ri₂-ru*, би можел да значи „оној што има побелени (од сонцето) веѓи“¹⁶⁸ (в. поопширно во коментарот за првиот елемент од ова сложено име).

¹⁶⁰V. *Studies to Chadwick*, p. 348.

¹⁶¹Сп. П. Хр. Илиевски, *ЖА* 34, 1984, p.55.

¹⁶²Сп. Б. Чоп, *ЖА* 8, 1958, p. 260; А. НЕУБЕК, *If* 65, 1960, p. 256, adn. 16; *Documents*², p. 579.

¹⁶³Cf. GEORGIEV, *Lexique*, s.v.; L. R. PALMER, *TPhS*, 1954, p. 23; А. НЕУБЕК, *loc.cit.* (во претх. бел.); MELENA, *Studies*, p. 39; *DMic* II, pp. 234-235.

¹⁶⁴Cf. G. NEUMANN, *Studies to Chadwick*, p. 475, adn. 8.

¹⁶⁵Cf. А. НЕУБЕК, *Studies to Pisani*, p. 537; *Documents*², p. 579.

¹⁶⁶Во *Atti Roma*, p. 682.

¹⁶⁷Cf. MÜHLESTEIN, *Die Oka Tafeln*, p. 43; V. GEORGIEV, *Études Mycéniennes*, p. 85; LANDAU, *Personennamen*, pp. 122, 175, 194; P. ATTINGER, *ŽA* 27, 1977, p. 109; П. Хр. Илиевски, „Континуитет меѓу микенската грчка и класичногрчката антропонимија“, *ЖА* 30, 1980, p. 80 и др.

¹⁶⁸P. ATTINGER, *ŽA* 27, 1977, p. 109.

137. *ta-pa-no*, KN F 153v.3 ; Sc 240, X 7795, /*Tarph-ānōr*/, или /*Thalp-ānōr*/, име на лице, кое може да се разбере или во врска со помик. придавка ταρφύς како прв елемент, односно „многуброен, густ“, или можеби подобро како една глаголска реакциона сложенка, ако прифатиме дека првиот елемент може да се доведе во врска со помик. грчки глагол θάλλω, „загревам, охрабрувам, поткрепувам“, ‘qui rejoint les hommes’, како што предложи К. Ј. Реих¹⁶⁹, односно, „којшто ги развеселува луѓето“. Во хом. грчки е документиран хипокористикот Θάλλιος(В 620).

138. *ta-ta-ke-u*, PY Cn 65.20, /*Start-ageus*/, име на лице од машки пол, што можеби значи „којшто предводи народ, војска“¹⁷⁰, cf. στρατάρχης.

139. *ta-ti-qa-we-u*, PY An 724.8, (ном.), *ta-ti-qa-we-wo*, PY An 654.11, (ген.), /*Stāti-k^woweus*/ <*/*Stāti-g^woweus*/, „оној што ги распоредува воловарите“¹⁷¹.

140. *te-ra-pe-te*, KN V 147.5, /*Tela-penthēs*/, можеби „што истрпел болка, трпелив, или издржлив“¹⁷²; во врска со првиот елемент, сп. ја глосата на Хесихиј: τελάσσαι·τολμῆσαι, τλῆναι; за вториот, в. πένθος.

141. *ti-ri-jo-ko-so*, KN Da 1384.B, /*Trisoksos*/, можеби прекар, „многу кисел“, буквално „трипати оцет“¹⁷³.

142. *ti-ri-jo-qa*, KN Sc 226, Vc 303, Xd 294, /*Tri-(y)okwās*/, можеби „со три збора, со тројна вест“, или „со три очи“¹⁷⁴, практично, „оној којшто гледа повеќе од луѓето што имаат две очи“, сп. хом. Ἐρι-ῶπις. Името Τριόπας е документирано кај Калимах, *Химна на Деметѐра*, ст. бр. 79, 81, 96; ова било и име на синот на Посејдон(*Хом.Хим.*, 2.11).

¹⁶⁹ *Études*, p. 378.

¹⁷⁰ V. GEORGIEV, *Suppl. II, s.v.; Documents*², p. 584; PERPILLOU, p. 217 и др.

¹⁷¹ Сп. M. S. RUIPÉREZ, *Minos* 4, 1956, p. 158; L. R. PALMER, *ibidem*, p. 123; PERPILLOU, pp. 159, 218; L. R. PALMER, *ibidem*, p. 123; P. Hr. ILIEVSKI, *Res Mycenaeeae*, p. 209; A. LEUKART, *ibidem*, p. 235; E. RISCH, *Tractata Mycenaeeae*, p. 288 и adn. 28 и др.

¹⁷² Cf. C. J. RUIJGH, *Études*, p. 378, *Res Mycenaeeae*, p. 397.

¹⁷³ Cf. J. T. KILLEN, J.-P. OLIVIER, *Cambridge Colloquium*, p. 71; P. Hr. ILIEVSKI, *Studia Mycenaeeae*(1988), p. 72.

¹⁷⁴ Cf. *Études*, p. 149, adn. 258; P. Hr. ILIEVSKI, *Studia Mycenaeeae*(1988), p. 71 и adn. 11., cf. τριότης, „гердан со три висулки(медаљони) како очи“.

143. *ti-ri-po-di-ko*, PY Cn 599.8, /*Tri-podiskos*/, „мал триножец, триношче“¹⁷⁵, име на лице во деминутив, добиено според апелатив(МУ *Ue* 611.4), документиран и во микенскиот грчки, за што в. во првиот дел. Во помикенскиот грчки сп. го името на лице Τριλόϊσκος, документирано кај Тукидид, IV.70.

144.]*ti-ri-we-ro*, PY Un 1320. 7, /*Tri-wērōi*/, име на лице во дат., коешто значи „многу верен“¹⁷⁶, што причинува голема радост“ или сл.; сп. го исто така и името на лице *e-ri-we-ro*.

145. *to-wa-no/-re*, KN B 806.5; /PY Fn 79.12, /*Thow-ānōr*/ или /*Thorw-ānōr*/, „брз маж“¹⁷⁷, или можеби, „буен, нескротлив, воинствен маж“¹⁷⁸.

146. *tu-ma-i-ta*, KN As 605.3, /*Thum-aithās*/, „оној што го пали срцето“¹⁷⁹, cf. Νίκαιθος(Бехтел, *HPN* p. 24) и Θυμοκράτης(Бехтел, *HPN*, p. 213), или /*Thum-aitās*/, „којшто ја лови душата, срцето“¹⁸⁰.

147. *wa-*86-re*, KN Dc 1117. B, /*Wadwārēs*/; по предлог на Х. Л. Мелена¹⁸¹, под неутврдениот знак *86 треба да се подразбере слогот *dwa*. Ако е тој во право, тогаш името на лицето би можело да значи „слатко зглобен, оформен“, или „со слатка складност“¹⁸².

148. *wa-tu-o-ko*, PY Ea 136, /*Wastu^hokhos*/, „што освојува, покорува град“, сп. Ἀστυόχη(B 513)¹⁸³.

¹⁷⁵Cf. P. Hr. ILIEVSKI, *Mycenaean Studies*(1989), p. 71, којшто упатува на можноста да се работи за прекар на овчар, кој се потшира и на стап. Во тој случај ова име на лице би значело „што оди на три позе“.

¹⁷⁶P Hr. ILIEVSKI, *Mycenaean Studies* (1989), p. 70.

¹⁷⁷В. П. Хр. ИЛИЕВСКИ, *ЖА* 40, 1990, p. 21; LANDAU, *Personennamen*, pp. 140, 166f; *Mémoires* II, p. 109; *MGI* I, pp. 173, 202.

¹⁷⁸Cf. GÉRARD-DEROY, *Leveurs*, p. 55, adn. 38; A. HEUBECK, *BzN* 8, 1957, p. 31; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, p. 156; *Documents*², p. 588; П. Хр. ИЛИЕВСКИ, *ЖА* 40, 1990, p. 21; *DMic* II, p. 372.

¹⁷⁹Cf. *Études*, p. 293, adn. 19.

¹⁸⁰V. С. MILANI, *RIL* 103, 1969, p. 645; *Documents*², p. 588; Θυμαίτης, hero of Attic deme Θυμαϊτάδαι.

¹⁸¹Во *Emerita* 51, 1983, pp. 261f.; E. RISCH, *Tractata Mycenaea*, p. 297.

¹⁸²Cf. С. J. RUIJGH, *Res Mycenaee*, p. 396, којшто мисли дека од основното значење на **āros*, „склопено и адаптирано парче“, како втор елемент од сложенките зборот дури може да се смета за еден суфикс, со значење „convenance, bien-séance“, i.e. „пристојност, согласност, обзир, удобност, складност“.

¹⁸³Сп. *Evidence*, p. 94; LANDAU, *Personennamen*, pp. 146, 169f., 214; *Mémoires* II, p. 307, adn. 88; *Études*, p. 46, adn. 10; A. MORPURGO DAVIES, *Acta Mycenaea* II, 105f.; F. BADER, *ibidem*,

149. *wa-tu-wa-o-ko*, PY An 519.4, /*Wastuwa^bokhos*/, сп. *wa-tu-o-ko*, сложено име на лице или идентично на погоре споменотото, или пак можеби првиот елемент е во колектив, односно треба да се разбере како /*wastuwā-*/, „градска област“¹⁸⁴, односно форма која би ѝ одговарала на помикенската *πολια, документирана во хом. изведенка πολίτης, дор. πολιάτας и поетската форма πολίαοχος (Пиндар). Според Е. Риш од друга стана, има можности формата да е добиена по аналогија на */*ānijāhokhos*/, од која по пат на хифајресис се добила сложенката /*ānihokhos*/, па по аналогија дошло до обратна појава: /*wastu^bok^bos*/ > /*wastuwa^bok^bos*/ итн¹⁸⁵. Според тоа, ако е првото објаснување точно, сложеното име ќе значи „оној што освојува(покорува) градска област“; ако е правилно мислењето на проф. Е. Риш, од друга страна, тогаш се работи за различна графија на истото сложено име на лице, т.е., „оној што освојува(покорува) град“.

150. *we-wa-do-ro*, KN Dv 1601.B, Sc 252, /*Werw-andros*/, „оној што ги спасува, заштитува мажите“¹⁸⁶, сп. го семантички блиското м. име на лице од помикенско време Ἐρύλαος и сложениот апелатив ἐρυσίπτολις.

151. *wi-da-ma-ro*, KN Do 919.B, V 479.2, /*Wid-āmaros*/, „оној што гледа ден“, можеби „што е среќен“¹⁸⁷. Во помикенскиот грчки е документиран хипокористикот Ἴδύλος, а како име на херој е познато името Πολύιδος. Што се однесува до вториот елемент, сп. ги помикенските имиња на лица Ἀγαθάμερος и Εὐήμερος¹⁸⁸.

p. 179; *Documents*², p. 590; M. MEIER, *MH* 33, 1976, 180, adn.5, 181 и adn.9, E. RISCH, *Res Mycenaee*, p. 383.

¹⁸⁴Cf. A. LEUKART, *Flexion und Wortbildung*, Akten der V Fachtagung der Indogermanischen Gesellschaft, Regensburg 1973(1975), p. 187, цитиран од E. RISCH, *Res Mycenaee*, pp. 383-384, adn. 44.

¹⁸⁵Сп. E. RISCH, *art.cit.*, p. 384 и adn. 44, кадешто тој дополнува дека е возможно и πολίαοχος во помикенскиот грчки да е добиено по аналогија на форми како χαίηοχος.

¹⁸⁶Cf. A. HEUBECK, *BzN* 8, 1957, p. 32; F. BADER, *Acta Mycenaee* II, p. 161; *Documents*², p. 591. P. Hr. ILJEVSKI, *ŽA* 40, 1990, p. 23; *DMic* II, p. 424.

¹⁸⁷Cf. G. NEUMANN, *Res Mycenaee*, p. 330.

¹⁸⁸Cf. BESICHEL, *HPN*, pp. 191, 216.

152. *wi-ja-ma-ro*, KN *As* 1516.21, *Da* 1378.b, /*Wi(y)āmaros*/, „што ја има силата на денот“¹⁸⁹.

153. *wi-jo-qo-ta*, KN *Db* 1305.b, *Dq* 7852.a, *wi-jo-qo-ta-o*, *Dq* 1026.a, *Ld* 598.1, /*Wi(y)ok'hontās*/, сп. помик. Ἰοφόντις, име на лице коешто значи „којшто изобилува со сила“¹⁹⁰.

154. *wi-pi-no-o*, KN *V* 958.3b, /*Wīphi-nohos*/, ‘der mit aller Kraft (die Mannen) glücklich nach Hause bringt, rettet’¹⁹¹, т.е., „оној, којшто со сета сила, среќно ги враќа луѓето дома“. Според К. Ј. Реих, името значи „којшто чува, обезбедува со сила“¹⁹².

155. *wo-ra-ke-re[-we]*, KN *Vc* 140¹⁹³, сп. *wo-ra*, „главина“ (дел од колцето)¹⁹⁴, па името би значело „со славни главини“¹⁹⁵ или сл.

156. Можеби ова име на лице би можело да се препознае и на фрагментарниот документ KN *Xd* 305,]*ra-ke-re-we*[, но ако првиот слоговен знак се реконструира како *e-*], тогаш за ова име на лице би можеле да претпоставиме микенско име, што би му одговарало на помикенското Ἦρακλῆς¹⁹⁶.

¹⁸⁹V. G. NEUMANN, *Res Mycenaeeae*, p. 329.

¹⁹⁰Cf. A. HEUBECK, *MSS* 48, 1987, p. 159.

¹⁹¹A. HEUBECK, *Studies to Chadwick*, p. 230.

¹⁹²Cf. *Études*, p. 370: ‘qui sauve avec force’ и adn. 90, кадешто всушност споменува дека дошол до истиот заклучок, како и H. MÜHLESTEIN, *MH* 22, 1965, pp. 157-158; сп. исто така и M. MEIER, *MH* 33-3, 1976, p. 181, adn. 10.

¹⁹³Оваа плочка порано била класифицирана како *Xd* 140; cf. *KT³*, p. 328.

¹⁹⁴Сл. М. Д. ПЕТРУШЕВСКИ, *ŽA* 29-2, 1979, pp. 225f.

¹⁹⁵E. RISCH, *Tractata Mycenaeeae*, p. 296.

¹⁹⁶E. RISCH, *loc. cit.* in adn. 174, p. 296f.

III.a1.1. Елементи на машките сложени имиња на лица (без машки имиња на лица - препозиционални сложенки)

III.a.1.A. Прв елемент

1. Првиот елемент е неделлив збор

a-, /A-/ , одречниот збор, сп. *a-de-we-[je]*, *a-ka-de*, што се јавува како прв, неделлив елемент и во состав на сложените апелативи, од индоевропскиот корен **né-*, **h-*, потврден во ст.-инд. *a(n)-*, лат. *in-*, герм. гот. *un-*, итн¹.

a-ri-, /Ari-/ , сп. *a-ri-ja-to*, прв елемент што ѝ одговара на помикенската аугментативна партикула *ἀρι-*, што се користи во поезијата, при што со неа сложенките добиваат значење на очигледност, раскош, слава, сјај. Таа се доведува во врска со *ἀρείων*, *ἀρετή*, *ἄριστος*, *ἀραρίσκω*².

e-ri-, /Eri-/ , *ἐρι-* ,в. *e-ri-ka-we-e*, *e-ri-ke-re-we*, *e-ri-ko-wo*, *e-ri-qi-jo*, *e-ri-ta-ri-jo*, еден засилувачки, суперлативски елемент што се употребува како прв елемент од посесивните сложенки, мошне сличен на *ἀρι-*, употребуван бил кај Хомер и во подонежниот период, за разлика од ретката употреба кај трагичарите и лиричарите³. Што се однесува до етимологијата, Х.Фриск помислува на врска со *ἔρνημι*, *ἔρέας*⁴, но според П. Шантрена оваа хипотеза останува во воздух, освен ако не се поткрепи со бројните сложенки за звук, глас, викање, како на пр. *ἐριβρεμέτης*, *ἐριβρύχης* особено *ἐριθιλής*, *ἐριθαλής* или *ἐριαύχενες*, „што го подигаат вратот, со долг врат“ (епитет на коњите).

¹В. DÉLG I, p. 1f.; GEW I, p. 1.

²Сп. DÉLG I, pp. 106, 107, 108; SCHWYZER, *Gr. Gr. I*, p. 501; *Wortbildung*², p. 216.

³Сп. DÉLG I, p. 370f.

⁴Cf. GEW I, pp. 557f.

2. Првиот елемент е име

именка

a-основа

a-ka-, /*Alka-*/, прв елемент од името на лице *a-ka-me-ne*[, можеби и од *a-ka-to-wa*, што се доведува во врска со помикенската именка ἀλκή, „одбрана, заштита“, ‘force qui permet de se de se défendre’⁵, именка изведена од коренот **h₂el-k-*, што е во врска со глаголот ἀλέξω, „отстранувам, одбивам, заштитувам, помагам“, изведен од коренот **h₂l-ek-*⁶. Во врска со оваа основа има можности во микенскиот грчки да се поврзани и првите елементи од имињата на лица *a-ka-sa-no* и *a-ko-so-ta*, односно тој да се транскрибира како /*Alks-*/, којшто би бил добиен од **Alkty-ānōr* <**Alk-ti-ānōr*, односно /*Alk-ti-oitās*/ > **Akty-oitās*/ > **Alks-oitās*]⁷. Што се однесува до првиот елемент *a-ka-*, беше изнесено и мислењето, дека покрај повеќето можности за транскрипцијата на овој елемент, не е исклучена и можноста тој да биде транскрибиран како /*aga-*/, елемент што би му одговарал на помикенското ἄγα-, можеби од **ḡga-*, нулта степен од μέγα; ако се прифати ова мислење за првиот елемент од името на лице *a-ka-me-ne*[, тогаш треба да се земе предвид значењето „којшто има голема мисла, идеја“⁸, или сл.

a-ko-r(o)-, /*Agor(o)-*/, сп. ἄγορά, „збиралиште, плоштад, пазар“, ἄγειρω, „собирам, збирам“, зборови без паралели во другите индоевропски јазици⁹.

⁵Сп. DÉLG I, pp. 57f.

⁶Од овој корен во микенскиот грчки се документирани хипокористиците *a-re-ke-se-u* (KN Da 1156. B), *a-re-ki-si-to*(PY Vn 865.5) и женското име на лице *a-re-ka-sa-da-ra*-(MY V 659.2).

⁷Сп. P. Hr. ILIEVSKI, *Colloquium Neuchâtel*, p. 138; ŽA 40, 1990, p. 20.

⁸Cf. E. RICH, *Wortbildung*², p. 217; *Tractata Mycenaea*, p. 295.

⁹Види GEW I, 8f.; Во DÉLG I, p. 9, е поставена една хипотеза дека глаголот е можеби изведен од истиот корен, од кој се изведува и глаголот ἄγο, ἄγρα.

di-k(o)-, /*Dik-/* < */*dikā*/, што се содржи во името на лице *di-ko-na-ro*, се повзува со помикенската грчка именка δίκη, „правило, искуство, опит“, што се поврзува со ст.-инд. *diś-*, „правец, начин, обичај“, како и именката од ж. род *diśā*, „упатство“, односно со глаголот δείκνυμι, „покажувам, укажувам, означувам“¹⁰, што упатува на првичното значење „правец, обележана линија“, од кое натаму се развило и значењето „правда“ итн.

ka-ra-n(a)-, /*Krān-/*, сп. *ka-ra-na-ko*, прв елемент соодветен на помикенската именка κρήνη, „глава, извор“, како што покажа проф. П. Хр. Илиевски¹¹, за што стана збор во првиот дел, во случај ова сложено име да е име на занимање, односно останува можноста да е име на лице добиено од име на занимање.

ko-m(a)-, /*Kom-/*, cf. *ko-ma-do-ro*, κόμη, „коса, грива“ и „лисје, зеленило, трева“. Етимологијата на зборот не е јасна.

wo-ra-, /*Wora-/*, прв елемент од сложеното име на лице, *wo-ra-ke-re-[we]*, cf. помик. εὐραί, синоним за πλῆμναί, „главини“ (дел од спремата на запрежните коли), што е во врска со коренот **wer-*, „затворам, покривам, заштитувам“¹².

О-ОСНОВА

a-ke-r(a)-, /*Angel-/*, /*ager-/*, возможно прв елемент од машкото име на лице *a-ke-ra-no*, односно, првиот елемент може да се поврзе со помикенската именка ἄγγελος, „гласник“, од една страна и со глаголот ἄγειρω, < **ager-yō*, „собира, збира“, од друга. Обата збора се со несигурна етимологија¹³.

¹⁰Ср. *DÉLG* I, pp. 283-284.

¹¹В. Р. НР. ILIEVSKI, *SMEA* 20, 1979, p. 161-169.

¹²Cf. M. D. PETRUŠEVSKI, *ŽA* 29-2, 1979, p. 225f; VALDE-POKORNY, *VWIS* I, p. 281.

¹³За хипотезата дека овој глагол може да се доведе во врска со ἄγω < **h₂eg-*, ἄγρα < **h₂eg-r* и **h₂ger* > ἄγειρω, ср. *DÉLG* I, p. 9.

a-ko-ro(-qo-ro), /*Akro-*/, сп. ἀγρός, ст.-инд. *ájraḥ*, лат. *ager*, гот. *akrs*, ерм. *art*, името за „поле, некултивирана земја, место каде што пасе добитокот, пасиште“, сп. и ἄγω¹⁴, итн.

a-mo-, /*Harmo-*/, cf. *a-mo-ke-re-*[*we* и мик. симплекс *a-mo*, „тркало“¹⁵ (веројатно како *pars pro toto*), а не „запрежна кола“, помик. именки ἄρμα, „запрежна кола“, ἄρμός, „зглопка, склопка“, оформени со суфиксите **-sma*, **-smon*, **smḡ(t)*, додадени на коренот **ar-*, грч. ἀρ-, (потврден и во глаголот ἀραρίσκω), збор споредлив со лат. *arma*, *armōrum*, покрај зборовите формирани од потешката база од овој корен, **arH-mo-*, **rH-mo-*, „рака, рамо, зглоб“, потврдени во лат. *armus*, гот. *arms*, ст.-в.-г. *arm*, ст.-сл. рамо, рамл¹⁶, итн.

o-t(a-ki), /*Oit-*/, cf. οἴτος, „судбина“, именка од м. род, која најчесто се употребува во негативна смисла, придружена од придавката *какός*, „зол, лош“¹⁷.

ra-wo-, /*Lāwo-*/, сп. *ra-wo-po-qo*, cf. помикенски λᾶός, зборот за „војска, народ“, како што објаснивме во првиот дел, за именката што се јавува како прв елемент од сложеното име на функција, поточно титула, *ra-wa-ke-ta*.

i-основа

po-to-ri-, /*Ptoli-*/, прв елемент документиран во машкото име на лице *po-to-ri-ka-ta*, cf. πτόλις, πόλις, именка којашто првобитно значела „тврдина, замок“, со паралели во ст.-инд. *pūr*, лит. *pilis*. Со групата *пт-* на почетокот од зборот, се јавуваат форми во аркадскиот, кипарскиот, критскиот, а и во тесалскиот е документирана една форма *oi*

¹⁴Cf. *DÉLG* I, p. 15; *IEW*, p. 805f.

¹⁵Во врска со етимологијата на зборот, сп. P. Hr. ILIEVSKI, *Studies to Chadwick*, pp. 295-309.

¹⁶Cf. *DÉLG* I, p. 110f.; *IEW*, p. 58; *GEW* I, pp. 142f.

¹⁷За различните мислења во врска со етимологијата на зборот, в. подолу, каде што именката е обработена како втор елемент од сложено име на лице.

τολίαρχοι, со гемината на почетокот, добиена како резултат на регресивна асимилација¹⁸.

pu₂-ṣi-, /*Phusi-*/, cf. *pu₂-ṣi-ja-ko*, можеби прв елемент што е поврзан со именката φύσις, „раѓање, потекло, способност, раст, пол, темперамент“, од што произлегува едно општо значење „природа што е во целост остварена, со сите свои благодети“, сп. ст.-инд. *phūti-*, „благосостојба“, лит. *būtis*, „живот“¹⁹, именка изведена од коренот **bhū-*, „израснувам, зголемувам, се развивам“.

wi-, *wi-pi-*, /*Wi-*/, /*Wi-phi*/, сп. *wi-ja-ma-ro*, *wi-ja-te-we*, *wi-jo-ḡo-ta*, *wi-pi-no-o*, cf. ἰς, „сила, снага, моќ“, сп. лат. *vīs*, со истото значење²⁰.

и-ОСНОВА

]ḍu-ru-, /*Drū-*/, прв елемент од машкото име на лице]ḍu-ru-wo-ḡo, помик. δρῦς, индо-иран. *dāru-*, ст.-инд. *dru-*, во состав на сложенките како прв елемент, ст.-сл. дрѣво, гот. *triu*, од коренот **derw-/dorw-/dreu-/dru-* и значењето „дрво, цврстина, сигурност“. Именката **drewo* имала пред сè општо значење „дрво“, потоа означувала и посебно дрво, „даб“ или „бор“. Основното значење на коренот е „цврст, стабилен, сигурен“, па оттука потекнува и значењето на зборот „особено како прв елемент од антропонимите би било токму вакво“²¹. Како што утврдиме и во првиот дел, истиот елемент претставува прв дел и од сложениот апелатив *du-ru-to-mo*. Во полна степен зборот е документиран во придавката *do-we-jo*.

wa-tu-, /*Wastu-*/, *wa-tu-wa-*, /*Wastwa-o*/, cf. *wa-tu-o-ko*, *wa-tu-wa-o-ko*, cf. помик. ἄστυ, „населба, град“, сп. ст.-инд. *vāstu*, н., „престојувалиште“, месоп. *wastei*, тох. А *wast*, тох. Б *ost*, „куќа, дом“²².

¹⁸Сп. *DÉLG* III, pp. 926-927; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, p. 744.

¹⁹Сп. *DÉLG* IV-2, p. 1233ff.

²⁰V. *DÉLG* II, p. 469; *GEW* I, p. 735f.

²¹Сп. *DÉLG* I, pp. 299ff., s.v. δρῦς.

²²Сп. *DÉLG* I, p. 129f; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, p. 741, adn. 3.

дифтониска основа

qo-u-, /G^wou-/ , *qo-w(a)-*, /g^wow-a/, прв елемент чија графика се разликува зависно од тоа дали се наоѓа пред косонант или пред вокал, сп. *qo-u-qo-ta*, *qo-wa-ke-se-u*, односно сп. помикенски βοῦς, ст.-сл. говадо, говажде, за што зборувавме поподробно во првиот дел од трудот, во врска со сложенките, *qo-qo-ta*, *qo-u-ka-ra*, *qo-u-ko-ro*.

консонантиска основа

r-основа

ke-ro-, /Khēro-/ <*ghesr-/ , сп. *ke-ro-ke-re-we-o*(ген.), прв елемент употребен во сложениот апелатив *ke-ni-qa*, како и во изведенката *ke-ni-ge-te-we*, но со поинаква презентација, именка што би ѝ одговарала на помикенската χεῖρ, χειρός, „рака“; етимологијата на овој збор ја објаснивме во првиот дел од трудов.

pu-, /Pyr-/ , cf. *pu-ko-wo*, прв елемент што ѝ одговара на помикенската именка πῦρ, којашто се содржи и во името на занимање *pu-ka-wo*, *pu-ra-u-to-ro*.

n-основа

po-m(a)-, /Poim-a/, прв елемент од сложените имиња *po-ta-ko*, *po-ta-no-ri*, cf. ποιμήν, „пастир, чувар“, именка изведена од еден корен *reh₃-y->*pōy, „чува, заштитува“, сп. лит. *pietnō*, „пастирче“²³, како и ст.-инд. сложенка *nṛ-pāy(i)ya-*, „оној што ги заштитува луѓето“.

es-/os-основа

ka-d(a)-, /Kād-/ , сп. *ka-da-no*, cf. κηδος, „грижа, заштита“, κήδω, κήδομαι, „загрижувам, но и водам грижа, заштитувам“, сп. и κηδεμών, „заштитник“ (именка веројатно оформена по углед на ἡγεμών). Паралелите во другите идоевропски јазици покажуваат разлика во семантиката во полза на негативното или позитивното значење на именките соодветни на κηδος во грчкиот, или пак ги имаат обете :

²³Cf. DÉLG III, p. 934; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, о.с. II, p. 695; за останатите паралели сп. во врска со вториот елемент од сложениот апелатив *a₃-ki-ra-ta* во првиот дел.

така на пр., ср.-ир. *caiss*, значи „омраза, но и љубов“ (веројатно од првобитното значење „грижа“), кимр. *cawd*, ‘offensa, ira, indignatio’, ав. *sādra-*, „невоља, несреќа, родилни маки“, итн²⁴.

ka-r(o)-, /*Khar-*/, сп. *ka-ro-ḡo*, изгледа дека како прв елемент содржи една именка, којашто, и во помикенскиот грчки, како можеби и во помикенскиот, е документирана само во состав на сложените имиња на лица, една првобитна сигматска основа **χάρος*, покрај документираната *χαρά*, „радост“, но и „злорадост“, што претставува *a*-основа. Исто така е позната и сложената придавка *χαροπός*, „со блескав поглед“ (што може да биде и со позитивна и со негативна конотација, зашто блесокот може да значи и закана), „со радосен поглед“, односно глаголот *χαίρω*, „се радувам, задоволен сум“, на којшто му одговара ст.-инд. *hāryati*, „тежнее, цели, има задоволство од“, умбр. 2л. едн. фут. *heries*, ‘volēs’, р.-лат. *hortitur*, „поттикнува, храбри“, интенз. *hortātur*, ст.-в.-г. *ger*, *gerōn*, „посакувам“, гот. *faihu-gairns*, „среброљубец“, ерм. *jir*, „дар, милост“, сп. ав. *zara-*, од м. род²⁵; цитираните форми се изведени од коренот **ḡher-/ḡhor-/ḡh^or-*, „посакувам“.

ka-t(a)-, /*Gāth-*/, сп. *ka-ta-no*, cf. *γᾶθος*, *γῆθος*, „радост“, или /*Kast(i)-ānōr*/, cf. *ka-sa-no*.

ku-d(a)-, /*Kud-*/, прв елемент од *ku-da-ma-ro*, може да се поврзе со именката што во помикенскиот грчки гласи *κῦδος*, „магична сила, слава, чест, почит, големина, воена слава“. Етимологијата на зборот не е најсигурна. Од една страна, тој се поврзува со старо-словенската именка *чѹдо*, *чѹдесе*, совр. макед. *чуго*, во врска со глаголот *чѹж*, *чѹти*, „слушам“. Што се однесува до сродните зборови во грчкиот, таа се

²⁴Сп. *GEW* I, p. 836f.

²⁵В. *GEW* II, pp. 1062ff., s. v. *χαίρω*; но и *DÉLG* IV-2, pp. 1240-1241, s.v. *χαίρω*, и p. 1248, s.v. *χαροπός*. Со самото тоа што е поставен посебно од глаголот, иако се споменува можноста за врската на првиот елемент со него, заради шаренилото во значењето на сложенит апелатив е оставена резерва по однос на етимологијата и составот на зборот.

доведува во врска со глагол $\kappa\acute{o}\epsilon\omega$, „чува, пази“, што му одговара на лат. *savēō*, со истото значење, а од друга со глаголот $\kappa\upsilon\acute{\epsilon}\omega$, „се бранувам“, $\kappa\tilde{\upsilon}\mu\alpha$, „бран“²⁶ итн.

o-pe-r(a)-, /*Orhel-*/, во *o-pe-ra-no*, cf. ὄφελος, „помош, заштита, полза“, и ὀφέλλω, „зголемувам, засилувам, помагам“, сп. ерм. *aweli*, „повеќе“, деном. *y-awel-um*, „додавам, зголемувам“, во *ai-awel*, „повеќе“²⁷.

o-ro-, /*Oro-*/, в. *o-ro-do-ko*, *o-ro-ke-we*, cf. ὄρος, именка од среден род, што им припаѓа на сигматските основи, „брег, планина“, што се поврзува со глаголот ὀρνυμαι, ὀρέσθαι, „се искачувам, се извишувам“, со паралела во ст.-инд. *iṣva-*, „височина“²⁸.

ru₂-ke-, /*Phurkes-*/, cf. *ru₂-ke-qi-ri*, Втората можност е во првиот елемент да се содржи именката $\phi\acute{\upsilon}\rho\kappa\omicron\varsigma$, „тврдина, кула, утврдување“, збор за којшто се мисли дека е идентичен со $\pi\acute{\upsilon}\rho\gamma\omicron\varsigma$ ²⁹, сп. ја глосата на Хесихиј $\phi\acute{\upsilon}\rho\kappa\omicron\varsigma$ · $\tau\epsilon\tilde{\iota}\chi\omicron\varsigma$. Ако е така, тогаш овој збор е сроден со гот. *baúrgs*, „град“, „кула“, ст.-в.-г. *burg*, „тврдина“, ерм. *burgn*, „тврдина“, односно со ст.-инд. *bṛmháti*, „утврдува, засилува“, лат. *fortis*, „силен, цврст“, рано-лат. *forctus*, „силен, цврст“, тох. А *prākrē*, „јак, силен“, тох. Б *prākre*, „цврст, тврд“, што укажуваат на збор којшто означувал „тврдина, кула“, но не се сочувал³⁰. Именката како прв елемент би била документирана со *-es* вокализам од основата.

²⁶Сп. *DÉLG* II, pp. 595f.; *GEW* II, pp. 40-41.

²⁷Cf. *GEW* II, p. 451f.

²⁸В. *DÉLG* III, p. 326.

²⁹Сп. А. HEUBECK, *Praegraeca*, p. 64; М. D. PETRUŠEVSKI, *ŽA* 15-1, 1965, p. 194; *GEW* II, p. 629-630; за повеќето мислења во врска со етимологијата на зборот, сп. *DÉLG* IV-2, p. 1235.

³⁰Сп. ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, p. 745; *IEW*, p. 140f.

3. Првиот елемент е именка во падеж

r-основа

a-e-ri-, /A^beri-/ , прв елемент во лок. (-дат.) еднина од сложеното име на лице *a-e-ri-qo-ta*, покрај во хипокористикот *a-e-ri-qo*, се смета дека треба да се поврзе со помикенскиот збор ἄϊρ, ἡέρος, којшто во хомерскиот јазик главно значи секогаш „мугри“, а во атичкиот подоцна го добил значењето на „воздух, атмосфера“. Етимологијата на зборот не е многу сигурна³¹. Како прв елемент од сложенка, тој се доведува во врска со зборот за „појадок“, ἄριστον³², сп. хрв. *зајуџирак*. Значи, ако од една страна прифатиме дека првиот елемент од ова сложено име на лице е „в мугри, рано наутро“, тогаш следува и прифаќањето на вториот елемент, /-qo-ta/, /-kh^woit-ās/. А ако поверуваме дека првиот елемент претставува аблаутна варијанта од зборот за меч, cf. *a-o-ri-me-ne*, во тој случај треба да прифатиме и поинаков втор елемент за името на лицето *a-e-ri-qo-ta*, т.е. /A^beri-k^whon-tās/.

a-o-ri-, /A^bori-/ , првиот елемент од личното име од машки пол *a-o-ri-me-ne*, се поврзува со помикенската именка за „меч“, ἄορ. Овој збор се доведува во врска со коренот *nes-, со првобитното значење „сочувувам, спасувам“, па се мисли дека микенската форма покажува дека името е добиено од нултата степен на коренот, т.е. **ns-ŕ*, односно, дека зборот за меч првобитно значел „спасител“³³, со паралели во лат. *ensis* и ст.-инд. *asi-h*. Изгледа дека првиот елемент е во лок.(-дат.) еднина.

³¹Cf. DÉLG I, pp. 26f.; GEW I, pp. 27; I. HAJNAL, *Mykenaiika*, pp. 285-301, се залага за поинаков прв и втор елемент од *a-e-ri-qo-ta*; тој имено мисли, дека името значи 'derjenige, der mit dem Speer töttet', т.е. „оној којшто убива со мечот“.

³²B. DÉLG I, p. 109; GEW I, p. 114; *Wortbildung*², p. 217; C. J. RULGH, *Survey*, p. 166.

³³B. C. J. RULGH, *Minos* 19, 1985, pp. 153ff

na-u-si-, /Nausi-/ , сп. *na-u-si-ke-re-we*, прв елемент во дат. (-лок.) множина, сп. $\nu\alpha\tilde{\upsilon}\varsigma$, збор што го обработивме како прв елемент од сложениот апелатив *na-u-do-to* во првиот дел.

s-основа

da-i-, /Da^hi-/ , сп. *da-i-ja-ke-re-u*, *da-i-jo-ta*, *da-i-wo-wo*, *da-i-ze-to*, е прв елемент што се доведува во врска со хом. именка $\delta\alpha\tilde{\iota}' < *d\tilde{a}^h i-$, „во борба, во бој, во војна“, односно хом. придавка $\delta\tilde{\eta}\iota\omicron\varsigma$, „страшен, непријателски“, што во похом. грчки гласи $\delta\acute{\alpha}\iota\omicron\varsigma$, $\delta\tilde{\alpha}\tilde{\iota}\omicron\varsigma$, од една продолжена основа $*d\tilde{a}^h$.³⁴

4. Првиот елемент е сопствено име

a-re-/a-re-i-, /Arē(i)-/, /Arēi/, прв елемент од сложените имиња на лица од машки пол *a-re-me-ne*, *a-re-i-me-ne*, *a-re-i-ze-we-i*, којшто е можеби споредлив со помикенскиот бог на војната $\tilde{\nu}\text{Ar}\eta\varsigma$ ³⁵. Во составот на сложенките голема е веројатноста името да е употребено во датив, иако може онаму каде што не е придружено со *-i* да се работи и за чиста основа. Имено, тоа претставува една стара \tilde{e} -основа³⁶, и се поврзува со именките $\acute{\alpha}\rho\tilde{\eta}$, $\acute{\alpha}\rho\omicron\varsigma$, „неволја, несреќа“³⁷.

di-w(o)-, /Dīw-/ , сп. *di-wo-pu-ka-ta*, е прв елемент што му одговара на помикенското име на бог Севс, $\text{Z}\acute{\epsilon}\upsilon\varsigma$, сп. и ст.-инд. $\text{dy}\acute{\alpha}\upsilon\eta$, лат. *Iuppiter* (што би му одговарало на грч. $\text{Z}\acute{\epsilon}\tilde{\nu}$ $\acute{\rho}\acute{\alpha}\tau\epsilon\rho$), хет. $*\acute{s}i\tilde{u}\acute{s}$, $\acute{s}i\tilde{u}\tilde{m}(i)$. Практично, се смета дека имало еден индоевропска основа $*dy-\tilde{e}u$, односно, дека номинативот бил оформен по углед на акузативот $\text{Z}\tilde{\eta}\nu < *dy\tilde{e}(u)m$, што се потврдува и во лат. *diem*, и во ст.-инд. $\text{dy}\acute{\tilde{a}}m$, којшто алтернира со $*d\tilde{i}w-$ во ген. $\Delta\tilde{\iota}\tilde{\nu}\acute{\omicron}\varsigma$ (форма документирана на натпис од Кефаленија). Од

³⁴Сп. *Wortbildung*², p. 114, 220; *DÉLG* II, pp. 246, 271; C. J. RUIJGH, *Res Mycenaeeae*, p. 401.

³⁵Има можности името на богот да е документирано во самостојна употреба, *a-re* (KN *Fp* 14.2, *Mc* 4462. B).

³⁶Во врска со основата на $\tilde{\nu}\text{Ar}\eta\varsigma$, сп. A. HEUBECK, *Sprache* 17, 1971, pp. 14ff.; E. RISCH, *Tractata Mycenaeeae*, p. 291; P. Hr. ILIEVSKI, *Godišnjak* 27-25, Sarajevo 1989, p. 23.

³⁷Cf. *DÉLG* I, pp. 107-108, 112.

друга страна, се мисли дека имало уште една основа, **dei-w-*, којашто послужила да се оформи зборот „бог“, сп. лат. *dīvos*, ст.-инд. *devá-*, со нултата степен од која се оформени генитивите *Διφός* и *diváhī*. Според на овој начин изложените основи, произлегува дека сите цитирани форми се изведени од коренот **dei-*, „свети, сјае“, што се содржи во ст.-инд. глагол *dīdeti* и грч. глагол *δέατο*³⁸.

-ko-o(-ke-ne-i), /*Kohoi-*/, /*Koio-*/, cf., прв елемент којшто претставува или име на место во локатив, *Κόως*, или пак лично име *Κοῖος*. Кај Калимах, *Химна на Дел.*, ст. бр. 150³⁹, е употребено името *Κοιηΐς*, а во схолиите е дадено следново објаснување: *Κοίου γὰρ καὶ Φοίβης ἢ Λητώ*.

5. Првиот елемент е придавка

o-/a-основа

a-ko-ro(-qo-ro), /*Akro-*/, сп. *ἄκρος*, „висок“, сп. ст.-инд. *ásri-*, „остар раб“, лат. *acer*, ст.-ир. *ēr*, „висок“, ст.-лит. *aštras*, ст.-сл. *остръ*⁴⁰.

a₃-ti-, /*Aythi-*/, оформен од именката *αἶθος*, „изгорен, гламјосан, црн“, сп. и глаголот *αἶθω*, „пали, гори“, ст.-инд. *i-n-ddhé*, „тој гори“, *édha-*, „дрво за палење, борина“, лат. *aedēs*, „огниште, дом“, *aestas*, *aestus* итн⁴¹.

do-ri-k(a-no)/do-ri-k(a-o), /*Dolikh-*/, cf. помикен. *δολιχός*, хет. *dalug-*, од двосложна основа, и од едносложна основа **dlH-*, сп. ст.-инд. *dīrghá-*, авест *darəγa-*, ст.-сл. *длъгъ* итн⁴².

³⁸Cf. *DÉLG* II, p. 399.

³⁹Сп. R. PFEIFFER, *Callimachus* II, p. 70.

⁴⁰V. *GEW* I, p. 59f.; *DÉLG* I, p. 45.

⁴¹Сп. *DÉLG* I, p. 32f., s.v. *αἶθω*.

⁴²Cf. *DÉLG* I, p. 292; *IEW*, pp. 196ff.

e-te-w(a)-, /*Etew-a*/, прв елемент од имињата *e-te-wa-no*, *e-te-wa-tu-wo*, што ѝ одговара на помикенската придавка ἐτεός, „вистинит, вистински, суштински“, којашто се поврзува и со придавката зачувана кај Хесихиј ἐτά· ἀληθῆ, ἀγαθά, односно моеби со од неа изведениот глагол ἐτάζω, испитувам, истражувам⁴³.

o-tu-w(o)-, /(*w*)*Orthw-*/, cf. *o-tu-wo-we/o-two-we*, ὀρθός, cf. ст.-сл. ранъ < **wrodh-no*, „в зори“, ст.-инд. *vardhati*, „подига, прави да никне, да вивне“, ав. *varəd*, со истото значење⁴⁴ итн.

pi-ro-, /*Philo-*/, пред консонант и *pi-r(a)-*, /*phil-a*/, *pi-r(o)-*, /*phil-o-*/, со елидирано *-o* пред вокал, што е прв елемент од повеќе сложени имиња на лица како *pi-ro-pe-se-wa*, *pi-ra-ka-wo*, *pi-ro-ka-te*, *pi-ro-qe-mo*, *pi-ro-qo-ro*, *pi-ro-we-ko*, *pi-ra-ki-ja*, што се јавува и како прв елемент од сложени апелативи и сложени лични имиња и во хомерскиот и во похомерскиот грчки, односно φίλο-, Φίλο-. Овој елемент веројатно првобитно бил во врска со придавката φίλος, „драг, мил, пријатен“, но се смета дека тој уште во микенско, па и во хомерско време станал поблизок до глаголска форма, одошто до именска⁴⁵.

po-ki-r(o)-, /*Poikil-o*/, сп. *po-ki-ro-qo*, сп. ја помик. придавка ποικίλος, „шарен“, придавка за којашто стана збор во второто поглавје од првиот дел, каде што исто така претставува прв елемент од сложениот апелатив *po-ki-ro-ni-ka*.

to-w(a-no), /*Thorw-*/, cf. Θοῦρος, „буен, нескротлив, воинствен“, придавка што е во врска со глаголот Θρόσκω, аор. ἐθόρον, фут. Θороῦμαι, „скокам, летам, се устремувам, напаѓам“, при што се дава можност придавката да била оформена или од основата на аористот, или пак едноставно од аблаутната степен **dhor-*, со суфиксот *-wo-*, или

⁴³В. DÉLG II, p. 380-381.

⁴⁴Cf. SCHWYZER, *Gr. Gr.* I, pp. 301, 363; DÉLG III, pp. 818f; IEW, p. 1167; contra, *Études*, p. 158, adn. 315; GEW II, pp. 415-416; cf. ὄρθυμι, скр. *ūrdhvá-*, „издигнат“, лат. *arduus*, „стрмен“, ерм. *ard*, „висок“ итн.

⁴⁵В. *Wortbildung*², p. 193, којшто овие форми ги вбројува под глаголски региони. сложенки. Поинаку на тоа гледа француската школа; сп. DÉLG IV-2, p. 1205.

пак да се работи за корен со долг вокал од кој се оформила презентската основа од една страна, т.е. **dhreh*₃-, којшто алтернирал со еден корен со краток вокал, **dherh*₃->**θepo*-, којшто го изменил вокализмот во аористот и во футурот⁴⁶. Споредливи со грчките форми, се ср.-ир. *dairim*, „скокам“, *der*, „млада невеста“.

u-/eu- основа

e-u-/e-wi?, /*E²u*-/, cf. *e-u-da-i-ta*, *e-u-da-mo*, *e-u-ka-ro*, *e-u-ko-ro*, *e-u-me-de*, *e-u-me-ne*, *e-u-me-ta*, *e-u-na-wo*, *e-u-po-ro*, *e-u-po-ro-wo*, *e-u-ta-re-wo*, *e-u-to-ro-qo*, *e-u-wa-ko-ro*, *e-u-wa-re*, *e-u-we-to-ro*, со прв елемент соодветен на хом. придавка ἐύς, ἰύς, во среден род секогаш ἰύ; како придавка секогаш се однесува на лица од машки род и значи „со добар квалитет, храбар во војната“. Во јонско-атичкиот како адverb се употребува формата εὔ, „добро“, со изразот τὸ εὔ, што претставува трага од придавската употреба. [то се однесува до етимологијата на зборот, нема единствено мислење. Имено, од една страна придавката се поврзува со хет. *aššiuš*, „добар, соодветен, прифатлив“, ст.-инд. *su*-, „добар“, во врска со коренот **es*-, а од друга, со ст.-инд. *vásu*-, ав. *vohu*-, „добар“⁴⁷, односно од коренот **wesu*-. Изгледа дека во грчкиот всушност дошло до мешање на обата корена⁴⁸. Според Гамкрелидзе и Иванов⁴⁹ пак, се работи за алтернација **wesu*-/ **su*-, при што почетното **w*- во хетитскиот и во грчкиот се изгубило во претписмениот период, односно **esu*-/ **su*-.

e-u-ru-, /*Euru*-/, прв елемент од личните имиња *e-u-ru-da-mo*, *e-u-ru-po-to-re-mo-jo*, *e-u-ru-qo-ta*, *e-u-ru-wo-ta*, ѝ одговара на помикенската

⁴⁶Сп. DÉLG II, p. 444; M. S. RUIPÉREZ, *Emerita* 18, 1950, pp. 386-407; GEW I, pp. 678, 689; IEW, p. 256.

⁴⁷Cf. F. BADER, *Études de composition nominale en mycénien I*, Les préfixes melioratifs du grec, Roma, 1969.

⁴⁸Cf. DÉLG II, p. 388; GEW I, pp. 594-595.

⁴⁹*o.c.*, I, p. 245, adn. 1, II, p. 780, 860, adn. 2.

придавка εὐρύς, „широк, простран“, што ѝ одговара на ст.-инд. *urí-*, ав. *vouru*, „широк, простран“, и именката што претставува сигматска основа, во ст.-инд. *váras-*, од ср. род, „широчина, пространство“. Почетниот вокал може да се објасни преку еден протетски вокал, т.е. ἐ-φρύς, или пак преку метатеза од *φερύς⁵⁰, што би можело да се спореди со една форма документирана во компаратив во ст.-инд., *várī-yas*.

i-su-ku-, /*Iskhu-*/, прв елемент од сложеното машко име на лице *i-su-ku-wo-do-to*, соодветен на помик. придавка ἰσχύς, „силен, снажен“, како и именката од женски род ἰσχύς, -ύος, „физичка сила, снага“, се зборови со несигурна етимологија. Според П. Шантрен, почетната *f* што се јавува во гласата на Хесихиј βίσχυον· ἰσχύν, σφόδρα. Λάκωνες може да е секундарна, добиена по аналогича на *f* од (*f*)ίς⁵¹.

o-ku(-na-wo), /*ōku-*/, cf. ὠκύς, „брз“, сп. ст.-инд. *āśú-*, ав. *āsu-*, келт. ст. -кумр. *di-auc*, „небрз, тром“, лат. *accipiter*, „сокол, јастреб“ (буквално, „што лета брзо“), изведени од коренот **ōkú-s*, „брз“⁵².

po-ru-, /*Polu-*/, cf. πολύς, cf. *po-ru-we-wo*, *po-ru-ḡo-to*, прв елемент обработен во првиот дел од трудот, во состав на сложените апелативи *po-ru-po-de* и *po-ri-ḡo-to*.

qi-ri-t(a)-, /*G^writh-*/, cf. *qi-ri-ta-ko*, прв елемент што се поврзува со помикенскиот глагол βρίθω, „тежок сум, обременет сум“, односно „изобилувам, полн сум“, сп. и придавката βριθύς, „тежок, полн“, именката βρί, „сила, гнев“, ст.-инд. *grī-ṣmá-*, „среде лето, тешка половина од годината“, ст.-ир. *brīg*, „тежок, влијателен“⁵³.

wa-dwa-?, /*Swadw-a*/, cf. *wa-*86-re*, прв елемент што ѝ одговара на помикенската придавка ἡδύς, „сладок“⁵⁴, сп. лат. *suāvis*, „сладок“, ст.-

⁵⁰B. *DÉLG* II, p. 388.

⁵¹Cf. *DÉLG* II, p. 472.

⁵²Cf. *GEW* II, p. 1146.

⁵³V. *GEW* I, p. 267f.; *DÉLG* I, p. 196.

⁵⁴Cf. Гамкрелидзе-Иванов, I, p. 117, 308; *DÉLG* II, p. 406-407; *GEW* I, p. 623.

инд. *svādū-*, „сладок“, ст.-англ. *swēte*, „сладок“, изведени од коренот **swād-*.

КОНСОНАНТИСКА ОСНОВА

pa-, /*Pan-*/, *pa-n(a)-*, сп. *pa-na-ki*, *pa-na-re-jo*, *pa-ra-jo*, *pa-qa-ta*, прв елемент во којшто може да се препознае средниот род од придавката соодветна на помикенската $\pi\tilde{\alpha}\zeta$, $\pi\tilde{\alpha}\sigma\alpha$, $\pi\tilde{\alpha}\nu$, при што изгледа дека како и во помикенскиот грчки, $\pi\alpha\nu-$ е формата што се употребувала како прв елемент од сложенките без оглед на тоа од кој род е името што следува по неа⁵⁵, или дали се работи за форма од именско или глаголско потекло. Што се однесува до етимологијата на зборот, иако порано се верувало дека оваа придавка има почетен лабиовелар, очигледно е дека во микенскиот, што доследно ги бележи лабиовеларите (освен ако не се исчезнати по пат на дисимилација), нема траги од лабиовелар, туку дека придавката се бележи со лабијал - сп. *pa-si*, *pa-te*, како прот збор во дат.(-лок.) и ном. мн., и како втор дел од препозиционалната сложенка *ku-su-pa*, итн. Придавката се споредува со тох. А *rik*, тох. Б *ro*, множина *ponta*, форма сродна со коренската именка $\pi\acute{\upsilon}\xi$, односно со коренот што значи „делосен, севкупен“, потврден во ст.-в.-г. *fīst*, „тупаница“, ст.-сл. *пасть*, „тупаница“, лат. *pugnus*, *pugnāre*, *pugna*, хет. *panku*, „дел, целосен“⁵⁶, изведени од коренот **penk-t/*pŋkt-*.

6. Првиот елемент е заменка

au-to-, /*Auto-*/, прв елемент од машките лични сложени имиња *a-u-to-a₃-ta*, *au-to-te-qa-jo*, што ѝ одговара на помикенската заменка $\alpha\upsilon\tau\acute{\omicron}\varsigma$, „сам, ист“. Иако не е многу сигурно како настанала оваа заменка, сепак е очигледна нејзината врска со прилогот $\alpha\upsilon\tilde{\tau}$, „повторно, пак“. Имено,

⁵⁵Сп. SCHWYZER, *Gr. Gr.* I, p. 437.

⁵⁶Cf. DÉLG III, p. 859f, 955f.; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, *о.с.* II, p. 849.

се мисли дека таа настанала од еден израз како αὖτόν, „пак тоа“⁵⁷, што природно натаму довело до семантичкиот развој „пак тој“>„самиот тој“, односно, „пак тој“>„истиот тој“.

7. Првиот елемент е број

ti-ri-, /Tri-/, cf. *ti-ri-jo-qa*, *ti-ri-po-di-ko*,]*ti-ri-we-ro*, имиња на лица коишто како прв елемент го имаат бројот „три“, како што гледаме, употребен во нултата степен од основата, како што се употребува и кај апелативите, за што поопширно зборувавме во првиот дел.

8. Првиот елемент е прилог?

do-(-qo-ro), cf. *do-qo-no*, *do-qo-ro*, можеби во сложеното име на лице првиот елемент треба да се транскрибира како /Dō-/, што може да се поврзе со именката δῶμα, со првиот елемент од δεσπότης, cf. мик. теоним *do-po-ta*, или со првиот елемент од сложенката *da-ma(-te)*, и на крајот со именката δῶμος, но прашањето сепак останува отворено, заради тоа што хом. δῶ е можеби сепак адверб⁵⁸ кој потекнува од еден индоевропски адверб *dō, потврден и во ст.-сакс. *tō*, ст.-в.-г. *zuo*, лат. *endo*, хет. *anda*. Што се однесува до δῶμα, се остава можноста таа да е изведена од адвербот што значи „внатре“, со суфиксот -μα⁵⁹. Но, *do-*, /do-/*d̥m-/, може да биде претставен и со нулта вокализам од коренот на зборот за „дом“, за којшто споменавме веќе на неколку места во трудов.

⁵⁷Cf. *Wortbildung*², p. 369; *DÉLG* I, pp. 143-144.

⁵⁸V. *DÉLG* I, p. 304; *GEW* I, p. 429.

⁵⁹Сп. *DÉLG* I, p. 305; според Н. FRISK, *GEW* I, p. 429, поверојатно е да се работи за една продолжена аблаутна степен од коренот *dem; тој исто така го споменува и објаснувањето на К. Brugmann, *Grundriß*², 2-1, p. 136, дека δῶμα потекнува од една првобитна именка со продолжена степен од машки род во акузативот еднина, *dōm̥, од која подона била оформена именка од ср. род со суфиксот -μα.

9. Првиот елемент е глаголска форма

во имиџата на лица

a-ke-, /Age-/ , /Arkhe-/ , *a-ki-*, /Arkhi-/ , како прв елемент ни дава можности во имиџата на лица *a-ke-ra-wo*, *a-ke-wa-ta*, *a-ke-wa-to*, *a-ki-wa-ta* или да видиме еден ист елемент, или два различни елемента: од една страна за *a-ke-*, /age-/ , сп. помикенскиот глагол ἄγω, „води“, а од друга, ἄρχω, со едно постаро значење „господари над“⁶⁰.

a-ke-r(a)-, /Angel-/ , /Ager-/ , возможно прв елемент од машкото име на лице *a-ke-ra-no*, односно, првиот елемент може да се поврзе со помикенската именка ἄγγελος, „гласник“, од една страна и со глаголот ἀγείρω, <*ager-yō, „собира, збира“, од друга. Обата збора се со несигурна етимологија⁶¹.

e-ke-, /Egk^he-/ , сп. ἔχω, глагол за чијашто етимологија стана збор во првото поглавје. Што се однесува до значењето на глаголот во составот на сложените имиџа на лица во микенскиот грчки (како што се гледа и од нашиот превод на имиџата на лица што го имаат во својот состав како прв или втор елемент), го прифативме мислењето на М. Мејер, којшто предложи (особено) во составот на личните имиџа, да се прифати постарото, првобитното значење, „совладува, покорува, победува“⁶², наместо поновото „држи, има“. Вакво значење е својствено за ст.-инд. *sáhate*, „победува“, гот. *sigis*, „победа“ итн.

ne-e-, /Ne^he-/ , cf. *ne-e-ra-wo*, прв елемент што веројатно е во врска со помикенскиот глагол νεομαι, „се враќам(дома)“, изведен од коренот *nes-, тох. А *našu*, „другар“, ст.-инд. *násate*, „се соединува, се збира на едно место“, а со нулта вокализам од коренот се документирани ст.-

⁶⁰V. FREI-LÜTHY, *Einfluß*, p. 24, adn. 98.

⁶¹За хипотезата дека овој глагол може да се доведе во врска со ἄγω<*h₁eg^h- , ἄρχα<*h₂eg^h-r и со *h₂ger> ἀγείρω, сп. DÉLG I, p. 9.

⁶²B. M. MEIER, *MH* 33-3, 1976, pp. 180f, E. RISCH, *Tractata Mycenaea*, p. 282 и adn. 7.

инд. *ásta-*, ав. *asta-*, „татковина“, „место на живеење“, ст.-исл. *nest*, „храна за по пат“, ст.-в.-г. *nerī*, „спас“, *nara*, „храна“, а од друга страна, сп. гот. *gá-nisan*, „да бидеш здрав, да бидеш спасен“, англо-сакс. *genesan*, „да избегаш, да бидеш спасен, да преживееш“, н.-в.-г. *genesen*, гот. каузатив *nasjan*, „спасува“, ст.-в.-г. *nerian*, „спасува, оздравува, храни“⁶³ итн. Според значењето на глаголскиот корен произлегува, дека основното значење на глаголот е „чува, пази, спасува“⁶⁴.

pu₂-ke-, /*Phurkes-*/, или /*Phuge-*/, сп. *pu₂-ke-qi-ri*, cf. *φύρκος*, *πύργος*, или помик. *φύγε-*, сп. *φεύγω*, „бегам, избегнувам“⁶⁵, изведен од коренот **bheu-g-*, е потврден во литв. *baugùs*, „плашлив“, во каузативот *bauginti*, „преплашува“; со аблаутната *o*-степен **bhou-g-* коренот се појавува во лат. *fūgī*, а во редуцирана степен **bhū-g-* во аористот *φυγεῖν*, именката *φυγή*, лат. *fuga*, „бегство“, лат. през. *fugiō* итн.

we-w(a)-, /*Werw-*/, cf. *we-wa-do-ro*, сп. го помик. глагол *ἐρούμαι*, *ἐρούομαι*, „заштити, брани, спасува“, сп. ст.-инд. *varūtár*, „заштитник, бранител“, *várūtha*, „заштита, штит, војска“, *vr̥hōti*, „задржува, заштити“, гот. *warjan*, ст.-исл. *verja*, ст.-в.-г. *weren*, сите три глаголи со значењето „заштити“⁶⁶.

wid-, /*Wid-*/, можеби прв елемент од машкото име на лице *wi-da-ma-ro*, прв елемент што би ѝ одговарал на нултата степен од коренот **weid-/*woid-/*wid-*, сп. во микенскиот 3.л. едн. аор. *wi-de*, „виде“, ст.-инд. *ávidat*, перф. ст.-инд. *véda*, гот. *weit*, ст.-сл. *вѣдѣ*, сите со значење „знам“, освен лат. *vīdī*, „видов“⁶⁷.

⁶³Сп. ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, pp. 762-763; *GEW* II, pp. 304-306; *DÉLG* III, pp. 744-745.

⁶⁴Cf. *Études*, pp. 369f.

⁶⁵В. *DÉLG* IV-2, p. 1191f.; *GEW* II, p. 1005ff.; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, p. 174.

⁶⁶В. *DÉLG* I, p. 376; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, *o.c.*, II, p. 741.

⁶⁷Cf. *GEW* II, p. 357; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, *o.c.* I, p. 328, 389; *DÉLG* III, p. 779f.

џлаџолска основа љроширена со суфиксои -ti-

e-ti-, /*erti-*/, *o-ti-*, /*orti-*/, cf. *e-ti-ra-wo*, *o-ta₂-no*, *o-ti-na-wo*, е всушност изгледа прв елемент што е изведен од два глагола што се среќаваат во помикенскиот грчки, а што се изведени од ист корен. Првиот, од нив, *e-ti-*, /*erti-*/, е во врска со глаголот што во помикенскиот гласи ἐρέθω, „возбудувам, нервирам“, а сп. ги и глосите на Хесихиј ἔρεθο(ὀρμήθη, ἔρθεο(διεγείρου и ἔρση· ὀρμήση⁶⁸, сп. хет. *arnuzzi*, „се движи, стасува, доведува(заробеници)“ односно *o-ti-*, /*orti-*/, што се поврзува со глаголот ὀρῶμι, „подбуцнувам, поттикнувам, придвижувам“. На овој глагол во другите индоевропски јазици му одговараат ст.-инд. *ṛhóti*, „поттикнува на движење, праќа“, *árṇa-*, „бран, поток“⁶⁹, со хет. *arnumi*, аор. *arta*, лат. *orior*, *ortus*, итн⁷⁰.

ja-s(a)-, /*Yas-a/* <*/*yas(i)-a/*, сп. *ja-sa-no*, прв елемент оформен со додавање на суфиксот *-ti-* на глаголската основа од ἰάομαι, „лекувам, негувам“, а натаму се развило и значењето „оздравувам“⁷¹.

ka-s(a)-, /*Kas-*/, прв елемент од машкото име на лице *ka-sa-no*, може да биде во врска со помикенскиот грчки глагол κέκασμαι, „прославен сум, прочуен сум“, а сп. го и возможното име и *ka-?]ti-ja-no*(KN *Np* 273)⁷², со првиот слог добиен по пат на реконструкција.

ke-s(a)-, /*Kes-*/, првиот елемент од машкото име на лице *ke-sa-do-ro*, (како и на името на лице од женски пол *ke-sa-da-ra*, по секоја веројатност оформено по углед на него), е поврзан со зборовите кои во

⁶⁸Сп. *DÉLG* II, p. 366; П. Хр. Илиевски, *ЖА* 40, 1990, p. 19.

⁶⁹Cf. Гамкрелидзе-Иванов, *о.с.* I, pp. 200, 218, 345, II, p. 478; *DÉLG* III, pp. 823- 824; *IEW*, p. 326.

⁷⁰Дека можеби првиот елемент ὀρτι- е номен агентис на *-ti* >*-si-* делумно под влијанието на аористот, сп. F. BADER, *REG* 1968, 17ff., *Minos* 10, 1969, 47ff.

⁷¹В. *DÉLG* II, p. 453.

⁷²Ваква реконструкција предложи E. Risch, *ZVS*, 100-1, 1987, p. 8; сп. исто така П. Хр. Илиевски, *ЖА* 40, 1990, p.21.

помикенскиот грчки гласат κεδνός, „грижлив, разумен, уреден, мил, скапоцен“ и κόσμος, „ред, поредок, украс, одличие, чест“, изведени од коренот *ked-, „уредува“⁷³. На тоа упатува и можноста првиот елемент од овие лични имиња да се содржи во партиципот *ke-sa-me-no*, исто така документиран во микенскиот.

ma-na-si-, /Mnā-si-/; cf. мик. *ma-na-si-we-ko*, помик. Μνᾶσι-, Μνησι-, прв елемент што изгледа спаѓа во еден специјален вид сложенки наречени „терпсимбротос“ (според една сложенка од овој вид, τερψίμβροτος, „оној што ги развеселува луѓето“), токму заради тоа што се одликуваат со ваков елемент, преку додавањето на суфиксот *-ti-* на една глаголска или можеби и само *-i-* на аористната основа од еден глагол⁷⁴. Таков е изгледа случајот и со првиот елемент од ова сложено име, што е во врска со глаголот μινύσκω, „се сеќавам“, што потекнува од коренот *mnā-, потврден во ст.-инд. аор. форма *amñasiṣuḥ*, „тие се споменати“, што му одговара на грч. фактитивен аорист ἔμνησα, „достигнав некој да си спомне“, „потсетив, споменах“. Од друга страна, ст.-инд. глагол *mnāyate*, „споменат е“, му одговара на грчкиот μνάομαι итн. Изгледа дека презентот е подоцна оформен, мошне е редок кај Хомер, а значењето на глаголот, како и суфиксот со кој е оформен,

⁷³Сп. DÉLG II, p. 508, кадешто се споменува идејата за врските со овој корен од W. SCHULZE, *Kleine Schriften*, p. 698, и pp. 570-571, при што P. CHANTRAINE потенцира дека етимологијата на κόσμος не е позната. Тој исто така верува дека една од најмалку веројатните, и од фонетски аспект најтешко прифатливите теории е онаа за поврзувањето на зборот со лат. глагол *censeō* и скр. *śamsati*; A. HEUBECK, *BzN* 8, 1957, p. 273; J. L. GARCÍA-RAMÓN, *Mukenaika*, pp. 239-255, ја остава можноста и за врските на /kes-/ со *kens-, *censeō*, итн., семантички паралелни со αἰνέω, „фали“, cf. Αἰνῆσιμβρότα, предлагајќи го на тој начин одделувањето меѓу микенското *ke-sa-do-ro*, *ke-sa-da-ra* и помик. Κεσσάνδρα, од една страна, односно, тие да бидат поврзани со значењето „оној/онаа што ги фали луѓето“, а од друга страна поставувајќи ги заедно мик. *ka-to*, *po-ru-ka-to*, *po-to-ri-ka-ta*, помик. Κασσάνδρα, „онаа што се одликува меѓу луѓето“, Καστιάνερα, итн.

⁷⁴Во врска со овие сложенки, сп. Th. KNECHT, *Die Geschichte der griechischen Komposita vom Typ τερψίμβροτος*, Zürich 1946, којшто мисли дека се работи за глаголска именка оформена со суфиксот *-ti-*, но и F. BADER, *BSL* 69, 1974, 45ff., којашто го истакнува проблемот во врска со аористната основа; сп. исто така и FREY-LÖTHY, *Einfluß*, pp. 14-21; *Wortbildung*², pp. 191f. и др.

упатува на тоа дека се работи за значење што покажува остварување на процес преку повторувани дејства⁷⁵.

me-ti-, /*Mēs-ti-/* <*/*mēd-ti-/* или */*med-ti-/*, cf. *me-ti-ja-no*, сп. μήδομαι, μέδομαι, глаголски форми за кои в. поопширно во врска со вториот елемент од машките сложени имиња на лица. Првиот елемент е во врска со погоре споменатиот, односно е оформен со додавање на суфиксот *-ti-* на глаголскиот корен⁷⁶.

ne-ti-, /*Nes-ti-/*, cf. *ne-ti-ja-no*, е всушност прв елемент што се состои од глаголскиот корен */*nes-*, на којшто му е додаден суфиксот *-ti*.

ta-t(a)-, /*Stā-t(i)-a/*, *ta-ti-*, /*Stā-ti-/*, сп. ги имињата на лица од машки пол *ta-ta-ke-u*, *ta-ti-qo-we-u*, прв елемент што е очигледно во врска со помикенскиот глагол ἵστημι, ἕστησα, στήσαι, „исправам, распоредувам, сместувам“⁷⁷, сп. ст.-инд. *ti-ṣṭhati*, „исправен е, стои“ лат. *sistit*, „поставува“ перф. *stētimus*. Во помикенскиот грчки се чести имињата со Στησ(ι)-⁷⁸.

Да направиме еден условен табеларен приказ на првиот елемент од сложените имиња на лица од машки пол во микенскиот грчки, што им одговараат на сложенките-апелативи опфатени во првиот дел:

⁷⁵Сп. *DÉLG* III, p. 703; *GEW* II, pp. 238-241.

⁷⁶Сп. ги авторите и делата цитирани во белешка бр. 45.

⁷⁷Cf. *DÉLG* II, p. 470f.; *GEW* I, p. 739; ГАМКРЕЛИДЗЕ- ИВАНОВ, I, pp. 163, 203, 220.

⁷⁸В. ВЕСПЕЛ, *HPN*, p. 406.

ПРВ ЕЛЕМЕНТ	ОСНОВА	МОРФОЛОШКИ ОДЛИКИ НА СЛОЖЕНКАТА	МЕСТО НА ДОКУМЕНТОТ
ИМЕ			
ИМЕНКА			
?a-ke-r(a)-	-o-	именка	KN
a-ko-ro-		именка	KN
a-mo-		поименичена придавка	PY
?da]-mo-		поименичена придавка	PY
ku-ka-r(a)-		поименичена придавка	KN
?mo-ro-		именка	PY
o-t(a)-		именка	MY
ra-wo-		именка	KN
tu-m(a)-		именка	KN
a-ka-	-a-	поименичена придавка	KN
di-k(o)-		именка	PY
ka-ra-n(a)-		именка	KN
ko-m(a)-		именка	PY
wo-ra-		поименичена придавка	KN
po-to-ri-	-i-	именка	KN
pu ₂ -ʃi-		именка	PY
wi-j(a)-/wi-j(o)-		именка	KN
]du-ru-	-u-	именка	PY
wa-tu-/wa-tu-wa-		именка	PY
qo-u-/qo-w(a)-	дифтоншка	именка	KN
a-da-r(a)-	-r-/-r-	именка	KN
ke-ro-		поименичена придавка	PY
pu-/pu-r(a)-		именка	PY
o-ro-	es-/os-	именка	PY
pu ₂ -ke-		именка	PY
ИМЕНКА ВО ПАДЕЖ			
a-e-ri- лок.(-дат.)едн.	-r-	именка	PY
a-o-ri- лок.(-дат.) едн.	-r-	именка	PY
a ₃ -ki- лок.(-дат) едн.	веларна	именка	KN, PY
na-u-si- лок. мн.	дифтоншка	поименичена придавка	KN
da-i- лок.(-дат.) едн.	-s-	именка	KN
wi-pi- INSTR. мн.	-i-	именка	KN

СОПСТВЕНО ИМЕ			
<i>a-re-</i>	<i>ē</i> -основа	поименичена придавка	TH
<i>a-re-i-</i> лок.(-дат.)		поименичена придавка	TH
<i>dī-w(o)-</i>	дифт. редуц. ст.	именка	KN
<i>ʔe-}ra-</i>	<i>-a</i>	поименичена придавка	KN
<i>-ko-o-</i> лок.(-дат.) мн.	<i>-o-</i>	поименичена придавка	MY
ПРИДАВКА			
<i>ʔa-ko-ro-</i>	<i>-o-/-a-</i>	именка	KN
<i>a₃-ti-</i>		именка	PY
<i>do-ri-k(a)-</i>		именка	KN, PY
<i>e-te-w(a)-</i>		именка	KN
<i>e-u-k(a)-</i>		именка	PY
<i>ka-w(a)-</i>		именка	PY
<i>ku-d(a)-</i>		именка	PY
<i>o-tu-w(o)-/o-tw(o)-</i>		поименичена придавка	PY
<i>pi-ro-</i>		именка/поимен. придавка	KN, PY
<i>po-ki-ro-</i>		именка	PY
<i>to-w(a)-</i>		именка	KN, PY
<i>e-u-/e-u-w(a)-</i>	<i>-u-</i>	именка	KN, TH, PY, MY
<i>e-u-ru-</i>		именка	KN, PY
<i>i-su-ku-w(o)-</i>		поимен. гл. придавка	KN
<i>o-ku-</i>		именка	KN
<i>po-ru-</i>		именка/поимен. придавка	KN, PY
<i>qi-ri-t(a)-</i>		именка	PY
<i>wa-dw(a)-</i>		поименичена придавка	KN
<i>pa-/pa-n(a)-</i>	<i>-nt-</i>	именка	KN, PY, MY
ЗАМЕНКА			
<i>au-to-</i>	<i>-o-/-a-</i>	именка, поим. прид.	KN, TH
БРОЈ			
<i>ti-ri-</i>	<i>-i-</i>	именка	KN, PY
ПРИЛОГ			
<i>do-</i>		именка	PY
ГЛАГОЛСКА ФОРМА			
ИМПЕРАТИВ			
<i>a-ke-</i>		именка	KN, PY
<i>a-ke-r(a)-</i>		именка	KN

<i>e-ke-</i>		именка, поимен. прид.	KN, PY
<i>ne-e-</i>		именка	PY
<i>pu₂-ke-</i>		именка	PY
ГЛ. ОСНОВА/КОРЕН			
<i>a-ka-s(a)-/a-ko-s(o)-</i>		именка	KN, PY
<i>a-n(a)-</i>		именка	KN
<i>ka-d(a)-</i>		именка	KN
<i>ka-r(o)-</i>		именка	KN, PY
<i>ka-t(a)-</i>		именка	PY
<i>ku-d(a)-</i>		именка	PY
<i>ku-k(a)-</i>		именка	KN
<i>o-pe-r(a)-</i>		именка	PY, MY
<i>pa-n(a)-</i>		именка	MY
<i>po-m(a)-</i>		именка	KN, PY
<i>te-ra-</i>		именка	KN
<i>we-w(a)-</i>		именка	KN
<i>wi-d(a)-</i>		именка	KN
ГЛ. ОСН. + <i>-ti-</i>			
<i>e-ti-</i>		именка, поимен. придавка	KN, PY
<i>o-ti-,] o-t(a₂)-</i>			
<i>ja-s(a)-</i>		именка	KN
<i>ka-s(a)-</i>		именка	KN
<i>ke-s(a)-</i>		именка	KN, PY
<i>ma-na-si-</i>		именка	PY
<i>me-ti-</i>		именка	PY
<i>ne-ti-</i>		именка	PY
<i>ta-t(a)-, ta-ti-</i>		изведена именка(конт.)	PY
НЕДЕЛЛИВ ЗБОР			
<i>a-</i>		поимен. придавка	KN
<i>a-ri-</i>		именка	PY
<i>e-ri-</i>		именка, поим. прид.	KN, PY
СЛОЖЕН ЗБОР			
<i>a-wi-to-</i>		поимен. гл. придавка	KN
<i>pe-re-ku-</i>		именка	PY
<i>?re-u-ko-r(o)-</i>		именка	PY

Табела 14. Први елементи од сложените имиња на лица
соодветни на апелативите од првиот дел

Ш.а1.1.Б. Сврзувачки вокал

Прашањето за сврзувачкиот вокал кај имињата на лица во споредба со сложените апелативи не е поедноставно, туку уште посложено. Имено, неколку пати нагласивме, дека за разлика од апелативите, кај имињата на лица има многу повеќе можности за транскрипција на елементите што ги сочинуваат, со што дилемата за сврзувачкиот вокал е уште поголема. Натаму, исто така често не е сигурно дали првиот дел од сложеното име на лице е корен или основа - може да биде и едното и другото. Заради овие причини и има различни мислења за составот на елементите и тие се подеднакво можни, па не е лесно да се најдат аргументи во прилог на едната од идеите.

Сепак, според посигурните примери, би можеле да го кажеме следново:

1. Сврзувачката функција меѓу елементите од сложените имиња на лица **г л а в н о** ја врши **в о к а л о т о д о с н о в а т а** на првиот елемент. Така, се среќава вокалот *-o-* од *o*-основите, cf. *ra-wo-po-qo*, *-a-* од *a*-основите, *a-ka-me-ne*, *wo-ra-ke-re-we*, *-u-* од *u*-основите: *]du-ru-wo-qo*, *wa-tu-o-ko*; *-es-*основи: *o-ro-do-ko*, *pu₂-ke-qi-ri*; ако прифатиме дека во обете сложени имиња на лица од м. пол првиот елемент го претставуваат *es-/os-* основи, тогаш би требало да одбележиме дека тие се здружиле со различна аблаутна степен од вокалот на основата. Исто така вокалот *i-* се јавува како завршен вокал од првиот елемент во сложените имиња на лица: *po-to-ri-ka-ta*, *pu₂-ši-ja-ko*, *wi-ja-do-ro*, *wi-jo-qo-ta*. Мошне важно е да се спомене дека тој се разликува од вокалот *i-*, што претставува падежна наставка, cf. *a-e-ri-*, *a-o-ri-*, *da-i-*, како и од вокалот *i*, за којшто е возможно да претставува вокал со **ретка сврзувачка функција**, како на пр. *a₃-t-i-*, */aith-i-/* во состав на името на лице *a₃-ti-jo-qo/a₃-ti-jo-qe¹*.

Меѓутоа, има и примери на отпаѓањето на завршниот вокал од основата пред почетниот вокал од вториот елемент по пат на **елизија**,

¹ Во врска со ова прашање сп. I. HALJAL, *Mykenaiika*, p. 285-301.

како на пр. во *a-na-ki-ti*, *di-ko-na-ro*, *do-ri-ka-no*, *do-ri-ka-o*, *]e-ka-no*, *ka-ra-na-ko*, *ka-wa-do-ro*, *ko-ma-do-ro*, *pi-ra-ka-wo-qe*, *pi-ro-i-ta*, *pi-ro-qa-wo* итн.

2. Не е ретка ни појавата на отсуство од каков и да е завршен вокал од првиот елемент, односно наместа како прв елемент се јавува коренот од зборот: сп. *ka-d(a)-*, *ka-r(o)-*, *o-pe-r(a)-*, *di-w(o)-*, а наместа само консонантскиот дел од суфиксот што содржи и вокал. Тука не сме сигурни дали првиот елемент ѝ припаѓа на именската, или на глаголската основа оформена од еден ист корен; единствено ако од коренот се оформиле само глаголски или само именски основи, можеме да бидеме сигурни за каква основа станува збор. Практично, има начин да откриеме. Бидејќи именките од горе-споменатите три корени претставуваат *es-/os-*основи, и не би очекувале да отпаднале обата гласа без трага, поверојатно е да се работи за глаголски коренски елементи, каде дошло до отпаѓање на вокалот од основата (тие ѝ припаѓаат на тематската конјугација) пред вокалот од вториот елемент, односно до елизија на тематскиот вокал од основата.

3. Кај некои сложени имиња на лица пак, не е сигурно дали се работи за ваков случај, заради тоа што вокалот на првиот слог од вториот елемент е ист со оној на кој завршува првиот елемент, па не се знае дали тој има функција на слоговно поврзување, или пак на сврзувачки вокал - што ги поврзува двата елемента. Обете објаснувања се всушност можни на пр., кај имињата на лица: *a-ko-ro-qa-ro*, *to-ro-qa-ro*, особено што и во првиот и во вториот случај има именки/придавки што претставуваат и *a-* и *o-* основи во помикенскиот грчки, како на пр. *ἄκρος*, *ἄγρος* или *μοῖρα*, *μόρος* итн. Во микенскиот грчки исто како и во помикенскиот, како самостоен збор со едно специфично значење се чува именката *a-ko-ra*. Значи, кога, условно кажано, има повеќе можности, од една страна може да се работи за *o-*основа и со тоа прашањето да биде завршено, но може да станува збор и за хифајреса, што би ја оставило и можноста првиот елемент да им припаѓа на *a-*основите; како трета можност останува да се работи и за редок сврзувачки вокал *-o-*, по углед на *o-*основите.

4. Особено се специфични првите елементи што им припаѓаат на консонантските основи: кога би го зеле за анализа, на пр., првиот елемент од името на лице *po-ta-ko* и би си поставиле прашање што е она што отпаднало од првиот елемент пред почетниот вокал од вториот, ако веруваме дека се работи за една именка оформена од коренот **poi-* и суфиксот **tēn/tōn/mn*, cf. мик. *po-te*, помик. *ποτήν, -ένος*? Покрај можноста како прв елемент да се појавува формата **/Poimo-²*, тука може да не се работи за именски, туку за глаголски втор елемент, којшто би претставувал една основа што може да се види од инфинитивот *ποῖσῶν-αι*; тој бил добиен по пат на хаплогенија во однос на еднаквиот соседен слог од вториот елемент, т.е. **/po-ta-na-no/*, */poim [an]-ānōr/ >*/po-ta-no/*. Како што може да се види и од обработениов материјал за имињата на лица од машки пол, со мали исклучоци станува збор за промени на првиот дел од сложенките.

III.1.1.B. Втор елемент

1. Вториот елемент е корен

-me-ta, */-mē-tā-s/*, cf. *e-u-me-ta*, втор елемент што претставува коренска форма којашто е поврзана со именката *μητις*, „мудрост, разум, план, совет“, и е поврзана со формите од коренот **meh₁-/*mh₁-*, за што види подолу под *me-de*. Паралелите во другите индоевропски јазици гласат: ст.-инд. *māti-*, „мерка, точно сознание“, англо-сакс. *mæd*, f. „мерка“, лат. *mētiōr*, ст.-сл. *мѣра*, итн³.

-qi-ri, */-g^wr-i-s/*, cf. *pu₁-ke-qi-ri*, втор елемент што е во врска со помикенскиот грчки глагол *βρίθω*, „тежок сум, изобилувам со, полн сум“, односно со придавката *βροθύς*, „тежок“, за којашто исто така зборувавме, како за прв елемент од *qi-ri-ta-ko*.

-ta-ri-jo, */-thall-iyos/*, cf. *]e-ri-ta-ri-jo[*, корен што секако е во врска или со именката од среден род што им припаѓа на сигматските основи

² В. ВЕШТЕЛ, *HPN*, p. 374.

³ В. ДЭЛГ III, p. 699; *IEW*, p. 703.

θάλος, „изданок, поколение“ (почесто употребувана во мн., со значењето „радости, задоволства“), сп. ја и придавката ἐριθιλής, „во младешки расцут“, глаголот θάλλω, „цветам, пуштам изданки“, со паралели во алб. *dal*, „никнувам, растам“, ерм. *dalar*, „снажен, бодар“⁴; во вториот елемент може да се содржи и именката θάλλος, „млада гранка, маслиново гранче“, за којашто се мисли дека е изведена од презентската основа на глаголот.

-ta-wo, /*thaw-ōn*/, cf. *pi-ro-ta-wo*, сп. помик. θαῦμα, „чудо, предмет на зачудување и восхит, изведена од коренот **dhā-w-*, **dhh₂-w-*, и се смета дека е блиска до именката θέα, „глетка, претстава“, односно со глаголот θεάομαι, „гледам, размислувам“, чија етимологија не е позната⁵.

2. Вториот елемент е основа од именка со заменет суфикс

-(s)ō-ta, /*oit-ās*/, cf. *a-ko-so-ta*, *pi-ro-i-ta*, *e-u-ru-wo-ta*, машки сложени имиња на лица со втор елемент што му одговара на помикенскиот збор οἶτος, којшто е со несигурна етимологија, но се поврзува со келтските и германските зборови што значат „заклетва“, како на пр. ст.-ир. *óeth*, гот. *aips*, герм. *Eid*, англ. *oath*, што се поврзува со одењето на местото каде што се дава заклетва, односно со можности името во грчкиот да се смета за изведенка со суфиксот **-to*, додаден на **oi-*, аблаутна степен од коренот **ei-*, „оди“, што е потврден во глаголот εἶμι, „одам“⁶ итн.

⁴Сп. *DÉLG* III, p. 420f; *IEW*, p. 234; *GEW* I, p. 649f.

⁵В. *DÉLG* II, p. 424f.; *GEW* I, p. 665f.

⁶Сп. *DÉLG* III, p. 788, каде што е цитирана оваа идеја на К. BRUGMANN, *IF* 37, 1916-1917, p. 247; *GEW* II, pp. 370-371.

3. Вториот елемент е име

именка

o-основа

-da-mo, /-dāmos/, втор елемент од имињата на лица *e-ke-da-mo*, *e-u-da-mo*, *e-u-ru-da-mo*, сп. помикенски δῆμος, што се јавува како прв елемент од сложеното име на занимање, поточно функција, *da-mo-ko-ro*, односно претставува втор елемент од препозиционалната сложенка *o-pi-da-mi-jo*.

-ro-ro-wo, /-plowos/, сп. *e-u-ro-ro-wo*, втор елемент којшто може да се смета за именски, сп. πλόος, „пловење на кораб“, сп. ст.-инд. *plavá-*, „кајче“, рус. *плов*, „кораб, едрилица“, тох. Б *plewe*, „кораб“, односно за глаголски, ако се работи за глаголски втор елемент претставен со аблаутната *o* степен. Како и да е, именката секако е еден *poen actionis* изведен од коренот од којшто е изведен и глаголот πλέω „пловам“⁷, ст.-инд. *plávate*, „плива, плови“, ст.-сл. *пловж*, *плүти*.

-po-to-re-mo-jo, /-ptolemo-yo/, втор дел од име на лице во ген., *e-u-ru-po-to-re-mo-jo*, што ѝ одговара на помикенската именка πόλεμος, πτόλεμος, „борба, војна“, со првобитното значење „движење, немир, борба одблизу“, што претставува *poen agentis* од глаголот πελεμίζω, „тресам, мавтам, потресувам“, во пасив „се тресам, потресен сум“, и има паралели⁸ во герм. *us-fil-ma*, „дрестрашен“, ст.-норд. *felms*, „страшен“, ерм. *alm-uk*, „немир“ (cf. πάλλω, „замавнувам, растресувам, фрлам“, παλμός, „биење на пулсот“).

-ra-wo, /-lāwos/, сп. *a-ke-ra-wo*, *e-ti-ra-wo*, *]ke-ti-ra-wo*, *ne-e-ra-wo*, помик. именка λαός, „војска, народ“, втор елемент документиран и како прв составен дел од сложеното име на функција *ra-wa-ke-ta*, покрај тоа што именката е употребена и како прв елемент од

⁷Сп. *GEW* II, p. 559f.; *DÉLG* III, p. 915f.; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, *о.с.*, II, p. 675¹; *IEW*, p. 835ff.

⁸В. *DÉLG* III, p. 875-876; *aliter*, С. J. РУЦН, *Elément achéen*, p. 76, 155, adn.3; *Études*, p. 53, adn. 35, којшто мисли дека зборот е од предгрчко потекло.

сложените машки имиња на лица, како на пр. во *ra-wo-do-ko*, *ra-wo-ro-qa* итн.

-to-ro-qa, /-trok^wos/, /-throkw^wos/, /-strokw^whos/, втор елемент којшто го содржи помикенската именка τρόπος, „насока, смер“, што е во врска со глаголот τρέπω, „вртам, насочувам“, од којшто во микенскиот е документиран партиципот *to-ro-qa-jo-me-no*, што потврди дека коренот од којшто е изведен глаголот потекнува од лабиовелар⁹.

-wa-to, /-wast-os/, cf. *a-ke-wa-to*, можеби втор елемент којшто ѝ одговара на помикенската именка (f)ἄστος, „жител на градот“, што е во врска со именката што значи „град“, т.е. ἄστυ.

-we-ko, /-wergo-s/, cf. *ta-na-si-we-ko*, *pi-ro-we-ko*, сп. помик. τὸ ἔργον, „работа, труд, дело, предмет“, арг. ἔργον, ел. ἴργον, со подоцнешното значење „важна работа, тешкотија“, со паралели¹⁰ во ав. *varəzant*, ст.-в.-г. *werc*, „работа, труд“, ст. норд. *verk*, итн. Сложените имиња на лица го смениле само родот.

-wo-wo, /-worwos/, втор елемент од личното име *da-i-wo-wo*, „граница, градина линија на едно поле“. Етимологијата на овој збор не е многу сигурна, но можеби може да се изведе од една основа **worwos*, со паралела во лат. *urvus* < **w̥r̥wos*, сп. го глаголот *urvāre*, „правам меѓа со плуг“¹¹.

а-основа

-(w)a-ko-ro, /-agr-os/, cf. *e-u-wa-ko-ro*, со втор елемент што може да се поврзе со помикенската именка што значи „лов, пљачка“, ἄγρα, односно глаголот ἄγρέω, „одам на лов“¹².

-o-na-ro, /-ona-lo-s/, сп. *di-ko-na-ro*, лично име со втор елемент за којшто се претпоставува дека е една првобитна *i*-основа, ὄνᾱ, „долза“,

⁹Сп. *DÉLG* IV-1, 1133 и види за *ku-su-to-ro-qa* во вториот дел од трудов.

¹⁰Сп. *DÉLG* II, p. 364ff.; *GEW* I, p. 548f.

¹¹В. *DÉLG* III, p. 825f.

¹²Сп. *DÉLG* I, p. 14.

изведена од коренот $*h_3n-eh_2$, и се поврзува со ст.-инд. $nā-thá-$, именка од среден род што значи „прибежиште, поддршка“, односно со глаголот ὀνίνημι, „полезен сум, помагам“¹³.

-o-qa-wo, /-ok^wa-wōn/, cf. *pi-ro-qa-wo*, машко име на лице со втор елемент што би му одговарал на името за „другар, придружник“ (најчесто во војната), ὀπάων. За етимологијата на зборот не се знае сосема сигурно, но се смета дека е тоа една стара коренска именка $*sokwā$, „свита“, што е во врска со глаголот ἔπομαι¹⁴, „следам“.

-qi-jo, /-gwi-jos/, cf. *e-ri-qi-jo*, сп. βίος, „живот“, лат. *vīvos*, ав. *gayō-*, „живот“, ст.-инд. *gáya-*, „живот“¹⁵, лит. *gývas*, ст.-сл. живъ, итн. Од друга страна, има можности како втор елемент да се разбере зборот за „снага, сила, власт“, βίᾱ, со паралела во ст.-инд. *j(i)uá*, „власт, доминација“, *jáyati*, „победува“¹⁶.

КОНСОНАНТИСКА ОСНОВА

коренска именка

-o-qa, /-ok^w-s/, или /-ok^w-o-s/, cf. *a₃-ti-jo-qa/a₃-ti-jo-qe*,]*du-ru-wo-qa*, *ka-ro-qa*, *po-ki-ro-qa*, втор елемент претставен со коренот од којшто се оформени имињата за „око“ и „поглед, лик“, без или со суфиксот *-o-*, односно со додавање на суфиксот *-a-*, сп. го вториот дел *-o-qa*, /-ok^w-a-s/, во личното име *ti-ri-jo-qa*.

-po, /-pos/<**pods*, *-po-di-ko*, /-pod-iskos/, две имиња на лица во кои се содржи зборот „нога“, *a₃-ki-po*, *ti-ri-po-di-ko*, т.е. помик. ποῦς, ποδός, „нога, ногарка“, сп. лат. *pēs*, *pedis*, ст.-инд. *pāt*, гот. *fōtuz* итн¹⁷.

Г-ОСНОВА

-a-do-ro, /-andr-o-s/, cf. *ko-ma-do-ro*, *ka-wa-do-ro*, *ke-sa-do-ro-jo*, *we-wa-do-ro*, односно *-a-no*, /-ānōr/, в. *a-ka-sa-no*, *a-ke-ra-no*, *do-ri-ka-no*, *e-ka-*

¹³V. DÉLG III, p. 803; GEW II, p. 395.

¹⁴Сп. DÉLG III, p. 807.

¹⁵Cf. DÉLG I, p. 176f; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, p. 60, II, p. 465.

¹⁶В. GEW I, p. 235; DÉLG I, p. 174f.; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, p. 422.

¹⁷Сп. DÉLG III, p. 932f.

no, e-te-wa-no, e-u-ka-no, ja-sa-no, ka-da-no, ka-sa-no, ka-ta-no, me-ti-ja-no, ne-ti-ja-no-re, o-pe-ra-no,]o-ta₂-no, to-wa-no, po-ṃa-ṃo-ri, втор елемент којшто го содржи зборот за маж, за којшто подробно зборувавме во првото потпоглавје.

-a-ma-ro, /-āmar-o-s/, cf. *ku-da-ma-ro, wi-da-ma-ro, wi-ja-ma-ro*, сложени машки имиња на лица со втор елемент што му одговара на помикенскиот хом. грчка именка од ср. р. τὸ ἡμᾶρ, односно похом. ἡ ἡμέρα, „ден, дневна светлина, разденување“, со паралелеа во ерм. именка *awr*, со истото значење збор за којшто објаснивме како за составен елемент од итеративната сложенка *a-mo-ra-ma*.

-a-o, /-a^hōr/, cf. *do-ri-ka-o*, сп. помик. ἄορ, „меч“, збор употребен и како прв елемент во дат.-лок. еднина, за којшто поопширно зборувавме како за прв елемент од *a-o-ri-me-ne*.

-(w)e-to-ro, /-ētor-o-s/, сп. *e-u-e-to-ro, e-u-we-to-ro*, имиња на лица со втор елемент што ѝ одговара на именката ἤτορ, „срце(како средиште на животот и чувствата)“, сродна со ст.-зап.-норд. *æðr*, „крвен сад“, ст.-в.-г. *ād(a)ra*, ср.-в.-г. *āder*, „нерв, жила“, ср.-ир. *inathar*, „нерв“, во м. „утроба“ итн¹⁸.

-we-ro, /-wēr-o-s/, cf. *e-ri-we-ro,]ti-ri-we-ro*, сп. помик. ἤρα, именка употребена кај Хомер само во синтагмата ἤρα φέρειν, „причинува задоволство, радост“, (од којашто не може со сигурност да се види дали е во акуз. едн. или мн.), што се изведува од коренот **wer-*, потврден и во ст.-зап.-норд. *værr*, „пријателски“, лат. *sē-vērus*, „крут, непристапен(буквално, што нема пријателство)“¹⁹, лат. *vērus*, ст.-ир. *fīr*, ст.-в.-г. *war*, ст.-сл. вѣра итн.

И-ОСНОВА

-te-ko-to, /-tektōn/, cf. *pi-ro-te-ko-to*, со втор елемент што ѝ одговара на помикенската именка τέκτων, „мајстор(дрводелец)“, ст.-инд. *táksan-*, со истото значење, ав. *tašan*, „создавач, творец“, сп. и лат. *textōr*,

¹⁸Сп. *GEW* I, p. 645; *DÉLG* II, p. 418; *IEW*, p. 344.

¹⁹В. *DÉLG* II, p. 415; *GEW* I, p. 645f.

„ткајач“, ст.-сл. тѣсла, сите во врска со коренот *teks-, „составувам, градам, приготвувам, соединувам“²⁰.

es-/os-ОСНОВА

-a-re, /-arēs/, cf. e-u-wa-re, ku-ka-ra-re[, wa-*86-re, машки лични имиња со втор елемент што можеби претставува стара именка недокументирана надвор од сложенките, *aros, со првобитното значење „зглобено и прикрупено делче“, а подоцна, особено во состав на личните имиња, „пријатност, пристојност“²¹, или сл.; сп. ја во помикенскиот грчки придавката θυμαρής, „пријатен, драг, мил“. Овој елемент е во врска со помикенскиот глагол ἀραρίσκω, „прикрупувам, врзувам, сврзувам“, како што објаснивме и во првиот дел во врска со сложениот апелатив ka-ka, re-a.

-a-to, /-anthos/, cf. a-ri-ja-to, помик. ἄνθος, „цвет“, ст.-инд. āndha-, „растение, трева“, ерм. and, „поле“, односно деноминативниот глагол ἀνθέω, „цветам, никнувам“²².

-de-we-[je, /-dweyēs/, cf. a-de-we-[je, втор елемент што му одговара на помикенскиот грчки збор за „страв“, τὸ δέος, ав. dvaēθā, „закана“, лат. dīrus, „ужасен“, ерм. erkiwe, „страв“ итн²³, изгледа по потекло од *dwei-, „два“, односно од „на две сум“, следуваат семантичките нијанси во одделните индоевропски јазици.

-ka-de, /-kādēs/, в. a-ka-de, cf. κῆδος, збор за којшто зборувавме во врска со неговата употреба како прв дел од сложените машки имиња на лица.

-ka-te, /-gāthēs/, cf. pi-ro-ka-te, сп. помик. γῆθος, „радост“, именка што можеби е документирана и како прв елемент од сложеното машко име на лице ka-ta-no, што го опфативме во врска со прегледот на

²⁰Сп. ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, p. 148, 181; II, p. 705f.; DÉLG IV-1, p. 110.

²¹Cf. C. J. RUIGH, *Res Mycenaeae*, p. 395-396; ВЕСНТЕЛ, *HPN*, p. 193-194.

²²В. DÉLG I, p. 89f.; GEW I, p. 108f.; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, p. 873.

²³Сп. GEW I, p. 355, 367; DÉLG I, p. 255-257; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, o.c. I, p. 133.

можните форми што би претставувале прв елемент од слоените имиња на лица.

-ka-we-e, /-ka^we^e(i)/, cf. *e-ri-ka-we-e*, можеби во вториот дел со сигматска основа, којашто во помикенскиот грчки гласи τὸ κάλλος, „убавина“, како што предложи проф. П. Хр. Илиевски²⁴.

-ke-ne-i, /geneⁿi/, cf. *-ko-o-ke-ne-i* (дат.-лок.), сп. помик. сигматска основа γένος, „род, племе, семејство во поширока смисла на зборот“, како и ст.-инд. *jānas-*, лат. *genus*, форми идентични и по однос на основата, и според значењето. Тие се изведени од коренот **ǵen*(h₂)-, „раѓам“.

-ke-re-we, /-klewēs/, втор елемент од имињата на лица *a-mo-ke-re-[we]*, *da-mo-ke-re-we-i*, *e-ri-ke-re-we*, *ke-ro-ke-re-we-o* (ген.), *na-u-si-ke-re-[we]*, *wo-ra-ke-re-[we]*, во кој очигледно се содржи збор соодветен на помик. именка κλέος²⁵, „глас што јури, што брзо се пренесува“, „слава“, сп. ст.-инд. *śrávas-*, „слава“, ав. *sravaḥ-*, „збор“, ст.-сл. слово, „збор, говор“, ст.-ир. *clū*, „слава“ итн²⁶, односно аор. ἔκλυον (од којшто подоцна се оформил презентот κλύω, „слушам, услишувам, уважувам“, од „сум чул, сум разбрал“, ст.-инд. *śruvam*, итн.

-me-de, /-mēdēs/, cf. *e-ke-me-de*, *e-ti-me-de-i*, *e-u-me-de-i*, cf. μήδομαι, μῆδεα, или /medēs/, cf. μέδομαι, или *μέδος. Всушност, според проф. П. Шантрен²⁷, во грчкиот јазик имало глагол μέδω, „управува со, командува над“, употребуван само во презент. Во медиј, μέδομαι значи „презема мерки за, бдее над“. Глаголот е изведен од коренот **med-*, кој што е потврден во лат. *modus*, *meditor*; ст.-ир. *midiur*, „iudico, cogito“, *mess*, „iudicium“, ерм. *mit*, <**mēdi-*, cf. μήδομαι, „мисла“, гот. *miton*, „λογίζεσθαι, φρονεῖν, σκοπεῖν“. Во германската група јазици, зборот е

²⁴Cf. P. Hr. ILIEVSKI, *ŽA* 27-2, 1977, p. 346.

²⁵Сп. го и патронимикот *e-te-wo-ke-re-we-i-jo* (PY An 654. 8.9; Aq 64.15), што покажува дека е изведено од едно недокументирано име на лице */e-te-wo-ke-re-we/.

²⁶B. GEW I, p. 869-870; DELG II, 540-541; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, о.с., II, p. 834.

²⁷DELG III, p. 675.

врзан за значењето „мери“, како на пр. во гот. *mitan*, англо-сакс. *metan*, ст.-в.-г. *messen*, итн. Од друга страна, μήδομαι²⁸ е глагол којшто сигурно потекнува од истиот корен (aliter H. Frisk, *GEW*, s.v.) Основното значење на глаголот е „има замисла, има в глава, приготвува“. Именката μήδεα, „замисли, планови“, сп. ерм. *mit-k*, „мисла“, ср.-в.-г. *māz*, „мерка, на секаков начин“²⁹ (во множина од средниот род), била употребувана во помикенскиот грчки како втор елемент од бројни сложенки, како на пр. λυκίμηδής, „умен, со продорен дух“, како епитет на Одисеј (α 438). Бројни се имињата на лица во кои се јавува овој збор како втор елемент, како на пр. Εὐμήδης, Εὐρυμήδης, па и мик. *ekemedē*. Од друга страна, во умбрискиот се јавува една форма *meis*, „закон“, којашто претставува сигматска основа, којашто во грчкиот е можеби потврдена како втор елемент од ретките лични имиња Κλεομέδδεις, Αὐτομέδα³⁰. Токму заради тоа, беше дадена можноста и за ваква транскрипција на вториот елемент *-me-de* во микенскиот грчки, каде што не можеме да си ја потврдиме должината на вокалите³¹.

-me-ne, */-menēs/*, втор дел од личните имиња што го појавува е-вокализмот од основата *es/-os*, покрај квантитативниот аблаут својствен за ном. еднина, сп. *a-ka-me-ne*, *a-o-ri-me-ne*, *a-re-i-me-ne*, *a-re-me-ne*, сп. μένος, „бујност, страст, страст во борба, животна сила, енергија, моќ“, именка сродна со ст.-инд. *mānas-*, ав. *manah-*, односно со сложенката δυσμενής, „непријателски настроен“, ст.-инд. *durmanas-*, „неволја“, ав. *dušmanah-*, „непријател“³², што е во врска со глаголот μέμονα, еден архаичен перфект што значи „мислам силно на“, „посакувам“, „долн сум со сила, со храброст“. Од нултата степен на овој корен, со суфиксот *-ti-* биле оформени именки што означуваат

²⁸ *DÉLG* III, p. 693; *IEW*, p. 705ff.

²⁹ *IEW*, p. 706.

³⁰ Сп. *BECHTEL*, *HPN*, p. 301.

³¹ В. С. J. RUIJGH, *Res Mycenaeae*, p. 395; E. RISCH, *Tractata Mycenaea*, p. 295.

³² Сп. *DÉLG* III, p. 685, s.v. μέμονα.

движење на душата, интелигенција, каква што е на пр. лат. именка *mens*, f., лит. *mintis*, „мисла“, гот. *gamunds*, ст.-сл. памѣть, „помнење, спомен“.

-pe-te, /-*pentēs*/, cf. *te-ra-pe-te*, сп. помик. πένθος, „болка“, сп. сложениот апелатив *ταλα-πενθής*, „што претрпел страдања“, но и „издржлив“. Именката е во врска со глаголот *πάσχω*, „претрпувам, страдам“, со несигурна етимологија³³.

s-ОСНОВА

-(w)*o-we*, /-*ows-ēs*/, cf. *ò-tu-wo-we*, сп. */*ousos*/? , сп. помик. οὔς, „уво“, збор што го обработивме кај придавките апелативи како *ti-ri-jo-we*, *qe-to-ro-we*, *a-no-we* итн.

-ze-we-i, /-*ssewe*³⁴/ < */*kyewe*³⁴/, cf. *a-re-i-ze-we-i*; заради тоа што личните имиња во кои се јавува како втор елемент претставуваат сигматски основи што завршуваат на *-es*, се предложи реконструкција на стара именка недокументирана во помикенскиот грчки *(*s*)*sewos*, изведена од коренот */*kyew*-/**kyow*-/**kyu*-/**kyō*-, од којшто се мисли дека е изведен и глаголот *σεύω*, „подбуцнувам, ставам во движење“, што би значела „енергија, елан, поттик“³⁴.

u-ОСНОВА

-o-ru₂-ru, /-*ophrus*/, втор елемент идентичен на вториот дел од сложеното име на лице *re-u-ko-ro-o-ru₂-ru*, ѝ одговара на помикенската именка *ὀφρῦς*, „веѓа“, сп. ст.-инд. *bhrūh*, *bhrívam* (од ж.р.), ст.-ир. *forbru*, англо-сакс. *brū*, во балто-сл. група јазици именката претставува *ī*-основа, сп. лит. *bruvis*, ст.-сл. врьвь, *n*-основа е во ст.-нор. *brūn*, тох. Б *pärwāne* (во дуал), ав. *brvat-*, ст.-мак. *ἄβροῦτες*· *ὀφρῦς* Μακεδόνες (Хесихиј), ст.-ир. *brūad* (ген. дуал)³⁵.

-wa-ta, /-*wast-ā-s*/, cf. *a-ke-wa-ta*, *a-ki-wa-ta*, *e-te-wa-tu-wo* (ген.), сп. помикенски *ἄστυ*, „град, населба, живеалите“, збор за којшто

³³В. DÉLG III, p. 861f.

³⁴Поопширно за формите во другите индоевропски јазици види во вториот дел, во врска со препозиционалната сложенка *e-pi-zo-ta*.

³⁵Cf. DÉLG III, p. 842-843; GEW II, p. 454; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, p. 786¹; за можноста *ò-* да се објасни од *(*He*)*op-bhrūH-*, cf. E. HAMP, MSS 40, 1981, p. 39-60.

пошироко објаснивме како за прв елемент од сложените машки имиња на лица .

дифтониска основа

-na-wo, /-naw-o-s/: cf. *e-u-na-wo, o-ku-na-wo, o-ti-na-wo*, втор елемент во кој се содржи името за „кораб“, $\nu\alpha\tilde{\upsilon}\varsigma$, што во дат. -лок. множина се јавува и како прв елемент од личното име *na-u-si-ke-re[-we]*, и што го обработивме како прв елемент од апелативот *na-u-do-mo* во првиот дел од трудот.

3. Вториот елемент е сопствена именка

-a-ka-wo, /-Akhaiwos/, сп. Ἀχαιός, главно во множина, името на народот „Ахајци“, збор со несигурна етимологија³⁶.

-te-qa-jo, /-Thēg^wayos/, име на жител на град, сп. Θηβαῖος, „тебанец“, жител на Теба, сп. Θῆβαι, име со непозната етимологија³⁷.

4. Вториот елемент е придавка

-qo-no, /-g^whon-os/, втор елемент за којшто има можности да се состои во името на лице *do-qo-no*, изведен од коренот **g^when-*, „набабрува, набрекнува, изобилува (со)“, потврден во помикен. апелатив $\epsilon\upsilon\theta\epsilon\nu\acute{\eta}\varsigma$ и во личното име $\epsilon\upsilon\theta\acute{\epsilon}\nu\eta\varsigma$ ³⁸, односно Πολυφόντης , Κλεοφόντης ³⁹, во кои вториот елемент *-φον-*, се поврзува со придавката **g^whonos*, „раскошен, буен“, сп. ст.-инд. *ā-ghana*, „раскошен“, *ghaná-*, „угоен“, ст.-сл. гонѣкъ, гонѣти, „достигнува, достигнува“ итн.; истата придавка се содржи и во имињата на лица *po-ru-qo-ta, wi-jo-qo-ta*.

-ze-to, /-gyestos/, cf. *da-i-ze-to*, сп. помик. придавка $\zeta\epsilon\sigma\tau\acute{o}\varsigma$, „врел, горлив“, придавка што е во врска со глаголот $\zeta\acute{\epsilon}\omega$, „врие“, што го обработивме како втор елемент од сложениот апелатив *a-re-ra-zo-o*.

³⁶В. DÉLG I, p. 149; GEW I, p. 198f.

³⁷Cf. GEW I, p. 670; DÉLG II, p. 434.

³⁸Cf. ВЕСНТЕЛ, HPN, p. 171.

³⁹В. IEW, p. 491; А. НЕУБЕК, BzN 8, 1957, pp. 34-35.

5. Вториот елемент е од глаголско потекло

со вокализам како аблаутина сѐиен од глаголскиот корен

-do-ko, /-dokus/, cf. *ra-wo-do-ko*, е аблаутна степен од помикенскиот глагол δέκομαι, δέχομαι, „земам, примам, носам, пренесувам, сакам, пресретнувам, издржувам напад, искусувам“, што се доведува во врска со лат. форми *decet*, *decus*, *dignus*, од една страна и со *doceō* од друга страна, со ст.-инд. *dāṣti*, *dāṣati*, *dāṣnoti*, „драви чест, врши гостопримство, дарува“, ерм. *tesanem*, „гледам“, тох. А *tāk*, „прифаќа, зазема, цени“, ст.-сл. дѣснѣти, „зема, зазема“, ст.-ир. *dech*, „најдобар“, ст.-в. -г. *gizenon*, „уредувам“, односно сите форми упатуваат на заедничкиот корен **deġ-/doġ*⁴⁰.

-o-ko, /-hok^hos/, cf. *wa-tu-o-ko*, *wa-tu-wa-o-ko*, сп. помикенски ἔχω „има, односно освоил во војна, па има“, за којшто очигледно, често станува збор во трудов.

-po-ko, /-phorg^hos/, cf. *ra-wo-po-ko*, втор елемент што се поврзува со помикенскиот глагол φέρω „хранам“, како што споменавме во врска со сложениот апелатив *i-po-po-ko*, во првиот дел од трудов.

-po-ro, /-poros/, /-pōlos/, /-phoros/, /-phrōn/, cf. *e-u-po-ro*, втор елемент со повеќе можности за интерпретација, односно, што може да им одговара на помикенските форми -пороς, -πῶλος, -φορος, или -φρων, односно сп. πείρω : πόρος, „дробивам : пат, патување“, сп. ст.-сл. на-перѣж, „пронижан, пробиен“, англо-сакс. *farn*, ст.-зап.-норд. *for*, „патување, пат“⁴¹; φέρω : φόρος, πῶλος, „ждребе, младо животно“⁴², гот. *fula*, ст.-исл. *foli*, ст.-англ. *fola*, ст.-в.-г. *folo*, алб. *pëlë* или φρήν, „срце, дух, ум, душа, утроба, дијафрагма“, така што се подеднакви можностите вториот елемент да биде и од именско и од глаголско потекло, односно, името на лицето да значи „оној што има добар пат“, „оној што

⁴⁰В. DÉLG I, p. 267f.; Гамкрелидзе-Иванов, I, p. 155.

⁴¹Cf. GEW II, p. 491; IEW, p. 816f.

⁴²В. DÉLG III, p. 961; Гамкрелидзе-Иванов, II, p. 551.

има добри приходи“, „оној што има добри ждребиња“, „оној што има добра мисла“.

-qo-ro, /-k^wolos/, cf. *a-ko-ro-qo-ro*, *do-qo-ro*, *mo-ro-qo-ro-jo*(ген.), *pi-ro-qo-ro*, што му одговара на помикенскиот глагол πέλομαι, „се движам, се приближувам, се издигам, се движам околу сопствената оска“, за којшто поопширно зборувавме во врска со сложениот апелатив *qo-u-ko-ro* во првиот дел од трудот.

-qo-ta, /-g^whon-tās/, cf. *ra-wo-qo-ta*, *da-i-qo-ta*, втор елемент што му одговара на помик. глагол θείνω, „удирам, убивам“, кому му одговараат хет. *kuenzi*, „убива“, ст.-инд. *hánti*, *ghnánti*, „бие, убива, убиваат“, ерм. *ganem*, „удирам, бијам“, алб. *gjanj*, „следам, пргонувам“, лит. *genù*, „прогонувам“, ст.-сл. гънати, прус. *guntwei*, „гони“, лат. *dē-fendō*, „заштитиувам“, ст.-ир. *gonim*, „ранувам, убивам“ итн⁴³.

-qo-ta, /-g^whon-tās/, cf. *wi-jo-qo-ta*, спореди погоре *-qo-no*.

-qo-ta, /-g^wō-tās/, cf. *qo-u-qo-ta*, сп. βουβότης, „воловар, говедар“, очигледно име на должност⁴⁴, употребено како лично име.

со вокализам и денитичен на оној од ѓлаџолскиоѝ корен

-a-i-ta, *a₃-ta*, /-aithas/, cf. *tu-ma-i-ta*, *ka-wa-ti-ro*, *au-to-a₃-ta*, сп. помик. αἶθω, „палам, горам“, αἶθος, „жештина, оган, пожар“, како штообјаснивме иза првиот елемент од *a₃-ti-jo-qo*.

-a-ko, /-arkhos/, cf. *a-da-ra-ko*[, *ka-ra-na-ko*, *po-ma-ko*, *qi-ri-ta-ko*, *pu₂-sj-ja-ko*, сп. ἄρχω, „господарам, стојам на чело“.

-ka-ta, /kastas/ <*kad^s-t, сп. *po-to-ri-ka-ta*, помик. κέκασμα, „се одликувам, прочуен сум“, како што кажавме во врска со првиот елемент; в. подолу и под *-ka-to*.

-ne-ta, /nes-tās/, cf. *pi-ro-ne-ta*, втор елемент што се среќава и во состав на првиот дел од машките имиња на лица, односно е во врска со

⁴³Сп. ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, p. 100, II, 740, 883, 884.

⁴⁴За ова име на должност в. во првиот дел.

помикенскиот глагол $\nu\epsilon\omicron\mu\alpha\iota$, „спасува,(се) враќа (дома)“ итн., за што види повеќе погоре, при обработката на првиот елемент /ne-e-/.

б. Вториот елемент е глаголска придавка

-do-to, /-dotos/, cf. a-wi-to-do-to, i-su-ku-wo-do-to, глаголска придавка од помикенскиот и микенскиот глагол $\delta\acute{\iota}\delta\omega\mu\iota$, „давам, дарувам“, итн

-ka-to, /-kastos/, cf. po-ru-ka-to, глаголска придавка од основата на еден глагол што во помикенскиот грчки гласи $\kappa\acute{\epsilon}\kappa\alpha\sigma\mu\alpha\iota$, „се одликувам, прочуен сум“ итн, за којшто опширно се зборуваше во врска со првиот елемент.

Ша1.1.Г. Суфикси

Обработката на вториот елемент покажа, дека и кај сложените имиња на лица од машки род - блиски до апелативите има слична ситуација по однос на суфиксите, како и кај апелативите. Да направиме еден список на суфиксите и на специфичностите:

а. Сложени имиња на лица со суфиксот -o-:

1. Вториот елемент е оформен со суфиксот -o- додаден на:

r-основи: e-ri-we-ro, eu-e-to-ro, e-u-we-to-ro, ka-wa-do-ro, ke-sa-do-ro-jo, ko-ma-do-ro, ku-da-ma-ro, we-wa-do-ro, wi-da-ma-ro, wi-ja-ma-ro

корени: do-qo-no, pi-ro-ta-wo, a-ke-wa-to, a-da-ra-ko[, ka-ra-na-ko, po-ma-ko, qi-ri-ta-ko, pu₂-ṣi-ja-ko

дифтоншка основа: e-u-na-wo

аблаутната степен од глаголските основи: ra-wo-do-ko, wa-tu-o-ko, wa-tu-wa-o-ko, ra-wo-po-qo, e-u-po-ro?, a-ko-ro-qo-ro, do-ro-qo-ro, moto-qo-ro(-yo), pi-ro-qo-ro.

заменет е со a-основи: e-u-a-ko-ro, e-u-wa-ko-ro, pi-ro-o-qa-wo, e-ri-qi-jo?

2. Суфиксот -ā- е:

додаден на коренска именка : ti-ri-jo-qa

заменет со u-основа: a-ke-wa-ta, a-ki-wa-ta

заменет наместо *-o-*: *a-ko-so-ta*, *e-u-ru-wo-ta*, *pi-ro-i-ta*, *tu-ma-i-ta*, *a-u-to-a₃-ta*

3. Суфиксот *-tā-*:

додаден на корени: *e-u-me-ta*, *da-i-ḡo-ta*, *ra-wo-ḡo-ta*, *wi-jo-ḡo-ta*, *pi-ro-ne-ta*, *po-to-ri-ka-ta*.

4. Суфиксот *-i-*:

додаден на корени: *pa-na-ki*, *pu₂-ke-qi-ri*

5. Аблаут од основниот збор во вториот елемент се гледа во сложенките на:

а. *-a-no*: *a-ka-sa-no*, *a-ke-ra-no*, *do-ri-ka-no*, *e-ka-no*, *e-te-wa-no*, *e-u-ka-no*, *ja-sa-no*, *ka-da-no*, *ka-sa-no*, *me-ti-ja-no*, *ne-ti-ja-no-re*, *o-pe-ra-no*, *]ḡ-ta₂-no*, *to-wa-no*, *po-ṡa-ṡḡ-ri*.

б. кај сите *es-/os*-основи, кои како *simplicia* во номинатив гласат на *-os*, односно во сложенките гласат на *-es*. Притоа има можности да не се работи во сите ситуации за именски втор елемент, туку суфиксот *-es* да бил додаван на глаголот што е врзан за примарната именка што им припаѓа на *es-/os* основите.

6. Голем број именски основи си го запазиле сопствениот суфикс и вокализам и останале неизменети и како втор елемент од сложените имиња на лица.

Да го видиме сега табеларниот приказ на елементите од имињата на лица од машки пол соодветни на апелативите обработени во првиот дел:

ПРВ ЕЛЕМЕНТ		ВТОР ЕЛЕМЕНТ		СУФИКС	МОРФОЛОШКИ ОДЛИКИ НА СЛОЖЕНКАТА	МЕСТО НА ДОКУМЕН- ТОТ
ИМЕ	ОСНОВА, КОРЕН	ОСНОВА, КОРЕН	МОРФОЛ. ОДЛИКИ			
ИМЕНКА						
<i>?a-ke-r(a)-</i>	<i>-o-</i>	<i>-(r)a-no</i>	абл.ст.им.о.		именка	KN
<i>a-ko-ro-</i>		<i>-ḡo-r(o)</i>	абл.ст.гл.к.	<i>-o-</i>	именка	KN
<i>a-mo-</i>		<i>-ke-re-we</i>	абл.ст.им.о.	<i>-ēs</i>	понм. прйд.	PY

ku-ka-r(a)-		-(r)a-re	гл. к. ?имен.	-ɛs	поим. прид.	KN
?mo-ro-		-qo-r(o)	абл. ст. гл. к.	-o-	именка	PY
o-t(a)-		-(t)a-k(i)	абл. ст. гл. к.	-i-	именка	MY
ra-wo-		-do-k(o)	абл. ст. гл. к.	-o-	именка	PY
ra-wo-		-po-q(o)	абл. ст. гл. к.	-o-	именка	KN
ra-wo-		-qo-n(o)	абл. ст. гл. к.	-o-	именка	KN
ra-wo-		-qo-(ta)	абл. ст. гл. к.	-tā-	именка	PY
tu-m(a)-		-(m)a-i-t(a)	гл. корен	-ā-	именка	KN
a-ka-	-a-	-me-ne	абл. ст. им. о.	-ɛs	поим. прид.	KN
di-k(o)-		-(k)o-na-(ro)	им. основа	-ro-	именка	PY
ka-ra-n(a)-		-(n)a-k(o)	гл. корен	-o-	именка	KN
ko-m(a)-		-(a)-do-r(o)	абл. ст. им. о.	-o-	именка	PY
wo-ra-		-ke-re-[we	абл. ст. им. о.	-ɛs	поим. прид.	KN
po-to-ri-	-i-	-ka-(ta)	гл. основа	-tā-	именка	KN
pu ₁ -si-		-(j)a-k(o)	гл. корен	-o-	именка	PY
wi-j(a)-		-(j)a-ma-r(o)	именка	-o-	именка	KN
wi-j(o)-		-(j)o-qo-(ta)	прид. к.	-tā-	именка	KN
]du-ru-	-u-	-(w)o-qo	кор. им.	?-o-, ?o	именка	PY
wa-tu-/wa-tu-wa-		-o-k(o)	абл. ст. гл. к.	-o-	именка	PY
qo-u-/-	дифтонг	-qo-(ta)	гл. корен	-tā-	именка	KN
qo-w(a)-		-(w)a-ke(-se-u)	гл. основа	-se-u	именка	KN
a-da-r(a)-	-r-/-r-	-(r)a-k(o)	гл. корен	-o-	именка	KN
ke-ro-		-ke-re-we	абл. ст. им. о.	-ɛs	поим. прид.	PY
pu-		-ko-w(o)	гл. корен	-o-	именка	PY
pu-r(a)-		-(r)a-(ta)	гл. корен	-tā-	именка	PY
po-m(a)-	-n-	-(m)a-k(o)	гл. корен	-o-	именка	PY
po-m(a)-		-(m)a-no-r(i)	абл. ст. им. о.		именка	KN
ka-d(a)-	-es-/-os-	-(d)a-no	абл. ст. им. о.		именка	KN
ka-r(o)-		-(r)o-qo	кор. им.	?-o-	именка	KN, PY
ka-t(a)-		-(t)a-no	абл. ст. им. о.		именка	PY
ku-d(a)-		-(d)a-ma-ro	им. основа	-o-	именка	PY
?o-pe-r(a)-		-(r)a-no	абл. ст. им. о.		именка	PY, MY
o-ro-		-do-k(o)	гк. корен	-o-	именка	PY
o-ro-		-ke-we	абл. ст. им. о.	-ɛs	поим. прид.	PY
pu ₁ -ke-		-qi-r(i)-	гл. корен	-i-	именка	PY
ИМЕНКА ВО ПАДЕЖ						
a-e-ri-	-r-	-qo-t(a)	гл. корен	-ā-	именка	PY
a-o-ri-	-r-	-me-ne	абл. ст. им. о.	-ɛs	поим. прид.	PY
na-u-si-	дифтонг	-ke-re-we	абл. ст. им. о.	-ɛs	поим. прид.	KN
da-i-	-s-(лок)	-(j)a-ke-re-u	им. корен	-e-u	именка	PY
da-i-		-qo-(ta)	абл. ст. гл. к.	-tā-	именка	KN
da-i-		-wo-w(o)	гл. им.	-o-	именка	KN
da-i-		-ze-to	поим. гл. пр.		поим. гл. прид.	KN
wi-pi-	-i-(инстр.)	-no-(o)	абл. ст. гл. к.	-o-	именка	KN
СОПСТВЕНО ИМЕ						
a-re-	ɛ-основа	-me-ne	абл. ст. им. о.	-ɛs	поим. прид.	TH
a-re-j-	лок. (дат.)	-me-ne	абл. ст. им. о.	-ɛs	поим. прид.	TH
a-re-i-		-ze-we-i	абл. ст. им. о.	-ɛs	именка	TH
di-w(o)-	дифтонг	-(w)o-pu-ka-ta	сложенка	-tā-	именка	KN
-ko-o-	-o- /лок. (дат)	-ke-ne-(i)	абл. ст. им. о.	-ɛs	поим. прид.	MY
ПРИДАВКА						
?a-ko-ro-	-o-/-a-	-qo-r(o)	абл. ст. гл. к.	-o-	именка	KN
a ₁ -ti-		-(j)o-qo	кор. им.		именка	PY
do-ri-k(a)-		-(k)a-o	им. основа		именка	
do-ri-k(a)-		-(k)a-no	абл. ст. им. о.		именка	KN, PY

<i>e-te-wa-</i>		<i>*/-ke-re-we/</i>	абл.ст.им.о.	- <i>ɛs</i>	поим. прид.	
<i>e-te-w(a)-</i>		<i>-(w)a-no</i>	абл.ст.им.о.		именка	KN
<i>e-te-w(a)-</i>		<i>-wa-tu-wo</i>	им.основа		именка	KN
<i>ka-w(a)-</i>		<i>-(w)a-do-ro</i>	абл.ст.им.о.	- <i>o-</i>	именка	PY
<i>ku-d(a)-</i>		<i>-(d)a-ma-ro</i>	им.основа	- <i>o-</i>	именка	PY
<i>o-tu-w(o)-/o-tw(o)-</i>		<i>-(w)o-we</i>	абл.ст.им.о.	- <i>ɛs</i>	поим. прид.	PY
<i>pi-r(a)-</i>		<i>-(r)a-ka-wo-(qe)</i>	им.основа		именка	KN
<i>pi-r(o)-</i>		<i>-(r)o-qa-wo[</i>	именка	- <i>ɔn-</i>	именка	KN
<i>pi-r(o)-</i>		<i>(r)o-i-t(a)</i>	им.корень	- <i>ɔ-</i>	именка	KN
<i>pi-ro-</i>		<i>-ka-te</i>	абл.ст.им.о.	- <i>ɛs</i>	поим. прид.	PY
<i>pi-ro-</i>		<i>-ne-(ta)</i>	гл. корень	- <i>tɔ-</i>	именка	PY
<i>pi-ro-</i>		<i>-qo-r(o)</i>	абл.ст.гл.к.	- <i>o-</i>	именка	PY
<i>pi-ro-</i>		<i>-ta-w(o)</i>	им.корень	- <i>o-</i>	именка	PY
<i>pi-ro-</i>		<i>-te-ko-to</i>	именка		именка	PY
<i>pi-ro-</i>		<i>-we-k(o)</i>	им.основа	- <i>o-</i>	именка	PY
<i>po-ki-r(o)-</i>		<i>-(r)o-qo</i>	кор.им.		именка	PY
<i>ta-p(a)-</i>		<i>-(p)a-no</i>	абл.ст.им.о.		именка	KN
<i>to-w(a)-</i>		<i>-(w)a-no</i>	абл.ст.им.о.		именка	KN, PY
<i>e-u-/</i>	<i>-u-</i>	<i>-da-i-t(a)</i>	именка	- <i>ɔ-</i>	именка	KN
<i>e-u-</i>		<i>-da-mo</i>	именка		именка	KN, TH
<i>e-u-</i>		<i>-ka-r(o)</i>	им. корень	- <i>o-</i>	именка	PY
<i>e-u-</i>		<i>-ko-r(o)</i>	абл.ст.гл.к.	- <i>o-</i>	именка	KN
<i>e-u-</i>		<i>-me-de/-i</i>	абл.ст.им.о.	- <i>ɛs</i>	поим. прид.	PY
<i>e-u-</i>		<i>-me-ne</i>	абл.ст.им.о.	- <i>ɛs</i>	поим. прид.	PY
<i>e-u-</i>		<i>-me-(ta)</i>	гл. корень	- <i>tɔ-</i>	именка	KN
<i>e-u-</i>		<i>-na-w(o)</i>	им. основа	- <i>o-</i>	именка	KN
<i>e-u-</i>		<i>-po-r(o)-</i>	им. осн.?	- <i>o-</i>	именка	MY
<i>e-u-</i>		<i>-po-ro-wo</i>	им.основа	- <i>o-</i>	именка	KN, PY
<i>e-u-</i>		<i>-ta-r(e-wo)</i>	им.корень	- <i>e-u</i>	поим. прид.	PY
<i>e-u-</i>		<i>-to-ro-qo</i>	абл.ст.гл.к.	- <i>o-</i>	именка	PY
<i>e-u-w(a)-/</i>		<i>-(w)a-ko-r(o)</i>	им. основа	- <i>o-</i>	именка	PY/
<i>e-w(a)-</i>		<i>-(w)a-ko-r(o)</i>	им. основа		именка	KN, TH
<i>e-u-w(a)-</i>		<i>-(w)a-re</i>	?гл. корень	- <i>ɛs</i>	поим. прид.	PY
<i>e-u-w(e)-</i>		<i>-(w)e-ta/-ro</i>	именка	- <i>o-</i>	именка	PY
<i>e-u-ru-</i>		<i>-da-mo</i>	именка		именка	KN, PY
<i>e-u-ru-</i>		<i>-po-to-re-mo-jo</i>	именка		именка	PY
<i>e-u-ru-</i>		<i>-qo-t(a)</i>	гл.корень	- <i>ɔ-</i>	именка	KN
<i>e-u-ru-</i>		<i>-(w)o-t(a)</i>	им.корень	- <i>ɔ-</i>	именка	PY
<i>i-su-ku-w(o)-</i>		<i>-do-to</i>	гл. прид.		поим.гл.прид.	KN
<i>o-ku-</i>		<i>-na-w(o)</i>	им.корень	- <i>o-</i>	именка	KN
<i>o-tu-w(o)-/o-tw(o)-</i>		<i>-(w)o-we/-o/-i</i>	им.корень	- <i>es</i>	поим. прид.	PY
<i>pa-</i>	<i>-nt-</i>	<i>-qo-(ta)</i>	гл.корень	- <i>tɔ-</i>	именка	PY
<i>pa-n(a)-</i>		<i>-(n)a-k(i)</i>	им.корень	- <i>i-</i>	именка	MY
<i>pa-/pa-n(a)-</i>		<i>-(n)a-re-jo</i>	теоним	- <i>yo-</i>	поим. прид.	KN, PY
<i>po-ru-</i>		<i>-ka-to</i>	гл.прид.		поим.гл.прид.	KN
<i>po-ru-</i>		<i>-qo-(ta)</i>	прид.осн.	- <i>tɔ-</i>	именка	PY
<i>po-ru-</i>		<i>-qo-to</i>	именка		именка	KN
<i>po-ru-</i>		<i>-te-w(e)</i>	гл.корень	- <i>ɛs</i>	поим. прид.	KN
<i>qi-ri-t(a)-</i>		<i>-(t)a-k(o)</i>	гл.корень	- <i>o-</i>	именка	PY
<i>wa-dw(a)-</i>		<i>-(dw)a-re</i>	гл.кор.?	- <i>ɛs</i>	поим. прид.	KN
ЗАМЕНКА						
<i>au-to-</i>	<i>o/-a-</i>	<i>-aɔ-t(a)</i>	гл./им.к.	- <i>ɔ-</i>	именка	KN
<i>au-to-</i>		<i>-te-qa-(jo)</i>	топоним	- <i>yo-</i>	поим. прид.	TH
БРОЈ						
<i>ti-ri-</i>	<i>i/-ey-</i>	<i>-(j)o-ko-s(o)</i>	прид.кор.	- <i>o-</i>	именка	KN
<i>ti-ri-</i>		<i>-(j)o-q(a)</i>	им.корень	- <i>ɔ-</i>	именка	KN
<i>ti-ri-</i>		<i>-po-di-ko</i>	кор.им.	- <i>iskos</i>	именка	PY

ПРИЛОГ						
do-		-qo-n(o)	прид. кор.	-o-	поим. прид.	PY
do-		-qo-r(o)	абл. ст. гл. к.	-o-	именка	PY
ГЛАГОЛСКА ФОРМА						
ИМПЕРАТИВ						
a-ke-		-ra-wo	именка		именка	KN, PY
a-ke-		-wa-t(a)	им. корен	-ā-	именка	PY
a-ke-		-wa-t(o)	им. корен	-o-	именка	PY
a-ki-		-wa-t(a)	им. корен	-ā-	именка	KN
a-ke-r(a)-		-(r)a-no	абл. ст. им. о.		именка	KN
e-k(a)-		-(k)a-no[абл. ст. им. о.		именка	PY
e-ke-		-da-mo	именка		именка	KN, PY
e-ke-		-me-de	абл. ст. им. о.	-ēs	поим. прид.	KN, PY
ne-e-		-ra-wo	именка		именка	PY
o-pe-r(a)-		-(r)a-no	абл. ст. им. о.		именка	PY, MY
puγ-ke-		-qi-ri	гл. корен		именка	PY
ГЛ. ОСНОВА/ КОРЕН						
ku-k(a)-		-(k)a-no	абл. ст. им. о.		именка	KN
ta-p(a)-		-(p)a-no	абл. ст. им. о.		именка	KN
te-ra-		-pe-te	абл. ст. им. о.	-ēs	поим. прид.	KN
we-w(a)-		-(w)a-do-ro	абл. ст. им. о.	-o-	именка	KN
wi-d(a)-		-(d)a-ma-ro	им. основа	-o-	именка	KN
ГЛ. ОСН. + -ti-						
a-ka-s(a)-		-(s)a-no	абл. ст. им. о.		именка	KN, PY
a-ko-s(o)-		-(s)o-t(a)	им. основа	-ā-	именка	PY
e-ti-		-me-de-i	абл. ст. им. о.	-ēs	именка	PY
e-ti-		-ra-wo/-jo	именка	-o-	именка	PY
]o-t(aγ)-		-(t)aγ-no	абл. ст. им. о.		именка	KN
o-ti-		-na-w(o)	им. основа	-o-	именка	PY
ja-s(a)-		-(s)a-no	абл. ст. им. о.		именка	KN
ka-s(a)-		-(s)a-no	абл. ст. им. о.		именка	KN
ke-s(a)-		-(s)a-do-ro	абл. ст. им. о.	-o-	именка	KN, PY
ma-na-si-		-we-k(o)	им. основа	-o-	именка	PY
me-ti-		-(j)a-no/-ro	абл. ст. им. о.		именка	PY
ne-ti-		-(j)a-no/-re	абл. ст. им. о.		именка	PY
ta-t(a)-		-(t)a-ke-u	изведенка	-e-u	извед. им. (контамин.)	PY
ta-ti-		-qo-we-u/-wo	изведенка	-e-u		PY
НЕДЕЛЛИВ ЗБОР						
a-		-de-wel-je	абл. ст. им. о.	-ēs	поим. прид.	KN
a		-ka-de	абл. ст. им. о.	-ēs	поим. прид.	KN
a-ri-		-(j)a-to	им. корен	-o-	именка	PY
e-ri-		-ka-we-e	абл. ст. им. о.	-ēs	поим. прид.	PY
e-ri-		-ke-re-we	абл. ст. им. о.	-ēs	поим. прид.	KN
e-ri-		-ko-w(o)	абл. ст. гл. к.	-o-	именка	PY
e-ri-		-qi-jo	именка		именка	PY
e-ri-		-ta-ri-jo[им. корен	-yo-	поим. прид.	KN
e-ri-		-we-ro	им. осн.	-o-	поим. прид.	PY
СЛОЖЕН ЗБОР						
a-wi-to-		-do-to	гл. прид.		поим. гл. пр.	KN
pe-re-ku-		-wa-na-ka	именка		именка	PY
?re-u-ko-r(o)-		-o-pu-ru	именка		именка	PY

Табела 15. Елементи на сложените имиња од м.пол соодветни на апелативите од I дел

Ш.а1.2. Распределба според значењето на сложени имиња на лица од машки пол (без препозиционални сложени машки лични имиња)

Како што видовме од досега обработениот материјал, и покрај сите напори што ги вложивме да ги избереме за анализа што посигурните и повозможните примери за транскрипција на имињата на лица од машки пол, сепак, треба да споменеме, дека се широки можностите за нивната идентификација, а исто така не е непроблематично ни утврдувањето на што поверно значење на имињата на лица, зависно од времето во коешто живееле микенските Грци. Да направиме сега еден обид за класификација според нивното значење, нагласувајќи дека во секој случај на многу места може да се избере и поинаква транскрипција, а со тоа да се добие поинаков состав на елементите од сложенката, од што секако зависи и нејзиното значење.

Ш.а1.2.А. Глаголски рекциони сложенки

а. со глаголки прв елемент

Во оваа група спаѓаат пред сè сложенките со императив како прв елемент:

a-ke-ra-wo, a-ke-wa-ta, a-ki-wa-ta, e-ka-no, e-ke-da-mo, e-ke-me-de, ne-e-ra-wo, pa-na-ki, ta-pa-no, te-ra-pe-te, we-wa-do-ro, wi-da-ma-ro.

б. со глаголки прв елемент проширен со суфиксот *-ti-*, тнр. „терпсимбротос“ сложенки: *a-ka-sa-no*, „што ги брани луѓето“, *a-ko-so-ta, e-ti-me-de-i, e-ti-ra-wo*, „што покрева војска“, *ka-ta-no, ke-sa-do-ro, ma-na-si-we-ko*, „што си спомнува на работата“, *me-ti-ja-no*, „што умно ги советува луѓето“, *ne-ti-ja-no*, „што ги спасува луѓето“, *ʃo-ta₂-no*, „што ги покрева луѓето“, *o-ti-na-wo*, „што покрева кораби“. Овој вид сложенки ја проширува сликата за видовите сложенки во микенскиот грчки. Имено, сложенки-апелативи од ваков вид, што се документирани во помикенскиот грчки, не се забележани на досега откриените документи.

в. со глаголски втор елемент: *a-da-ra-ko*], „што господари над луѓето“ *a-e-ri-qo-ta*, „што шета по мугрите“, *a-ka-to-wa*, „што се втурнува во заштита“, *?a-ke-ra-no*, „што збира луѓе“, *a-ko-ro-qo-ro*, „што се вртка по висините“, *da-i-qo-ta*, „што убива во борба“, *do-qo-ro*, „што се грижи за домот“, со пасивно значење *ra-wo-do-ko*, „што се брани од (непријателската) војска“ итн.

г. со глаголски втор елемент што претставува глаголска именка и сложенката има пасивно значење: *a-wi-to-do-to*, „незнајно даден“, *i-su-ku-wo-do-to*, „силен даден“, *po-ru-ka-to*, „многу прочуен“.

Ш.а1.2.Б. Посесивни сложенки

-сложенките на *-ke-re-we*, „(да се биде)славен по нешто“, *a-to-ke-re[-we, da?]-to-ke-re-we*, *ke-ro-ke-re-we-o*, *na-u-si-ke-re-we*, *wo-ra-ke-re[-we*, или каква слава има: *e-ri-ke-re-we*, **/e-te-wo-ke-re-we/*, cf. патронимикот *e-te-wo-ke-re-we-i-jo* итн.

-сложените машки лични имиња со *eu-*, „добар“, што укажуваат на желба што треба да му биде добро на чедото: *e-u-a-ko-ro*, *e-u-da-i-ta*, *e-u-da-to*, *e-u-ka-ro*, *e-u-me-de*, *e-u-me-ne*, *e-u-me-ta*, *e-u-na-wo*, *e-u-po-ro*, *e-u-po-ro-wo*, или со *e-u-ru-*, „широк, простран“, *e-u-ru-da-to*, *e-u-ru-po-to-re-to-jo*, пожелувајќи му „да господари над, да учествува во“ нешто што е широко; што да има: *do-ri-ka-o*, „долг меч“, *e-ri-ka-we-e*, „силна добрина, или убавина“, *e-ri-ke-re-we*, *e-ri-qi-jo*, **/e-ri-ta-ro/*, cf. патронимикот *]e-ri-ta-ri-jo*], т.е. „долг живот, силна слава, силен расцут“, а со *a-*, се оформени лични имиња за нешто што не се пожелува: *a-ka-de*, *a-de-we-[je]* - „грижа, страв“, што да му биде мило, омилено: радоста, *pi-ro-ka-te*, судбината: *pi-ro-i-ta*, работата: *pi-ro-we-ko*; спасувањето: *pi-ro-ne-ta*, свитата, придружбата: *pi-ro-qa-wo* итн.

Се смета дека кај посесивните сложени имиња на лица има и една група твр. „фактитивни посесивни сложенки“, „да одгледа, да подигне, да издигне или да живее во, со меѓу некаков вид луѓе, или во определени услови: *e-te-wa-no*, „што прави луѓето да станат постојани,

вечни“ , *e-te-wa-tu-wo*, „што го постигнува градот/граѓаните да станат вечни“, *do-ri-ka-no* „што подига долги луѓе“, *e-u-ka-no*, „што живее со луѓе што постигнале слава или чест“ и др.

Ш.а1.2.В. Детерминативни сложенки

o-tu-wo-we/o-two-we-o, „со исправени уши“, *au-to-te-qa-jo*, „сам Тебанец, вистински Тебанец“, *to-wa-no*, „брз маж“, *ti-ri-po-di-ko*, можеби прекар на овчар, „троношче“, (со алузија на бастунот), *ka-wa-do-ro*, „убав маж“, *re-u-ko-ro-o-pu₂-ru*, „беловеѓест“, *po-ki-ro-qa*, „со шарен поглед или лик“, *ka-ro-qa*, „со опасен сјај во очите“ итн. Некои од овие сложени машки имиња на лица се на границата меѓу детерминативни и посесивни сложенки.

III.a2. ИМИЊА НА ЛИЦА ОД МАШКИ ПОЛ споредливи со препозиционалните сложенки - апелативи

1. *a-na-qa-ta*, KN B 798.4, cf. *a-no-qa-ta*, *a-qa-ta*, име на лице, за интерпретацијата на кое има бројни претпоставки и предлози¹. По мое мислење, ова машко име на лице е препозиционална сложенка, во која предлогот во поширока смисла на зборот се појавува со два различни вокализма: *a-na-* : *a-no-*². Верувам дека ова име на лице треба да се транскрибира како */Ana-kh^woitās/*, како што предложи и К. Ј. Рејх³, цитирајќи ги за споредба помикенските форми ἄεροφοίτας, ἥεροφοῖτις и глосата од Хесихиј : φοίτης· κῆρυξ, παρὰ τὸ φοιτᾶν πανταχοῦ. Името на лицето би значело „оној што постојано шета угоре“ (можеби кон копното или сл).

2. *a-no*, *de-ki-si-wo*, PY Cn 254.4, име на лице во локатив (-датив) еднина. Иако е одделно напишано и има можност да се работи за два посебни збора, сепак мислам дека е во право М. Дорија, кој прв предложи обата одделно напишани збора да се сметаат за грешка на писарите, а единствената целина да претставува сложено име на лице од м. пол, што може да се транскрибира како */Ano-deksiwos/*, покрај простото име на лице *de-ki-si-wo*, документирано на кноската плочка C 908. По предлог на К. Ј. Рејх, ова име на лице би значело „оној што е со крената десна рака“, односно, „што се колне со десницата нагоре“, cf. Ἄμφιδέξιος⁴.

3. *a-no-me-de*, PY Jn 706.5, */Ano-medēs/*, сложено име на лице, препозиционална сложенка, според К. Ј. Рејх, „што мисли угоре, во

¹J. CHADWICK, во Glossary, p. 531, не се определува меѓу предлозите на Н. MÜHLESTEIN и С. J. RUIJGH, туку, по негово мислење, двата предлога за транскрипција се подеднакво можни: *Anaq^hoitās*, и *Anorq^hontās*, cf. B 651+ ἀνδρειφόντης; Н. MÜHLESTEIN, *Athenaeum* 46, p. 363; А. НЕУБЕК, *Acta Mycenaea* II, p. 67-69; V. GEORGIEV, *ibidem*, p. 375-377.

²Cf. *Interpretation*², p. 81; С. J. RUIJGH, *Études*, p. 353, 355.

³С. J. RUIJGH, *o. c.* in adn. 3, p. 353, cum adn. 3,4, 355 cum adn. 13, 15; *Minos* XIX, 1985, p. 151.

⁴Cf. М. DORIA, *Interpretazioni di testi micenei* II, p. 14.; *Études*, p. 334, adn. 186, и p. 353.

развој“, или „со план што оди угоре“⁵ и покрај сосема различното мислење на некои микенолози⁶.

4. *a-no-qa-ta* /-o, KN *Ak* 615.1; *Ap* 618.2; *Da* 1289.B; *Dq* 440.B; *Vc* 173; (*a-no-qa-*), *Da* 1323.A; *a-no-qa[-ta]* *D* 7334.A; *a-no-qa-ta* [*X* 1051.a); / KN *Dq* 45.a, *E* 847.1, /*Ano-kh^ooitas*/, cf. *a-na-qa-ta* и *a-qa-ta*, идентично по значење на *a-na-qa-ta*, односно „оној што шета угоре“⁷.

5. *a-no-ke-we*, KN *Db* 1261.B; PY *An* 192. 13 : *a-no-ze-we*, PY *Cn* 600. 13, име на лице во локатив (-датив). Во последно време, ова машко име на лице, препозиционална сложенка, што се однесува до вториот елемент, беше поврзано со помикенскиот епитет на бог Ἄρης, λαοσσός⁸ („подбужнувач на војската“), односно дека името значи „оној што поттикнува угоре“, или „оној што има елан, поттик“, сп. и помик. ἀνασεύομαι, „бликам“.

6. *a-pi-a₂-ro*, PY *An* 192.1, *Ea* 109,-270,-922.a, *Jn* 478[.3] *On* 300.2, *Qa* 1297, име на лице мошне често и во различни контексти споменувано на пилските документи. Тоа обично се транскрибира како /*Amphi-^halos*/, „со(што има) море околу себе си“⁹, сп. хом. Ἄμφιάλος, ὄ 114, 128.

7. *a-pi-da-ta*, KN *Vc* 175 .1, /*Amphi-daitās*/, сп. ἀμφιδάϊω, „палам, се разговарам“, како што мисли О. Ландау, споредувајќи го ова име на лице со помикенското [Π]ανδαίτας, Евр. , фрг. 472.11, што значи „Свештеник за принесување жртви“¹⁰ но и δαίωμα, „делам, сечам“.

⁵V. C. J. RUIJGH, *Études*, p. 353; *Res Mycenaeeae*, p. 395; A. HEUBECK, *BzN* 8, 1957, p. 31; STELLA, *Civiltà*, p. 271, adn. 151.

⁶H. MÜHLESTEIN, *Athenaeum* 46, p. 362: /*Anormēdēs*/; A. HEUBECK, *Acta Mycenaeeae* II, p. 67; LANDAU, *Personennamen*, p. 23, 159, 167; П. Хр. ИЛИВВСКИ, *ЖА* 40, 1990, p. 23f.

⁷Cf. *Études*, p. 353, 355, adn. 13, 15.

⁸V. C. J. RUIJGH, *Res Mycenaeeae*, p. 397; E. RISCH, *Tractata Mycenaeeae*, p. 296; aliter L. R. PALMER, *Colloquium Neuchâtel*, p. 278.

⁹Cf. *Evidence*, p. 94, LANDAU, *Personennamen*, p. 159, 262; M. LEJEUNE, *Wingspread Colloquium*, p. 82; STELLA, *Civiltà*, p. 223 и adn. 83, 84; F. BADER, *Acta Mycenaeeae* II, p. 173, 183; E. RISCH, *Res Mycenaeeae*, p. 380, 385, 389 и др.

¹⁰LANDAU, *Personennamen*, pp. 159, 182, 201; V. GEORGIEV, *Supplément, s.v. a-pi-da-ta*, но види и *Documents*², Glossary, s.v.

Исто така е возможно во вториот елемент да се содржи и зборот за „гоштавка“, δαίτη, па името да значи „што има сестрана гоштавка“.

8. *a-pi-do-ro*], KN Xd 146.2, /*Amphi-dōros*/, cf. *a-pi-do-ra*, име на лице документирано во помикенскиот грчки кај Тукидид, 4 119.2, евентуално „со сестран дар“¹¹, односно „сестрано даруван“.

9.]*a-pi-ja-ko-ro-jo*], KN B 812.a, /*Amphi-akroyol*, /*Amphi-agroyol*, /*Amphiagoroyol*, машко име на лице во ген., за коешто, како што гледаме и од обидот за латинична транскрипција, има повеќе можности за тоа како може да се преведе, поточно, што може да значи¹², односно „со сестрано поле“, „со сестран улов“, „со сестрана височина“, но можеби дури и „со сестрана *a-ko-ra*“.

10. *a-pi-jo/-to* / *a-pi-o-to*, PY Jn 725.14 /*An* 261.6.7.8[.9] / *An* 261 v.6, -616 v3., /*Amphiōn*/, име на лице што би можело да се разбере од една страна како едно единствено име на лице со различна граfiја, т.е. Ἀμφίων, Ἀμφίοντος, а од друга, како две различни имиња на лица, од кои едното би можело да биде хипокористик од едно име на лице како Ἀμφιμέδης, а другото да претставува еден вистински партицип на презентот од еден сложен глагол како ἀμφεῖμι, како што на пр., во хомерскиот грчки името на лице Κλύμενος е единствениот показ дека оваа основа му била позната на Хомеровото време¹³.

11. *a-pi-ka-ra-do-jo*, PY Pa 398, /*Amphi-kladoyol*, име на лице во ген., сп. κλάδος, „млада гранка, фиданка“, можеби „сосема млад“¹⁴ или сл.

12. *a-pi-ke-ne-a*] , PY Xa 1044, ?*Amphi-gene^aa*/, име на лице во акузатив, што значи „од сестран род“¹⁵ или сл.

¹¹Сп. LANDAU, *Personennamen*, pp. 159,166; *MGV I*, pp. 171, 185.

¹²В. *Documents*², Glossary, s.v. *MGV I*, s.v. ἀγείρω, но и ἀγρός; F. BADER, *Acta Mycenaea II*, pp. 171f.; E. RISCH, *Res Mycenaee*, p. 385: /-akroyol/, /-agroyol/; P. Hr. ILIEVSKI, *SMEA* 20, 1979, p. 162; *Tractata Mycenaea*, p. 152, adn. 5 и др.

¹³Спореди во оваа смисла С. J. RUIJGH, *Études*, p. 191 и adn. 458.

¹⁴Cf. *Mémoires II*, p. 183, adn. 57; *Documents*², p. 532; за идентификацијата со /*Amphikharad*<*r*>*oyol*/, cf. S. LURIA, *VDI* 1955, 3, 11; STELLA, *Civiltà*, p. 57, adn. 32.

¹⁵V. W. MERLINGEN, *Minoica*, p. 258; *Études*, p. 268, adn. 169: cf. Ἀμφιγένης, ВЕCHTEL, *HPN*, p. 104).

13. *a-pi-me-de* /-o, KN B 801.4; / C 911.10, PY Eb 473.1, Ep 539[.14] / Cn 655.5, Eb 1186[A], -1187.1, -1188.A, Ep 539.10.11.12, /Amphi-medēs/, /Amphi-medē^{os}/, /Amphi-mēdēs/, „со сестран ум, (или можеби „со сестрана енергија, елан“)¹⁶ или сл. Ова име на лице се среќава во ном. и ген.

14. *a-pi-qo-i-ta*, KN Ai 824.1 и *a-pi-qo-ta* /-o, KN C 915.B, -941.B; PY Jn 431.6, / An 261[.13.14], v.5, -616 v<.2>, име на лице во номинатив и генетив, /Amphi-kh^ooitās/, со граfiја што варира во употребувањето посебен знак за целосен дифтонг, или само со знак за првиот дел од дифтонгот. Името на лицето би можело да значи „оној што шета наоколу“.

15. *a-pi-ra-wo*, KN As 1516.21, /Amphi-lawos/, cf. Ἀμφίλαφος, IG IX 2, бр. 1065, машко име на лице што значи „што има војска околу себеси“, или „(што управува)со севкупна војска“¹⁷.

16. *a-pi-wa-to*, KN As 1516.18, /Amphi-wastos/, „со град околу себеси“¹⁸.

17. *a-qa-to*, KN As 1516.16, C 912.4 1 ([.]*-qa-to*), по мое мислење име на лице што може да се транскрибира како /Am-g^oatos/, кое послужило како подлога за изведенката *a-no-qa-si-ja*, а спореди го исто така и апелативот *pe-qa-to*. Името би можело да значи „пристапен, комушто може лесно да му се пријде“. Во помикенскиот грчки е документирано во ген. женското име на лице Ἀμβατίας¹⁹.

18. *a-qo-ta*, KN L 588.2, /Am-kh^ooitās/< */Ana/o-kh^ooitās/, име на лице што по наше мислење е со еднакви компоненти како и личните имиња

¹⁶Ср. Evidence, p. 93; A. HEUBECK, BzN 8, 1957, p. 31; Welt, p. 26; P. Hr. ILIEVSKI, ŽA 30/1-2, 1980, 73; C. J. RUIJGH, Res Mycenaea, p. 395; E. RISCH, Tractata Mycenaea, p. 295; за социјалниот статус на *a-pi-me-de*, cf. M. LEJEUNE, Cambridge Colloquium, p. 260; J. T. KILLEN, Colloquium Neuchâtel, p. 178 и др.

¹⁷Cf. V. GEORGIEV, État actuel, s.v.; LANDAU, Personennamen, p. 26, 159; A. HEUBECK, IF 64, 1959, p. 120; Études, 266 и adn. 157 и многу други.

¹⁸Ср. V. GEORGIEV, Lexique, s.v.; LANDAU, Personennamen, pp. 26, 159, 170; Documents², p. 532.

¹⁹Cf. L. ZGUSTA, Personennamen, p. 358; M. BUZALKOVSKA-ALEKSOVA, II Congresso Internazionale di micenologia, (во печат).

a-na-qa-ta и *a-no-qa-ta* (в. под 4.), само што завршниот вокалот *a-* или *o-* од предлогот пошироко земено *a-na-/a-no-*, отпаднал пред консонантот од вториот компонент. Ако е така, тогаш личното име *a-qa-ta* значи исто што и *a-na-qa-ta* или *a-no-qa-ta* - „оној што патува угоре(по копното)“²⁰.

19. *a-ta-no/-re-ro*, KN *As* 603.1,-1520.2, *Vc* 569/*PY Vn* 130.7, *PY Fn* 50.3, /*Antānōr*/, cf. Ἀντήνωρ, „спроти маж“, „што личи на маж“, како што може на пр. , да се разбере во помикенскиот грчки епитетот на амазонките кај Хомер, ἀντιάνεῖρα(сп. Г 189, Z 186)²¹.

20. *a-ta-tu-ro*, *PY Cn* 436.2; *Jn* 431.10, /*Ant-aitulos*/, „спроти барањето“²², сп. Ἐξ-αῖτος, машко име на лице од петтиот век, придавката ἔξαιτος, „избран, одличен“, сп. помик. глагол αἴνωμαι, „земам, фаќам, уловувам, се насладувам“, што е во врска со глаголот αἰτέω, „молам, барам“.

21. *a-te-ra-wo*, *PY Qa* 1304, /*Ante-lāwos*/, „оној што е спроти народот, војската, што му/ѝ е рамен, достоин“²³. Всушност, за разбирањето на ова име на лице има повеќе можности. Од една страна се смета дека првиот елемент е императив поврзан со глаголот ἄνωμαι, „пресретнувам, се спротивставувам“, па дека значи „оној што му се спротивставува на народот“²⁴. Од друга страна, се предлага првиот елемент да се поврзе со еден глаголски елемент ἄνθ-, „прави да цвета“, па името на лице да значи „оној што прави да цвета народот, војската“²⁵. Главниот аргумент против прифаќањето на сложеново лично име како препозиционална сложенка е вокализмот *e* од *a-te*.

²⁰ Aliter C. J. RUIJGH, *Minos* 19, 1985, p. 151: /^h*Al-kh^woitās*/.

²¹ В. FREY-LÜTHY, *Einfluß*, p. 24; aliter A. HEUBECK, *IF* 65, 1960, p. 255, adn. 10; H. MÖHLESTEIN, *SMEA* 9, 1969, p. 76.

²² Cf. P. Hr. ILIEVSKI, *Acta Mycenaea* II, pp. 269, 279.

²³ В. С. Frey-Lüthy, *Einfluß*, p. 24.

²⁴ Сп. А. HEUBECK, *BzN* 11, 1960, p. 7; *IF* 65, 1960, p. 255, adn. 10; H. MÖHLESTEIN, *MH* 22, 1965, p. 157; *SMEA* 9, 1969, p. 76; *Documents*², p. 535.

²⁵ В. С. J. RUIJGH, *Minos* 9, 1968, p. 132; F. AURA JORO, *DMic* I, p. 116, мисли дека обата предлога се можни.

Имено, иако во микенскиот грчки се јавуваат случаи на замена на *e* со *i*, cf. на пр. *di-pa*, помик. δέλας, сепак треба да се одбележи дека со ваквата графија микенските Грци биле доследни. Значи, можностите за ваквата претпоставка се намалуваат и треба да се бара инакво решение. По мое мислење, решение не мора да се најде само со различната идентификација на првиот елемент, туку може да се работи за елидиран краен вокал од првиот елемент пред вокалот со кој започнувал вториот. Токму заради тоа што во *e-ra-wo*, по предлог на К. Ј. Рејх²⁶, би можеле да препознаеме едно име што би му одговарало на Ἐλαίφων, мислам дека ова име на лице би можело да биде хипокористик од сложеното име на лице * Ἀντέλαιφος, „сличен на маслинка/или маслиново масло“. Во помикенскиот грчки се документирани епитетот на Севс Ἐλαίους, цитиран кај Хесихиј, потоа имињата на лица Ἐλαιος, Ἐλαῖος и Ἐλαιός²⁷ и евентуално современите имиња *Оливер*, *Оливера* итн.

22. *a-ti-pa-mo*, KN *Od* 562.1, PY *An* 661.2 1, *Jn* 320.6, -750.4, *Mn* 1368[.1], /*Anti-phāmos*/, сп. помик. име на лице Ἀντίφημος, документирано на натпис од Родос²⁸ во седмиот век пред н.е. и кај Тукидид, VI, 4, 3²⁹. Името може да значи „спроти претскажувањето“, или „спроти репутацијата“.

23. *e-ka-sa-te-u*[, PY *Qa* 1291 (*e-ka-sa-te*), /*Eks-antheus*/, „што потекнува од цвет, што излегува од цвет“ или можеби „што се расцветува, што цвета“³⁰ или сл.

²⁶Cf. C. J. RUIJGH, *Tractata Mycenaea*, p. 306, покрај предлогот *e-ra-wo*, *du-ta* да се смета за сложенка, име на занимање што би се транскрибирало како ἐλαίφό-δύμαρ, „домаќин на маслото“.

²⁷В. *Eigennamen*, pp. 341f.

²⁸Cf. *HPN*, p. 60.

²⁹*Evidence*, p. 94; LANDAU, *Personennamen*, 160; C. GALLAVOTTI, *Colloquium Wingspread*, p. 68; H. MÜHLESTEIN, *Res Mycenaee*, p. 318 и многу други.

³⁰В. J. CHADWICK, *AJA* 64, 1960, p. 136; J. L. Perpillou, *Tractata Mycenaea*, p. 277f.

24. *e-ke-ne*, MY *Au* 102.4, -653.3, /*Engenēs*/, име на лице кое нема директна паралела во помикенскиот грчки, односно за него најчесто се цитира придавката ἐγγενής, „што значи сроден, домашен, автохтон“³¹. Меѓутоа, како што споменавме и на друго место, кај Папе-Бензелер е документирано името на еден спартански ефор наречен Ἀγγελίδας, патронимик употребен кај Ксенофонт, *Хел.* 2, 3, 10³². Имено, тоа би била, според нив, дорската варијанта за Ἐγγενίδας, патронимик којшто би можел да биде изведен од недокументираното во помикенскиот грчки име на лице * Ἐγγένης, а кое се запазило во микенскиот.

25. *e-ke-ro*[, PY *Jn* 832.2, MY *Au* 609.5 (*e-ke-ro*), /*Enkhēros*/, „оној што е на рака, што е награда“³³.

26. *e-ni-to-wo*, PY *Eb* 1187. 1, *Ep* 539. 10, /*Eni-thowos*/, cf. *pe-ri-to-wo*, „којшто се втурнува во бој“³⁴, сп. помик. Ἐνιάλος, Πρόθοος, за првиот и вториот дел³⁵.

27. *e-pa-re*, PY *An* 723.3, /*Ep-ares*/, име на лице, можеби поврзано со *ἄρος, „наместен и прилагоден дел“, сп. ἀραρίσκω, па името би можело да значи „оној што се одликува со удобност, пристојност“³⁶.

28. *e-pi-ja-ta*, PY *An* 115.2, /*Ephialtās*/, м. име на лице, за кое мислењата на микенолозите се поделени дали тоа треба да се поврзе со хом. Ἐφιάλτης, или со похом. Ἐπιάλτης (Херодот, 7, 223), односно, дали во вториот елемент треба да се препознае глаголот ἄλλομαι, „скока, потскокнува“³⁷, или ἰάλλω, „поттикнува, предизвикува, испраќа“³⁸.

³¹Cf. LANDAU, *Personennamen*, pp. 160, 166, 167, adn. 1; V. GEORGIEV, *Lexique*, s.v.; C. J. RULGH, *Cambridge Colloquium*, p. 204; *Études*, p. 289 и adn. 3; *Res Mycenaeae*, p. 396; *MGV* I, p. 191; P. Hr. ILIEVSKI, *ŽA*, 30, 1980, p. 75 и др.

³²*Eigennamen*, I, p. 9.

³³Cf. *Documents*², p. 542.

³⁴V. LANDAU, *Personennamen*, p. 49; *Études*, p. 317 и adn. 121.

³⁵За значењето на имињата на лица со θοός, сп. SOMMER, *Nominalkomposita*, p. 173.

³⁶Сп. LANDAU, *Personennamen*, pp. 160, 201; V. GEORGIEV, *Suppl.* II, s.v. *e-pa-re*; M. LEJEUNE, *Minos* 8-2, p. 103, adn. 10; C. J. RULGH, *Res Mycenaeae*, p. 395 и др.

29. *e-pi-wo-qa-ta-o*, PY Sa 1266, /Epi-wok^w-tās/, „што е со глас, гласовит“³⁹.

30. *e-po-ro-jo*, KN Ch 897, /Em-poroyo/, име на лице во ген., што значи „оној што патува по море“⁴⁰.

31. *e-qa-ro*, KN Dv 1125, /Em-g^waros/, cf. Ἐμβαρὸς, „што има тежина, умен“, сп. ја и гласата на Хесихиј ἔμβαρὸς ἡλίθιος, μωρός ἢ βουνεχίης⁴¹.

32. *e-zo-wo*, KN Xe 5900.2; PY Cn 40.11, /Enkyowos/, cf. Λαοσσόος, „во когошто има поттикнување, (којшто е со поттик)“⁴².

33. *me-ta-no/-re*, PY Cn 719.3 /KN Uf 1522.3, /Metānōr/-ei/, име на лице документирано во номинатив и датив⁴³, можеби „оној што се наоѓа среде мажите“. Во помикенскиот грчки во врска со ова име на лице го имаме женското име на лице Μετάνεϊρα, сп. Хом. химна на Дем., ст. 161+.

34. *me-ta-ra-wo*, KN B 799 v.4, /Meta-lāwos/, „оној што се наоѓа среде народот, војската“⁴⁴, можеби соодветно на хом. придавка μεταδήμιος, „што се наоѓа меѓу народот“.

35. *me-to-qe-u*, PY An 192.11, /Metōkweus/, име на лице, што е во врска со апелативот μέτωπον, „чело“, една препозиционална рекциона

³⁷Cf. LANDAU, *Personennamen*, pp. 182f, *MGV I*, s.v. ἄλλομαι.

³⁸В. F. BADER, *Acta Mycenaea II*, p. 169 и adn. 92, но сп. и *Études*, p. 196, adn. 484, кој предлага и поврзување со име на место, Ἐπίᾱ, „соседна област“, укажувајќи на можноста ова лично име да е етник.

³⁹СП. А. HEUBECK, *IF* 69, 1964, p. 271, кај когошто е цитиран L. R. PALMER, *Documents*², p. 544.

⁴⁰*Études*, p. 297, adn. 73.

⁴¹Cf. C. MILANI, *RIL* 103, 1969, p. 341; *Documents*², p. 544; M. BUZALKOVSKA-ALEKSOVA, *II Congresso Internazionale di micenologia* (во печат).

⁴²За другите предлози за идентификација, сп. *DMic I*, p. 269f.

⁴³Cf. LANDAU, *Personennamen*, pp. 161, 166; А. HEUBECK, *BzN* 8, 1957, p. 31; V. GEORGIEV, *Lexique*, s.v.; P. Hr. ILIEVSKI, *ZA* 30, 1980, pp. 74, 75; *Res Mycenaea*, p. 207; *Documents*², p. 561 и др.

⁴⁴LANDAU, *Personennamen*, p. 161, 166; *Documents*², *Glossary*, s.v.; P. Hr. ILIEVSKI, *Colloquium Neuhâtel*, p. 140 и др.

сложенка, од којашто евентуално е изведено ова име на лице. Од помикенскиот грчки ни е познато името на лице Μέτωλος⁴⁵. Ова лично име спаѓа во оние, што се даваат според деловите на телото.

36. *pe-ka-wo*, KN *Vc* 66; *Xd* 80, /*Per-kaḥwos*/, „многу убав“, сп. го помикенското грчко име на лице Πέρκαλον⁴⁶ и придавката περικαλλής, со истото значење⁴⁷.

37. *pe-qa-no*, KN *B* 798.6, /*Perkh^wonos*/, име на лице што значи „со голема благосостојба, моќ“⁴⁸ и семантички им одговара на имињата Περισθένης и Ἀνακρέων.

38. *pe-ri-ke[-re-we]*, MY *Au* 609.3, /*Peri-klewēs*/, машко име на лице, што, според емендацијата на проф. Е.Л.Бенет, треба да се разбере како микенско машко име на лице, што му одговара на помикенското Περικλῆς, „многу славен, преславен“⁴⁹.

39. *pe-ri-me-de/-o*, PY *An* 656.12 / *Aq* 64.7, /*Peri-medēs*/, /-e^hos/, машко име на лице, препозиционална сложенка, што значи, „многу умен, особено умен“⁵⁰, веројатно соодветно на името Περιμήδης, сп. O 515., λ 23⁵¹.

40. *pe-ri-to*, KN *Dv* 5841; PY *Aq* 64.6, /*Perimos*/, сп. Πέριμος(Π 695), е хипокористик⁵² од машкото име на лице *pe-ri-me-de*.

⁴⁵Сп. LANDAU, *Personennamen*, p. 168; *Études*, p. 272, adn.7; M. F. GALIANO, *Acta Mycenaea* II, p. adn. 5; PERPILLOU, p. 217; P. Hr. ILIEVSKI, *Colloquium Neuchâtel*, p. 140, adn. 38 и др.

⁴⁶Cf. BECHTEL, *Personennamen*, p. 370.

⁴⁷Aliter C. J. RUIJGH, *Minos* 9, 1968, p. 130.

⁴⁸Сп. G. NEUMANN, *Studies to Chadwick*, p. 475.

⁴⁹Cf. J. CHADWICK, *MT* II, p. 106; STELLA, *Civiltà*, p. 270; *Documents*², p. 570; E. RISCH, *Tractata Mycenaea*, p. 296; *KZ* 100, 1987, p. 7; *DMic* II, p. 110.

⁵⁰B. LANDAU, *Personennamen*, p. 161, 167, 265; *Études*, p. 206; C. J. RUIJGH, *Res Mycenaee*, p. 395; E. RISCH, *Wortbildung*², p. 230; *Tractata Mycenaea*, p. 295, *Documents*², p. 570.

⁵¹Cf. M. S. RUIPÉREZ, *Minos* 4, 1956, p. 156; A. HEUBECK, *IF* 65, 1960, p. 254 и многу други.

⁵²Сп. A. HEUBECK, *IF* 64, 1959, p. 304; LANDAU, *Personennamen*, p. 161, 265; E. RISCH, *Wortbildung*², p. 230; C. Frey-Lüthy, *Einfluß*, p. 68;

41. *pe-ri-no*, PY An 654.12, /*Peri-nos*/, хипокористик од едно машко име на лице што претставува препозиционална сложенка, но коешто за жал не е документирано во микенскиот, туку само во помикенскиот грчки - сп. Περίνοος⁵³, „оној што ги заштитува луѓето околу себе си“.

42. *pe-ri-qa-ta* /-o, PY Jn 693.7 /KN Dq 42.a, -46.A, -8351[.a], мошне веројатно, име на лице со поинаков префикс од оној на *a-no-qa-ta*, а еднаков втор елемент, односно /*Peri-kh*oitās* /, како што мисли К. Ј. Рејх. Сп. го помикенскиот апелатив περίφοιτος, „оној што шета наоколу“⁵⁴. Меѓутоа, за составот и значењето на вториот елемент има и многу други предлози, како на пр. споредбата со помик. дема Περιβωτάδας, па името да значи „оној којшто води на паша наоколу“⁵⁵.

43. *pe-ri-ra-wo*, PY An 654.13, /*Peri-lawos*/, име на лице што значи „оној што се вртка околу народот, војската“⁵⁶, паралелно на помикенското машко име на лице - препозиционална сложенка, Περιλέως, документирано кај Херодот и Демостен. Сп. ги и имињата *a-pi-ra-wo*, *me-ta-ra-wo*.

44. *pe-ri-ta*, KN K 875.2, V 60.5, хипокористик од препозиционална сложенка, како на пр., од сложеното машко име на лице *pe-ri-ra-wo*.

45. *pe-ri-te-u*, KN B 5025.1, C 954.2 ; PY An 654.1, /*Peri-stheus*/, хипокористик од едно име на лице што не е документирано во микенскиот грчки како препозиционална сложенка, но се среќава во помикенскиот грчки, односно гласи Περισθένης, „многу снажен, многу моќен“⁵⁷.

⁵³Сп. А. HEUBECK, *l.c.* in adn. 49; LANDAU, *Personennamen*, p. 161, 265; E. RISCH, *Wortbildung*², p. 230 и др.

⁵⁴Cf. С. J. RULGH, *SMEA* 4, 1967, p. 46; *Études*, p. 259, adn. 104; *Survey*, p. 159.

⁵⁵*Documents*², p. 94, 571; LANDAU, *Personennamen*, p. 103, 161, 168.

⁵⁶Сп. LANDAU, *Personennamen*, p. 161, 166; П. Хр. Илиевски, *ЖА* 30, 1980, p. 73, 75; *Acta Mycenaea* II, p. 264; *Documents*², p. 571 и др.

⁵⁷В. L. R. PALMER, *Eranos* 54, 1956, 6; С. J. RULGH, *Études*, p. 257, adn.16; *aliter*, */*Perintheus*/, cf. Πέριπθεος; LANDAU, *Personennamen*, p. 103, 218; А. HEUBECK, *IF* 69, 1964, p. 271.

46. *pe-ri-to-wo*, KN Vc [171], -195, V 655.2, /*Peri-thowos*/, машко име на лице во номинатив, што значи „што трча наоколу“⁵⁸. Во помикенскиот грчки е документирано името Περίθωος (M 129).

47. *pe-we-ri-jo*, KN As 1517.12, /*Per-wēriyos*/, можеби патронимик од едно име на лице */*pe-we-ro*/, /*Per-wēros*/, со апокопирано *i* од *pe-ri*-, или без апокопа, */*pe-ri-we-ro*/, /*Peri-wēros*/, сп. помикенски Περίρηρς. Името на лицето би ѝ одговарало на хомерската синтаagma περι ἥρα φέρων, „којшто носи радост, вера наоколу“ и семантички би се совпаѓало со личните имиња *e-ri-we-ro*,]*tj-ri-we-ro*, што нѝ беа предмет на обработка под *I* од овој дел⁵⁹.

48. *po-ro-qa-ta-jo*, PY Cn 655.15, /*Prog^watayos*/, име на лице коешто може да се смета за патронимик, односно да биде изведено од едно сложено име - препозиционална сложенка */*Prog^watās*/, и да значи „(син на)оној што оди напред“⁶⁰.

49. *po-so-pe-re-i*, PY Cn 40.2, /*Pos-ōpheleⁱi*/, „којшто тежнее кон полза“⁶¹.

⁵⁸Cf. LANDAU, *Personennamen*, p. 161, 173, 265; A. HEUBECK, *IF* 65, 1960, p. 254; aliter H. MÖHLESTEIN, *MH* 12, 1955, p. 128.

⁵⁹Сп. M. BUZALKOVSKA-ALEKSOVA, *II Congresso Internazionale di micenologia* (во печат).

⁶⁰В. А. HEUBECK, *If* 63, 1958, p. 117; *Études*, p. 224 и adn. 69; P. ATTINGER, *ŽA* 27, 1977, p. 56; П. Хр. ИЛИЕВСКИ, *Прилози МАНУ VI*, 1982, p. 115; дека името на лицето е изведено од еден колектив на коренска сложенка, што би значел „живи суштества“, cf. A. LEUKART, *Studies to Chadwick*, p. 343-349.

⁶¹Cf. H. MÖHLESTEIN, *MH* 12, 1955, p. 130; *Mémoires II*, p. 270; *Interpretation²*, p. 55; A. HEUBECK, *IF* 69, 1964, p. 271; P. Hr. ILIEVSKI, *Res Mycenaeeae*, p. 206; E. RISCH, *Tractata Mycenaeeae*, p. 297.

Ш.а2.1. Елементи на имињата на лица од машки пол - препозиционални сложенки

Како што можеше да се види и од обработката на елементите од препозиционалните сложенки-апелативи обработени во вториот дел, предмет на обработка под ова потпоглавје ќе бидат три наместо два елемента, што се налага од самата природа на сложенките - прв елемент, втор елемент и суфикс.

Ш.а2.1.А. Прв елемент

Од списокот на сложените имиња на лица од м. пол, што ги обработивме под а, произлегува дека следниве *йредлози йошироко земено* претставуваат нивен прв дел:

1. *a-no-, a-na-, a-, cf. a-na-qo-ta, a-no, de-ki-si-wo, a-no-ke-we, a-no-ze-we, a-no-qo-ta, a-qa-to, a-qo-ta;*

2. *a-pi-, cf. a-pi-a₂-ro, a-pi-da-ta,]a-pi-ja-ko-ro-jo[, a-pi-jo, a-pi-jo-to, a-pi-o-to, a-pi-ka-ra-do-jo, a-pi-ke-ne-a, a-pi-me-de, a-pi-qo-i-ta, a-pi-ra-wo, a-pi-wa-to.*

3. *a-ti-, a-ta-no, a-ta-tu-ro, a-te-ra-wo, a-ti-pa-mo*

4. *e-ka-sa-: e-ka-sa-te-u*

5. *e-, e-ni-: e-ke-ne, e-ke-ro, e-ni-to-wo, e-po-ro-jo, e-qa-ro, e-zo-wo*

6. *e-pi-: e-pa-re, e-pi-ja-ta, e-pi-wo-qa-ta-o*

7. *me-t(a)-, me-ta-, me-t(o)-: me-ta-no, me-ta-ra-wo, me-to-qe-u*

8. *pe-, pe-ri-: pe-ka-wo, pe-qo-no, pe-ri-ke[re-we, pe-ri-me-de, pe-ri-mo, pe-ri-no, pe-ri-to-wo, pe-we-ri-jo*

9. *po-ro-: po-ro-qa-ta-jo*

10. *po-s(o)-: po-so-pe-re-i*

Списокот покажува, дека во споредба со препозиционалните сложени апелативи, во состав на имињата на лица е застапен помал број *йредлози йошироко земено*, односно **д е с е т** наспроти шеснаесетте што претставуваат прв компонент од препозиционалните сложенки - апелативи. Притоа треба да ги истакнеме следниве специфичности на првиот елемент од машките имиња на лица -

препозиционални сложенки, како дополнување на одликите на *предлозиите ойшίιο* земено, што ги опфативме во вториот дел:

1. Пред сè, меѓу микенолозите има разногласие дали првиот елемент *a-no-* од имињата на лица, па и од некои апелативи треба да се смета за претходник на помикенскиот предлог општо земено *ἀνα-*, или пак да се разбере како */anor-/*, */andro-/*, или како */anr-/*. Јас верувам, заедно со Л. Р. Палмер и К. Ј. Рејх, дека се работи за предлог пошироко земено, односно дека првиот елемент *a-na-* треба да се транскрибира како */ana-/*, односно *a-no-* како */ano-/*. Ваквата транскрипција пред сè се поткрепува со поедноставно објаснување на фонетски план: имено, крајниот вокал е оформен по углед на мик. и помик. *и-ро*, *ра-ро*, *ὄπό*, *παρά*, ајол. *парó*. Наспроти тоа, при објаснувањето на *a-no-* како избор на презентирање на */andr-/*, */andr-/*, или */anr-/*, како прв елемент, се појавуваат проблеми што предизвикуваат навистина не мали тешкотии на фонетски план. Од друга страна, дека тоа не мора да биде така, се гледа и од фактот, што во микенскиот грчки веќе се документирани и како прв и како втор елемент формите *a-da-r(a)-*, */andr-a/*, *-a-da-ra*, */-andra/*, *-a-do-ro*, */-andros/*, соодветни на помикенското *ἀνδρο-*, *ἀνδρ-α*, *-ανδρα*, *-ανδρος*; тие се покаж дека групата */nr/ > ndr/* во микенскиот грчки¹. Што се однесува до споредбата со помикенскиот грчки, наспроти отсуството на сложени имиња на лица со *'Ανορ-/ 'Ανωρ-, документирани се имиња на лица со прв елемент 'Ανα-; така на пр., сп. 'Ανάτιος (архаично лично име), 'Ανακρέων (б.в. пред н.е.), 'Ανάκρτος од 5. век пред н.е., итн².

2. Како прв елемент од личните имиња е запазен и предлогот пошироко земено *a-t(i)-*, */ant(i)-/*, што му одговара на во помикенскиот грчки предлог пошироко земено *ἀντί*, „кон, спроти, наспроти, наместо, против“, што се смета за локатив во споредба со остатоците во

¹Сп. L. R. PALMER, *Interpretation*², pp. 81, 178; *Cambridge Colloquium*, pp. 278f; *Études*, pp. 95, adn. 107, 353, 355; contra H. MÜHLESTEIN, *Athenaeum* 46, p. 362f.; *MH* 15, 1958, pp. 223, 225; A. HEUBECK, *Acta Mycenaea* II, pp. 67-69; *Phonétique*², pp. 211, 216, adn. 1.

²Cf. ВЕСНТЕЛ, *HPN*, pp. 43f.

прилогот (наместа придружен со ген.) ἄντα, „кон, спроти, против“, ἄντην(акуз.), „кон, против, во присуство на“, итн., со паралели во акузатив со гот. *and(a)*, во лок. , скр. *ánti*, лат. *ante*, хет. *ḫanti*, каде што е документирана и формата на номинативот *ḫanza*, т.е. **ḫant-s*. Основното значење на овој предлог пошироко земено во грчкиот, од коешто се развиле натаму и другите³, гласи „спроти, кон“.

3. Покрај регуларното е л и д и р а њ е на крајниот вокал од префиксот пред почетниот вокал од вториот елемент, како на пр. во *te-ta-no*, *te-to-qe-u*, *po-so-pe-re-i*, мислиме дека во имињата на лица *a-qa-to*, *a-qo-ta*, *pe-ka-wo*, *pe-qo-no*, *pe-we-ri-jo*, има можности крајниот вокал да отпаднал пред велар, лабиовелар и пред сонант, односно, дека во микенскиот грчки, исто како и во помикенскиот, има појава на твр. а п о к о п а на завршниот вокал од предлозите пошироко земено.

III.2.1.Б. Втор елемент

1. Вториот елемент е име

именка

а-основа

-(j)a-ko-ro-jo], /- *óagro-yo*/, cf.]*a-pi-ja-ko-ro-jo*], втор елемент што може да се поврзе со зборот за „лов“, ἄγρᾱ, што се јавува како втор елемент и од машкото име на лице *e-u-a-ko-ro*, или женското име на лице *pi-ra-ka-ra*.

-da-ta, /-*daitās*/, сп. *a-pi-da-ta*, втор елемент којшто може да ја претставува помикенската именка од ж. род δαίτη, „гозба, банкет“, што се поврзува со глаголот δαίωμαι, „делам, разделувам“, со паралели во скр. *dáyate*, „дели“ итн⁴.

-de-ki-si-wo, /-*deksi-wo-s*/, сп. *a-no*, *de-ki-si-wo*, што се поврзува со именката δεξιά, „десна рака, десница“, што всушност претставува

³В. DÉLGI, p. 91-93.

⁴Сп. DÉLGI, p. 247f.; GEW I, 341f.

поименичен ж. род од придавката δεξιός, „десен, на десната страна“, односно со δεξιτερς, со паралели во лат. *dexter*, лит. *dėšinas*, ст.-сл. деснъ, скр. *dākṣinaḥ* итн⁵.

-ra-mo, /-*phāmos*/, cf. φήμη, „претскажување, репутација, па глас што кружи“, односно „традиција, легенда“, сп. лат. *fama*, *fābula*, ст.-сл. басна, багати, ст.-исл. *bǫn*, англо-сакс. *boen*, „барање, молба“ итн.

О-ОСНОВА

-a-ko-ro-jo[, /-*agro-yo*/, втор елемент којшто можеби е поврзан со помикенската грчка именка за „диво, необработено поле“, местото кадешто ги воделе овците на пасење, ἀγρός, скр. *ājraḥ*, лат. *ager*, гот. *akrs*, ерм. *art*, што се поврзува со глаголот ἄγω итн.

-ka-ra-do-jo, /-*klado-yo*/, сп. *a-pi-ka-ra-do-jo*, што ѝ одговара на помикенската именка ὁ κλάδος, „изданок, фиданка, потомство“, што се поврзува со герм. *Holz*, „дрво“, ст.-зап.-норд. *holt*, лат. именка *clādēs*, „несреќа, пораз“, ст.-сл. и макед. *клада*, односно глаголот κλάω, „откинувам, раскинувам“⁶.

-qo-no, /-*g^whon-os*/, cf. *pe-qo-no*, односно помикенски εὐθενής „во цветот на снагата сум“, од коренот **g^whon-*, „снага, расцут, благосостојба“, како што кажавме и во врска со машките имиња на лица без препозиционалните сложенки.

-ra-wo, /-*lāwos*/, сп. *a-pi-ra-wo*, *te-ta-ra-wo*, *pe-ri-ra-wo*, помикенски λαός, „војска, народ“.

ЛИКВИДНИ ОСНОВИ

-a₂-ro, /-*ʰal-o-s*/, cf. *a-pi-a₂-ro*, сложено лично име со втор елемент што ја содржи именката што ѝ одговара на помикенската ἄλς, ἅλός, „море“, за којашто веќе зборувавме и во првиот и во вториот дел од трудов -сп. *a₂-ro*-[.]*u-do-pi*, *o-pi-a₂-ra*.

-a-no, /-*ānōr*/, cf. *a-ta-no*, *a-ta-no-ro*, *a-ta-no-re*, е втор елемент што му одговара на помикенскиот втор елемент -ηνωρ, што претставува аблаутна степен од именката за „маж“, ἀνήρ.

⁵Сп. *DÉLG* I, p. 263f.; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, p. 129, 155, 417, II, p. 783.

⁶Cf. *GEW* I, p. 864; *DÉLG* II, p. 538; *IEW*, p. 546.

2. Вториот елемент е коренска именка

-wo-qa-ta-o, /wok^w-ta-o/, cf. *e-pi-wo-qa-ta-o*, сп. помик. ὀπός, ὀπί, ὄπα, скр. *vákti*, „зборува“, со долг вокализам се јавуваат скр. *vák* и лат. *vōx*, покрај ἔπος, што му припаѓа на истото семејство зборови.

es-/os- основи

-a-re, /-arēs/, втор компонент од личното име *e-ra-re*, којшто можеби претставува стара именка *ἄρος, „пријатност“, за што веќе зборувавме под *I* од третиов дел.

-ke-ne, /-genēs/, cf. *e-ke-nē*, втор елемент што го содржи зборот за род, племе, потекло, γένος, што го среќаваме повеќе пати.

-ke-we/-ze-we, /-kyewēs/, cf. σεύω, Λαοσσόος,

-me-de, /-mēdēs/, втор елемент што се јавува кај три препозиционални слоени имиња на лица - *a-no-me-de*, *a-pi-me-de*, *pe-ri-me-de*, како и скратен, во хипокористикот *pe-ri-to*, споредлив со помикенската именка запазена во ном. пл. μήδεα, „мисли, планови, совети“, или *μέδος, сп. μέδομαι, „мислам, управувам“, сп. во врска со вториот елемент од имињата на лица надвор од препозиционалните сложенки.

-o-pe-re-i, /-ophele^a-i/, втор дел во лок.-дат., што ја претставува именката што во помикенскиот грчки гласи τὸ ὄφελος, „полза“, што е документирана како прв елемент од името на лице *o-pe-ra-no*.

-qa-ro, /g^war-os/, τὸ βάρος, „тежина“, покрај придавката βάρύς, со паралели во скр. *gurú*, авест. *gouru-*, гот. *kaurus*, лат. *gravis*, што се во врска со βρί, βριαρός, βρίθω, што му припаѓаат на истиот корен⁷.

3. Вториот елемент е глаголска форма

-qo-ta/-qo-i-ta, /-kh^woitās/, сп. *a-na-qo-ta*, *a-no-qo-ta*, *a-qo-ta*, *pe-ri-qo-ta*, cf. φοιτάω, „шета, оди и се враќа“.

-ja-ta, /-(j)altās/, cf. *e-pi-ja-ta*, втор елемент што му одговара на помикенскиот глагол ἰάλλω, „праќам, пуштам, испраќам“, што има

⁷В. DÉLGI, p. 166; GEWI, p. 221f.

паралела во скр. *iyarti*, „ставам во движење, пуштам, отпуштам“⁸. Втората моност е да се работи за основа од глаголот ἄλλομαι „скокам, потскокнувам, течам“, за којшто од една страна⁹ се смета дека има паралела само во лат. глагол *salīō*, а од друга¹⁰ дека може да се поврзе и со ст.-сл. слѣпати, општосл. *слаѣ*.

-a-tu-ro, /-ait-ulos/, cf. *a-ta-tu-ro*, cf. αἰτέω, барам за себеси, сп. αἰτία, изведени од коренот *ai-, тох. Б ai-, „давам“, хет. *p-ai*, скр. *inóti*, „земам“¹¹.

-qa-to, /-g^watos/, глаголска придавка од глаголот βαίνω, одам, лат. *venio*, гот. *qiman*, вед. аор. *ágamat*, лит. *gemù* со директни паралели во скр. *-gata*, лат. *-ventus*¹².

III.2.1.В. Суфикси

а. Суфикс *-a-*: *a-na-qa-ta*, *a-no-qa-ta*, *a-pi-qa-i-ta*, *a-pi-qa-ta*, *a-qa-ta*, *pe-ri-qa-ta*.

б. Суфикс *-ta-*:

e-pi-ja-ta, *e-pi-wo-qa-ta-o*, */*po-ro-qa-ta*/, cf. *po-ro-qa-ta-jo*

в. Суфиксот *-o-* наместо *a-*основи, ликвидни основи, ?*u-*основи, наместо форма во среден род од истата основа : *a-no*, *de-ki-si-wo*, *a-pi-a-ro*, *a-pi-do-ro*, ?]*a-pi-ja-ko-ro-jo*[, *a-pi-wa-to*, *a-ti-ra-mo*, *e-ke-ro*[, *e-qa-ro*.

г. Аблаутни форми од првичната основа (квантитатини, со продолжена степен во номинативот во споредба со косите падежи) : *a-ta-no/-re*, *a-no-me-de*, *a-pi-me-de*, *a-pi-ke-ne-a*, *me-ta-no/-re*, *pe-ri-me-de* итн.

⁸В. GEW I, p. 703; DÉLG II, p. 452f.

⁹Сп. DÉLG I, p. 63.

¹⁰В. GEW I, p. 76.

¹¹Сп. DÉLG I, pp. 36, 40f.

¹²Сп. ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, о.с. I, p. 199; DÉLG I, pp. 156f, GEW I, pp. 208f.

ПРВ ЕЛЕМЕНТ ПРЕДЛОГ	ВТОР ЕЛЕМЕНТ		СУФИКС	ПОТЕКЛО	БРОЈ		
	ПАДЕЖ	ОСН. КОРЕН			ПАТИ	ЛИЦА	
1. <i>a-</i>	НОМ.	<i>-qa-(to)</i>	<i>-to-</i>	KN	2.	1	
	НОМ.	<i>-qo-ta</i>	<i>-ā-</i>	KN	1.	1	
	<i>a-na-</i>	НОМ.	<i>-qo-t(a)</i>	<i>-ā-</i>	KN	1.	
	<i>a-no,</i>	НОМ.	<i>de-ki-si-(wo)</i>	<i>-wo-</i>	PY	1.	1
	<i>a-no-</i>	ЛОК(-ДАТ.)	<i>-ke-we</i>	<i>-ēs</i>	KN PY	1. 1.	1
	<i>a-no-</i>	НОМ.	<i>-me-de</i>	<i>-ēs</i>	PY	1.	1
	<i>a-no-</i>	НОМ.	<i>-qo-t(a)</i>	<i>-ā-</i>	KN	8.	
		ГЕН.	<i>-qo-ta-o</i>	<i>-ā-</i>	KN	2.	
	<i>a-no-</i>	ЛОК.(-ДАТ.)	<i>-ze-we</i>	<i>-ēs</i>	PY	1.	
				Вкупно	19.	5	
2. <i>a-pi-</i>	НОМ.	<i>-da-ta</i>	<i>-ā-</i>	KN	1.	1	
	НОМ.	<i>-do-ro[</i>	<i>-o-</i>	KN	1.	1	
	НОМ.	<i>-a,r(o)</i>	<i>-o-</i>	PY	7.	1	
	? <i>a-p(i)-</i>	НОМ.	<i>-i-jo</i>	<i>-nt-</i>	PY	1.	1
		ГЕН.	<i>-i-jo-to</i>	<i>-nt-</i>	PY	4.	
		ГЕН.	<i>-i-o-to</i>	<i>-nt-</i>	PY	2.	
	<i>a-pi-</i>	ГЕН.	<i>-ja-ko-ro-jo</i>	<i>-o-</i>	KN	1.	1
	<i>a-pi-</i>	ГЕН.	<i>-ka-ra-do-jo</i>	<i>-o-</i>	PY	1.	1
	<i>a-pi-</i>	АКУЗ.	<i>-ke-ne-a[</i>	<i>-ēs</i>	PY	1.	1
	<i>a-pi-</i>	НОМ.	<i>-me-de</i>	<i>-ēs</i>	KN	2.	1
		ГЕН.	<i>-me-de-o</i>		PY PY	2. 7.	
	<i>a-pi-</i>	НОМ.	<i>-qo-i-ta</i>	<i>-ā-</i>	KN	1.	1
	<i>a-pi-</i>	НОМ.	<i>-qo-ta</i>	<i>-ā-</i>	KN	2.	1
					PY	1.	
	<i>a-pi-</i>	ГЕН.	<i>-qo-ta-o</i>	<i>-ā-</i>	PY	4.	
<i>a-pi-</i>	НОМ.	<i>-ra-wo</i>	<i>-o-</i>	KN	1.	1	
<i>a-pi-</i>	НОМ.	<i>-wa-to</i>	<i>-o-</i>	KN	1.	1	
				Вкупно:	40.	11	
3. <i>a-t(a)-</i>	НОМ. ГЕН. ДАТ.	<i>-(t)a-no</i>	<i>-ōr</i>	KN	3.	1	
		<i>-(t)a-no-ro</i>		PY	1.		
		<i>-(t)a-no-re</i>		PY	1.		
	<i>a-t(a)-</i>	НОМ.	<i>-(t)a-tu-ro</i>	<i>-ulo-</i>	PY	2.	1
	<i>a-t(e)-</i>	НОМ.	<i>-(t)e-ra-wo</i>	<i>-o-</i>	PY	1.	1
<i>a-ti-</i>	НОМ.	<i>-pa-m(o)</i>	<i>-o-</i>	KN PY	1. 4.	1	
				Вкупно	13	4	
4. <i>e-ka-s(a)-</i>	НОМ.	<i>-(s)a-te-u</i>	<i>-eu-</i>	PY	1.	1	
5. <i>e-</i>	НОМ.	<i>-ke-ne</i>	<i>-ēs</i>	MY	2.	1	
	НОМ.	<i>-ke-ro[</i>	<i>-o-</i>	PY MY	1. 1.	1	
	ГЕН.	<i>-po-ro-jo</i>	<i>-o-</i>	KN	1.	1	
	НОМ.	<i>-qa-ro</i>	<i>-o-</i>	KN	1.	1	
	НОМ.	<i>-zo-wo</i>	<i>-o-</i>	KN	1.	1	
				PY	1.		
<i>e-ni-</i>	НОМ.	<i>-to-wo</i>	<i>-o-</i>	PY	2.	1	
				Вкупно	10	6	

6.	<i>e-p(a)-</i>	НОМ.	<i>-(p)a-re</i>	<i>-ēs</i>	РҮ	1.	1	
	<i>e-p(i)-</i>	НОМ.	<i>-(i)ja-ta</i>	<i>-tā-</i>	РҮ	1.	1	
	<i>e-pi-</i>	ГЕН.	<i>-wo-qa-ta-o</i>	<i>-tā-</i>	РҮ	1.	1	
						Вкупно:	3.	3
7.	<i>me-t(a)-</i>	НОМ. ДАТ.	<i>-(t)a-no</i> <i>-(t)a-no-re</i>	<i>-ōr</i>	РҮ KN	1. 1.	1	
	<i>me-ta-</i>	НОМ.	<i>-ra-wo</i>	<i>-o-</i>	KN	1.	1	
	<i>me-t(o)-</i>	НОМ.	<i>-(t)o-qe-u</i>	<i>-eu-</i>	РҮ	1.	1	
						Вкупно:	4.	3
8.	<i>pe-</i>	НОМ.	<i>-ka-w(o)</i>	<i>-o-</i>	KN	2.	1	
	<i>pe-</i>	НОМ.	<i>-qo-n(o)</i>	<i>-o-</i>	KN	1.	1	
	<i>pe-</i>	НОМ.	<i>-we-r(i)jo</i>	<i>-iyo-</i>	KN	1.	1	
	<i>pe-ri-</i>	НОМ.	<i>-kē[re-we</i>	<i>-ēs</i>	МҮ	1.	1	
	<i>pe-ri-</i>	НОМ.	<i>-me-de</i>	<i>-ēs</i>	РҮ	1.	1	
	<i>pe-ri-</i>	ГЕН.	<i>-me-de-o</i>	<i>-ēs</i>	РҮ	1.		
	<i>pe-ri-</i>	НОМ.	<i>-mo</i>	<i>-o-</i>	KN РҮ	1. 1.		
	<i>pe-ri-</i>	НОМ.	<i>-no</i>	<i>-o-</i>	РҮ	1.	1	
	<i>pe-ri-</i>	НОМ.	<i>-qo-ta</i>	<i>-ā-</i>	РҮ	1.	1	
	<i>pe-ri-</i>	ГЕН.	<i>-qo-ta-o</i>	<i>-ā-</i>	KN	3.		
	<i>pe-ri-</i>	НОМ.	<i>-ra-wo</i>	<i>-o-</i>	РҮ	1.	1	
	<i>pe-ri-</i>	НОМ.	<i>-ta</i>	<i>-ā-</i>	KN	2.	1	
	<i>pe-ri-</i>	НОМ.	<i>-te-u</i>	<i>-eu-</i>	KN РҮ	2. 1.	1	
	<i>pe-ri-</i>	НОМ.	<i>-to-wo</i>	<i>-o-</i>	KN	3.	1	
						Вкупно:	23.	11
9.	<i>po-ro-</i>	НОМ.	<i>-qa-ta-jo</i>	<i>-yo-</i>	РҮ	1.	1	
10.	<i>po-s(o)-</i>	ЛОК.(-ДАТ.)	<i>-o-pe-re-i</i>	<i>-ēs</i>	РҮ	1.	1	
						Вкупно:	115.	46

Табела 16. Елементи од имињата на лица од м. пол - препозиционални сложенки

Ш.а2.2. Распределба на препозиционалните сложени имиња на лица од машки пол според значењето

Според опфатените сложени имиња на лица од машки пол и според евентуалното значење на истите, можеме да ги броиме во следниве видови сложенки:

Ш.а2.2.А. Препозиционални рекциони сложенки

Во оваа група спаѓаат: *a-pi-a₂-ro*, *a-ta-no*, *a-te-ra-wo*, *a-ti-pa-mo*, **/e-ka-sa-te/* / **/e-ka-sa-to/*, *e-ke-ne*, *e-ke-ro*], *me-ta-no*, *me-ta-ra-wo*, **/me-to-qo/*, cf. *me-to-qe-u*, *po-so-pe-re-i*.

Ш.а2.2.Б. Посесивни сложенки

a-no, *de-ki-si-wo*, *a-no-me-de*, *a-pi-da-ta*, *a-pi-do-ro*,]*a-pi-ja-ko-ro-jo*[, *a-pi-ka-ra-do-jo*, *a-pi-ke-ne-a*], *a-pi-me-de*, *a-pi-ra-wo*, *a-pi-wa-to*, *e-pa-re*, *e-pi-wo-qa-ta-o*, *e-qa-ro*, *pe-ka-wo*, *pe-qo-no*, *pe-ri-ke[-re-we*, *pe-ri-me-de-o*, *pe-ri-mo*(хипокористик од претходното), *pe-ri-ra-wo*, **/pe-we-ro/*, cf. *pe-we-ri-jo*.

Ш.а2.2.В. Препозиционални глаголски рекциони сложенки

a-na-qo-ta, *a-no-qo-ta*, *a-no-ke-we/a-no-ze-we*, *a-pi-qo-i-ta*, *a-ta-tu-ro*, *e-ni-to-wo*.

III.6. СЛОЖЕНИ ИМИЊА НА ЛИЦА ОД ЖЕНСКИ ПОЛ

Иако женските имиња на лица се главно пандани на имињата на лица од машки пол, што значи, тие се оформени главно со додавање на суфикс за именка од женски род на машкото име на лице - сложенка, тие се за нас важни заради две основни причини:

а. Преку нив пред сè ни се овозможува да откриваме машки имиња на лица што претставуваат сложенки, а не се евидентирани на досега откриените документи.

б. Некои од нив исто така, претставуваат преодна фаза - развиени се како сложени имиња на лица од женски пол, од машки имиња на лица, а истовремено претставуваат и подлога за развивање машко име на лице по углед на нив, каков што е на пр. случајот со формите на *-a-da-ra*, */-andra/*, име од женски пол оформено од м. име на */-a-no/*, */-ānōr/*, коишто натаму послужиле како подлога за формирање сложени машки имиња на *-a-do-ro*, */-andros/*.

в. Покрај тоа, тие можат да бидат оформени и од имиња на занимања или задолженија итн.

Бидејќи решивме да опфатиме околу дваесет имиња на лица од женски пол, тие ќе бидат набројани по абecedарен ред, без оглед на тоа дали се препозиционални сложенки или не.

1. *a-pi-do-ra*, MY Oe 115[.2], -124, */Amphi-dōrā/*, е очигледно женско име на лице во датив, препозиционална сложенка оформена според машкото име на лице *a-pi-do-ro*, */Amphi-dōros*¹, којашто значи „со сестран дар“, односно „сестрано надарена“.

2. *a-pi-e-ra*, PY An 1281. 8.13, Fn 50. 13, MY Oe 103.1, */Amphi-ērā/*, женско име на лице во ?генетив и датив, можеби препозиционална сложенка. Од семантичко-морфолошки аспект, името веројатно оформено како женското име на лице *Ἀμφιθέη* во помикенскиот грчки. Ова име на лице може да значи исто што и *ἀμφίπολος* *Ἦρᾶς*, „прислужничка на (божицата)Хера“, како што предложи проф. К. Ј.

¹Cf. GEORGIEV, *Lexique*, s.v.; LANDAU, *Personennamen*, p. 25, 159, 166; A. HEUBECK, *Kadmos* 2, 1963, p. 74; M. LEJEUNE, *MH* 32, 1975, p. 1; *Documents*², p. 532 и др.

Рејх², односно буквално „што се вртка околу Хера, што се грижи за Хера“.

3. *a-pi-te-ja*, РУ *Fn* 187.1, можеби */Amphi-stheyya/*, хипокористик евентуално изведен од **/Amphi-stheneuya/<?*Amphi-sthenes-yh₂/*, женско име на лице³ оформено по углед на машкото име на лице **/a-pi-te-ne/*, **/Amphisthenēs/*, соодветно на помикенското машко име на лице *Ἀμφισθένης*⁴.

4. *a-qi-ti-ta*, МУ *Oe* 103, во датив и КН *Ap* 639 во номинатив, */A-k^whthitā/*, сп. помикенски *ἄφθιτος*, „бесмртен,-на,-но“, женско име на лице, што може да се смета како хипокористик од сложено име на лице какво што би било **/A-k^whthito-kleweuya/<*/A-k^whthito-klewes-ya/*, или пак женско име на лице оформено по углед на едно машко име на лице **/A-k^whthito-klewēs/*, што ќе значи „онаа што има бесмртна слава“⁵, „Бесмртно-славка“.

5. *a-re-ka-sa-da-ra-qa*, МУ *V* 659.2⁶, */Aleks-andra-qa/*, женско име на лице со краен слог што се смета за грешка на писарот, наместо *a-re-ka-sa-da-ra-qa*. Името покажува, дека и во микенскиот грчки женските имиња на лица биле оформувани со додавањето на суфиксот *-ā-* на машки имиња на лица од *r-*основи. Имено, во микенскиот грчки е документирано машкото име на лице *a-ka-sa-no*, */Alks-ānōr/*, што можело да послужи како подлога за формирањето на името на лице

² *Études*, p. 255, adn. 106; LANDAU, *Personennamen*, p. 25, 159, 212; S. LURIA, *PdP* 15, 1960, p. 249; *Interpretation*², p. 226, 408; OLIVIER, *Liste*, p. 135.

³ За име на занимање овој сложен збор го сметаат: GEORGIEV, *Lexique*, s.v., J. L. MELENA, *Emerita* 44, 1976, p. 433(во датив); PERPILLOU, p. 42.

⁴ Ваква интерпретација на ова сопствено женско име на лице дава *Études*, p. 257; од друга страна, за тоа дали е тоа име на лице или топоним се колебаат авторите на *Documents*², p. 532 и A. P. SAINIER, *SMEA* 17, 1976, p. 33.

⁵ Cf. E. RISCH, *KZ* 100,1, 1987, pp. 9f.

⁶ Сп. *Tithemy*, p. 73 ; при ревизијата на некои плочки со проблематични текстови, авторите мислат дека крајниот слог на ова женско име на лице треба да се прочита како *-qa*, наместо поранешната верзија со знакот *-qa*, оставајќи ја можноста да се работи за грешка на писарот, имајќи го предвид целиот список, на кој претежно се набројани по две лица во секој ред.

од женски пол⁷. Иако машкото име на лице **/Aleksandros/*, не е документирано во микенскиот грчки; тоа може посредно да се реконструира преку ова женско име на лице и преку хипокористиците *a-re-ke-se-u, /Alekseus/* (KN Da 1156.B, MY Fu 711.9)⁸ и *a-re-ki-si-to/-jo*, (KN So 4433.b, PY Vn 865.5 /KN Sf 4420.a, So 1053.a).

6. *a-ti-ke-ne-ja*, MY Oe 103.1, */Anti-geneya/*, женско име на лице во датив, коешто е веројатно оформено од машкото име на лице **/Antigenēs/*⁹ и коешто можеби значи „што си е спроти(=соодветна на) родот, потеклото“.

7. *a₃-pu-ke-ne-ja*, PY Fn 79.1, */Aipu-geneya/*, веројатно едно женско име на лице изведено од машко име на лице што гласело **/Aipu-genēs/*, како што предложи проф. К. Ј. Рејх¹⁰. Меѓутоа, не треба да се исклучи можноста ова женско лично име да е поврзано со името на место *a₃-pu*, како што предложи проф. Х. Милештајн¹¹, упатувајќи на паралелниот етник *Κυπρογενεία*. Тоа исто така може да се спореди и со личното име *a-ti-ke-ne-ja*. Значи, ако го прифатиме првото мислење, името би значело „(по потекло) од висок род“, а ако го земеме предвид второто, тогаш името значи „по род од (родум) од Високо“.

8. *da-te-ne-ja*, KN Ap 639.2, */Da-stheneya/*, име на лице од женски пол, изведено од машко име на лице **/Da-sthenēs/*, чиј прв елемент може да се види во сложениот апелатив *da-ko-ro*. Од семантичка гледна

⁷Сп. SOMMER, *Nominalkomposita*, 160ff., којшто претпоставил дека по углед на машките имиња на -ανωρ, биле оформувани женски имиња на -ανδρα, кои дополнително послужиле како подлога за формирање машки имиња на -ανδρος.

⁸V. A. HEUBECK, *BzN* 8, 1957, p. 273ff; H. MÜHLESTEIN, *Athenaeum* 46, p. 67[361]; *Interpretation*², p. 78, 409; *Documents*², p. 426, 533; E. RISCH, *QUCC* 23, 1976, p. 14; P. Hr. ILIEVSKI, *Colloquium Neuchâtel*, p. 137 и др.

⁹Cf. LANDAU, *Personennamen*, pp. 32, 160, 166; G. PUGLIESE-CARRATELLI, *PdP*, 37, 1954, p. 316 A. HEUBECK, *IF* 65, 1960, p. 255; *MGV* I, p. 173, 180; *Études*, p. 255; PERPILLOU, p. 30; E. RISCH, *Studies to Palmer*, p. 309; E. RISCH, *IF* 59, 3, 1949, p. 248=*Kl. Schr.*, p. 65; M. D. PETRUŠEVKI, *Colloquium Neuchâtel*, p. 261, *DMic.* I, p. 119 и многу други.

¹⁰Сп. *Études*, p. 64, 256, c. adn. 108.

¹¹Во *MH* 22, 1965, p. 160; види ги исто така и мислењата на M. LEJEUNE, *Mémoires* II, p. 343, 345 A. HEUBECK, *SMEA* 4, 1967, p. 37; *MGV* II, p. 156, 161 и др.

точка, името може да се спореди со помикенското име на лице $\text{O}^1\text{koc}\theta\acute{\epsilon}\nu\eta\varsigma$ ¹², „што има сила во домот“.

9. *di-ko-na-re-ja*, ПУ *Ef* 3, /*Dik-onāleya*/, cf. *di-ko-na-ro*, „онаа што со своите совети носи полза“¹³.

10. *e-ri-qi-ja*, ПУ *Eb* 1440 [a], *Ep* 539.2, /*Eri-gʷiya*/, cf. *e-ri-qi-jo*, /*Eri-gʷiyos*/, возможно женско име на лице изведено по углед на името на лице од машки род¹⁴, за коешто зборувавме во првото поглавје од овој дел, односно, за вториот елемент сп. βίος, „живот“, или βίᾱ, „сила, моќ“, односно „онаа што има долг живот“ или „онаа што има голема сила“.

11. *ke-sa-da-ra*, ПУ *Fg* 368,-828, *Mn* 1368.2.3, *Xa* 1380, /*Kessandra*/, женско име на лице, што би значело „којашто распоредува редици од луѓе“, cf. κοσμεῖν στίχας ἀνδρῶν¹⁵, од кое веројатно било оформено¹⁶ името на лице од машки пол *ke-sa-do-ro*. Во помикенскиот грчки е документирано името на лице Κασσάνδρα, коешто се среќава на вази и како Κεσ(σ)άνδρα¹⁷. Гледано според микенскиот, изгледа дека е постара формата со *e* вокализам¹⁸.

12. *me-ki-to-ki-ri-ta*, ПУ *Aa* [955], *Ab* 575, можеби /*Megisto-kritā*/, ‘distinguée comme le plus grande’, т.е., „која што се смета за(што е избрана

¹²Сп. *Études*, p. 256 и adn. 111, 112.

¹³Cf. G. NEUMANN, *Mykenaiika*, p. 439ff.

¹⁴V. V. GEORGIEV, *État actuel*, s.v., В. ЏОР, *ЖА* 8, 1958, p. 261; A. NEUBECK, *IF* 65, 1960, p. 259, adn.49; *Études*, p. 146, 163; *Documents*², p. 545; P. НГ. ILIEVSKI, *Proceedings of the 13th International Congress of Onomastic Sciences*, Krakow 1978, p. 532 и др.

¹⁵Сп. A. NEUBECK, *BzN* 8-3, 1957, pp. 268-278, особено pp. 272-273; *Wortbildung*², p. 227, adn. 42; FREY-LÖTHY, *Einfluß*, p. 18; П. ХР. ИЛИЕВСКИ, *ЖА* 40, 1990, 22f.; J. L. GARCÍA RAMÓN, *Mykenaiika*, p. 239-255; A. LEUKART, *Tractata Mysenaea*, p. 183, adn. 10; *Mykenaiika*, p. 255.

¹⁶Сп. SOMMER, *Nominalkomposita*, p. 188f.; F. BÄDER, *RPh* 43, 1969, p. 26ff., смета дека во тој случај би очекувале ова женско име на лице да било оформено од едно м. сложено име */*Kess-ānḏr*/* */*Kesty-ānḏr*/.

¹⁷Cf. KRETSCHMER, *Vasseninschriften*, p. 28; R. ARENA, *Le iscrizione corintie su vasi*, Roma 1967, p. 78.

¹⁸В. во оваа смисла и P. CHANTRAINE, *DÉLG* II, p. 503.

како) најголема¹⁹, сп. похом. м. име на лице 'Αριστόκριτος, како и женското име на лице Πᾶσικρίτᾱ .

13. *me-ta-ka-wa*, ΡΥ *An* 1281.6.12, /*Meta-kahwā*/, „(убава) меѓу убавите (жени)²⁰.

14. *o-to-wo-wi-je*, ΜΥ *V* 659.5, /*Orthw-owiyei*/, форма во дат., од едно недокументирано во ном. женско име на лице */*Orthwōwis*/, оформено по углед на машкото име на лице *o-tu-wo-we*, за коешто стана збор во првото поглавје од овој дел²¹, што значи „онаа што има исправени уши“, практично, „онаа што има изострен слух“.

15. *pi-ra-ka-ra*, ΚΝ *Ap* 639.4, /*Phil-akrā*/, /*Phil-agrā*/, женско име на лице, оформено од машко име на лице какво што е на пр. помикенското Φίλαγρος, сп. и апелативот ἄγρα, „лов“, со значење „онаа на којашто ѝ е мил ловот“, односно „онаа што го љуби ловот“²². Што се однесува до вториот елемент, сп. го машкото име на лице *e-u-wa-ko-ro*, за коешто веќе зборувавме.

16. *pi-ro-pa-ta-ra*, ΡΥ *Vn* 1191.5, /*Philo-patrā*/, сложено женско име на лице, сп. помик. Φιλοπάτρα (IG XII, 1, 1059)²³, како и м. име на лице Φιλοπάτωρ. Името би значело „онаа на којашто ѝ е мил таткото“, односно, „онаа што си го љуби таткото“²⁴.

¹⁹ *Études*, p. 369, c. adn. 83, 84.

²⁰ V. *Études*, p. 255, adn. 106; P. Hr. ILIEVSKI, *Colloquium Neuchâtel*, p. 140; aliter, /*Met-akhaiwā*/, M. DORIA, *Acta Mycenaea* II, p. 37 и др.

²¹ Сп. E. RISCH, *Tractata Mycenaea*, p. 291, 297; aliter, C. J. RUIJGH, *Études*, p. 293 и adn. 22; aliter A. HEUBECK, *SMEA* 4, 1968, p. 35ff.

²² Cf. V. GEORGIEV, *État actuel, s.v.*; LANDAU, *Personennamen*, p. 105, 165, 206; A. HEUBECK, *Kadmos* 2, 1963, p. 73; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, p. 157, 163, 184, 194, 196; *Documents*², p. 577; П. Хр. Илиевски, *Прилози МАНУ*, Скопје 1982, p. 118 и др.

²³ Во подоцнешно време името е документирано и на прноморското крајбрежје - сп. ZGUSTA, *Personennamen nördlicher Schwarzmeer Küste*, p. 416.

²⁴ Сп. GEORGIEV, *Suppl.* II, s.v.; LANDAU, *Personennamen*, pp. 106, 165; W. MERLINGEN, *Minoica*, p. 261; *Interpretation*², p. 78; BADER, *Demiourgos*, p. 100, adn.36; A. HEUBECK, *BzN* 16, 1965, p. 205; H. MÜHLESTEIN, *MH* 22, 1965, p. 157, adn. 15; J. CHADWICK, *Minos* 10, 1971, p. 123, adn. 10; *Documents*², p. 572 и др.

17. *pi-ro-wo-na*, MY V 659.7, /*Philo-woinā*/, женско име на лице оформено по углед на машкото име на лице *pi-ro-wo-na*, /*Philo-woinās*/, „онаа на којашто ѝ е мило виното“, односно, „онаа што љуби вино“²⁵, „Вино-љупка“.

18. *te-o-do-ra-qe*, MY V 659.4, /*Theo-dōra-*/, cf. *a-pi-do-ra*, помикенски Θεοδώρα²⁶, „од бога подарена, од бога дар“²⁷, сп. слов. *Божигар*, *Божигарка*.

19. *wi-da-ma-ta₂*, KN Ap 639.9, Ln 1568.1b, /*Wī-damantā*/, можеби „онаа што покорува со сила“, сп. хом. Ἰφι-δάμᾱς, -δάμαντος (Λ 221+) и похом. Χερσι-δάμας, Ἄλκι-δάμας²⁸ итн. Што се однесува до првиот елемент, сп. Ἰκέρτης.

20. *wi-ja-da-ra*, PY Ae 142, /*Wī-(y)andrā*/, можеби женско име на лице (зашто има можности и да е име на место), што би можело да се спореди со хом. Ἰάνειρα, „онаа што со сила господари над мажите“²⁹. Очигледно е дека хомерската форма на личното име е постара од микенската.

²⁵Сп. *Études*, p. 294, adn. 22; *Documents*², p. 572.

²⁶За континуитетот на ова лично име до денешно време, сп. П. Хр. Илиевски, *ЖА* 30, 1980, p. 73.

²⁷За можноста сложенки на -δωρος да се по форма посесивни, а по значење попрво глаголски рекациони сложенки, сп. *Wortbildung*², p. 186.

²⁸Cf. A. NEUBECK, *MSS* 48, 1987, p. 163, adn. 18; G. NEUMANN, *Mukenaiika*, p. 438; aliter, /*Wī-dmātija*/, *Études*, p. 276 и adn. 25, i.e., „покорена со сила“.

²⁹Cf. H. MÖHLESTEIN, *Athenaeum* 46, p. 66[360]; A. NEUBECK, *Acta Mycenaea* II, p. 68; *MSS* 48, 1987, p. 155; A. LEUKART, *Mukenaiika*, p. 404; G. NEUMANN, *ibidem*, p. 437; Според С. J. RULIGN, *Mukenaiika*, p. 555 и adn. 56, за интерпретацијата на ова лично име има повеќе можности: или да е во ном. од машко име на лице, или пак во ген. од име на лице од женски пол.

III.6.1. Елементи на женските имиња на лица

III.6.1.A. Прв елемент

1. Првиот елемент е неделлив збор

Со вакви елементи се одликуваат три женски имиња на лица, односно има три неодделиви елемента :

а) негацијата *a-*, /*a-/*< **ǵ-*, *né-*, во *a-qi-ti-ta*, што се јавува како префикс и во состав на сложените апелативи и во состав на машките имиња на лица и

б) интензивниот префикс *e-ri-*, /*eri-/*, cf. *e-ri-qi-ja*, помикенско *ἐρι-*, за којшто зборувавме во рамките на машките имиња на лица.

2. Првиот елемент е основа од име

именка

di-k(o)-, /*dik-/*, в. *di-ko-na-re-ja*, cf. *δίκη*, „укажување, упатство, совет“, збор што го објаснивме во врска со машкото име на лице *di-ko-na-ro*, од коешто е изведено и женското име на лице.

te-o-, /*theo-/*, cf. *θεός*, „бог“, именка со несигурна етимологија, за којшто зборувавме во првиот дел, сп. *te-o-po-ri-ja*.

wi-, /*wi-/*, cf. *wi-da-ma-ta₂*, *wi-ja-da-ra*, елемент што се споредува со помик. *ἰς*, „сила, моќ“, збор за којшто има можности да е во врска со лат. *vīs*, со истото значење³⁰.

Во состав на женските имиња на лица се јавува и елементот *da-*, /*da-/*< **dǵ-*, помик. *δα-*, *ζα-*, cf. *da-te-ne-ja*, што го среќаваме исто така и во состав на апелативите, сп. *da-ko-ro*, а којшто претставува форма од основа на една стара именка за „дом“, што не се среќава самостојно ни во микенскиот, ни во помикенскиот грчки³¹.

³⁰В. *DÉLG* II, p. 469; *GEW* I, p. 735f.

³¹Поопширно за формите во помикенскиот грчки, в. во првиот дел од трудот.

придавка

a₃-pu-, /*airu-*/, сп. *a₃-pu-ke-ne-ja*, прв елемент во кој се содржи придавка соодветна на помик. αἰπύς, -εῖα, -ύ „висок, стрмен“, збор со несигурна етимологија³².

me-ki-to-, /*meg-isto-*/, прв елемент од женското име на лице *me-ki-to-ki-ri-ta*, е всушност форма во суперлатив од придавката што ѝ одговара на помик. μέγας, μεγάλη, μέγα, „голем, голема, големо“, сп. ерм. *mes*, „голем“, скр. *máhi*, во ср. род, „големо“, од **megh₂-*, покрај скр. *mahā-*, *mahānt-*, ст.-норд. *tjok*, „многу“, лат. *mag-nus*, *magis*, и можеби нулта степен од коренот во префиксот ἄγα-³³.

o-to-wo-, /*orthw-o-*/, сп. *o-to-wo-wi-je*, помик. ὀρθός, „висок, исправен“, придавка за етимологијата и значењето на која зборувавме во врска со машкото име на лице *o-tu-wo-we*.

pi-r(a)-, /*phil-a-*/, прв елемент со елидиран краен вокал пред почетниот вокал од вториот елемент, во личното женско име *pi-ra-ka-ra*, којшто во полната форма, *pi-ro-*, /*philo-*/, е документиран во состав на сложени енски имиња на лица со втор елемент што започнува на консонат, сп. *pi-ro-ra-ta-ra*, *pi-ro-wo-na*, сп. помик. φίλος, „мил, драг, пријатен“, во состав на сложени лични имиња Φιλ-, Φίλο-, за што зборувавме под III.a1.1.A. од овој дел.

3. Првиот елемент е глаголски

a-re-ka-s(a)-, /*aleks-*/, во *a-re-ka-sa-da-ra-*, cf. ἀλέξω, „брани, спасува“ (со напад), прв елемент, којшто е добиен по пат на додавање на суфиксот *-ti-* на основниот глаголски корен **h₂l-ek-* проширен можеби со едно дезидеративно *s*, што е потврдено и во скр. *rakš-* од *rakṣati*, „заштити“ и можеби англ.-сакс. *ealgain*, „брани, заштити“³⁴.

³²Cf. *GEW* I, p. 43; *DÉLG* I, p. 37f.

³³B. *DÉLG* III, p. 674-675.

³⁴Cf. *DÉLG* I, p.57-58; *GEW* I, p. 68-70.

ke-s(a)-, /*kess-a*/*<*kesty-a<*ked-ti-*, cf. ја и формата на името на лице *ke-sa-me-no*, што претставува еден вид партицип на аористот од глагол изведен од коренот **ked-*, „уредува, распоредува“, слично како што и во хом. грчки Κλύμενος е доказ за рефлекс од основата на атематскиот аорист од коренот **kleu-/*klou-/*klu-*, итн. Од овој корен во помикенскиот грчки се документирани придавката κεδνός, „грижлив, способен, вешт“ и именката κόσμος, „ред, устројство, уредба, поредок, украс, слава, чест, свет, населен свет“³⁵.

4. Првиот елемент е предлог пошироко земено

a-pi-, /*amphi*/, cf. *a-pi-do-ra*, *a-pi-e-ra*, *a-pi-te-ja*, помикенскиот предлог пошироко земено ἀμφί, „од обете страни“, „околу“, „надве, одделно“³⁶, сп. лат. *ambi-*, алб. *tbi-*, од **ambhi*, односно, скр. *abhi-*, гал. *amb-*, ст.-ир. *imb-*, ст.-в.-герм. *umbi-*, од **mbhi*. Во ономастиката, особено кај посесивните сложенки, изгледа дека означува „сеопфатност, сестраност“.

a-ti-, /*anti-*/, cf. *a-ti-ke-ne-ja*, како што споменавме и во второто потпоглавје од третиов дел, претставен како префикс во микенскиот грчки на досега откриените документи, му одговара на во помикенскиот грчки предлог пошироко земено ἀντί, „кон, спроти, наспроти, наместо, против“, што се смета за локатив³⁷.

me-ta-, /*meta-*/, предлог пошироко земено и во микенскиот и во помикенскиот грчки, сп. помикенски μετά, мета-, за којшто зборувавме во вториот дел од трудов.

³⁵Cf. DÉLG II, p. 503, p. 508f., 570f.

³⁶Сп. DÉLG I, p. 80, како и во вториот дел од трудов.

³⁷В. DÉLG I, p. 91-93.

Ц.б.1.Б. Втор елемент

1. Вториот елемент е име

именка

-(s)a-da-ra, */-(s)andr-a/*, cf. *a-re-ka-sa-da-ra-*, *ke-sa-da-ra*, втор елемент којшто е во врска со $\alpha\upsilon\eta\rho$, $\alpha\upsilon\delta\rho\acute{o}\varsigma$, односно женското име е очигледно оформено со додавање на суфиксот *-ā*, на нултата степен од основата. Од тој аспект, начинот на формирањето би му одговарал на оној од *pi-ro-pa-ta-ra*, за што в. подолу.

-(r)a-ka-ra, */-(r)agra/*, */-(r)akra/*, cf. *pi-ra-ka-ra*, односно м. име на лице *e-u-wa-ko-ro*. Можно е во обете имиња на лица вториот елемент да е поврзан со именка паралелна на помик. $\acute{\alpha}\gamma\rho\alpha$, „лов, пљачка“ и глаголот $\acute{\alpha}\gamma\rho\acute{\epsilon}\omega$, „одам на лов“, значење кое натаму се развило до „земам, грабам“ итн. Според мислењето на П. Шантрен, $\acute{\alpha}\gamma\rho\alpha$ е девербатив од $\acute{\alpha}\gamma\rho\acute{\epsilon}\omega$ ³⁸.

-do-ra, */-dōr-ā/*, cf. *a-pi-do-ra*, *te-o-do-ra*, сп. Ἀμφίδωρος , Θεοδώρα , втор елемент што е во врска со глаголот $\delta\acute{\iota}\delta\omega\mu\iota$, односно со именката $\delta\acute{\omega}\rho\omega\nu$, „дар, подарок“, сп. ерм. *tur*, ст.-сл. *даръ*, покрај именките што покажуваат *n*, односно скр. *dānam*, лат. *dōnum*, што упатува на една стара *r/n* алтернација кај индоевропските јазици³⁹.

-e-ra, */-^hEra/*, cf. *a-pi-e-ra*, втор елемент што можеби го претставува името на божицата Хера, сп. мик. *e-ra*(KN, PY), помик. Ἥρα , име за кое и покрај повеќето обиди за интерпретација, се мисли дека е од предгрчко потекло⁴⁰. Микенскиот грчки меѓу другото покажа, дека во ова име на божество дигамата не е првобитна, како што се мислеше според употребата на името со дигама во елејската форма Ερφαοιοι помикенски дијалекти.

³⁸Во *DÉLG I*, p. 14.

³⁹Cf. *DÉLG I*, p. 279-281; *GEW I*, p. 430.

⁴⁰Cf. *Études*, p. 89, adn. 75; *DÉLG II*, p. 415f; M. Gérard-Rousseau, *Mentions*, pp. 222-224; P. Hr. ILLIEVSKI, *ŽA* 34, 1984, p. 55; *Studia Mycenaea* (1988), p. 76.

-ke-ne-ja, /-geneууа/<*genes-yh₂, cf. *a-ti-ke-ne-ja*, *a₃-pu-ke-ne-ja*, втор елемент во кој се содржи зборот за „род, племе, потекло, семејство, големо патријархално семејство“, т.е., именката од една стара сигматска основа γένος, со паралели во скр. *jānas-*, и лат. *genus*, како по однос на основата, така и според значењето⁴¹. Тие се изведени од коренот *gen(h₂)-, „раѓам“.

-(k)о-na-re-ja, /-onā-r-eya/, cf. *di-ko-na-re-ja*, *di-ko-na-ro*, втор елемент што можеби е во врска со помикенскиот глагол ὀνίνημι, „полезен сум, правам задоволство“, сп. го имикенскиот сложен апелатив *a-no-no*, како и симплексот *о-na-to*, односно помикенската сложенка ἄνόνητος, „бесплезен“. Помислата на една недокументирана именка *ōnā, што би значела „долза“, произлегла од документираните придавски форми во компаратив, како на пр. ὄναιον· ἄμεινον (Хесихиј); сп. ја и именката ὄνησις, „долза, поткрепа, среќа, радост, наслада“ и придавката ὀνήσιμος, „полезен, благодетен“. Зборот нема сигурна етимологија⁴².

-(w)о-wi-je, /-(w)owi-je(i)/, cf. *о-tu-wo-wi-je*, форма во дат. од */о-tu-wo-wi/, име од женски пол што можеби претставува *i*-основа, по углед на машкото име на лице *о-tu-wo-we*, односно вториот елемент да биде именката οὔς, ὄτός (за којашто стана збор на неколку места во трудов), на којшто му е додаден суфиксот -ις, -ιος.

-pa-ta-ra, /*patr-a*/, cf. *pi-ro-pa-ta-ra*, со втор елемент што претставува нулта степен од именката πατήρ, паралелна на скр. *pitār-*, авест. *pitar*, лат. *pater*, оск. *patir*, ст.-ир. *athir*, гот. *fadar*, ст.-в.-г. *fater*, тох. *A pāscar*, тох. *B pācer*⁴³.

-qi-ja, /-gwiya/, cf. *e-ri-qi-ja*, женско име на лице оформено по углед на името на лице од машки пол *e-ri-qi-jo*, со втор елемент што ѝ

⁴¹Ср. *DÉLG* I, p. 221-224; *GEW* I, p. 297; Т. Гамкрелидзе, В. Иванов, о.с., I, p. 94, 186, II, p. 748f.

⁴²Cf. *DÉLG* III, p. 803; *GEW* II, p. 395.

⁴³Cf. *IEW*, p. 829; *DÉLG* III, p. 863f.; *GEW* II, p. 481f.

одговара на помикенската грчка именка βία, „сила, моќ“, или на именката βίος, „живот“.

-te-ne-ja, /-sthenēs-yh/, cf. *da-te-ne-ja* и *-te-ja*, /-sthe-ya/, cf. *a-pi-te-ja*, хипокористик од едно име на лице **/a-pi-te-ne-ja/*, изведено од едно машко име на лице **/a-pi-te-ne/*, со втор елемент оформен од именка што би ѝ одговарала на помикенската σθένος, -εος, „сила, храброст, моќ, воена сила“, но и „изобилство“. Етимологијата на оваа именка не е позната.

-wo-na, /-woin-ā/, cf. *pi-ro-wo-na*, што се јавува можеби со ист суфикс и во машкото име на лице *pi-ro-wo-na*, /Philo-woinās/.

придавка

-ka-wa, /-kahnā/, cf. *me-ta-ka-wa*, помик. καλός, „убав“, придавка за којашто стана збор во врска со *ka-wa-do-ro*, во првото поглавје од третиов дел.

2. Вториот елемент е од глаголско потекло

-da-ma-ta₂, /damant- ā/, cf. *wi-da-ma-ta₂*, втор елемент што се поврзува со помикенскиот грчки глагол δάμνημι, односно да претставува женско име на лице оформено со додавањето на суфиксот *-ā* на основата од партиципот на аористот ἐδάμασ(σ)α од овој глагол. Се работи за добро познат корен во индоевропските јазици, што значи „совладување, смирување под принуда“⁴⁴, од кое подоцна се развило значењето „припитомувам, одгледувам“: сп. ир. *damnaim*, хет. *damaš-*, со сигматско проширување, вед. *damāyāti*, лат. *domāre*, ст.-г. *zamon* итн.

-ki-ri-ta, /-krita/, cf. *me-ki-to-ki-ri-ta*, женско име на лице со втор елемент што претставува глаголска придавка соодветна на помикенската κριτός, „избран, одбран“, сп. лат. *certus*, „определен, утврден“. Таа е во врска со глаголот κρίνω, „одделувам, разликувам, избирам, определувам“. Назалниот суфикс му одговара на лат. *cernō* од

⁴⁴B. DELG I, p. 250-251.

**crinō*, „одделувам, решавам, пресудувам“ и келт. *go-gryni*, од **uro-grino*, „сеам“⁴⁵.

-*qi-ti-ta*, /-k^wh^hit-a/, cf. *a-qi-ti-ta*, како што рековме, едно скратено име на лице, со втор елемент што претставува глаголска придавка, сп. помик. φθιτός, „умрен“, обично во мн. „дочинатите“ и сложената придавка (хомерска и похомерска) ἄφθιτος, „неминлив, бесмртен“, сп. скр. *kṣi-tá-*, „измачен, истоштен“, *ákṣita-*, „вечен, бесмртен“, во врска со глаголот φθίω, интранз. „исчезнувам, загнувам, умирам“, транз. „погубувам, уништувам, истоштувам“, скр. *kṣinóti*, „разорува, уништува“⁴⁶, хет. *zinna-*, „завршувам, уништувам“ итн.

III.6.1.V. Суфикси

1. Очигледно е, а и природно, дека кај женските имиња на лица што ги обработивме доминира суфиксот -*ā*: имено, како што може да се види од сложените женски лични имиња *a-pi-do-ra*, *a-pi-e-ra*, *a-qi-ti-ta*, *a-re-ka-sa-da-ra*, *e-ri-qi-ja*, *ke-sa-da-ra*, *me-ki-to-ki-ri-ta*, *me-ta-ka-wa*, *pi-ra-ka-ra*, *pi-ro-pa-ta-ra*, *pi-ro-wo-na*, *te-o-do-ra*, *wi-da-ma-ta*, *wi-ja-da-ra*, со исклучок на две именки - што се јавуваат како втор елемент на сложенките, а што се сметаат за *a*-основи, останатите го добиле суфиксот или како додаток на консонантни основи⁴⁷, или пак првобитниот суфикс -*o* од првобитна *o*- основа бил заменет со суфиксот -*ā*.

2. Суфиксот -*yā*<*-*yh₂*, е застапен како за оформувањето на полните имиња, така и за хипокористикот од женските имиња на лица

⁴⁵Cf. *DÉLG* II, p. 584-585.

⁴⁶Ср. *DÉLG* IV-2, p.1200-1201; *GEW* II, p. 1014-1016; Т. Гамкрелидзе, В. Иванов, *o.c.I*, p. 151, II, p. 834.

⁴⁷Единствено се постави дилема дали можеби /-*ta₂*/ не треба да се смета за /-*tya*/, а не за /-*ta*/, односно /-*ta*/ да било поинаку напишано, заради тоа што писарот го изговарал како /*t'a*/ . Ако се раководиме според начинот на пишувањето на *a-pe-a-sa*<**apesnt-ya*, можеби сепак би можеле да го прифатиме и објаснувањето на А. НЕУБЕСК, *Colloquium Neuchâtel*, p. 239-257; Ср. ја и дилемата кај G. NEUMANN, *l.c. in adn.* 26.

изведени од имиња на лица од м. пол⁴⁸, што претставуваат *-es* основи: cf. *a-pi-te-ja*, *a-ti-ke-ne-ja*, *a₃-pu-ke-ne-ja*, *da-te-ne-ja*.

3. Во едно сложено женско име на лице од оние што ги зедовме предвид како посигурни, е употребен суфиксот *-e-ja*, cf. *di-ko-na-re-ja*.

4. Едно женско име на лице оформено од машко име на лице-сложенка, што претставува *-es* основа е оформено со суфиксот *-i*: *o-to-wo-wi-je*⁴⁹.

Да направиме сега табеларен преглед на елементите од женските имиња на лица во микенскиот грчки, што ги обработивме од *a* до *z*:

ПРВ ЕЛЕМЕНТ		ВТОР ЕЛЕМЕНТ		СУФИКС	ПОТЕКЛО НА ДОКУМЕНТОТ
НЕДЕЛЛИВ ЕЛЕМЕНТ	<i>a-</i> <i>e-ri-</i>	<i>-qi-ti-t(a)</i> <i>-qi-ja</i>	глагол. придавка именка	<i>-(t)a</i> <i>-(j)a</i>	KN, MY PY
ИМЕНКА	<i>da-</i> <i>di-k(o)-</i> <i>te-o-</i> <i>wi-</i>	<i>-te-ne-</i> <i>-(k)o-na-r(e)-</i> <i>-do-r(a)</i> <i>-(j)a-da-r(a)</i> <i>-da-ma-ta₂</i>	именка именка именка именка глагол.придавка (партицип)	<i>-ja</i> <i>-(r)e-ja</i> <i>-(r)a</i> <i>-(r)a</i> <i>-(t)a₂</i>	KN TI MY PY KN
ПРИДАВКА	<i>a₃-pu-</i> <i>me-ki-to-</i> <i>o-tu-w(o)-</i> <i>pi-r(a)-</i> <i>pi-ro-</i>	<i>-ke-ne-</i> <i>-ki-ri-t(a)</i> <i>-(w)o-w(i)-</i> <i>-(r)a-ka-r(a)</i> <i>-pa-ta-r(a)</i> <i>-wo-n(a)</i>	именка глагол. придавка именка именка именка именка	<i>-ja</i> <i>-(t)a</i> <i>i-je</i> <i>-(r)a</i> <i>-(r)a</i> <i>-(n)a</i>	PY PY MY KN PY MY
ГЛАГОЛСКИ	<i>a-re-ka-s(a)-</i> <i>ke-s(a)-</i>	<i>-a-da-r(a)</i> <i>-a-da-r(a)</i>	именка именка	<i>-(r)a</i> <i>-(r)a</i>	MY PY
ПРЕДЛОГ ПОШИРОКО ЗЕМЕНО ПРЕФИКС	<i>a-pi-</i> <i>a-ti-</i> <i>me-ta-</i>	<i>-do-r(a)-</i> <i>-e-r(a)</i> <i>-te-</i> <i>-ke-ne-</i> <i>-ka-w(a)</i>	именка именка скр. од именка именка именка	<i>-(r)a</i> <i>-(r)a</i> <i>-ja</i> <i>-ja</i> <i>-a</i>	MY PY, MY PY MY PY

Табела 17. Елементи на сложените имиња на лица од женски пол

⁴⁸За улогата на овој суфикс во означувањето на ж. пол, сп. *Reverse Index*, p. 121.

⁴⁹За учеството на овој суфикс во формирањето на ексцентричните сложенки, сп. BRÜGMANN, *Grundriß* II.1, p. 112f.; CHANTRAINE, *La formation*, p. 111ff.; *Reverse Index*, p. 14.

III.6.2. Распределба на сложените женски имиња на лица според значењето

III.6.2.A. Глаголски реклиони сложенки

1. Со глаголски прв елемент се одликуваат сложенките *a-re-ka-sa-da-ra-* и *ke-sa-da-ra*. Всушност тие се оформени со додавање на суфиксот *-ti-* на глаголскиот корен и спаѓаат во таканаречената група на терцијалните сложенки.

2. Со глаголски втор елемент се оформени сложените имиња од женски пол *te-ki-to-ki-ri-ta* и *wi-da-ma-ta₂*, и хипокористикот *a-qi-ti-ta*.

III.6.2.B. Посесивни сложенки

Посесивните сложенки се девет од дваесетте женските сложени имиња обработени под *a*: *a₃-pi-ke-ne-ja*, *da-te-ne-ja*, *di-ko-na-re-ja*, *e-ri-qi-ja*, *o-to-wo-wi-je*, *pi-ra-ka-ra*, *pi-ro-pa-ta-ra*, *pi-ro-wo-na*, *te-o-do-ra*. Практично, за три од погоре цитираните сложенки се поставува прашање дали не треба да се чувствуваат како глаголски реклиони сложенки, односно, дали елементот *pi-r(a)-<*pi-r(o)-a*, сочуван пред консонант во имињата *pi-ro-(pa-ta-ra)* и *pi-ro-(wo-na)* веќе не се чувствувал повеќе како глаголски, сп. φιλέω, како и во хомерскиот според Е. Рич⁵⁰ и во похомерскиот грчки. Ако го прифатиме ова мислење, овие сложени женски имиња, а можеби дури и *te-o-do-ra*, треба да ги прифатиме како глаголски реклиони сложенки со глаголски прв или втор елемент⁵¹, што би се почувствувал според значењето на сложенките, иако е очигледно дека првобитно тие биле посесивни сложенки. Концизноста на документите на микенски грчки тука навистина не ни дава можности да избереме, иако, како што се гледа и од поделените мислења на специјалистите и во однос на

⁵⁰Cf. *Wortbildung*², p. 110, adn.98, 193; *DÉLG IV-2*, p. 1205.

⁵¹Сп. Е. Risch, *Wortbildung*², p. 186, каде истакнува, дека иако се по форма посесивни сложенки, формите на -δωρος од аспект на значењето поскоро припаѓаат кон глаголските реклиони сложенки.

помикенскиот грчки, и во многу пошироки контексти на употребата на сложенките, не е лесно да се дојде до вистинскиот одговор.

III.6.2.B. Препозиционални сложенки

Што се однесува до препозиционалните сложенки, три имиња на лица од женски пол се *препозиционални рекациони сложенки* - *a-pi-e-ra*, *a-ti-ke-ne-ja* и *te-ta-ka-wa*, а личните женски имиња - препозиционални сложенки *a-pi-do-ra*, „што има сестран дар“ и хипокористикот *a-pi-te-ja*, „што има сестрана моќ“ се *косесивни сложенки*.

III.В. СЛОЖЕНИ ИМИЊА НА ВОЛОВИ

Во Кнос се документирани четири сложенки што претставуваат сопствени имиња на волови:

1. *po-da-ko-qe*, KN Ch 899, -1029, /*Pod-argos*-, „белоног“¹, или брзоног, но сепак првото е поверојатно за име на вол одошто второто.

2. *to-ma-ko-qe*, KN Ch 897 / -898, -1015, /*Stom-argos*/, „белоуст“, или можеби „брзоуст“, какво што значење има помик. сложенка употребена од Ајсхил στόμαργος, „со брз и остар јазик“². И покрај можноста за обете значења, сепак е поскоро во прашање бојата, одошто брзината на устата.

3. *tu-ma-ko*, KN C 973, /*Thym-argos*/, име на вол за кое има повеќе предлози за идентификација, зависно од тоа како се разбира првиот елемент од една, односно вториот елемент од друга страна. Имено, името се транскрибира како /*stum-argos*/, т.е. се верува дека се работи за варијанта од /*stom-argos*/, со истото значење - „белоуст“, односно дека се работи за алтернација на *o>u* пред *m*, својствена за некои помикенски грчки дијалекти, сп. арк. στόμεον, „устие“ и лезб. στύματος (во литер. ајол. на Теокрит)³. На ова објаснување му се забележа дека за ваквиот премин нема сигурни паралели во микенскиот. Од друга страна, М. Лежен предложи две можни транскрипции: од една страна, тој помисли дека првиот елемент може да значи „гушка“ (сп. ὁ θύμος), од што би произлегло значењето „со бела гушка“; тој исто така упати и на можноста името да се транскрибира како /*Thum-arkhos*/, „вреден“, што семантички би му одговарал на едно помикенско лично име какво што е на пр. Θυμομέδων⁴. Меѓутоа, предлогот на О. Ландау⁵ за идентификација на

¹Cf. M. D. PETRUŠEVSKI, 'Les désignations de couleur en grec mycénien', *Atti Roma*, p. 680: 'aux pattes blanches'; M. LEJEUNE, 'Noms propres de boeufs à Cnossos', *REG* 76, 1963, pp. 1-9; H. MÜHLESTEIN, 'Le nom des deux Ajax', *SMEA* 2, pp. 41ss.

² Cf. A. BLANC, *RPh* 65-1, 1993, p. 66.

³V. H. MÜHLESTEIN, *art. cit.*, p. 43; M. DORIA, *Studia Mycenaea Brno*, p. 203; C. GALLAVOTTI, *SMEA* 5, 1968, p. 46; M. D. PETRUŠEVSKI, *art. cit.*, p. 680; HILLER, PANAGL, *Texte*, p. 258.

името со *Θυμ-αρως, „со вредна душа, со вредно срце, вреден“, прифатен и од П. Шантрен, 'vaillant, au coeur vif', може да се смета за сосема прифатлив - и по однос на графијата и според значењето.

4. *wo-no-qa-so/-qe*, KN Ch 1015/ - 897, /*Woin-ok^w-orsos*/, име на вол, што значи „со задник со винолика(црвеникава) боја“, 'à la couleur rougeâtre'; formé de trois éléments: *woinos*, 'vin', *oqws*, 'oeil; visage; aspect; couleur' et *orsos*, 'derrière, croupe'⁶, како што предложи проф. Петрушевски⁷, упатувајќи на хом. сложенка μελάv-ορσος⁸.

Значи, имајќи го предвид малиот број сложени имиња на воловите во микенскиот грчки, да ги видиме елементите од кои се состојат.

III.в.1. Елементи на сложените имиња на волови

III.в.1.А. Прв елемент

1. Првиот елемент е именска основа

Како прв елемент се јавуваат основите од следниве именки:

1. *po-d(a-ko)*, /*pod-/*, сп. помик. πόδαρως, форма со *o* вокализам од коренот **ped-/***pod-*, која и во микенскиот, како и во помикенскиот грчки се јавува и како прв и како втор елемент од сложенките, како

⁴M. LEJEUNE, *art. cit.*, p. 9.

⁵LANDAU, *Personennamen*, pp. 141, 197, 200; *DÉLG I*, p. 104.

⁶Cf. M. D. PETRUŠEVSKI, *ŽA* 11, 1961, p. 250; *Atti Roma*, p. 680; P. Hr. ILIEVSKI, *ŽA* 17, 1967, p. 26; H. MÖHLESTEIN, *SMEA* 2, 1967, p. 43; M. LEJEUNE, *Mémoires* II, p. 384; *Phonétique*², p. 127, adn. 121-1; M. S. RUPÉREZ, *Acta Mycenaea* II, p.158, adn. 71; F. BADER, *Acta Mycenaea* II, p. 157, adn. 40; A. HEUBECK, *Kadmos* 13, 1974, p. 40; *DMic* II, p. 444.

⁷Поинаку мислат, односно името го транскрибираат како /*woinok^ws*/: J. CHADWICK, *TPhS* 1954, p. 3; A. FURUMARK, *EranoS* 2, 1954, p. 29; LANDAU, *Personennamen*, pp. 151, 168, 194, 266; *Interpretation*², pp. 26, 43f, 182, 464; HILLER, PANAGL, *Texte*, p. 258; M. S. RUPÉREZ, *Res Mycenaee*, p. 409; сп. и *Documents*², pp. 438, 592, каде има колебање меѓу /*Woin-ok^wson*/ и /*Woin-ok^w-orsos*/ . Кон првото од двете цитирани мислења се наклонети S. LURIA, *Minos* 5, 1957, p. 50; *Minoica*, p. 212, adn. 4; *Minos* 6, 1960, p. 162; *DÉLG* III, pp. 784, 812.

⁸Cf. *O-o-pe-ro-si*, pp. 298-299.

што на пр. видовме во *qe-to-ro-po-pi*, сложенка обработена во првиот дел од овој труд.

2. *to-m(a-ko)*, /*stom-/*, основа од именка што ѝ одговара на помикенската *στόμα*, *στόματος*, ајол. *στόμα*, очигледно првобитна *n*-основа, што има паралели во авест. *staman-*, „муцка“ и во гал. *safn*, „вилаца“, *sefnig*, „грло, ждрело“⁹.

3. *tu-m(a-ko)*, /*stum-/*, прв елемент којшто може да му одговара на помик. книжевен ајол. *στόμα*, потврден и на натпис од Орхоменос, во формата *στόμεον*¹⁰, или /*thum-/*, cf. *θυμός*, скр. *dhūmáh*, лат. *fūmus*, лит. *dūmai*, прус. *dumis*, ст.-сл. дѹмъ, ст.-в.-г. *toum*, ср.-ир. *dumacha*, „магла“¹¹.

2. Првиот елемент е сложенка

Како и кај апелативите, и кај сопствените именки се појавува сложенка од три елементи, од кои првите два претставуваат единствена целина, која е прв дел од сложенката.

1. *wo-no-q(o-so)*, /*woin-ok^w-/*, сложенка, позната во помикенскиот грчки како на пр. во хом. *οἴνοψ*, „виново-црвен“.

а. Првиот елемент од сложенката го содржи зборот за „вино“, *οἴνος*, изведен од индоевропската основа **woino-*, „вино“, ерм. *gini*, алб. *vēnë*, тоск. *verë*, покрај формите од основата со *e* вокализам, **weino-*, потврдена во лат. *vīnum*, гот. *wein*, ст.-англ. *wīn*, ст.-в.-г. *wīn*, ст.-сл. вино, збор што се запазил во сите словенски јазици, и можеби со нулта вокализам, **wi-no*, зборот се зачувал и во анатолската група јазици, како на пр. во хет. *wišana*, „вино“, лув. хиерогл. *wiana*, „вино“, итн. Фактот што основата за вино, лозје, се појавува во грчкиот,

⁹В. DÉLG IV-1, pp. 1058-1059; Н. FRISK, *GEW* II, p. 800f., којшто мисли дека кон овие имиња можат да се додадат и формите што во германските јазици значат „глас“, како на пр. гот. *stibna*, ст.-в.-г. *stimna*, *stimma*, како и хет. збор за „уво“: *ištam-ana*; *IEW*, p. 1035.

¹⁰Cf. SCHWYZER, *Dial.*, натпис бр. 664, 21 ред; Н. MÜHLESTEIN, *SMEA* 2, 1967, pp. 43ff.

¹¹ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, p. 466; DÉLG II, p. 446, којшто напоменува дека е тешко да се прифатат често цитираните паралели, заради разликите во семантиката меѓу грчкиот и останатите индоевропски јазици, па поставува една хипотеза за врските на именката со глаголот *θύω*, што значи „дува, се впушта со жестина“, што би му одговарал на скр. *dhū-nó-ti*, „тресе, истресува“.

латинскиот, германската и во анатолската група јазици, (особено што се мисли дека латинскиот од една страна придонел зборот да се прошири и во италската група јазици, а старословенскиот на балтичката), дава можности да се претпостави индоевропска основа за зборот¹². Според Х. Фриск, овој збор треба да е во врска со коренот *wei-, „врти, вие, обвива“, како што може да се види од лат. *vītis*, „лоза“¹³ итн.

б. Вториот елемент од сложенката е зборот ѓψ, „поглед, лик“, што е тесно поврзан со коренот што значи „гледа, око“, *h₂k^w-, за којшто стана поопширно збор во првиот дел од трудов, во врска со вториот елемент од сложениот апелатив *o-po-qo*.

Ш.в.1.Б. Втор елемент

1.(*po-d-*, *to-m-*, *tu-m-*)*a-ko*, /-argos/, сп. придавката ἄργός, -ή, -όν, „сјајнобел, блескаво-бел“, на којашто ѝ одговара скр. *lj-rá-*, „сјаен“, (којашто форма од своја страна пак, упатува на можноста грчката придавка да била оформена од *ἄργρός, односно второто ρ да исчезнало по пат на прогресивна дисимилација), сп. лат. *argentum*, тох. А *ārki*, тох. Б *arkwi*, „бел“, хет. *harkiš*, „бел, јасен“¹⁴, од коренот *h₂ǵr^w-ró¹⁵. Бидејќи поимот на светлината се поврзува и со поимот за брзина, некои сметаат дека се работи за две различни значења на еден ист збор што потекнува од корен што значи „светлина“. Има и научници, коишто сметаат дека треба да се бара поинаква етимологија за зборот ἄργός, што значи „брз“.

¹²Така мислат ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, pp. 647f., за разлика од P. CHANTRAINE, *DÉLG* III, p. 785, којшто верува дека се работи за медитерански термини во врска со лозарството и винарството, кои натаму се прошириле и како култура и како термини и кај другите индоевропски народи.

¹³*GEW* II, p. 365.

¹⁴Сп. *DÉLG* I, p. 104 -105; *GEW* I, pp. 132-133; *IEW*, pp. 64f.; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, I, pp. 158, 217, 229, којшто како пример го приведуваат скр. *árjunah*.

¹⁵Cf. *Indogermanische Grammatik* I, pp. 139-140.

2.(wo-no-q)o-so, /-orsos/, сп. помикенската именка ὄρρος, „задник“, хет. a-ar-ra-aš, егп. or, ст.-в.-г. ars, ст.-англ. ears, ст.-исл. ars, сп. го и преносното значење во ст.-ир. err, „опашка“, изведени од индоевропскиот корен *ors-¹⁶.

Кај сите четири сложени имиња на волови, суфиксот на сложенката е -o, што би бил идентичен со оној на евентуалниот прост збор што е употребен како втор елемент, иако ни еден од овие два втори елементи не е самостојно употребен на досега откриените документи на микенски грчки. Нашата констатација се потпира врз евентуалните паралели од помикенскиот.

Што се однесува до класификацијата на овие сложени имиња според значењето, очигледно е дека сите четири имиња се посесивни сложенки, односно дека се работи за вол „што има бели нозе, бела уста, брзо срце, виново-црвен задник“.

¹⁶Сп. DÉLG III, p. 827; GEW II, p. 437; IEW, p. 340; ГАМКРЕЛИДЗЕ-ИВАНОВ, II, p. 817.

ЗАКЛУЧОК

Материјалот опфатен во трите дела од овој труд покажа, дека онаа генерација говорители на грчки јазик од средината на II милениум пред н.е., што ни ги оставила своите траги на глинените плочки во дворците - центри на микенската цивилизација, наследила, употребувала и создала сложени зборови - како апелативи, така и сопствени именки.

Во трудот внесовме *специфичен методолошки пристап* кон обработката на сложенките во микенскиот грчки.

Пред сè, сложенките што ги опфативме ги обработивме во три посебни дела: I. Апелативи без препозиционални сложенки II. Препозиционални сложенки-апелативи и III. Сопствени лични имиња; а) Имиња на лица од машки пол, поделени на две подгрупи: а1. Имиња на лица од м. пол соодветни на апелативите обработени под I; а2. Имиња на лица од м. пол паралелни на апелативите обработени под II.; III. б) Имиња на лица од женски пол и III. в) Имиња на волови.

Исто така, во рамките на секој од деловите, сложенките ги анализиравме од **три основни аспекти**:

- а. морфолошки одлики на сложенката како единствена целост;
- б. морфолошки, етимолошки и семантички одлики на елементите од сложенките, водејќи едновремено и грижа за фонетските специфичности со кои се одликуваат и
- в. определба на сложенките според значењето што го имаат.

Ваквиот методолошки пристап при обработката на сложенките во микенскиот грчки покажа, дека сложенките опфатени во секој од деловите имаат **индивидуални одлики** и дека е дури пожелно да се обработуваат посебно. Од друга страна, тие имаат и **заеднички карактеристики**, па би можеле да се набљудуваат паралелно, и тоа зависно од тоа дали првиот елемент е предлог пошироко земено или

не, и, се разбира, во споредба со простите зборови тие претставуваат една единствена целост.

Да видиме најпрво што може да се заклучи за индивидуалните одлики на сложенките обработени во трите дела од трудов.

I. П р в и о т дел, под наслов *Сложенки айелайиви без ирејозионални сложени форми и сојсйвени имиња* (стр. 11-133), е поделен на три поглавја.

A. Во првото поглавје, *Поделба на сложенките-айелайиви според морфолошките одлики* (стр. 12-52) утврдивме, дека од 96-те сложенки што ги опфативме, има 62 именки, 31 придавка, 1 замена и 2 прилога. Кога се предмет на проучување апелативи, покрај морфолошката определба, особено е важна и грижата за тоа каков вид термини претставувале овие сложенки во рамките на евиденцијата што ја воделе дворците - центри на микенската цивилизација. Тоа овозможува полесно разбирање на значењето на сложенките, односно ја олеснува нивната класификација според значењето. Дури и кога сложенките документирани во определени периоди од помикенскиот грчки се среќаваат во многу поширок контекст од оној во којшто ни ги оставиле микенските Грци, и кога имаме точна претстава за местоположбата на акцентот, не е лесно да се разбере дали значењето на сложенката е активно или пасивно, ако акцентот се совпаѓа кај обата вида сложенки во косите падежи.

Токму заради ваквите ситуации, каде смислата се определува од контекстот, потребно е да имаме претстава во кои области од интерес за администрацијата на микенските дворци биле употребувани сложените апелативи - за полесно да го разбереме значењето на сложенката, односно, што е можно поверно да ги класифицираме сложенките според значењето. Во микенскиот грчки, врежуван со слоговни знаци и без обележан акцент, ваквата определба е многу потешка. Притоа утврдивме дека четирите погоре споменати морфолошки категории сложенки претставувале: имиња на занимања и функции, технички термини, заменска определба и временски определби.

Б. Во второто поглавје, *Елементи на сложенките айелативи* (стр. 53-124), извршивме морфолошка, етимолошка и семантичка анализа на првиот елемент, сврзувачкиот вокал, вториот елемент и суфиксот на сложенките, во рамките на морфолошките одлики на сложенките.

а. Она што е пред сè очигледно за морфолошките одлики на зборовите што претставуваат **п р в е л е м е н т** од сложените именки, е дека доминираат:

1. *Основи од имиња*, односно, **43** именски основи (21 од кои претставуваат *o*-основи, 4 се *a*-основи, 4 им припаѓаат на *i*-основите и 3 на *u*-основите; има исто толку и дифтоншки основи, значи вкупно 32 вокалски основи и 3 дифтоншки; вкупно 8 консонантски основи учествуваат како прв елемент од сложенките-апелативи без препозиционалните сложени форми - тие се застапени со една веларна основа, три ликвидни и четири назални основи); **2** *придавски основи* (: една *n*-: *ta-r(a)*-, и една *u*-основа: *po-ru*-); **4** *основи на броеви* (: *ti-ri*-, *qe-to-ro/to*-, *we*-, *e-ne-wo*), а се среќаваат и:

2. *Именки во ѝадеж* : *a₂-ro*-, *a₃-ki*-, *we-te-i* и

3. Една *глаголска форма*: *ke-u*-.

4. За разлика од погоре набројаните први елементи од сложенките што содржат два дела (збор ± сврзувачки вокал и збор ± суфикс), во микенскиот грчки среќаваме и *две сложени имиња* составени од **три елементи**, чиј прв компонент практично претставува (препозиционална) сложенка: *a-pu-ko*-, /*am-puk-o*/, сп. помик. ἄμψυξ, „ширит, врвка“ и *e-ke-ro*-, /*en-khēr-o*/, сп. помикенски ἔγχῆρα, „плата, дневница“.

Значи, 54 збора и две сложенки учествуваат како прв елемент од 62 сложени именки - апелативи, односно, во по две се употребени: именката „коњ“, *i-po-ro-qa*, /*ipo-phorg^wos*/, „коњо-хранител“, *i-qa-e-qa*, /*ik^wo-^hek^w(ē)s*/, „коњо-следбеник“, потоа именката „жито“ : *si-to-ko-wo*, /*sito-khowos*/, „мерач на жито“, *si-to-pq-[qa*, /*sito-pok^wos*/, „декар на жито“, „готвач“, именката за „вол“: *qa-u-ko-ro*, /*g^woukolos*/ < **g^wouk^wolos*, „воло-

вар, говедар“, буквално „што се врти околу воловите“, *qo-<u>-qo-ta(-o)*, */g^wo(u)g^wōtā-(o)/* < * */g^wo(u)-g^weh₃-tā-o/*, „воловар“, (буквално, „оној што ги тера воловите на пасење“); зборот за „оган“, *pu-ka-wo*, */pur-kawos/*, „оној што го разгорува огнот“, покрај *pu-ra-u-to-ro*, */pur-austron/*, „лопатка за жар и пепел“, натаму, бројот четири е документиран во две различни сложенки, но поинаку презентираан - со поинаков фонетски состав - сп. *qe-to-ro*, */k^wetro-/*, во *qe-to-ro-po-pi*, */k^wetropoppi/*, покрај *to-*, */tor-/*, во *to-pe-za*, */tor-peg^a/* < * *t₁-ped-uh₂*. Исто така, можеби (ако не се работи за два различни први елементи од еден ист корен) името во падеж *a₃-ki-*, */aig-i/*, сп. помик. *ai̯ξ*, „коза“, во датив еднина *ai̯ú*, претставува прв елемент од две сложени именки: *a₃-ki-pa-ta*, */aigi-pā-tās/*, < * */aigi-peh₂-tā-s/*, „козар“, „оној што ги чува, пази козите“ и *a₃-ki-no-o*, */aigi-no^ooi/*, „козји ремени“.

б. П р в елемент од сложените п р и д а в к и претставуваат следниве:

1. **Основи од имиња: две именски основи:** - *o*-основа (во состав на две придавки со различен втор елемент), в. *ka-ka-re-a₂*, */khalk-are^a/* < * */khalk(o)-are^a/*, *ka-ko-de-ta*, */khalko-deta/*; *i*-основа?, сп. *we-ja-re-pe*, */wey-aleiphēs/*, една дифтоншка основа: *qo-u-*, сп. *qo-u-ka-ra*, */g^wou-karā/*, четири **придавски основи:** - 3 *o*-основи: *ke-re-si-jo-*, */Krēsijo-/*, *po-ki-ro-*, */poikilo-/*, *re-u-ko-*, */leuko-/* и 1 *u*-основа: *po-ru-*, */poly-/*, cf. *po-ru-qo-to*, */polyg^wotoi/*, „што имаат многу добиток“, „многу-добиточни“; една **заменска основа** *za-*, cf. *za-we-ṭe-ro*, */g^a-wetteros/* или */g^a-westeros/* < * *kyawet-teros/*, „овогодишен“.

2. Исто така како прв елемент е документирана и една **заменка во падеж:** *we-je-ke-a₂*, */swey-^heghe^a/*.

3. Како **неделлив прв елемент** од сложените придавки имаме 9 примери со *a-*, 10 со *an-* и еден пример со *no-*.

в. П р в и о т елемент од сложената **заменка** *to-to*, */to-to/* < * *tod-tod* е основа од **заменка**, којашто претставува едновремено и втор елемент од сложенката - таа е итеративна сложенка.

г. Како **п р в** елемент од прилозите се документирани *dve* заменски основи: *za-* во *za-we-te*, /g'a-wetes/, сп. помик. σῆτες, τῆτες, „оваа година“ и *ai-* во *ai-u-te*, „дстава година“.

Статистичките податоци за морфолошките обележја на првиот елемент од сложенките апелативи без препозиционалните сложени форми покажуваат, дека всушност се застапени главно основи од име, но дека има и неделливи елементи, како и имиња во падеж, а се среќава само една глаголска основа. Документирани се и две сложенки што претставуваат прв елемент. Исто така паѓа в очи дека кај сложените апелативи ретко се среќаваат еднакви први елементи - најмногу кај две сложенки - единствениот прв елемент што се повторува е негацијата *a-* (главно пред консонант, со еден исклучок), и *a-n(a/e/i/o/w)*.

За *i*-основите е специфично, дека два од четирите примери што ги обработивме, претставуваат дентални основи како самостојни зборови во помикенскиот грчки. Едниот од нив, зборот за „мед“, на пр., којшто како самостоен збор претставува дентална основа во повеќето индоевропски јазици, како прв елемент од сложенки и во микенскиот и во помикенскиот грчки претставува *i*-основа; тоа може да биде показ за секундарноста на денталниот елемент во грчкиот: сп. мик. *te-ri-*, помик. *μελι-*, во сложенките *μελί-κρατον*, *μελί-χρως* ↔ ген. *μέλιτος* во простиот збор, хет. *melit*, лув. *mallit*, лув. *malitt-ati*, „мед“, пол. *malit*, „мед“, ерм. *melr*, *melu*, лат. *mel*, *mellis*, ст.-ир. *mil*, *mele*, гал. *Meliðdus*, хет. *milittu-*, „сладок“, гот. *milib*, „мед“, ст. - англ. *milisc*, „сладок како мед“.

И покрај нашиот обид за вака утврдената состојба на морфолошките одлики на формите од првиот елемент, секако треба да споменеме дека нашите определби во врска со основите често треба да се разберат како не сосема сигурни, зашто на многу места, при поврзувањето на елементите, мошне отежнето со презентацијата со слоговното писмо, нашиот став, како и на голем број научници - микенолози се поткрепува преку споредбата со формите од помикенскиот грчки и/или со други индоевропски јазици, а не на она

што е помалку или повеќе видливо од самите форми во микенскиот грчки. Така на пр., се појави проблем при определувањето на основата на *a-ni-*, првиот елемент од сложеното име на занимање или должност *a-ni-o-ko*, помик. ἡνίοχος: раководејќи се од помикенскиот грчки, некои научници го подразбираат како резултат на елизија, меѓутоа прашањето всушност е мошне посложено: зевот меѓу крајното *i* од првиот елемент и почетното *o* од вториот, е показател за присуството на спиритус меѓу овие два вокала, а ни еден вокал не се елидира пред спиритус. Оттука произлезе претпоставката, дека можеби првиот елемент од сложенката во микенскиот не претставувал *a*-основа, туку *i*-основа. Се покажа меѓутоа, дека можеби сепак не треба да се оди во толку голема крајност и да се бара инаква основа на зборот за „узда“ како прв елемент од сложенка, покрај документираниот прост збор *a-ni-ja* во микенскиот. Имено, прашањето може да се реши по пат на *х и ф а ј р е с а* (покрај оставањето на отворената можност и за хаплоглогија). Прифаќајќи го ваквото објаснување, ние го вброивме првиот елемент *a-ni-* во *a*-основите, иако основата на првиот елемент од сложенката не може да се види од начинот на којшто е презентираан зборот во микенскиот.

2. Кога станува збор за сврзувачкиот вокал на сложенката, оној што ги поврзува елементите од кои се состои, важно е да се спомене, дека според доминантниот број на именски основи како прв елемент, природно се наметнува заклучокот дека вокалот од основата главно ја имал функцијата на **с в р з у в а ч к и в о к а л** во сложенките-апелативи од микенско време. Меѓутоа, бидејќи вокалите се јавуваат и како основно средство на слоговното линеарно Бе писмо, и покрај очекувањата, често се појавува **д и л е м а** дали и кога еден краен вокал е во функција на слогот, а кога претставува вокал од основата и има **п о в р з у в а ч к а ф у н к ц и ј а** меѓу елементите од сложениот збор. Двојна е можноста за објаснување токму кај први елементи што претставуваат *a*-основи, каков што е на пр. оној во сложенката *ko-to-no-o-ko*, документирана и како *ko-to-no-ko*. Имено, покрај можноста, особено во првиот случај, *o-* од *ko-to-no-* да биде сметан за поврзувачки

вокал, којшто го заменил вокалот од основата (дека првиот елемент е *a*-основа може да се утврди преку неговата употреба како самостоен збор, *ko-to-na*, cf. помик. родоски *κτοίνᾱ*), сосема е возможно, како составен дел од слогот, тој да претставува и таканаречен „празен вокал“, односно обете графии да презентираат една иста сложена форма - */ktoin-^hog^hos/*, така што првиот елемент да претставувал форма од основа, што го загубила својот краен вокал по пат на хифајреса. Меѓутоа, ако се транскрибира сложенката *ko-to-no-o-ko* како */ktoin-o-^hokhos/*, тогаш би требало да прифатиме дека појавата на вокалот *-o-* по углед на *o*-основите наместо вокалот *a-* од основата на којашто ѝ припаѓа именката *ko-to-na* имал улога на сврзувачки вокал, односно дека појавата на сврзувачкиот вокал во микенскиот грчки е во зачеток. (Во помикенскиот грчки тоа е веќе редовна појава, сп. *ψυχοπομπός* ↔ *ψυχή*). Можност за употребата на ваков сврзувачки вокал има и во сложенките *a-pu-ko-wo-ko*, */amruk-o-worgoi/*, со прв елемент што претставува веларна основа, соодветна на помик. *ἄμρυξ*, „ширит“, и *e-ke-ro-qa-no*, */enkhēr-o-k^woin-o-s/*, каде првиот елемент може да биде *a*-основа - сп. помик. *ἔγχερα*. Инаку, кај повеќето консонантски основи - први елементи од сложенките-апелативи, сп. *a-to-ra-ma*, */amōr-amar/*, *ke-ni-qa*, */gher-nig^s/*, *ku-na-ke-ta-i*, */kyn-agetaⁱ/* *pu-ka-wo*, */pyr-kawos/*, *pu-ra-u-to-ro*, */pyr-austron/*, описуваат сврзувачкиот вокал.

Не ретко забележуваме и е л и з и ј а на крајниот вокал од основата на првиот елемент, пред почетниот вокал од вториот елемент. Таков е на пример, кај *a*-основите: *ka-ra-na-ko*, */krān-arkh-o-s/* <**/krān(a)-arkhos/*, кај *o*-основите - *ra-wa-ke-ta*, */law-agetās/* <**/law(o)-h₂gh₂tās/* или во имињата на занимања *po-ku-ta*, */pok-ur-tās/* <**/pok(o)-ur-tās/*, *ri-na-ko-ro*, */lin-agoroi/* <**/lin(o)-agoroi/*, *te-u-ta-ra-ko-ro*, */teuthl-agoroi/* <**/teuthl(o)-agoroi/*, како и во придавките *ka-ka-re-q₂*, */khalk-are^a/* <**/khalk(o)-are^a/*, *po-ki-ro-nu-ka*, */poikil-onukha/* <**/poikil(o)-onukha/*, *re-u-ko-nu-ka*, */leuk-onukha/* <**/leuk(o)-onukha/* итн.

А с и м и л а ц и ј а т а е исто така присутна кај првиот елемент од сложенките-апелативи. Поточно, тука станува збор за регресивна

асимилација, како што е на пр. онаа во *i-po-po-qo-i-*, /*ipo-phorg^wos/* <*/*ik^wo-phorg^wos/*.

Единствениот посигурен пример за хапнологија е *ta-ra-te-we*, /*mal-anthēwes/* <*/*mal[an]anthēwes/*, документиран во номинатив множина.

Од обработениот материјал е очигледно, дека од помикенски и општо-индоевропски аспект, можеме поскоро да зборуваме за единствен **прв** дел од сложенките, наместо за прв елемент и сврзувачки вокал што го сочинуваат првиот дел на микенските сложенки. Вакви одлики има и во хомерскиот грчки, а се смета и дека покрај име во падеж или неделлив елемент, најстарата група индоевропски сложенки имала пред сè именски основи како прв дел.

3. В т о р елемент од апелативите во микенскиот грчки претставува именски или глаголски корен во определена аблаутна степен, или пак посебен збор, што комплетно се вклучил во здружување со друг елемент.

1. Има една група сложенки со **коренски втор елемент**: *џлаџолски*: како на пр. *-ni-qa*, корен **nig^w-*, во *ke-ni-qa*, /*ǵher-nig^w-s/*; *-o-nu-ka*, /*o-nykh-s/* во *po-ki-ro-nu-ka*, /*poikil-onykh-s/*, *re-u-ko-nu-ka*, /*leukhonykh-s/* и можеби *-e-qe*, /*ʰek^ws/*, во *i-qo-e-qe*, /*ʰik^wo-ʰek^ws/* <*/*ekwo-ʰek^ws/*, ако вториот елемент го претставува коренот **ʰek^w-*, cf. помик. ἔπομαι, лат. *sequor* итн., и именски: сп. *-po*, /*-pos/* во *po-ru-po-de*, /*poly-podē/*, *qe-to-ro-po-pi*, /*k^wetro-popphi/*, *ti-ri-po*, /*tripos/*.

2. Документирани се и сложенки со **коренски втор елемент** идентичен на глаголскиот, **проширен со суфикс**: *-o-*: *-ka-wo* во *ru-ka-wo*, /*pyr-kawos/*, cf. καίω <*/*kaw-yō*, со суфиксот *-tā-*: *a₃-ki-pa-ta*, *ka-ko-de-ta*, *-de-ta*, во *o-wi-de-ta-i*; *-qo-ta*, во *qo-qo-ta-o*, *su-qo-ta*, *-e-ta*: во *ku-na-ke-ta-i*, /*kyn-ag-etaⁱ/*, *ra-wa-ke-ta*, /*law-ag-etas/*; аблаутната *e*-степен од коренот **werg^h-/***worǵ-* е запазена во сложенката *ke-re-si-jo*, *we-ke*, /*Krēsiyo-werg-es/*, („со критска изработка“).

3. Втор елемент од голем број сложенки претставува **глаголски корен**; притоа најчесто *-o-* е суфикс на сложенката, така што овој вокал се појавува како еден од основните вокали на композицијата: сп.

еден голем број сложени имиња на занимања и должности со *-wo-ko*, */-worgos/*: *a-pu-ko-wo-ko*, */ampyko-worgoi/*, *i-je-ro-wo-ko*, */hiero-worgoi/*, *ko-wi-ro-wo-ko*, */kowilo-worgoi/*, *ku-ru-so-wo-ko*, */khryso-worgoi/*, *ku-wa-no-wo-ko*, */kuwano-worgoi/*, *to-ko-so-wo-ko*, */tokso-worgoi/*, *to-ro-no-wo-ko*, */throno-worgoi/*, односно со втор елемент изведен од аблаутната *-o-* степен на коренот **werǵ-/ *worǵ-*; исто така се документирани и неколку сложени апелативи со втор елемент *-o-ko*, */-^hog^hos/*, аблаутна *-o-* степен од коренот **seǵh-/ *soǵh-*: *a-ni-o-ko*, */^hani-^hog^hos/*, *ko-to-no-o-ko*, */ktoin-(o)-^hog^hos/*, *-po-qo*, */-pok^wos/*: *a-to-po-qo*, */arto-pok^wos/*, *a-pi-to-po-qo*, */alphito-pok^wos/*; *-po-qo*, */-phorg^wos/*: *i-po-po-qo*, */hipo-phorg^wos/* < **ekwo-phorg^wos/*, *-po-ro*, */-phoros/*: *di-pte-ra-po-ro*, */diphthera-phoros/*, *ka-ra-wi-po-ro*, */klawi-phoros/*; *-zo-o*, */-g^yo^hos/* < **yos-o-s*: *a-re-pa-zo-o*, */aleipha--g^yo^hos/*, *a-re-po-zo-o*, */aleipho-g^yo^hos/*, *-do-mo*, */-domos/*: *na-u-do-mo*, */nau-domos/*, *to-ko-do-mo*, *toikho-domos/*; *-a-ko-ro*, */-agoros/*: *ri-na-ko-ro*, */lin-agoros/*, *te-u-ta-ra-ko-ro*; */teuthl-agoros/*, *-ko-ro*, */-koros/*: *da-mo-ko-ro*, */damo-koros/*, *da-ko-ro*, */da-koros/* од коренот **ker^h₁-*; *-ko-ro*, */-kolos/* < **-k^wolos/* во *qo-u-ko-ro*, */g^wouk^wolos/* < **g^wou-k^wolos/*, *-no-o-i*, */-no^hoi/*: *u-do-no-o-i*, */udo-no^hoi/*; *-to-mo*, */-tomos/*, cf. *du-ru-to-mo*, */drū-tomos/*, помик. τέμνω; со суфиксот *-ā-*, додаден на аблаутната *-o-* степен од коренот **spend-/ *spond-*, се оформила глаголската именка соодветна на помикенската σπονδή, од женски род; во вториот дел *-po-da*, */-spondās/* од машкото име на задолжение *ke-u-po-da*, */ǵheu-spond-ā-s/* се сочувала основата (*-ā-*), но се сменил родот.

4. Со нулта степен во споредба со можниот глаголски корен, кога би бил документиран: *-u-ta*, */-ur-tā-s/*, cf. *po-ku-ta*, */pok-ur-tā-s/*.

5. Именскиите основи во функција на втор елемент или дел од сложенките-апелативи ги имаат следниве одлики:

а. Како именски втор елемент се јавуваат **именски основи во полна и/или редуцирана степен од коренот**, како на пр. *we-te-i-we-te-i*, */wet-e^hi-wet-e^hi/*, *zq-we-te*, */g^awet-es/* ↔ *au-u-te*, */au-ut-es/*, i.e., **wet-* ↔ **ut-*.

б. Голем број именски основи се одликуваат со о т с у с т в о н а с у ф и к с, поточно, суфиксот со којшто е оформено името, претставува едновременно и суфикс на сложенката; тоа може да се види

кај голем број сложенки: *a-mo-ra-ma*, /amōr-amar/, *a-pe-te-me-ne*, /a-
 pethmēn/, *a₂-ro-* [*u-do-pi*, /^halos-udophi/, *ko-[wo]-ka-ra-te-ne*, /korwo-krastēnes/,
po-ru-qo-to, /poly-g^wotoi/, *pu-ra-u-to-ro*, /pyr-austron/, *qe-to-ro-po-pi*, /kwetro-
 popphi/, *qo-u-ka-ra*, /gwou-karā/, *se-re-mo-ka-ra-o-re*, /seremo-kara^horē/, *ti-ri-*
po, /tri-pos/, *to-to*, /to-to/, *we-te-i-we-te-i*, /wete^hi-wete^hi/.

в. Вториот елемент од една група сложенки покажува **аблаутна степен од суфиксот со којшто е оформена основата**; тоа е особено карактеристично за *es-/os-основите*, за коишто како прости зборови е вообичаено да имаат *o*-вокализам во номинатив еднина - тие, што е сосема природно, имаат *e*-вокализам во состав на сложените придавки: сп. *no-pe-re-a₂*, *a-te-u-ke*; исто така, суфиксот *-a* од основата е заменет од *o*-. cf. *a-ka-ra-no*, *a-ko-to-no*, cf. *ko-to-na*, *a-no-no*, *a-no-po*, сп. *o-pa*, *a-ta-ra-si-jo* наспроти *ta-ra-si-ja*, *e-ko-te*. Ваквите промени, се разбира, се должат на менувањето на родот - односно, придавките, очигледно, се со две наставки - со една за машки и женски и една за среден род. Тука исто така, забележуваме и учество на суфиксот *-ya/-i-ya* кај именките од женски род: *to-pe-za*, /tor-peg^ha/ *e-ne-wo*, *pe-za*, /ennewo-peg^ha/, *we-pe-za*, /wes-peg^ha/, *te-o-po-ri-ja*, /theo-phoriya/. Кај именките од машки род пак, менувањето на родот од вториот елемент го забележуваме кај сложенката *ke-u-po-da*, /kheu--spond-ā-s/: имено, ако нејзин втор елемент претставува глаголската именка што би ѝ одговарала на помикенската σπονδή, „света течност“, што има асигматски номинатив, во машкото име на занимање таа се јавува без измени во основата, но претставува сложенка во машки род, односно има сигматски номинатив (женскиот род од изведената од неа сложена придавка гласи *a-pu*, *ke-u-po-de-ja*, /apu-ǵheu-spondeya/).

Она што остава посебен впечаток, е фактот дека суфиксот *-es* се додава на некои корени и од именско и од глаголско потекло, што доведе до две различни мислења. Од една страна се изнесе хипотезата дека се работи за стари глаголски именки од *es-/os-основите*, што се документирани само во состав на сложенките, и дека нивната употреба овозможува драгоцен увид во нив. Од друга се верува дека овој суфикс

им бил додаван на глаголски корени како суфикс на композицијата. Навистина, заради фрагментарноста на документите што се дојдени до нас не е лесно да се докаже вистинската ситуација во микенскиот грчки. Можни примери се: *a-no-we*, /*an-owes*/, *a-te-re-te-a*, /*a-trēte^ha*/, *ka-ka-re-a₂*, /*khalk-are^ha*/, *ke-re-si-jo*, *we-ke*, /*krēsijo-werg-ēs*/, *pu-ko-so*, *e-ke-e*, /*pukso^hek^h-e^he*/, *qe-to-ro-we*, /*k^hetr-owēs*/, *ti-ri-jo-we-e*, /*tri-(y)owe^he*/, *we-ja-re-pe*, /*wei-aleiph-ēs*/, *we-je-ke-a₂*, /*(s)wey^hek^h-e^ha*/. При споредбата со Хомеровиот јазик на пр., се јавува истиот проблем, сп. *χαλκήρεϊ δούρι*, а микенскиот не е од голема помош за расветлувањето на проблемот.

Интересно за одбележување е и дека суфиксот *-to* и во микенскиот грчки, како и во помикенскиот, покрај на глаголски, сп. *a-ki-ti-to*, /*a-kti-to-s*/ *a-na-ta*, /*an-ais-ta*/, /*a-na-to*, /*an-aistos*/, *a-na-mo-ta*, /*an-amos-ta*/, /*a-na-mo-to*, /*an-amos-to-i*/ бил додаван и на именски втори елементи, како на пр. во *a-no-wo-to*, /*an-ows^hto-s*/ или во *a-e-ti-to*, /*a-erti-tos*/.

Исто така има и две сложенки (имиња на занимања) со суфиксот *-eus*: *pa-ra-ke-te-e-u*, /*pālak-ente^heus*/ и *ma-ra-te-we*, /*malanthēwes*/.

Како втор елемент од сложенките се јавуваат и две сложени именки: *(di-w)o-pu-ka-ta*, /*(diw)-osphu-shas-tā-s*/ и *(me-ri)-da-ma-te* / *(me-ri)-du-ma-te*, i.e. /*(meli)-dam-ar-t-es*/.

Ако вториот елемент од оваа сложенка составен од два елемента претставува сложенка, сп. и *da-ma*, /*dam-ar-*/ <* *d^hm-h₂r-t*, односно ?*du-ma*.

В. Што се однесува до класификацијата на сложенките според значењето, видовме дека доминираат посесивните или *bahuvrīhi* сложенки и глаголските рекациони сложенки (со глаголски прв или втор глаголски елемент), односно глаголско-зависните.

Можеме да кажеме, дека во споредба со оние од помикенскиот грчки, сложените апелативи покажуваат индивидуалност и во начинот на формирањето. Така на пр., наспроти вториот елемент *-a-ko-r(o)*, /*agor(os)*/, што претставува аблаутна степен од глаголскиот корен **ager-*, сп. мик. *a-ke-re*, /*ageirei*/, помик. *ἀγείρει*, „збира“, во сложенките *ri-na-ko-ro*, /*lin-agoroi*/, „лено-збирачи“, *te-u-ta-ra-ko-ro*, /*teuthl-agoroi*/,

„збирачи на ретка“, во помикенскиот грчки тој е оформен на сосема поинаков начин - вториот елемент од сложенката $\sigma\tau\alpha\upsilon\epsilon\rho\tau\acute{\alpha}\varsigma$, „жито-збирач“ е оформен со идентичен вокализам на оној од глаголската форма и со суфиксот $-t\bar{a}$.

II. Во вториот дел, *Прејозиционални сложенки - айелайиви* (стр. 134-238), опфативме посебно две групи сложени форми - именски препозиционални сложенки и глаголски препозиционални сложенки. Тие имаат индивидуални морфолошки одлики. Имено, сложенките од вториот дел не се само именски форми, туку има и глаголи - препозиционални сложенки. Се разбира, истражувањето тече по истата процедура - распределбата според морфолошките одлики, елементите и класификацијата според значењето на сложенките.

Во првото поглавје, *Поделба на ѝрејозиционалните сложенки-айелайиви според морфолошките одлики* (стр. 135-178), опфативме вкупно 97 сложенки: 63 именки, 8 придавки, 12 глаголски форми во лице и 14 глаголски имиња - 1 инфинитив на презентот, 3 партиципи на презентот, 3 партиципи на перфектот и 7 глаголски придавки, 3 од кои претставуваат поименичени глаголски придавки (тие се опфатени под именки). Што се однесува до податоците за тоа што претставувале препозиционалните сложени форми во микенското општество, констатиравме дека за разлика од апелативите опфатени во првиот дел, и покрај тоа што се документирани и како имиња на занимања, функции и задолженија, определби на населението според територијалната распределеност, сепак доминираат техничките термини.

Во второто поглавје, *Елементи на ѝрејозиционалните сложенки-айелайиви* (стр. 179-235), утврдивме една основна разлика - кај препозиционалните сложенки може да се зборува само за **прв дел** од сложенките, односно **препозиционалните сложенки немаат сврзувачки вокал**. Прв дел од препозиционалните сложенки - апелативи во микенскиот грчки претставуваат 15 предлози пошироко земено: $a-no-/a-na-$, $a-pi-$, $a-pe-/a-pu-$, $e-ke-se-/e-ko-so$, $e-/e-n(a)-/e-n(e)-$, $e-pi-/o-pi-$, $ka-si-$, $ku-su-$, $me-ta-$, $pa-/pa-r(a)-/pa-ro-$, $pe-/pe-ri-/pe-r(u)-$, $po-ro-$, $/pe-re-$, $/po-si-$, $/po-$, $u-po-$, $u-w(o)$.

По пат на контаминација, или откако препозиционалната сложенка се чувствува како една единствена целост, се оформиле сложенки со два предлога пошироко земено еднододруго: сп. *po-ro-e-ke-te-ri-ja*, /*pro-ek-khe-tērija*/ и *e-ka-te-re-ta*, /*en-kat-trēta*/*<*/en-kat(a)-trēta*/ (вокалот исчезнал или по пат на апокопа, или по пат на хаплогографија, т.е. *e-ka-te-re-ta* *<*/e-ka-[ta]-te-re-ta*/. Значи, препозиционални сложенки претставуваат прв елемент од сложени апелативи составени од три елементи, сп. погоре *a-pu-ko-wo-ko* и *e-ke-ro-ḡo-no*, а документирани се и како втор елемент од препозиционални сложенки.

Покрај оваа одлика, веруваме дека крајниот вокал од двосложните предлози општо земено, како прв елемент од сложенките, бил подложен на отпаѓање пред почетниот консонант од вториот елемент, односно на а п о к о п а - како во помикенскиот, така и во микенскиот грчки. За можни сложенки со вакви фонетски промени кај првиот елемент ги сметаме: *a-de-te-re*, /*an-detēre*/, *a-pu-ke*, /*am-pyḡē*/, *a-to-ro-ḡo*, /*an-thrōk^whos*/, *pa-wo-ke* /*pa-wo-ko*, /*par-worḡes*/, /*par-worḡōn*/, *pe-ḡa-to*, /*per-ḡ^waton*/ и, како што поменавме погоре, *e-ka-te-re-ta*, /*en-kat-trēta*/.

Од морфофонемски аспект, некои од предлозите можеби претставуваат скаменети падежни форми - најчесто во локатив, а некои и во акузатив на правец. Тие се подложни и на други фонетски промени - имено, покажуваат аблаутни степени од коренот, каков што е случајот, на пр. со *e-ri-* и *o-ri-*. Крајниот вокал од предлозите пошироко земено е подложен и на елизија пред почетниот вокал од вториот елемент. Гледано во споредба со другите индоевропски јазици, тие имаат паралели со нив, но наместа се разликуваат, што придонесе за различни верувања во врска со поставувањето прашање дали сите форми од предлогот што значи „под“, како што е на пр. грч. ὑπό-, мик. *u-ro-*, лат. *sub*, скр. *ira*, гот. *uf*, се во врска, или латинската бара поинаква, сопствена интерпретација. Мислам дека со објаснувањето преку мобилната фонема *š*, дадено во последно време,

се најде решение и за овој комплициран проблем на присуството и отсуството на фонемата кај повеќе паралелни форми и во разни индоевропски јазици.

Што се однесува до вториот елемент на препозиционалните сложенки- апелативи, треба да споменеме дека покрај тоа што се јавуваат некои специфични одлики на истиот, што би можеле да се следат паралелно со сложенките апелативи што немаат предлог пошироко земено како прв елемент, многу форми се јавуваат и како втор дел, односно суфиксот со кој бил изведен вториот елемент како морфолошка целост, не бил подложен на промена - останал неизменет. Иако се одделно напишани некои сложени глаголски форми, не можат да се сметаат за јукстапозиции, туку според значењето претставуваат една единствена целост. Мислиме дека обработените глаголски сложенки покажуваат, дека во микенскиот грчки превербот веќе бил сосема поврзан со глаголот, односно, дека **сложениот глагол веќе имал посебно значење**. Тоа укажува на поголема развиеност на глаголските сложенки во микенскиот грчки во споредба со помикенскиот и индо-иранската група јазици, каде што предлогот пошироко земено бил пишуван одделно од глаголската форма и бил повеќе поврзан со името, одошто за глаголот, или пак имал функција на прилог. Значи, во микенскиот тој е многу помалку независна од глаголот форма, така што глаголите поврзани со него веќе покажуваат единство - тие се и морфолошки и семантички здружени во една единствена целост. Обично се смета дека превербалната функција на предлогот пошироко земено била потпомагана од неговата префиксална функција врз формите од *verbum infinitum*, глаголските имиња. Токму затоа и направиме табеларен преглед на нивната употреба во микенскиот (се разбира, условно земено, затоа што јазичниот материјал што ни останал е на ограничен број документи) и утврдивме дека препозиционалните сложенки, што како втор дел ги имаат формите на *verbum finitum* и оние чиј втор дел претставуваат форми од *verbum infinitum* се еднакви по број, дури се подеднакво документирани и заедно напишаните и

одделно напишаните препозиционални сложенки . Значи, микенскиот грчки упатува на повисок индивидуален развој, во којшто ваквиот пат на последователност е веќе надминат - посредничката улога на формите од *verbum infinitum* не може да се смета за видлива или посебно обележана.

До формирањето на препозиционалните сложенки, особено именските, најчесто доаѓало преку обединување на еден предлог пошироко земено со зборот што го управувал во определен падеж. Во тој случај сложенката претставува препозиционална рекциона сложенка или **хипостаза**, единствена целост добиена од една предлошка фраза, оформена со суфиксот *-o-* или *-yo-/iyo-*. Примери за вакви сложенки во микенскиот: *e-pi-ki-to-ni-ja*, */epi-khitoniyal*, *e-pi-ro-pa-ja*, */epi-lōpa-ya/*, *e-pi-ko-ru-si-jo/o-pi-ko-ru-si-ja*, */epi-korysiyo/ opi-korysiya/*, *o-pi-a₂-ra*, */opi-^hala/*, *o-po-qo*, */op-ok^hōis/*, *pa-ra-wa-jo*, */parawsa-yō/ u-po-we*, */hyp-owēs/*, *e-pi-u-ru-te-we*, */epi-wrytēwes/ o-pi-ti-ni-ja-ta*, */opi-thiniyatai/*, *e-pi-we-ti-ri-jo*, */epi-westriyos/*. Меѓутоа, ако е прилошка функцијата на предлогот пошироко земено, тогаш имаме посесивна препозиционална сложенка- препозиционална *bahuvrīhi* сложенка: за единствена посигурна сложенка од овој вид ја сметаме *u-wo-qe-we*.

Во микенскиот грчки утврдиме и една група од препозиционални глаголски рекциони сложенки, кои на некој начин би им одговарале на глаголските рекциони сложенки што не содржат предлог пошироко земено како втор елемент. Во книгите за зборообразувањето тие се поставени на исто место, со тоа што е нагласено дека се разликуваат по однос на првиот елемент(зависно од тоа дали е тој предлог пошироко земено, неделлив збор или друг вид збор). Меѓутоа, притоа неизбежно се наметнува еден факт - особено кога ги споредуваме со помикенскиот грчки, без оглед на тоа дали вториот елемент претставува аблаутна *o*-степен од глаголскиот корен, или пак е идентичен со него - кај препозиционалните глаголски рекциони сложенки упатуваме на сложен глагол - како на пр., *e-pi-ko-wa*, cf. ἐπιχέω, односно мик. *po-ro-ko-wo*, помик. πρόχοος, „потурач, бокал“ (= „сад за потурање“), сп. προχέω, „потурам“, п. макед. *ἔρεвод*,

сп. *ἵρριβεδε*, што не може да се каже и за глаголските рекциони сложенки што немаат предлог пошироко земено како прв елемент, сп. *водовод*, „којшто носи вода“. Таму вршме споредба со простиот глагол, односно глаголскиот корен, или именката изведена од тој корен. Глаголите што се во врска со овој вид сложенки се изведенки - тие се деноминативни. Ваквиот факт несомнено произлегува од одделувањето и обработката на препозиционалните сложенки во посебен дел, што само по себеси се наметнува од јазичниот материјал што го имаме, како и од темата за сложенките како посебен предмет на обработка. Во тој случај би можеле да претпоставиме, дека кога се во прашање препозиционалните глаголски рекциони сложенки, имаме барем паралелни формирања на сложенките - сложените глаголи - препозиционални сложенки од една и сложените имиња - глаголските препозиционални сложенки од друга страна. Како потврда за сложените глаголи се јавуваат и еден инфинитив и неколку партиципи.

Што се однесува до вокализмот на вторите елементи од препозиционалните сложенки, нулта вокализам забележуваме во сложенките: *e-na-ri-po-to*, */en-alip(h)-to-s/*, *me-ta-ke-ku-me-na*, */meta-ke-khuma-na/*, *a-no-qa-si-ja*, */ano-g^wa-si-ja/* < **/ano-g^wṛ-ti-yeh/* ; наспроти тоа, некои глаголски форми се претставени во полна степен од коренот, иако во помикенскиот грчки нема траги од ваква појава; така на пр., *e-we-pe-se-so-me-na*, */en-webh-sēs-o-mena/* е партицип на пасивниот футур од еден сложен глагол, во кој се јавува полната степен од глаголскиот корен, **webh-*, cf. ст.-англ. *wefan*, ст.-в.-г. *weban*, „ткаам“, наспроти редуцираната степен својствена за помикенскиот , т.е. ὑφαίνω, „ткаам, плетам“, од **ubh-*, потврден и во ст.-инд. *ubhnāti*, „врзувам“.

И кај елементите од овие сложенки, можни се примери на хомонимија, па докажувањето на разликите е мошне тешко; во споредба со помикенскиот грчки, тоа е отежнето и со еднаквото бележење на аспирираните и неаспирираните оклузивни, како што на пр. може да се претпостави кај имињата на должности - *e-pi-ko-wo*, при

што во едниот случај вториот дел од сложенката, *-ko-wo*, се транскрибира како */-kow-os/*, односно вториот елемент претставува глаголскиот корен **kow-* (што се содржи во помикенскиот глагол *κοῦω*, „гледам, бдеам, чувам“), проширен со суфиксот *-o-*; натаму, се смета дека вториот дел *-ko-wo* претставува именка, */-kor-wos/*, сп. помик. *κοῦρος*, „момче“; вториот елемент *-ko-wo* пак, од сложеното име на сад *po-ro-ko-wo*, се поврзува со аблаутната степен */khow-/* од коренот **/khew-/* и суфиксот *-o-*, односно со индоевропскиот корен **ǵhew-/* **ǵhow-/* **ǵhu-*, сп. помик. *χέω*, „леам, потурам“, *πρόχοος*, „бокал“.

Покрај во полната форма, името на сад *a-pi-po-re-we*, */amphi-phorēwes/*, документирано во Кнос, во Пил и Микена се јавува и во форма добиена по пат на хаплогенија - *a-po-re-we*, */am-phorēwes/* <**am[phi]-phorēwes*.

Не е ретка појавата, како и кај вториот елемент од сложените апелативи што немаат предлог пошироко земено како прв елемент, вториот елемент од сложенката да претставува втор дел, односно, да не се изменил, што значи дека немало посебен суфикс на сложенката. Ваквата појава е особено забележлива кај имињата на занимања и должности, како и кај техничките термини, односно, според значењето, веројатно се работи за сложенки, кои иако првобитно претставувале хипостази, подоцна преминале во детерминативни препозиционални сложенки. При табеларното претставување на овие сложенки, стои празно место во колоната определена за суфиксите, односно, кај морфолошките одлики на вториот елемент морфолошки е определен зборот, што е знак дека тој претставува втор дел од сложенката.

Кај сложените глаголи забележуваме мошне поразвиени сложенки од оние во хомерскиот грчки. Тие претставуваат единствени целини со посебно значење. Значи, индивидуалниот развој во микенскиот грчки покажува поголемо единство кај глаголските сложенки, одошто во Хомеровиот јазик.

Во споредба со сложенките од помикенскиот грчки, иако главно има можности за паралели по однос на значењето, забележуваме и

специфичности. Така на пр., наместо сложенката μεταχέω, што произлегува од партиципот на медио-пасивниот перфект *me-ta-ke-ku-te-na*, „растурена(на составни делови)“, еквивалентната по значење сложенка во помикенскиот грчки - „растурам на составни делови“, гласи ἐγχεώ.

Што се однесува до суфиксите на именските препозиционални сложенки, треба да се одбележи дека покрај *-o-*, *-a-*, како суфикси на сложенките се употребувале и *-tēr*, за имињата од ж. род *-triya*, *-(i)yo-*, *-(i)yā<*-yeh₂*, односно *-yā<*-yh₂*, *-eus*, *-tā*, *-to*.

Според значењето, најчести во употребата се хипостазите и посесивните препозиционални сложенки, кои, бидејќи главно претставуваат технички термини и имиња на занимања, должности и функции, преминуваат во детерминативни сложенки.

Ш. Т р е т и о т дел, под наслов *Сойсѝвени сложени имиња*(стр. 239-353), опфаќа три поглавја: Ш.а. *Имиња на лица од машки ѝол*, поделено на две потпоглавја: Ш.а1.**Имиња на лица од машки пол соодветни на сложените апелативи од првиот дел**(стр. 239-312; Ш. а2. **Имиња на лица од машки пол соодветни на препозиционалните сложенки - апелативи**(стр. 313-332); Ш. б. *Имиња на лица од женски ѝол*(стр. 333-348) и Ш. в. *Сойсѝвени имиња на волови*(349-353).

Под Ш.а1. опфативме 155 сложени имиња на лица од машки пол без препозиционалните, во второто потпоглавје, Ш.а2. - 49 машки имиња на лица - препозиционални сложенки; под Ш. б.- 20 имиња на лица од женски пол - 15 надвор од препозиционалните и пет препозиционални сложенки; под Ш.в. се опфатени 4 имиња на волови.

1.Основните одлики на сопствените сложени имиња на морфолошки план се должат пред сè на полот - без оглед на тоа, дали сложенката претставува именка или поименичена придавка(од именско или глаголско потекло), таа, зависно од полот, му припаѓа на машкиот или женскиот род.

2. Кога станува збор за елементите, и покрај тоа што како прв елемент се појавуваат основи од именки, заменки, придавки и броеви,

може да се констатира дека во имиња на лица од машки пол доминираат основите на именки и придавки - се среќаваат 30 именски и 18 придавски основи, по една заменка, еден прилог и еден број(вкупно 3), 5 општи именки во падеж и три сопствени имиња, две имиња на божества, од коишто едното еднаш во падеж, а еднаш како основа, другото во падеж и еден топоним исто така во падеж -вкупно 4.

Покрај основите од имиња, мошне значајна улога како прв елемент од имињата на лица од машки пол што ги опфативме имаат и глаголските форми : во императив на презентот се документирани 6 форми, како и 3 форми на глаголски корен и 9 форми на глаголски корен проширен со суфиксот *-ti*; застапени се исто така и следниве 3 неделливи елементи: *a-/A-, An-/ a-ri-, /Ari-/ и e-ri-, /Eri-/* и исто толку сложени зборови: *a-wi-to-, /A-wisto-/*, *pe-re-ku-, /Pres-gy-/* и можеби *re-u-ko-ro-, /Leu[ko]-khrō-/*. Овие статистички податоци покажуваат дека во 155 имиња на лица е застапен 91 прв елемент, што може понагледно да се види од табелите бр. 14(стр. 287-289) и бр. 15(стр. 306-309). Тоа значи дека некои елементи се употребени повеќе пати во имиња на лица со поинаков втор елемент: *ra-wo-* во уште 3, *wi-j(o)-1*, *qo-w(a)-1*, *pu-r(a)-1*, *po-η(a)-1*, *o-ro-1*, *da-i-3*, *a-re-i-1*, *do-ri-k(a)-1*, *e-te-w(a)-2*, *pi-ro-8*, *e-u-14*, *e-u-ru-3*, *pa-n(a)-2*, *po-ru-3*, *au-to-1*, *ti-ri-2*, *do-1*, *a-ke-3*, *e-ke-2*, *a-ka-sa-1*, *e-ti-1*, *o-ti-1*, *ta-t(a)-1*, *a-1*, *e-ri-5*, т.е вкупно 64.

Од обработката на морфо-фонемските одлики на п р в и о т е л е м е н т од сложените имиња на лица од машки пол во микенскиот грчки, што ги опфативме во трудот, произлегува дека најмногу се застапени основите од имиња -пред сè именки и придавки, а документирани се и заменски основи и една основа на број. Исто така, како прв елемент од сложените имиња на лица се јавуваат и имиња во падеж - главно во локатив (-датив) еднина и едно во инструментал множина. Прв елемент од машките имиња на лица соодветни на апелативите претставуваат и сопствени имиња - три имиња на божества и едно име на место. Две или три од сопствените имиња по секоја веројатност се наоѓаат во локатив(-датив). Податоците во табелите, како и анализата на елементите од личните имиња од

машки пол се земени условно, зашто има повеќе и подеднакви можности за транскрипција на имињата, а тоа значи и на елементите и на распределбата според значењето. Еден навистина сосема несигурен пример е оној со сложеното име на лице *e-u-po-ro*, што може да се транскрибира како /E^u-phoros/, /E^u-poros/, /E^u-pōlos/, односно, дали името на лицето значи „што има добар принос“, „што патува добро“, или „што има добри ждребиња“. Од составот на вториот елемент, последователно, зависи дали името на лицето ќе се смета за глаголска реациона сложенка, или пак за посесивна сложенка. Исто така често не е сигурно дали првиот елемент е именски или глаголски, ако е претставен со коренот, од кој со ист вокализам се оформиле и име и глагол. Така на пр., *a-ke-ra-no*, /Angel-ānōr/ може да се смета за име добиено од една синтагма што би ѝ одговарала на помикенската ἄγγελος ἄνδρῶν, „гласник на луѓето“ или пак тоа е оној што ἀγγέλλει ἄνδράσιν - „што им разгласува на луѓето“. Ваква дилема се појавува и кај името на лице *e-u-ka-no*, /Eukh-ānōr/, помик. Εὐχίνωρ: ако првиот елемент е глаголски, тоа би значело „оној што ги моли луѓето“; тоа е сепак помалку веројатно заради семантички причини, односно првиот елемент е поскоро именски - сп. помик. τὸ εὖχος, „слава“, па наместо глаголска реациона сложенка, изгледа дека сложеното машко име претставува каузативна посесивна сложенка - „(оној што се дружи со) луѓе што постигнале слава“. Иако се сосема идентично напишани, не е сосема сигурно дали се разликуваат првите елементи од сложенките *ro-ta-ko* и *ro-ta-no-rī*; во помикенскиот грчки се документирани обете имиња на лица - Ποίταρχος и Ποιάνωρ. Ако веруваме дека се работи за ист прв елемент, тогаш треба да кажеме дека се смета дека наместо комплетната основа оформена со суфиксот **mēn*, во сложенките се употребувала формата Поцо-, со краен вокал подложен на елизија пред вокалот од вториот елемент. Интересно е да се спомене, дека за разлика од Хомеровиот грчки, групата *nr*>*ndr* во микенкиот грчки и формите *a-do-ro-*, /*andro-*/ *a-da-ra-*, /*andra-*/ се употребуваат и како прв и како втор елемент од сложените имиња на лица, како на пр. во *a-da-ra-*

ko[, /Andr-arkhōi/, покрај *ka-wa-do-ro*, /Kalw-andr-o-s/, покрај *-a-no*, /-ānōr/, документирани во *e-te-wa-no*, /Etew-ānōr/, *e-u-ka-no*, /Eukh-ānōr/, што е посигурен како втор дел од сложенките. И овде забележуваме елизија на завршниот вокал од првиот елемент, односно главно вокалот од основата.

Покрај форми со полна степен од коренот, забележуваме и такви со нулта вокализам - сп. името на лице *a-ka-sa-no*, /Alk-s-ānōr/, или *a-ko-so-ta*, /Alk-s-oit-ās/. Една голема група машки имиња на лица им припаѓа на таканаречените τερψίμβροτος сложенки, чиј прв дел претставува глаголски корен (или основа) проширен со суфиксот *-ti*, во којшто денталот е делумно подложен на асибилација. Во состав на сложенките забележуваме и повторување на еден ист прв дел кај повеќе имиња на лица, како што споменавме погоре, но и размена на елементите, што се смета за подоцнежна одлика на развојот од индо-европските јазици, како на пр. *e-ke-da-mo*, /^hEkhe-dāmos/ покрај *da]-mo-ke-re-we*, /Dāmo-klewēs/, или *a-ke-ra-wo*, /Age-lawos/ или /Arkhe-lawos/ покрај *ra-wo-po-qo*, /Lawo-phorg^h-o-s/, *ra-wo-qo-ta*, /Lawo-g^hon-tā-s/ или *na-u-si-ke-re-we*, /Nausi-klewēs/, покрај *e-u-na-wo*, /E^hu-naw-o-s/. Исто така, еден ист корен е застапен во различни аблаутни степени, зависно од тоа дали претставува прв или втор елемент од сложеното име на лице, како на пр. *e-ke-da-mo*, наспроти *wa-tu-o-ko*, или *we-wa-do-ro*, /Werw-andr-o-s/ наспроти *da-i-wo-wo*, /Da^hi-worw-o-s/. Паѓа в очи и разлика меѓу распоредот на елементите во споредба со помикенскиот грчки, како на пр. во *e-ti-ra-wo*, /Erti-lawos/ наспроти Λαέρτης, или *a-na-ki-ti*, /Ain-alktis/, cf. Ἄλκαίветος, што е исто така и показ за индивидуалноста во рамките на јазикот.

За вториот дел е специфична појавата на суфиксот *-o-* како суфикс на сложенката, со којшто се оформил машкиот род од повеќето втори елементи како аблаутни степени од глаголски корени; тој исто така им бил додаван и на именски основи или корени што завршувале на консонант: сп. *e-u-na-wo*, /E^hu-naw-o-s/, *o-ku-na-wo*, /Okynaw-o-s/, *o-ti-na-wo*, /Orti-naw-o-s/, *do-qo-no*, /dō-k^hon-o-s/ <*g^hen-/*g^hon-

сп. помик. εὐθενής; *e-ri-we-ro*, /*Eri-wēr-o-s*/, сп. помик. придавка ἐρίηρον, „многурадосен“, покрај простиот збор ἦρα, „радост, вера“, кај вокалните основи, сп. *a-ke-wa-to*, /*Arkhe-wast-o-s*/, /*Age-wast-o-s*/, покрај симплексот *wa-tu*, /*wastu*/, помикенски ἄστυ, сп. го и како неизменет прв елемент во личното сложено име *wa-tu-o-ko*, /*Wastu^hoǵhos*/ . Измените на родот од вториот дел се забележуваат кај *pi-ro-we-ko*, /*Philo-wergos*/, *ma-na-si-we-ko*, /*Mnāsi-wergos*/, сп. помик. τὸ ἔργον, во среден род, *a-ri-ja-to*, /*Ari(y)anth-o-s*/, cf. τὸ ἄνθος, исто така од ср. род. Исто така се чести и суфиксите *-ā-* (в. *pi-ro-i-ta*, /*Phil-oi-t-ā-s*/, *eu-da-i-ta*, /*E^hu-dait-ā-s*/, cf. помик. δαίτη, „гозба“, *e-u-ru-qo-ta*, /*Euru-k^hhoit-ā-s*/, и *-tā* (cf. *ra-wo-qo-ta*, /*Lawo-g^hon-tā-s*/), а се среќаваат и суфиксите *-i-*, (сп. *o-i-ta-ki*, /*Oit-alk-i-s*/, *pa-na-ki*, /*Phain-alk-i-s*/), *-eus*, cf. *da-i-ja-ke-re-u*, /*Daⁱ-agr-eus*/), *e-u-ta-re-wo*, /*E^hu-thal(l)ew-os*/, ген. од **/e-u-ta-re-u/*, **/E^hu-tha(l)leus*/ *ta-ta-ke-u*, /*Stāt-ag-eus*/, и *-yo* v. *pa-na-re-jo*, /*Pan-Arēyos*/, *a-u-to-te-qa-jo*, /*Auto-Thēg^a-yo-s*/.

Во имињата на лица каде вториот елемент е симплекс кој целосно се здружил со првиот елемент, има можност да се застапени коренски именки, како на пр. во *ka-ro-qo*, /*Khar-ok^w(o)s*/, *po-ki-ro-qo*, /*Poikil-ok^w(o)s*/, иако кај нив не е сосема сигурно дали се работи за коренски втор елемент или пак кај некои од нив тој е проширен со суфикот *-o-*. Единствено посигурно сложено име на лице со коренски втор елемент *a₃-ti-jo-qe*, /*Aithi-(y)ok^w-ei*/ . (Во сложеното име на лице *ti-ri-jo-qa*, /*Tri-(j)ok^w-ā-s*/ пак, е очигледно присуството на суфиксот *-ā*). За името на лице *ḍu-ru-wo-qo*, /*Drū-(w)ok^w-s*/, не е сосема сигурно дали има втор елемент еднаков со оној во претходните три имиња, заради избегнувањето на зевот при слоговната презентација, т.е. **/(r)u-o/>*/(r)u-wo/*, или пак се работи за именката за „глас“, cf. хом. дат. ὀλί, добиена од коренот **wok^w-*; тука исто така спаѓа и вториот дел од *pu₂-ke-qi-ri*, /*Phurkes-g^wri-s*/ cf. помик. βρίθω. Неизменети се и глаголските придавки на *-to*, cf. *i-su-ku-wo-do-to*, /*Iskhy(w)o-do-tos*/, *a-wi-to-do-to*, /*A-wis-to-do-to-s*/, *po-ru-ka-to*, /*Poly-kas-tos*/; *e-ri-qi-jo*, /*Eri-g^wi(y)os*/.

Како втор веќе оформен и неизменет дел се јавуваат и: *o*-основи: *-da-mo*, в. *e-ke-da-mo*, /^h*Eghe-dāmos*/, *e-u-da-mo*, /E^u*u-dāmos*/, *e-u-ru-da-mo*, /*Euru-dāmos*/; *-ra-wo*, cf. *ne-e-ra-wo*, /*Ne^helāwos*/; *u*-основи: *-o-pu₂-ru*, cf. *re-u-ko-ro-pu₂-ru*, /*Leuk-ophrys*/; основи на беззвучен дентал: *pe-re-ku-wa-na-ka*, /*Presgu-wanaks*/; изведенки со суфиксот *-eus*: *-qo-we-u*, сп. помикенски βοεύς, „воловар“, во името на лице *ta-ti-qo-we-u*, /*Stā-ti-g^woweus*/; *-o-qa-wo*, сп. помик. ὀλάων, „придружник, следбеник“, во личното име *pi-ro-qa-wo*, /*Phil-ok^wawon*/, деминутив изведен со суфиксот *-iskos*, што се среќава во прекарот *ti-ri-po-di-ko*, /*Tri-podiskos*/ итн.

Сопствени имиња исто така се јавуваат како втор елемент или втор дел од сложените имиња на лица: сп. *pa-na-re-jo*, /*Pan-Arēyos*/, cf. ἄρις, *au-to-te-qa-jo*, /*Auto-Thēg^wayos*/, сп. помик. Θῆβαλ, *pi-ra-ka-wo*, /*Phil-Akhaiwos*/, сп. помик. етник Ἀχαίος итн.

Вториот дел се јавува и како квалитативна аблаутна степен од простиот збор. Најмногу примери има од имињата на лица од машки пол со втор дел на *-a-no*, /-ānōr/, в. *a-ke-ra-no*, /*Angel-ānōr*/, *e-ka-no*[, /^h*Egh-ānōr*/, *ja-sa-no*, /*Lās-ānōr*/, *ka-sa-no*, /*Kass-ānōr*/^{*}/*Kas-ty-ānōr*/,]*o-ta₂-no*, /*Orty-ānōr*/, и кај вторите делови што претставуваат *es*-основи, како на пр. *-ka-de*, /-kādēs/, *-ka-we-e*, /-kalwehei/, *-ke-re-we*, /-klewēs/, *-me-de*, /-medēs/, *-me-ne*, /-menēs/, *-pe-te*, /-penthēs/, *?-de-we-[je*, /-dweyēs/. На тој начин се формираат сложените придавки, ако нивен втор дел претставува именка со *-o*-вокализам во номинативот. Заради тоа што е врзан за полот, вториот дел може да се смета за поименичен машки род од придавката, односно сложенката, морфолошки земено, претставува поименичена придавка.

Од аспект на значењето, видовме дека тие можат да се распределат во три главни групи: глаголски рекциони сложенки, посесивни сложенки и детерминативни сложенки.

Во второто потпоглавје од третиот дел, III. а2. *Имиња на лица од машки пол соодветни на йрејозиционалните сложенки -ајселајиви* (стр. 313-332), опфативме 46 имиња на лица од машки пол, што по начинот на формирањето и според составните елементи се во тесна

врска со апелативите обработени во вториот дел. За нив е важно да се спомене дека претставуваат именски сложенки, иако се нераскинливо поврзани и со сложените глаголи, преку глаголските имиња што се јавуваат како втор дел од имињата на лица од машки пол. Имињата на лица од машки пол - препозиционални сложенки, како што може да се види од табела бр. 16 (стр. 337-338), се среќаваат 115 пати на микенските документи - во три центри од цивилизацијата: во Кнос, Пил и во Микена.

Прв дел од препозиционалните сложенки машки имиња на лица претставуваат десет предлози пошироко земено: *a-*, /Am-/ : *a-na-*, /Ana-/ : *a-no-*, /Ano-/ , *a-p(i)-*, /Amph-i/ : *a-pi-*, /Amphi-/ , *a-t(a)-*, /Ant-a/ : *a-t(e)-*, /Ant-e/ ; *a-ti-*, /Anti-/ ; *e-ka-s(a)-*, /Eks-a/ , *e-*, /En-/ : *e-ni-*, /Eni-/ , *e-p(a)-*, /Ep-a/ : *e-p(i)-*, /Ep-i/ : *e-pi-*, /Epi-/ , *me-t(a)-*, /Met-a/ : *me-ta-*, /Meta-/ , *me-t(o)-*, /Met-o/ , *pe-*, /Per-/ : *pe-ri-*, /Peri-/ , *po-ro-*, /Pro-/ и *po-s(o)-*, /Pos-o/ . Ваквиот број укажува на фактот, дека далеку поограничен број предлози општо земено биле употребувани во префиксална употреба во состав на имињата на лица од машки пол.

Кај двосложните предлози пошироко земено забележуваме елизија на завршниот вокал пред почетниот вокал од вториот елемент - сп. *a-pi-jo*, /Amph-iōn/ <*/Amph(i)-iōn/ , *a-ta-no*, /Ant-ānōr/ <*/Ant(i)-ānōr/ , *a-te-ra-wo*, /Ant-elaiwos/ <*/Ant(i)-elaiw-o-s/ , *e-pa-re*, /Ep-arēs/ <*/Ep(i)-arēs/ , *e-pi-ja-ta*, /Ep-iyaltā-s/ <*/Ep(i)-iyal-tā-s/ , *me-ta-no*, /Met-ānōr/ <*/Met(a)-ānōr/ , *me-to-qe-u*, /Met-ōkw-eus/ <*/Met(a)-ōkw-eus/ , *po-so-pe-re-i*, /Pos-ophelē^{hi}/ <*/Pos(i)-ophelē^{hi}/ .

Крајниот вокал од двосложните предлози пошироко земено бил подложен и на можна апокопа пред почетниот консонант од вториот елемент. Ваква фонетска промена забележуваме кај следниве машки имиња на лица: *a-qa-to*, /Am-g^{wa}-tos/ <*/An(o)-g^wη-to-s/ или */An(a)-g^wη-to-s/ , *a-qa-ta*, /Am-g^wō-tās/ <*/An(o)-g^weh₃-tā-s/ , *pe-ka-wo*, /Per-kalwos/ <*/Per(i)-kalw-o-s/ , *pe-qa-no*, /Per-g^whon-o-s/ <*/Per(i)-g^whon-o-s/ , *pe-we-ri-jo*, /Per-wēr-iyō-s/ <*/Per(i)-wēr-iyō-s/ .

Вториот елемент ги содржи следниве специфичности:

а) **Не е изменет**: *-e-ra-wo*, /-elaiwos/, cf. помик. ἔλαιος, „дива маслинка“, *-ra-wo*, /-lāwos/, во *a-pi-ra-wo*, *me-ta-ra-wo*, *pe-ri-ra-wo*.

б) Иако основата на вториот елемент *-da-ta*, /-dait-ā-s/ не е изменета, сп. помик. δαίτη, „гозба“, вториот дел од машкото име на лице **се разликува по родот** - односно, природно, сложенката е во машки род; ваква промена забележуваме и кај *-do-ro* [/-dōr-o-s/ во личното име *a-pi-do-ro* [/Amphi-dōr-o-s/, покрај симплексот документиран и во микенскиот, сп. *do-ra-(qe)*, /dōra-/, што е именка од среден род; исто така и *-pa-to*, /-phām-o-s/, сп. помикенки φήμη, дор. φάμα, каде што доаѓа до замена на вокалот *-ā-* заради родот; исто така сп. и: *de-ki-si-wo*, /dek-si-wo-s/, во *a-no*, *de-ki-si-wo*, cf. помик. δεξιῶ, „десница“; како и: *-qa-ro*, /-g^war-o-s/, наспроти симплексот τὸ βάρος, којшто во помикенскиот претставува *es-/os-*основа, или *-wa-to*, /-wast-o-s/, којшто претставува *u-/eu-*основа, како што може да се види од симплексот *wa-tu*, /wastu/, помик. ἄστυ, „град“.

в) **Со квалитативно-квантитативна промена на основата** врзана за родот се одликуваат и елементите што првобитно претставувале *os-*основи, како на пр. *-ke-ne*, /-gēnēs/, *-kē[-re-we*, /-klewēs/, *-me-de*, /-medēs/, *-ze-we*, /-g^wewēs/, а со квалитативна - оние со втор елемент *-a-no*, /-ānōr/, како што споменавме погоре.

г) **Коренски втор елемент дополнет со суфикс** е запазен во следниве имиња на лица: именски: *-a-te-u*, /-anth-eus/, сп. помик. τὸ ἄνθος, „цвет“, *-a-tu-ro*, /-ait-ulo-s/, *-a₂-ro*, /-^λal-o-s/, сп. помик. ἄλς, „море“; *-ke-ro* [/-khēr-o-s/, помик. τὸ χεῖρ, „рака“, *-o-qe-u*, /-ok^w-eus/, *-we-ri-jo*, /wēr-iyos/, сп. ἦρα, „радост, задоволство“, *wo-qa-ta-(o)*, /-wok^w-tā-/, сп. помик. ὀπί, лат. vox, „глас“, глаголски: *-i-ja-ta*, /-iyal-tā-s/, cf. ἰάλλω, *-qo-ta*, /-kh^woit-ā-s/, сп. помик. φοιτάω, „одам и се враќам, шетам“.

д) **Аблаутна степен од коренот на зборот проширена со суфикс** покажуваат следниве втори елементи од препозиционалните сложенки-имиња на лица од машки пол: *-qo-no*, /-g^whon-o-s/, cf. помик. φόνος, „големо количество, изобилство“, односно εὐθενής, „моќен“,

εὐθρένέω, „моќен сум, имам изобилство“, *-to-wo, /-thow-o-s/*, cf. θέω, „се втурнувам“, *-zo-wo, /-kyow-o-s/*, покрај *-ze-we, /-kyew-ēs/*.

ѓ) **Неизменета глаголска придавка** претставуваат вторите елементи *-i-jo, /-i(y)ōn/*, */-i-jo-to, /-i(y)ontos/*, *-i-o-to, /-iontos/*, cf. *a-pi-jo, a-pi-jo-to, a-pi-o-to*, што всушност претставува партицип на презентот активен од еден сложен глагол, што би му одговарал на помикенскиот ἄμφεϊμι и *-qa-to*, во машкото лично име *a-qa-to*, глаголска придавка од глагол што би му одговарал на помикенскиот ἀμβαίνω, односно ἄμβατος, „пристапен, до когошто може да се дојде, со којшто може лесно да се комуницира, друштвен“.

Според значењето имињата на лица од машки пол - препозиционални сложенки ги класифициравме како глаголски рекциони препозиционални сложенки, хипостази и посесивни препозиционални сложенки.

Предмет на обработка во второто поглавје од третиот дел, *III.в. Имиња на лица од женски пол* (стр. 333-348), се 20 имиња на лица од женски пол, 5 од коишто претставуваат препозиционални сложенки. И покрај тоа што тие се главно изведенки од имињата на лица од машки пол, прегледот на женските имиња на лица помага при посредното откривање машки имиња на лица, коишто не се среќаваат на досега откриените документи. Така на пр., сложените женските имиња што завршуваат на *-a-da-ra, /-andra/*, послужиле како подлога за формирањето на имињата на лица од машки пол со втор дел на *-a-do-ro, /-andros/*. Во микенскиот грчки се документирани машкото име на лице *a-ka-sa-no, /Alks-ānōr/*, и името на лице од женски пол *a-re-ka-sa-da-ra-(ka), /Aleks-andrā*). Иако, гледано од етимолошки аспект, содржат идентични елементи, тие се разликуваат по аблаутната степен и на првиот и на вториот елемент. Очигледно е дека вториот елемент од женското име на лице претставувал нулта степен од коренот, **nr-a*, при што групата *-nr->-ndr-*. Тоа покажува дека подлогата за машкото име на лице **/a-re-ka-sa-do-ro/*, **/Aleks-andros/* веќе била создадена. Сложеното машко име на лице не се среќава на досега откриените

документи, иако документираните хипокористици *a-re-ke-se-u*, /*Alekseus*/ и *a-re-ki-si-to*, /*Aleksitos*/, покрај *a-re-ka-sa-da-ra*, упатуваат на можноста тоа да било во употреба кај микенските Грци.

Како п р в е л е м е н т од имињата на лица од женски пол се документирани: **именски основи**: *o*-основа: *te-o-*, /*Theo-*/, сп. *te-o-do-ra*; *a*-основа: *di-k(o)*, cf. *di-ko-na-re-ja*, *i*-основа: *wi-*, v. *wi-ja-da-ra*, *η*-основа: *da-^{*}dη-*, сп. *da-te-ne-ja*; **придавски основи**: *o*-основи: *o-to-w(o)-*, /*Orthw(o)-*/, *pi-ro-*, /*Philo-*/, *u*-основи: *a₃-pu-*, *a₃-pu-ke-ne-ja*, cf. помик. αἶψος, „висок, стрмен“ и суперлативот *me-ki-to-*, /*Megisto-*/; **неделлив збор**: *a-*, /*A-*, *An-*/, *e-ri-*, /*Eri-*/; **глаголски прв елемент**: *a-re-ka-sa-*, /*Aleks-a*/, *ke-sa-*, /*Kess-a*/ <*/*Kesty-a*/ <*/*Kes-ti-a*/; **предлог пошироко земено**: *a-pi-*, /*Amphi-*/: *a-pi-do-ra*, *a-pi-e-ra*, *a-pi-te-ja*; *a-ti-*, /*Anti-*/: *a-ti-ke-ne-ja*, *me-ta-*, /*Meta-*/: *me-ta-ka-wa* и **сложен збор**: *a-qi-ti-ta*, /*A-k^hhthit-a*/.

Крајниот вокал на првиот елемент од имињата на лица од женски пол бил подложен на **елизија**: *o-to-wo-wi-*, /*Orthw-owi-*/ <*/(W)orthw(o)-owi/ , *pi-ra-ka-ra*, /*Phil-akra*/ <*/*Phil(o)-akra*/, или /*Phil-agra*/ <*/*Phil(o)-agra*/, *di-ko-na-re-ja*, /*Dik-onāleya*/ <*/*Dik(a)-onā-leya*/; **нулта степен** од коренот, еднаков на основата претставува првиот елемент *da-^{*}dη-* од женското име на лице *da-te-ne-ja*, /*Da-stheneya*/ <*/*Dη-sthenes-yh₂*/; *a-* <*/*η-*, *a-qi-ti-ta*, /*A-k^hhthit-a*/ <*/*η-k^hhthit-a*/, „Бесмртна“, женско име на лице што може да се смета за хипокористик од недокументираното женско име на лице **/a-qi-ti-to-ke-re-we-ja*/, **/A-k^hhthito-klewes-ya*/, „што има бесмртна слава“, „Бесмртнославна“ или сл.

В т о р е л е м е н т од сложените имиња на лица: **именски основи**: *o*-основи: вокалот од основата е заменет со суфикс за означување на женскиот пол: *-a-*: *-do-ra*, /-dōr-ā/, помик. δῶρον, „дар“, cf. *a-pi-do-ra*, *te-o-do-ra*, *-qi-ja*, /g^wi-(y)a/, помик. ὁ βίος, „живот“, *-wo-na*, /-woin-a/, cf. помикенки οἶνος, „вино“, *-ka-wa*, /-kal-wa/, cf. τὸ κάλλος, „убавина“, нулта степен од коренот проширен со суфикс за женски род: *-a-da-ra*, /-andr-a/ <*/-anr-a/, cf. *a-re-ka-sa-da-ra*-(ka), *ke-sa-da-ra*, *wi-ja-da-ra* наспроти *a-ka-sa-no*; *-pa-ta-ra*, /-patra/, cf. *pi-ro-pa-ta-ra*, cf. Φιλοπάτρα,

наспроти машкото име на лице од помикенско време Φιλοπάτωρ; неизменет втор елемент забележуваме во женското име на лице *pi-ra-ka-ra*, ако го транскрибираме како */-agra/*, cf. помик. ἄγρα, „лов“.

По углед на име на лице од машки пол, со додавање на суфиксот *-ya*, на основата од машкото име на лице, се оформиле следниве женски лични имиња: *a-ti-ke-ne-ja*, */Anti-geneya/* <*/*Anti-genes-yh₂/*, *da-te-ne-ja*, */Da-sthenes-ya/* <*/*Dm-sthenes-yh₂/*. Документирано е и едно сложено женско име на *-e-ja*, */-eya/*, покрај машкото име на лице, коешто им припаѓа на *-o*-основите - сп. *di-ko-na-ro* : *di-ko-na-re-ja*. Исто така можеби заеднички елементи покажуваат и *e-ri-qi-jo*, */Eri-g^wi-(y)o-s/* и *e-ri-qi-ja*, */Eri-g^wi-(y)a/*.

Со неизменет втор дел е документирано женското име на лице *a-pi-e-ra*, односно се мисли дека тој го претставува името на божицата Хера, *-e-ra*, *^Era/*.

Со партиципска основа како втор елемент, на којашто ѝ е додаден суфиксот *-a* се смета дека е оформено сложеното име на лице *wi-da-ma-ta₂*, „онаа што покорува со сила“, сп. го машкото име на лице кај Хомер, Ἰφι-δάμας, -δάμαντος (Λ 221 +) со истото значење“.

Во трудот се опфатени и две сложеники што можеби претставуваат хипокористици: *a-pi-te-ja* и *a-qi-ti-ta*. За првото име на лице од женски пол се мисли дека треба да се транскрибира како */Amphi-stheya/*, односно дека претставува скратена форма од */Amphi-stheneya/*, а за второто дека е хипокористик од едно женско име на лице што се состои од три елементи, првите два од кои претставуваат прв елемент од сложенката: */A-k^whthi-ta/*, хипокористик од */A-k^whthito-klewes-ya/*.

Што се однесува до класификацијата според значењето, застапени се глаголските рекциони сложеники и посесивните, односно хипостазите (таканаречените препозиционални рекциони или препозиционално-зависни сложеники) и препозиционалните посесивни сложеники.

Во третото поглавје од третиот дел III. в.(тр. 349-353), опфативме и четири сопствени имиња на волови: *po-da-ko*, *to-ma-ko*, *tu-ma-ko* и *wo-no-qo-so*; првите две сложени имиња имаат еднаков втор елемент *-a-ko*, */-argos/*, но дали значењето се однесува на бојата или на брзината не е сосема сигурно. Сепак мислам дека во првите две сложени имиња вториот елемент поскоро се однесува на бојата, за разлика од третата сложенка, каде е можно да станува збор и за значењето „брз, вреден“. Првите елементи пак, претставуваат основи од именки, при што покрај неизменетиот елемент *po-d(a)-*, */Pod-a/*, завршниот вокал од основата во *to-ma-ko*, */Stom-argos/* бил подложен на елизија пред почетното *-a-*од вториот елемент. Четвртото сложено име пак, се состои од три елементи, првите два од кои претставуваат прв дел од сложенката, *wo-no-q(o)-*, */Woin-ok^o-o/*, сп. хом. οἴνοψ. Сите четири имиња на волови претставуваат посесивни сложенки.

Покрај утврдувањето на индивидуалните одлики, според методолошкиот принцип што го избравме, водејќи грижа за графичките, морфолошките, етимолошките и семантичките одлики, како на сложенките во целост, така и на елементите што ги сочинуваат, прилегуваат и заеднички карактеристики на елементите од сложенките обработени во трите дела. Тоа е мошне важно заради утврдувањето на лексичкиот фонд зборови што е во состав на сложенките, така и за начинот на којшто еден вид збор се здружува со друг вид збор, земајќи учество во формирањето нова и поинаква морфолошка и семантичка целост. Така на пр., *a-pu-ke*, */am-pukē/*, (употребена во инструментал еднина во микенскиот), технички термин, „ремен што претставува дел од уздата“, сп. помик. ἄμψξ, е препозиционалната сложенка. Претставувајќи како единствена целост утврден технички термин, таа од една страна е употребена како прв елемент од едно име на занимање, *a-pu-ko-wo-ko*, */ampyk^o-worgoi/*, односно „мајстори за ремени од узди“, што претставува глаголска реплика на сложенка, а претставува и втор елемент од придавката *a-na-pu-ke*, */an-ampyk^o-(e)s/*, „што нема ремени“, што претставува посесивна сложена придавка. Од лексички и етимолошки аспект,

оналната сложенка е употребена како прв елемент од една, и како втор елемент од друга страна. Меѓутоа, од морфолошка гледна точка, како прв дел од сложенката *a-pi-ko-wo-ko*, /*a-pi-ko-*/, /*ampyк-o-*/ коренскиот дел од првобитната препозиционална сложенка евентуално добил проширување со суфиксот *-o-*, што претставува сврзувачки вокал на сложенката; кога станала втор елемент од сложенката *a-na-pi-ke*, првичниот коренски елемент евентуално се проширил со суфиксот *-ēs*, така што оваа сложенка претставува *es*-основа. Значи, иако се работи за етимолошки и семантички земено еднаков втор или прв елемент, тој се разликува како прв или втор дел од сложенката, зашто е употребен со и без суфикс. Исто така, елементот *-po-r(o)*, /*-phor-o-*/, којшто етимолошки и семантички е сосема ист, т.е. претставува аблаутна степен **bhor-* од коренот **bher-*, во состав на сложенките *di-pte-ra-po-ro*, /*diphthera-phoros*/, *ka-ra-wi-po-ro*, /*klawi-phoros*/, претставува како втор дел *o*-основа, во состав на два технички термина: сложениот апелатив што значи „божески имот“, *te-o-po-ri-ja*, /*theo-phoriya*/, и препозиционалниот сложен апелатив, името на садот „амфора“, *a-pi-po-re-we*, /*amphi-phorēwe*/, *a-po-re-we*, /*amph-phorēwe*/, значи, во состав на вториот дел од сложенката, тој добил три различни суфикси, па сложенките што се оформиле со него како втор елемент претставуваат три различни основи: *o*-основа, *a*-основа и *ew*-основа. Тоа едновременно доведува и до семантички разлики во значењето на деловите што го содржат: во првите две сложенки, што претставуваат имиња на занимања и функции, вториот дел се преведува како *-носец*; во состав на техничкиот правен термин пак, *te-o-po-ri-ja* како *-имой*, наспроти името на сад *a-pi-po-re-we*, /*a-po-re-we*, каде што може да значи *-рачка*, *-гршка*, или пак *-носен*, односно, „со рачки од обете страни“, или „што може да се носи од обете страни“. Значи, без разлика дали се работи за етимолошки идентичен втор елемент во состав на сложените апелативи, зависно од суфиксот што му се додава, како и од тоа дали е име на занимање или апстрактно име или име на сад, делот што го содржи добива сосема различно значење. Иако е етимолошки и графички еднаков како втор

елемент од сложенките, тој претставува составен дел од сосема различни семантички целисти.

Ваква разлика забележуваме и кога истиот елемент се содржи како прв во името на занимање и функција *to-ko-do-mo*, */toikho-domos/*, „сидо-градител“, а како втор елемент од техничкиот термин документиран во номинатив множина од средниот род на една поименичена придавка: *e-to-ki-ja*, */entoikhiya/*, „насидници“, буквално „(што се) над сидот“. Овде можеби има разлика само по однос на употребата на основата од зборот како прв дел, наспроти употребата на коренот во состав на вториот дел. Исто така не е исклучено вториот дел да претставувал веќе оформена придавка, така што да не дошло до здружување меѓу предлог пошироко земено + корен + *-iyo*, односно да имало придавка **to-ki-jo*, **/toikhiyo/*, „сиден“, којашто се здружила со предлогот пошироко земено *e-pi*, откако била управувана од него во често употребувана предлошка фраза; *-qo-ro*, */-k^wolos/* е употребен како втор елемент од апелативите *qo-u-ko-ro*, */g^wou-kolos/* *<*/g^wou-k^wolos/*, сп.помик. βουκόλος, „воловар“, буквално, „што се вртка околу воловите“ и *a-pi-qo-ro*, */amphi-k^wolos/*, „што се вртка наоколу“, односно „прислужничка“; *a-de-te-re*, */an-detēres/*, „врзувачи, плетачи“ и *ka-ko-de-ta*, */khalko-deta/*, „поврзани со бронза“, го содржат истиот корен, **de-*, но едниот втор дел претставува еден помен *agentis*, а во вториот случај се работи за глаголска придавка соодветна на помикенската *δέτος*, „сврзан“. Од друга страна, вториот елемент од сложеното име на занимање *o-wi-de-ta-i*, */owi-deta^{hi}/*, „оној што ги дере овците“, содржи втор елемент кој може да биде во врска со помикенскиот глагол *δέρω*, „дерам“, односно да има привидно ист втор елемент со *a-de-te-re* или дури и сосема еднаков втор елемент со придавката *ka-ko-de-ta*, и покрај тоа што е и етимолошки и морфолошки сосема различен од него.

Слична ситуација, по наше мислење, имаме и кај вториот елемент */-wo-ko/*, */-worgos/*, помикенски *-φοργός*, на една голема група мајстори во микенскиот грчки *a-pu-ko-wo-ko*, *ku-ru-so-wo-ko*, *ku-wa-no-wo-ko*, *to-ro-no-wo-ko*, итн., сп. хом. κλυτοεργός, ταλαεργός, атич. γεωργός,

наспроти вториот елемент */-wo-ko/*, во сложеното име на занимање *de-ku-tu-wo-ko* (PY Un 1322.2). Имено, иако тоа секако, според вториот елемент може да се вброи во оваа група имиња на занимања и да го содржи истиот втор елемент, мислиме дека не е невозможно неговиот втор елемент да го поврземе со коренот **(s)welk-/ *(s)wolk-*, „влече“, т.е. тие да биле „оние што го влечат фрленото(=мрежата)“, „рибари со мрежа“ (сп. во охридскиот рибарски речник *влака*, „мрежа што се влече“). Овој втор елемент би го поврзале и со сложенката *e-ro-wo-ke* (PY Vn 46.9), само што тука тој би претставувал коренски втор елемент, можеби појава слична на онаа во помик. *ἐπιτόξ*, а види ја и коренската именка *ὄλιξ*, „бразда“.

Во состав на сложеното име на сад *ke-ni-qa*, */gher-nig^w-s/*, „сад за миење раце“, буквално „рако-миец“ (сп. помик. *χέρνιψ*, „леген“), како и изведеното *ke-ni-qe-te-we*, */gher-nig^w-t-ēwe/*, се јавува основата од зборот, која во препозиционалната сложенка *e-ke-ro-*, */en-ghē(i)r-o-/* е документирана со тематски вокал *-o-*, а во името на лице од машки пол *e-ke-ro*], */En-ghē(i)r-o-s/* претставува втор елемент проширен со суфиксот *-o-*. Во обата случаи е можно да се работи за сложенката што во помикенскиот грчки значи „надница, плата на рака“, *ἔγχερα*, при што вокалот *-a-* од основата бил заменет со сврзувачкиот вокал *-o-*, кога претставува прв елемент од една сложенка, односно со суфиксот *-o-*, со којшто се оформило машкото име на лице. Се претпоставува дека форма од оваа коренска именка е документирана во името на лице *ke-ro-ke-re-we-o*, */Ghero-klewe^h-os/*, кадешто *ke-ro-* би претставувал начин на презентација на едно **r* во микенскиот, т.е. **ghesr-*, покрај **ghē(i)r-* > */ke-/*. Тоа значи, дека и во микенскиот грчки, како и во помикенскиот, во состав на сложенките се документирани две различни основи од името за „рака“, ако, се разбира, прифатиме дека употребата на сврзувачкиот вокал е во зачеток.

Еден вид хомонимија, односно еднаква графичка презентација на два сосема различни корена забележуваме кај елементот */-go-no/*, којшто во состав на името на занимање, или поточно на статус *e-ke-ro-*

go-no, се транскрибира како */-k^woin-o-s/*, изведен од коренот **k^wei-/*k^woi-/*k^wi-*, „плаќам, отплаќам“, поточно, веројатно претставува именка идентична на помикенската *ποινή*, „плата, казна“, за разлика од */-go-no/* во состав на името на лице *pe-go-no*, */Per-g^whon-o-s/*, „многу моќен, со големо изобилство“, сп. помик. *εὐθηνής*, „обилен, среќен, во цут“; исто така, на повеќе начини се транскрибира и разбира */-ko-wo-/: ko-wo-ka-ra-te-ne, e-pi-ko-wa, e-pi-ko-wo, po-ro-ko-wa, po-ro-ko-wo, re-wo-to-ro-ko-wo, si-to-ko-wo, o-pi-ko-wo: /korwo-/*, сп. помик. *κοῦρος*, „момче“, */-ghow-/*, што претставува аблаутна степен од коренот **ghew-/*ghow-/*ghu-*, помик. *χέω, χοή*, покрај *e-pi-ko-wo, /epi-kow-o-i/, pu-ko-wo, /Pyr-kow-o-s/*, со втор елемент што е во врска со глаголот *κοέω*, што во помикенскиот грчки значи „пази, чува, набљудува“; *-o-q(o)* претставува втор елемент од повеќе имиња на лица, наспроти техничкиот термин -препозиционална сложенка употребен на документите за запрежните коли, *o-ro-go, /op-ok^wōis/*, во инстр. мн., „наочници“. Од падежната форма е очигледно дека сложенката претставува *-o-* основа. Кај имињата на лица *ka-ro-go, ro-ki-ro-go*, тоа не е сосема сигурно: пред сè, не е сигурно дали вториот дел е коренски, или пак претставува *-o-* основа, односно, дали се работи за неговото значење „око“, „поглед“ или „лик“. Единствена сигурна сложенка со коренски втор елемент е името на лице *a₃-ti-jo-qe, /Aithi-(y)ok^wei/*, во датив, „што има пламнати очи“; *a-*основа претставува името на лице *ti-ri-jo-qa, /Tri-(j)ok^w-ā-s/*, за разлика од *ka-ro-go, /Khar-ok^wos/*, „штоима борбено-радосен поглед“, додека *po-ki-ro-go, /Poikil-ok^w(o)s/* е можеби прекар, што значи „што има шарен поглед“. Исто така, кај името на лице *[dɥ-ru-wo-go*, не сме сосема сигурни дали имаме избегнување на зевот со употребата на *w-*, или пак тој треба да се разбере како прв глас на вториот дел: ако е ова второво вистина, во тој случај имаме име на лице во кое е употребен коренот **wok^w-*, што значи „глас“, што би значело „што има дрвен глас“, поточно, „што има длабок глас“. Ако пак тоа не е така, тогаш името на лицето треба да е добиено според име на место, „Дрволиково“ или сл., сп. го името на лице *Δρύωψ*, добиено според етникот *Δρύολες*; *-ro-go* претставува втор

елемент од неколку имиња на занимања и должности: *a-to-po-qa*, „лекар на леб“, *si-to-po-qa*, „лекар на жито“, *a-?pi-to-po-qa*, „лекар на јачмен“, и се поврзува со коренот **pekʷ-*, „пече“, сп. помикенски λέσσω, -λόπος, -κόπος. Се разбира, тој е етимолошки, морфолошки и семантички различен од вториот елемент *-po-qa*, од сложениот апелатив *i-po-po-qa*, односно сложеното име на лице од машки пол *ra-wo-po-qa*, односно потекнува од коренот **bhergʷ-*, документиран во помикенскиот глагол φέρβω, „ранам, одгледувам“ односно како втор елемент од сложенка, како на пр. во βουφορβός, „хранител, одгледувач на волови“. Во микенскиот грчки сложенката би ја превеле како „хранител (одгледувач) на коњи“. Истиот втор елемент се наоѓа и во името на лице *ra-wo-po-qa*, */Lawo-phorgʷos/*, „оној што одгледува војска“.

Исто така, во составот на неколку сложенки е употребен првиот елемент *da-* < **d̥m-*, како нулта степен од коренот **dem-/dom-*, „дом, живеалиште, сврталиште, храм“, cf. *da-ko-ro/da-ko-ro-i* (PY An 207.8-424.3, -427.1/Un 219.5), сп.и помикенски δα-, ζα-, прв дел од δάλεδον, ζάκωρον, една коренска именска основа, што е документирана и како прв елемент од името на лице од женски пол *da-te-ne-ja*, */Da-stheneya/ < *D̥m-sthenes-ya/*, „што има изобилство во домот“; се смета дека оваа именка е и прв елемент од името на функција *da-ma-te*, */da-m(a)-/*, т.е. дека */dam-/ < *d̥m-m* е во акузатив еднина од истата коренска именка. Големо прашање е дали се тие во врска со првиот елемент од теонимот *do-po-ta*, */Do-pot-ā-s/ < *d̥m-pot-ā-s*, којашто би била една јукстапозиција на именка во генетив и именка, „господар на домот“, со поинаков вокализам во помикенскиот - cf. δεσπότης. Можно е овој елемент да претставува и прв дел од имињата на лица *do-qa-ro* (PY Cn 131.12), */Do-kʷolos/ < *D̥m-kʷolos/*, „што се грижи за домот“, *do-qa-no* (PY An 654. 13), */Do-gʷhon-o-s/ < *D̥m-gʷhon-o-s/*, „што има изобилен, богат дом“. Ако е така, тогаш во микенскиот грчки има различна презентација на вокалот по потекло од индоевропското **m̥*: од една страна, со *o-* пред лабијал и лабиовелар, а од друга со *a-* пред велар и

пред назал. За дублет со различен краен вокал од основата веројатно станува збор и кај *a-re-ra-* во *a-re-ra-zo-o*, покрај *a-re-po-* во *a-re-po-zo-o*, име на занимање, што значи „оној што ги врие миризливите масла“, при што и завршното *-a-* од *a-re-ra-*, /*aleipha-*/ и завршното *-o* на *a-re-po-*, /*aleipho-*/, потекнуваат од индоевропското *-*h*. Првиот елемент од оваа сложенка претставува една *-r-/-n-* основа во помикенскиот грчки, ἀλείφαρ, ἀλείφατος, при што зад аспирираниот лабијал тие стануваат сонанти, па всушност именката им припаѓа на *-r-/-h-* основите. Во состав на сложенките изгледа дека како прв елемент се употребувала *-h-* основата. Можеби ваков прв елемент има помикенската сложенка ἀλειφόβιος.

Како прв елемент од личното име *o-pe-ra-no*, /*Ophel-ānōr*/, се јавува коренот од глаголот, што во помикенскиот гласи ὀφέλλω < **ophel-* уџ, „полезен сум, ползувам (некому)“, покрај именката ὀφέλος, „полза, употреба“, што е втор елемент од придавката *no-pe-re-a*₂, /*nōphele^a*/, cf. помик. ἀνοφελής, со изменета аблаутна степен од основата. Значи, разликата меѓу овие два елемента се должи на тоа што во првиот случај се работи за глаголски корен, а во вториот за именска основа. Она што е заедничко за овие два елемента е коренот. Значи, на етимолошки план, кога е во прашање коренот на овие два елемента, зборуваме за една иста работа, исто така и графичката презентација во микенскиот е еднаква, но кога ќе погледнеме од морфолошки аспект, имаме две различни работи, што секако влијае и на различните значења на сложенките што ги содржат овие елементи, односно на видот на сложенките чии елементи се тие -името на лице од машки пол е глаголска реациона сложенка, „што им користи на луѓето“, а придавката е посесивна сложенка, „што е без полза“, поточно, „од којшто нема полза“, „бесполезен, неупотреблив“.

Елементот /*e-ke-*/, cf. *e-ke-da-mo*, *e-ke-me-de*, којшто морфолошки претставува второ л. едн. од императивот на активниот презент (употребен и како симплекс во индикатив, трето л. едн., *e-ke*, /*eg^hhei*/), иако е графички еднаков со вториот дел /*-e-ke*/ во сложената придавка

po-ro-e-ke, /*pro^heǵh-ēs*/; значи, овие два елемента се етимолошки и графички еднакви, но се разликуваат морфолошки, од што произлегува и семантичката разлика. Наспроти тоа, елементот /*e-ke-*/, иако графички и според аблаутната степен се разликува од вториот елемент /*-o-ko*/, /*-^hoǵhos*/, покрај тоа што му припаѓаат на еден ист корен, тие се семантички речиси сосема идентични во состав на сложенките.

Слична паралела имаме и во личното име *po-ru-te-we*, /*Polu-thew-ēs*/, покрај *e-ni-to-wo*, /*Eni-thow-o-s*/, cf. помикенски $\Theta\acute{\epsilon}\omega$, „се втурнувам, брзам“, $\Theta\omicron\acute{\upsilon}\varsigma$, „брз“, наспроти сложеното име на лице *to-wa-no*, што подеднакво може да се транскрибира и како /*Thow-ānōr*/ и како /*Thorw-ānōr*/, сп. помик. $\Theta\omicron\upsilon\sigma\omicron\varsigma$, „буен, нескротлив, воинствен“.

Мошне интересна е споредбата пак меѓу употребата на елементот /*-o-we*/, /*-ows-es*/, /*-o-we-e*/, /*-owe^he*/ <*/*owese*/, можеби покрај нултата степен */*-ows-η-to-s*/ > /*-o-wo-to*/, Иако е етимолошки, морфолошки и графички еднаков, во состав на сложените апелативи, имињата на садови *ti-ri-jo-we*, *qe-to-ro-we*, тој има значење на „рачка, ушка“, додека кај имињата на лица од машки и женски пол, *o-tu-wo-we* и *o-to-wo-wi-je* (ген.), тој претставува дел од телото, „уво“. Значи тука можеме да зборуваме за семантички разлики на инаку сосема еднакви етимолошки и морфолошки втори елементи (со исклучок на суфиксот *-i-*, со којшто е оформено женското, како пандан на машкото име на лице). Меѓутоа, во микенскиот грчки, како и во помикенскиот, е документирана и една изведена придавка од една препозиционална сложенка, *pa-ra-wa-jo*, /*par-awayō*/, дел од уздата, „образник“, сп. лезб. $\pi\alpha\rho\acute{\alpha}\bar{\alpha}$, хом. $\pi\alpha\rho\acute{\eta}\iota\omicron\nu$, „образ“, буквално, „она што се наоѓа крај ушите“. Примерите покажуваат дека и во микенскиот грчки, како и во помикенскиот, се документирани две основи за зборот за уво; како причина за разликата во почетниот вокал се смета учеството на различен по боја ларингал: **h₂eus-* > **ous-*, сп. $\omicron\upsilon\varsigma$ и **h₂eus-* > **aus-*, cf. $\pi\alpha\rho\acute{\alpha}\bar{\alpha}$, лат. *auris*, ст.-слов. оухо .

Семантички блиски се на пр. *e-pi-ko-wo* и *u-wo-qe-we*, „надгледник, набљудувач“, заради семантичката блискост и на првите и на вторите елементи, иако се сосема различни од етимолошки аспект, по однос на суфиксите на сложенките итн.

Што се однесува пак до споредбата со другите индоевропски јазици, можеме да кажеме дека и кај апелативите и кај сопствените имиња забележуваме најмногу **основи од имиња како прв елемент**, што е својствено за повеќето индоевропски јазици: **-o-основи**, сп. мик. *da-to-ko-ro*, *Ra-wo-qa-ta*, ст.-инд. *Dēvo-gnāta* гот. *garda-valdands*, „господар на домот“, ст.-слов. бого-родица, лит. *gera-dėjis*; со суфиксот **-ye-/yo-**, ст.-слов. вок-вода; **придавски основи**: *po-ki-ro-mi-ka*, *o-tu-wo-we*, /*Orthw-owēs*/, *pi-ro-pa-ta-ra*, /*Philo-patr-a*/, *pi-ro-we-ko*, /*Philo-wergos*/ и др., помик. ἄκρόπολις, „горни град“ ст.-инд. *priya-bhāryā*, „мила сопруга“, лит. *jaunā-marte*, ст.-слов. пълно-лѹна, „полна месечина“; **a-основите** се исто така во честа употреба, иако вокалот од основата е подложен на елизија во микенскиот; сп. *di-pte-ra-po-ro*, помик. βουληφόρος ст.-инд. *urvarā-jít*, „којшто добил пасиште“, лат. *fabā-gimus*, „што потекнува од грав“, гот. *airþa-kunds*, „со земјено потекло“, ст.-слов. главо-волик; **i-основи**: именка: *o-wi-de-ta*, /*owi-der-tā-s*/, *po-to-ri-ka-ta*, /*Ptoli-kas-tā-s*/, **број** : *ti-ri-po-de*, τρίπους, лат. *tri-pēs*, англо-сакс. *dri-fete*, ст.-слов. три-зѣвъ, „трозабец“, лат. *tridens*; тука спаѓа и специфичната за грчкиот група таканаречени τερψίμβροτος сложенки, во микенскиот претставена преку имињата на лица: *ma-na-si-we-ko*, /*Mnāsi-wergos*/, *me-ti-ja-no*, /*Mesti-(y)ānōr*/, **u-основи**: *du-ru-to-mo*, /*drū-tomos*/, помик. δρυτόμος, „дрвосекач“, вед. *drú(v)-annas*, „што се рани со дрво“, ст.-слов. мѣдв-ѣдъ, „што јаде мед“, сп. српско-хрв. *megveg*; лат. *manu-festus* **придавка**: *po-ru-po-de*, /*polu-podē*/, *o-ku-na-wo*, /*Oku-naw-o-s*/, хом. πολύπος, „многу-ножец“, ст.-инд. *puru(v)-anīka-s*, „што има многу видови“, лат. *acu-pedius*, „брзоног“; **дифтоншки основи**: *na-u-do-mo*, помик. ναυπηγός, лат. *nau-fragus*, „што ги разбива бродовите“, мик. *qo-u-ko-ro*, помик. βουκόλος, „воловар“, лат. *bū-caeda*, „биени со воловска жила“; **консонантски основи**: како што видовме и погоре, често се

употребуваат: *r*-основи: *ke-ni-qa*, /*gher-nig^w-s*/, *pu-ka-wo*, /*pur-kaw-o-s*/, *pu-ko-wo*, /*Pur-kow-o-s*/, *pu-ra-ta*, /*Pur-al-tā-s*/, „оној што го одржува огнот“, *a-da-ra-ko*, /*Andr-arkh-ōi*/, „оној што господари над луѓето“, ст.-инд. *pitṛ-śrávaṇas*, „славен по татко си“, основи на назал: *da-ko-ro*, /*da-koros*/ <*/*dṛ-koros*/, „служител на храмот“, *da-te-ne-ja*, /*Da-stheneya*/, „што има изобилство во домот“, ст.-инд. *sa-kṛt* <*/*sṃ-kṛt*/, „еднаш“, *do-ḡo-no*, /*Do-ḡ^whonos*/, „што има убав дом“, *u-do-no-o*, /*udo-no^ooi*/ <*/*udṛ-no^ooi*/, „водо-чувари“; *s*-основите: *da-i-ḡo-ta*, /*Daⁱ-ḡ^whon-tās*/, „којшто убива во војна“, лат. *mūs-cipula*, „стапица за глупци“, *es*-основи: *e-te-do-mo*, /*entes-domos*/, помик. σακεσφόρος, „штитоносец“, ст.-инд. *rajas-túr*, „со пробиен воздушен простор“, гот. *sigislaun*, „победничка награда“ итн.

Со **неодделлив** **прв** **елемент** се одликуваат бројни придавки-апелативи: како на пр., *a-ka-ra-no*, /*a-karanos*/, *a-ko-to-no*, /*a-ktoinos*/, како и имиња на лица *a-ḡa-de*, *a-ḡi-ti-ta*, помикенски ἄμβροτος, ст.-инд. *an-aśvá-s*, „без коњ“, лат. *in-somnis*, „што нема сон“, ст.-в.-герм. *un-ende*, „бескрајност“ итн.

Препозиционалните **сложенки** **зафаќаат** исто така важно место, како во микенскиот грчки, така и во другите индоевропски јазици: тука спаѓа пред сè врската на предлогот пошироко земено со глаголските имиња: мик. *a-ḡa-to*, *a-ḡi-ti-ta*, *e-pi-da-to*, помик. ἐπίθετος, ст.-инд. *ápi-hita-s*, ст. сл. про-стрѣтъ, из-ѡтъ, „изваден“; мик. *a-pu-do-si*, /*apu-do-si-s*/, помик. ἀπότισις, ст.-инд. *á-pa-citiš*, „отплата“, лат. *ab-ditus*. Се смета дека ваквата врска потпомогнала во одделните индоевропски јазици да се забрза и процесот на поврзувањето на предлогот пошироко земено со формите од *verbum finitum*. Овој процес веќе бил завршен во микенскиот грчки, како што споменавме погоре, и како што може да се види од табела бр. 11; сп. исто така *pe-ri-ro-ḡo*, *pe-ri-me-de*, *pe-ri-ḡo-ta*, *pe-ri-ra-wo* помик. περίλοιπος, ст.-инд. *pari-hastás*, „што се наоѓа в рака“, лат. *per-fidus*, *pernox*, *profectum*, гот. *fra-kunþ*, ст.-инд. *prá-jñāta-s*, „посебен, значаен“ итн.

Со **име** **во** **падеж** како прв елемент: *a₂-ro-u-do-pi*, *we-te-i-we-te-i*, *na-u-si-ke-re-we*, /*Nausi-klewēs*/, *a-o-ri-me-ne*, /*A^oori-menēs*/, *wi-pi-no-o*, /*Wiphi-*

nōhos/, сп. помик. Ἰφι-κράτης, (инстр.), ав. *raḥae-štar-*, „што стои на борната кола“, т.е. „воин“(лок.), ст.-слов. полѹ-нощ, „во средината од ноќта“(лок.) итн.

Горниов преглед на споредбата со првиот елемент од другите индоевропски јазици покажа, дека сложенките во микенскиот грчки имаат индоевропски одлики.

Овие одлики на микенскиот се заеднички и со одликите на сложенките од помикенскиот грчки.

Меѓутоа, микенскиот грчки содржи и еден вид сложенки, така наречените итеративни сложенки, што не се специфични за помикенскиот: *a-to-ra-ma*, /*āmōr-āmar*/, „од ден на ден“, која е споредлива со ерменската сложенка *awowr awowr*, односно вед. *áhar-ahar*. Елементот што се повторува во ведскиот е во акузатив на траење, а во микенскиот грчки и во ерменскиот во колектив. Исто така се документирани и две итеративни сложенки во коишто се повторуваат две имиња во локатив: *we-te-i-we-te-i*, „од година во година“(лок.едн. од именката *we-to*, /*wetos*/) и сложенката *to-to*, /*tod-tod*/ (оформена со повторувањето на показната замена *to-* во локатив), сп. ст.-инд. *táttad*, добиена со повторување на форма во акузатив на распространување.

Индивидуалните одлики на сложенките во микенскиот грчки покажуваат блискости по форма и значење со оние од помикенскиот грчки од една, како и со сложенки од други индоевропски јазици од друга страна. Преку индивидуалниот начин на здружување на елементите во една единствена целост, слободниот избор на суфиксите, сложенките од микенскиот грчки се драгоцен извор за проучувањето на сложенките во индоевропските јазици во целост.

ИНДЕКС
на микенски зборови

<i>a-da-ra-ko</i>	240, 373f.	<i>a-pe-o/a-pe-o-te</i>	173, 224
<i>a-de-te/a-de-te-re</i>	135, 179f.	<i>a-pe-li-ra₂</i>	162, 181, 213f.
<i>a-de-we-[je]</i>	240, 266	<i>a-pi-a₂-ro</i>	314, 327
<i>a-e-ri-qo</i>	240, 274	<i>a-pi-da-ta</i>	314f., 326
<i>a-e-ri-qo-ta</i>	240, 274	<i>a-pi-do-ra</i>	333, 341, 342
<i>a-e-ti-to</i>	41, 103	<i>a-pi-do-ro</i>	315, 342
<i>a-ja-me-na</i>	43	<i>a-pi-e-ra</i>	333, 342
<i>a-ka-de</i>	241, 266	<i>]a-pi-ja-ko-ro-jo</i>	315, 327
<i>a-ka-ra-no</i>	41, 103	<i>a-pi-jo/a-pi-jo-to/a-pi-o-to</i>	315
<i>a-ka-me-ne</i>	241, 267	<i>a-pi-ka-ra-do-jo</i>	315, 327
<i>a-ka-sa-no</i>	241, 267	<i>a-pi-ke-ne-a</i>	315, 328
<i>a-ka-to-wa</i>	241, 267	<i>a-pi-me-de/a-pi-me-de-o</i>	316, 328
<i>a-ke-ra-no</i>	241, 373	<i>a-pi-po-re-we</i>	136, 181, 207
<i>a-ke-ra-wo</i>	241	<i>a-pi-qo-i-ta</i>	316, 328
<i>a-ke-wa-ta</i>	242	<i>a-pi-qo-ro</i>	136f., 181, 208
<i>a-ke-wa-to</i>	242	<i>a-pi-qo-to</i>	162, 181, 215
<i>a-ki-ti-to</i>	41, 110	<i>a-pi-ra-wo</i>	316, 327
<i>a-ki-wa-ta</i>	242	<i>a-pi-te-ja</i>	334, 341, 344
<i>a-ko-ro-qo-ro</i>	242, 267, 269, 276	<i>a-pi, to-ni-jo</i>	162, 181
<i>a-ko-ro-we/a-ko-ro-we-e</i>	42, 103f.	<i>?a-pi-to-po-qo</i>	29, A.85, 54
<i>a-ko-so-ta</i>	242, 267	<i>a-pi-wa-to</i>	316
<i>a-ko-to-no</i>	42f., 104	<i>a-po-re-we</i>	136, 181, 207
<i>a-mo-ra-ma</i>	12, 66, 90	<i>a-pu, ke-ka-u-me-no</i>	173, 224
<i>a-mo-ke-re[-we]</i>	243, 269, 299	<i>a-pu-da-se-we</i>	137
<i>?a-]mo-ke-re-we</i>	243, 269, 299	<i>a-pu-do-ke</i>	167, 218f.
<i>a-na-i-ta</i>	43, 109	<i>a-pu-do-si</i>	137f., 209f.
<i>a-na-ke-e</i>	172, 223	<i>a-pu-do-so[-mo]</i>	138, 209f.
<i>a-na-ki-ti</i>	243	<i>a-pu-do-so[-si]</i>	168f.
<i>a-na-mo-ta/a-na-mo-to</i>	43f., 109f.	<i>a-pu-ke</i>	44, 139
<i>a-na-pu-ke</i>	44	<i>a-pu, ke-u-po-de-ja</i>	138
<i>a-na-qo-ta</i>	313	<i>a-pu-ko-wo-ko</i>	12, 13, 33, 34, 44
<i>a-na-ta</i>	43, 109	<i>a-qa-to</i>	179f., 316, 329
<i>a-na-to</i>	43, 109	<i>a-qi-ti-ta</i>	334
<i>a-ni-ja</i>	44, 359	<i>a-qo-ta</i>	316f.
<i>a-ni-o-ko</i>	12, 33, 34, 61, 359	<i>a-ra-ro-mo-te-me-na</i>	43
<i>a-no, de-ki-si-wo</i>	313, 326f.	<i>a-ra-ru-ja</i>	43
<i>a-no-ke-we/a-no-ze-we</i>	314, 328	<i>a-re-i-me-ne</i>	243, 275
<i>a-no-me-de</i>	313f.	<i>a-re-i-ze-we-i</i>	244, 275
<i>a-no-no</i>	44, 104	<i>a-re-ka-sa-da-ra-ka</i>	334
<i>a-no-po</i>	45, 104f.	<i>a-re-me-ne</i>	244
<i>a-no-qa-si-ja</i>	135	<i>a-re-pa-zo-o</i>	13, 33, 35, 69
<i>a-no-qo-ta/a-no-qo-ta-o</i>	314	<i>a-re-po-zo-o</i>	13, 33, 35, 69
<i>a-no-we</i>	45, 105	<i>a-ri-ja-to</i>	244, 266, 298
<i>a-no-wo-to</i>	45, 105	<i>a-si-to-po-qo</i>	29, 33, 34
<i>a-o-ri-me-ne</i>	243, 274	<i>a-ta-no/a-ta-no-re/a-ta-no-ro</i>	317, 325f., 327
<i>-a-pe</i>	166, 217	<i>a-ta-tu-ro</i>	317, 325f.,
<i>a-pe-a-sa</i>	173, 223f.	<i>a-ta-ra-si-jo</i>	45, 105
<i>a-pe-do-ke</i>	167, 218f.	<i>a-te-ra-wo</i>	317, 325f., 327
<i>a-pe-e-ke</i>	167f., 217f.	<i>a-te-re-te-a</i>	46, 110
<i>a-pe-i-si</i>	166, 218	<i>a-te-u-ke</i>	46, 106

<i>a-ti-ke-ne-ja</i>	335	<i>e-ne-o</i>	173,
<i>a-ti-pa-mo</i>	318, 327	<i>e-ne-wo pe-za</i>	17, 72
<i>a-to-po-qo</i>	13, 33, 54, 95f.	<i>e-ne-wo-pe-zo</i>	17, 72
<i>a-to-ro-qo</i>	139f., 211	<i>e-ni-to-wo</i>	319
<i>a-wi-to-do-to</i>	244	<i>e-pa-re</i>	319, 328
<i>a₂-ro[]u-do-pi</i>	13, 73	<i>e-pi-da-to</i>	176, 226
<i>a₃-ki-no-o</i>	14, 73., 95357	<i>e-pi-de-da-to</i>	169
<i>a₃-ki-pa-ta</i>	14,73, 100,357	<i>e-pi-ja-ta</i>	319, 328f.
<i>a₃-ki-po</i>	244	<i>e-pi-ki-to-ni-ja</i>	142, 183ff.,201
<i>a₃-pu-ke-ne-ja</i>	335	<i>e-pi-ko-ru-si-jo</i>	142,150, 183ff.
<i>a₃-ti-jo-qe</i>	244, 276	<i>e-pi-ko-wa</i>	163
<i>a₃-ti-jo-qo</i>	139, 244, 276	<i>e-pi-ko-wo</i>	142,
<i>au-u-te</i>	52, 78, 110	<i>e-pi-ko-wo</i>	142f.,183ff.,199
<i>au-to-a₃-ta</i>	244, 280f., 304	<i>e-pi-[.]ta</i>	143,176,177
<i>au-to-te-qa-jo</i>	245, 280f.,	<i>e-pi-ro-pa-ja</i>	143, 183ff.,210
<i>da-i-ja-ke-re-u</i>	245, 275	<i>e-pi-u-ru-te-we</i>	143, 183ff., 206
<i>da-i-qo-ta</i>	245, 275	<i>e-pi-we-ti-ri-jo</i>	143, 183ff., 206
<i>da-i-wo-wo</i>	245, 275	<i>e-pi-wo-qa-ta-o</i>	320, 328
<i>da-i-ze-to</i>	245, 275	<i>e-pi-zo-ta</i>	144, 176, 177
<i>da-ko-ro</i>	14, 94f.	<i>e-pi-*65-ko</i>	144
<i>da-ko-ro-i</i>	14, 15, 68, 94f.	<i>e-po-mi-jo</i>	144, 183ff., 199
<i>da-mo</i>	21	<i>e-po-ro-jo</i>	320
<i>?da-]mo-ke-re-we-i</i>	246	<i>e-po-wo-ke</i>	144f.
<i>da-mo-ko-ro</i>	15, 54,	<i>e-qa-ro</i>	320, 328
<i>da-te-ne-ja</i>	335, 339,344	<i>e-]ra-ke-re-we[</i>	265, 299
<i>de-ku-tu-wo-ko[</i>	15, 64, 97f.	<i>e-ri-ka-we-e</i>	247, 266, 299
<i>di-ko-na-re-ja</i>	336, 339, 343	<i>e-ri-ke-re-we</i>	247, 266, 299
<i>di-ko-na-ro</i>	246, 268	<i>e-ri-ko-wo</i>	247f., 266
<i>di-pte-ra-po-ro</i>	16, 61, 96	<i>e-ri-qi-ja</i>	336,339,343f.
<i>di-wo-pu-ka-ta</i>	16, 65,246, 275f.,	<i>e-ri-qi-jo</i>	248,266, 296
<i>do-qo-no</i>	246, 281,302	<i>]e-ri-ta-ri-jo[</i>	248, 266, 292f.
<i>do-qo-ro</i>	246, 281, 304	<i>e-ri-we-ro</i>	248, 266, 297
<i>do-ri-ka-no</i>	246, 276, 296f.	<i>e-te-do-mo</i>	17, 93,146, A39
<i>do-ri-ka-o</i>	246, 276, 297	<i>e-te-re-ta</i>	177, 225f.
<i>do-so-mo</i>	138	<i>e-te-wa-no</i>	248, 277,296f.
<i>du-ru-to-mo</i>	16, 64f., 97	<i>e-te-wa-tu-wo</i>	248, 264, 277
<i>]du-ru-wo-qo</i>	246f., 386	<i>e-ti-me-de-i</i>	248, 284, 299f.
<i>]e-ka-no</i>	247,282, 296f.	<i>e-ti-ra-wo/e-ti-ra-wo-jo</i>	248, 284, 294f.
<i>e-ka-ra-e-we</i>	163	<i>e-to-ki-ja</i>	145, 201
<i>e-ka-sa-te-u[</i>	318, 324,	<i>e-to-ro-qa-ta</i>	146, 208f.
<i>e-ka-te-re-ta</i>	175, 225	<i>e-to-wo-ko/e-to-wo-ko-i</i>	146
<i>e-ke-da-mo</i>	247, 282,294	<i>e-u-da-i-ta</i>	249, 278
<i>e-ke-me-de</i>	247, 282, 299f.	<i>e-u-da-mo</i>	249, 278, 294
<i>e-ke-ne</i>	319, 324	<i>e-u-ka-no</i>	249, 296f.
<i>e-ke-jo-to</i>	169,220	<i>e-u-ka-ro</i>	249, 278
<i>e-ke-ro[</i>	74, 319	<i>e-u-ko-ro</i>	250, 278
<i>e-ke-ro-qo-no</i>	16,17,74,97, 140f.	<i>e-u-me-de-/e-u-me-de-i</i>	250, 278, 299f.
<i>e-ko-so-wo-ko[</i>	141, 208	<i>e-u-mo</i>	250, 278
<i>e-ku-se-we-qe</i>	141, 210	<i>e-u-me-ne</i>	250, 278, 300f.
<i>e-mi-to</i>	141, 199	<i>e-u-me-ta</i>	250, 278, 292
<i>]e-na-ri-po-to</i>	175, 226	<i>e-u-na-wo</i>	250, 278, 302
<i>e-ne-e-si</i>	169, 217	<i>e-u-po-ro-qe</i>	250, 278, 303f.

<i>e-u-po-ro-wo</i>	250, 278, 294	<i>ma-na-si-we-ko</i>	255, 285f., 295
<i>e-u-ru-da-mo</i>	251, 278f., 294	<i>me-ki-to-ki-ri-ta</i>	336f., 340, 344f.
<i>e-u-ru-po-to-re-mo-jo</i>	251, 278f., 294	<i>me-ri-da-ma-te</i>	23, 63, 102
<i>e-u-ru-qo-ta</i>	251, 278f., 304	<i>me-ri-du[-ma</i>	23, 63, 102
<i>e-u-ru-wo-ta</i>	251, 278f., 293	<i>me-ri-du-ma-šj</i>	23, 63, 102,
<i>e-u-ta-re-wo</i>	251, 278,	<i>me-ri-du-ma-te</i>	23, 63, 102
<i>e-u-to-ro-qo</i>	251, 278, 294	<i>me-ta-ka-wa</i>	337, 341, 344
<i>e-u-wa-ko-ro/e-wa-ko-ro</i>	251, 278, 295	<i>me-ta-ke-ku-me-na</i>	174, 186, 224
<i>e-u-wa-re</i>	252, 278, 298	<i>me-ta-ki-ti-ta</i>	147, 186, 204
<i>e-u-we-to/e-u-we-to-ro</i>	252, 278, 297	<i>me-ta-no/me-ta-no-re</i>	320, 324, 327
<i>e-we-pe-se-so-me-na</i>	173f., 224.	<i>me-ta-ra-wo</i>	320, 324, 327
<i>e-ze-to</i>	169f., 222	<i>me-ti-ja-no/me-ti-ja-no-ro</i>	255, 286, 296f.
<i>e-zo-wo</i>	320	<i>me-to-qe-u</i>	186, 320
<i>i-je-ro-wo-ko</i>	17, 18, 55f., 97	<i>mo-ro-qa</i>	23, 89
<i>i-po-po-qo-i-qe</i>	18, 56, 96, 356	<i>mo-ro-qo-ro/mo-ro-qo-ro-jo</i>	255, 291, 304
<i>i-qi-ja</i>	43	<i>na-u-do-mo</i>	23, 24, 65, 93
<i>i-qo-e-qe</i>	18, 19, 56, 356	<i>na-u-si-ke-re[-we</i>	255, 275
<i>i-su-ku-wo-do-to</i>	252, 279, 305	<i>ne-e-ra-wo</i>	255
<i>ja-sa-no</i>	252, 284, 296f.	<i>ne-ti-ja-no/ne-ti-ja-no-re</i>	255
<i>ka-da-no</i>	252, 271f., 296f.	<i>no-pe-re-a₂</i>	47, 106
<i>ka-ka re-a₂</i>	46, 76, 107	<i>no-ri-wo-ko</i>	24, 97
<i>ka-ko-de-ta</i>	46, 76, 110, 357	<i>no-ri-wo-ki-de</i>	24, 97
<i>ka-ra-na-ko</i>	19, 61, 252, 268	<i>o-ku-na-wo</i>	255
<i>ka-ra-wi-po-ro</i>	19, 63, 96	<i>o-pa-wo-ta</i>	147f., 150, 177bis
<i>ka-ro-qo</i>	252, 272, 296	<i>o-pe-ra-no/o-pe-ra-no-re/-ro</i>	255, 273, 296f.
<i>ka-sa-no</i>	252, 296f.	<i>o-pi</i>	27, 183ff.
<i>ka-si-ko-no</i>	147, 185, 204	<i>o-pi-a₂-ra</i>	148, 183ff., 200
<i>ka-ta-no</i>	253, 272, 296f.	<i>o-pi-da-mi-jo</i>	148, 183ff.,
<i>ka-wa-do-ro</i>	253, 296f.	<i>o-pi-de-so-mo</i>	148, 183ff., 203
<i>ka-wa-ti-ro</i>	253	<i>o-pi-i-ja-pi</i>	148f., 183f., 198
<i>ke-ni-qa</i>	19, 20, 67, 89	<i>o-pi-ka-pe-e-we-qe</i>	149, 183ff.,
<i>ke-ni-qe-te-we</i>	20 A. 37, 38, 67	<i>o-pi-ke-re-mi-ni-ja-pi</i>	149, 183ff., 203
<i>ke-re-si-jo. we-ke</i>	47, 77, 108	<i>o-pi-ko-ru-si-ja</i>	149f., 183ff.,
<i>ke-ro-ke-re-we-o</i>	253	<i>o-pi-ko-ru-si-jo</i>	142, 183ff., 199f
<i>ke-sa-do-ro/ke-sa-do-ro-jo</i>	253f., 284f., 296	<i>o-pi-ra₃-te-re</i>	150f., 183f., 205
<i>ke-u-po-da</i>	20, 73, 91f., 138	<i>o-pi-ro-qo</i>	164, 183ff., 215
<i>ke-u-po-de-ja</i>	20, 91f., 138	<i>o-pi-su-ko/o-pi-su-ko-qe</i>	151, 183ff., 199
<i>ko-ma-do-ro</i>	254, 268, 296	<i>o-pi-te-ke-e-u</i>	151, 183ff.,
<i>-ko-o-ke-ne-i</i>	254	<i>o-pi-te-u-ke-e-we</i>	151, 152, 183ff.,
<i>ko-to-na</i>	21	<i>o-pi-te-u-ke-we</i>	152, 183ff., 205
<i>ko-to-no-o-ko</i>	20, 21 A. 44, 62	<i>o-pi-tu-ra-jo</i>	152, 183ff., 198
<i>ko-to-no-ko</i>	20, 21, 62	<i>o-po-qo</i>	139, 152, 183ff.,
<i>ko-wi-ro-wo-ko</i>	21, 22, 56	<i>o-ro-do-ko</i>	255, 273, 303
<i>ko-wq-ka-ra-te-ne</i>	22, 56, 91	<i>o-ro-ke-we</i>	256
<i>ku-da-ma-ro</i>	254, 272f., 297	<i>o-ta-ki</i>	256
<i>ku-ka-no</i>	254, 296f.	<i>]o-ta₂-no</i>	256, 284, 296f.
<i>ku-ka-ra-re[</i>	254, 298	<i>o-ti-na-wo</i>	256, 284, 302
<i>ku-na-ke-ta-i</i>	22, 69, 98f.	<i>o-tu-wo-we/o-two-we-o/o-to-wo-we-o/o-to-wo-we-i</i>	256, 277, 301
<i>ku-ru-so-wo-ko</i>	22, 57, 97	<i>o-to-wo-wi-je</i>	337, 340, 343
<i>ku-su-pa/ku-su-pa-ta</i>	164	<i>o-wi-de-ta-i</i>	24f., 63f., 99
<i>ku-su-to-ro-qa</i>	147	<i>pa-na-ki</i>	256, 280
<i>ku-wa-no-wo-ko-i</i>	22, 57, 97	<i>pa-na-re-jo</i>	256, 280

<i>pa-qo-ta</i>	257	<i>po-ru-te-we</i>	259, 279
<i>pa-ra-ke-te-e-u</i>	25, 66, 100	<i>po-si, e-e-si</i>	171
<i>pa-ra-wa-jo</i>	153, 187, 198	<i>po-so-pe-re-i</i>	323, 324, 328
<i>-pa-ro-ke-ne-to</i>	170, 187, 217	<i>po-to-ri-ka-ta</i>	259, 269
<i>pa-wo-ke</i>	153, 187, 196f.	<i>pu-ka-wo</i>	26, A 66, 68, 100
<i>pe-ka-wo</i>	321, 324,	<i>pu-ko-so, e-ke-e</i>	48, 76, 108
<i>pe-qa-to</i>	153f., 187, 227	<i>pu-ko-wo</i>	260, 271
<i>pe-qo-no</i>	321, 324, 327	<i>pu-ra-ta</i>	260, 271
<i>pe-re-ku-ta</i>	154f., 187f., 204f.	<i>pu-ra-u-to-ro</i>	26f., 99
<i>pe-re-ku-wa-na-ka</i>	187f., 257	<i>pu₂-ke-qi-ri</i>	260, 273, 292
<i>pe-ri-ke[-re-we]</i>	187, 321, 324, 327	<i>pu₂-si-ja-ko</i>	260
<i>pe-ri-me-de-/pe-ri-me-de-o</i>	187, 321, 324, 328	<i>qe-to-ro-po-pi</i>	27, 31, 71f., 357
<i>pe-ri-mo</i>	187, 321	<i>qe-to-ro-we</i>	48, 77,
<i>pe-ri-no</i>	187, 322	<i>qi-ri-ta-ko</i>	260, 279,
<i>pe-ri-qo-ta</i>	322, 324, 328	<i>qo-qo-ta-o</i>	27
<i>pe-ri-ra-wo</i>	322, 324, 327	<i>qo-u-ka-ra</i>	48, A.138, 65f.
<i>pe-ri-ro-qo</i>	164, 215	<i>qo-u-ko-ro</i>	27, 356f., 93f.
<i>pe-ri-ta</i>	322	<i>qo-u-qo-ta</i>	27f., 260, 304
<i>pe-ri-te-u</i>	322	<i>qo-wa-ke-se-u[-qe]</i>	260, 271
<i>pe-ri-to-wo</i>	323, 324	<i>ra-wa-ke-si-jo</i>	48, 57
<i>pe-ru-si-nu-wa</i>	164f.	<i>ra-wa-ke-ta</i>	28, 57, 98f.
<i>pe-we-ri-jo</i>	297, 323	<i>ra-wo-do-ko</i>	260f., 269, 303
<i>pi-ra-ka-ra</i>	337, 340, 342	<i>ra-wo-ke-ta</i>	28, 57, 95
<i>pi-ra-ka-wo-qe</i>	257, 277, 302	<i>ra-wo-po-qo</i>	261, 269, 303
<i>pi-ro-i-ta</i>	257, 277, 293	<i>ra-wo-qo-no/ ra-wo-qo-no-jo</i>	261, 269, 302
<i>pi-ro-ka-te</i>	257, 277, 298	<i>ra-wo-qo-ta</i>	261, 269, 304
<i>pi-ro-ne-ta</i>	257, 277, 304	<i>re-u-ko-nu-ka</i>	48, 77
<i>pi-ro-pa-ta-ra</i>	337, 340, 343	<i>re-u-ko-ro-o-pu₂-ru</i>	261, 301
<i>pi-ro-qa-wo[</i>	258, 277, 296	<i>re-wo-to-ro-ko-wo</i>	28, 58, 95
<i>pi-ro-qo-ro[</i>	258, 277, 304	<i>ri-na-ko-ro</i>	28, 58, 92f.
<i>pi-ro-ta-wo</i>	258, 277, 292f.	<i>se-re-mo-ka-ra-a-pi</i>	29, 58f., 90f.
<i>pi-ro-te-ko-to</i>	258, 277, 297f.	<i>se-re-mo-ka-ra-o-re</i>	29, 58 f., 90f.
<i>pi-ro-we-ko</i>	258, 277, 295	<i>si-to-ko-wo</i>	29, 59, 356
<i>pi-ro-wo-na</i>	338, 340, 344	<i>si-to-po-[qo]</i>	29, 59, 95f., 356
<i>po-da-ko-qe</i>	349, 351, 352, 353	<i>su-qo-ta/su-qo-ta-o</i>	29f., 65, 100
<i>po-ka-ta-ma</i>	155, 187f., 203	<i>ta-pa-no</i>	262, 296
<i>po-ki-ro-nu-ka</i>	47, 77, 108	<i>ta-ra-si-ja</i>	45
<i>po-ki-ro-qo</i>	139, 258, 277, 296	<i>ta-ta-ke-u</i>	262, 286
<i>po-ku-ta</i>	25, 57, 101, 155	<i>ta-ti-qo-we-u</i>	262, 286
<i>po-ma-ko</i>	258, 271, 304	<i>te-o-do-ra-qe</i>	338, 339, 342
<i>po-ma-ri</i>	258, 271	<i>te-o-po-ri-ja</i>	30, 59, 339
<i>po-ro-du-ma</i>	156, 212	<i>te-ra-pe-te</i>	262, 301
<i>po-ro-e-ke</i>	165, 187, 213	<i>te-re-ta</i>	21
<i>po-ro-e-ke-te-ri-ja</i>	156	<i>te-u-ta-ra-ko-ro</i>	30, 92f.
<i>po-ro-ko-re-te</i>	156	<i>ti-ri-jo-we/ti-ri-jo-we-e</i>	49, 77
<i>po-ro-ko-wa</i>	165, 187, 214f.	<i>ti-ri-jo-ko-so</i>	262, 281
<i>po-ro-ko-wo</i>	156, 187,	<i>ti-ri-jo-qa</i>	262, 281, 296
<i>po-ro-qa-ta-jo</i>	323,	<i>ti-ri-po/ti-ri-po-de</i>	30, 71, 88f.
<i>po-ru-da-ma-te</i>	23, 70, 102	<i>ti-ri-po-di-ko</i>	30, 71, 262, 296
<i>po-ru-ka-to</i>	259, 279, 305	<i>]fi-ri-we-ro</i>	263, 281, 297
<i>po-ru-po-de-qe</i>	26, 70, 88f.	<i>to-ko-do-mo</i>	30, 60, 93
<i>po-ru-qo-ta</i>	259, 279, 304	<i>to-ko-so-wo-ko</i>	31, 60
<i>po-ru-qo-to</i>	47f., 259, 279, 357	<i>to-ma-ko/to-ma-ko-qe</i>	349, 351, 352

<i>to-pe-za</i>	31, 71	<i>we-je-ke-a₂/we-je-ke-e</i>	49, 77, 78, A103
<i>to-ro-no-wo-ko</i>	31, 60	<i>we-pe-za</i>	32, 72
<i>to-to</i>	51, 78, 357	<i>we-te-i-we-te-i</i>	32, 73
<i>to-wa-no/to-wa-no-re</i>	263, 277f., 296f.	<i>we-wa-do-ro</i>	264, 270, 296f.
<i>tu-ma-i-ta</i>	263, 304, 351	<i>wi-da-ma-ro</i>	264, 270, 297
<i>tu-ma-ko</i>	349, 351, 352	<i>wi-da-ma-ta₂</i>	338, 339, 344
<i>u-do-no-o-i</i>	31, 69, 95	<i>wi-ja-da-ra</i>	338, 339, 342
<i>u-po-we</i>	157	<i>wi-ja-ma-ro</i>	265, 270, 297
<i>u-wo-qe-ne</i>	157, 189	<i>wi-jo-qo-ta</i>	265, 270, 302
<i>u-wo-qe-we</i>	157, 189	<i>wi-pi-no-o</i>	265, 270
<i>wa-*86-re</i>	263, 279f., 298	<i>wo-no-qo-so/wo-no-qo-so-qe</i>	350, 351, 353
<i>wa-tu-o-ko</i>	263, 270, 303	<i>wo-ra-ke-re[-we</i>	265, 268, 299
<i>wa-tu-wa-o-ko</i>	264, 270, 303	<i>za-we-te</i>	52, 78f., 111
<i>we-a-re-pe/we-ja-re-pe</i>	49, 76, 107	<i>]za-we-te-ra/ za-we-te-ro</i>	49